imburgs agblad

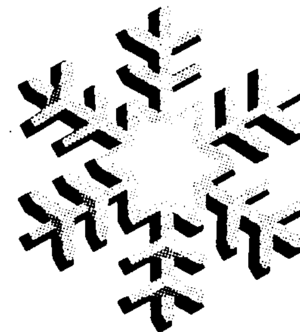
Krombuigen

erdag 22 december 1990. 72e jaargang nr. 303.

eversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,45

● Katrin Krabbe, jong, aantrekkelijk en snel. Een atletieksprookje werd werkelijkheid.

'Lasten voor burgers en bedrijven mogen niet omhoog'

Topambtenaren: 14 tot 20 miljard ombuigen

Van onze parlementaire redactie

EN HAAG – Het kabinet moet voor de jaren 1992 tot 1994 ertien tot twintig miljard gulden bezuinigen. De lasten voor rgers en bedrijven mogen niet omhoog. Gebeurt dat wel, zal t aanleiding geven tot hogere loonstijgingen, hetgeen de ncurrentiekracht van ons land verder zal aantasten. Dit stelt e Centraal Economische Commissie (CEC) in het definitieve vies aan het kabinet over de financiële tussenbalans.

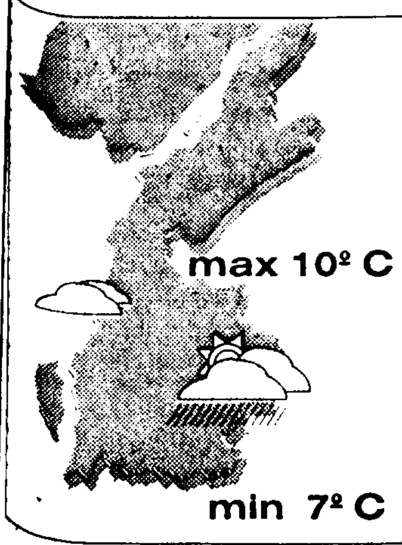
e CEC bestaat uit topambtenaren n Economische Zaken, Sociale ken, Algemene Zaken, Financiën n Binnenlandse zaken. Alle minisrs hebben het advies gisteren mee ar huis gekregen. Volgens de EC is de financiële problematiek o omvangrijk dat 'een solide en ortvarende aanpak daarvan absout geboden is'.

n het proces moeten de financiële elstellingen van het kabinet – fincieringstekort op 3,25 procent in 94 en stabilisatie van de lastenuk ten opzichte van 1990 – niet rden losgelaten. Alleen dan is het ogelijk de blijvende kwetsbaarid van de overheidssector aan te kken, een verhoging van het aanal werkenden te bereiken en de koppeling in stand te houden. Voorts kan ruimte worden geschapen voor noodzakelijke investeringen in infrastructuur, milieu, onderwijs en scholing.

Volgens de CEC moeten 'op meer consumptie gerichte uitgaven' teruggedrongen worden. Subsidies en regelgeving moeten kritisch doorgelicht worden. Bedrijfsinvesteringen moeten omhoog. De CEC bepleit verdere loonmatiging ten bevordering van de werkgelegenheid. De commissie zet vraagtekens bij de in het regeerakkoord voorziene toename van de koopkracht met 0,5 procent per jaar. De CEC acht die niet meer verantwoord.

Tegelijk dienen lastenverzwaringen achterwege te blijven. De CEC verwijst daarvoor naar een nog geheim IMF-advies over de economie. Daarin staat dat de problemen opgelost moeten worden door bezuinigingen in plaats van lastenverhogingen, verkoop van staatsaandelen en budgettaire trucs. In de sociale zekerheid zijn volgens de CEC maatregelen nodig om meer mensen aan het werk te krijgen. Tegelijk dienen misbruik en oneigenlijk gebruik te worden tegengegaan. Regels op het terrein van de arbeidsvoorziening moeten strikter worden gehanteerd. De CEC signaleert een aantal financiële problemen. Zo komt het financieringstekort in 1994 een procent hoger uit dan voorzien (kosten 5,5 miljard). Daarnaast is er een tegenvaller bij de rente (kosten 1,3 tot 2,3 miljard). De lonen stijgen gemiddeld 0,5 procent meer dan voorzien. Dat is een tegenvaller van 1,5 tot 4,5 miljard gezien de koppeling.

Zie verder pagina 3
● **Verdeeldheid over lastendruk**

ZACHT
Tussen lagedrukgebieden bij IJsland en hogedrukgebieden boven de Alpen staat de komende dagen een zuidwestelijke luchtstroming. Daarom wordt er zachte en vochtige lucht over onze provincie aangevoerd. Vanochtend is het zwaar bewolkt en valt er af en toe motregen. Vanmiddag en zondagmorgen is er een kleine kans dat we de zon zien. Zondagmiddag wordt de bewolking weer dikker en gaat het licht regenen. De middagtemperatuur wordt 10 graden, terwijl het kwik 's nachts daalt naar 7 graden. De wind is meest matig uit zuidwest.
Voor actuele informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346

Miljoen Nederlanders betaalt geen kijkgeld

...Volgende...

Kerstfeest voor Sovjet-soldaten

● Jongensachtig en wat schuchter zitten Sovjet-soldaten achter hun cadeautjes tijdens een kerstviering in hun militaire barakken te Potsdam in de voormalige DDR, niet ver van Berlijn. Duitsers die zich over de ver van huis gelegerde Russen hadden ontfermd, namen het initiatief tot het kerstfeest en zorgden tevens voor de geschenken.

Limburgse autodealers naar O-Europa

door frank stojansek

MAASEIK/HEERLEN – Om toch een graantje mee te pikken van de massale jacht op gebruikte auto's door Oosteuropeanen in vooral België heeft een aantal Limburgse autodealers vestigingen in Polen en het voormalige Oost-Duitsland geopend. Het overschot aan tweedehands auto's wordt naar die landen geëxporteerd en daar verkocht.

Momenteel lopen de Limburgse handelaren in gebruikte auto's honderdduizenden guldens omzet mis, doordat ze nauwelijks occassions kunnen verkopen aan Oosteuropeanen. De klanten uit Oost-Europa kopen namelijk massaal bij de handelaren in België, waar de auto's stukken goedkoper zijn.

Naast het zelf exporteren naar Polen en de voormalige DDR handelen Limburgers ook op commerciële basis in Belgische gebruikte auto's. In opdracht van onder andere Poolse automobielbedrijven wordt een tiental auto's in België gekocht en Oost-Europa gereden. Per auto zouden winsten van duizend tot drieduizend gulden worden gemaakt.

Zie verder pagina 17
● **'We kunnen ze tussen de boterham leggen'**

(ADVERTENTIE)

KK

KERSTSHOW

berden MEUBELEN

Saddam op Westduitse televisie:

'Irak niet voor 15 januari uit Koeweit'

BERLIJN – De Iraakse president Saddam Hoessein heeft in een gisteren uitgezonden interview met de Duitse ZDF-televisie gezegd dat zijn land niet bang is voor de multinationale strijdmacht en zich niet voor 15 januari uit Koeweit zal terugtrekken. „In geval van een oorlog zullen er enorme verliezen zijn, niet alleen aan mensenlevens. Degenen die nu ja zeggen tegen een oorlog zullen daarvoor verantwoordelijk zijn," zei Saddam.

Op de vraag of hij zijn troepen voor 15 januari uit Koeweit zal terugtrekken, zoals door de VN-Veiligheidsraad is geëist, antwoordde Saddam ronduit 'nee'. Hij zei ervan overtuigd te zijn dat de Amerikaanse president George Bush een eenmaal begonnen oorlog niet tot een goed einde zal kunnen brengen.

Saddam Hoessein is bereid in de Golfcrisis concessies te doen als zijn land niet worden aangevallen en zijn 'waardigheid en eer' intact worden gelaten. Volgens de Algerijnse minister van Buitenlandse Zaken, Ahmed Ghozali, die dat gisteren in Rome zei, is er nog steeds een kans op een vreedzame oplossing.

De Amerikaanse minister van Defensie Cheney heeft gisteren tegen Amerikaanse militairen in Saoedi-Arabië gezegd dat het steeds waarschijnlijker wordt dat een oorlog nodig is om de troepen van Saddam uit Koeweit te krijgen en dat een 'absolute, totale overwinning' de enige mogelijkheid is als de oorlog uitbreekt.

(ADVERTENTIE)

mv
DE LIMBURGSE PERSONEELS GIDS
Vandaag op de pagina's 10-12-24-34-40-52

Doorgereden na dodelijk ongeval

HEERLEN – Op de Heerlerbaan in Heerlen, ter hoogte van de Ford-garage, heeft gisteravond een dodelijk ongeval plaatsgehad. Een 70-jarige vrouw werd geschept door een auto, die even stopte maar daarna doorreed in de richting van het centrum van Heerlen. De vrouw, C.H., is na aankomst in het ziekenhuis overleden. De Heerlense politie vraagt getuigen zich te melden.

(ADVERTENTIE)

(ADVERTENTIE)

Elke dag...

en u staat weer midden in de wereld.

Ja ik wil die komplete krant!

Naam
Adres
Postcode
Plaats
Telefoon (t.v.m kontrole bezorging)
Giro/banknr.
Na de twee weken gratis wil ik
☐ een kwartaal-abonnement ƒ 75.55
☐ een maand-abonnement ƒ 25.20
stuur mij
☐ een machtiging t.b.v. automatische betaling
☐ een acceptgiro-kaart
vóór 7 uur in de bus

Deze bon in een open enveloppe (zonder postzegel) zenden aan: Limburgs Dagblad, Antwoordnummer 46, 6400 VB Heerlen. 22-12

OF BEL GRATIS 06-0229911

(ADVERTENTIE)

Internationale meubelshow zondag 23 december van 10-17 uur bij Piet Klerkx

PIET KLERKX
MAASTRICHT
Sint Jacobstraat 4, tel. 043-210944.

In het centrum bij het Vrijthof. Parkeergarage aanwezig.

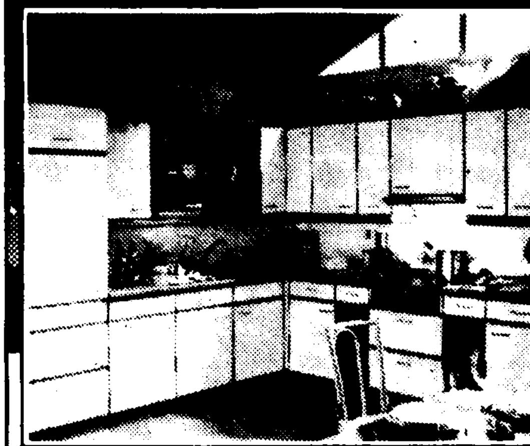
(ADVERTENTIE)

We zijn maandag van 8 tot 5 open.

Maar als u slim bent komt u vandaag nog.

Als u uw boodschappenlijstje goed bekijkt, kunt u bijna alles al van tevoren inslaan. Dat spaart u de dag voor kerst een hoop drukte. Toch gaan we maandag al om 08.00 uur (tot 17.00 uur) open. Voor alle zekerheid.

k

exposities

Tekeningen Aad de Haas in Stadsgalerij

HEERLEN – In de Stadsgalerij Heerlen aan het Raadhuisplein 19 is tot en met 10 maart 1991 een tentoonstelling met werken van Aad de Haas te zien. De galerij is geopend dinsdag tot en met vrijdag van 11.00-17.00 uur en op zaterdag, zondag en tweede kerstdag van 14.00-17.00 uur.

In de afglopen tien jaar zijn er in het Stadhuis en de Stadsgalerij Heerlen drie tentoonstellingen te zien geweest van schilderijen uit het oeuvre van De Haas. Voor het eerst wordt nu een keuze uit de grote verzameling tekeningen van De Haas geëxposeerd. In het leven van deze kunstenaar nam het tekenen een belangrijke plaats in. Hij heeft deze zeer direkte manier van werken in al zijn hoedanigheden beoefend. De tentoonstelling geeft een beeld van de verscheidenheid in zijn oeuvre. Er worden academietekeningen, tekeningen in gevangenschap ontstaan, tekeningen gemaakt tijdens de onderduikperiode, tekeningen uit de periode 1945-1950, tekeningen bij het Oude Testament, viltstifttekeningen uit de jaren zestig en tekeningen uit de periode 1969-1972 getoond.

● *Zonder titel 1970, inkt op papier, van Aad de Haas in de Stadsgalerij van Heerlen.*

Budé exposeert in kunstcentrum PAK

MAASTRICHT – In Kunstcentrum PAK, Vrijthof 29 in Maastricht zullen vanaf vrijdag 28 december tot en met 4 januari 1991 acrylschilderijen en werken op papier te zien zijn van dichter/kunstenaar Frans Budé. De expositie, die luistert naar de titel 'Tabula Mosana', laat werken zien die vertalingen in beeld brengen van de verzen uit 'De Maas en andere Sproken', een gedichtenbundel samengesteld door de dichters Frans Budé en Hans Berghuis.
De expositie is te bezichtigen van woensdag tot en met zaterdag van 13.00-17.00 uur.

In Galerie Michel Knops te Sittard

Het romantisch werk van Annelies van den Akker

SITTARD – De indruk is dat het aandeel van vrouwen in het tentoonstellingswezen getuigt van behoorlijke emancipatie. Hun creativiteit draagt zelden een typisch vrouwelijke signatuur. Meestal hanteren zij grote formaten, grote gewichten, kettingzagen en lasapparatuur met opvallende bekwaamheid.

Het zal dan ook wel komen doordat Michel Knops zijn royale tentoonstellingsruimte in Sittard om niet zo duidelijke redenen van zijn winkel heeft afgesloten door een dubbel gordijn met bloemetjesmotief, dat men de tentoonstelling van een gerenommeerd schilderes als Annelies van den Akker uit Arnhem met enige schroom betreedt als een vrouwelijk domein, waarin men zachte muziek vermoedt en een dure geur.

Toch wordt er flink uitgepakt met bekwaam en geoefend werk, geenszins in overwegend kleine formaten, een kloeke kollektie die de ruimte moeiteloos vult.

Annelies van den Akker is in Meerssen geboren in een van de jaren vijftig en ging vandaar naar de academies van den Bosch en Tilburg.

Zij exposeerde vanaf 1977 in diverse galerieën in Nijmegen, Arnhem, Nuenen en Grubbenvorst, op Pictura in Maastricht en in opvallend veel schouwburgen.

● *'Zonder titel' olieverf/doek van Annelies van den Akker.*

Theater

Het was een schrijver die haar tentoonstelling opende voor een talrijk publiek. Zelf licht zij toe in een zaaltekst dat zij veel van haar themas ontleent aan het theater.

Zekere Joao bevestigt dat door de veelvuldigheid van zijn dansende verschijning in een reeks van werken op papier: in gevoelig handschrift genoteerde schetsen, met enige kleurtoetsen opgehoogd.

Een beetje glitter hoort daarbij. Hij is bescheiden aangebracht met poeder of kwartszand. Zij beschrijft haar werkwijze heel informatief; ook buiten het theater gaat het over relaties tussen mensen. „Met name het onverwachte en geheimzinnige erin: in mijn schilderijen wil ik ze bij wijze van spreken onverwacht op zoń geheimzinnig moment betrappen".

De schilderijen vertonen meestal een samengaan van vaardig geschilderde partijen, waar Molenkamp met welgevallen naar zou kunnen kijken, met lineaire elementen. Lijnen ter definiëring van de menselijke gestalten.

Romantisch

De ambiance is licht romantisch; zij dankt dat minder aan dure geur dan aan uitvoerige titels. Bij veel werken 'zonder titel' mist men ze niet erg omdat de materie niet zo varieert maar dankbaar zijn we vanzelf voor de aanwijzing in bewogen taferelen van Medea, Orfeus en Eurydice en van Icarus op een doek van fermer constructie. Bij teksten als 'de kalmte, de koele schaduwen' of 'in het licht van een herinnering' of enkel 'verdwazende handelingen' verstout de verbeelding zich in de menselijke relaties personen van beiderlei kunne te vermoeden, omgeven door nacht, wolken en dekbedden.

'Het licht, de onnadrukkelijke hitte, onze zorgeloosheid' is een doek waarin het ruime gebruik van zachtzinnige kleuren als turquoise, bruin en beige wordt doorbroken door toetsen van oranje. Ook 'intieme nadering' heeft krachtiger accenten in rood, paars en donkerblauw. Sommige figuraties behoeven geen uitleg, maar krijgen ze wel. 'Naakt' bij voorbeeld. Meestal blijft alles, lijn en bekwaam opgebrachte verfhuid, zweven in een zachtzinnige en nooit tot een eind gevoerde 'strijd tussen rust en dynamiek'.

Ook zonder zachte muziek: een teder avontuur daar in galerie Michel, tot 31 december: Annelies van den Akker, schilderijen en tekeningen.

Pieter Defesche

Klap op de vuurpijl

AMSTERDAM – In Theater B... vue in Amsterdam wordt van 2... en met 31 december onder de 'Klap op de vuurpijl' voor de tiende keer een concertprogra... met prominente musici op het ...rein van de hedendaagse, geïm... viseerde en jazzmuziek gepre... teerd. De rode draad door het ... gramma is elke avond het Wi... Breuker Kollektief.
Op 27 december zijn te horen: Dies Le Duc Kwintet, het Fa... Orkest, Vera Beths en Reinbe... Leeuw.

Uw mooiste kertsieraad koopt u bij:

Exclusie... sierade...
Dautzenberg...
Heerle...
045-71141...

Vertaalprijs voor Zweed

Van onze kunstredactie

DEN HAAG – Voor zijn vertalingen in het Zweeds van werk van Henk Bernlef, Hugo Claus, Adriaan van Dis, Oek de Jong en Monika van Paemel is aan de Zweed Per Holmer (1951) de Martinus Nijhoff Prijs 1991 voor vertalingen toegekend. Aan de prijs is een bedrag van 15.000 gulden verbonden.

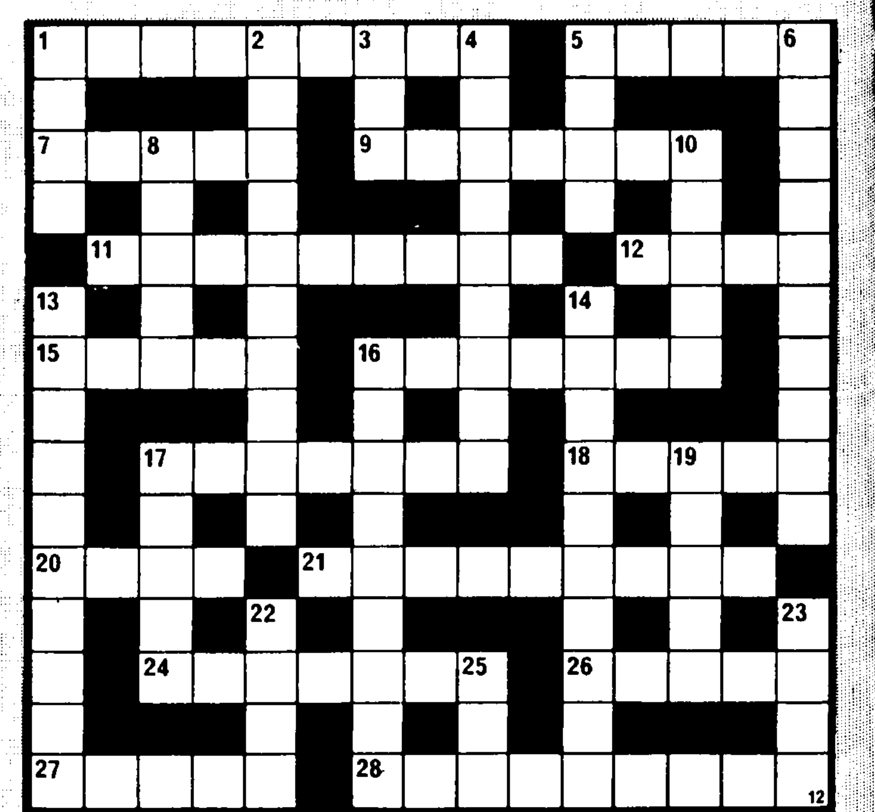
Holmer woont en werkt als schrijver/vertaler in Stockholm. Van Bernlef vertaalde hij onder meer Hersenschimmen en Publiek Geheim, van Claus De Verwondering en Een Zachte Vernieling, Van Van Dis Een Barbaar in China, van Oek de Jong Cirkel in het Gras en van Van Paemel De Vermaledijde vaders.

De jury acht Holmer een belangrijk ambassadeur van de Nederlandse (moderne) literatuur en prijst zijn consistente manier van vertalen.
Holmer krijgt de prijs eind januari uitgereikt. Dan zal ook de Nijhoffprijs voor literaire vertalingen in het Nederlands worden overhandigd, en wel aan Gerard Koolschijn voor zijn vertalingen van klassiek-Griekse literatuur.

Oplossing van gistere...

K R A P – R I T
L – S A T Y N –
I A – N E K – D
E L S – E – T O
R E P O R T A G
I K – E R
M E N A G E R I
E N T – I – A N
K G – B E S – N
K – M E R E L –
A P I N – T A N

cryptogram

Horizontaal: 1 Koninklijk onderzoeker? (9); 5 Deze bloem komt o.a. voor in Gaasterland (5); 7 Beneden staat het vol water! (5); 9 Dierenverblijf waar men vooral rustig moet zijn! (7); 11 Stof die een omroepvereniging niet vervelend vindt? (9); 12 Voertuig dat rijdt en glijdt (4); 15 Dat spreekt gelovigen wel aan! (5); 16 Laatste arbeid die een typograaf heeft te verrichten? (7); 17 Beslist geen superieur persoon! (7); 18 Slaap je altijd zo kort? (5); 20 Verbondenheid met een dansorkest? (4); 21 Wordt uitsluitend door een Europeaan afgevuurd die in moeilijkheden zit (9); 24 Methode van berekening die de legerleiding vurig verdedigt? (7); 26 Heeft de naam als familielid lastig te zijn (5); 27 Eigenschap die vrolijk maakt (5); 28 Directeur van een accountantskantoor? (9).

Verticaal: 1 Slaapplaats met tralies (4); ... Uitbeelding van een rol in een andere ta... (10); 3 Welvarend land (3); 4 Voor... vriendje, geef nog wat meer! (9); 5 Gene... heer die in de rats zit? (4); 6 Bereikte ... spoorwegarbeider de positie vroeger? (1... 8 Deze deelnemer brengt een gesprek ee... goed op gang (5); 10 Dit oormerk is ... fraai (5); 13 Puntige haargroei van ... hond? (10); 14 Op afstand verzen ma... en bedenken (10); 16 Liefdegave? (9); ... Is het verkeerd om thans een tekort te h... ben? (5); 19 Exclusief zitmeubel (5); ... Handeling van beide zijden (4); 23 Di... werkelijk niet onbeleefd (4); 25 Afval ... haar? (3).

● *Beelden van Hans Reijnders, morgen te bezichtigen bij het ABP.*

verder ...

...kan men in Galerie Voorburght, Kasteel Limbricht de negende traditionele **'Kerstexpositie'** van de **Schildersclub Limbricht** bezichtigen vanaf 23 december tot en met zondag 30 december. Er zijn olieverf-schilderijen, aquarellen, acrylwerkstukken en pentekeningen te zien. De tentoonstelling is geopend van dinsdag tot en met zondag van 12-20 uur.

...is op de bel-etage van Kasteel Arcen, Lingsforterweg 26 in Arcen op zondag 23 december van 11-17 uur een tentoonstelling van een aantal kerstgroepen, gemaakt onder leiding van **A. Peeters-Schillings.** Om 12 en 14.30 uur zijn er enkele optredens van een balletgroep en worden er gedichten voorgelezen door **Maja van Benthem** met pianospel van **Carolien Dorpmans.** Dit alles vindt plaats in de Salon van het kasteel. Op woensdag 26 en donderdag 27 december kunt u, ook op de bel-etage, kennismaken met een verzameling antieke en hedendaagse poppen. Beide dagen geopend van 10.30-16.30 uur.

...tonen beeldhouwer **Hans Reijnders** uit Venlo en de **Fotoclub Iris** uit Kerkrade werk bij het ABP, Oude Lindestraat 70 Heerlen in de maand december. Morgen is de expositie voor iedereen vrij toegankelijk van 14-17 uur. Het **Chevremonts Mannenkoor 1912** uit Kerkrade zal de middag muzikaal opluisteren met koorwerken van onder andere Schubert, Mozart en Limburgse componisten. Dirigent is **Dion Ritten,** de piano wordt bespeeld door **Gerald Wijnen.**

...wordt in galerie 'De Konfrontatie', Putgraaf 5 (naast de Luciushof) Heerlen een expositie gehouden van de kunstenaar **Karl Rademacher** (beelden) en **Marc van Soest** (schilderijen). De opening vindt vandaag om 15.00 uur plaats en de tentoonstelling is verder te bezichtigen tot en met 20 januari 1991, op zaterdag en zondag van 14-17 uur.

het wondere wolfje

(C) Standaard Uitgeverij/Antwerpen.

panda en de groothandel

recept

Lamskoteletten met sherrysaus

Lamskoteletten van het rugstuk zijn zo'n 125 g zwaar; van het ribstuk gesneden zijn ze veel lichter en wegen slechts 75 g. Van ribkoteletten serveert U dan ook altijd 2 stuks per persoon.

Benodigdheden voor 4 personen: 4 lamskoteletten à 125 g of 8 à 75 g, peper/zout, kaneel, boter, 1 dl sherry, 1 dl bouillon, allesbinder, tijm om te garneren.

Wrijf koteletten in met peper, zout en kaneel. Verhit boter en bak hierin stukken lamsvlees in 10 minuten bruin aan de buitenkant, maar lichtroze van binnen. Dikke exemplaren mogen iets langer in de pan, dunne koteletten zijn al binnen 6-7 minuten gaar. Neem vlees uit de pan en houd warm. Blus braadvocht af met sherry en bouillon. Laat 1 minuut flink doorkoken en roer aanbaksels goed los. Bind sherrysaus met allesbinder, schep enkele lepels over het vlees en serveer rest van de saus er apart bij. Garneer met een takje tijm.
TIP: Deze saus past ook goed bij lamsfilets, die ingewreven met peper/zout en kaneel slechts enkele minuten hoeven te bakken.

huub meijer

Uitgeversmaatschappij
Limburgs Dagblad b.v.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon: abonnementen: 045-739881
advertenties: 045-739886
Piccolo-advertenties: 045-719966

Banken: ABN Bank Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:
Brunssum 045-256363
Geleen 046-746868
Heerlen-Centrum 045-717719
Kerkrade 045-452932/455506
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18484
Sittard 046-515577
Valkenburg 04406-15045

Fax:
redactie 045-739264
advertenties 045-739364

Telex:
redactie 56123

Abonnementsprijzen:
bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal ƒ 75,55
per maand ƒ 25,20
losse nummers ƒ 1,45
Bfr. 28

Snelheidsbeperking op Europese wegen

Van onze correspondent

USSEL – De EG komt volgend met uniforme snelheidsbeperen op de Europese wegen. Voor htauto's komen er tevens ingevde snelheidsbegrenzers. De ppese Commissie in Brussel legt maatregelen in de loop van ja voor aan de EG-ministers. Dit EG-commissaris voor Milieu, di Meana, gisteren in Brussel gd.

di Meana kondigde voor januavens beperkingen van voor gehinder van vrachtauto's, zoals oorbeeld de banden. Voorstelvoor de uitlaatnormen voor besauto's met dieselmotoren liggen al bij de ministers op tafel. Ripa verwacht dat de EG-ministers het over dit alles in 1991 eens worden.

EG-ministers van Milieu besloten donderdag dat alle nieuwe personenauto's met benzinemotor vanaf 1993 van een geregelde driewegkatalysator moeten zijn voorzien. Ook voor personenwagens met diesel zullen dan strengere normen gaan gelden voor de hoeveelheid kankerverwekkende roetdeeltjes die ze uitstoten.

Volgens de EG-commissaris liggen de nieuwe CO2-eisen 57 procent hoger, de CO en NOX-eisen 25 procent hoger, terwijl het maximaal aantal roetdeeltjes bij dieselauto's wordt gehalveerd.

Fabrikanten moeten de EG-normen vanaf juli 1992 toepassen op nieuwe modellen en vanaf 1993 ook op alle nieuwe wagens. Oudere auto's mogen door blijven rijden. Aangezien een gemiddelde vrachtauto niet veel langer dan drie jaar meegaat, heeft de norm daar veel sneller effekt op de weg dan de geregelde drieweg catalysator voor de personenauto.

Ripa vindt dat de oliemaatschappijen nu ook moeten meewerken aan een zo 'schoon' mogelijk brandstofverbruik. Het zwavelgehalte is volgens hem nog terug te brengen. Ook moet de industrie wat doen tegen het morsen van benzine bij de pomp.

Verdeeldheid over lastendruk

vervolg van pagina 1

DEN HAAG – De CEC is het niet eens kunnen worden over de lastendruk. Financiën houdt vast aan het uitgangspunt van het regeerakkoord: maximaal 53,6 procent. Volgens de andere ambtenaren in de CEC is de lastendruk echter in feite 52,3 procent, omgerekend 7 miljard gulden minder. Wordt die ruimte opgevuld, dan leidt dit tot een tegenvaller bij de lonen van 3 tot 6 miljard gulden. Doorwerking in de koppeling vergt dan de eerder genoemde 4,5 miljard gulden extra.

Voorts werkt een belastingtegenvaller uit 1990 blijvend door (kosten 2,5 tot 3 miljard). Daarnaast zijn er risico's als: kosten Oost-Europa, kosten EG, kosten asielzoekers, effecten Golfcrisis, niet ingevulde ombuigingen van vroeger, pensioenpremie ambtenaren, sociale uitkeringen en het stelsel van de gezondheidszorg.

Totaal komt de CEC op ombuigingen ter waarde van 14 miljard gulden als gekozen wordt voor de opstelling van Financiën over de lastendruk, en 19,5 miljard gulden als uitgegaan wordt van de huidige lastendruk die tot het maximum uit het regeerakkoord wordt verhoogd.

De CEC acht een keuze voor 14 miljard alleen verantwoord als strak wordt vastgehouden aan de voorwaarden voor de handhaving van koppeling: gematigde loonontwikkeling en geen verslechtering in de verhouding tussen werkenden en niet-werkenden.

De topambtenaren wijzen er verder op dat ook al voor volgend jaar financiële problemen dreigen van 3 tot 4 miljard gulden. Zonder goede oplossing daarvan werken die door naar 1992. Het bedrag dat dan in 1992 ontstaat, zal minstens 10 miljard gulden gaan belopen. De CEC wijst verder op stijgenden lasten, oplopende werkloosheid, dalende koopkracht en winstgevendheid van bedrijven als risico's voor 1991.

Impasse in stelselherziening nu ook VVD dwarsligt

PvdA tegen ideeën CDA over gezondheidszorg

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De PvdA voelt niets voor plannen van coalitiegenoot CDA om de stelselherziening ziektekostenverzekering te vullen. De PvdA is tegen een aanvullende verzekering die meer dan 3 tot 4 procent van de zorg omvat. De sociaal-democraten zijn er ook tegen dat mensen een groter deel van de premie moeten betalen via een vast jaarbedrag (nominale premie) dan de voorgestelde 15 procent.

Het PvdA-Kamerlid Van Otterloo heeft dit te kenen gegeven in de eerste schriftelijke commentaren op het Wetsvoorstel Stelselwijziging Ziektekostenverzekering, zoals staatssecretaris Simons (WVC) voorstaat. Deze week verklaarde het CDA-Kamerlid Lansink dat de aanvullende verzekering minstens procent van de zorg zou moeten vatten. Alleen zo zou de nodige concurrentie en kostenbeheersing in de gezondheidszorg tot stand gebracht kunnen worden.

Model

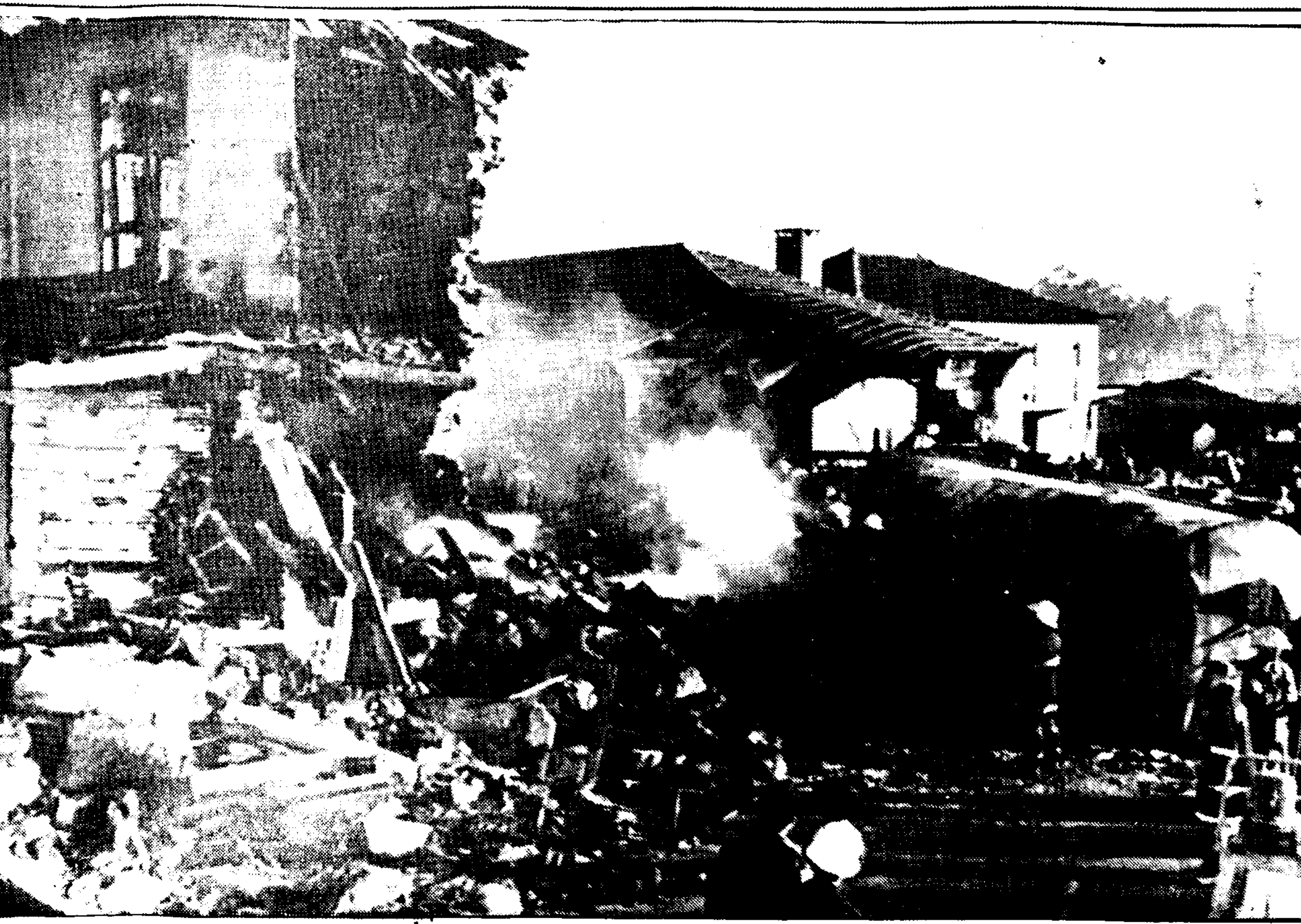
Lansink gaf te kennen dat indien de staatssecretaris niet op zijn ideeën zou willen ingaan, het hele plan van een basisverzekering voor de gezondheidszorg, met daarnaast een aanvullende verzekering, maar verlaten moest worden. In dat geval diende gekozen te worden voor een puur financieel model met eigen risico's, eigen bijdragen en hoge nominale premies (zeker 20 procent).

Van Otterloo keert zich nu tegen een uitbreiding van de aanvullende verzekering boven de 3 tot 4 procent zorg die Simons eronder wil laten vallen. De PvdA'er is ook tegen een hogere nominale premie. Wel wil de PvdA een eigen risico toestaan om daarmee de nominale premie als het ware af te kopen. Dat eigen risico moet echter voor alle voorzieningen gelden, mag niet verplicht worden en moet aan een maximum worden gebonden. Dat maximum moet de overheid vaststellen.

Premie

VVD'er Dees stelde eveneens voor te komen tot een hogere nominale premie dan de gedachte 15 procent. Alleen met een hoge premie is voldoende concurrentie mogelijk, aldus de liberaal. Volgens hem dient de hoogte van de nominale premie afgestemd te worden op de werking van het hele stelsel en niet op inkomenspolitieke argumenten. Ook de VVD is voor het nemen van een eigen risico als alternatief voor de nominale premie. De basisverzekering zou volgens de liberalen onder deze voorwaarden groter kunnen worden dan de 96 procent van de zorg die Simons eronder wil laten vallen.

Tankwagen ramt huizen

● *Een ongeluk met een tankwagen, die gas vervoerde, heeft gistermorgen in Barqueiros, een klein dorp in het noorden van Portugal, voor een enorme ravage gezorgd. De tankauto ramde meerdere huizen en verwoestte er drie. De chauffeur van het rampvoertuig kwam om het leven.*

Destalinisatie in Albanië

door frits schils

TIRANA/HEERLEN – Sovjet-dictator Jozef Stalin heeft definitief afgedaan in Albanië. Dit is gisteren in Tirana bekendgemaakt. De communistische partij heeft formeel aangekondigd dat met onmiddellijke ingang alle symbolen die aan Stalin herinneren, moeten verdwijnen. De destalinisatie-campagne werd in de nacht van donderdag op vrijdag ingeluid met de verwijdering uit het Tiraanse stadsbeeld van het Stalinmonument..

Eveneens moeten alle staatsondernemingen en instellingen die tot nu toe de naam van de voormalige Sovjet-dictator voeren, anders genoemd gaan worden.

In kringen van de Democratische Partij en onder de Albanese bevolking is de definitieve afzwering van het stalinistische model in het land met enthousiasme ontvangen.

Zie verder pagina 7
● **Tirana verlost van Stalin**

Vuurgevecht tussen soldaten Sovjet-leger

DEN HAAG – Sovjet-militairen van verschillende nationaliteiten hebben in het westen van de Oekraïne verscheidene uren met elkaar strijd geleverd. Dit heeft het persbureau TASS gisteren gemeld. Volgens de eerste berichten zijn er geen slachtoffers gevallen.

Tass citeert de lokale krant 'Rabotsjaja Gazeta' die meldt dat er zich donderdag een schietpartij heeft afgespeeld tussen soldaten van een in Tsjop gelegerd treinbataljon. Het conflict ging tussen Armeniërs, Azerbajdzjanen, Oezbeken en Turken. Lokale wapendepots en een wachthuis werden aangevallen. Ook officieren die tussenbeide kwamen, werden beschoten. Volgens legerrapporten traden de militairen van de bewakingsgroep vervolgens efficiënt op door de vechtende militairen in de benen te schieten.

Uit betrouwbare bronnen heeft de krant vernomen dat 21 soldaten naar het ziekenhuis zijn gebracht. Negen van hen liepen schotwonden op. Ook zijn enkele officieren gewond geraakt.

Lid van presidentiële raad:

'Sjevardnadze blijft in team Gorbatsjov'

Van onze correspondent

MOSKOU – Na een twee uur durend gesprek tussen Sovjet-president Gorbatsjov en minister van Buitenlandse Zaken Sjevardnadze verzekerde een topfunctionaris gisteren dat Sjevardnadze 'deel blijft uitmaken van Gorbatsjovs team'.

Donderdag verraste Sjevardnadze vriend en vijand door zijn ontslag aan te kondigen, omdat, zoals hij zei, de Sovjetunie afglijdt naar een dictatuur. Maar volgens Georgy Sjachnazarov, lid van Gorbatsjovs presidentiële raad, betekent dat niet dat Sjevardnadze niet meer voor topfuncties in aanmerking komt. „De president behoort niet tot degenen die gemakkelijk een vriend en bondgenoot aan de kant schuiven," aldus Sjachnazarov.

Volgens hem gold dit tevens voor de recentelijk ontslagen minister van Binnenlandse Zaken Bakatin en Alexander Jakovlev, de architect van glasnost die tijdens het partijcongres uit het politburo verdween. Het trio was doelwit van conservatieve kritiek, een van de redenen voor Sjevardnadze om er de brui aan te geven.

Ignatenko noch Sjevardnadze's woordvoerder Tsjoerkin wilde gisteren iets zeggen over het gesprek tussen de bijna ex-minister en de president. Ignatenko onderstreepte dat Sjevardnadze aanblijft totdat er een nieuwe regering is gevormd.

(ADVERTENTIE)

MP LEDERMODE
...eigen atelier
aktuele ledermode voor jong en oud
GROTE COLLECTIE LEDEREN KLEDING:
dames-, herenjassen, jacks, parka's, blousons, pantalons, rokken, suède jassen met opdruk, houtjes-touwtjesjassen met leer/suède enz. enz.
TEVENS ALLE REPARATIES EIGEN ATELIER
ZONDAG GEOPEND
Saroleastraat 61 Heerlen Tel. 045-742140
Minderbroederstr. 19 hoek Bakkerstr. Roermond Tel. 04750-10507

LIASS
ZIEKTEKOSTENVERZEKERINGEN
MEDEDELING
Onze hoofdkantoren, bijkantoren en rijdende kantoren zijn op
24 en 31 december 1990
GESLOTEN
Onderdeel van de AZM/CZF Groep

Een dode bij aardbeving op Balkan

THESSALONIKI Een aardbeving met een kracht van 5,5 op de schaal van Richter heeft gisterochtend het noorden van Griekenland, Bulgarije en Joegoslavië getroffen, zo heeft het seismologisch instituut van Thessaloniki gisteren bekend gemaakt. In het noorden van Griekeland kwam een vrouw om het leven en raakten ten minste 40 mensen gewond. Er werd grote schade aangericht.

Volgens het Griekse instituut lag het epicentrum van de beving, die om twee minuten voor negen plaatselijke tijd plaatsvond, in het stadje Goumenisa, 57 kilometer ten noordwesten van Thessaloniki. In Goumenisa werden drie huizen vernield en in een nabijgelegen plaats stonden drie huizenblokken op instorten, aldus een woordvoerder. „Er zijn veel huizen en gebouwen met scheuren en gaten in de muren," zo zei de politieman, die er aan toevoegde dat grote paniek uitbrak na de beving.

Een beving met een kracht van 5 op de schaal van Richter kan bijzonder grote schade veroorzaken. Een woordvoerder van het seismologisch instituut zei dat er meer dan 30 naschokken werden geregistreerd.

De aardbeving werd ook waargenomen in Joegoslavië, Roemenië en Bulgarije. In het zuiden van Joegoslavie ontstond volgens het officiële persbureau Tanjug enige schade aan daken en schoorstenen, maar uit Bulgarije werd geen schade gemeld.

Lagere premies ziektekosten voor bejaarden

UTRECHT – De ziekenfondspremie die bejaarden over een aanvullend pensioen naast de AOW moeten betalen, gaat op 1 januari omlaag naar 7,25 procent. Tot nu toe betaalden bejaarden eenzelfde percentage als de andere ziekenfondsverzekerden over hun inkomen. In 1990 was dat 7,9 en volgend jaar 7,8 procent.

De staatssecretarissen Simons (Volksgezondheid) en Ter Veld (Sociale Zaken) hebben gisteren tot de extra verlaging besloten. Deze lastenverlichting is bedoeld als compensatie van de nadelige effecten die bejaarden met een aanvullend pensioen hebben ondervonden van de invoering van het plan-Oort voor de belasting- en premieheffing.

Ook in de particuliere ziektekostenverzekering gaan, zoals al eerder gemeld, de premies voor bejaarden omlaag. Op 1 januari 1991 daalt de maximumpremie voor de standaardpakketpolis van 170,30 tot 140 gulden per maand. Negentig procent van de particulier verzekerde bejaarden heeft zo'n polis. Tegenover de premieverlaging staat wel een verhoging van de wettelijke bijdragen die alle particulier verzekerden (inclusief de 65-plussers) moeten betalen, maar die is aanzienlijk geringer.

Voor bejaarden uit het ex-vrijwillige ziekenfonds met een standaardpolis gaat de maximumpremie omhoog van 137 tot 140 gulden per maand. Ze komt daarmee dus op hetzelfde niveau als die voor de standaardpakketpolis.

Tien miljoen extra voor leerlingwezen

DEN HAAG – Minister De Vries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelt voor het leerlingwezen dit jaar tien miljoen gulden extra beschikbaar. Hij put dat geld uit de pot voor de Bijdrageregeling Bedrijfstakgewijze Scholing (BBS) waar vijftien miljoen gulden overblijft.

Het leerlingwezen kan daarmee dit jaar over in totaal 269,5 miljoen gulden beschikken. Het extra geld is nodig omdat de leeftijdsgrens in het leerlingwezen is losgelaten. Het aantal cursisten in het leerlingwezen (vier dagen werken, één dag naar school) waarop dit jaar werd gemikt (51.000) zal daardoor gemakkelijk worden gehaald, aldus de bewindsman in een brief aan de Tweede Kamer.

Nummers voor afritten snelwegen

DEN HAAG – De afritten van snelwegen krijgen een nummer. Daardoor wordt het voor automobilisten makkelijker hun plaats van bestemming te vinden. Op de huidige borden staan nooit alle bestemmingen die via een bepaalde afrit bereikt kunnen worden.

Minister Maij (Verkeer) zal begin volgend jaar de Tweede Kamer inlichten over de nieuwe aanpak, aldus een woordvoerder van haar departement gisteren. In 1992 begint de ANWB, die in opdracht van het ministerie de bewegwijzering verzorgt, met het aanbrengen van de nummers. Het duurt enkele jaren voor alle snelwegen van een nummer zijn voorzien, aldus een woordvoerder van de ANWB. De nummers zullen worden opgenomen in de nieuwe wegenkaarten van de ANWB.

(ADVERTENTIE)

SYMBOLEN VAN GENEGENHEID
A B C
Desiree
DIAMANT SIERADEN
Verras haar met een exclusieve Desiree Solitair diamantring uitgevoerd in 14 krt. geel en witgoud. Natuurlijk met garantie certificaat.
Model A: f 2335,-
B: f 1745,- C: f 3405,-
Wij hebben de komplete serie nu in huis.
Peter Vroemen
Paul Vroemen
JUWELIER DIAMANTAIR
Vroemen Thissen
Saroleastraat 22/26 Heerlen 045-719355
Desiree

punt uit

● Salmonella

Minister Bukman (Landbouw, Natuurbeheer en Visserij) heeft zijn Britse collega Gummer toegezegd te onderzoeken of er maatregelen genomen kunnen worden om de mogelijke besmetting van eieren met de salmonella-bacterie verder te beperken. In Groot-Brittanië zijn 24 partijen eieren aangetroffen, afkomstig uit onder meer Nederland, die met de salmonellabacterie waren besmet. Gummer heeft dit tegenover het Britse parlement verontrustend genoemd.

● Moorden

De verdreven leider van Tsjaad, Hissene Habré, heeft vlak voor zijn val op 1 december ruim 300 politieke gevangenen door zijn presidentiële garde laten executeren. Dat heeft de mensenrechtenorganisatie Amnesty International gisterenbekendgemaakt. Amnesty meldt in haar rapport dat dat gevangenen in het geheim waren opgesloten in het hoofdkwartier van Habré in de hoofdstad N'Djamena. Een aantal lijken van de terechtgestelden zijn volgens Amnesty in de rivier de Chari gegooid maar na het vertrek van Habré zijn ook veel lichamen in het hoofdkwartier teruggevonden.

● Kernongeval

Nederland en België zullen elkaar bij een kernongeval in eigen land of elders vroegtijdig informeren. Ook gaan zij informatie uitwisselen over de werking van hun beider nucleaire installaties. Milieuminister Alders heeft hierover in Brussel een overeenkomst getekend. Het zogeheten Memorandum of Understanding is een uitwerking van het Verdrag inzake vroegtijdige kennisgeving van een nucleair ongeval. Dat multilaterale verdrag is in september 1986 te Wenen gesloten.

● Bussen

De gemeente Nijmegen zal op 2 januari twee nieuwe busdiensten in gebruik nemen om de verwachte toeloop van studenten die gebruik gaan maken van de OV-jaarkaart, te verwerken. De gemeente verwacht, aldus een woordvoerder gisteren, dat het aantal studenten dat gebruik maakt van de bus met de invoering van de OV-jaarkaart met bijna de helft zal toenemen.

● Lichttherapie

Lichttherapie bij winterdepressies leidt tot aanzienlijke en vaak volledige verbetering. Onderzoekers van de afdeling biologische psychiatrie van het academisch ziekenhuis in Groningen concluderen dit na een experiment waarbij werd nagegaan of er wellicht sprake is van een placebo-effect dat bijvoorbeeld wordt veroorzaakt door contacten met de therapeut en de verwachtingen van de patiënt.

● EG-spoedhulp

De Europese Commissie heeft besloten voor 2,3 miljoen gulden aan noodhulp aan Cambodja te verstrekken. Het geld is bestemd voor de aankoop van eerste levensbehoeften, medicamenten, medisch materieel en om medische ploegen te kunnen uitsturen. De Franse en de Belgische afdeling van Artsen zonder Grenzen, Oxfam België en het Internationale Rode Kruis zullen bij de hulpactie worden ingeschakeld.

● Informatica

Er werkt in Nederland slechts zes tot negen procent vrouwen in de informatica. Dat is opmerkelijk, aangezien hier geen sprake is van een (historisch verklaarbaar) typisch mannenberoep. Dat is de hoofdconclusie uit een onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en dat gisteren door minister De Vries naar de Kamer is gezonden. Een verklaring voor de ondervertegenwoordiging van vrouwen ligt in het technische imago van het beroep.

● Huisstijl

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat krijgt een huisstijl. Het logo van het departement gaat bestaan uit drie vlakken, die water, land en lucht moeten verbeelden. Ontwerp en invoering van het blauw-groene vignet kosten in totaal 4,8 miljoen gulden, zo heeft het departement van minister Maij gisteren bekendgemaakt. Een woordvoerder van de bewindsvrouw heeft 'geen flauw idee' wat er mis was met de oude huisstijl. Dat kan kloppen, zo stelt een andere woordvoerder: „Wij hadden geen huisstijl." Aan de drie vlakken is twee jaar gewerkt; dat kostte zes ton.

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor méér resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met een woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,20.
Afwijkende tarieven voor rubrieken: Proficiat en Vermist Gevonden ƒ 1,00 per mm. Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,60 per mm.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal een woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,60.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND a contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner)

Mededelingen

Rijschool DIEMANT. Hartelijk Dank voor het rijbewijs. Viola.

GRATIS. Uw verenigingsnieuws op LD-TV. Tel. 045-739296/97.

Personeel aangeboden

ADMINISTRATIEKANTOOR kan nog werk aannemen. Tel. 045-311518.

Klein bouwbedr. kan nog METSEL-, timmer-, tegel- en stucadoorwerk en het vernieuwen van daken aannemen. 045-419764.

Biedt zich aan free-lance tolk-VERTAALSTER Pools-Nederlands. 046-746543.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Personeel gevraagd

Horeca personeel

Pepper mill
zoekt
Buffetbediendes met ervaring
en personeel voor diverse werkzaamheden.
Aanmelden vrijdag of zaterdag tussen 21.00-22.00 uur
Beitel 90, Heerlen. Tel. 045-415794 of 045-417890.

RESTAURANTHULP gevr. Holzstr. 30, Kerkrade.

ADVERTEER op LD-TV. Uitvoerige info 045-739300.

Kantoorpersoneel

Assurantie- en Makelaarskantoor
in Westelijke Mijnstreek vraagt
administratieve medewerkster.
Ervaring in assurantiebranche en/of assurantiediploma gewenst. Brieven onder nummer B-6757 aan Limb. Dagbl., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Technisch personeel

Wat dacht U van 'n nieuwe baan in het nieuwe jaar?
Zo aan het eind van het jaar hebben we allemaal een beetje de gewoonte om achterom te kijken. Naar wat is geweest. Maar wat gaat er komen? Dat is een minstens zo interessante vraag. En ook daarop kunnen technici een antwoord krijgen in deze dagen van bezinning.
Want de deuren van alle Techno-Time vestigingen staan ook de rest van dit jaar voor U open.
Oók op 24 december.
En óók op 31 december.
Deze periode is dan ook bij uitstek geschikt om kennis te maken met de loopbaanmogelijkheden die wij technici kunnen bieden. Onder het genot van een warm kopje koffie loopt U dan op Uw gemak alle vacatures door.
Maar ook als U niet persoonlijk langs kunt komen, en U bent toch geïnteresseerd in een nieuwe baan in het nieuwe jaar, helpen wij U graag. Als U even belt sturen wij U een informatiepakket toe.
FIJNE FEESTDAGEN.
TECHNOTIME
Nobelstraat 1, Heerlen.
☎ 045-717183

In ons montageteam is er op korte termijn plaats voor een vakbekwaam en enthousiast:
Keuken-monteur
Gevraagd: Ruime ervaring met keukenmontage of interieurbouw. Bekendheid met bijkomend montagewerk als sanitaire en electro aansluitingen, c.q. tegelwerk strekt tot aanbeveling.
Geboden wordt: interessant en afwisselend werk met prima verdienstmogelijkheden naar rato van bekwaamheid en routine.
Sollicitaties na telefonische afspraak of schriftelijk bij:
Lid A.N.V.K.
Vossen Keukens
Eikenderweg 77. Tel. 045-712158
Postbus 83, 6400 AB Heerlen

Winkelpersoneel

Pieters levensmiddelen Ransdaal
vraagt voor directe indienst-treding net WINKELMEISJE
Telefonisch aanmelden 04405-3083.

Sandereijn B.V.
zoekt met spoed voor haar Sexshops in Maastricht:
Aktieve verkoper m/v
Part-timer m/v
bereid zijn tot werken in de weekends en 's avonds (wissel) zijn een vereiste.
Sollicitaties schriftelijk met pasfoto aan:
Sandereijn B.V. t.a.v. Dhr. J. de Jonge
Postbus 237, 4530 AE Terneuzen.

Bekker Lei Deckers, Hogeweg 22, Voerendaal, heeft plaats voor jonge aktieve VERKOOPSTER, die goed in teamverband kan werken. Heb je interesse bel dan voor een afspr. 045-751218.

Full-time leerling brood en banket VERKOOPSTER gevr. Voor een van onze filialen in Heerlen. Schrift. soll. te richten met pasf. aan kwaliteits bakkerij Stevens. Postbus 88 6170 AB Stein.

Voor dir. gevr. WINKELPERSONEEL, full-time en/of part-time. Versmarkt M. Knubben, Maastrichterln. 70-72, Vaals. 04454-1661.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Diversen personeel

Beveiligingsbeambte?
Binnenkort starten wij in Uw omgeving met de volgende MONDELINGE opleidingen:
basisdipl. beveiligingsbeambte
Medio januari 1991 te Sittard.
Basis milieucursus:
Op een nader te bepalen tijdstip en plaats.
Bel of schrijf voor inschrijving naar
Opleidingsinstituut O.P.B.
Postbus 609, 6130 AP Sittard. Tel. 046-580578.

De Volkskrant en Trouw vraagt
bezorgers
voor 's morgens tussen 6.00 en 7.00 uur in Heerlen.
Aanmelden van 15.00-18.00 uur. Tel. 045-724496.

Bijverdienste aangeboden.
Firma zoekt voor SITTARD-GELEEN-BEEK EN OMG.
free-lance medewerkers m/v
voor het bemiddelen tot het verkrijgen van betalingen van achterstallige fakturen met de daarbij behorende administratieve werkzaamheden.

Sollicitanten, vanaf 30 jaar, dienen in het bezit te zijn van een auto en telefoon. Goede kontaktuele eigenschappen, flexibiliteit en inventiviteit zijn vanzelfsprekend. Voor het uitvoeren van hier genoemde werkzaamheden dient men minimaal 1 à 2 dagen, dan wel 2 à 3 avonden per week beschikbaar te hebben.
Schriftelijke sollicitaties met recente pasfoto, vóór 10 jan. 1991 zenden aan:
Inkasso-Unie B.V.
Postbus 165, 5600 AD Eindhoven.
t.a.v. Dhr. H.M. v.d. Boogaard. Tel. 040-122955.

Patisserie Kengen BV Heerlen
zoekt voor zijn afdeling produktie per 1 februari (of eerder)
Een vakbekwame en gemotiveerde BROODBAKKER
en een BANKETBAKKER min. 3 jaar praktijk-ervaring
Sollicitaties onder tel. nr. 045-717454.

Limburgs Dagblad
vraagt:
Bezorg(st)ers voor
Heerlerbaan en Wijnandsrade
Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen:
Geerstraat 5, Heerlen. Tel. 045-717719.

Asito Dienstverlening
Wilt u ook leuk bijverdienen, met bovendien 8% vakantietoeslag, 23 vakantiedagen en een goede verzekering!
Kom dan bij Asito werken als
Schoonmaker/ster
Wij hebben per 2 jan. werk voor u op de Open Universeit in Heerlen in de avonduren tussen 17.30 en 19.30 uur.
Bel tijdens kantooruren tussen 08.30 - 17.00 uur
tel. 043-472047. Bilserbaan 19a, 6217 JD Maastricht.

Taxi en groepsvervoer Fa. Hanneman, tel. 045-452666
zoekt ervaren part-time
taxi-chauffeur en
chauffeur groepsvervoer
voor werkdagen. Klein rijbewijs. Persoonlijk melden
Strijthagenweg 125, Kerkrade van 11.00-15.00 uur.

Uitdaging voor
All-round sales representative (vr.) IMPORTEUR VAN HUIDVERZORGINGSPRODUKTEN
van hoogwaardige kwaliteit, gevestigd in Heerlen, vraagt op korte termijn een
Verkoopmedewerkster
part-time/full-time. Haar taak is o.a. het bezoeken en aanstellen van dépositairs en deze begeleiden.
Gevraagd is:
een goede opleiding en vakervaring in deze branche.
Minimaal: m.o. opleiding en diploma schoonheidsverz.
leeftijd 25 tot 35 jaar. Correct verzorgd uiterlijk.
Een geschikte kandidate bieden wij een goed salaris, een dienstauto en uitstekende nevenfaciliteiten in het vooruitzicht. Indien u aan het gevraagde kunt beantwoorden, solliciteer dan omgaande, met uw CV en pasfoto, aan L.D. Br.o.nr. B-6753 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

Part-time medewerkers
gevraagd, voor expeditiewerkzaamheden, 10 uur p.wk.
Eventueel als bijverdienste. Br.o.nr. B-6761,
Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Rijdt U graag auto dan hebben wij voor U een vaste baan
Taxichauffeurs
Loo-Tax 045-411159
Kerkrade.

KRANKENGYMNASTIN mit deurscher Anerkennung in viel seitige Praktik nähe Schleiden. Eifel ab sofort b. z.w. ab 1-'91 gesucht. Interessanten Konditionen. Praktik 09-4924867543, prive 09-4924861008.

Fortron schoonmaakbedrijf vraagt met spoed DAMES voor de ochtenduren van 7.00 tot 9.00 uur voor een pand in Munstergeleen. Belangstellenden kunnen tel. contact opnemen tijdens kantooruren 045-223800.

BUSFAHRER für Schulbusfahrten zum 01-01-1991 oder später gesucht. Auskunft: Fa. Taeter - Aachen Tel. 0949-241-1820040.

Bouw en metaalbedrijf ROADSTAR vraagt voor direct metselaars, betontimmerlieden en grondwerkers. Tel. 045-231145, na 18 uur 045-226346.

Gevraagd PRODUCTIE-MEDEWERKERS, goede verdiensten, schriftelijk solliciteren Rust Control, Postb. 180, 6190 AD Beek.

OPPAS voor 2 kinderen 1 en 3 jr. voor donderdag en vrijdag. Tel. 045-753847.

Dringend nette DAMES gezocht voor Classic club te Lanaken in België. Vervoer in overleg. Inl. vanaf 17.00 uur. Tel. 0932-11-718692.

Champignonkweekerij Hevochamp, Vroenhoven (nabij grensovergang, B) biedt plaats voor enkele CHAMPIGNONPLUKSTERS (v), dienstverband 20 uur p/wk. Tevens zoekt het bedrijf een teeltverzorger (m, tot 35 jr.) voor een dienstverband van 40 uur p/wk. Tel. 09-3212451204.

Gevr. wegens uitbreiding in Sittard WERKSTERS voor een part-time baan in de avonduren. Soll. op werkdagen tussen 10 en 16 uur 046-518880 Koenders BV.

Schoonmaakbedr. vraagt 2 DAMES, 1 v. Kerkrade van 16.00-17.30 uur, 1 v. Dentgenbach, van 15.00-18.00 uur. Glazenwasser evt. als bijverdienste, hoog loon. Tel. 045-464020.

Gevraagd ONDERNEMENDE personen die zelfstandig food / non food zaak kunnen leiden. Ondernemersdiploma gewenst maar niet vereist. Bel voor afspraak 045-327714 tijdens kantooruren.

POETSVROUW gevraagd voor plm. 4 uur per week voor kantoor te Schinnen. Tel. kontakt opnemen met 03433-1843 b.g.g. 03497-3250.

Met spoed leuke MEISJES gevr. voor priveclub. Intern mogel. Bellen v.a. 19.00 uur 09-32-11-567652.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Kamers aangeboden/gevraagd

Te h. kamers en appartementen te SUSTEREN. Tel. 04499-1615/06-52107978.

Grote gemeub. KAMER te h. in Hoensbroek met gebr. van badk. en keuken, voor net persoon. Tel. 045-221003/724854.

Kamers te huur voor nette mensen in centrum GELEEN. Geschikt voor 1 of 2 personen. Tel. 04743-1579.

2 kamers te h. in HEER. Dir. te aanv. Tel. 043-631499, na 19.00 uur.

Mooie STUDENTENKAMERS te huur in centrum Heerlen. Inl. 045-711617.

Woningruil

Woning te ruil (flat met 3 slpkmrs.) Nieuw-Einde tegen flat of EENGEZINSWONING in Heerlen, Heerlerbaan of Kerkrade. Tel. 045-424424.

Reparaties

VROKO voor Uw koelkast en diepvriesreparatie's. 045-441566 17 u. 461658.

TV VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Gorgens. Industrieterr. Abdissenbosch-Landgraaf. Tel. 045-314122 of autotel. 06.52-98.13.50.

WASMACHINE kapot? Bel Wielinga Service Dienst 046-515431 b.g.g. 523830. Rep. met gar. Geen voorrijkosten (Wel onderz.kosten).

Uw VERENIGINGSNIEUWS op LD-TV. Bel voor info 045-739296 97.

Hobby/Doe het zelf

METAALDETECTORS. Fa. Alltech uw Tesoro-dealer. Tel. 045-325729.

Te k. LBG WAGON (USA model) ƒ 190,-, brug ƒ 25,-, spoorwegovergang ƒ 50,-, elektr. wissel(li.) ƒ 35,-. Tel. 045-410355 (alles nieuw).

3 mtr. BEHANGTAFEL ƒ 65,-. M. Botterweck, Akerstr. 106, Spekholzerheide.

Te k. dubbelbeds BREIMACHINE met deco-patroon, geheugen en toebeh. ƒ 1.000,-; 2x 1-pers. stalen bedden ƒ 25,-. 045-244963.

Te k. Allub compressor KETEL 300 ltr. 380 V. ƒ 1.250,-, aanhanger 180x300 cm. enkel-asser, niet geremd, nieuw, tel. 09-32.11.866463.

Winkel & Kantoor

Copieerapparaten v.a. ƒ 350,-
Type-machines v.a. ƒ 450,-; Kasregisters v.a. ƒ 750,-
Telefax v.a. ƒ 1.495,-.
Prijzen excl. BTW. Eigen service-dienst.
Spoor kantoormachines, Bocholtz. Tel. 045-443961.

Uw rug zal U dankbaar zijn voor deze
PROFESSIONELE STOEL uit eigen import.
Geheel verstelbare zitting en rug.
Rughoogte 33 cm. Prijs vanaf ƒ 409,- incl. BTW.
Leufkens-Dubois Heerlen
Sittarderweg 58 A. Tel. 045-726444.

Te koop uit faillissement
Nieuw en gebruikt kantoormeubilair, stalen schuifdeurkasten, buro's v.a. ƒ 125,-, directie buro's, kantoorkasten, materiaalkasten, garderobekasten, kluizen, brandkasten, ladenbloks voor hangmappen, kantine-stoelen-tafels, hangmappen Atlanta, Gondola stelling, magazijn stelling div. soorten, palletstelling, Collomboonmachines industr. 16 mm. ƒ 425,-, palletwagens, steekwagens, TL-lampen met bakken vieuwers, speciale aanbieding nieuwe en gebruikte burostoelen met extra hoge korting en v.a. ƒ 175,-.
Brandblussers 16 kg ƒ 50,-.
Nergens meer keus, nergens goedkoper, alles uit voorraad leverbaar. Open maandag t/m vrijdag 9.30 tot 18.30 uur, zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur.
Rockmart Heerlen,
Kissel 46a, Heerlen.
Tel. 045-723142
Rockmart Vlodrop,
Tussen de Bruggen 6, Vlodrop.
Tel. 04742-3170/3270.

Verrijdbare PC-tafel
met 4 dubbele zwenkwielen, 2 met rem, uittrekbaar toetsenbordplateau vanaf ƒ 395,- excl. 18,5% BTW.
Sokla B.V.
Schaesbergerweg 126, Heerlen. Tel. 045-726444.
Kloosterstr. 32, Simpelveld. Tel. 045-444222

Walther Buro rekenmachine
120 PD kwaliteit, mogelijkheden, prestaties en de lage prijs kenmerken deze rekenmachine: ƒ 168,- excl. 18,5% BTW.
Samsung electr. schrijfmachine
SG-1200 geavanceerde mogelijkheden voor studie thuis en kantoor. Een heel jaar garantie. ƒ 337,- excl. 18,5% btw.
Spacemeter elektronisch rolmaat
Snel en gemakkelijk meten lengte, breedte, oppervlakte en volume. Ideaal voor architecten, aannemers, vloerbedekkers, behangers, notarissen, makelaars en doe het zelvers. ƒ 88,60 excl. 18,5% BTW.
Sokla B.V.
Schaesbergerweg 126, Heerlen. Tel. 045-726444.
Kloosterstraat 32, Simpelveld. Tel. 045-444222.

Legbord en palletstellingen, nieuw en gebruikt, uit voorraad leverbaar. BLOK-INTERREK BV, 010-4378800. Ook vert. in Nrd-Brabant/ Limburg.

Te k. nieuwe BUROSTOELEN Rock 4050, adviespr. ƒ 425,- nu bij ons ƒ 295,-. Burostoel Rock 2000 adv. prijs ƒ 295,- nu bij ons ƒ 175,-; gebruikte burostoelen v.a. ƒ 35,-. Rockmart, Kissel 46a, Heerlen. 045-723142.

Stalen afsluitbare KANTOORKASTEN v.a. ƒ 200,-. Rockmart, Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142.

DIREKTIETAFEL teakhout 4.60x1.60 (12 pers.), Castelli bureau, kasten en stoelen, tel. 04746-6200.

Uw VERENIGINGSNIEUWS op LD-TV. Bel voor info 045-739296/97.

Bedrijven/Transacties

Friture-snackbar De Streep
in Schaesberg. Goedlopend, compleet ingericht bedrijf op top-locatie. Direkt te aanvaarden. Voor de juiste mensen is gedeeltelijke financiering mogelijk.
Huur ƒ 1.750,- per maand. Koopprijs bedrijf ƒ 55.000,-.
Horecabureau Frits van Dijck (beëd. taxateur Horeca).
Tel. 043-475732

CAFETARIA-Friture in Kerkrade met woning en grote tuin. Goedlopende zaak met nog div. uitbreidingsmogelijkheden. Ovn. prijs ƒ 325.000,- k.k. Horecaburea Frits van Dijck (beëd. taxateur horeca). Tel. 043-475732.

Unieke gelegenheid o.t.n. mooi, groot restaurantbedr. met alle vergun. in centrum van MAASTRICHT. Inl. 09-3211767567.

Ter overname aangeb. centr. Valkenburg, goede locatie compl. ingerichte IJS-SHOP. (lage huur). Br.o.nr. B-6750 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

ADVERTEER op LD-TV. Uitvoerige info 045-739300.

Ter overname aangeb. goed lopende FRITURE in centrum Kerkrade. 045-464907.

Direct resultaat, als uw piccolo op LD-TV staat. Bel 045-739300 voor meer info.

Landbouw en Veeteelt

Freesmachines
Ferrari en BCS
35 nieuwe en 14 gebruikte machines bij ons in de showroom, met meer dan 40 verschillende aanbouwwerktuigen, o.a. veegmachine, frees, ploeg, kultivator, maaibalk, cirkelmaaier, cyklomaaier, kompressor, aanhangwagen, enz. Maak nu nog gebruik van de prijzen van 1990. Lozeman Tuinmachines b.v. Markt 14, Lottum. Tel. 04763-2341.

Dynamark
- Zitmaaier traktormodel
- elektrisch gestart
- verlichting
- versnellingen: 3 voor- en 1 achteruit.
- Maaibreedte 75 cm.
Nú ƒ 3.540,-.
Tot 1 januari 1991 met gratis aanhangwagen. Lozeman Tuinmachines b.v. Markt 14, Lottum. Tel. 04763-2341.

Jonge HENNEN tegen de leg. Vaesrade 43, Nuth. Tel. 045-241284.

Te k. gevr. vette VARKENS, zeugen, stieren en koeien. Veehandel Jan Heunen, Puth. Tel. 04493-1843.

HOOI te koop aangeboden plm. 600 pakken. Te bevragen 04450-3262.

Te k. 1 afzakmach. met tarreerband weegbereik 2½-50 kg. z.g.st.; 1 Aardappelopschepmach. zelfrijdend; 3 Schouten aardappel-sorteermach.; 1 Huard 3 schaar ploeg; 1 Niemeijer 3 schaar; 1 Rabewerk 2 schaar; 1 Saxonia 3 mtr. zaaimach. 25 pijpen; 1 Lely Rotor eggen 3 mtr. z.g. H.NEVEN B.V., Bunde, tel. 043-641234. Wij wensen U fijne kerstdagen en een voorspoedig 1991.

PAARDENTRAILER te koop gevraagd. 04750-34596.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Auto's

Alfa

ALFA 75 2.0, roodmetal, 38.000 km. pr. ƒ 15.500,-, bwj. '86. Tel. 046-749480.

Te k. ALFA Romeo 33, bwj. 12-'87, kl. rood, LPG, APK, ƒ 12.750,-. Tel. 04458-1459.

Audi

Let op!!
zeer exclusief
Audi Quatro coupé, zwartmetallic, getinte ramen, rood leder interieur, Clarion stereo, 16 V antenne, verlaagd, stuurbekrachtiging en 16" aluminium velgen en sportuitlaat, type 1986. Garage Coenen en Zn., Prinsenbaan 65, Koningsbosch. Tel. 04743-1574.

AUDI 100 5 cyl. inj. 9-'88 grijs met. LPG 48.000km schuifdak ƒ 24.950,-. Tel. 04906-1387.

AUDI 100 CC, 100 KW automaat, 1983, perfecte staat, ƒ 8.750,- incl. BTW. Kissel 46a, Heerlen. 045-723142.

Te k. AUDI 80 1.8 S, bwj. '88 steengrijs, z.g.a.nw. Tel. 045-315874.

AUDI 80 LS '77, APK, i.z.g. st. incl. radio-cass., vr.pr. ƒ 1.000,-. 045-723973.

Audi 200 QUATTRO Turbo '85, alle extra's o.a. A.B.S., Airco, cruise control, bordcomputer, pioneer stereo, Borbette velgen 16 inch, ƒ 24.500,-. 04406-14828.

Direct resultaat, als uw piccolo op LD-TV staat. Bel 045-739300 voor meer info.

Te koop prachtige AUDI 100 CC (nw. mod.), LPG, wijnroodmet. '83, (gunst. pr.). Steeg 33, Stein, zond. ook te bezicht.

Autobianchi

Te k. AUTOBIANCHI A 112 E, bwj. '79, APK tot 8-'91. 045-727201.

BMW

BMW 320i
bwj. '85, 49.000 km,
in nw.st., vr.pr. ƒ 21.000,-.
Inr. mog. Tel. 045-458049.

Te k. BMW 318 bwj. '77, APK 12-'91, tel. 045-419966.

Te k. BMW 520 autom. '82, LPG, APK, pr.n.o.t.k. Inr. mog. Koopje. 04499-2407.

Citroën

Kerst- occasion - show
zondag geopend
Citro ën van Roosmalen
Wilhelminasingel 58-62, Maastricht. Tel. 043-21 51 54.

CITROEN CX 2.0 re 6-'85 LPG 112.000 ƒ 7.950,-. Tel. 04906-1387.

CITROEN BX 19 r diesel stationcar 1986 antraciet ƒ 11.950,-. Tel. 04906-1387.

Te k. mooie CITROEN BX 1.9 diesel, i.z.g.st., bwj. '85, ƒ 6.500,-. Tel. 04492-4553.

Te k. 2CV6 kl. rood, bwj. '83, km.st. 75.500, i.z.g.st. Tel. 04454-3766.

CITROEN Axel 1.1, bwj. '85, km.st. 40.000, vr.pr. ƒ 4.000,-. Tel. 04404-2356.

Te k. CITROEN GSA Break, APK, bwj. '81. Koopje. Unescoplantsoen 9, Vrieheide Heerlen.

Daihatsu

Daihatsu dealer
Ton Quadvlieg
ANWB-gekeurde auto's.
Opel Vectra 1.8 GL 4-drs. '89
Toyota Celica 1.6 Liftback '87
Ford Scorpio 2.0 i Ghia '86
Mercedes 190 veel acc. '86
Mercedes 190 D '89
Mercedes 190 D '83
Mercedes 230 E '84
BMW 316, m-pakket, '87
Chrysler Voyager '90
BMW 316i, 4-drs '89
Metro Surf, '89
Ford Sierra 1.6 Sedan '88
Sierra 1.6 Laser 3-drs. '85
Mitsubishi Lancer GLXi '89
Nissan Sunny GTi coupé '87
Nissan Sunny coupé '88
Nissan Sun. 1.3 LX sed. '86
Nissan Sunny diesel '86
Opel Ascona 16S '87
Opel Ascona 1.8 S 4-drs. '88
Opel Kadett 1.3 S Sedan '88
Opel Manta 1.8 S GT '85
Opel Corsa 1.2 Swing '85
Opel Rekord 2.3 TD '85
Lancia Ypsilon Fire '87
Passat 4-drs. CL '86
Honda Civic 15 S '87
Honda Arrow-deck EX '87
Mitsubishi Colt 1200 '82
Suzuki 1.3 GTI '87
Toyota Celica 1.6 ST Liftback
Toyota Starlet '83
Volvo 340 GL '86
Volvo 340 GL '84
Volvo 340 L '82
Renault 11 GTD '83
Daihatsu Char. Van D. '85
BMW 520 '82
Ford Sierra 2.3 diesel combi '87
Ford Sierra 2.0 CL combi '88
Opel Omega 2.3 D combi '87
Audi 100 CC Avant Van '88
Mercedes 300 TD combi '81
Bedrijfs en Terreinwagens
Toyota Landcruiser T.D. '87
Daihatsu Ferosa Greytop
Diverse inruilers
VW Kever '73
Mazda 626 '79
Ford Taunus '79
Ford Fiësta '81
VW Golf '80
Reeweg 112,(Industrieterr.) Abdisschenbosch. Ubach over Worms (Landgraaf). Tel. 045-321810

Te k. Daihatsu CUORE bwj. '80, kl. rood, pr. ƒ 950,-. Heiveldplein 45, Kerkrade.

DAIHATSU type Taft Jeep 4x4 2800 diesel, '84, Softtop met 2-delige winterkap, APK 9-'91, pr. ƒ 6.900,- inr. mogelijk. Tel. 045-720676.

Ford

Een kerstkado!! Te k. Ford SIERRA bwj. '83, radio-cass. trekh., APK 5-'91, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 8.900,-. 045-412971.

Ford SIERRA 2.0 CL 5-drs. 11-'87 wit 78.000 km ƒ 15.950,-. Tel. 04906-1387.

Ford SIERRA 2.0 CL stationcar 3-'84 blauw met. ƒ 8.450,-. Tel. 04906-1387.

Ford SIERRA CL diesel 8-'86 wit 5-drs. ƒ 10.950,-. Tel. 04906-1387.

Ford SIERRA 2.3 diesel 9-'87 grijs met. ƒ 15.950,-. Tel. 04906-1387.

Ford ESCORT Van 1.6 D '86, ƒ 6.750,-. excl. BTW. Kissel 46a Heerlen. 045-723142.

Zeldz. mooie ESCORT type 13 GL '84, alle extra's. Kerkraderweg 166, Heerlen.

Te k. Ford ESCORT 1.3 L bwj. '85, APK 12-7-'91, LPG, rood, pr. ƒ 10.900,-. Tel. 046-375549.

Ford ESCORT bwj. '81, in prima st., ƒ 3.600,-. 045-231073.

ESCORT, m. Laser 1300 '85, bijz. mooi en goed, m. APK, ƒ 6.950,-. 045-463671.

Te k. Ford ESCORT XR3i, 1983, in nieuwe staat. Tel. 045-222543.

Ford FIËSTA m. '80, 1300 S, gerev. motor, 18.000 km, APK 9-'91, i.g.st. ƒ 1.400,-. Tel. 045-427289.

Prachtige Ford ESCORT 1.3 GL 5-drs. bwj. '82, (interessante prijs). Bernhardstr. 12, Munstergeleen.

Ford ESCORT Laser, m'85, APK, 5-bak, zeer mooi, ƒ 6.950,-. Tel. 045-454087.

Te k. Ford SIERRA Sedan 1.6 CL bwj. '89, kl. kristalblauw m. spoiler, sportvelgen, tel. 045-462608.

Ford CAPRI 2.8 S, stuurbekr ATS plus nieuwe Eagle NCT's, zeer snel en mooi, APK 12-'91, vr.pr. ƒ 4.900,-. Tel. 045-317396.

Te koop Ford FIESTA bwj. '85. Tel. 045-316419.

Te k. Ford GRANADA 2.3, bwj. '77, APK tot 9-'91, pr.n.o.t.k. Tel. 045-726893.

Ford ESCORT nw. mod., 1400 cl. '87, ƒ 11.250,-, APK 12-'91, ABS, mooie auto. Tel. 046-527945.

Te k. Ford ESCORT okt. '80, 3-drs, i.z.g.st., APK, vr.pr. ƒ 3.250,-. 045-420586.

Wegens detachering te k. Ford SCORPIO Ghia, 7 mnd. oud, kl. antr. metal., fabr. gar., veel extra's o.a.: verlaagd, spoiler, getint glas, elec. schuifdak, teldak etc., nieuw ƒ 78.000,-. Nu ƒ 49.000,-. Tel. 046-3[illegible]

Uw VERENIGINGSNIEUWS op LD-TV. Bel voor info 045-739296/97.

Fiat

Inruilauto's
Diverse Fiat Panda's t. 34 en 45 van '85 t/m ...
Diverse Fiat Panda's 750 en 1000 van 1986 t/m ...
Diverse Fiat Uno's 45 van 1983 t/m ...
Fiat Uno 60 S 3-drs.
Fiat Uno 75 SX 3-drs.
Diverse Fiat Ritmo's 3 en 5-drs. van 1982 t/m ...
Fiat Regata 70, 5 versnell.
Citroën Visa 2
Ford Escort 1.3 L
Opel Kadett 1.6 S 5-drs. GLS
Opel Corsa TR 1.2 S
Renault 11 TXE
VW Polo
Golf diesel 3-drs.
Skoda 120 LS
Kerst-aanbieding
Auto's boven ƒ 7.500,-
1 jaar bovag-garantie
FIAT
Fiat Klankstad Kerkrade
Kaalheidersteenweg 185, tel. 045-413916.

Fiat 127 FIORINO, gesl. bestel nw.type '86, APK tot 11-7-'91, ƒ 3.950,- i.nw.st. Tel. 045-323178.

Fiat RITMO 85, bwj. '83, 4-drs., i.st.v.nw. APK 17-12-'91, ƒ 3.250,-. Tel. 045-323178.

FIAT 127 5-speed, i.z.g.st. '83, APK vr.pr. ƒ 3.250,-. Tel. 046-523649.

Te k. zuinige Fiat RITMO 5-drs., '85, vr.pr. ƒ 4.7[illegible]. Tel. 045-273540.

Te k. Fiat RITMO, bwj. '84, moet weg, vaste ƒ 7.500,-. Tel. 045-32228[illegible]

Te koop Fiat PANDA 1000 CL, bwj. '86. Z.g.a.nw. Tel. 04407-2613.

Honda

Te k. Honda PRELUDE, pr. n.o.t.k., APK 9-'91, km.st. 89.000, bwj. '81, zeer mooie auto. 045-259532.

Te k. HONDA Integra de luxe wit, bwj. '86, i.z.g.st. Tel. 04451-2225.

Te k. Honda ACCORD 2.0 EX autom., bwj. '88, schuifd. ƒ 24.000,-. 04492-3894.

Honda Prelude, dec. 19[illegible], zilvermet. div. extra's, mooie auto, ƒ 3.900,-. Tel. Jac. KLIJN, Kerkrade hagenweg 123. 045-458[illegible]

Hyundai

Te k. HYUNDAI Pony 1[illegible] bwj. '83, APK 11-'91, nw.st. ƒ 3.750,-, inruil mog. Tel. 045-415528.

Jeep

DAIHATSU type Taft Jeep 4x4 2800 diesel, '84, Softtop met 2-delige winterkap, APK 9-'91, pr. ƒ 6.900,- inr. mogelijk. Tel. 045-720676.

JEEP 4X4 Mitsubishi Pajero 2300 diesel, bwj. '86, groen kent., veel extra's, kl. zwart. Tel. 04754-85019.

Lada

Te k. gevr. voor export alle type's LADA'S. 045-414372 ook 's avonds.

Land rover

Te k. Range Rover VOGUE 3.5 bwj. '85, Te bevr. 045-753621.

Mazda

Mazda Auto Leymborgh b.v.
Limbricht.
Mazda 626 2.0 12-v. GLX coupé uitbouw '88; Mazda 626 2.0 12-v. GLX Sedan '88; Mazda 626 2.0 LX met en zonder LPG '88-'89; Mazda 626 2.0 GLX HB 8-v. '88; Mazda 626 2.0 GLX coupé '85; Mazda 626 1.6 GLX en LX '86; Mazda 323 1.5 GLX en Limited 2x '86-'87; Mazda 323 1.3 LX LPG 2x '86; Mazda 323 1.3 VDX Skyline '85-'87; Mazda 323 1.3 LX Sedan automaat '88; Mazda 323 1.6i GTX alle acc. '86; Toyota Corolla 1.6 HB part. verkoop '87; Toy. Corolla 1.3 DX '86; model '87; Ford Escort 1.3 CL HB 27.000 km. nw. st.; Ford Scorpio 2.0 ABS 1e eig. '86; Ford Escort 1600 Sport ƒ 2.500,-; Daihatsu Charade TX-5 S6 nw. st. '87; Ford Taunus Combi LPG onderb. ƒ 2.900,- '81; Nissan Sunny 1.6 HB SLX automaat '87; Nissan Laurel Sedan Royal uitv. '86; Opel Ascona 4-drs. NB 1.8S LPG '88. Occasions van de Mazda-Kroon Garantie. Bornerweg 2-8. Tel. 046-515838.

Voor Piccolo's zie verder pagina 6

Proficiat!

(O)pa en (O)ma
Proficiat van kinderen en kleinkinderen

Proficiat Julius
ziet Abraham
Tot vanavond!
Vandaag ook op LD-TV!

Hoera
Ramon wordt 2[illegible]
word je gewenst door
Serge, Marina
Ron en Yolanda

Beste Sarah
Vroeger keek Mia ernstig of dat vandaag op haar feest nodig is, dat is nog een verrassing. Proficiat!
Harry en linda, Jermaine en Jolanda, Theo en Sylvia

Oma Lies
Smit-Aretz wordt 80,
Mia, Theo en kinderen
Vandaag ook op LD-TV

Oma auw
wordt 80
H.G. van Patrick en T[illegible]
Vandaag ook op LD-TV

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Noordafrikaans land kampt met ontstellende problemen

Golfcrisis houdt Algerije kalm

...iet er naar uit dat de Golfcrisis de toestand in Algerije alsnog stabiel zal houden. De crisis leeft sterk onder de be...ing, maar er is geen discussie over de vraag aan wiens kant ...staat: aan Arabische kant en dat betekent hier: de kant van ...dam Hoessein en dus van Irak. De regering heeft uiteraard ...meer genuanceerd standpunt, zij heeft zich niet openlijk ...et tegen de VN-resoluties tegen Saddam. De pers neemt ...gaans een tussenpositie in; Saddam had het niet moeten ..., maar er mag ook geen wig worden gedreven tussen de ...ieren. De grootste aandacht gaat naar Amerika en Israël, ...an oudsher de grootste onruststokers in de wereld zijn.

...iet gering voordeel van de cri... de daardoor verhoogde olie... Dit land heeft een export die 98,9 procent wordt uitgemaakt ...export van olie en gas. In 1984 ...85 werd nog voor 63 miljard di...geëxporteerd (omgerekend nog ...5 miljard gulden, maar de bin...andse koopkracht van de dinar ...veel hoger dan de geschatte wis...ers van 10,08), een bedrag dat ...86 daalde tot 34 miljard (2,7 mil...gulden) en in 1987 weer steeg ...41 miljard (3,2 miljard gulden). ... overigens is het vooral kom...en kwel.

...Golfcrisis kan hoogstens dienen ...bliksemafleider voor de verbij...ende problemen waarmee dit ...rdafrikaanse land te kampen .... Het is bijna onmogelijk zelfs ... uit te maken wat het belang...e is. Trefwoorden: van plan...nomie naar markteconomie, is...fundamentalisme of niet, een ...est milieu, de droogte en de ...oestijning plus het voedselte..., de infrastructuur, de huisves..., het onderwijs, de gezondheids..., de emancipatie – en misschien ...allesoverheersende probleem: ...zeendsnel groeiende bevolking; ...aar ruim 600.000 mensen erbij, ...en bevolking die momenteel 25 ...joen zielen telt.

...erwinning

...in 1989 werd besloten de tot dan ...strikt aangehouden lijn van ...economie te verlaten, en meer ...tijen toe te staan. De islamitische ...stelijkheid zag daarin de kans ...er slag te slaan en bij de gemeen...aadsverkiezingen van begin dit jaar behaalde zij met name op het platteland een belangrijke overwinning. Dit heeft bij bepaalde delen van de stadsbevolking de vrees versterkt voor het Iraanse scenario: een overname van de macht, met steun van de meerderheid van de bevolking, door islamitische fundamentalisten. Op dat punt gaapt in het land een grote kloof tussen het platteland en de steden, en binnen de steden tussen de oudere generaties en de jeugd.

Jonge mensen in Algiers zeggen meestal wel moslim te zijn 'maar geen goede'. Ze houden zich aan de Ramadan, maar roken en drinken wel. Oudere mensen bezoeken vijfmaal per dag de moskee, zeggen ongevraagd 'dat je moet oppassen met de duivel', en weten precies wat God wil: je mag bijvoorbeeld geen gijzelaars nemen. Menigeen zegt voor de islamitische theocratie te zullen stemmen als die mogelijkheid zou worden geopend.

Wat de economie betreft: daarmee gaat het net als in Oost-Europa. Besluiten over te schakelen op een 'gemengde' economie is een ding, daar ook aan toe komen een ander. Er is een wanhopige behoefte aan investeringen op allerlei gebied, en die investeringen moeten goeddeels uit het buitenland komen. Binnenlands komen ze aarzelend op gang, nu het toegestaan is particuliere bedrijven op te richten. Maar de buitenlandse investeringen blijven weg zolang de politieke situatie onstabiel is, en wie wel investeert moet uithoudingsvermogen hebben, want de bureaucratie is zo mogelijk nog loodzwaarder dan die in Oost-Europa.

● *In particuliere winkels is veel te koop, maar duur.*

Een van de rampzalige erfenissen uit de tijd van de rigide planeconomie is de eenzijdige geforceerde industrialisering. Die is feitelijk mislukt, en nog altijd zijn gas en dadels de voornaamste exportprodukten van Algerije. Maar het beleid heeft wel de boeren van het (gecollectiviseerde) land gedreven naar de steden, en het gevolg is dat er miljoenen hectaren uitstekende landbouwgrond braak liggen, tweederde van het voedsel moet worden geïmporteerd en veertig procent van de beroepsbevolking werkloos is. Prijzen voor gebruiksartikelen die niet tot de meest noodzakelijke horen zijn schreeuwend hoog, vlees is voor gewone arbeiders niet te betalen.

En dat het slecht gaat is niet alleen de schuld van het regiem. De verwoestijning vanuit het zuiden is vrijwel niet tegen te houden. Een (nogal amateuristisch opgezet) programma waarbij militairen bossen moesten planten is grotendeels mislukt, mede doordat het de laatste zes jaar heel weinig geregend heeft, waardoor ook gebieden die normaal meer regen krijgen dan Nederland steeds meer last krijgen van de droogte.

De geforceerde industrialisering heeft ook geleid tot een rampzalige toestand van het milieu. Niet alleen ligt overal vuilnis (een typisch kenmerk van een arm land) maar er is ook veel chemisch afval domweg ergens neergekieperd. Het saneren daarvan zal nog miljarden vergen.

Schril

De uitschakeling van de persoonlijke betrokkenheid bij de gang van zaken heeft geleid tot verbijsterende achterstanden in het onderhoud. In het blad – spreekbuis van de regering – Algerie Actualité stond onlangs een artikel onder de kop 'Algiers brengt zichzelf om zeep'; in het stuk werd een schril beeld geschetst van een stad die door achterstallig onderhoud letterlijk ineen dreigt te storten, waar maar enkele uren per dag ook nog twijfelachtig water uit de kraan komt, waar overal bergen vuilnis liggen, waar het ook voor Algerijnen letterlijk levensgevaarlijk is in een restaurant te eten.

Een van de vele nieuw opgerichte partijen, de 'sociaal-liberale' PSL, heeft er in zijn programma een nogal naïef klinkend punt voor opgevoerd: in elk flatgebouw zouden drie, door de bewoners betaalde mensen worden aangesteld die belast zijn met reparatie, onderhoud en reiniging. Dat zou anderhalf miljoen banen opleveren...

Dat brengt ons bij de huisvesting. De snel groeiende bevolking eist enorme bouwprogramma's. Overal schieten complete nieuwe dorpen en steden uit de grond, maar aan de uitgestrekte wijken die om de een of andere reden niet afgebouwd zijn valt te zien dat de financiering van de bouw te wensen overlaat. En dat terwijl de meeste bestaande huizen nodig gerenoveerd moeten worden. Grote groepen van nieuwgebouwde woningen hebben overigens geen sanitair of stromend water.

Intussen zijn flats, met name in Algiers, voor de normale modale arbeider volstrekt onbetaalbaar, zodat vele mensen bij elkaar in wonen, met alle gevolgen van dien.

Demonstraties

Behalve als gevolg van de hoge prijzen voor onder andere huur en vlees zijn er nog andere elementen die de toestand in het land minder stabiel maken. Er is een enorm tekort aan scholen in dit land waar driekwart vn de mensen jonger is dan twintig jaar. Op veel plaatsen wordt in scholen ploegendienst gedraaid en demonstraties daartegen zijn aan de orde van de dag. De scholing neemt wel toe, maar van de vrouwen van 16 jaar gaat tweederde niet meer naar school; van de mannen eenderde.

De gezondheidszorg is weliswaar aanwezig en gratis, maar de kranten staan vol gruwelverhalen over doodzieke patiënten die midden in de nacht hun ziekenhuisbed moeten verlaten om nog ziekere mensen een plaats te verschaffen.

Vrouwen die een universitaire opleiding hebben zijn hoogst ontevreden met hun rechteloze positie in de samenleving. Veel mannen willen niet dat hun vrouw een baan heeft, echtscheiding kan alleen door de man worden verkregen en een gescheiden vrouw raakt vaak ook haar baan kwijt of moet met minder genoegen nemen. Het is niet verwonderlijk dat bij de vele dag- en weekbladen die sinds de politieke liberalisering op mde markt verschijnen ook een feministisch maandblad is, geleid door de bekende radiojournaliste Mina Zerrouk. Veel jonge vrouwen willen echter de emancipatie niet afwachten en willen weg, naar West-Europa, hoe dan ook.

Pers

Over dat alles wordt fanatiek geschreven in de Algerijnse pers, waarbij men niet schuwt elkaar voor rotte vis uit te maken. Menigeen in Algerije heeft inmiddels alle reden bezorgd uit te kijken naar de eerste vrije verkiezingen voor het parlement. Een groot aantal partijen neemt daar aan deel, maar met name de islamitische fundamentalisten gooien hoge ogen. De meeste andere partijen doen hun best in hun programma's Allah naar de ogen te kijken, maar het is de vraag of dat veel helpt.

sante brun

Hopelijk meer aandacht voor aanleiding dan voor actie zelf

Afrika-actie vecht tegen achterdocht

...EN HAAG – Zelden is het Nederlandse volk zo in verwarring ...ebracht over de zin van een ...ulpactie als de afgelopen weken. Terwijl de voor- en tegenstanders van de Rusland-actie al ...ekvechtend de overtuiging van ...e vrijgevigen aan het wankelen ...rachten, kondigden negen nationale hulporganisaties met de ...rootste eensgezindheid de actie ...Afrika sterft van de honger. Dat ...aten we toch niet gebeuren' aan.

...ot zondag 6 januari (als de campagne van start gaat) hebben de ...egen – Rode Kruis, Artsen zonder Grenzen, Memisa, Mensen in Nood, Novib/Gast aan Tafel, Stichting Oecumenische Hulp, Tear Fund, Terre des Hommes en Unicef Nederland – de tijd om de bevolking te overtuigen van het feit dat het hier wel om een bijzonder dramatische situatie gaat. Oftewel, om het verschil tussen een actie met een teveel aan politieke achtergrond en symboliek en een actie uit acute nood geboren aan te tonen. Want in Afrika worden momenteel 20 miljoen mensen door de hongersdood bedreigd.

Voorzitter F. Wijsen van De Samenwerkende Hulporganisaties weigert zelf te spreken over achterdocht bij het publiek na de ongelukkige aanzet tot de campagne van de vorige week. Hij wenst eigenlijk helemaal niet terug te kijken naar de 'concurrerende' Rusland-actie, maar voegt er cynisch aan toe: „Ik hoop dat de aanleiding tot deze actie in de media meer aandacht zal krijgen dan de actie zelf." Formeel laten de coördinatoren weten dat beide acties elkaar niet bijten. Vorig jaar werd de Afrika-actie ook kort na de inzameling voor Roemenië gehouden en was toen met een opbrengst van 18 miljoen gulden een groot succes.

„We kiezen heel bewust voor een campagne waarbij mensen of bedrijven van harte geven en niet omdat er iets tegenover staat zoals bijvoorbeeld sluikreclame op televisie. Zo zitten wij nu eenmaal in elkaar, dit is een van onze principes", legt Wijsen uit. Ook als er bijvoorbeeld een worstfabrikant komt, die voor de televisiecamera's wil vertellen dat hij een miljoen gulden overmaakt? „Ook dan blijven we op ons standpunt. Natuurlijk zijn alle bedrijven, instellingen, scholen, verenigingen en dergelijke nog meer met hun giften welkom. Maar er staat geen televisie-optreden tegenover. Dat kan sowieso niet, want er wordt geen tv-campagne gehouden met een grote show. Er wordt in de actieweek van 6 tot en met 12 januari wel royaal aandacht en zendtijd op radio en tv aan de actie en de situatie in Afrika besteedt, maar op een andere manier."

● *Actie-coördinator J. Willemse (links) en voorzitter F. Wijsen: „De situatie is slechter dan ooit."*

De rol van de televisie en de omroepen in de 'concurrentiestrijd' tussen de Rusland- en Afrika-actie, stond eveneens lange tijd ter discussie. Toen zakenman E. van Eeghen zijn voorstel lanceerde voor de Rusland-actie was de Vara in een mum van tijd overstag. Snel scoren werd de omroep van Marcel van Dam verweten.

De negen samenwerkende organisaties zaten op dat moment al lang aan de onderhandelingstafel in Hilversum. „Op 17 oktober heeft het eerste gesprek plaatsgevonden met de omroepen. Vervolgens is er een lange periode van overleg in meerdere etappes ingegaan. Dat verliep steeds hoffelijk, vriendelijk en in goede sfeer. En heeft dan ook resultaat opgeleverd. Geen avondvullend showprogramma, maar de hele week zullen spotjes over de situatie in Afrika op het scherm verschijnen. De KRO zal de actie op zondag 6 januari inluiden met een soort themadag, vanaf 's middags zes uitzendingen en tot slot 's avonds een special van Brandpunt over de voedselschaarste in Afrika. Voor deze aanpak hebben we heel bewust gekozen."

En ironisch voegt Wijsen er aan toe: „Nee, we wilden geen uitzondering waarvoor de regeringscommissaris voor de media om ontheffing van de reclameregels gevraagd moest worden." De campagne zal voorts ondersteund worden middels advertenties, affiches, billboards, folders enz. Voor de inzameling wordt gironummer 555 opengesteld en tevens zal er door het hele land gecollecteerd worden.

Boodschap

Nog nooit is de situatie in Afrika zo slecht geweest als op dit moment. „Slechter dan het rampjaar 1985/1985", meent J. Willemse, die namens de Stichting Oecumenische Hulp in het organisatieteam zit. „Toen voltrok zich de ramp alleen in Ethiopië. Nu staan miljoenen mensenlevens in meerdere delen van het continent op het spel. De droogte, hoofdoorzaak van de voedselschaarste, is nog nooit zo ernstig geweest als nu. Daarbij komt dat er in vele landen burgeroorlogen woeden, waardoor miljoenen mensen op de vlucht zijn geslagen of verstoken blijven van voedsel. Dat heeft eveneens in belangrijke mate tot de enorme honger geleid."

Ondanks de troosteloze cijfers is er volgens Willemse geen sprake van een hopeloze situatie. Hij is ervan overtuigd dat de boodschap aan de bevolking duidelijk moet zijn. Temeer, omdat zich steeds meer mensen gaan afvragen of de acties van afgelopen jaren wel nut hebben gehad nu de voedselschaarste ineens nog groter blijkt te zijn. „Met een realistische schets van de omstandigheden en de gang van zaken in de landen waarvoor we actie voeren. Zo zullen we campagne voeren. We mogen nooit suggereren dat we de problemen in Afrika kunnen oplossen. Wel dat we kunnen helpen. Bovendien moeten we de Nederlanders zien te overtuigen van het feit dat we nog op tijd kunnen zijn, omdat we de dreigende situatie vroegtijdig onderkend hebben. En de acties van de afgelopen jaren hebben zeker tot resultaten geleid. Er zijn goede distributiesystemen en voorzieningen aangelegd, waardoor het voedsel dit jaar weer sneller op de juiste plaatsen zal komen. Een hopeloze zaak is het echt niet."

De organisatoren van de Rusland-actie moesten zich, na de vele berichten die ontkenden dat er sprake was van honger in de Sovjet-unie, 'verschuilen' achter het symbolisch karakter van de actie. Namelijk het moreel ondersteunen van de Sovjets in hun ontberingen tijdens de grote economische ombouw in het land. Willemse ontkent niet dat de Afrika-actie ook voor een klein deel een symbolisch, moreel karakter heeft. „Op deze wijze hopen wij 'grote jongens' als de regeringen en de EG op sleeptouw te kunnen nemen." Hoewel minister Pronk van Ontwikkelingshulp nog geen bijdrage heeft toegezegd, gaan de hulporganisaties er wel van uit dat dat spoedig zal gebeuren. Of het eveneens een 'kwartje' moet worden, daarover wensen ze zich niet uit te laten. Het overleg met de overheid is gaande, is het enige commentaar. In elk geval is het eerste miljoen al binnen, zowel de Gereformeerde als de Hervormde Kerken hebben een half miljoen gulden gestort. Over een streefbedrag willen de organisatoren niet praten: „Zo we dat zouden hebben, dan zouden we het niet noemen. Ook dat behoort tot onze folklore", aldus voorzitter F. Wijsen.

De Nederlandse hulpactie zal plaatsvinden onder auspiciën van de wereldvoedselorganisatie FAO. Ook in omringende landen als Groot-Brittannië, Duitsland, België en de Scandinavische landen worden momenteel soortgelijke hulpacties voorbereid.

math wijnands

(ADVERTENTIE)

ELS LA VERA · ELS LA VERA · ELS LA VERA

NU MOET ELS OP HET IJS!

Want wat doe je thuis met die feestdagen? Je maakt je huis extra gezellig, je kookt extra lekker en er komt natuurlijk bezoek. Wij Limburgers hebben met die dagen dan altijd 'n fles Els op 't ijs. Want 'n Elske hoort erbij, altijd.

'n Perfekt aperitief, 'n subliem digestief, gewoon een heerlijke kruidenborrel. 'n Elske, altijd goed! U gaat natuurlijk nu meteen even kijken of Els op het boodschappenlijstje moet.....

ELS

'n IJskoud Elske, puur, on the rocks, met 'n klontje, met jus d'orange en als sluitstuk: 'n verrukkelijke Limburgse koffie.

ons eigen Elske.....

ELS LA VERA KRUIDENBITTER 34% vol 1l

Auto's

Mazda

Te k. MAZDA 323 '79, opknapper motor o.k. P.n.o.t.k. Tel. 045-458679 tussen 17.00 - 18.00 uur.

MAZDA 626 1.6 LX HB LPG nieuw model '85, bijz. mooi f 7.650,-. 04406-13137.

Te k. MAZDA 323 1500 GT, bwj. '82, met APK, LPG, mooie gave auto, vr.pr. f 3.750,-. Lichtenbergerstr. 7a, Landgraaf.

MAZDA 626 2.0 GLX aut. 7-'86 LPG blauw 5-drs. 70.000 km f 19.950,-. Tel. 04906-1387

MAZDA 323 bwj. '80, APK, i. z.g.st. f 1.850,-. Tel. 045-720951.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Mercedes

Te k. MERCEDES 300 D bwj. '86, autom., alle opties. Tel. 04459-1853.

MERCEDES 500 SE bwj. '83, div. acc. 045-254416.

MERCEDES 200 diesel 5-'86 wit 150.000 km f 27.950,- Tel. 04906-1387

MERCEDES 190E t. '87 met stuurbekr., electr. ruiten, airco f 32.500,-. Met Bovag-garantie. Autobedrijf Weber, Baanstr. 38, Schaesberg. Tel. 045-314175.

MERCEDES 200 D 11-'87 blauw 120.000 km f 37.950,- Tel. 04906-1387

MERCEDES 250 D 5-'88 blauw schuifdak 150.000 km f 46.500,- Tel. 04906-1387

Te k. van part. MERCEDES 230E, '86, met lichte flank schade, onderhoudsboekje aanw. pr.n.o.t.k 04492-3824

MERCEDES 190E, ABS, bwj. '84, excl. uitv. tuning Dressel, spec. car, geen 2e zo apart, i.nw.st. pas gek. f 24.750,-. 043-254462.

Morris

Te koop MINI 1000, kleur zwart, opknappertje. Tel. 045-720407.

MINI 1100, bwj. 10-'80, 1 jr. APK, pr. f 1.500,-. Tel. 045-444481.

Mitsubishi

MITSUBISHI spacewagon 1.8 GLX 11-'87 7 pers. wit f 23.950,- Tel. 04906-1387

Mitsubishi GALANT '81 APK 11-'91, f 900,-. Dahliastr. 1b, Geleen. 046-751763.

Mitsubishi LASER 1400 GLX nw.mod., bwj. '81, 4-drs., i.nw.st. APK tot '91. Zien is kopen! f 3.250,-. Tel. 045-323178.

Te k. Mitsubishi PAJERO turbo diesel, interkoeling, bwj. '89. Tel. 045-256552.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Nissan/Datsun

Te k. Nissan SUNNY 1.7 D. Bwj. april '88 vele extra's o.a. schuifdak, radio-cass. Zeer aantr. geprijsd. Te bevr. Vliegenstr 37, Bunde. Tel. 045-647312

DATSUN Cherry 1.2 de luxe bwj. 11-'79, APK 21-2-'91, i. z.g.st., vr.pr. f 1.500,-. Tel. 04454-2092.

Zuinige DATSUN Sunny 1,4 coupé, bwj. '79, APK 17-9-'91, 100% goed, f 1.250,-. 045-323796.

Nissan SUNNY 1.3 DX 5-'84 blauw met. 70.000 km f 5.950,- Tel. 04906-1387

Opel

Te k. Opel MANTA GSi, zeer mooi, bwj.'83, APK 11-'91, kl. blauwmet., veel extra's o.a. Recaro bekl., ronde kopl., 3 dlg. spoiler, pr. f 9.750,-. Tel. 045-740817

Te k. Opel MANZA 30 E, bwj. 6-'83, alle extra's, f 8.750,-. Tel. 045-453572.

OPEL Kadett 3-drs., bwj. '81 APK mei '91, prijs f 2.500,-. Tel. 045-413507.

Te k. Opel ASCONA bwj. '81 APK 01-'92. Prijs f 2.500,-. Tel. 045-221559

Te k. Opel MANTA 2.0 GTE bwj. okt. '82, div. acc., pr.n. o.t.k. Tel. 046-372426.

Opel ASCONA Diesel, 1986 zeer mooi, met. blauw, 4-drs., km.st. 97.000, vr.pr. f 9.800,-. Kasteellaan 57, Meezenbroek (bij GAK)

Te k. Opel ASCONA 16 LS. 4-drs. iedere keuring toegest., m. '85, f 7.750,-. Tel. 046-748071.

Opel KADETT 16 SR 11-'83 groen met. 70.000 km f 5.950,- Tel. 04906-1387

Automatic Opel KADETT 13 N, 2-'82, 5-drs., wit, APK 11-'91, vr.pr. f 4.250,-. 045-319328

Opel KADETT 1.3 GT 5-'87 rood 79.000 km f 14.950,- Tel. 04906-1387

Te k. Opel MANTA GTE bwj. '78, t.e.a.b. APK 4-'91. Tel. 04451-1518.

Opel KADETT 13 S 8-'83 LPG 90.000 km 3-drs. f 5.950,- Tel. 04906-1387

STATIONCAR Opel Kadett, i.z.g.st., f 2.250,-. Broekstr. 62, Schinveld.

Opel KADETT diesel stationcar 1987 wit 5-drs. 5 bak f 11.950,- Tel. 04906-1387

Opel KADETT 16i top-uitvoering, ABS, 5-bak, v. extr. '88, f 16.750,-. 046-529307

Te k. Opel MANTA 2.0, GTE 115 PK, m. '82, 100% in orde, f 3.750,-. 045-726028

Opel KADETT HB 13 S GT, 3-drs. i.st.v. splinternw. bwj. '86, f 11.750,-, pas gek. 043-254462.

Opel KADETT 1300 GL Sedan, bwj. '86, 4-drs, spoiler radio/cass. splinterniewe auto f 10.950,-. Tel. 04406-14307.

OPEL Senator 3.0i CD, nw. model, bwj. juni '88, alle extra's. Tel. 04754-85019.

Peugeot

Leeuwekeur gebruikte auto's

BMW 316 1.8 4-drs...'85
Fiat Uno 60 S 3-drs...'86
Honda Accord aut. ...'78
Peugeot 205 Accent...'88/89
Peugeot 205 Junior...'86/88
Peugeot 205 XL 1.1...'88
Peugeot 205 GR 1.3 ...'87
Peugeot 309 Profil...'87/88
Peugeot 309 XL Green...'88
Peugeot 309 XL Magnum'89
Peugeot 309 GR 1.6...'87
Peugeot XLD...'87/88
Peugeot 305 1.6 SR...'87
Peugeot 405 GL 1.6...'89
Peugeot 405 GR 1.6...'89
Peugeot 505 GL 1.8...'86
Mazda 323 GLX 1.3...'87
Mazda 626 GLX 2.0...'87

PEUGEOT JANSSEN

Eygelshovergracht 64, Kerkrade. Tel. 045 - 46 05 00.

PEUGEOT 505 GTI 9-'86 antraciet schuifdak 95.000 km f 11.950,- 04906-1387

PEUGEOT 305 GR diesel stationcar 8-'84 APK f 6.450,- Tel. 04906-1387

PEUGEOT 505 diesel bwj. '84, APK, trekhaak, f 5.500,-. Tel. 045-229575.

PEUGEOT 205 XS 1.4 bwj. 8-'87, antracietmet., sport-interieur, nw. banden, grote beurt, in nw.st., alle keuringen toegestaan, f 15.750,-. Tel. 04499-1416.

Weg. sterfgeval te k. PEUGEOT 205 GR 1.6 automaat, extra's, z.g.a.nw., bwj. '87, 34.000 km, f 20.000,-. Info 045-720202 (de Heer Klinkhamers) of 045-215096

PEUGEOT 205 GR diesel 10-'84 blauw 5-drs. f 8.450,- Tel. 04906-1387

Porsche

PORSCHE 924 Targa, rood, radio, f 10.750,-. Inr. mog. 045-319328

PORSCHE m. 944, rood, div. extra's, 100% in nw.st., tax. aanw. Vr.pr. f 14.750,-. Maastrichterln. 149, Ubach o. Worms.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Renault

Te k. RENAULT 5 GTL bwj. '80 kleur rood, APK '91 pr.n.o.t.k. Tel. 045-317104

Te koop RENAULT 5 TL, bwj. '82, in goede staat. Tel. 045-324942.

Renault ESPACE GTS 7-'88 LPG onderbouw wit f 33.950,- Tel. 04906-1387

Te k. RENAULT Express 1.6 D '87, f 6.750,- excl. BTW. Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142.

RENAULT 11 GTD, 1987, weinig km. nw.st. veel extra's, goede prijs. Inf. 045-424279.

Te k. RENAULT 18 GTS, bwj. '80, APK 4-'91, electr. ramen, vr.pr. f 850,-. 045-459545.

Pontiac

FERRARI-ROOD Pontiac Fiero, airco, high power stereo, 15" lichtmetalen velen, type 1985. Garage Coenen en Zn. Prinsenbaan 65, Koningsbosch, tel. 04743-1574

Saab

Te k. SAAB 900 GLS, gas ob, 1e eig., zwart, Pulman, 5-bak, electr. ramen, st.bekr., gerev. mot. bwj. '84, f 6.900,-. 04705-1634.

Rover

ROVER 3500 Vandenplas, 1983, automatic, moonraker blauw, electrische schuifdak en ramen, centrale deurvergrendeling, nieuwe banden, uitlaat, f 4.800,-. Telefoon: 045-253608.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

RANGE Rover Vogue 4-drs. '82, zeer goed f 16.500,-. tel. 04746-6200.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Seat

SEAT Autosport Brouns b.v.

Seat Marbella GLX, 3-drs. demo	1990
Seat Ibiza GLX 1500 LPG, november	1989
Seat Ibiza 1.5 GL 3-drs.	1987
Seat Ibiza 1200 XL	1989
Seat Ronda 5-drs.	1985
VW Golf 3-drs. 1.6 GL	1987
Ford Escort 3-drs. 1.1 Bravo	1985
Ford Escort 5-drs. 1.6 Amer. uitv.	1983
Peugeot 3-drs. 205 1.1	1987
Opel Kadett 5-drs. 1.3 autom.	1982

Autosport
Schelsberg, 175, Heerlen. 045-725507.

Subaru

Subaru Mini Jumbo week!
bij garage Coenen. Officieel Subaru Dealer.

Subaru Mini Jumbo SDX, 3-drs., 2x	1988
Subaru Mini Jumbo DL, 3-drs.,	1987/1988
Subaru Mini Jumbo SDX, 5-drs., 3x	1985/1986

Garage J. Coenen en Zn., Prinsenbaan 65, Koningsbosch. Tel. 04743-1574.

EXCLUSIEVE Subaru XT Turbo Sport, 1986. Tevens nog andere Subaru- occasions voorradig. Garage J. Coenen en Zn., Prinsenbaan 65, Koningsbosch. 04743-1574.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Talbot

Talbot HORIZON '81, 5-drs. APK 9-'91 f 1.200,-. Dahliastr. 1b Geleen 046-751763

Toyota

TOYOTA pick-up hi-luxe, diesel dubb. cabine 4x4 11-'87 stuurbekr. f 27.950,-. Tel. 04906-1387

Te k. Toyota COROLLA 1.3 DX Sedan. i.z.g.st. f 6.000,-. Bwj. '84. Tel. 045-220011 na 18.00 u.

LANDCRUISER 3.4 TD 53.000 km, bwj. 9-'89, nw. st., vaste pr. f 35.500,- incl. BTW. 04406-40338, tst. 20.

TOYOTA COROLLA 1600 GL Hatchback nieuw model '85, 5-drs, 5-bak, pracht. auto f 7.250,- 04406-14307

Suzuki

SAMURAI Hardtop bwj. '88 1600 km f 17.000,-. Div. access. Tel. 04498-56602

Suzuki CARRY, bwj.'83, gr. kent., in pr.st., APK dec.'91, vr.pr. f 2.750,-. Tel. 04492-3582

Volkswagen

VW JETTA Diesel GLD, bwj. '81, motor heeft 155.000 km. gel. i.z.g.st. ATS-vlgn. 185/13 inch, inr. mog. Kadett 13 SR of VW Golf 1300. 045-728866 na 18 u.

VW GOLF 1.6 diesel bwj. '83, roest en schadevrij, f 5.250,-. 045-463671.

Te k. weg. omst. geweldig mooie VW GOLF 1600 C diesel, km.st. 108.000, kl. beige, met trekh., auto is als nieuw, bwj. '85, vr.pr. f 11.750,-. E. Casimirstr. 2, Kakert-Landgraaf.

Ford SIERRA 1.8 CL Laser, bwj. '89, ext. inr. mog. f 17.950,-. 046-525489.

Te koop GOLF GTI, m. '86, weinig km., div. extra's, Veldekelaan 123, Beek.

Te k. VW GOLF Turbo diesel CL, 4-drs, bwj. '84, kl. rood 1e eig. in.nw.st. Vogelzankweg 113, Landgraaf

VW PASSAT Variant, 5-drs. APK 7-'91, f 950,-. Dahliastr. 1b, Geleen. 046-751763

VW GOLF GTi, bwj. okt. '84, nw. model, div. extra's, kl. grijs. Tel. 045-213027.

GOLF diesel bwj. '81, APK 4-'91, techn. 100%. Tel. 045-711545.

Te koop VW GOLF D bwj. '85, kl. marsrood, 3-drs., zorgvuldig onderh. en gereden, zeer mooi, vr.pr. f 11.500,-. 045-721790.

Te k. GOLF diesel bwj. '85, iedere keur. toegest. Pr. f 10.500,-. Tel. 046-751234

VW Polo Classic met kat. juni 1987, 1e eig. 32.000 km in perf. st. f 12.750,-. Volvo Jac. KLIJN, Kerkrade. Strijthagenweg 123. 045-458000

Te k. VW GOLF 1.6 CL, bwj. '86, 5-drs., i.z.g.st., inr. mog., f 11.000,-. Tel. 045-427289

GOLF diesel bwj. '81, vr.pr. f 3.100,-. 045-216373, Europalaan 37, Heerlen.

Te k. VW GOLF, APK 10-'91, 5-drs., pr. f 1.750,-. Dahliastr. 1B Geleen.

Te k. VW POLO GT, bwj. '80 APK '91, f 1.850,-. Tel. 045-720951.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Volvo

Volvo 480 ES
Demonstratiemodel niet gekentekend.
f 10.000,- beneden nieuwprijs.
Volvo A. Klijn, de Koumen 7, Hoensbroek. Tel. 045-220055

Te k. VOLVO 740 GLE bwj. '84, kl. blauw-metalic t.e.a.b., 045-253155.

VOLVO 440 GLT inj. van Volvo medewerker, bwj. 01-'90, km.st. 15.000. Tel. 045-324230.

VOLVO 340 Diesel '86, 110.000 km, f 7.250,-. Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142.

Te k. VOLVO 440 GLT injection, kl. zwartmetallic, bwj. nov.'89 tel.045-255282

Te k. VOLVO 360 GLT 2.0i '83, orig. sch/kanteldak, LM-velgen, get. glas. Ammonieterf 4, Hrl. 045-223141.

VOLVO 340 luxe 3-drs. 1e eig. schadevrij, i.st.v.nw. bwj '86, f 8.450,-, pas gekeurd. 043-254462

Te k. VOLVO 440 DL rood bwj. 1990 km.st. 10.000. Tel. 04498-54025 na 18 uur.

VOLVO 244 GL, bwj.'79, nw. mod., APK, LPG, i.g.st., f 2.200,-. Tel. 04405-1569

Te k. VOLVO 340, kl. blauw, bwj. '90. Te bevr. Texaco tankstation Thieu Vroomen. Tel. 046-515005. Tuddernderweg 53, Sittard.

VOLVO 360 GL 2.0 inj. 5-drs. dec. 1986, wit, i.nw.st. Volvo Jac. KLIJN, Kerkrade, Strijthagenweg 123. 045-458000.

Volvo 340 GL aut. Sedan, nov. 1989, 77.000 km. rood-met. m. perf. st. f 7.250,-. Volvo Jac. KLIJN, Kerkrade. Strijthagenweg 123. 045-458000.

VOLVO 244 DL 2.3 inj. kat. nov. 1989, beige-metal. airco. stuurbekr. 22.000 km. Volvo Jac. KLIJN, Kerkrade, Strijthagenweg 123. 045-458000.

Diversen

Topmerken bij Kerp
WEISSENFELS en KONIG sneeuwkettingen.
HELLA, BOSCH en CIBIE verlichtingsartikelen.
BOSCH wisserbladen.
OPTILUX rubber automatten.
Een compleet assortiment voor elk type auto!!

KERP B.V.

In de Cramer 31, Heerlen. Tel. 045-716951.

Aktie f 2000,-
SUPER OCCASIONSHOW 21 - 22 - 23 december
Zondag geopend
Citroën van Roosmalen
Wilhelminasingel 58-62, Maastricht. Tel. 043-21 51 54.

Auto keuren??
Direct klaar, zónder afspraak, bij afkeur geen kosten bij
COZA APK KEURINGSSTATION
Voerendaal - Tel. 045-753027

Mitsubishi Pajero TD, wit, extra's '86, f 27.500,-; Galant '85-'87, v.a. f 7.750,-; Lancer 1.5 GLX '88, f 15.750,-; Ford Scorpio 2.0 '88 f 19.750,-; Siërra Combi diesel '87 f 18.750,-; Siërra Sedan 2.0 '87-'88 v.a. f 16.750,-; Mazda 626 coupé 2.0 GLX m.'88 f 19.750,- 626 HB 2.0 GLX 12V m. '88 f 18.750,-; 323 HB 1.3 GLX kat. '87 f 15.500,-; Opel Omega 2.0i, '87 f 21.750,-; Omega 1.8 zeer compl. '87, f 19.500,-; Manta GT Coupé '84, f 9.750,-; Ascona diesel, Traveler, '86, f 12.750,- Kadett diesel, wit '85, f 12.750,-; Rover 820i 16V, exclus. '88, f 24.500,-; Peugeot 309 GL Profil, '86 f 11.900,-; Renault 25 GTS 2.0, '85 f 13.750,-; R 9 TXE extra's '87. f 14.900,-; R 11 TXE apart '84, f 10.750,-; Nissan Bluebird '88 f 15.900,-; Sunny 1.6 SLX '88, f 15.900,-; Citroën BX 1.6, 1.9 TRS, TRI, TRD, RD Break, '85 tot '88 vanaf f 7.750,-; CX 2.2 ERS '86 f 14.900,-; Toyota Celica 1.6 ST '84, f 11.750,-; Corolla 1.3 DX '85 f 10.750,-; VW Golf GTS '84 f 9.750,-; Passat diesel '87 f 12.900,- Jetta 1.6 Elan '87 f 12.900,- Jetta CL, 4-drs, '87, f 15.750,- Golf diesel, '83, f 7.250,-; BMW 316, 4-drs. apart '86, f 18.900,-; BMW 315 1600, '83, f 8.900,-; Citroën Camper compl. inger. f 7.500,-. Inruil en financ. mogelijk Auto LIMBURG Mauritsweg 126, Stein. Tel. 046-338474.

Alfa Romeo 164 T-Spark dec '88 1e eig. f 34.500,-; Opel Omega 2.0 i.s. combi '88 1e eig. veel acc. f 24.000,-; Opel Omega 2.0i GL '87 1e eig. f 19.250,-; Omega aut. '87 1e eig. f 17.500,-; Omega 2.3 D '87 f 18.750,-; Senator 3.0i CD m'84-'85 v.a. f 10.750,-; Rekord combi '84 f 7.750,-; Kadett 16 GT '86 1e eig. f 13.750,-; Kadett '85-'87 v.a. f 9.500,-; Kadett D '85 v.a. f 9.500,-; Kadett combi D '86-'88 v.a. f 11.000,-; Ascona 5-drs. '83 f 5.500,-; VW Passat 1.8 CL '88 1e eig. f 24.750,- Passat combi '83 f 6.250,-; Golf CLD 5-drs. '88 1e eig. f 17.000,-; Golf cabr. '82 uniek f 19.500,-; Golf D '80-'82 v.a. f 3.000,-; Golf GTI '79-'82 v.a. f 3.500,-; Polo coupé '89 1e eig. f 15.500,- Ford 2.4 CLI '87-'89 1e eig. v.a. f 19.000,-; Scorpio 2.0/ GL '85-'88 v.a. f 12.000,-; Siërra Sedan 2.0 '87-'90 v.a f 15.750,-; Siërra combi m'88 1e eig. f 16.000,-; Siërra '83-'87 v.a. f 6.000,-; Mustang Ghia '86 25.000 km. f 12.000,-; Escort 1.3/ 1.4/1.6 '83-'88 v.a. f 6.000,- Citroën CX 2.5 D m'87 f 13.500,-; BX 19 TRD '87 1e eig. f 13.000,-; BX 14 RE m'89 1e eig. f 14.500,-; BX 14 E/16 TRS '84-'87 v.a. f 6.000,-; Mercedes 190 E '84 v.a. f 23.500,-; 230E dec. '84/'87 f 19.750,-; 240D '81 f 5.750,-; 280S '81 f 13.750,-; Volvo 740 turbo combi m'88 1e eig. f 36.500,-; 340 GL Sedan aut. '87 25.000 km. f 15.750,-; 340 GL aut. '84 f 6.750,-; 340 GL '82-'88 v.a. f 3.250,-; 440 GL '88 1e eig. f 21.500,-; 240 GL '85 f 9.500,-; Honda Prelude spec. '84 f 11.750,-; Jazz '84 f 8.750,-; Toyota Celica st. '89 1e eig. 15.000 km. f 27.500,-; Celica Liftb. '87 1e eig. 30.000 km. f 23.500,-; Carina II '85 f 8.750,-; Camry aut. '84 f 6.500,-; Cressida combi D '84 f 5.500,-; Corolla 5-drs. '85 f 9.250,-; Nissan Bleubird 5-drs. '88 1e eig. f 14.250,-; BMW 324 D '88 1e eig. f 24.500,-; 316 '87 f 16.500,-; 316 '84 v.a. f 10.000,-; 528i '85 f 17.000,-; Audi 80 S '87-'88 1e eig. v.a. f 23.000,-; 80 GTE coupé '85 1e eig. v.a. f 18.500,-; 80 D '86 f 12.000,-; Peugeot 205 GLD '87 f 12.000,-; 505 GR '85 f 8.500,-; Mits. Colt 1.5 GLX '86 f 8.750,-; Saab 900 GL 3-drs. '85 1e eig. f 10.000,-; Fiat Croma '87 1e eig. f 15.500,-; Uno 70 S '87 1e eig. v.a. f 9.000,-; Lada 2105 GL '89 1e eig. f 7.950,-; Mazda 929 LTD '85 f 8.750,-; Suzuki Jeep '87 1e eig. f 13.500,-. Tal van goedkope inruilauto's, SINTMAARTENSDIJK, Trichterweg 109, Brunssum. 045-229080.

F. v. OPHUIZEN autohandel biedt aan: VW Golf 1.8i '87; Opel Kadett 12 S Combi '83; VW Polo SP '87; Mercedes 230 E ABS 5-bak schuifd. '83; 2x Opel Ascona 1.9 '81, '82; BMW 320-6 schuifd., 5-bak, 11-'81; BMW 520i autom schuifd. '82; Datsun Cherry 1.5 GL 5-bak '83; Renault 25 GTX '84; Citroën Visa 11RE '84; BMW 316 '79; Toyota Landcruiser lang 6 cyl. D '80; Peugeot 104 GL '82; Datsun Sunny coupé '81; Datsun Cherry t. '83; Opel Manta 1.9 SR'79; Audi 100 CD diesel '82; Opel Kadett 12 S 11-'82; VW Scirocco GT voor liefheb. '77; Ford Taunus 1.6 L 4-drs. autom. '80; BMW 1502 i.z.g. st. '76; Inkoop, verkoop, financiering. Div. inruilers. Akerstraat Nrd. 52C Hoensbroek 045-224425. Geopend van 10.00-19.00 uur. Zaterdag 10.00-17.00 uur.

FIESTA '79 f 1.250,-; Golf '78 f 1.250,-; Ascona '79 f 950,-; Renault 18 '79 f 1.250,-; Alfa '81 f 1.250,-; Volvo 343 '80 f 1.750,-; Granada '80 f 1.750,-; Ritmo '80 f 1.250,-; Kadett 12 S '80 5-drs., f 2.450,-, alles APK. Tel. 04499-5204.

OPGELET! 500,- tot 50.000,- voor alle merken auto's. Schade of defect geen bezwaar. Tel. 045-723076 of 045-727742

Opel Kadett 1300 automaat bwj. '87, km.st. 32.000, pr. f 16.500,- met Bovaggar.-bewijs. Bovag-garagebedrijf Stan WEBER. Inruil, financiering, garantie. Baanstraat 38, Schaesberg. Tel 045-314175 b.g.g. 321751.

LOVEN Heerlen BV biedt aan zeer interessante occasions: Mazda 626 Sedan 2.0 GLX Diesel '87; Mazda 626 Sedan GLX 1.8 2x'88; Mazda 626 Sedan 1.6 LX '85; Mazda 626 1.6 HB LX '84; Mazda 626 Coupé 1.6 GLX '85; Mazda 626 Coupé 2.0 GLX 2x '87; Mazda 626 Coupé 1.6 LX '83; Mazda 323 Sedan 1.3 LX '86; Mazda 323 Sedan 1.5 GLX '86; Mazda 323 Sedan 1.3 GLX 2x '87; Mazda 323 HB 1.3 LX 2x '86; Mazda 323 HB 1.3 LX '88; Mazda 323 HB 1.5 GLX '86; Mazda 323 HB 1.3 LX autom. '87; Opel Kadett 1.2 S 2x '85; Opel Kadett 1.6 S '85; Opel Kadett 1.3 S '86; Opel Kadett 1.2 S '86; Opel Kadett 1.3 N '87; Opel Omega 1.8 S '87; Alfa Romeo 33 S 18-11-'88 zwart met div. opties; BMW 315 '81; Citroën BX 1.6i TRi '88 met div. opties; Ford Escort 1.3 Laser 5-drs. '86; Ford Escort 1.3 CL '86; Ford Siërra 2.0 GL Laser '86 met LPG-onderbouw; Ford Siërra 1.6 Laser '85; Ford Siërra Sedan 2.0 C '88; Honda Civic 1.3 '84; Lancia Y10 Touring '86; Subaru 1.6 GL Coupé '87 met stuurbekr.; Peugeot 405 SRi 1.9 9-10-'87; Toyota Corolla HB 1.3 special 25-10-'85; VW Polo C '86; VW Jetta '87. Diverse goedkope inruilauto's: Ford Capri 1.6 '79 f 3.500,-; Fiat Panda 45 '81 f 2.500,-; Mazda 323 HB 1.3 '80 f 2.500,-; Mitsubishi Galant Diesel 24-10-'81 f 3.950,-; Mitsubishi Colt '81 f 2.950,- Opel Ascona 1.6 '78 f 2.750,-; Renault 18 GTL '79 f 1.500,-; Suzuki Alto '83 f 3.950,-; Volvo 343 DL '80 f 2.950,-; Palemigerboord 401, Heerlen. Tel. 045-722451.

Ford Sierra 1.6 Sedan div. acc. '89 f 24.000,-; Ford Siërra 1.6 CL 5-drs. '88 f 19.250,-; Ford Siërra 1.6 CL Sedan '87 f 17.500,-; Ford Siërra 1.6 CL, 5-drs, div. acc. '87 f 16.750,-; Ford Siërra 2.0 Laser '87 f 14.500,-; Ford Siërra 1.6 CL 3-drs '87 f 15.500,-; Ford Siërra combi 2.0 '84 en '85 f 11.000,- en f 10.000; Opel omega 2.0 i '88 f 24.500,-; Opel Kadett 1.6i Club '88 f 18.750,-; Opel Ascona 1.6 LS HB '84 f 9.500,-; Nissan Bleubird 2.0 LX HB '88 f 18.750,-; Mazda 626 1.6 LX HB '86 f 12.750,-; Renault 25 TX '88 f 22.750,-; Renault 21 TL '87 f 14.000,-; Citroën BX 14 E '88 f 15.750,-; Austin Maestro Magic '88 f 13.500,-; Opel Ascona 1.3 S '83 f 7.500,-; Volvo 340 3-drs. '87 f 11.250,-; Citroën GSA '83 f 3.750,-. Fiat Uno 60S, 5-bak, '87, f 11.000,-. Inruil, financiering en Bovag-garantie. Autobedr. en APK-keuringsstation P. van DIJK & Zn., Hompertsweg 33, Landgraaf Tel. 045-311729.

Autobedrijf E. CUSTERS, Verl. Lindelaan 23, Oirsbeek Tel. 04492-5261. Wij bieden te koop aan: Mercedes 190 D '85 div. acc.; Golf 1.6 GLi Cabrio '80; BMW 316 '86 Porsche 928 autom. '80; Porsche 924 autom. '80; Mitsubishi Galant HB '89; Golf 1300 L, '80; Chevrolet Monza aut., '80; Skoda '82; Mitsubishi Galant '84; Golf 1.6 CL '87; Opel Rekord 2.0 S autom. '79/ '81; Toyota Corolla HB diesel '84; Fiat Ritmo 60 L 5-drs. '86; Ford Taunus 1.6 L 4-drs. '81; Peugeot 305 diesel '82; Peugeot 305 '82; Mitsubishi Galant turbo-diesel '82 BMW 316 '81; Honda Civic 1.3 Sport vele extra's '83; Alfa Sud '80; Renault 9 GTS '84; Peugeot 305 GL '84; Suzuki GX 1000 coupé '83; Volvo 244 GL '80; Opel Ascona 16 S LPG '83; Mitsubishi Colt turbo '83; Renault 4 Bestel '83; Ford Taunus 2.0 L '81; Hyunda 1.4 GL '83 Div. goedkope inruilers. Alle auto's met recente APK. Geopend ma. t/m vrij. 09.00 tot 19.00 uur. Zat 9-17 u. Inruil, fin. en garantie mog.

Te koop gevr. AUTO'S en bedrijfsauto's, schade/defect geen bezwaar 045-720200.

Twee jaar gegarandeerd!
Panda 1000 Super '87
Panda 1000 CL '88
Uno 45 '87, '88, '89
Uno Champ '89
Uno 45 Super '87 en '89
Ritmo 70 CL '88
Citroën BX '88
Citroën AX '88
Honda Integra automaat '87
Mitsubishi Lancer GLX '88
Suzuki Jeep Samurai cabrio '88
Dus 2 jaar garantie!!
Inruil, financiering etc.
Fiat Creusen Heerlen
Parallelweg 34
045-742121

Auto's te koop GEVRAAGD van elk bouwjaar. Tel. 045-422217

Wij geven het MEESTE voor uw auto! U belt, wij komen! 045-422610, ook 's avonds.

Autorijders opgelet! Voor al uw gebruikte onderdelen naar: Gebr. LIMPENS, Voskuilenweg 59 A Heerlen. Al onze onderdelen zijn reeds uitgebouwd. Tev. inkoop van uw sloop- en schadewagens met afg. RDW-vrijwaring. Tel. 045-719136.

f 1.000,-
Kerstgratificatie
bij Göttgens in Sittard. Bij aankoop van een occasion boven de f 10.000,- in de feestmaand december.
OPEL GM
GÖTTGENS SITTARD
Haspelsestraat 20.
Tel. 046-516565.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Te k. rijbew.vrij INVALIDE-AUTO, 2-pers., 3e dr., Sulky, autom. bwj. 11-5-'88, nw.pr. f 14.595,- vr.pr. f 6.575,-. Tel. 045-232215.

INKOOP alle merken auto's vanaf f 500,- tot f 30.000,-, 045-411572 of 427671.

LUCAR!!! kontant geld voor Uw auto, direkte afwikkeling. Tel. 045-456963.

Te koop gevraagd AUTO'S vanaf 1980. Garage Schaepkens. 04405-2896.

Te k. BMW 318i autom. verl. LPG, bwj. '82, f 7.000,-; Ford Siërra stat.car, bwj. '83 f 7.000,-; Mitsubishi Galant, LPG, bwj. '86, f 12.500,-. Tel. 045-322921.

Sloopauto's

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S. Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel 045-254049.

Te k. gevr. sloop- en SCHADEAUTO'S. Autosloperij Marxer, 045-720418.

De HOOGSTE prijs voor uw loop-, sloop- en schade-auto's. Tel. 045-254081

Te k. gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. Tel. 045-229045.

Te koop gevr. sloop- en SCHADE-AUTO'S de hoogste prijs van Limburg. Tel. 046-519637/046-512924

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen Joep Wolters. Tel. 045-411480.

Bedrijfswagens

Ford TRANSFIT ft 100 combi 9 pers. 8-'87 wit 55000 km f 16.950,- incl. Tel. 04906-1387

Nissan URVAN diesel 8-'86 wit 90.000 km f 10.950,- incl. Tel. 04906-1387

Ford SIERRA diesel stationcar 1988 grijs kent. wit f 12.950,- Tel. 04906-1387

TOYOTA lite-ace diesel 11-'86 wit 90.000 km f 10.950,- incl. Tel. 04906-1387

MITSUBISCHI L300 diesel 11-'87 nieuw model wit f 12.950,- incl. 04906-1387

Fiat DUKATO verh. en verlengd, bwj. '83, i.g.st. pr. n.o. t.k. Tel. 045-415417.

Auto onderdelen en accessoires

MITSUBISHI-onderdelen nodig? Alles gedemonteerd. Bel E. de Kort 04167-80179.

Te k. 3-delige BBS-velgen, BMW, Opel, VW, pr. f 1.400,-. Tel. 045-317396.

Te k. VW Diesel MOTORBLOK bwj. '87. Tel. 045-256552.

Te k. 1.8 GTi MOTOR plus papieren, bwj. '84, 5-bak, radiator, boordcomputer, vaste pr. f 1.000,-. Tel. 0652-982024.

Te k. 4 WINTERBANDEN 165-13, pr. f 250,-. Tel. 045-317396 na 17.00 uur.

4 SPORTVELGEN met 205. 50.15 voor Mercedes 190; 4 nw. winterbanden op velg, BMW en VW. 045-726673.

Te koop gebruikte BANDEN o.a. 195-50-15. Tel. 045-317396.

Aanhangwagens

AANHANGWAGENS en alle losse onderdelen. Jo Knops, Rijksweg-Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

Te k. AANHANGWAGEN 2.80 L x 1.30 Br. Torsi-as, oplooprem, f 550,-. Tel. 045-312189

Te k. AANHANGWAGEN enkelass. met oplooprem f 200,-. Tel. 045-352664

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

(Brom)fietsen

Te k. HONDA MTX, bwj.'86, met verz., vr.pr. f 1.050,-. Tel. 045-423657

Te k. Giant Terrago, gloednieuw, niet gebruikt, nieuwprijs f 1.800,- NU f 1.300,-. Tel. 045-257148.

Diverse overjarige VESPA'S voor zeer spec. prijzen! Willy Rekers fiets en schaatssport. Rumpenerstr. 40a, Brunssum.

Te k. VESPA Bravo. Tel. 045-320590.

Te k. Vespa Ciao., i.z.g.st., f 650,-; Tomos A3, autom., i.z.g.st., f 650,-. FERON, Torenstr. 1A Schimmert. Tel 04404-1384.

Uit voorraad leverbaar GIANT type Coldrock, Track Escaper, Terrago en Bronco 1991. Prijs vanaf f 695,-. Financ. mog. va. f 40,- p. mnd. Rens Janssen, tel. 045-211486.

THOMAS z.g.a.n., met verz. f 475,-. Spoordijkstr. 78, Hoensbroek. 045-214964.

Leuke CADEAUTIPS voor de feestdagen: 'n nieuwe mountainbike, mountainbike-kleding, computers, wielplaten enz. Financ. mog. va. f 40,- p.mnd. Rens Janssen Heerlerheide, tel. 045-211486.

Te k. Vespa CIAO, bwj. '88, met sterw. en verz. i.z.g.st. vr.pr. f 750,-. Margrietstraat 6, Hoensbroek/Lotbroek. 045-218454.

OPKNAPPERS, Thomas autom. '85, f 150,-; Thomas versn. '88 f 175,-. Tel. 045-317396.

Te k. VESPA Ciao bwj. '87 met sterwielen, vr.pr. f 600,-. Tel. 045-218422.

Te k. VESPA z.g.a.n., en access, bwj. '87. Putbergstr. 11, Schinveld.

Vespa CIAO wit, met sterw., m. '90, f 850,-. Tel. 045-317396.

2e Hands BROMFIETSEN:
Aprillia Tuareg f 4.250,-;
Yamaha D.T.R. f 2.775,-;
Suzuki T.S.X. f 2.475,-;
Suzuki T.S.X. f 1.975,-;
Honda MTX-SH f 2.975,-.
Ruime keuze in automaten. Bromfiets Specialist Math Salden Limbricht.

Wintersport

SKI'S in diverse maten en ski-schoen. Tel. 04406-12875.

OVERALLPAKKEN, broek, ski's, bindingen, stokken en schoenen. Leeft. plm. 10 jr. f 125,-. 04405-1945.

Te k. SKI'S merk autom. Active Lite Prisma met schoenen merk Dachstein V1 lady maat 38½ pr. f 600,-. Tel. 045-729818.

Te k. HOCKEY-SCHAATSEN, mt. 42, i.z.g.st. f 50,-. Klimmenderstr. 34, Klimmen

Sport & Spel

SPORTHUIS DIANA
Emmastraat 11
6411 KB Heerlen
Telefoon 045-713495
Papillon-Wings-Flaim
Balletkleding

Vakantie en Rekreatie

Zeeland

Recr.park AQUA DELTA Bruinisse. Te huur: Luxe 8-pers. bungalow met open haard en K-TV. Reserveer nu! Tel. 046-516690.

Luxemburg

LUXEMBURG prachtig gel. vak. woningen te huur te Wilwerwiltz. Inl. 045-410071

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Caravans/Tenten

Toer- en Sta-caravan-Kerstshow bij Beckers Sittard!
-Nu kunt u de komende prijsverhogingen nog net voor zijn!
-Bovendien is uw eventuele inruiler na de jaarwisseling ook weer 'n jaar ouder.
-Extra voordeel: tot 31 december het "Springtime-pakket voor de nieuwe lichtgewicht Kip Ecu-Line-Serie, met accessoires t.w.v. f 2.150,- voor slechts f 995,-.
-Voortdurend ca. 80 prima (wintersport) caravan-occasions met Bovag-keuring van o.a. Kip, Bürstner, Chateau, Hobby, Tabbert, etc.
DOORLOPEND TE ZIEN: DE NIEUWE EXCELSIOR EN WILLERBY ALUMINIUM STACARAVANS.
-Aflevering (en betaling) van nieuwe en gebruikte caravans geschiedt uiteraard op het moment dat u dat wenst (bijv. voorjaar 1991).
Inruil en financiering mogelijk.
WIJ ZIJN TIJDENS DE KERSTVAKANTIE OPEN!
(Alleen op 1e en 2e Kerstdag en nieuwjaarsdag gesloten)
Beckers Sittard.
KIP-sterdealer voor Limburg / Bovagcaravanbedrijf.
Showroom: Handelsstraat 1 (Handelsc. Bergerweg) Sittard

JAARSTALLING voor caravans, boten e.d. te Sittard, f 180,-. Tel. 04492-2601.

Te koop VW CAMPER '81 ingericht en gereviseerd '89. 045-464050.

André Jamet vouwwagens
v.a. f 4 995,-
Nu met gratis winterpakket
Dealer voor geheel Limburg
Tentenhuis Hans Stassar
Heisterberg 78, Hoensbroek. Tel. 045-224200

Inkoop, verkoop, verhuur en reparaties. BARTELS Caravaning. Off. dealer van Caravelair en Tredon caravans Hommerterweg 256 Amstenrade-Hoensbroek. Tel. 04492-1870

Nieuw in Nederland, de gelaste Levooz VOORTENTEN. Te bezicht. Ralon, Brommelen 58A, Geulle. Tel. 043-645079.

DE OIDE Caravan b.v. Sittard, dealer van door de ANWB allom geprezen Beyerland-Sprinter-Vitesse Quartz-Award en Wilk tourcaravans, Walker vouwwagens en tevens ruime keuze van gebruikte caravans. Ook een kerstcadeau vindt U in in onze uitgebreide onderdelen- en accessoiresshop. Voor service en kwaliteit gaat U naar Dr. Nolensln 141 ind. park nrd. Sittard. Tel. 046-513634.

KERSTCADEAU'S. Voor caravan-, vouwwagen-, tent en camper-kampeerders o.a. Lafuma relax stoelen en campingmeubels, gas-grils van f 189,50 nu voor f 139,-; Caravan-opzetspiegels van f 49,50 voor f 19,50; TV-antenne met versterker 220/12V van f 159,- nu voor f 89,50; Koffiezetapparaat 500 Watt; Mepal servies; camping toilets; dak-schuif-terras; sunette luifels; div. seizoensvoortenten etc. etc. Kortom alles voor Uw vakantieplezier in onze uitgebreide onderdelen- en accessoiresshop. Dit alles bij De Olde Caravan b.v. Dr. Nolenslaan 141 ind. park nrd. Sittard. 046-513634.

Je weet niet wat je ziet. Een SPOTJE op LD-TV. Info: 045-739296/97.

Voor het STALLEN v caravan of boot, be 226664, ma. t/m vrijd. uur. zond. de hele dag

KERST en nieuwjaar v.a. 27 dec. 1990 t/m Van Wilk, Beyerlander-Vitesse-Quartz-Aw Tourcaravans en vouwwagens. Tevens keuze uit gebruikte ravans en een uitge onderdelen en acces shop met speciale ke nieuwjaarsaanbieding Uw adres voor serv kwaliteit. De Olde C bv. Dr. Nolenstr. 141, ind. park noord. Tel. 513634. Op zon. en dagen gesloten.

Caravan voortenten f 500,- KORTING, na Tentenhuis Hans St Heisterberg 78, Hoens Tel. 045-224200.

Kerst en Nieuwjaars bij RIDDERBEKS Ca Cars. Caravans: Gru complete lichtgewicht van. Predom, Polyest ravan reeds v.a. f 6 Briba, Touring en Nov dellen van top kw Vouwwagens: Tr sinds jaren bekend o zeer eenvoudige 1-2 zetsysteem, de prijs het niet geloven.... onverwoestbare vou gen van topkwaliteit. V dec t/m 5 jan 10.00 tot uur. (Tijdens de feest gesloten). Kom eens in Koningsbosch!!! Pri baan 180, tel. 04743-2

Chateau en homecar koop, verkoop en ve Taxaties en reparaties 1991 modellen in voo en leverbaar. RALON vans Brommelen 5 Geulle. Tel. 043-64507

(Huis)dieren

GAAT U OP VAKANTIE?
Gun dan uw kat een fijne tijd in Kattenpension
De gelaarsde kat
Maastricht, Hertogsingel 82. Tel. 043-212119.

Zeer mooie
Akita Inu-pups
Ras in Japan de "Nationale Trots" In de USA reeds de "Favoriet". In Europa een snel rijzende ster. Intelligent, trouw en liefdevol karakter, sterk en gezond.
Inl. 09-32-11345971.

Langhaar- en ruwhaarteckeltjes en andere jonge hondjes te koop. Dierenspeciaalzaak COBBENHAGEN. Grasbroekerweg 42 Heerlen

Te koop nest blonde mooie BOUVIER pups met zwart masker, ingeënt en ontwormd. Lid N.B.C. Tel. 08859-52369.

Te koop mini YORKSHIRE terrier. Tel. 04492-4156.

Kruising AKITA-INU/Bullterriërpups. Ingeënt en ontw. Ouders aanw. Pr. f 350,-. Tel. 045-323572.

Te k. van part. GOLDEN-RETRIEVERPUPS met stamboom, ingeënt en ontw. Tel. 04257-9200.

ROTTWEILER reu en ren, lft 4 jr. samen in een koop . Tel. 045-721245, na 14.00 uur.

BOBTAILPUPS en 1 Bouvier-pup, teefje met stamb., ingeënt en ontw. Kennel Wooly Balls. 045-314173. Lid van Bobtailclub.

Te k. div. jonge HONDJES, gr. en kl. soort en div. andere dieren van boerderij. Tel. 09-3211863809.

Ruwharige FOXTERR met stamb.. kampioen Tel. 04104-74303.

Te k. KANARIES, zalm rood. int. man en pop. riabergstr. 7, Schinveld. 045-252083.

Te koop wolf Duitse H DERPUPS en bastaard Tel. 046-524449.

POINTERPUPS te aangeb. Pointers zijn delgrote , kortharige ho erg aanhankelijk en zee met kinderen. Inl.: H. nen, auteur v.h. boek Pointer". Stationsstr. Hoensbroek, 045-21499

Golden RETRIEVER p met stamboom, ingeënt ontwormd. 04241-1549.

BOEMER hondjes, sch doesjes, klein dwerg grote Keesjes. 045-2148

Te k. ROTWEILER p ingeënt en ontwormd. 045-413076

Te k. PUPPIES van He wachtels, Groenendae Golden Retrievers, W Highland White-terri langh. teckels en leuke b taardhondjes. Tel. 04 91851, (achter Weert), de Kerstdagen gesloten.

BOOMERHONDJES, p dels, Yorks.-terriers, P kittens (jongen) 04459-1

Te k. BERNER-SENN pups. met stamb. van H vrije ouders. 08866-2483.

CHINCHILLA'S div. kleur dwerg-angora- en hang konijntjes, cavia's, hamst en spec. kooien en voede Tel. 046-375359.

Handtamme baby ARA dwergara's, kakatoes, am zones, grijze roodstaart en beo's. Deze week Am zone pap. voor f 350,- m spraak- en gezondheidsg rantie. Tevens inruil en koop voor kweek. Tel. 04 375359

Opleidingen

Jaaropleiding
SHIATSU THERAPEUT
(acupressuur) in VENLO
o.l.v. Wim Hermans. Kursus van 40 dagdelen en examen start 17 januari. Demonstratie 6 jan. 16.15 uur. Inl. bij St. Heelcentrum "De Hartspiegel", Stalbergweg 10A Venlo. Tel. 077 - 517425.

Dansen
leer je pas goed bij
Danscentrum Weisscher
F.D.O.-gediplomeerd
Lid van F.D.O., N.B.D., B.U.L.D.O., N.R.R.A., N.A.D.B.
Wij starten half januari in
Geleen, Sittard, Nuth, Treebeek, Brunssum
met cursussen in:
stijldansen, rock 'n roll, disco.
Ook 40plus (gehuwde) parencursus stijldansen.
Onthoudnummer: 04493-4343.
Nu ook bij ons de allernieuwste danstrend
de SOCA en de HIP HOP

ANWB en Bovag erk. auto- en motorrijschool WISCHMANN & Zn, Europaweg-Zuid 340, Ubach over Worms. Tel. 045-321721. Voor alle rijbewijzen en alle chauffeursopleidingen, vrachtautolessen in DAF 95 of DAF 2800 SpaceCap.

Aangeb. TALENCURSUSSEN in 99 talen op cass. enz. f 70,-. 21 dansslessen op cass. enz. f 125,- all-in. Tel. 070-3638667 of 070-3894543.

SPAANS of Engels, privé of in groep. Tel. 045-742469.

Voor Piccolo's zie verder pagina 8

'Geen enkele overeenstemming: een bedrijf dicht, ander open'

Totale chaos dreigt door kerstvakantie

• De consument trekt er de laatste dagen voor kerst massaal op uit. Maar omdat steeds meer zaken en bedrijven sluiten, dreigt de chaos groot te worden.

Van onze correspondent

HAAG – Er dreigt tij- de kerstvakantie een e chaos in Nederland. enden bedrijven slui- voor veertien dagen de ten, maar tal van ande- lijven open. Enige lijn aar echter niet in. Circa 000 Nederlanders zoe- de wintersportgebie- op; 100.000 anderen kten een vakantie op luxe bungalowpark in n land, maar vele hon- duizenden blijven s.

een minstens even groot aan- het gewoon hard werken ge- n voor, tijdens of na de kerst. ranche zijn er echter geen af- ken gemaakt. De ene zaak is de andere dicht. Ook de over- elende organisaties weten het meer. „Geen enkel zicht op", zo t het bijna in koor.

overheidsinstanties voeren uniform beleid op dit terrein. aantal gemeenten stuurt de tenaren met kerstverlof, andere den hun secretarie (beperkt) . Zelfs bij de veertien Haagse steries is geen sprake van enige n van coördinatie.

nister-president Lubbers zal er eder geval niet zijn", zegt een rdvoerder van de Rijksvoor- ingsdienst. „En dat terwijl hij stal wel werkt, als andere men- vrij zijn." De meeste ministeries over tot een 'skelet-beman- , zodat een klein aantal ambte- n wel aanwezig is.

rwarring

e horeca-wereld is het ook al een l verwarring. Bedrijven die vo- jaar open waren, zijn nu soms t. Daarentegen zijn er andere auranthouders die vorig jaar de s onderbonden, maar nu probe- een graantje mee te pikken van kerstdrukte. „Dat verschilt van tot jaar", aldus een woordvoer- van Horeca Nederland.

De meeste produktiebedrijven zijn gesloten, denkt een woordvoerster van de werkgeversorganisatie VNO. „We nemen aan dat uit oogpunt van efficiëntie veel van die ondernemingen veertien dagen sluiten, maar echt zicht hebben we daar niet op. Er is ons ook bekend dat er bedrijven zijn die toch op een of andere manier doorwerken." Het Koninklijk Nederlands Ondernemers Verbond, waarbij 80 branches zijn aangesloten, heeft ook geen zicht op het aantal zaken dat geopend is, dan wel de deuren sluit rond kerst en oud en nieuw. Zelfs per branche is er geen overeenstemming bereikt. „Dat kan van plaats tot plaats verschillen."

Volkorenbrood

In de dagen voor kerst werken in ieder geval de circa 3500 bakkersbedrijven in Nederland volop. „Tot sluitingstijd aanstaande maandag wordt in de meeste zaken op volle toeren gewerkt. Vooral omdat de vraag van de consument bijzonder moeilijk is in te schatten. Daar is werkelijk geen peil op te trekken. Na de kerst is de grote kop eraf, dan komt er plotseling een grote vraag naar volkoren brood. Dat is een jaarlijkse ervaring, de consument wil dan weer iets normaals tussen zijn tanden hebben. Maar na het weekeinde sluit rond kerst en oud en nieuw in zicht, dat betekent oliebollen bakken."

Met de bakkers èn natuurlijk de slagers, hebben ook de ruim 60.000 werknemers in de autobranche het met en rond kerst extra druk. BOVAG-woordvoerder Rob Kroon: „Er zijn ontzettend veel kerstshows, want december is een goede maand om te verkopen. Veel mensen kopen graag begin van het nieuwe jaar een auto; vaak is er door uitbetaling van een dertiende maand ook wat meer geld beschikbaar voor zo'n aankoop."

Maar niet alleen de verkopers draaien extra uren. in de meeste garages blijft ook een bezetting aan servicepersoneel paraat. Voor de meubelbranche betekent kerst een piek in de verkoop. „Dagen bij uitstek", zegt een woordvoerder bij het Ondernemersverbond Woninginrichting in Bilthoven. Met name de grotere zaken onder de 1500 aangesloten meubelinrichtingen zijn Tweede Kerstdag geopend. Zij moeten dan een groot deel van hun jaaromzet binnenhalen.

Kappers

Bij de kappers is het al veertien dagen topdrukte, zegt voorzitter P. Kalle van de kappersbond Anko. „Bijna iedereen probeert nog voor kerst naar de kapper te gaan. De jongere klanten komen wat eerder, die laten een week of twee vantevoren een permanentje zetten. Maar de ouderen doen het nog net als vroeger. Wassen en watergolven, zo kort mogelijk voor de feestdagen. Zelfs de periode tussen kerst en de jaarwisseling is het nog goed voor onze branche." Bij de circa 9500 salons in Nederland werken zo'n 23.000 kappers en kapsters. „Die kunnen pas na de feestdagen met vakantie."

Een groot deel van de 132.400 geregistreerde arbeidskrachten in de horeca zal worden ingezet om tienduizenden landgenoten onvergetelijke kerstdagen te bezorgen. Circa 28.000 koks, obers en keukenhulpen worden, naar schatting van de woordvoerder van Horeca Nederland, opgeroepen. „En in de logiesverstrekkende bedrijven zijn dat er rond de 25.000, maar de aantallen wisselen per jaar."

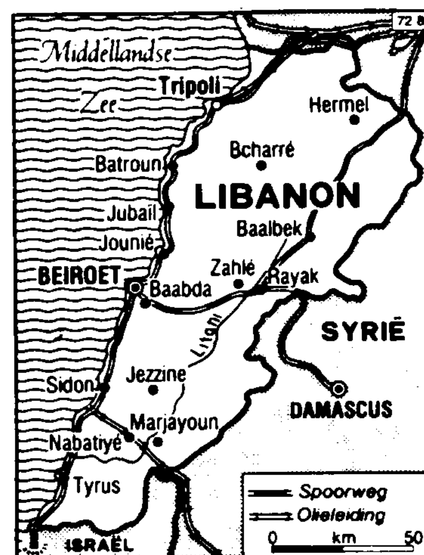
„Veel cafetaria's en coffeeshops, maar ook een behoorlijk aantal restaurants, zijn gesloten. De dancings en disco's zijn Eerste Kerstdag dicht", zegt een woordvoerder van Horeca Nederland.

Politie, brandweer en nutsbedrijven draaien uiteraard gewoon door, zij het dat in veel gevallen een zondagsdienst wordt aangehouden. In de verpleging werken met kerst, aldus een schatting van een woordvoerder van de Nederlandse Maatschappij voor Verpleegkunde, circa twintig- tot dertigduizend van de 100.000 werknemers in de bijna 800 zieken- en verpleeghuizen.

ger dijkstra

Verzoening centraal in beleid nieuwe Libanese regering

Van de redactie buitenland

BEIROET – Omar Karami, gekozen tot de nieuwe premier van Libanon, is een relatieve nieuwkomer in het nationaal bestuur, maar hij heeft stevige politieke wortels in de soennitische moslimfamilie die tientallen jaren de noordelijke havenstad Tripoli heeft geregeerd. Verwacht wordt dat hij een kabinet van nationale verzoening zal vormen dat het door oorlog verwoeste land naar definitieve vrede moet leiden.

In zijn regering zal ongetwijfeld om die reden ook plaats worden ingeruimd voor de leiders van de religieuze en politieke milities die Libanon tijdens 15 jaar burgeroorlog hebben verscheurd in talloze deeltjes. Nu wordt van hem verlangd bij te dragen aan de wederopbouw. „Karami zal een lam onder de wolven zijn. Zijn enige kracht is zijn uitstekende verhouding met Syrië," voorspelde al een sombere politicus.

Toen zijn broer, de toenmalige premier Rashid Karami op 1 juni 1987 werd vermoord bij een bomaanslag op zijn legerhelikopter, werd Omar, geboren in 1936, politiek leider in Tripoli. Zijn vader, Abdoel Hamid, was premier in 1945 en moefti van Tripoli, de hoogste geestelijke van de soenni-moslims in de havenstad. De opvolging van vader op zoon is karakteristiek voor Libanon, waar machtige families de touwtjes in handen hebben en het politiek leiderschap over hun religieuze gemeenschappen al tientallen jaren monopoliseren.

De nieuwe premier heeft herhaaldelijk gezworen om de traditie van zijn broer voort te zetten. Rashid, een van de krachtigste moslimleiders in de moderne geschiedenis van Libanon, geloofde in de Libanese eenheid en de islamitische-christelijke coëxistentie. Hij was sterk verbonden met Syrië en voerde oppositie tegen de christelijke overheersing in het politieke systeem dat door de verschuiving in de bevolkingssamenstelling (moslims kwamen in de meerderheid) steeds moeilijker was te handhaven. Maar ook was hij tegen geweld en vormde - in tegenstelling tot andere leiders in het land - nooit een privéleger van toegewijde aanhangers.

'Normalisering'

De enige officiële post die broer Omar ooit heeft bekleed is het ministerschap van onderwijs onder premier Selim Hoss in het kabinet dat werd gevormd toen Elias Hrawi in november 1989 tot president werd gekozen. Het Libanese presidentschap was na een interregnum van meer dan een jaar herboren dankzij een vredesplan van de Arabische Liga. Sindsdien is de grondwet gewijzigd om de moslims meer politieke macht te geven. Maar het vredesplan houdt wel een van Libanons oudste politieke formules in stand: de president is een maronitische christen en de premier een soennitische moslim.

De verschillende milities hebben zich inmiddels uit Beiroet en omgeving teruggetrokken, waardoor de hoofdstad weer onder het 'normale' gezag van het regeringsleger is komen te staan. De regering van Hoss trad afgelopen woensdag af om de weg vrij te maken voor een vredeskabinet. „Ik ken de moeilijkheden die me te wachten staan, maar met geloof, een krachtige wil en oprechte samenwerking van alle partijen kunnen we een veilige samenleving bereiken," zei Karami donderdag in een eerste verklaring na zijn benoeming.

„Het nieuwe kabinet is er een van verzoening. Zijn doelen zijn de wederopbouw van het land en ontbinding en ontwapening van de milities. Alleen legale wapens zullen in Libanon blijven," verklaarde de premier.

In een interview verleden maand wees hij op de noodzaak de nationale leiders te verzoenen. „Maar dat is niet gemakkelijk. Dit vereist dat alle beleid dat strijdig is met de nationale eenheid, overboord wordt gezet."

Syrië

Karami heeft goede betrekkingen met Syrië, de belangrijkste buitenlandse macht in Libanon, en reist regelmatig naar Damascus. Hij meent dat Beiroet en Damascus verbonden zijn door de geschiedenis en „een speciale relatie" nodig is.

De premier is afgestudeerd in rechten aan de universiteit van Cairo en begon zijn carrière als advocaat in Tripoli in 1962. Hij assisteerde zijn broer bij diens politieke loopbaan. Hij is bekend om zijn scherpe tong en zijn gevoel voor humor, houdt van tennis en vissen en leest graag over politiek en geschiedenis. Hij is getrouwd met Mariam al-Koubtan en heeft vier kinderen.

Aantal seropositieven valt lager uit

TRECHT – Het Nederlands Instituut voor Preventieve Gezondheidszorg (NIPG) van het TNO dat het aantal mensen dat met t Aids-virus is besmet, medio 90 tussen de 7.500 en 9.000 lag. t is twee tot drie keer zo laag als nvankelijk door deskundigen erd aangenomen.

et Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM) omt via andere berekeningen op. n schatting van 9.000 à 12.000 op 1 nuari 1990. Beide berekeningsmethoden worden deze week beschreven in het Nederlands Tijdschrift oor Geneeskunde.

ot nu toe zijn er (sinds 1982) 1.184 ids-patiënten geregistreerd. Het IPG koppelt aan de cijfers de ognose dat het aantal patiënten komende jaren nog zal stijgen, et een piek van ruim 600 in 1995, dat de aantallen daarna geleidek zullen dalen. Het jaarlijkse aan 'nieuwe' seropositieven lijkt naelijk al sinds eind 1987 af te nemen.

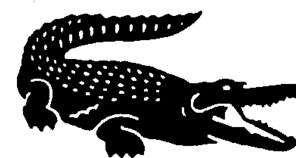
olgens de NIPG-onderzoekers ebben de op risicogroepen gerichte preventiecampagnes het beloop n de Aids-epidemie in Nederland miskenbaar in gunstige richting invloed. Ze stellen dan ook dat dit eleid moet worden voortgezet.

(ADVERTENTIE)

LACOSTE

Wij hebben nu nog een ruime keuze in de winterkollektie truien van **Lacoste.** Ongekende kwaliteit. Koop nu die prachtige truien met een eenmalige korting van

30%

van Ravenstein
KERKSTRAAT 45 BRUNSSUM

Bronzen kolos in holst van de nacht afgevoerd

Tirana verlost van Stalin

Van onze redactie buitenland

TIRANA/HEERLEN – De Albanese studenten hebben hun zin gekregen. Vlugger dan zij waarschijnlijk hadden gedacht. Nog geen twee dagen nadat zij tijdens een luidruchtige demonstratie in het centrum van Tirana de verwijdering van het Stalinmonument uit het hoofdstedelijke stadsbeeld eisten, hebben de autoriteiten de bronzen kolos stiekem laten afvoeren. Met onbekende bestemming. De verwijdering van het monumentale beeld volgde enkele uren na de ontheffing van Nedzjmije Hodzja, weduwe van wijlen de sterke man Enver Hodzja, uit haar functies bij de communistische massa-organisatie Democratisch Front.

Nedzjmije stond evenals haar man Enver bekend als een communist in hart en nieren. Beiden – en tot voor korte tijd ook de huidige partijleider Ramiz Alia – koesterden steeds een grenzeloze bewondering voor de Sovjet-dictator. Het heeft er alle schijn van dat de machthebbers met de fysieke verwijdering van Stalin uit het centrum van Tirana het stalinistische beleidsmodel voorgoed aan de kant hebben geschoven. De omstandigheden nopen hen daartoe.

Tegen een uur in de nacht van donderdag op vrijdag, aldus vernamen wij telefonisch van een Albanese journalist uit Tirana, lichtten Albanese arbeiders, uitgerust met een takel, onder politietoezicht het bronzen beeld van Stalin van het sokkel. De kolos werd in het nachtelijke duister afgevoerd.

Het standbeeld van Stalin stond sinds de beginjaren zeventig op Tirana's pronkboulevard van de Helden der Natie, die de verbinding vormt tussen het Skanderbegplein en de universiteit.

Aanvankelijk was voor de Sovjet-dictator een plaats ingeruimd op het grote plein. In 1971 echter, toen Hodzja een campagne ontketende om het nationale bewustzijn onder de Albanese bevolking op te vijzelen, werd Stalin daar van zijn sokkel gelicht en kwam de nationale held en Osmanenbestrijder Gjerg Kastrioti – beter bekend onder de naam Skanderberg – ervoor in de plaats. Stalin moest sindsdien genoegen nemen met een plaats in een park langs de fraaiste allee van Tirana, recht tegenover Vladimir Iljitsj Lenin.

Al in het begin van dit jaar werd in de Noordalbanese industriestad Shkodra een bustebeeld van Stalin uit een park verwijderd. Dat gebeurde nadat woedende betogers tijdens ernstige voedselrellen in die stad hun frustraties botvierden op de Stalinfiguur. Het monument werd toen dermate toegetakeld dat de autoriteiten niets anders konden doen dan de verminkte dictator af te voeren. Een soortgelijke afgang beleefde Stalin vorig jaar in de Zuidoostalbanese stad Korca.

Op het Skanderbegplein prijkt nu (nog) een 25 meter hoog bronzen beeld van exdictator Enver Hodzja, de man met twee gezichten: de innemende vader des vaderlands en de bikkelharde heerser die in zijn zucht naar prolongatie van vrijwel onbeperkte machtsuitoefeningkorte metten maakte met alle rivalen die zijn pad kruisten.

frits schils

• Uitgekeken.... Vijfendertig jaar heeft de Sovjetrussische dictator Jozef Stalin zijn plaats opgeëist en gekregen in het stadsbeeld van Tirana. Gisteren – twee dagen nadat studenten massaal zijn verwijdering eisten – liet president Ramiz Alia het bronzen monument met onbekende bestemming afvoeren. Langs de hoofdstedelijke Boulevard van de Helden der Natie staat nu alleen nog Vladimir Iljitsj Lenin.

(Foto F. SCHILS)

Opleidingen

Gediplomeerd elec. orgel-synth.- of KEYBOARD-DOCENTE heeft nog ruimte voor enkele leerlingen. Tel. 04450-1000.

Gevr. gepensioneerde Engels-lerares voor de ochtenduren, voor het geven van BIJLES. 045-455788.

Start cursus CHAUFFEURSDIPLOMA 05-01-'91. Verkeersschool Wischmann en Zn 045-321721.

Hulp/begeleiding/bijles in zes TALEN door ervaren docent. Tel. 045-317161.

ROCK & ROLL Club Geleen start op zondag 13 jan. weer met cursussen Rock & Roll en Boogie Woogie. Inl. en inschrijven kan op zondag 30 dec. en 6 jan. tussen 14.00 en 16.00 u. in de sportzaal Norbertijnenstr. tussen nr. 81-83 in Geleen. Inl. 046-741790.

Rijles

In 8 dagen Uw RIJBEWIJS halen op Sint Eustatius. Examengarantie 04750-32428. Van 23 dec. t/m 1 jan. zijn wij gesloten.

Huwelijk/Kennismaking

Dansen voor 't iets oudere publiek iedere vrijdag, zaterdag, zondag, maandag v.a. 21.00 uur.

D.J. Matheu

's-Zondags en 's-maandags 10 consumptiebonnen voor ƒ 15,-. Vrij entree, toegang 25 jaar. 1e en 2e kerstdag geopend v.a. 21.00 uur. Oud- en nieuwjaar geopend v.a. 20.00 uur.

Bar Dancing de Fontein

Schandelerboord 7, Heerlen.

4 knullen, onder de 10 jaar, zoeken voor hun mama een

Serieuze partner

en voor hunzelf een speelkameraad. Zij is slank, niet onaantrekkelijk en 1.60 m. lang. Haar kwaliteit: vooral lief en betrouwbaar. Haar toekomstige partner is een man, tot 45 jaar, met het hart op de juiste plaats. Zijn beroep is onbelangrijk, wel moet hij een goede achtergrond hebben, en een duurzame relatie zoeken. Als je durft, schrijf ons dan, we zullen je brief beoordelen, en zeker beantwoorden. Reacties B-6734 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

Sociëteit "Les Bons Vivants"

Rayon Limburg.

De vereniging voor alleenstaande en ongebonden dames en heren, organiseert vanaf 5 januari 1991 op zaterdag DANS- EN ONTMOETINGSAVONDEN in de sfeervolle boerderij "Remigiushoeve". Live-Music. Correcte kleding verplicht! Avonden om niet te vergeten. Aanvang 20.00 uur Klein Haasdal 63, Schimmert. Hartelijk welkom. Info tel. 010-4502917.

Aids infolijn

Bel gratis

06-0.22.22.20

Maand. t/m vrijd. van 14.00 tot 22.00 uur.

. JENNY, is een 36 jarige secretarese van middelb. opleid. niveau. Aantrekkelijke verschijning, uit goed milieu. Part-time werkzaam via uitzendburo's. Sinds 2 jr. gescheiden. Zoekt via ons instituut een man die ook heer kan zijn, charmant en serieus in de relatie. PETER 42, HBO-niveau, interessante baan in automatiseringa, ambulant i.v.m. zijn werk. Groot postuur. Zoekt na een mislukte relatie een moderne goed verzorgde vrouw die warmte kan geven. Belt u even onze konsulente

Euro-Match

Sittard 046-528084.

Zoek(t) u/jij een vriend(in)? Word(t) lid van de Christelijke KORRESPONDENTIE-KLUB Voor informatie: Postbus 392, 2130 AJ Hoofddorp

De REISGENOTENKRANT, 1x gratis! Reisgenoten, vriend(in), penvrienden, uitgaan enz. Info: Postbus 15, Eindhoven.

Poolse bemiddelingsconsulente zoekt voor haar landgenotes (18 t/m 55 jaar en lbo t/m academisch nivo) serieuze MANNEN voor kennismaking, vriendschap, correspondentie en huwelijk Bemiddelingsburo Polena, Postbus 106, 9400 AC Assen. (Voor info 2 antwoordzegels bijsluiten s.v.p.). Ingeschreven Kamer van Koophandel.

Iedere zaterdag en zondag gezellige dans- en contactavond in de Kelderbar "La Chalet" in Treebeek. DJ. Ed zaterdags dansen vanaf 21.00 uur. DJ Ed zondags dansen vanaf 20.00 uur. Chalet Treebeek, Komeetstr 25a. Tel. 045-211375.

CHALET Treebeek, tijdens de Kerstdagen zijn wij gesloten, Oude Jaarsavond!!! Grote Silvesterparty, inclusief eetbuffet en drinken naar hartewens voor maar ƒ 39,50 p.p. Koop tijdig uw entreekaarten, op is op! Nieuwjaarsdag met DJ Ed. aanv. 21.00 uur, zaal open 20.30 uur. Chalet Treebeek, Kommeetstr. 25a. Tel. 045-211375.

Nette dame WEDUWE 75 jr. zkt. nette heer v. vriendsch. en gezell. Liefst met auto. Br.o.nr. B-6672 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen

Cafe dancing WINDROSE Akerstr. Nrd. 150 Hoensbroek. Woensdag bal voor alleenst. Dond. en zond. Goed idee? Idee voor twee. Vrijd. en zat. gezellig dansen. Muziek voor elk wat wils. 1e en 2e kerstdag zijn wij geopend.

Vrouw zoekt modern leuk uitziende VRIEND, liefst blond of d.blond, 1.80 m. tuss. 38-43 jaar voor een leuke vriendschap. Alleen brief m. foto worden beantwoord. Br.o.nr. B-6733, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Het nieuwe jaar goed beginnen is de wens van velen. Ik heb een speciale wens, een slanke VRIENDIN om rond de vijftig en niet groter dan 1.65 m. Samen een duurzame relatie opbouwen is mijn wens. Ook schien ook voor u een goed begin. Br. o.nr. B-6745 LD Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Weduwnaar 65 jr., geen kind i.b.v. eigen huis en auto, geen uitgaanstype, zkt. VROUW tot plm. 60 jr. om gezamenlijk nog iets van het leven te maken. Br. o.nr. B-6751 LD Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Attractieve vrouw 49 jr. z.k.m. spontane HEER om een leuke rel. op te bouwen. Br. m. foto o. nr. B-6754 Limb. Dagbl., Postb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Man, 50 jr. zoekt huiselijke lieve VROUW, na een mislukt huwelijk, wil ik het nog eens proberen. Br.o. erew. ret. naar Postbus 90, 6170 AB Stein.

Goed uitz. dame, wed. 70 plus, z.k.m. nette HEER, voor vriendsch. en gezelligh. Br.o.nr. B-6756. LD. Postb. 2610, 6401 DC Heerlen.

OPROEP! Welke j. dame gaat graag naar wintersport maar wil niet alleen. Sport. j. man 43 jr., ongeb. zkt. reisgenote voor eind januari. Samen, ja gezellig. Br.o.nr. B-6758 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

MAN 36 jr. zoekt kennism. met Aziatische vrouw voor vaste relatie. Br.o.nr. B-6759 L-D, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

JONGEMAN zoekt ned. vrouw tussen ong. 30-40 jaar, voor mooie toekomst. Br.o.nr. B-6760. L-D, postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Leuke (gebonden) en gezellige intern.chauff. (35 jr.) z.k. m. leuke VROUW van enig niveau om de lange ritten nog gezelliger te maken. Br. o.nr. B-6735, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Uw auto, huis, bankstel enz. VERKOPEN? Met foto op LD-TV. Bel voor info 045-739296/97.

Erkende Huwelijksbureaus

Woont u in Limburg

en zoekt u een partner? Nederland grootste relatieburo geeft u natuurlijk ook een grote kans van slagen. Wilt u meer weten over de unieke werkwijze? U kunt geheel vrijblijvend bellen met onze medewerkster in uw omgeving

Meerssen e.o mevr. Corsius 043-640170
Heerlen e.o. mevr. Willemse: 045-215481
Maastricht mevr. Savelberg: 043-612291
Roermond, mevr. Cremer: 04750-10554
Weert, mevr. Janssen: 04950-36337

Stichting Date

Niet zonder reden Nederlands grootste relatiebure. Erkend door de Raad van Toezicht v.h. Min. van WVC

De kontaktenbank zoekt met U mee

(Landelijke) schriftelijke bemiddeling met persoonlijke aandacht. ƒ 85,- p. 3 mnd. of ƒ 220,- p.jr. U beslist zelf hoevaak u kontakt opneemt en met wie. Vraag vrijbl. een proefnummer aan van ons tijdschr. v. alleenst. waarin onze werkwijze beschreven staat, zodat u kunt beoordelen of deze methode u aanspreekt. Dames tot 30 jr. 3 mnd. gratis inschrijving. KONTAKTENBANK (Els v.d. Arend) Erkend door RvT

Tel. 020-6628618, Postbus 7098, 1007 JB Amsterdam

Partnerkeuze van uitstekend maatschappelijk niveau

Waarom iets aan het toeval overlaten? Het grootste deel van onze ingeschreven vind binnen het jaar een levenspartner. Meer weten?
Bel: Heerlen e.o.: 045-726539 mevr. Luchtman
Roermond e.o.: 04750-15534 mevr. Nabarro
of stuur de bon naar: Postbus 525, 6040 AM Roermond
Postbus 5050, 6401 GB Heerlen

gratis brochure voor partnerzoekenden

Naam:.......................................m/v
Adres:.......................................
Woonplaats:.......................................
Telefoon:.......................................

Wij wensen u prettige feestdagen.

Stichting Mens en Relatie

erkend Raad van Toezicht
ingesteld door het ministerie van WVC

Mode Totaal

Komplete voorraad

Bont Mantels

wegens bedrijfsliquidatie
BONTWERKER

Meer dan 200 bontmantels, mutsen en stola's o.a. NERTS, BLAUW VOS, BISAM, PERZIANER, NUTRIA etc. inruilen van bontjassen is mogelijk!! OP is OP
KOOP-ZONDAG GEOPEND: van 11.00 tot 16.00 uur
NU: bij h/o JO RODIGER BV, Stationstraat 18 te NUTH

Te k. 3 BONTJASSEN (1 kort, 1 lang, 1 3/4 model). Tel. 045-726533

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Baby en Kleuter

Te k. WANDELWAGEN met voetzak en parasol (merk Herlag). Kleur groen, pr. ƒ 250,-. Autostoeltje pr. ƒ 100,-. Tel. 045-254712

Bel de Vakman

Problemen aan uw dak

Arndts dakservice

Heerlen 045-728348
Fax 045-729089
Dag en nachtservice

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor Uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte. 045-323178.

STOELMATTERIJ vern. rieten en biezen stoelen met gar. Bel. 045-418820.

Let op! Uw dak is ons vak! Dakdekkersbedrijf Peters, Groenstr. 21, Ubach over Worms. Tel. 045-325793, b.g.g. 045-311334. Tevens ZINKWERK en PVC-dakgootbekleding. Gratis offerte

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

ADVERTEER op LD-TV. Uitvoerige info 045-739300.

KOMBI-DAK, pannendaken bitumen daken; schoorsteenbouw; dakkapellen; lood- en zinkwerken. Alle werken onder gar. Tel. 045-414890, fax 045-428229

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

ANTENNEBOUW Kochen. Ook voor Schotel-antennes. Tel. 045-441693

Kapper/Cosm.

SCHOONHEIDS- massage-ped.-stoelen, beursmod. Tel. 04923-62939 of 66561.

Wonen Totaal

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkoper dan elders

Groenseykerstraat 41A. Tel. 046-747446.
Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v. 09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Rotan Rentenaar

Ten Esschen 26, Heerlen, bij tennishal.
Uw adviseur van Exclusiv kastenwanden met ruimtebesparende schuifdeuren, exact op maat gemaakt.

"Exclusiv"

A.s. zondag en maandag de gehele dag geopend.

KERSTMARKT HEERLEN ZONDAG a.s.
van 11.00 uur tot 17.00 uur

Kerst - Keukenshow

in onze DESIGN - KEUKENSTUDIO
hartje Heerlen Korkplein
gebouw Glaspaleis en in onze showroom FRANSE STIJL-KEUKENS aan de Eikenderweg 77 Heerlen.
De nieuwste modellen keukens nu nog aan Oudejaarsprijzen voor levering in 1991 met bovendien een ekstra mooi Kerstkado bij aankoop vanaf ƒ 5.000,-.
OUDEJAARS-OPRUIMING van diverse luxe showkeukens met 50% korting!

Lid A.N.V.K.

Vossen Keukens

Showroom-magazijn Eikenderweg 77, HEERLEN.
Design-studio Kerkplein 45, Tel. 045-717555.
WEGENS VACANTIE GESLOTEN van 24 dec t/m 5 jan a.s

VLOERBEDEKKING, gordijnen, karpetten, topkwaliteit, vele aanbiedingen, enorme voorraad, gratis gelegd. Won.inr. Grooten, Kloosterstr. 22 Simpelveld.

Te k. Castle BOEKENKAST, antiekfinish (onderkast en opzet), Tel. 046-580966.

Weg. verh. licht eiken EETHOEK en lamp, ½ jr. oud. Tel. 045-410307.

Grote zwaar eiken TV-KAST met gasfornuis. Tel. 04450-4389.

Gedeeltelijke huisraad. GOEDKOOP! Tel. 045-721052.

Te k. BANKSTEL ½ jr. oud en div. meubelstukken. Te bevr. Olympiastr. 20, Nieuwenhagen. Tel. 045-325537

Te k. eiken DEKENKIST ƒ 100,-. Tel. 045-352664

Wij STOPPEN! (Wegens gevorderde leeftijd) en ruimen met spoed onze hele voorraad schitterende klasse meubels aan spotprijzen op, o.a. rund. bankstellen, ƒ 2.000,-, ƒ 3.000,- diverse eiken- en grenen kasten, ook eethoeken, ook in de norm. prijs, eethoeken meerdere stoelen voor de halve prijs. Dressoirs, toogkasten, wandmeubels, zilverkasten, spiegels, boekenkasten, en enz. Deze schitterende klasse zag u nog nooit aan deze prijzen. (Enkele weken bewaren is nog mogelijk). O.K. Hal Agnes Printhagenstr. 22-24, Geleen centrum, vlakbij Alb. Heyn.

Te koop groen VELOURS bankstel 3-1-1, pr.n.o.t.k. Tel. 045-423759.

Te k. 2-pers. OPKLAPBED z.g.a.n. ƒ 550,-, nieuw ƒ 1100,- en gratis matras, tel. 04450-1184.

Computers

BCE

geeft 1 jaar garantie en GRATIS muis
BCE AT 40 Mb, 5,25" & 3,5" FDD met monitor .. ƒ 2.550,-
Televideo 386, 40 Mb, 4 Mb, 5,25" & 3,5" mono VGA .... ƒ 4.595,-
Prijzen inclusief BTW en verzending door Nederland.
Weesperstraat 103, Amsterdam. Tel. 020-203239.

Te k. ATARI 1040 ST.E met monitor en toebeh. ƒ 1.000,-. Tel. 045-271017.

Te k. SONY MSX. hitbit 128K monitor en diskdrive, ƒ 1.000,-. 045-271017.

Te koop C64 met drive en toebeh. pr. ƒ 400,-. Tel. 045-326145.

Te k. COMMEDORE 64, 2 jr. oud plus 60 diskettes met software en powercar. Pr. ƒ 400,-. Tel. 045-230783

Commodore 64 met drive, printer en vele extra's ƒ 750,-. Tel. 045-316154

COMMODORE 64, disk-drive, spellen, toebeh., i.g.st., ƒ 450,-. Tel. 045-232028.

Te k. COMMODORE PC 20 XT comp. 20MB/3½"/5¼" monogroom en VGA kleurenmonitor, printer, muis ƒ 2.200,-. Tel. 045-272083.

COMMODORE 64, TV, drive, datarec. cardr., printer enz. ML Kinglh. 93 Hoensbr.

Te k. DISK-DRIVE v. C64 ƒ 200,-, monitor ƒ 100,- samen ƒ 275,-. 045-710112

Te k. PHILIPS MSX-2 (3½") monitor, printer, prog. cursus. Tel. 04499-2172.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Radio en Afspeelapparatuur

Kom nu profiteren van onze massale magazijn verkoop

Koelen-vriezen-wassen-hifi-stereo-kleuren-tv-video's etc.

Witte Hal Sittard

waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn winkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% korting

Elke dag nieuwe aanvoer elke dag superlage aanbiedingen

Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

ITC compact disk CDE 001 programmeerbaar, hoofdtelefoonaansluiting geen ƒ 458,- of ƒ 278,- maar ƒ 139,-.

MAAR OOK: Multitech 8237 portable kleurentv, 37 cm beeldscherm, 12 voorkeuzezenders geen ƒ 7498,- of ƒ 448,- maar ƒ 299,-. MAAR OOK: Goldstar 1248 videorecorder, afstandsbediening, programmeerbaar geen ƒ 1.198,- of ƒ 748,- maar ƒ 498,-. MAAR OOK: Audio Sonic 5900 music center, inclusief compact disk en boxen, dubbel deck, tuner en platenspeler geen ƒ 898,- of ƒ 498,- maar ƒ 299,- en nog veel meer!

Witte Hal Bergerweg 51-53 Sittard

(Industrieterrein Bergerweg) Tel. 04490-18162.

STEREO-TOREN te koop. Tel. 04406-12875.

Te k. 27 MC BAK, 40 kan. met overzichtelijke nachtverlichting, z.g.a.nw., pr. ƒ 395,-. Tel. 045-274175.

Groot BEELDSCHERM TV voor café of disco 2x2.5m, nw.pr. ƒ 12.000,-. T.e.a.b. financ. mog. 045-722244 b.g.g. 045-721693.

QUAD 34/FM 4/405-2. Prijs ƒ 2.500,-. Tel. 045-212246

TV/Video

KLEUREN TV grote sortering vanaf ƒ 75,-; nwe. KTV vanaf ƒ 25,- per maand. Radio TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Kleuren T.V.'s 8-12 kan. v.a. ƒ 75,-. Afstandsbed. v.a. ƒ 125,-. Radio/tv FRANK BV Bokstraat 38 Heerlerheide. Tel. 045-213432.

KLEURENTV's en video's gevr., ook defecte. Tel. 04406-12875.

Goede KLEUREN-T.V's, zeer grote sort. Philips grootb. v.a. ƒ 125,-. Reeds 25 jaar het juiste adres. T.v, occ. Centrum Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen, tel. 045-724760.

Kachels/Verwarming

KACHELS, hout-kolen-oliegas. Nieuw, gebruikt en onderd. Fa. W.Lemmerlijn, Rijksweg 3-5, Margraten. Tel. 04458-1310.

KACHELSPECIAALZAAK en alle aanverwante artikelen. Reker, Kluis 28, Geleen. Tel. 046-740785.

Te k. goedkoop BRANDHOUT. Houtind. Pelzer B.V. Tel. 04451-1218.

ALLESBRANDER te koop, tel. 04406-12875.

Te koop ZIBRO Kamin petroleumkachel. 045-311763.

Kachels, inzethaarden, gas-kolen-hout. Gratis geplaatst. Nieuw en gebruikt. De KACHELSMID, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1636.

OPENHAARDHOUT te k., droog en gekloofd, gratis thuis bezorgd. 04406-15562

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Foto/Film

Te k. FILMCAMERA Macro Sound 80, merk Eumig en projector. Tel. 045-441238.

Gratis kan natuurlijk niet, maar voor ƒ 25,- staat uw huis, auto, enz. met FOTO op LD-TV.

Zonnebanken/Zonnehemels

Zonnehemels!

10 lamps superbruiner met snelbruinlampen, ventilator, en in hoogte verstelbaar statief, nu ƒ 40,- per maand.
Tevens showmodellen met hoge kortingen bij

Van Erp

Sittard, Limbrichterstraat 18. Tel. 046-513531.
Kerkrade, Hoofdstraat 12. Tel. 045-456999.

Zonnehemel "SUNFIT" 10 nwe. snelbruiners, gebogen statief, opklapbare standaard ƒ 750,- 045-316154

Gratis kan natuurlijk niet, maar voor ƒ 25,- staat uw huis, auto, enz. met FOTO op LD-TV.

Muziek

Stalmeier Music de muziekspecialist

Hoogestraat 12 Tel. 045-214251 Heerlen

(Bij de Markt) Donderdag koopavond

Wintertijd is keyboardtijd

(maar dan wel gekocht bij de vakman)
Reeds va. ƒ 30,- per mnd. Yamaha - Gem - Kawai
Keyboards met vertrouwde Stalmeiergarantie!
Alle types voorradig of in bestelling.

Koop bij de man die het ook bedienen kan!!!

Jacobs Music bv

ALLES OP MUZIEKGEBIED

KERKSTRAAT 11 A/B, BRUNSSUM.

Kerst-aanbiedingen

Jacobs Music BV gaat stunten!
Bij aankoop van een keyboard GRATIS standaard en GRATIS adapter. Tevens bij elk Yamaha keyboard het Yamaha Funpack (cassette met boek) GRATIS.

Verdere feest-aanbiedingen:

Spaanse gitaren ƒ 119,- GRATIS band en stemfluit
Drumstellen v.a. ƒ 795,-
Blokfluiten v.a. ƒ 12,-
Oerdegelijk Remo kinder-drumstel compleet ƒ 595,-
Trompetten v.a. ƒ 225,-
Gitaar-versterkers v.a. ƒ 139,-
Elec. piano's v.a. ƒ 2.060,-
Let op: door massa-inkoop digitale multi-programmeerbare gitaareffecten van Ibanez.
Delay PDD 1 van ƒ 465,- voor ƒ 225,-
Modulation delay PTM 1 van ƒ 495,- voor ƒ 225,-
Overdrive distortion POD 1 van ƒ 395,- voor ƒ 225,-

Alle piano's met hoge feestkorting

Kom kijken de koffie staat klaar!
Zondag 23 dec. koopzondag van 12.00 tot 17.00 uur.

☎ 045-252615

Wij wensen U prettige feestdagen!

Te k. KEYBOARD Yamaha DX7IID m. acc.; Sennheiser microf. draadloos, pr.n.o.t.k. Tel. 045-427758.

In- Verkoop van nieuwe en gebruikte piano's en vleugels. Wit, zwart, klassiek of modern. Onze specialiteit is kwaliteit en service. Pianorevisiebedrijf KLAVIER, Rijksweg zuid 170, Sittard. Tel. 046-526426. Tevens inruil, stemmen en verhuur.

Zeer mooie collectie nieuwe PIANO'S. Steeds gebruikte piano's voorradig. J. Somers en Zn. Akerstr. 82, Hrl. Tel. 045-713751.

Te k. donker eiken PIANO, vr.pr. ƒ 1600,-. Tel. 045-426934 of 045-468729

Te k. z.g.a.n. compleet DRUMSTEL, merk "Pearl". Tel. 045-218068

PIANO te k. merk Scheidmayr, gr. model, kl. eiken, goed spelend, ƒ 1.450,-; 1 piano merk Paul en Co. goed in orde, ƒ 1.250,-. 046-334067 of 046-331735.

DRUMMER met zang zoekt aansluiting, liefst bij trio. Tel. 045-224284.

Te k. Wiener NOVAK, z.g.a.n. en koffer. tel. 045-256284

LASER-SHOW: Nu bereikbaar voor elke beurs. 2 Laserkanonnen met stuurjunit voor ƒ 3.898,50 excl. BTW. Maar ook BAR lampen, rookmachine ..... ?? ... Breng vrijblijvend een bezoek. Atlantic showtechniek, Simpelveld. Tel. 045-444907.

ADVERTEER op LD-TV. Uitvoerige info 045-739300.

Technics KB 700 KEYBOARD nw.pr. ƒ 3.795,-. T. e.a.b. Finan. mog. 045-722244 b.g.g. 045-721693.

Cursus SYNTHESIZERS, Sampling & Midi-recording. Bel voor info 045-422627

Weg. omstandigh. te koop nieuw GEM WS2 workstation-keyboard. Pr. n.o.t.k. Te bevr. 045-751092.

Huishoudelijke artikelen

Kom nu profiteren van onze massale magazijn verkoop komplete keukens en keuken-inbouw-apparaten Bij Horn

waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige keukens en keukeninbouwapparaten van alle bekende merken uit de HORN-keukenwinkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% korting

Elke dag nieuwe aanvoer elke dag superlage aanbiedingen

Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Etna gas-elektro kombinatie 731 SEBN/824 HMA, oven met boven- en onderwarmte, grill, thermostaat, verlichting, kookplaat met energiezuinige branders, branderdeksels, geëmailleerd geen ƒ 1.539,- maar ƒ 798,-;

Etna solo inbouwoven 331 SEBN oven met boven- en onderwarmte, grill, thermostaat, verlichting, in te bouwen op ooghoogte of onder kookplaat geen ƒ 975,- maar ƒ 498,-; Etna gaskookplaat 010 HEBN energiezuinig, geëmailleerde branderdeksels, bovenbediening geen ƒ 519,- maar ƒ 198,- Zanussi koel/vries kombinatie ZI 23/7 grote koelruimte 190 liter, volautomatische ontdooiing, thermostaat, grote vriesruimte 40 liter, 4 sterren, volledig weg te werken achter keukendeur geen ƒ 1.745,- maar ƒ 998,-. Kom nu profiteren in Horn Keukensuper

Echt
Loperweg 8

Sittard
Bergerweg 51-53
(Naast Witte Hal)
en Keukenshowroom

Uw auto, huis, bankstel enz. VERKOPEN? Met foto op LD-TV. Bel voor info 045-739296/97.

SIEMENS

Bosch, Zanker, AEG, Mielewasmachines, drogers, koelkasten, vriezers, vaatwassers. De laagste prijs. Jac Kohlen, Rijksweg N 104, bij ziekenhuis Sittard, 046-513228 of 514862.

Te k. WASAUTOM. AEG Combi ƒ 350,-; Zanker Combi ƒ 295,-; drger Philips ƒ 395,-. Alles met gar. Tev. reparatie alle merken zonder voorrijkosten. Toenbreker wasautomaten, Europaweg Nrd. 191, Ubach o. W. Tel. 045-325819.

Kunst en Antiek

Te koop gevr. antieke SPEELDOZEN en grammofoons. 045-272333.

Antieke BOERENTAFELS en kasten koopt u beter bij Diana, Rennemigstr. 19, Heerlerheide

Mooie sortering Engelse, Franse en grenen MEUBELS en lampen, gespec. in Bretonse meubels. Tevens grote sortering eetkamers in alle stijlen. Donderdag koopavond tot 20.00 uur. Antiekhal Palmen-Heynen, Langs de Hey 9, Industriepark-Nrd. Sittard Tel. 046-510796.

Speciaal voor U zijn deze maand grote extra vrachten met beeldschone antieke meubels binnengekomen. WIJSHOFF Antiques, Amstenraderweg 9, Hoensbroek-Centr. 045-211976. Geop. dond., vrijd., zaterd. en koopzondag 23 dec.

1x Limb. en 1x Luikse eiken st. KLOK uit 1815, ƒ 6.450,-, p.st. Tel. 045-218922.

RESTAURATIE van schilderijen vrijblijvend advies en prijsopgave, Erkend restaurateur. Tel. 046-746543.

KERST-SHOW op 2e kerstdag 26 dec. van 11-17 uur. Wim Schoepen Antiekhandel Panheelderweg 28 en op Heerbaan 31 Heel. Tel. 04747-1593. Dagelijks geopend van 9.00-18.00 uur.

Antiek Simons Nuth Dorpstr. 45 A, t.o. ingang kerk. Donderdag koopavond Tel. 045-243437. Een bezoek voor de regio! KOOPZONDAG 23 dec. van 11.00-17.00 uur.

Te koop antieke BERGÈRE lodew. XVI ƒ 1.250,-. Tel. 04496-52842.

Antieke EETHOEK met 6 stoelen en antieke wastafel. Tel. 045-230549.

Te koop gevr.

Voor al uw oude METALEN. Frans v.d. Leep Recycling/Methaalhandel, Kissel 12-14, Heerlen 045-726382

POSTZEGELS te koop gevraagd, liefst volledige Duitse verzameling. Tel. 09-49. 240718451.

Te k. gevr. DEFECTE kleuren TV's vanaf '82 (typenr. vermelden) en def. VHS video's. Tel. 045-723712.

GOUD, zilver, munten, postz. Cont. bet., vrijbl. tax. Groenstr. 109, Geleen.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer en metalen. Gebr. SWINKELS, In de Cramer 160, Heerlen. Tel. 045-751994

Te k. gevr. DINKY TOYS, Corgi toys, blikken auto's enz. Wij betalen goede prijzen! Bel 045-251579 of 270434 voor 'n afspr. of schrijf naar Postbus 8808, 6440 HE Brunssum.

Munten en Postzegels van alle landen. Postzegelhandel KERN, Lotbi 100a, Kerkrade-W. 045-410911.

Beurzen/Markten

Nederlands grootste antiekmarkt Tilburg (West) Stadssporthal

23, 24, 25, 26 december van 11.00-18.00 uur
Org. v. Aerle, 04920-25483 (160 stands).

Maaslandse snuffelmarkt

Dr. Haubenlaan 87, Maasmechelen België
Zondags open van 10-18 uur as., zondag 23 december
The Mandy's Orkest nog enige standplaatsen vrij.

Bingo/Kienen

Kienen

Zondag 23 dec. (voor ieder een Kerstkade), 2e Kerstdag donderdag 27 dec. (verloting magnetron), woensdag 2 jan., donderdag 3 jan. aanvang 19.30 uur. TIROLER GASTHOF Terbruggen 7, Eygelshoven.

Uitgaansgelegenheden

Café-bar Tavene

1e en 2e kerstdag geopend

v.a. 19.00 uur. Ritterskaart ƒ 15,-. Ganzeweide 34, Heerlen
Wij wensen iedereen fijne kerstdagen!!!

Diversen

Vuurwerk

goed gekeurd. BERT REKERS, Willemstr. 85, Heerlen. Tel. 045-726840.

Verhuur BRUIDSAUTO en volgauto's. Pierre Coumans, Insulindestr. 15, Stein.

Te k. stalen BUREAU en stoel ƒ 50,-; garagepoort frame ƒ 50,-. V. Elmptstr. 6, Voerendaal.

De KERSTMAN bij u thuis, veren. of in uw zaak, (ook kostuum verh.) 046-719451.

Gebit gebroken? TANDTECHNISCHE praktijk voor nieuwe gebitsprothesen en reparaties. Hoonhout Akerstr. Nrd. 329, Hoensbroek. Tel. 045-226211

Aangeb. 150 SINGELTJE met foto's van het beetlemania Elvis Presley ƒ 50,-; 6 van ons koningshuis ƒ 50,-. Tel. 070-3638867 of 070-3884543.

Te k. antieke REUMA-DEKEN, nieuw en div. winterkleding, jassen, truien en breeken. Tellenstraat 25, Heerlen.

VUURWERK, vuurwerk, vuurwerk!! Sier, knal pijl en pakketten, goedgekeurd vuurwerk; u hoeft de grens niet te overschrijden voor mooi vuurwerk. Voorverkoop korting op onze toch al scherpe prijzen, 20%. Overjarige mountainbikes met flinke korting. Diverse overjarige bromfietsen. Tweewielencentrum Jan Rekers, Kouvenderstr 181, Hoensbroek. 045-212537.

Te k. KERSTBOMEN alles voor ƒ 7,50. 046-529004. Kruisstr. 11c, Sittard.

Voor Kerst- en Nieuwjaar party echte ... CAVIAAR, excl. ... (sets); Parker, Water... Pelikan, IR-nachtk... 9 volt. Inl. 045-2220...

Complete ALARM... LATIE voor woning... nw.pr. ƒ 1.000,-... ƒ 230,-. Tel. 045-72...

JUKEBOXEN, Se... Q160, open select... en dekenkist-ju... met Rock-rola en N... 045-323788.

Wat VERKOPEN? ... teer via: 045-719966.

06-lijnen

Bianca 23 jaar, blond, slank zoekt hete mannen

Telefoonsex

Info na elk verhaal 06-340.320.55 - 50 ct p/m

Zoek je een hete meid

06-320.320.55.....Live Afspreeklijn 50 ct p/m

Gay - two - Gay

06 voor twee

Direkt apart. Druk of draai een nul voor een andere partner

06-320.327.32

Ca 50 ct.p.min.

Gay Direct Box Limburg

06-320.320.67 (50 ct.p/m)

Erotel 06

Erotel dat is 't wel

320.320.20

50 ct. p. min.

Tropische

verrassing. De lekkerste van Nederland!
06-320.350.61 -50 ct p/m

Men Only

luister hoe dit meisje u via de telefoon kan verwennen!
06-320.350.68 - 50c/m

Lisa.

Maak je broek los en doe je ogen dicht. Lisa doet de rest
06-320.331.02 -50 cpm

Gay voor twee

Limburg. Maak vrienden in je eigen omgeving!
06-320.329.80 50 ct p/m

Nummertje 39
Honey, 50 ct.p/m

06-320.325.39

Donker meisje

krijgt les van een rijpe vrouw ** 50 cpm 06-320.323.24**

Ah Top S&M ah

Genot 50 cpm 06-AH 320*331*13*AH

...Lady Bizar...

Hete schokkende SM-sex **06-320.324.68** 50 cpm

Griekse Sex

Nieuw Lisa doet 't 50 cpm 06-

320.325.55

Nimf Linda

Geniet van 2 kanten 50 c/pm

06-320.320.14

Sexlijn 10

Sonja 06-320.320.10
Evellientje 06-320.321.10
Vriendinnen 06-320.323.10
Meisjes 06-320.320.50
Sex Box... 06-320.325.30
50 ct.p/m

Eenzaam??

Bel me, kom bij me, vrij met me. Maak me blij!!
06-320.324.96 (50 cpm)

*** Lesbi Live ***

Snel maakt ze mijn BH los... * 50 ct p/m

06-320.323.12

*** Eroslijn ***

Ze kunnen ons 3 kamers verder horen... * 50 ct p/m

06-320.321.22

Rijpe Claudia traint haar

buurmeisje

06-320.320.37 50 cpm

Buurvrouw Chantal en haar hete buurjongens

Live-Sex

06-320.326.01 - 50 ct p/m

Heet sexcontact

met heerlijke dames, bel 06-320.328.02 - 50 ct p/m

Jonge blonde Natasja doet het met

2 buurjongens

06-320.330.98 - 50 ct p/m

Zoek je een leuke vriend of vriendin?
afspreekcomputer - 50 cpm

06-320.330.79

Zoek je 'n VRIENDIN? bel gezellig de flirtbox 50 cpm

06-320.330.01

Homo

Jij belt Gay Privé, je krijgt direkt een andere gay aan de lijn. Wil je met een ander praten druk dan op de 0. Je krijgt dan direkt 'n nieuwe beller aan de lijn. Ideaal voor het maken van een afspraakje of voor 'n opwindend gesprek van man tot man. Gay Privé Limburg (direkt apart).
06-320.322.75 - 50 ct p/m

Homo

Het is wel slikken voor die hete jongens
06-320.330.88 - 50 ct p/m

Homo

Zoek je 'n lekkere... Bel 06-320.330... Inspreken: 01720-...

Zoek je een lekkere...

Homo-Konta...

Computer, bel... 06-320.330.95 - 50...

Nieuw !! H-E-T-E... Kontakt, sexafspr...

06-320.330...

Inspr. 01720-39...

De allerheetste m... op zoek naar jou!! 50...

06-320.320...

Meisjes

zoeken snel Sexco... 06-320.320.13 - 50...

Zoek je een sexrela... een lekkere meid? 50...

06-320.320...

Mooie vrouwen zijn op...

Sexkontakte...

06-320.321.44 - 50 c...

Meer dan 100 hete m... zoeken sexcontact 50...

06-320.32...

Voor Sex-afspr...

Meisjeskon...

06-320.328.00 - 50...

Loesje en Anita zijn... ondeugende meisjes...

06-320.328...

Wil jij direkt APART... strenge man of met... onderdanige slaaf?... Gay S.M. voor twee...

06-320.329...

Sexhoorspel

De vrouw beleeft s... haar eerste SM. bi... trio. Overweldigend... Chantage en sex... 06-320.323.86 - 50 c...

In koordslip...

laat Steffi de man b... Sexy gaat ze voor h... trap op. "Er is niemand thuis h... 06-320.326.90 - 50 c...

2 homojongens

betrapt door een mo... uniform. Ze moeten h... Niet naar het buro,... wel naar zijn kamer... 06-320.326.91 - 50 c...

Een tel streef allee... zo fel bezig zijn. Dan g... deur open. Een man... ze plots streng te p... 06-320.326.93 - 50 c...

Trio-sexbox

Ze kunnen samen nu... man man vrouw-relatie... enige box die deze c... ten waarmaakt. 06-320.326.88 - 50 c...

Sandra in geldnood. H... man is gevlucht. Zwig... voor haar schuldeiser... ze na haar jurk nog... meer uit...? 50 ct...

06-320.329.2...

Minirokje, open blouse... mooie bruine benen... krijgt Ada al het vuur v...

'n liftende ma...

over zich heen. 06-320.329.24 - 50 ct...

Conny huurt

2 knullen

bij een escortburo. Dus jullie komen mij... flink verwennen. Kl... maar uit... Nou, nou... 06-320.329.25 - 50 ct...

Klets klats klanderen... dat 't erom. Geen wo... dat de man die mooie... over de knie legt.

spartelsex

06-320.321.33 - 50 ct...

Rosie-relatie

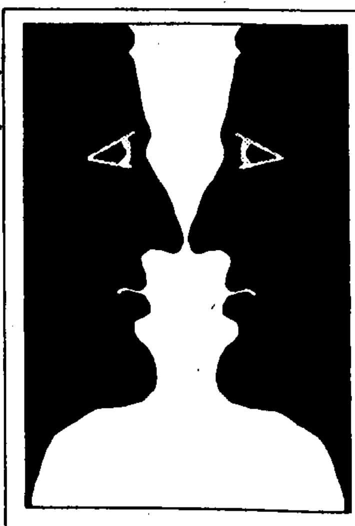
voor modern sexcontact... Bel 06-320.320.54 - 50 ct... voor hete vrouwen... je horen van... dames. In Rosie-... je hun 'kaartfoto's...

2 blonde meiden... rimenteren met elkaar... de douche. Streelen... handen, zachtende lip...

Lesbisch.

06-320.330.19 - 50 ct...

Voor Piccolo's zie verder pagina 10

CDA en VVD moeten gezamenlijk positie bepalen

Coalitie belangrijker dan crisis in de Golf

DEN HAAG – Het CDA-Kamerlid Hans Gualthérie van Weezel was donderdag niet erg aanspreekbaar meer voor journalisten. Begin deze week had hij voor televisie en in de wandelgangen aan wie het maar wilde horen laten weten, dat de Nederlandse inspanning in het Golfconflict wat hem betreft volstrekt onvoldoende was. Het kabinet moest en zou meer doen, want anders slaan we internationaal een heel slecht figuur, meende hij.

Maar toen puntje bij paaltje kwam en een oordeel moest worden geveld over een VVD-motie, waarin letterlijk om hetzelfde werd gevraagd, was Van Weezel en met hem de hele fractie niet thuis. Het tandengeknars was oorverdovend. Niet alleen bij Van Weezel, maar ook bij de minister van Buitenlandse Zaken, Hans van den Broek. Die laatste vindt ook dat Nederland veel te weinig doet.

Om het conflict niet op de spits te drijven, besloten Van den Broek en zijn collega van Defensie, Ter Beek, zich voorlopig te beperken tot het beschikbaar stellen van munitie (overigens gedeeltelijk tegen betaling) en een blusboot (gratis) van het Rotterdamse bergingsbedrijf Smit-Tak. Een bijdrage waarover in Den Haag nogal meesmuilend wordt gedaan.

politiek objectief

Tegen

De PvdA is volstrekt tegen het zenden van grondtroepen naar het Golfgebied. Deze fractie heeft het al moeilijk genoeg met de twee fregatten van de marine, die in de buurt rondvaren, met het risico dat ze bij een gewapend conflict worden betrokken. Van het zenden van troepen, waarbij onvermijdelijk ook dienstplichtigen betrokken zijn, willen de sociaal-democraten al helemaal niet weten.

Natuurlijk is het zo dat de militaire bijdragen van andere landen dan de Verenigde Staten en Groot-Brittannië niet veel meer dan een symbolische waarde hebben. Twee fregatten, wat kogels en een blusboot kun je onmogelijk bestempelen als een werkelijke bijdrage aan de troepenmacht in de Golf. Maar ook een symbool moet enige substantie hebben, wil het zijn symbolische werking hebben.

Doel van alle internationale inspanningen in het Golfconflict is te laten zien dat de deelnemende landen vinden dat Irak de internationale wereldorde heeft geschonden, toen het Koeweit binnenviel. Het is dan niet voldoende om alleen maar te zeggen, dat Irak buiten zijn boekje is gegaan. Je zult dan bereid moeten zijn ook in daden te laten zien wat de internationale wereldorde je waard is.

Voldoende

En dat is precies waar het conflict in de politiek om draait. De PvdA vindt dat de huidige Nederlandse bijdrage voldoende aantoont dat het Nederland ernst is. Bovendien meent deze partij dat nog niet alle mogelijkheden om een vreedzame oplossing voor het Golfconflict te vinden zijn uitgeput. De meerderheid van het CDA vindt echter dat Nederland meer moet doen. Op militair gebied wel te verstaan.

In het kabinet heeft Van den Broek voorlopig de strijd verloren. Premier Lubbers heeft vooralsnog de zijde van de PvdA gekozen. Om Van den Broek niet helemaal te laten vallen, mocht deze in de brief aan de Tweede Kamer schrijven dat „het overleg over verdere bijdragen, zo mogelijk in WEU-verband, wordt voortgezet". Met andere woorden: misschien doen we volgend jaar nog wat, maar voorlopig houden we de mond.

De PvdA wantrouwt dat verhaal, maar heeft het pleit voorlopig gewonnen. Van uitstel komt vaak afstel, moeten de sociaal-democraten hopen. Onder druk van de coalitiegenoot en van premier Lubbers is het CDA door de bocht en wie tegen 15 januari (als het ultimatum aan Irak afloopt) lieft; die dan zorgt.

Maar als het kabinet en de coalitiepartners bij alle problemen op deze wijze te werk gaan, belooft dat weinig goeds voor de toekomst. Er is voor de komende weken nogal wat potentiële conflictstof verzameld, zoals de vele miljarden omvattende bezuinigingen waarover begin volgend jaar moet worden besloten.

En komt het werkelijk tot een oorlog tegen Irak, dan zal Van den Broek opnieuw op de proppen komen met voorstellen om de bondgenoten te ondersteunen, bij voorbeeld met grondtroepen. Voor het verloop van zo'n conflict maakt het niet veel uit of Nederland deelneemt of niet. Maar politiek gezien betekent een bijdrage, al is het een symbolische, dat Nederland het moeizaam herwonnen internationale respect behoudt.

Een internationale crisis als die rond Koeweit kan door Nederland niet worden genegeerd, alleen omdat de coalitie het niet eens kan worden. En voor de binnenlandse politiek geldt dat het steeds weer vooruitschuiven van de problemen uiteindelijk zo veel irritaties oproept, dat de coalitie dat op een gegeven moment niet meer uithoudt.

Het verdient aanbeveling dat CDA en PvdA, nog vóórdat Van den Broek voorstelt grondtroepen te sturen, een gezamenlijke positie bepalen. Zo lang mogelijk wachten, eventueel tot na 15 januari, is een tactiek die Saddam Hoessein al heeft gekozen. Met het doel het 'Westerse kamp' uit elkaar te spelen.

bart jochems
henri kruithof

● HANS GUALTHÉRIE VAN WEEZEL
...niet aanspreekbaar...

Situatie in bisdom Roermond bepaald niet uniek

Ook elders veel kritiek op functioneren RK Kerk

HEERLEN – Niet alleen in ons land – en dan vooral in het bisdom Roermond – rommelt het in de katholieke kerk. Ook elders binnen de Kerk van Rome klinkt (soms zware) kritiek door aan het adres van behoudende bisschoppen en in de richting van de Kerk in het algemeen. Dergelijke geluiden zijn – en dan beperken we ons tot voorvallen van de laatste weken – te horen in uiteenlopende landen als Zwitserland en de Verenigde Staten.

Zo willen de rooms-katholieken in Zürich niet langer van de zeer behoudende bisschop Haas van Chur afhankelijk zijn. De RK Synode van het kanton Zürich, dat in het bisdom Chur ligt, heeft het bestuur van het bisdom verzocht uit te zoeken of het kanton Zürich bij een ander bisdom kan worden ondergebracht.

Het bestuur heeft zelf aan bisschop Haas van Chur gevraagd een apostolisch administrator voor Zürich aan te stellen. Een apostolisch administrator kan een bisdom of een deel ervan zelfstandig besturen.

Bisschop Haas liet via zijn woordvoerder weten dat hij deze zaak eerst met vicaris-generaal Casetti wil bespreken voordat hij een reactie geeft.

De RK volksbeweging Pro Ecclesia in Zürich heeft haar afschuw over het besluit van de synode kenbaar gemaakt. „Nadat bisschop Haas met bepaalde voorstellen van de bisschoppenconferentie grotendeels heeft ingestemd, zit er geen beweging in het standpunt van de synode." Pro Ecclesia heeft zich ten doel gesteld zich voor bisschop Haas en het rechte RK geloof in te zetten.

Begin deze maand bleek uit een enquête dat 70 procent van de rooms-katholieken in Zürich van mening is dat bisschop Haas zijn functie moet neerleggen. Niet minder dan 77 procent verwijt het Vaticaan door de benoeming van de zeer behoudende Wolfgang Haas een crisis in de Zwitserse RK Kerk te hebben veroorzaakt.

Omstreden

Sinds zijn benoeming in 1988 tot hulpbisschop met het recht van opvolging is Haas omstreden. Bij zijn inwijding vorig jaar vormden tegenstanders een menselijk keten voor de ingang van de kerk. Haas moest door een zijdeur de kerk binnenkomen waarin hij even later tot hulpbisschop zou worden gewijd.

Nadat paus Johannes Paulus II mgr Haas in mei van dit jaar tot bisschop van Chur had benoemd, vroegen 9.000 rooms-katholieken in een petitie de paus de benoeming van Haas te heroverwegen. De pauselijk nuntius weigerde de petitie in ontvangst te nemen.

Bisschop Haas heeft direct na zijn benoeming een geestverwant, Christoph Canetti, aangesteld tot vicaris-generaal van Zürich in plaats van de geliefde mgr Gebhard Matt. Daarop besloten de vier dekenaten in het kanton Zürich geen geld voor het salaris en de bureaukosten van Casetti beschikbaar te stellen. Het bisdom moet nu zelf ongeveer 170.000 gulden per jaar hiervoor uittrekken.

De Zwitserse regering heeft dit najaar bij het Vaticaan geïnformeerd of de benoeming van Haas niet ingetrokken kon worden. Het ministerie van buitenlandse zaken in Bern liet daarop weten dat er volgens het Vaticaan aan de benoeming niet te tornen valt.

● PAUS JOHANNES PAULUS II
...document uitgesteld...

Theologen

Ruim 400 Amerikaanse RK theologen hebben onlangs in de 'verklaring van Washington' het 'buitensporige centralisme' van het Vaticaan een belemmering genoemd voor de vernieuwing van de Kerk in de geest van het Tweede Vaticaans Concilie. De verklaring is bedoeld als pendant van de 'verklaring van Keulen' waarin progressieve RK theologen uit West-Europa vorig jaar het Vaticaan onder vuur namen.

In de verklaring, die is opgesteld door de Vereniging van rooms-katholieke theologen in Amerika (CTSA), wordt ook de wijze bekritiseerd waarop paus Johannes Paulus II en de curie met bisschoppen en theologen omgaan. Het Vaticaan toont verder weinig begrip voor de positie van vrouwen in de kerk. Tenslotte wordt het Vaticaan verweten de oecumene te blokkeren.

De betekenis van bisschoppenconferentie wordt door het Vaticaan ondermijnd, aldus de verklaring. Het Vaticaan gaat met bisschoppen om „op een wijze die niet in overeenstemming met de leer van het Concilie over de bisschoppelijke collegialiteit is". Bisschoppen worden door de curie gepasseerd of openlijk bekritiseerd en hun „evenwichtig pastoraal oordeel" wordt terzijde gelegd.

Benoemingen

In een verwijzing naar recente bisschopsbenoemingen in de VS zeggen de theologen dat het Vaticaan priesters met weinig pastorale ervaring en een vernauwd theologisch blikveld tot bisschop benoemt. De theologen citeren een vertrouwelijk onderzoek waarin eventuele kandidaten voor het bisschopsambt naar hun mening over het celibaat, de priesterwijding van vrouwen en voorbehoedmiddelen werd gevraagd. Instemming met voorschreven standpunten legt bij een bisschopsbenoeming meer gewicht in de schaal dan de pastorale behoefte in een bisdom, aldus de theologen.

Open oor

Voor een vruchtbaar voortbestaan van de RK kerk is het te hopen dat het Vaticaan een open oor heeft voor deze kritische geluiden. Het worden er teveel, die kun je niet ongestraft naast je neerleggen. Doe je dat wel, dan moet je rekening houden met een verdere uitholling van het kerkelijk gezag en eigenlijk ook van de RK Kerk als geheel.

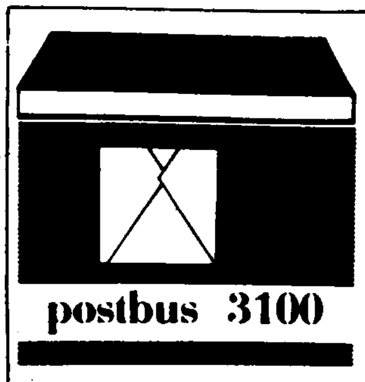
Gelukkig zijn er (voorzichtige) tekenen die er op wijzen dat Rome luistert. Zo stelt het Vaticaan de publicatie van het document over ethische vraagstukken met een of twee jaar uit. Dit hebben de hoogleraren Norbert Greinacher en Hans Küng, de initiatiefnemers van de 'verklaring van Tübingen', 'met grote voldoening' bekend gemaakt.

De beide theologen hadden in die verklaring paus Johannes Paulus II verzocht geen pauselijk document over 'omstreden ethische vraagstukken' uit te geven zolang de ermee samenhangende theologische vragen niet voldoende waren opgehelderd. Door de publicatie uit te stellen zou schade voor de kerk voorkomen kunnen worden, zo werd in de verklaring van Tübingen gezegd. En kennelijk is die wens nu gehonoreerd.

peter stiekema

achtergrond

lezers schrijven

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie hoeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geretourneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

● Houtsnip

Zaterdag 15 december werd ons oude jaar reeds vroeg ingeluid door knallen uit de lopen van onze wildbeheersers. Wandelend in de richting van deze donderbussen stuitte ik op hun poelierscentrum, dat bewaakt werd door een oud-veldwachte r, slecht ter been, maar nog met een jachtpassie gelijk die van een jonge jachthond. Dat hij daar troonde tussen een stuk of wat wilde konijnen, allez. Echter de meest fantastische buit was die dag de houtsnip.

Jawel mensen, u leest het goed, in dat voetbalveldgrot e bosje, dodelijk omkneld door enerzijds de Volvo en anderzijds de rijksweg Susteren-Sittar d, is door de koning der schutters een van de twee daar levende houtsnippen verlost uit het lijden van zijn jachtig bestaan.

Op zijn dood zal nog menig glaasje worden omgestoten. Zijn nog levende partner heb ik een tiental minuten later zijn vege lijf zien redden, anders was deze dag een dubbelklapper geweest. Ik raad je echter aan, enig overgebleven houtsnip in het land van Swentibold, breng de resterende dagen van december door in Irak, want daar wordt er niet voor 15 januari op los gepaft.

HOLTUM — Herman Peters

● Gifwolk 3

Kijk eens aan. De kolos DSM is na mijn speldeprik in beweging gekomen (Limburgs Dagblad, respectievelijk 15 en 7 december in de rubriek Lezers Schrijven). Dat was ook de bedoeling. Ook aan mijn tweede doelstelling, het alert houden (of maken!) van publiek en bevoegde overheden, draagt directeur Geerards van DSM Limburg BV zijn steentje bij. Want velen die in eerste instantie mijn commentaar niet gelezen hebben, zullen nu alsnog in het oud papier gedoken zijn.

Toch geeft de reactie van de heer Geerards weinig aanleiding tot optimisme over DSM's intenties en mag zij niet onweersproken blijven. Was mijn vergelijking met Bhopal en Séveso wat zwaar aangezet? Wellicht! Een beetje overdrijven hoort bij opponeren, zeker als de tegenpartij machtig is en zelf de zaak sterk bagatelliseert. Maar wie heeft er nu in wezen gelijk? Wat is geloofwaardig?

Ik blijf voor 100 procent mijn stelling handhaven dat uit het feit dat er lage concentraties gemeten zijn, volstrekt niet mag worden afgeleid dat er slechts 'een kleinigheid is mis gegaan' (woorden uit het door Geerards aangehaalde DSM Nieuws, zorgvuldig gescreend mag ik aannemen). Persoonlijk vind ik het verweer onbegrijpelijk zwak, maar laten onafhankelijke derden dit uitmaken! Geerards zegt niet met zoveel woorden maar suggereert wel dat mijn berekeningen niet correct zouden zijn. Geen sprake van! Het verschil moet zitten in gehanteerde uitgangspunten, met name hoogte en temperatuur van de emissie. Hierover laat hij zich niet uit. Hij beschikt ongetwijfeld over de betrouwbaarder gegevens dan ik en een bekwame staf om dit netjes uit te rekenen.

Hij gaat echter vooral voorbij aan de hamvraag: is het denkbaar en wat is de kans dat er een incident optreedt, al dan niet vergelijkbaar met het onderhavige, waarbij de interne (proces, faaloorzaak) en externe (weer etc.) parameters wel dusdanig zijn dat er slachtoffers vallen. Met andere woorden: is de nieuwe salpeterzuurfabriek veilig? Dat dit antwoord er nog niet is bewijst het best dat er niets te bagatelliseren valt.

De uitnodiging van Geerards voor een gesprek wijs ik van de hand. Deze discussie moet niet gevoerd worden met ene K.T., maar met de bevoegde overheden en niet in de beslotenheid van DSM-burelen maar in alle openbaarheid. Wat mij betreft is de discussie nu gesloten; ik ben nog lang niet gerustgesteld, maar wacht met spanning de uitkomst van de evaluatie af.

Een slotopmerking. Geerards veronderstelt dat ik de gasuitbraak betreur. Dit is niet het geval. Ik vind het een geschenk uit de hemel dat we allemaal weer eens wakker zijn geschud, zonder dat er slachtoffers zijn gevallen.

SITTARD — K.T.
(Naam bij redactie bekend)

● Priesters 2

In zijn brief over het priesterschap (LD 15 dec.) houdt de heer Frissen het erop dat er in landen als Polen en Indonesië veel meer priesters in opleiding gaan omdat ze daar nog niet ten prooi gevallen zijn aan de 'golf van perversiteiten' die met name ons land overspoelde.

Het kan echter evengoed dat mensen in arme landen zozeer in beslag genomen zijn door de strijd om het bestaan dat ze niet in de stemming zijn om eens wat kritischer na te denken over een aantal geloofszaken.

Vaak dient het geloof daar ook nog als vorm van verzet tegen een plaatselijke dictatuur. Met de term 'perversiteit' doelt de heer Frissen kennelijk mede op homofilie. Het is misschien nog begrijpelijk dat het binnen de katholieke kerk verkeerd valt dat uitgerekend priesters een dergelijke relatie onderhouden, omdat daar afspraken over gemaakt zijn binnen die club (Het feit dat men over die afspraken kan twijfelen, buiten beschouwing gelaten). Maar het is me volkomen onduidelijk waarom Frissen deze vorm van seksualiteit in algemene zin op een hoop gooit met allerlei 'perversiteiten' en lichtzinnigheden. Natuurlijk is seksualiteit in principe bedoeld om zich te kunnen voortplanten. Maar er kan wel eens een foutje in de natuur sluipen en mensen die zo geschapen zijn hebben evenveel recht op een liefdeleven met de partner van wie ze houden als elk ander mens.

Het is werkelijk vreemd dat men bij heteroseksuele paren juist niet alleen de pure voortplantingsdaad bejubelt, maar eerder de geestelijke band daarbij. Anders zou het immers een onvruchtbaar heterostel ook verboden moeten zijn nog sex te hebben. Bij homofiele mensen ontstaat dan opeens het verwijt dat ze zich niet voort kunnen planten, alsof bij het seksuele leven van deze mensen de (geestelijke) gevoelens van liefde ontbreken, die een relatie de moeite waard maken. Welk een arrogante of onvermoede veronderstelling.

Tot slot doet Frissen nog een slag in de lucht wat betreft aids: Het zou een middel van de natuur kunnen zijn om de grenzen van de zedeloosheid aan te geven. Zo weet ik er ook nog wel een: misschien is homofilie wel een middel van de natuur om de overbevolking te bestrijden, die zo lang door de Kerk is aangemoedigd.

HEERLEN — Werner Dols (socioloog)

● Mijnen 2

Naar aanleiding van de ingezonden brief 'Mijnen' in uw krant van 15 december in de rubriek 'Lezers Schrijven' het volgende:

Mijnheer Bos schrijft dat ik bijna 70 jaar ben en 35 dienstjaren heb. Ik ben ook bijna 70 jaar maar met 45 dienstjaren. Met wat hij schrijft, ben ik het helemaal niet eens.

En wat hij schrijft van het pensioen, dat is de grootste leugen die bestaat. Dat hij meer pensioen krijgt dan dat hij verdiende op het bedrijf, dat kan en bestaat niet. Of heeft mijnheer Bos soms een gouden handdruk gehad. Die heb ik nog niet met 45 dienstjaren gehad. Maar wel een trap na gekregen, door mij uit het AMF te duwen na 45 jaar en in het particulier ziekenfonds te plaatsen.

BRUNSSUM — H. Ruckarts

● Groen Links

In het Limburgs Dagblad van 17 december 1990 wordt vermeld dat ik op de provinciale ledenvergadering van Groen Links gezegd zou hebben, dat Groen Links nog niet helemaal klaar zou zijn voor de komende verkiezingen. Dit is niet juist, of in ieder geval niet duidelijk overgekomen. Ik hecht er aan dit te corrigeren. Als ik zou vinden dat Groen Links nog niet klaar zou zijn voor de komende verkiezingen voor Provinciale Staten dan zou ik mijzelf zeker niet verkiesbaar hebben gesteld.

Groen Links is zeker klaar voor de komende verkiezingen en biedt de Limburgse kiezer een duidelijke keuze voor een consistent milieubeleid. Als wij de milieudoelstellingen willen realiseren die iedereen zegt te onderschrijven, dan past daarin niet een uitbreiding van het wegennet en een uitbreiding van de luchthaven. Groen Links is wat deze punten betreft duidelijk en consistent.

Wel heb ik gezegd op onze ledenvergadering dat Groen Links niet verder is dan andere partijen (bij voorbeeld PvdA) als het gaat om de concretisering van het provinciale milieubeleid. Maar 'niet verder' betekent niet, dat wij achter zouden lopen of niet klaar zouden zijn. Het is wel een duidelijke oproep aan de leden van Groen Links tot verder denken en tot verdere discussie, om te komen tot meer alternatieven.

MAASTRICHT — Wim de Heer

Wip-In-Box
heet zo omdat er veel ge... wordt op 06-320.324.60, leuk toch? Trouwens, de Lijfsexbox daar durven ze ook en...jij mag best meedoen op 06-320.324.90 - 50 ct p/m

Supercontactenbox
De eerlijkste, eenvoudigste en snelste weg naar sex-vrienden en vriendinnen. Probeer het maar op 06-320.324.30. Trouwens als je nog andere verlangens hebt dan is er de beste,
De Heetste Box van NL.
06-320.328.29 - 50 ct p/m

Dame zoekt gave knul, meisje wil contact met ervaren heer. Ze vinden elkaar op de
Generatiebox
06-320.326.27 - 50 ct p/m

Op de Bisexbox
vinden eerlijke mensen elkaar die weten dat er meer te koop is dan mannetje vrouwtje.
06-320.328.38 - 50 ct p/m

SM
Fluisterend geeft ze toe dat ze zelfs geen slipje draagt. Onderwerpt ze zich aan zijn strenge straf???
06-320.330.51 - 50 ct p/m

Nee zeg, doe normaal! Niet doen! Een blondje met 2 knullen alleen. Ze verzet zich woedend totdat ze..
06-320.321.30
(50 ct.p/m)

Nachtelijke bezoeker. Op haar knieën leert Ella van een donkere onbekende hoe heerlijk.. (Grieks) kan zijn. 50 ct p/m
06-320.340.25.

Als ze een mooie getrouwde vrouw heel intiem masseert vergeet de slanke vrouw alles en ze kust...
Lesbisch
06-320.330.52 - 50 ct p/m

Chantage. Soms belt hij. Dan haast ze zich naar hem toe. Onder haar mantel draagt ze...
niets
Zo eist hij haar op 06-320.340.75 (50 ct.p/m)

Elna weet zich geen raad, als ze met die vreemde partner
Grieks
moet doen terwijl een dame en heer toekijken.
06-320.326.70 - 50 ct p/m

De vrouw. Met de zweep bedwingt ze tijgers in de arena. Het eerder heerst ze over mannen die voor haar kruipen, (50 ct.p/m)
06-320.340.77

Opname van een blondje dat weigert het op z'n chinees te doen. Maar toch. Dit wordt waanzinnige
Life-Sex
06-320.326.71 - 50 ct p/m

In een stampvolle half-donkere bar beleeft Louise het met
een onbekende
op een barkruk tot het einde 06-320.340.86 (50 cpm)

SM
In 'n kamer. Strenge Kitty straft een mooie vrouw en [illegible] daarna 2 knullen. Ze zijn het van elkaar...
06-320.340.95 (50 ct.p/m)

Een man volgt haar als ze de videotheek verlaat. "Zeg, je huurde toch porno? Ik doe het echt met je...kom hier!!" 50 ct p/m
06-320.326.72

Gokschuld
Voor de aflossing zet Hans zijn lieve Ellie in de sexclub van Ted, maar Ted wil eerst keuren...
06-320.326.73 - 50 ct p/m

Met een knul rijdt ze in haar camper naar een plek waar ze bespied kan worden. "Kom, hier
doen we het...!!
06-320.340.01 - 50 ct p/m

Als Marion ontwaakt is ze aan boord van een schip. "Waar zijn mijn kleren, waar ben ik, wie zijn die mannen?" 50 ct p/m
06-320.340.06

Ze is 25, mooi en gehuwd. Ze kreunt als een meisje met haar [illegible]. Maar als ze voelt hoe stevig hij beweegt... (Lila). 50 ct p/m
06-320.321.32

Dag wissel. Gepakt in Afrika. Vreemde massage bij Anet. Vrouw tot meisje. Els met 2 [illegible] mannen. 50cpm
06-320.329.22.

Samen in dezelfde groep. [illegible] verliefd, samen in een portiek. Plots is er een man die hen binnenhaalt 50 cpm
06-320.340.69

Een mooie vrouw in zwarte bodystocking wordt door 2 knullen gegrepen. Ze streelen haar op zijn... (Grieks) 50ct p/m
06-320.323.84.

Via een adv. gaat Marian voor 't eerst naar een man. Een ladder, dragen aan de [illegible] en dan..."ontdeden" 50 ct p/m
06.320.323.85

Blonde Ingrid leert in een bordeel hoe anders donkere mannen het doen. Eindeloos en vaak..... (Grieks) 50 ct p/m
06-320.340.15

Aan het naaktstrand kijkt Arine hoe een knappe donkere man zich ontkleedt. Later in het duin merkt ze hoe sterk hij is 50 ct p/m
06-320.340.22

Ze voelt de hete siddering van top tot teen als die hand in haar nek haar die kamer binnenvoert...Bizar) 50 cpm
06-320.340.33

Zo wil Gina het. Geblinddoekt en vastgebonden. Dan hoort ze dat Wim 2 mannen binnenlaat. Moet ze met alle drie?? 50 ct p/m
06-320.340.36

Mooie Sylvia, na de scheiding een vol jaar eenzaam. De buurman belt aan als ze net uit bad komt, en dan...50 ct p/m
06-320.340.41

Nee, nee ik durf niet.....! Maar als John in de spiegel ziet hoe die 2 mannen het met hem gaan doen....
Homo
06-320.340.45 - 50 ct p/m

De buurvrouw die sherry haalde voor Hanna ziet hoe ze zich ontkleedt om te douchen. "Kom ook, en was mijn rug..." 50 ct p/m
06-320.340.55

Lingerie
draagsters sexen alleen voor liefhebbers
06-320.327.34 (50 ct.min)

als ze 35
geworden zijn barsten ze pas echt los....
06-320.327.35 (50 ct.min.)

Hete meisjes
Fantaseren speciaal voor jou
06-320.327.69 (50 ct.min.).

Vreemdgaanders vertellen alles aan Anja
luister....
06-320.322.08 (50 ct.min.)

Anoniem
Marcel en Andre en iedere Gay doet mee....
06-320.320.21 (50 ct.min.)

Mr. Martin
Gay tele SM, danst naar zijn pijpen...
06-320.323.05 (50 ct.min.)

Tele-Sex
Op z'n heet, heter, heetst....
06-320.322.07 (50 ct.min.)

Gay-Escort
Hot Gay info, call-boys openen hun mond
06-320.323.04 (50 ct.min.)

Gay-Phone
hot Gay stories zo als ze horen te zijn...
06-320.322.06 (50 ct.min.)

Avontuurtjes
tijdens ....
06-320.326.69 (50 ct.min.)

Marion de Wilde
Belt zomaar mannen en lokt ze uit
06-320.326.31 (50 ct.min)

Kom je
Achter de ramen?
Wij zitten al klaar.....
06-320.326.69 (50 ct.p/m)

Iedere opdracht
wordt uitgevoerd.....
06-320.329.69 (50 ct.p/m)

tough gays only!
Draai eerst 06-320 en dan:
Harry's Gaydating ... 330.99
Harry's GAybox ... 330.11
Gaybox A'dam ... 330.33
Gaybox Den Haag ... 330.44
Gaybox Utrecht ... 330.55
Homobox ... 325.50
Meeluisteren ... 330.22
Gay College ... 321.08
Homoschool ... 321.12
P.O.B. 5810 A'dam - 50cpm

Probeer nu!
Draai eerst 06-320 en dan
PARTY-LINE
Party-Line-Dating ... 330.00
Party-Line-Boxen ... 330.10
SEXDATING
Versiercentrale ... 320.11
Sexdating-NL ... 330.06
Sexgids-Dating ... 320.04
Sexblad-dating ... 340.17
Chick-Dating-Club ... 380.69
PORNOLIJNEN
Automatiek ... 320.11
Sexfoon ... 320.01
Massage ... 322.00
Sex-adressen ... 322.02
M'n eerste keer ... 323.03
Sex-interviews-3 ... 323.15
Sex-interviews-4 ... 323.16
Sex-interviews-5 ... 323.17
Sexfoon-special ... 323.66
Commune-sex ... 325.53
Verboden-sex ... 325.70
Pornofilmsex ... 328.30
Candy-Contact ... 330.53
Gluren bij de buren ... 330.80
Cora en Willem ... 320.03
Lesbifoon ... 321.00
Onschuldig ... 321.18
Vrouwen bellen ... 321.25
Diana de Koning ... 321.50
Piep-Tics ... 321.77
P.O.B. 5810 A'dam - 50cpm

Mooie vrouwen zijn op zoek
Sexkontakten
06-320.321.44 - 50 ct p/m

De Bi-Sex afspeeldijn
06-320.325.01
Inlsp: 01720-45111 /50cpm

Uw auto, huis, bankstel enz. VERKOPEN? Met foto op LD-TV. Bel voor info 045-739898/97.

Door 1 of 2 jonge meisjes totale
Ontspanningsmassage
.................045-353489/351555.................

Zalig Kerstfeest en Gelukkig Nieuwjaar, wensen u Katja, Stella, Kim en Natasja. Ook in het nieuwe jaar.
ƒ 50,- all in. Tel. 045-423608.

Privéhuis Michelle
Sinterklaas is weg,
wij zijn d'r nog...
Tel. 045-228481/229680

Homo/lesbies
en op zoek naar een relatie? Stg. Alternatieve Relatievorming, Lange Geer 44, Delft, 015-136631. Erkend door Raad van Toezicht.

St. Tropez Bar
Putstr. 40; Sittard. "Net iets anders." Iedere dan geop. 21-05 uur.

Nieuw-Escort
045-320905
tot 's nachts 0.500 uur.

Diana Escort
045-320323
v.a. 18.00 tot 0.4.00 uur.

Esmaralda Kim
af 10.00 uur. Tev. meisje gevr. 045-721759.

ALLEENSTAANDEN: Werkgroep 't Guliks Hoes, Agricolastraat, Ophoven 1 Sittard, organiseert as. zondag en woensdag 2e Kerstdag een dans- en contactavond. Bewijs verpl. Inl. 046-747962.

Club Jaguar
Belgische club. Nederlandse stijl, is geopend met de feestdagen. Koningin Astridlaan 10, Maaseik (B).

Nette jonge heer ontvangt
HEREN
Zeer discreet. Bellen v.a. 19.00 u. 0932-11-567652. Ook met de feestdagen.

Escort
All night service v.a. 22.00-6.00 u 045-462257

Prive en escort
045-720916
Zon- en feestdagen geop.

Gezellige dames
charmant, discreet, bezoeken u thuis of in hotel
045-311895.

24 - 25 - 26 december
Brigitte
Tot 18 u. 046-748140

Select Frites te Kerkrade produceert een breed assortiment diepgevroren frites en exporteert naar meer dan 15 landen. Het bedrijf is een dochteronderneming van Hettema Zonen, één van 's werelds grootste handels- en exportondernemingen in (poot)aardappelen. Select Frites beschikt over produktie- en opslagfaciliteiten die tot de modernste van Europa behoren. Flexibiliteit en kwaliteitsvisie vormen de basis voor een gezonde groei van het bedrijf, waar ca. 55 mensen werken aan optimale produkten.

hoofd kwaliteitsdienst m/v

Functie-omschrijving:
Het hoofd van de Kwaliteitsafdeling is verantwoordelijk voor de bewaking van de kwaliteit van zowel de grond- en hulpstoffen als van de eindprodukten. Hij/zij geeft leiding aan 6 medewerkers, stelt kwaliteits-normen vast en controleert de strikte naleving er van. Daarnaast geeft u, vanuit uw vakgebied, ondersteuning aan de produktie-afdeling. U rapporteert rechtstreeks aan de directie.

Functie-eisen:
- Opleiding op HBO-niveau, bijv. HAS-Levensmiddelen-technologie.
- Goede beheersing van de Engelse taal
- Goede contactuele eigenschappen
- Praktische, systematische werkwijze
- Sterk kwaliteitsbewustzijn
- Leeftijd: 25-30 jaar

Kandidaten zullen in Kerkrade of directe omgeving woonachtig moeten zijn, of bereid zijn zich daar te vestigen. Geboden wordt: een zelfstandige functie, een goed salaris en goede secundaire arbeidsvoorzieningen.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met dhr. H. te Maire, controller. Tel: 045-462400
Schriftelijke sollicitaties kunt u binnen 14 dagen richten aan: Select Frites BV, Postbus 3013, 6460 HA Kerkrade, t.a.v. de directie.

Select FRITES

Select Frites BV, Tunnelweg 100, 6468 EK Kerkrade, Postbus 3013, 6460 HA Kerkrade, Telefoon (045) 462400, Telefax (045) 462390, Telex 56713 selfri nl.

KNIBBELER MEUBEL

B.V. Winkelbedrijven Gebr. Knibbeler Hoensbroek is een handelsonderneming met diverse filialen welke meubels, cadeau-artikelen e.d. verkoopt aan consumenten.
Wegens opvolging van de huidige administrateur zoeken wij een

bedrijfsadministrateur m/v

Tot zijn/haar zelfstandige taken behoren:
- voeren van administratie;
- voorbereiding loonadministratie;
- interne rapportering;
- voorbereiding jaarverslaggeving;
- het mede uitwerken van de financiële automatisering;
- het onderhouden van interne en externe contacten.

Hiertoe stellen wij de volgende eisen:
- afgeronde opleiding op M.B.O.-niveau; bij voorkeur studerend voor SPD;
- enkele jaren ervaring in een soortgelijke functie;
- aantoonbare ervaring/affiniteit met automatisering;
- leeftijd tussen 25 en 35 jaar.

Geboden wordt:
- een doorgroeifunctie;
- een salaris in overeenstemming met niveau en functie.

Uw schriftelijke sollicitatie gelieve u te richten aan de vennootschap ter attentie van de heer P.E.L.P.M. Knibbeler, Kouvenderstraat 27, 6431 HA HOENSBROEK.

GEMEENTE KERKRADE

Naast de secretarie bestaat de gemeentelijke organisatie uit zelfstandig functionerende operationele en middelendiensten.

Een van de operationele diensten is de Dienst Ruimtelijke Ordening Volkshuisvesting en Milieu.
Deze dienst bestaat uit een aantal sectoren waaronder de sector Milieu.

Bij de sector milieu zijn een tweetal functies vacant t.w.:

A. AMBTENAAR HANDHAVING MILIEUWETTEN (m/v)

Functie-infomatie:
De te benoemen medewerker ressorteert onder het hoofd van de sector Milieu en heeft de volgende taken:

- Door toezicht en begeleiding zorgdragen voor de naleving van de milieuwetten in de gemeente. Het betreft hier o.a. het uitoefenen van toezicht op de naleving van de bepaling krachtens Hinderwet, Lozingsverordening, Geluidshinderverordening, Wet Chemische Afvalstoffen.
- Het verrichten van werkzaamheden in het kader van de milieubepalingen uit de Algemene Politieverordening en de Drank- en Horecawet.
- Het assisteren bij de uitvoering van geluidsmetingen en het verrichten van monstername's.

Functie-eisen:
- Een opleiding MTS (b.v. werktuigbouw, bouwkunde)
- Inzicht in de milieuwetgeving
- In teamverband kunnen werken
- Goede contactuele eigenschappen
- Goede redactionele vaardigheden

Salariëring:
De inschaling is vooralsnog maximaal schaal 8.
De uiteindelijke vaststelling van het functieniveau zal plaatsvinden op basis van een functiewaarderingsprocedure.

B. INSPECTEUR/ADVISEUR MILIEU (m/v)

Functie-informatie:
De te benoemen medewerker ressorteert onder het hoofd van de Sector Milieu en heeft de volgende taken:
- Door toezicht en begeleiding zorgdragen voor de naleving van de milieuwetten in een bepaald rayon van de gemeente. Het betreft hier o.a. de uitvoering van de Hinderwet, Lozingsverordening, Geluidshinderverordening, Wet Chemische Afvalstoffen.
- Het mede zorgdragen voor de advisering inzake milieu-aangelegenheden waarbij chemische aspecten in het geding zijn. In dit kader kunnen o.a. worden genoemd de voorbereiding en begeleiding van bodemonderzoeken en projecten in het kader van de Interimwet Bodemsanering en de begeleiding en oplossing van complexe W.C.A.-problemen.

Functie-eisen:
- Een opleiding HTS chemische techniek
- Inzicht in de milieuwetgeving
- In teamverband kunnen werken
- Uitstekende contactuele eigenschappen
- Goede redactionele vaardigheden

Salariëring:
De inschaling is vooralsnog maximaal schaal 9.
De uiteindelijke vaststelling van het functieniveau zal plaatsvinden op basis van een op korte termijn af te ronden functiewaarderingsprocedure.

Selectie en informatie:
Bij vacature B maakt een psychologisch onderzoek deel uit van de selectieprocedure.
Nadere inlichtingen voor beide vacatures kunt u inwinnen bij dhr. E. Steynebrugh, hoofd sector Milieu, tel. 045-467456.

Belangstellenden worden uitgenodigd hun sollicitatie vóór 12 januari 1991 te richten aan het College van Burgemeester en Wethouders, Postbus 600, 6460 AP Kerkrade.

N.V. Nutsbedrijven Maastricht is een horizontaal geïntegreerd bedrijf voor de levering van electriciteit, gas en water, alsmede het CAI-signaal in het voorzieningsgebied behorende tot de gemeente Maastricht.
Tevens behoren verhuur en onderhoud van gastoestellen tot de activiteiten.
Bij N.V. Nutsbedrijven Maastricht werken in totaliteit circa 209 medewerkers, waarvan ruim 60 bij de afdeling Verbruikerszaken.

De afdeling Verbruikerszaken is primair verantwoordelijk voor alle zaken waarbij de verbruikers direct zijn betrokken.
De taken zijn verdeeld over 4 onderafdelingen:
- veiligheid, service, voorlichting, energiebesparing, verhuur en onderhoud van gastoestellen;
- beheer meterpark;
- meteropname, facturering en bijhouden klantenbestand;
- betalingsverkeer en kas- en debiteurenbeheer.

Op korte termijn ontstaat de vacature van:

Hoofd Verbruikerszaken (m/v)

vacaturenummer: 17

Functie-inhoud:
- het leiding geven aan de afdeling Verbruikerszaken in al zijn facetten, waaronder de directe leiding aan de chefs van de vier onderafdelingen;
- verantwoordelijk voor de uitvoering van het personeelsbeleid binnen de afdeling;
- het adviseren van de directie ten aanzien van het te voeren beleid met betrekking tot verbruikerszaken en verantwoordelijk voor de uitvoering van het door de directie goedgekeurde beleid;
- het participeren in het managementteam van N.V. Nutsbedrijven Maastricht.

Functie-eisen:
- academisch werk- en denkniveau;
- minimaal een afgeronde HBO, bedrijfseconomische of bedrijfskundige richting, aangevuld met opleidingen op het gebied van marketing en/of publieksvoorlichting;
- affiniteit met betrekking tot techniek;
- affiniteit met betrekking tot klantvriendelijk en klantgericht werken;
- minimaal 5 jaar ervaring in een managementfunctie;
- enige kennis van c.q. ervaring met informatisering;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid, alsmede goede sociale vaardigheden;
- leeftijdsindicatie tussen 35 en 45 jaar.

Salaris en arbeidsvoorwaarden:
Het salaris is in overeenstemming met de zwaarte van de functie en zal afhankelijk van ervaring en opleiding nader worden bepaald.
De WNB-CAO is van toepassing.
Opname in het IZA-Limburg, alsmede opname in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds.
Een psychologisch onderzoek en medische keuring maken onderdeel uit van de procedure.

Inlichtingen kunnen, i.v.m. vakanties vanaf 2 januari 1991, worden verkregen bij mevrouw M. Bosma, personeelsadviseur, tel. 043-292609.

Belangstellenden, die aan de gestelde eisen voldoen, worden uitgenodigd hun sollicitatie, onder vermelding van het vacaturenummer op brief en enveloppe, voor 14 januari 1991 in te zenden aan de directie van N.V. Nutsbedrijven Maastricht, Postbus 1042, 6201 MJ Maastricht.

NUTSBEDRIJVEN MAASTRICHT
elektriciteit gas water cai

streekgewest westelijke mijnstreek

swm
bezoekadres:
geleenbeeklaan 2
6166 gr geleen
correspondentieadres:
postbus 99
6160 ab geleen
tel: 046-743131
fax: 046-756291

Acceptatie- en registratieprocedure voor niet contractmatige aanbiedingen.

Door de Gewestraad van het Streekgewest Westelijke Mijnstreek is in maart 1990 een gewijzigd beleid vastgesteld ten aanzien van de acceptatie en registratie van afvalstoffen op de regionale afvalberging te Schinnen/Spaubeek. Hiermee wordt voldaan aan de nieuwe eisen die door de hogere overheden aan ons worden gesteld.

Onderstaand wordt de procedure beschreven overeenkomstig het gewijzigde beleid zoals die per 1 januari 1991 geldt voor het bedrijfsmatig aanbieden van afval indien met het Streekgewest géén contract is afgesloten om het aanbieden van afval te regelen.

Bedrijven die alsnog een contract met ons willen afsluiten, kunnen hiertoe contact opnemen met het Streekgewest.

Uitgangspunt is dat voor iedere vracht die bedrijfsmatig wordt aangeboden, middels een "Aanvraag bijzondere afvalstoffen" toestemming moet worden gevraagd aan het Streekgewest Westelijke Mijnstreek voordat tot storten mag worden overgegaan. Is geen toestemming gevraagd, dan zal de aanbieder geweigerd en weggestuurd worden op de regionale afvalberging. Dit formulier is verkrijgbaar op de regionale afvalberging.

Afvalstoffen waarvoor een hergebruiksmogelijkheid aanwezig is, zullen niet mogen worden gestort. De aanbieder zal moeten aantonen dat voor zijn afval geen betere verwerking of geen hergebruik meer mogelijk is. Verder dient het afval aan bepaalde kwaliteitseisen te moeten voldoen, de eventuele verontreiniging mag niet hoger zijn dan vooraf vastgestelde waarden.

Indien dit door het Streekgewest noodzakelijk wordt geacht dient de aanvrager op eigen kosten een analyse-onderzoek te laten uitvoeren naar de samenstelling van het afval. Dit analyse-rapport dient samen met de aanvraag te worden verstuurd of indien hierom gevraagd wordt achteraf te worden nagezonden. Het Streekgewest zal dan op basis van dit rapport kunnen beslissen.

In concreto betekent dit dat een wagen met afval waarvan de chauffeur geen schriftelijk bewijs van het Streekgewest kan overleggen waarin het Streekgewest toestemming tot storten geeft, geweigerd wordt op de regionale afvalberging. De betreffende wagen wordt pas (weer) toegelaten indien toestemming is gevraagd en verkregen. De procedure met betrekking tot het al dan niet verlenen van de toestemming neemt maximaal 2 weken in beslag.

Samen met deze nieuwe procedure worden ook nieuwe bonnen ingevoerd. Deze zijn vanaf 2 januari 1991 te verkrijgen bij het kantoor van de regionale afvalberging te Schinnen/Spaubeek.

Het Dagelijks Bestuur van het Streekgewest Westelijke Mijnstreek

De voorzitter,
P.L.H. Creemers

De secretaris,
C.J. Baltus

HOUT-EN BOUWBOND CNV

Een landelijke vakorganisatie, die de belangen behartigt van werknemers in de hout- en bouwnijverheid, roept sollicitanten op voor een aantal vacatures in de functie van:

ADMINISTRATEUR/PLAATSELIJK VERTEGENWOORDIGER M/V

ten behoeve van een aantal afdelingen in het land, o.a. in Heerlen en Utrecht.

Deze fulltime functie omvat de volgende hoofdtaken:

- Uitvoeringswerkzaamheden Werkloosheidswet, vakantiefondsen, VUT-en Vorstuitkeringen t.b.v. het Sociaal Fonds Bouwnijverheid
- Adviseren van werknemers in de bouwnijverheid en nevensectoren t.a.v. sociale verzekeringswetten en bedrijfstak-eigen regelingen
- Behandelen van klachten, eventueel in overleg met de districtsbestuurder en het adviseren t.a.v. ontslagzaken, belastingaangiftes, loonberekeningen e.d.

De functie-eisen zijn:

- Een middelbare of gelijkwaardige opleiding en een gedegen administratieve ervaring, zo mogelijk kennis van de sociale verzekeringswetgeving, belastingwetgeving e.d.
- Beschikken over goede contactuele eigenschappen en het vermogen probleemoplossend op te treden
- Bereid een deel van de werkzaamheden in de avonduren te verrichten
- Goed gebruik van de Nederlandse taal, zowel mondeling als schriftelijk
- Aantoonbare betrokkenheid bij het werk van de christelijke vakbeweging, o.a. blijkend uit een actief lidmaatschap van één bij het CNV aangesloten bonden
- Woonachtig of bereid zijn zich in de betreffende afdeling te vestigen.

Wij bieden voor deze functie:

- Een salaris met een minimum van ƒ 3.142,- en een uitloop tot ƒ 4.195,- bruto per maand.
- 8% vakantietoeslag en 4% novemberuitkering
- Goede secundaire arbeidsvoorwaarden

Sollicitanten moeten bereid zijn zich aan een psychotechnisch en geneeskundig onderzoek te onderwerpen.

Met de hand geschreven sollicitaties, met daarin weergegeven een duidelijk overzicht van opleiding en levensloop, dienen binnen 14 dagen na het verschijnen van deze oproep gezonden te worden aan: het bestuur van de Hout- en Bouwbond CNV, Postbus 414, 3500 AK UTRECHT.

ORIOVALLUM COLLEGE

Klompstraat 30
6411 KT Heerlen
045-712045

zoekt ter vervanging een

DOCENT(E) KATECHESE (19 uur)/ MAATSCHAPPIJLEER (4 uur)

Sollicitatie vóór 3 januari 1991 te richten aan de heer A. Wegman, voorzitter van de directie.

Elke dag opnieuw: 30.000 dak- en thuislozen

Tijdig begrip kan veel ellende voorkomen
Ook in uw omgeving kan het voorkomen

Reageer: (030) 33.15.49
V.P.C., Antwoordnummer 9089, 3500 ZA Utrecht

"Kon ik mijn k...
maar zien..."

Eurometaal vrijgesproken

HAARLEM – Het munitiebedrijf Eurometaal uit Zaandam is gisteren door de rechtbank in Haarlem vrijgesproken van illegale leveranties aan Iran. Tegen het bedrijf was een boete van één miljoen gulden geëist.

De rechtbank acht niet bewezen dat Eurometaal tussen november 1986 en augustus 1987 340.000 granaatbuizen via Oostenrijk naar Iran heeft geëxporteerd. Het Zaanse bedrijf werd ervan beschuldigd geweten te hebben dat de granaatonderdelen uiteindelijk in Iran terecht kwamen. Eurometaal heeft dit altijd ontkend.

Het justitie-onderzoek tegen de munitiefabriek heeft bijna twee jaar geduurd. De Economische Controledienst deed in november 1988 een inval bij het bedrijf en nam de gehele administratie in beslag. Officier van justitie, mr J. van der Bruggen, besloot in september dit jaar het bedrijf daadwerkelijk te vervolgen.

Volgens directeur J. Haasnoot van Eurometaal betekent de vrijspraak van de rechtbank dat het recht heeft gezegevierd. Hij meent niettemin dat het bedrijf grote schade is toegebracht, omdat de affaire Eurometaal veel negatieve publiciteit heeft opgeleverd.

Lonen bij PTT komend jaar 4 procent hoger

DEN HAAG – De PTT en de vakbonden hebben vrijdag een principe-akkoord bereikt over een nieuwe cao, die voorziet in een loonsverhoging van 3,25 procent per 1 januari en 0,75 procent per 1 juni. Op 1 januari 1992 komt er nog eens 0,75 procent bij.

De nieuwe cao gaat op 1 januari in en heeft een looptijd van 15 maanden. De onderneming en de vakbonden zijn het nog steeds niet eens over een winstuitkering. In plaats daarvan krijgen de werknemers begin volgend jaar een eenmalige uitkering van 2,5 procent, terwijl de besprekingen over een „resultaatafhankelijke" uitkering worden voortgezet. De jeugdsalarissen worden extra verhoogd en ook is afgesproken dat die gelden tot 22 jaar. In de huidige cao is dat nog 23 jaar.

De nieuwe cao voorziet niet in arbeidstijdverkorting, de arbeidsduur blijft 38 uur per week. De VUT-leeftijd blijft 61 jaar, maar wel zijn alle PTT-ers na 40 dienstjaren vut-gerechtigd. Er zijn afspraken gemaakt om ziekteverzuim en instroom naar de wao tegen te gaan. Daarnaast worden 200 leer-/werkervaringsplaatsen voor etnische minderheden beschikbaar gesteld.

De vakorganisaties AbvaKabo, CFO, CRP en CMHF hebben vier dagen onderhandeld over dit resultaat. Aanvankelijk hadden ze 5 procent geëist over een periode van vijftien maanden. De PTT telt 93.000 werknemers, onder wie 8.500 zaterdagbestellers. Voor de zaterdagbestellers is een aparte cao afgesloten met dezelfde loonstijgingen en looptijd.

Joegoslavië: strenge deviezenbepalingen

BELGRADO – De regering van Joegoslavië heeft ingrijpende maatregelen afgekondigd om de nationale deviezenreserve te beschermen. Door de ernstige politieke crisis in het land wil iedereen zijn dinars omwisselen voor harde valuta's.

De staatsbanken mogen voorlopig geen harde valuta's meer aan de bevolking verkopen, 'behalve in uitzonderlijke gevallen'. Dit verbod wordt pas opgeheven als volgend jaar de beoogde economische hervormingen wet zijn geworden.

Verder is bepaald dat Joegoslaven die naar het buitenland gaan, tot nader order maximaal duizend Duitse mark (ƒ 1.128) mogen meenemen.

De regering liet weten maatregelen te hebben genomen om de 'acute insolventie' van de banken te verlichten en de situatie op de wisselmarkten te reguleren. De problemen zijn volgens de verklaring mede te wijten aan speculatieve deviezentransacties buiten het land door staatsbedrijven en burgers.

Belang van 70 procent in winkelcentrum Essen

Eerste belegging ABP in Duitsland

Van onze verslaggever

HEERLEN – Met de verwerving van een belang van 70 procent in Essen Shopping Centre BV heeft het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) indirect zijn eerste belegging in Duitsland tot stand gebracht. In de vennootschap is het winkelcentrum City Centre in Essen ondergebracht. De verwerving heeft een investeringswaarde van ongeveer 154 miljoen mark (ƒ 174 miljoen).

De overige 30 procent in Essen Shopping Centre is in handen van Prelum BV, onderdeel van het Britse vastgoedfonds Hammerson waarin het ABP een belang van 4,5 procent bezit. ABP en Hammerson werken samen op grond van een overeenkomst waarin zij hun bereidheid hebben vastgelegd om samen nieuw of te renoveren commercieel vastgoed te verwerven in Frankrijk, Duitsland, Spanje en Groot-Brittannië.

Roergebied

Het winkelcentrum in Essen is een van de belangrijkste centra in het dichtbevolkte Roergebied. Het beslaat 25.600 vierkante meter. Er zijn 76 zaken gevestigd en de grootste huurder is er met 13.640 meter Inter-Spar. Het centrum is in 1979 in het hart van de stad gebouwd en is goed bereikbaar met de ondergrondse en de auto.

De buitenlandse onroerend-goedbeleggingen van het ABP bedragen nu ƒ 800 miljoen op een totale portefeuille van ƒ 12,5 miljard. Eerder belegde het ABP in vastgoed in Londen en in de Amerikaanse steden Cambridge (bij Boston), Philadelphia en Seattle.

(ADVERTENTIE)
POLIS
BEL GRATIS 06-022.42.42
WEEKEND

Moskou koopt meer graan VS

WASHINGTON – De Sovjetunie voert de import van Amerikaans graan op en heeft deze week al ruim 1,3 miljoen ton besteld. De leveranties worden gedaan op basis van het huidige graanakkoord tussen beide landen, dat na een verlenging met een kwartaal eind dit jaar afloopt. Met ingang van komend jaar treedt een nieuwe overeenkomst in werking voor een periode van vijf jaar.

Roemeense politie bewaakt lading fruit

● *Twee Roemeense politiemensen houden een oogje in het zeil bij een lading sinaasappelen uit Cuba. Het fruit werd speciaal naar Boekerest overgebracht in verband met de komende Kerstdagen. Sinaasappelen zijn op dit moment zeer moeilijk te krijgen in Roemenië, evenals overigens diverse andere levensmiddelen.*

Nederland mag verkoop schone auto stimuleren

BRUSSEL – De Europese milieuministers hebben in Brussel besloten dat Nederland de verkoop van 'schone' auto's via de belastingen mag blijven stimuleren. Het gaat om auto's die minder luchtverontreiniging veroorzaken dan volgens de Europese normen is toegestaan.

De huidige normen lopen 31 december 1992 af. De ministers kwamen overeen, dat de Europese Commissie vóór deze datum nieuwe normen zal voorstellen, waarover de ministers vóór 31 december 1993 een besluit zullen nemen. Deze nieuwe normen moeten voor 1 januari 1996 van kracht worden, maar Nederland mag ze hanteren om de verkoop van minder vervuilende auto's aan te moedigen.

Het via de belastingen stimuleren van de verkoop van 'schone' auto's gebeurt thans via de bijzondere gebruiksbelasting die bij de aankoop van auto's moet worden betaald. Maar het kan ook via de motorrijtuigenbelasting.

Minister Alders toonde zich bijzonder verheugd dat Nederland de verkoop van 'schone' auto's mag blijven stimuleren en dat geen gat is gevallen tussen de huidige stimuleringsregeling en de periode waarin een nieuwe regeling van kracht wordt. De normen zelf stonden donderdagavond niet ter discussie.

Zuidkoreaanse krant in artikel:

N-Korea staat voor economische crisis

SEOEL – Noord-Korea zou volgend jaar ondanks een campagne om voedsel en energie te besparen een ernstige economische crisis te wachten staan. Dit schrijft de Zuidkoreaans krant Joong-ang gisteren.

De krant, die zich op zegslieden bij de inlichtingendienst beroept, schreef dat bekend is dat veel Noordkoreaanse schepen en auto's te kampen hebben met brandstofgebrek. De zegslieden verklaarden dat de Noordkoreanen het in maart volgend jaar het moeilijkst zullen hebben omdat brandstof- en voedselgebrek dan echt zorgelijke vormen gaan aannemen.

De economische problemen zijn verergerd omdat de Sovjetunie, een belangrijke energieleverancier van Noord-Korea, de prijzen heeft verhoogd en tegenwoordig betaling in geld verlangt in plaats van ruilhandel te bedrijven.

Noord-Korea heeft een landelijke zuinigheidscampagne gelanceerd, waardoor een groot aantal fabrieken stilgelegd is en schepen en auto's minder benzine toegewezen krijgen. Ook moet eenderde van de militaire voertuigen in de garages blijven. Een Sovjet-econoom verklaarde vorige week tijdens een symposium dat de Noordkoreaanse economie vorig jaar met 5,3 procent was gedaald.

Defensie

De Sovjetunie beschuldigt de Noordkoreanen ervan te veel geld uit te geven aan defensie en aan prestigeprojecten die alleen voor propaganda bedoeld zijn.

Volgens officiële Noordkoreaanse cijfers geeft het land per jaar 12 procent uit aan defensie, maar volgens Westerse militaire experts moet dat cijfer in werkelijkheid hoger liggen.

In de afgelopen jaren hebben Noord- en Zuid-Korea enige toenaderingspogingen ondernomen en vorige week hebben de premiers van de twee landen in Zuid-Korea overlegd.

Industriële produktie zakt in

VOORBURG – Het volume van de industriële produktie was in oktober vier procent lager dan in september en kwam daarmee op een dieptepunt van dit jaar, aldus het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Het volume van de produktie in de industrie was in oktober wel één procent hoger dan in dezelfde maand vorig jaar. In de eerste tien maanden van dit jaar groeide deze produktie met vier procent in vergelijking met hetzelfde tijdvak vorig jaar. De produktie nam het meest toe in de papier- en grafische industrie en in de metaalindustrie.

De detailhandelsverkopen zijn in oktober met 9,6 procent gestegen in vergelijking met dezelfde maand vorig jaar. De warenhuizen bleven met een groei van twee procent achter bij de andere winkels.

De cijfers zijn niet gecorrigeerd voor prijsveranderingen. Vooral in huishoudelijke artikelen en boeken en tijdschriften werd meer omgezet.

Muiden Chemie definitief dicht

UTRECHT – De kruitfabriek Muiden Chemie (232 werknemers, vestigingen in Muiden, Ouderkerk en Kollum) gaat definitief dicht. Een laatste poging van directie en vakbonden om het bedrijf in afgeslankte vorm voort te zetten, is gisteren gestrand.

Drie financiële instellingen en een industriële onderneming bleken niet bereid de circa tien miljoen gulden te fourneren die nodig zouden zijn om de kruitfabriek voort te zetten, zo heeft districtsbestuurder H. Wijninga van de Industriebond FNV meegedeeld. „Ik zie nu geen enkele mogelijkheid meer om de zaak overeind te houden", aldus Wijninga. Namen van banken en bedrijf wil hij niet noemen.

Afgelopen dinsdag is het faillissement over Muiden Chemie uitgesproken. Het bedrijf is in de problemen gekomen door het wegvallen van een order van het Duitse leger. Bovendien is de vraag naar kruit door de internationale ontspanning aan het afnemen.

Voor tweehonderd werknemers wordt collectief ontslag aangevraagd. Zo'n dertig werknemers blijven voorlopig nog belast met de bewaking van de bedrijfsterreinen en gebouwen. Wijninga verwacht dat nog een handjevol werknemers zijn baan behoudt om het bedrijf af te bouwen.

Bij Greenland 500 banen weg

NIEUW-VENNEP – De producent van landbouwwerktuigen Greenland schrapt 500 arbeidsplaatsen in West-Europa. Ook in Nederland zijn gedwongen ontslagen niet te vermijden.

Greenland wil herstructureren. „Belangrijkste redenen zijn de aanhoudende teruggang in de markt, overcapaciteit in de industrie en de ongunstige wisselkoers van de dollar", aldus de verklaring van het bedrijf. Greenland zal zijn verkooporganisatie centraliseren, zich concentreren op kernprodukten en productvernieuwing doorvoeren. Verder zal de samenwerking tussen binnen- en buitenlandse maatschappijen worden geïntensiveerd, aldus Greenland.

Greenland is een van de grootste producenten van landbouwwerktuigen. Het bedrijf behoort tot de Thyssen Bornemisza Groep.

beurs

Verdeeld

AMSTERDAM – De beurs was vrijdag met de naderende stille kerstperiode heel rustig met een aandelenomzet van maar f 367 miljoen. De obligatiemarkt was wel levendig met ruim f 1 miljard omzet; de stemming was daar gedrukt met verliezen voor de staatsfondsen van gemiddeld een kwart punt. De aandelen gaven een licht verdeelde stemming te zien met een lagere stemmingsindex en een hogere CBS koersindex.

Internatio-Müller werd zwaar getroffen door het nieuws dat de winst dit jaar maar klein zal uitvallen. Na een dieptepunt van f 68,50 werd gesloten op f 70, wat f 6 of bijna 8 procent minder was dan donderdag. Daarbij verwisselden ruim 100.000 aandelen van eigenaar.

Rodamco, die nabeurs bekendmaakte 600.000 eigen aandelen te zullen inkopen om kapitaalsverwatering te voorkomen, bereikte de vierde plaats op de omzetlijst met f 13,6 miljoen. De koers zakte f 0,70 tot f 55. Bij de zwakke broeders hoorde Océ-van der Grinten waar nog weer f 1 afging op f 31. Ook Stork moest f 1 terug naar f 41,10. Beleggers trokken zich niets aan van gunstige adviezen in beleggingsbladen.

Elders op de hoofdmarkt konden de internationals profiteren van de sterkere dollar. Koninklijke Olie werd een rijksdaalder duurder op f 131,70 en Unilever bracht f 2,30 meer op op f 151,90. Akzo klom f 0,80 tot f 76.80. Ook Heineken, Volmac, Wessanen, DSM, KNP, Pakhoed en Nedlloyd spoorden voorwaarts.

Op de lokale markt presteerde Mulder het om 12 procent vooruit te springen naar f 65. De Boer Winkels won f 3,70 op f 77 en De Telegraaf sprintte f 4,50 omhoog naar f 93.

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	31,60	31,70
AEGON	107,50	107,80
Ahold	67,00	67,10
Akzo	76,00	76,80
Alrenta	162,40	162,50
Amev	46,30	46,10
Amro A. in F.	75,40	75,30
Borsumij W.	71,00	70,60
Bührm.Tet.	44,00	44,40
C.S.M.cert.	84,50	84,50
DAF	18,40	18,90
Dordt.Petr.	122,50	123,80
DSM	85,60	86,20
Elsevier	73,80	74,00
Fokker cert.	32,00	31,50e
Gist-Broc. c.	29,60	29,70
HCS Techn.	9,20	9,50
Heineken	135,40	136,80
Hoogovens	52,50	52,00
Hunter Dougl.	56,50a	54,50
Int.Müller	76,00	70,00e
KLM	20,20	20,20
Kon.Ned.Pap.	36,50	36,90
Kon. Olie	129,20	131,70
Nat. Nederl.	48,00e	48,20
NMB Postbank	37,70	37,60
Nedlloyd	35,60	35,40
Océ	34,00	33,00
Pakhoed Hold.	192,70	195,10
Philips	20,70e	21,00
Polygram	31,00	30,70
Robeco	86,70	87,40
Rodamco	56,70	55,00
Rolinco	80,80	81,40
Rorento	59,70	59,90
Stork VMF	42,10	41,10
Unilever	149,60	151,90
Ver.Bezit VNU	80,50	83,50
Volmac Softw.	31,10	31,30
VOC	43,60	43,20
Wessanen	63,50	64,00
Wolters-Kluwer	48,10	48,20

Binnenl. aandelen	v.k.	s.k.
Aalberts Ind	54,00	54,00
ABN AmroHld.prf.	5,02	5,03
ACF-Holding	32,50	32,20
Ahrend Gr. c	169,00b	172,00
Air Holland	15,50	14,10
Asd Opt. Tr.	15,00	15,00
Asd Rubber	3,95	3,95
Ant. Verff.	410,00	–
Atag Hold c	117,00	117,00
Aut.Ind.R'dam	76,00	77,00
BAM Groep	71,00	71,00
Batenburg	114,00	113,70
Beers	101,50	101,00
Begemann	135,00	135,00
Belindo	348,00	350,00
Berkel's P.	1,45	1,46
Blydenst.-Will.	35,90	35,60
Boer De, Kon.	257,00	247,00
de Boer Winkelbedr.	72,30	77,00
Bols	174,50	176,00
Boskalis W.	12,80	12,60
Boskalis pr	15,80	15,80
Braat Beheer	31,50	31,50
Breevast	11,70	11,65
Burgman-H.	2750,00	2700,00a
Calvé-Delft pr	835,00	835,00
Calvé-Delft c	965,00	978,00
CSM	83,50	83,50
Chamotte Unie	2,36	2,39
Cindu-Key	158,00	158,00
Claimindo	345,00	347,00
Content Beheer	21,90	22,00
Cred.LBN	29,40	29,20
Crown v.G.c	108,70	108,50
Delft Instrum.	28,80	28,80
Desseaux	227,00	227,00
Dorp-Groep	39,50	39,20
Econosto	28,70	28,30
EMBA	200,00	200,00
Eriks hold.	89,50	89,50
Flexovit Int.	78,00	78,00
Frans Maas c.	75,50	75,70
Gamma Holding	92,00	93,00
Gamma pref	5,60	5,60
Getronics	29,30	29,00
Geveke	39,50	39,20
Giessen-de N.	130,00	130,00
Goudsmit	44,30	–
Grasso's Kon.	93,00	93,00
Grolsch	155,00	155,00
GTI-Holding	218,00	217,90
Hagemeyer	103,00	103,00
HAL Trust B	12,70	12,90
HAL Trust Unit	12,90	12,80
H.B.G.	157,00	157,00
Hein Hold	116,40	118,00
Hoek's Mach.	201,00	200,00
Heineken Hld	116,40	118,00
Holl.Sea S.	1,00	0,95
Holl. Kloos	473,00	473,00
Hoop Eff.bk.	6,00	5,90
Hunter D.pr.	3,00	–
ICA Hold. cert.	8,00	7,80
IHC Caland	48,00	48,00
Industr. My	123,00	–
Infotheek	21,00e	21,70
Kas-Ass.	39,60	39,30
Kempen Holding	11,00	11,30
kondor wessels	32,30	32,10
KBB	94,50	95,00
Kon.Sphinx	159,00	159,00
Koppelpoort H.	260,00f	259,00
Krasnapolsky	212,00	218,00b
Landré & Gl.	56,00	56,00
Macintosh	33,60	33,00
Maxwell Petr.H.	105,00	–
Medicopharma	57,70	57,50
Melia Int.	5,95	5,95
Moeara Enim	1065,00	1065,00
M.Enim OB-cert	13900,00	13900,00
Moolen en Co	31,80	32,50
Mulder Bosk.	58,00	65,00
Multihouse	6,60	6,70a
Mynbouwk. W.	384,00	384,10
Naeff	320,00	–
NAGRON	45,00	45,50
NIB	534,00	534,00
NBM-Amstelland	9,00	9,00
NEDAP	299,00	305,00
NKF Hold.cert.	238,00a	234,00f
Ned.Part.Mij	38,50	38,50
Ned.Springst.	14000,00	12500,00
Norit	33,00	33,00
Nutricia gb	108,20	108,50
Nutricia vb	117,20	117,50
Nijv.t.Cate	77,00	77,00
Omnium Europe	13,00	13,00
Orco Bank c.	75,50	75,00e
OTRA	241,00	241,00
Palthe	62,00	60,00a
Philips div'91	20,80	–
Pirelli Tyre	20,10	20,20
Polynorm	113,00	111,00a
Porcel. Fles	157,00	157,00
randstad	43,00	43,30
Ravast	41,00	41,50
Reesink	70,00	70,00
Riva	41,50b	39,00
Riva (cert.)	37,50	38,00
Samas Groep	63,20	62,00
Sarakreek	19,80	19,90
Schuitema	1600,00	1680,00b
Schuttersveld	40,00	–
Smit Intern.	49,50	48,50a
St.Bankiers c.	11,50	11,50
Stad Rotterdam c	40,50	41,70
Telegraaf De	88,50	93,00
Textielgr Twente	74,00	75,00
Tulip Comp.	29,50	29,50
Tw.Kabel Hold	115,00	114,00
Ubbink	82,50	82,60
Union Fiets.	59,00	58,00
Ver.Glasfabr.	330,00	333,00
Verto	52,00	52,80
Volker Stev.	71,00	70,60
Vredestein	12,00	11,80
VRG-Groep	63,50	63,50
Wegener Tyl	229,00	229,00
West Invest	27,50	27,00a
West Inv. wb.	99,00	99,00
Wolters Kluwer	190,00	190,00
Wyers	32,00	32,00

Beleggingsinstellingen	v.k.	s.k.
Aegon Aand.f.	28,80	28,80
Aegon sav.plus	5,10	5,10
ABN Aand.f.	65,00	65,00
ABN Beleg.f.	51,70	52,30
ABN Amro L.F.	151,20	151,30
ALBEFO	49,40	49,30
Aldollar BF $	22,80	22,80
Alg.Fondsenb.	210,00	210,00
Alliance Fd	9,60	9,60
Amba	42,00	–
America Fund	247,00	251,00
Amro Eur.F.	64,00	64,00
Amro Far E.F.	51,30	51,00
Amro Neth.F.	66,00	65,70
Amro N.Am.F.	54,40	54,90
Amro Obl.Gr.	159,20	159,10
Amvabel	56,00	57,40
AsianTigersFd	47,60	48,50
AsianSelFund	38,40	38,20
Austro Hung.F.	6,25	–
Bemco Austr.	45,60	47,00
Bever Belegg.	3,30	3,30
CLN Obl.Div.Fonds	101,10	101,10
CLN Obl.Waardef.	103,00	103,00
Delta Lloyd	36,00	36,00
DP Am. Gr.F.	23,60	24,30
Dp Energy.Res.	41,00	42,00
Eng-Holl.B.T.1	8,20	8,20
EMF rentefonds	60,80	60,80
Envir.Gr.Fnd	50,70	50,70
Eur.Ass. Tr.	6,60	6,60
EOE DuStInF.	246,00	246,00
EurGrFund	53,20	52,20
Euro Spain Fd	7,20	–
Florente Fund	104,60	104,80
Gim Global	46,70	46,70
Groeigarant	1,25	1,26
Hend.Eur.Gr.F.	160,00	158,50
Henderson Spirit	51,40	51,30
Holland Fund	64,50	64,80
Holl.Eur.Fund	41,50	41,80
Holl.Obl.Fonds	116,70	117,00
Holl.Pac.F.	93,00	93,90
Innovest	85,70	86,00
Interbonds	528,00	530,00
Intereffekt500	35,30	34,50
Intereffekt wt	203,00	200,00
Investa part	66,20	65,50
IS Himal. F.$	8,00	–
Jade Fonds	131,50	133,40
Japan Fund	21,00	20,70
Jap.Ind.Alpha Fd	8300,00	–
Japan Rot. Fund yen	7000,00	–
Korea Pac.$	8,00	–
Mal.Cap.F. $	6,70	–
Mees Obl.Div.Fonds	100,50	100,70
Mexico Inc.F.	21,00	–
MK Int.Vent.	26,00	–
Mondibel	66,00	66,20
Nat.Res.Fund	1115,00	1115,00
Nedufo A	124,00	124,00a
Nedufo B	126,00	110,00a
NMB Dutch Fund	36,90	36,90
NMB Global F.	40,70	41,00
NMB Oblig.F.	34,30	34,40
NMB Rente F.	105,30	105,40
NMB Vast Goed	38,20	38,20
New Asia Fund	6,00	–
Nomura Warr.Fund	3,75	3,75
Obam, Belegg.	197,50	197,40
OAMF Rentef.	11,95	12,25
Orcur.Ned.p.	47,50	47,40
Pac.Dimens.	83,00	82,50
Pac.Prop.Sec.f.	31,00	30,80
Pierson Rente	104,50	104,50
Postb.Belegg.f.	53,00	53,00
Prosp.Int.High.	6,00	–
RG Divirente F.	47,10	47,10
Rentalent Bel.	135,70	135,50
Rentotaal NV	31,70	31,70
RG groen	48,80	48,80
RG blauw	45,40	46,10
RG geel	42,50	42,50
Rodin Prop.$	105,00	106,00
Rolinco cum.p	70,00	–
Sci/Tech	15,50	15,50
Technology F.	17,50	17,50
Tokyo Pac. H.	210,00	210,00
Trans Eur.F.	71,00	71,00
Transpac.F.	308,00	320,00
Uni-Invest	84,00	84,00
Unico Inv.F.	76,70	76,30
Unifonds	30,30	29,80
VWN	61,80	62,20
Vast Ned	111,00	111,20
Venture F.N.	23,00	23,00
VIB NV	68,10	68,20
VSB Mix Fund	46,20	46,10
VSB Rente F.	100,20	100,20
WBO Int.	62,50	62,50
Wereldhave NV	140,00	140,20
Yen Value Fund	80,40	80,50
ZOM Florida $	46,80	47,20

Parallelmarkt	v.k.	s.k.
Alanheri	23,80	23,80
Berghuizer	42,00	42,00
Besouw Van c.	60,50	61,20
Biogrond Bel.	10,35	10,40
CBI Barin Oce	1610,00	1630,00
Comm.Obl.F.1	99,10	–
Comm.Obl.F.2	98,60	–
Comm.Obl.F.3	99,10	–
De Drie Electr.	18,50	18,10e
DeltaLl.dlr	52,10	52,20
DeltaLlEcu	51,40	50,40
DeltaLlMix	50,00	50,40
DeltaLlRente	49,90	50,40
DeltaLlVast	49,50	50,00
Dico Intern.	96,00	95,50
DOCdata	10,70	10,50
Ehco-KLM Kl.	36,00	35,50
E&L Belegg.1	59,80	59,40
E&L Belegg.2	68,20	67,90
E&L Belegg.3	72,50	72,30
Free Rec.Sh.	32,60	32,60
Geld.Pap.c.	69,00	69,00
German City E.	50,50	49,00
Gouda Vuurv c	104,80	104,00a
Groenendijk	37,50	37,20
Grontmij c.	219,00	218,00
HCA Holding	50,70	50,20
Helvoet Holding	48,50	48,50
Hes Beheer	43,00	42,70
Highl.Devel.	15,20	20,00b
Homburg cert	3,00e	3,00
Interview Eur.	4,30	4,30
Inv. Mij Ned.	33,00	–
Kuehne+Heitz	41,90f	41,80
LCI Comp.Gr.	13,30	13,10
Melle	282,50	282,50
Nedcon Groep	27,50	27,30
Nedschroef	101,00	101,30
Neways Elec.	7,00e	7,10
Newtron Hold	10,10	10,00

Wall Street	20.12	21.12
allied signal	27	27
amer.brands	40¾	41
amer.tel.tel	30	31
amoco corp	51¼	51¼
asarco inc.	27	27⅛
bethl. steel	14	14
boeing co	45⅞	46½
can.pacific	17	17⅛
chevron	72	71½
chiquita	31½	31
chrysler	13	13¼
citicorp	13⅞	13
cons.edison	23	23⅞
digit.equipm.	58¼	58½
dupont nemours	37½	36¾
eastman kodak	41⅞	41⅞
exxon corp	50	50¾
ford motor	25	26
gen. electric	57	58
gen. motors	34¾	34⅞
goodyear	17¼	17⅛
hewlett-pack.	31½	31⅞
int. bus.mach.	113¾	113⅞
int. tel.tel.	48	49
klm airlines	12	11¾
mcdonnell	42½	42½
merck co.	86⅛	87½
mobil oil	56⅞	56½
penn central	19¾	19½
philips	12	12
primerica	22⅞	23⅛
royal dutch	76	76
sears roebuck	25¾	25
sfe-south.pac.	6⅞	6¾
texaco inc.	57⅞	58⅛
united techn.	47⅞	47⅞
westinghouse	27	28
whitman corp	18½	18
woolworth	30⅞	30

Advieskoersen		
amerik.dollar	1,640	1,760
austr.dollar	1,25	1,37
belg.frank (100)	5,29	5,59
canad.dollar	1,410	1,520
deense kroon (100)	27,70	30,20
duitse mark (100)	110,10	114,10
engelse pond	3,10	3,35
finse mark (100)	45,00	47,50
franse frank (100)	31,75	34,50
griekse dr. (100)	0,96	1,16
ierse pond	2,83	3,08
ital.lire (10.000)	13,90	15,60
jap.yen (10.000)	121,50	127,50
joeg.din.t/m 100	--	15,50
noorse kroon (100)	27,25	29,75
oost.schill. (100)	15,75	16,25
port.escudo (100)	1,17	1,35
spaanse pes. (100)	1,67	1,83
turkse pond (100)	0,0500	0.0700
zweedse kr. (100)	28,40	30,90
zwits.fr. (100)	128,75	133,25

Wisselmarkt	
amerik.dollar	1,70525-1,70775
antill.gulden	0,9375-0,9675
austr.dollar	1,3080-1,3180
belg.frank (100)	5,4575-5,4625
canad.dollar	1,46975-1,47225
deense kroon (100)	29,275-29,325
duitse mark (100)	112,820-112,870
engelse pond	3,2475-3,2525
franse frank (100)	33,185-33,235
griekse dr. (100)	1,0270-1,1270
hongk.dollar (100)	21,7750-22,0250
ierse pond	2,9960-3,0060
ital.lire (10.000)	14,950-15,000
jap.yen (10.000)	126,23-126,33
nwzeel.dollar	0,9950-1,0050
noorse kroon (100)	28,805-28,855
oostenr.sch. (100)	16,0350-16,0450
saudi ar.ryal (100)	45,4250-45,6750
spaanse pes. (100)	1,7560-1,7660
surin.gulden	0,9350-0,9750
zweedse kr. (100)	30,075-30,125
zwits.frank (100)	131,465-131,515
e.c.u.	2,3105-2,3155

Index Amsterdam

CBS-koersindex (1983=100)		
algemeen	228,20	230,50
id excl.kon.olie	203,10	204,10
internationals	242,00	246,30
lokale ondernem.	213,00	213,40
id financieel	157,50	157,90
id niet-financ.	265,50	265,80

CBS-herbeleggingsindex (1983=100)		
algemeen	167,20	168,90
id excl.kon.olie	156,80	157,60
internationals	170,40	173,40
lokale ondernem.	165,40	165,70
id financieel	114,00	114,30
id niet-financ.	215,40	215,60

CBS-stemmingsindex (1987=100)		
algemeen	94,40	94,20
internation	82,00	82,90
lokaal	96,70	96,30
fin.instell	85,70	85,70
verzekering	89,40	89,40
niet-financ	99,80	99,20
industrie	102,40	102,10
transp/opsl	99,90	100,20

Goud en zilver

GOUD: onbewerkt ƒ 20.740-ƒ 21.340, vorige ƒ 20.470-ƒ 21.070 bewerkt verkoop ƒ 22.940, vorige ƒ 22.670 laten.

ZILVER: onbewerkt ƒ 190-ƒ 260, vorige ƒ 185-ƒ 255; bewerkt verkoop ƒ 300 laten, vorige 300 laten.

Optiebeurs

	serie		omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c apr	32,50	610	1,10	1,00
buhr	p jan	47,50	202	3,80a	3,10
d/fl	c dec	170,00	289	0,10	2,00
d/fl	c jan	160,00	200	9,70a	12,50b
d/fl	c sep	160,00	200	13,20a	15,30
d/fl	p dec	170,00	219	1,70	0,05
d/fl	p jan	170,00	222	2,60	1,50
els	c jan	80,00	200	0,40	0,50
eoe	c dec	210,00	1016	20,00a	20,80a
eoe	c dec	220,00	486	9,80	10,80
eoe	c dec	225,00	782	5,00	5,80
eoe	c jan	210,00	552	20,50	21,50
eoe	c jan	230,00	465	5,20	5,40
eoe	c jan	235,00	514	3,10	3,30
eoe	c jan	240,00	307	1,80	1,70
eoe	p dec	230,00	1381	1,10	0,10
eoe	p dec	235,00	1354	5,40a	4,40
eoe	p dec	240,00	727	10,50a	9,40
eoe	p jan	220,00	183	2,00a	1,60
eoe	p jan	225,00	209	3,40	2,60
eoe	p jan	230,00	551	5,00	4,30
eoe	p jan	235,00	257	7,80	6,70
eoe	p jan	240,00	236	11,50	10,50
goud	c feb	390,00	180	14,00	10,70
hoog	c apr	55,00	366	3,70	3,40
hoog	p jan	55,00	441	3,40	4,10b
hoog	p apr	50,00	306	3,00	3,50
klm	c jan	25,00	210	0,20a	0,10
nmb	c jan	45,00	170	0,20	0,20
phil	c jan	20,00	295	1,30	1,50
phil	c o93	30,00	1039	3,30	3,30
phil	c o94	45,00	244	1,60b	1,60
phil	c o95	20,00	234	8,30	8,20
olie	c apr	140,00	713	2,60	3,20
olie	c apr	145,00	605	1,40	1,70
olie	c okt	105,00	583	27,00	29,50
olie	c o93	115,00	320	27,00a	28,00
olie	p apr	120,00	545	2,00a	1,10
olie	p apr	125,00	547	2,70	2,30
top5	c jan	410,00	170	6,50	7,50
top5	c jan	420,00	171	2,60	3,50b
unil	c jan	170,00	420	0,30a	0,10
unil	c apr	145,00	275	10,40	11,60
unil	c apr	150,00	396	7,40b	8,50
unil	c jul	145,00	200	11,50a	12,00
unil	c okt	100,00	181	51,70	54,00
unil	p jan	150,00	169	3,30a	2,30
xmi	c jan	590,00	210	0/12	0/08
xmi	p dec	550,00	573	2/00	1/08

a = laten	g = bieden + ex-div.
b = bieden	h = laten + ex-div.
c = ex-claim	k = gedaan + h
d = ex-dividend	l = gedaan + g
e = gedaan + bieden	vk = slotkoers vorige dag
f = gedaan + laten	sk = slotkoers gisteren

ALLE GRAMMOFOONPLATEN EN MC'S **HALVE PRIJS!**

OPHEFFINGSUITVERKOOP H. ROEKS

GELEENSTRAAT 37 EN 12 HEERLEN

CD'S 30% KORTING (BUITEN SPECIALE AANBIEDINGEN)

INLEVEREN VAN DE DOOR ONS UITGEGEVEN PLATENBONNEN VOOR 30 DEC.

THOMAS REGOUT NV

Thomas Regout N.V. te Maastricht is sinds 1834 een zelfstandige produktie- en verkooporganisatie in de metaalverwerkende industrie. Het bedrijf kenmerkt zich door een sterk innovatief karakter, de produktie wordt d.m.v. de nieuwste technieken gerealiseerd. Een uitgebreid investeringsprogramma moet waarborgen dat Thomas Regout N.V. ook technologisch voorop blijft lopen. De 600 medewerkers werken vanuit een grote betrokkenheid aan de verdere uitbouw van het bedrijf. Met haar produkten neemt Thomas Regout N.V. een vooraanstaande positie in op zowel nationale als internationale markten. In 1992 bereikt de internationale expansie een nieuwe fase met de opstart van een fabriek in de Verenigde Staten. De produktie is verdeeld over 4 produktgroepen n.l. telescopische ladegeleidingen, gordijnrails, plaatwerkartikelen en koudgewalste profielen. Voor deze laatste produktgroep zijn wij voor onze opdrachtgever op zoek naar een (m/v)

Commercieel / technisch medewerker buitendienst

die zich profileert als een resultaatgerichte gesprekspartner

De functie:
- U bent zowel nationaal als internationaal medeverantwoordelijk voor de verdere uitbouw van de positie van Thomas Regout N.V. op de markt van koudgewalste profielen.
- U overlegt in een zo vroeg mogelijk stadium met (eind)gebruikers om zo efficiënt mogelijk in te kunnen spelen op specifieke eisen.
- In samenwerking met de afdeling technische verkoopondersteuning vertaalt u de wensen van de klant naar produkt- en produktiespecificaties.
- U rapporteert rechtstreeks aan de commercieel manager.

Thomas Regout vraagt:
- Een combinatie technische en commerciële kennis en/of ervaring op HBO niveau.
- Enige ervaring met de verkoop van halffabrikaten voor industriële toepassing bij voorkeur in de metaalverwerkende sector.
- Het vermogen om op een inventieve en zakelijke manier in te spelen op de behoeften van (potentiële) klanten.
- Goede kennis van de moderne talen.
- Leeftijd rond 30 jaar.

Thomas Regout biedt:
- De mogelijkheid om een zelfstandige functie binnen een sterk groeiend en financieel gezond bedrijf te vervullen.
- De mogelijkheid om mee te werken aan de internationale expansie van het bedrijf.
- Een bij de functie passend arbeidsvoorwaardenpakket, waaronder een auto van de zaak.

Bent u degene die technische kennis en/of ervaring combineert met commercieel inzicht (of andersom), schrijf dan een korte brief met c.v. onder vermelding van ref.nr. 41.7364 aan
Mercuri Urval B.V.,
Vrijthof 50-51,
6211 LE Maastricht.
Voor inlichtingen kunt u telefonisch contact opnemen,
tel: 043-25 12 91.

Mercuri Urval

KERST MEUBELSHOW

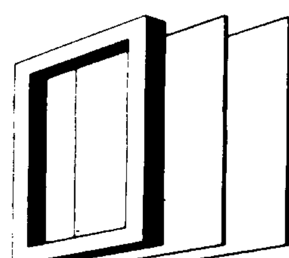
Doe uw voordeel met kortingen van 20-30% op diverse showroommodellen, tijdens deze unieke show van 22 t/m 31 december

MIK MEUBEL

Verlengde Heerlerbaan
hoek afslag autoweg Heerlen-Zuid

LOCHT 2 KERKRADE

MARAND

Wij leveren al tien jaar produkten van hoogstaande kwaliteit, zoals kunststof en aluminium kozijnen, rolluiken, binnen- en buitenzonweringen.

Wij zoeken: een

ALL-ROUND MONTEUR

die ons helpt ons bedrijf verder uit te bouwen.

Wij vragen:
- enige jaren ervaring
- durf om op hoogte te werken
- goede contactuele eigenschappen
- inzet en enthousiasme

Wij bieden:
- een afwisselende baan, zowel binnen- als buitenwerkzaamheden
- een prettige werksfeer
- salariëring volgens CAO Romazo
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden

Schriftelijke sollicitaties richten aan:
Marand, t.a.v. dhr. A.G. Leclaire,
Demertstraat 91, 6227 AP Maastricht.

172063

R.K. XAVERIUSSCHOOL

School voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs aan zeer moeilijk opvoedbare kinderen (ZMOK) te Munstergeleen.
Xaveriusschool wil samen met ouders, c.q. opvoeders proberen ieder kind die aandacht en zorg te geven die voor hem of haar zo noodzakelijk zijn.
Xaveriusschool heeft nu de mogelijkheid om op korte termijn over te gaan tot aanstellen van een

COÖRDINATOR M/V
voor 20 uur

Functie-inhoud:
- het bevorderen en bewaken van een goede gang van zaken op het SO/VSO in nauw overleg met de directeur.
- het inhoudelijk begeleiden van het SO/VSO-team.
- het bevorderen van een goede werksfeer.

Functie-eisen:
- minimaal vereiste onderwijsbevoegheid PABO
- het vermogen om op energieke wijze samenhangend beleid te ontwikkelen en uit te voeren.
- bij voorkeur ervaring in het ZMOK-onderwijs.
- ervaring in een leidinggevende, en/of coördinerende functie.
- het vermogen tot het scheppen van een goed werkklimaat t.b.v. kinderen, ouders en leerkrachten.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met dhr. A.G. M. Pesgens, bestuurslid Xaveriusschool, tel. 046-511025.

Schriftelijke sollicitaties kunt u binnen 14 dagen richten aan Xaveriusschool, Postbus 270, 6160 AG Geleen, t.a.v. dhr. M. Bemelmans, directeur. Onder vermelding van vacature coördinator.

172087

KERSTSHOW

Zondag 23 december
van 11.00-17.00 uur

Laatste dag van onze

30% KORTING AKTIE

op showroommodellen (met de rode kaart)

U treft 't bij Sanders

Sanders
MEUBELSTAD

Valkenhuizerlaan 20 (verlengde Heerlerbaan), Kerkrade. Tel. 045-415990.

OOK U KUNT EEN GEHANDICAPT KIND IN DE DERDE WERELD HELPEN

Stichting Liliane Fonds
Postbus 75, 5250 AB Vlijmen,
Telefoon 04108-19029

GIRO 66.77.67

Voor direkte hulp op een individuele en kleinschalige wijze
VOOR ALLE BANKEN REK.NR. 70.70.70.198

KERST MEUBELSHOW

Tijdens deze unieke show van 22 t/m 31 december kunt u op diverse showroommodellen uw voordeel doen met kortingen van 20 - 30%

VEGERS MEUBELEN

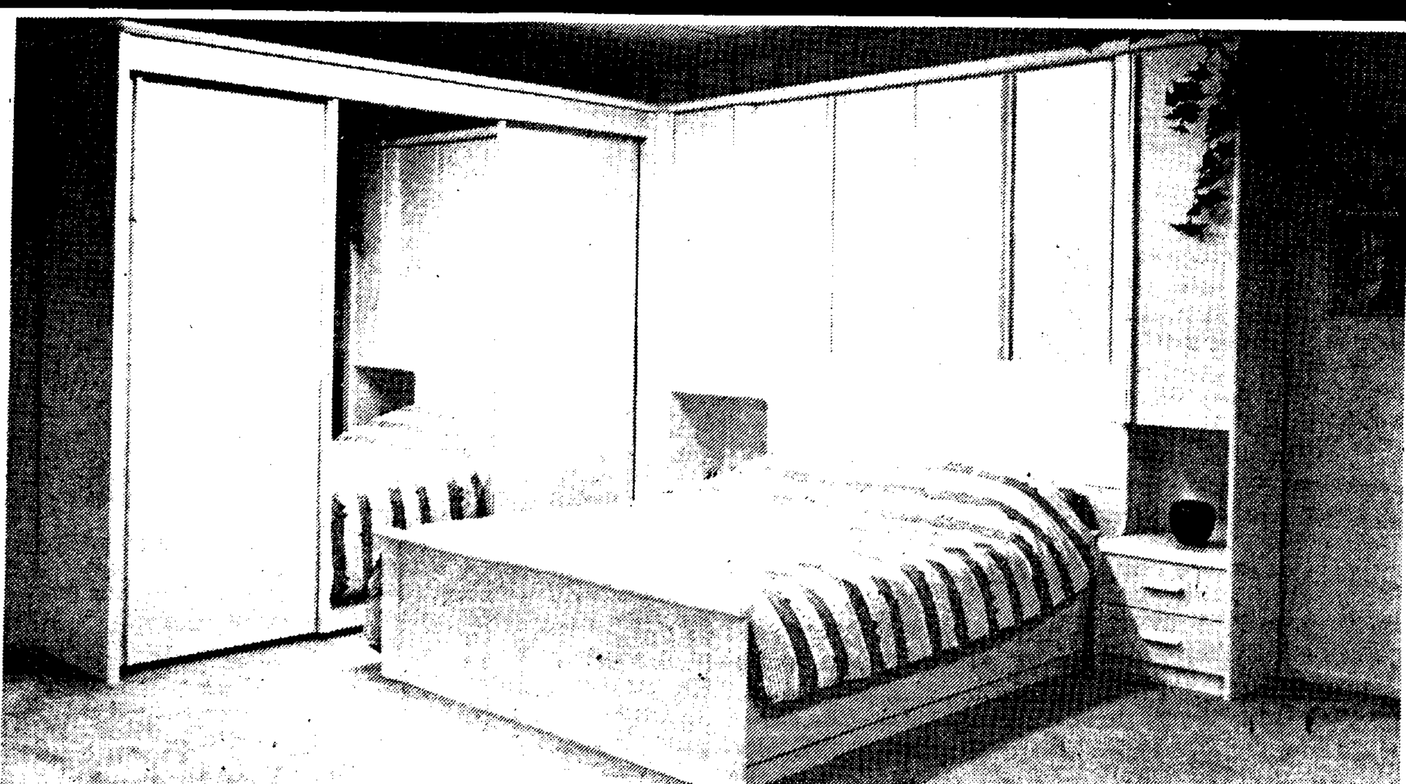
Eiken Klassiek	Slaapkamers	Moderne meubelen
Honigmanstraat 47	Heerlerbaan 235	Mik Meubel Locht 2
Heerlen	Heerlen	Kerkrade

AS. ZONDAG GEOPEND VAN 11-16 UUR

Meubelen
Slaapkamers
Keukens
Woningtextiel

Megroma Meubelen in de Beatrixhaven in Maastricht kombineert een aantal aantrekkelijke pluspunten:
- kompleet assortiment
- uitstekende kwaliteit
- vriendelijke prijsstelling
- uitgebreide garantie
- verregaande pesoonlijke service
- makkelijk bereikbaar
- geen parkeerproblemen
- eigen programma kwaliteitsmeubelen uit eigen fabrieken

Megroma Meubelen in Maastricht...
Woonideeën op niveau

Openingstijden:
ma t/m vr 9.00-18.00 u.
zat 9.00-16.00 u.
Donderdag koopavond

MAASTRICHT
BEATRIXHAVEN
GALJOENWEG 35. TEL. 043-630505

VOLG BORD BEATRIXHAVEN Wijk 22

limburgs dagblad extra E

Iedere steen in Maastricht vertelt iets van de geschiedenis van de stad. Er is echter een aantal dat, – al dan niet door middel van een tekst – letterlijk teruggrijpt naar een historische gebeurtenis. Wie niet alleen oog heeft voor de geschiedenis van Maastricht, maar ook voor de merkwaardige, mooie of interessante stenen die her en der in muren of zelfs op de grond te vinden zijn, kan het 'gebeiteld verleden' tot leven brengen. In twaalf afleveringen deed Servé Overhof dit. Vandaag de laatste aflevering: 'Praalgraf voor een beschermheer'.

gebeiteld verleden

● *Als herinnering aan jaarlijks weerkerende bezoeken aan Maastricht liet de '30th Infantry Division-association' in september 1974 een bronzen plaat in het bovendek van het Vrijthof metselen. De plaat herinnert aan de 'Liberation of Maastricht - 13/14 september 1944'.*

Monumentaal 'platvloers'

In de meest oorspronkelijke betekenis van het woord mag men het monumentaal bezit van Maastricht voor een niet gering deel 'platvloers' noemen. Immers: op tal van plaatsen onder de grond of vlak daarboven bevinden zich beeldende herinneringen aan een rijke geschiedenis. Terecht gaf stadsarcheoloog Titus Panhuysen aan een boek over recente opgravingen de titel 'Maastricht staat op zijn verleden' mee. Men mag daaraan zelfs een dubbele betekenis geven.

Een aantal monumentale erfstukken eist nadrukkelijk de aandacht op. Op de ene plaats doordat ondergrondse uitstallingen publiekelijk zijn opengesteld, op een andere plek door middel van een Pro Memorie in het straatdek. Dat laatste is grootschalig, maar weinig illustratief, het geval op een pleintje in het Stokstraatkwartier. Het heet 'Op de Thermen'. Een groot informatiebord van de alom tegenwoordige ANWB verduidelijkt de grote lijnen waarmee in het plaveisel de structuur is aangegeven van ondergelegen Romeinse badgebouwen. Het heeft ontbroken aan financiële middelen om deze oudheidkundige vondst zichtbaar te houden. In afwachting van 'betere' tijden is het Romeinse bouwsel afgedekt met een laag zilverzand en vervolgens bestraat.

Museumkelder

Wel te bezichtigen is een archeologische lusthof vol stenen overblijfselen uit de jeugdjaren van Maastricht. Onder de naam 'Museumkelder Derlon' (genoemd naar een gelijknamig hotel op die plaats) bevindt de collectie zich in zijn oorspronkelijke staat en opstelling in een ondergrondse ruimte welke vanaf de Plankstraat toegankelijk is. Op enkele tientallen vierkante meters grondoppervlak zijn hier de eerste eeuwen van onze jaartelling verenigd. Het oudst is een met Maaskeien belegd straatje dat dateert uit de pré-Romeinse tijd. Het wordt beschouwd als de oudste in steen uitgevoerde weg in Nederland. Voorts zijn er muren en een vloer die deel hebben uitgemaakt van een heiligdom in de tweede en derde eeuw. Verderop bevindt zich een nis waarin het onderstuk is geplaatst van een pijlermonument ter ere van de Romeinse oppergod Jupiter. Een Romeinse mergelstenen waterput completeert het geheel. Zonder duidelijke verklaring plegen bezoekers munten in deze put te werpen, zoals gebruikelijk bij de Trevi-fontein in Rome.

Achter de basiliek van Onze Lieve Vrouw, tegenover de inrit van de ondergrondse Maasparking, duiden twee onopvallende Naamse stenen de plek aan waar in de Romeinse tijd de 'Porta Regia' heeft gestaan. De poort vormde een onderdeel van het vroegere Romeinse castellum. De vloerstenen van de poort kwamen in 1868 aan het licht toen op dezelfde plaats de toenmalige Onze Lieve Vrouwepoort werd gesloopt. Deze middeleeuwse poort bleek twee meter diep te zijn gefundeerd op de resten van een Romeinse voorganger. In stenen opstanden hadden wagenassen diepe sporen achtergelaten. „Zij droegen nog het voetspoor van den overtocht der wagens", rapporteerde de Courrier de la Meuse op 19 juni 1868. De stenen 'Porta' en 'Regia' zijn zozeer ingesleten in de bestrating dat zij nauwelijks nog opvallen.

Old Hickory

Van aanzienlijk jongere datum is een herinnering in het middenveld van het Vrijthof. Vlakbij de fontein met de speelse naam 'Hawt uuch vas' liggen twee bronzen platen. Eén is geschonken door een warenhuis ter plaatse bij gelegenheid van de herbeplanting van het Vrijthof in 1973, de andere is een geschenk uit 1974 van de oud-strijders van de dertigste Amerikaanse infanteriedivisie. Dit legeronderdeel, beter bekend onder de naam 'Old Hickory-divisie', bevrijdde Maastricht op 13 en 14 september 1944. Op andere plaatsen eert Maastricht op zijn beurt de Amerikaanse bevrijders. Dat is het geval op een bordes dat vanaf de Sint Servaasbrug leidt naar een strekdam tussen deze brug en de Wilhelminabrug. Daar is, eveneens laag bij de grond, een gedenksteen geplaatst die verwijst naar de 'liberation of Maastricht'. Het Koningsplein in het oostelijke stadsdeel, pal naast de autoweg A 2/E 25, werd in 1952 aangewezen als standplaats van een door Charles Eyck ontworpen beeldengroep waarin een achttal figuren oorlogsleed en vreugde om herwonnen vrijheid uitbeelden. De Amerikaanse soldiers ter ere kent Maastricht ook nog een Old Hickoryplein.

De Staar

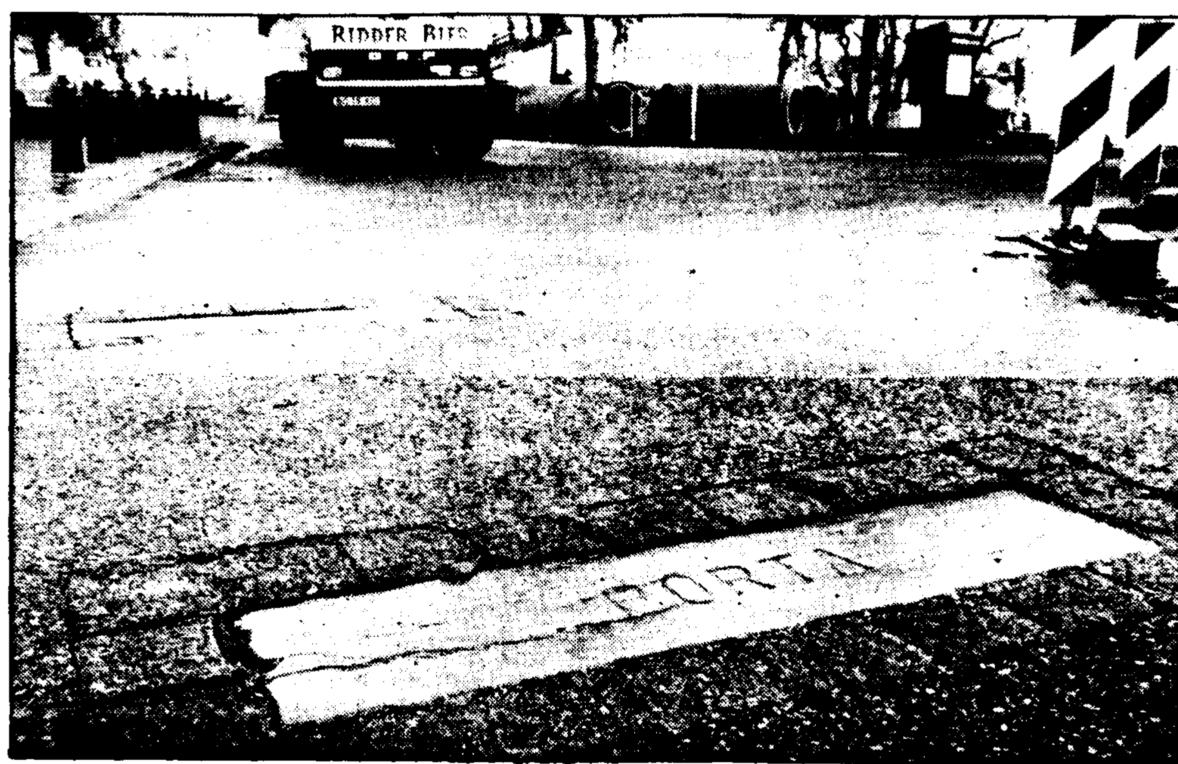
Vermeldenswaard tot slot lijkt de betekenis die een Maastrichtse straatsteen heeft gehad als bron van inspiratie. Het achterliggend verhaal vormt de afdruk van zeer persoonlijke overlevering met alle voorbehoud daaraan verbonden. Het verhaal speelt rond een trottoirtegel met daarin verwerkt de ster uit het stadswapen van Maastricht. Dergelijke stenen dienden in vroeger tijden als aanduiding van ondergrondse leidingen. Eén van deze stenen nu was ingeweven in het plaveisel van het Vrijthof tussen Hoofdwacht en Grote Sociëteit. Op die plek, zo wil het verhaal, namen op 23 juli 1883 enkele oud-leden van het opgeheven zangkoor Polyhymnia afscheid van elkaar, blijgestemd omdat zij diezelfde avond hadden besloten in koorverband te blijven zingen. Alleen ontbrak nog een naam voor de nieuwe zangvereniging. Peinzend wees één van hen plotseling naar de grond. Zijn gezicht klaarde op en op besliste toon dicteerde hij: „De Mastreechter Staar!" De steen is inmiddels verdwenen, maar De Staar schittert nog steeds.

servé overhof

● *Museumkelder Derlon: vier eeuwen plaatselijke geschiedenis op slechts tientallen vierkante meters overzichtelijk uitgestald.*

Foto's: FRITS WIDDERSHOVEN

● *Twee onopvallende stenen in het hartje van de stad: Porta Regia. Zij herinneren aan een gelijknamige Romeinse poort. In verband met vernieuwing van de riolering wordt op diezelfde plek thans diep gegraven. Misschien leidt dat wel tot nieuwe vondsten.*

ander-zijds

Dik thee

Voruge week saturdag hep ik tuis voor du buis meegudaan aan ut nasionaal dik thee. Volguns mein eige reguls hep ik gewonne, maar volguns de deskundigun hep ik du meestu faute gumaakt van allumaal. In iedur woort zat volguns hun minstuns een faut.

Ik ben nog van du geeneraatsie waarvoor hut dik thee op du laagere en middelbaare sgool echt iets heel versgrikkeluks was: dát was ut uur van de waarheit, du waru martulgang. Een sadist van een onderweiser las du meest versgrikkelukke sinnun voor, maar op die manier hep ik wel goet lerun spellun. En tog: ut dik thee heeft voor mei een tiepiese jarun-veiftug-sveer: noem het jeugtzentiment, nostalgie, niet met bleiheit herdagt, overiguns.

„Prusies wat we ons ervan haddu voorgestelt" konkludeerde professor Kees Venz na afloop van het eerstu nasionaal dik thee enigzins vergenoegt. „We wistuh dat ut niet so best gestelt was met du spelling van du gumidduldu Nedurlandur, daarom verwondurun mu du 943 voutun in totaal en twintug gemiddult ook niet. Maar ik moet er dierekt bei seggun dat ik dit dik thee selluf ook niet fautloos gemaakt sou hebbu".

Tog was du Volkskrant-kolumnist en Neerlandikus Venz du man die, volgens presentator Fieliep Frerix, 'met pervers en zadisties genoegen' du meest moeiluke sinnen en falkuilen beieen hat gubracht.

Aan du finale deden 25 vienalistun en 25 promienentun mee. Ju sou ju schamun promienent tu sein, want die baktun er helemaal nix fan. Slegs drie promienentun kwamun in du buurt van du fienalistun: du voormaligu mienistur van justietie Frits Korthals Altes met 13 foutun, NOS-nieuwslezeres Piea Dijxtra met 15, eks-ekwoo met schrijfstur Ievonnu Kroonunberg.

Du afwesigheit van mienistur Joo Ritsun van ondurweis moest niet uitgelegt worden als angst van du buwindsman om af te gaan, maar was ingugeven door ut veit dat sein Belgiese collega Coesens verhindert was, toen bleef hei ook maar weg. Bang voor een afgang was geen der promienentun. „Ut bleift een spellutje", steldun zei beina in koor vast.

Egt soepultjus verliep het diktheeren niet. Du preezentator van Lopend Vuur, die Vrankrijk als sein tuisland heeft, struikulde nogal eens over du ellelange sinnen met moeilukke woorden. Dat gaf du noduge onrust onder du deelnemers. Bovendien levurdu du uitgudeeldu fulpen met echtu inkt de noduge problemen op. Petur van Straatun verfdu er sein helu hand blauw mee.

Drs Pee wert door hut schreiversgilde naar vorun guschoven als du absoluute vaforiet. Na afloop was hei besgeiden aanwesug en laat hut voutunaantal lievur in hut middun. Sein voorbeelt vint gretig navolging. Ook promienentun sein vaak maar kleinu mensun. Natuurluk is zoon dik thee flauwekul. Haast niemant kent nog du reguls van du taal. Zellufs de woordunboekun blijkun tientallun vautun tu bevattun.

Daarom, ze doen maar met hun reguls, ik hanthaaf mein eigun spelling. Nog tien jaar verdur en iedureen schreift so als ik. Daar is geen spelt tussu te kreige. Doordat de grensun opungaan, u weet wel, 1992, is onsu taal zowiezo gedoemt tu vurdwijnu. Dus wie maakt sich dan nu nog druk om so iets trievieaals als un korrektu spelling?

petur stiekuma

DE ELLENDE VAN DE MACHT

denkwijzer

Iedere keer als hij op het televisiescherm verschijnt, bestudeer ik hem met grote aandacht. Wat me steeds weer opvalt, is de vrijwel kaarsrechte, stramme houding, de onbewegelijke gezichtsuitdrukking en de intelligente, sluw-achterdochtige en tegelijkertijd dreigende oogopslag. Een niet onknappe man, van wie je je goed voor kunt stellen dat hij heel charmant kan zijn zonder dat daarmee de sfeer van kilheid die om hem heen hangt, verdwijnt.

Ik heb me verscheidene keren afgevraagd hoe het zou zijn om hem in behandeling te hebben. Of hij er bijvoorbeeld ooit toe te brengen zou zijn om de emotionele problemen die hij ongetwijfeld heeft, uit te spreken. Ik vermoed dat angst voor verlies van status, bewondering, macht en invloed een uiterst belangrijke rol bij hem speelt. Waarschijnlijk doet hij weinig anders dan zich daar voortdurend zorgen over te maken zonder dat anderen er iets van mogen merken. Hij is waarschijnlijk een groot deel van zijn tijd bezig te controleren, veilig te stellen, dat hij in dat opzicht niets te vrezen heeft. Ik vermoed ook dat hij regelmatig 's nachts wakker wordt omdat angst voor de dood, voor vernietiging, zijn slaap verstoort. Misschien is slapen zelf wel een probleem voor hem, want slapen betekent jezelf laten gaan, tijdelijk de controle over je omgeving opgeven, je kwetsbaar maken.

Als ik over hem als patiënt nadenk, ben ik er vrijwel zeker van dat er in de therapiekamer tussen hem en mij al spoedig een machtstrijd zou uitbreken. Alles dat ook maar enigzins zou rieken naar gebrek aan bewondering en ontzag van mijn kant zou hij moeilijk kunnen verteren. Het openlijk toegeven van bepaalde (angst)gevoelens zou voor hem vermoedelijk gelijkstaan met onvergeeflijke zwakheid en daarmee met verlies aan glans die hij op zijn persoon wil hebben. Als hij al bepaalde persoonlijke eigenaardigheden of tekortkomingen zou toegeven, dan zou dat vermoedelijk eerder een soort van demonstratie zijn, een manier om mij te laten zien dat hij heus wel een goed inzicht in zichzelf heeft. Dat ik hem niets hoef te vertellen. Het zou niets anders zijn dan een strategie om (opnieuw) bewondering af te dwingen en de situatie naar zijn hand te zetten.

Ik ben er ook tamelijk zeker van, dat hij mij steeds weer opnieuw zou trachten duidelijk te maken dat er eigenlijk met hem niets aan de hand is, dat hij volledig normaal is. De enige motivatie, zo zou hij mij duidelijk maken, om misschien iets aan zichzelf te veranderen is dat het voor anderen wat gemakkelijker zou zijn om met hem te leven. Waarmee hij in feite met zoveel woorden zou zeggen dat niet hij het probleem is, maar dat zij het probleem zijn.

En ik ben er helemaal zeker van dat hij mij regelmatig verhalen zou vertellen over zijn grote verrichtingen in de wereld, over wie er allemaal bij hem over de vloer komen om zijn gunst en zelfs om zijn genade. Als ik zou laten merken dat dat soort verhalen op mij geen enkele indruk maakt, zou hij kwaad worden. Door kwaadheid en geweld probeert hij de innerlijke onzekerheid die de houding van anderen bij hem kan oproepen, te overschreeuwen, het zwijgen op te leggen. Ik realiseer me, dat het onwaarschijnlijk is dat de behandeling een groot succes zou worden. Zoals de behandeling van de machtigen en rijken der aarden, die door hun positie psychologisch verminkt zijn geworden, zelden succesvol is. De Duitse psychiater Cremerius heeft de redenen daarvoor in 1979 in een boeiend artikel met als titel De Psychologische Behandeling van de Rijken en de Machtigen beschreven.

Over welke denkbeeldige patiënt heb ik het eigenlijk? Ik heb het over een 53-jarige man, zoon uit een straatarme boerenfamilie, opgevoed (als je dat zo noemen mag) door een stiefvader, die hem voortdurend uitschold voor hoerejong en hem uit stelen stuurde om vervolgens de gestolen goederen te verpatsen.

Ik heb het over een man, wiens grote voorbeeld de mafiabaas Don Corleone is, zoals die in de film The Godfather (de Peetvader) wordt gespeeld. Don Corleone is een man met een passie voor macht, met een ijzeren wil, een gewelddadige inslag en een diep wantrouwen voor alles en iedereen. 'Mijn' man heeft de film al talloze malen gezien, maar lijkt er geen genoeg van te kunnen krijgen.

Ik heb het over een man die zijn oog liet vallen op de vrouw van een ondergeschikte, die vervolgens weinig anders durfde te doen dan haar af te staan en in ruil daarvoor tot directeur van een van de werkmaatschappijen van de man werd benoemd.

Ik heb het over een man, die zijn oom een pamflet liet schrijven met als titel 'Drie die God niet had moeten scheppen: Perzen, Joden en vliegen' en het vervolgens officieel liet uitgeven en verspreiden.

Ik heb over een man, die doodsbang is dat de aandacht van anderen voor hem, ook al is het maar even, verslapt en daarom letterlijk overal zijn stempel, zijn portret, op wil hebben. Of het nu horloges, servies, postzegels, omslagdoeken of slaapkamerwanden zijn.

Ik heb het over een man, van wie zogenaamde deskundigen zeggen dat hij niet met de gebruikelijke westerse maatstaven beoordeeld mag worden. Dat hij een typisch produkt is van zijn eigen cultuur. Maar psychologisch gezien is dat volslagen onzin. Hij is een typisch voorbeeld van de slachting die macht kan aanrichten in de persoonlijkheid van bepaalde mensen, of ze nu in het midden-westen of het midden-oosten wonen. In zijn boekje over massapsychologie schreef Sigmund Freud over dit type leider: „Hij houdt van niemand behalve van zichzelf en van anderen alleen voorzover ze zijn behoeften dienen. Zijn Ik geeft niets gratis af." Het woord dat Freud voor dit 'syndroom' gebruikte was narcisme.

Het woord narcisme is ontleend aan een Griekse mythe, waarin de hoofdrolspeler, Narcissus geheten, zodanig verliefd werd op zijn eigen spiegelbeeld dat hij ten slotte niets anders meer deed dan boven het water van een vijver hangend naar zijn eigen spiegelbeeld kijken. Voor hem was er niets in de wereld dat nog telde dan zijn eigen schoonheid of grootheid.

Op zich genomen is narcisme niet per se abnormaal en evenmin ongezond. Voor een gezonde persoonlijkheid is een zekere mate van zelfliefde of zelfwaardering noodzakelijk. Maar bij sommige mensen leidt de combinatie van zelfliefde en macht tot ongecontroleerde zelfverering. Daarmee ontstaat een ontsporing van de persoonlijkheid, die tegenwoordig narcistische persoonlijkheidsstoornis wordt genoemd.

Dat is ook de diagnose zijn die ik voor onze man in petto heb. De kenmerken van die stoornis, zoals ze in de psychologische praktijk wordt gezien en in de handboeken wordt beschreven zijn de volgende.

Narcistische persoonlijkheden vallen op door een ongewoon sterke gerichtheid op zichzelf in de omgang met andere mensen, door hun sterke behoefte door anderen bemind en bewonderd (gevreesd mag ook) te worden en door de eigenaardige tegenstrijdigheid tussen hun opgeblazen zelfbeeld en hun mateloze behoefte aan bevestiging door anderen.

Die tegenstrijdigheid is overigens slechts schijn, want anderen vormen het noodzakelijke decor, behang, tegen de achtergrond waarvan ze hun heldenrol spelen. Hun gevoelsleven is oppervlakkig: ze kunnen zich moeilijk in de gevoelens van anderen verplaatsen en hebben - met uitzondering van de momenten van zelfbevestiging door anderen of door eigen grootheidsfantasieën - in wezen heel weinig plezier in hun leven. Ze zijn rusteloos en raken verveeld zo gauw hun uiterlijke verschijning zijn glans verliest en er niet meteen nieuwe bronnen voor zelfbevestiging ter beschikking staan.

Op zulke momenten zijn ze in staat tot het uiterste te gaan om glans en bewondering terug te krijgen. Hun relaties met anderen hebben meestal een uitbuiterig en soms zelfs parasitair karakter; narcistische persoonlijkheden meten zich het recht aan om zonder schuldgevoel anderen te exploiteren, te overheersen en te manipuleren: achter hun vaak charmante en innemende facade bespeur je iets kouds, iets onverbiddelijks.

Deze beschrijving maakt duidelijk waarom macht op mensen met een sterk narcistische inslag zo'n ongunstige invloed kan hebben. Macht betekent immers de mogelijkheid om mensen te kunnen aanwijzen die een bepaald bevel gehoorzaam moeten uitvoeren. Wie eenmaal een machtspositie heeft bereikt, heeft helemaal geen invoelingsvermogen meer nodig, want gehoorzaamheid betekent dat je bevel wordt uitgevoerd zonder dat de mening van degene die het bevel uitvoert er ook maar iets toe doet.

Omdat 'mijn' man waarschijnlijk niet in therapie zal gaan, is het enige wat overblijft de hoop dat het hem zal vergaan zoals het Narcissus verging. Die boog zich op een gegeven moment zover over naar zijn spiegelbeeld, dat hij in het water viel en verdronk. Laten we wel alleen hopen, dat het voor 15 januari gebeurt, wanneer het VN-ultimatum tegen Irak afloopt.

rené diekstra

HOE HET OOK ZIJ

MORGEN GEOPEND.

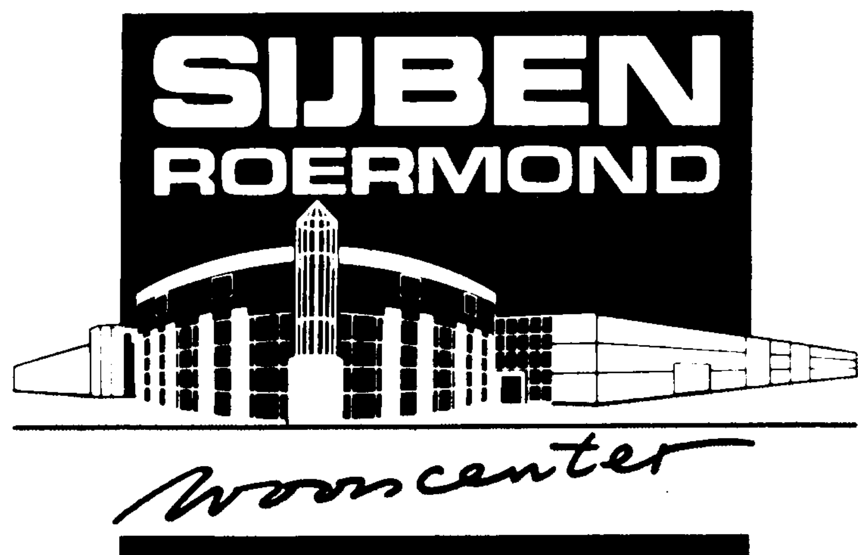
Wij houden de weg naar 's lands meest opwindende wooncenter vrij.

Want morgen, zondag 23 december is Sijben open van 11.00 tot 17.00 uur.

Maandag de 24e en beide Kerstdagen zijn we dicht, maar dat halen we in.

Op 27, 28 en 29 december kunt u onze sfeervolle kerstshow ook bezoeken, met koopavonden op 27 en 28 december.

VAN HARTE WELKOM!

Maasnielderweg 33, Roermond,
telefoon: 04750 - 16141

Limburgs agblad voor ostelijk uidlimburg

Zaterdag 22 december 1990 ● Pagina 15

IMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. EDITIEREDACTIE: FRANK SEUNTJENS. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, T 42, TEL. 045-455506. 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363;

eehuisje

t welbekende Theehuisje Botanische Tuin in Kerkgaat met ingang van het we jaar anders heten. Ome naam volgens de Botani-Tuin de lading al lang niet dekt wordt het Theehuisje edoopt tot Bezoekerscen-. De oude naam leverde de te tijd veel negatieve reacp, zo heeft men in de Botae Tuin ervaren. Eerlijk gekunnen we ons dat niet stellen. Theehuisje klinkt een stuk romantischer. Of soms?

edicht

e herdenking van de mijningen inspireerde F. Heij-Cremers (Fientje va Krieë-) uit Hoensbroek tot het volde gedicht:

de jaoere '50 houwe de Holers 't koud. Doe dachte ze ns aan 't sjwarte goud. En Limburgse koempele deege plicht. Ze sjpiejde i gen en makde dobbel sjiech'. 0 ère later woerte de koeële laoëte. En wat hubbe ze doe r der koempel uver-gelaoë-Sjlechte pensioene, te vaoël te sjterve, te wienig om te e. Dat is ut wat ze, es dank, der koempel hubbe gegeië-En dan de sjtub-longe die de ste koste erve. Eine koem-zoeën zag: 'Ig hub der Pap aoër lank zi sjterve'. Limg heit die zilvere sjleeting dach. En wat kreege de mpels? Nieks. Ze houwe neet lesj verwach.'

bit

Er zijn genoeg mensen tegen e je vooral niet moet beginn over feestelijkheden de koende dagen. Sommigen moen werken en anderen studen. De bewoners van dit stuntenhuis in Landgraaf laten geen twijfel over bestaan dat de komende dagen eerder er studieboeken gebogen zitn dan over een kalkoen. En t is verdomd hard nodig ook, ant tentamens schrijf je nog tijd met twee nico's.

erstboom

Bewoners rond de markt in t Brunssumse Treebeek ergen zich al jaren groen en geel at de gemeente de rotzooi na e wekelijkse markt niet of nauelijks opruimt. Gisteren was e maat voor de zoveelste keer ol en dus werd er maar weer ns met de gemeente gebeld. En nderdaad, even later kwamen nkele ambtenaren de troep opuimen. Alleen, ze namen per ngeluk de kerstboom, die de geeente er zelf geplant heeft, óók ee. Die boom hadden ze volens een van de bewoners van neet af aan al scheef in de rond gezet. Neemt niet weg dat isteravond alle wethouders en telefoontje kregen met de raag of er een nieuwe boom in Treebeek geplant kan worden. Alleen bleek niemand thuis.

Ve zijn samen met de bewoners enieuwd of Treebeek nog vóór e kerst een nieuwe kerstboom rijgt.

Politie: geen sprake van mishandeling

Man eist smartegeld van politie Landgraaf

Van onze verslaggever

LANDGRAAF – Advocaat mr J. Bedaux uit Heerlen heeft gisteren bij de officier van justitie in Maastricht namens een 30-jarige man uit Kerkrade een klacht ingediend tegen de Landgraafse gemeentepolitie. Ook heeft de raadsman duizend gulden smartegeld geëist omdat zijn cliënt op 5 oktober van dit jaar in elkaar zou zijn geslagen door de politie, terwijl hij zijn autoradio zat te repareren. Politiewoordvoerder Temme verzekerd dat er geen sprake is van mishandeling.

Volgens mr Bedaux wilde de Kerkradenaar op 5 oktober zijn moeder bezoeken in Landgraaf. „Omdat zijn radio niet functioneerde sleutelde hij aan het apparaat met een schroevedraaier. Plotsklaps werd het portier geopend en sloeg een in burgerkleding gehulde man hem tien keer met een knuppel op het hoofd.

Toen hij uit de auto werd gesleurd, zag hij dat er ook twee geüniformeerde agenten bij waren. Op de opmerking van de Kerkradenaar dat dit zijn eigen auto was, kreeg hij opnieuw een klap. Even later konden de agenten zelf aan de hand van de papieren constateren dat de auto inderdaad van mijn cliënt was."

Lex Temme van de Landgraafse politie vindt het verhaal van mr Bedaux zwaar overdreven. „In die tijd hadden we in Landgraaf te maken met een golf van inbraken. Een rechercheur van ons ving de melding op dat er bij de Dormig een man in een auto aan een radio zat te rotzooien. Hij gaat erheen, trekt het portier open, roept 'politie' en duwt zijn politiekaart onder de neus van die man. Tegelijkertijd probeert hij hem bij zijn kraag te vatten. Natuurlijk schrok die man zich rot. Hij maakt een terugdeinzende beweging en de rechercheur tracht hem beet te pakken. Het kan best zijn dat daar één klap bij is gevallen. Zeker niet meer. Binnen één seconde waren twee andere agenten ter plekke. Toen uit de papieren bleek dat de man inderdaad de eigenaar van de auto was, heeft de rechercheur zijn excuses aangeboden. De man heeft die ook geaccepteerd."

Mr Bedaux beweert echter dat niet eenmaal excuses zijn aangeboden. Temme: „Dat is niet waar. Want ik heb zelf die avond, ik had piket, nog anderhalf uur met de man gesproken. Ik heb hem namens het korps onze spijt betuigd. Maar wat had die rechercheur anders moeten doen? Het is echt een normale werkwijze. En overeind blijft dat er sprake was van een misverstand."

„Vergissen is menselijk", zegt de advocaat. „Maar waarom stelt de politie, en zeker wanneer ze met drie man zijn, niet eerst de normale vraag wat mijn cliënt daar aan het doen was. De Landgraafse politie was blijkbaar wat overijverig."

De Kerkradenaar heeft zich volgens mr Bedaux onder doktersbehandeling moeten stellen. „Mijn cliënt heeft lang getwijfeld of hij een klacht zou indienen. Maar omdat hij vandaag de dag nog steeds last heeft van zijn verwondingen is hij toch naar me toegekomen." Politieman Temme zweert dat de man geen verwondingen had.

Staatsraad laat gemeente Heerlen huiswerk overmaken

Café New Wave voorlopig open

Van onze correspondent

DEN HAAG/HEERLEN – De waarnemend voorzitter van de rechtspraakafdeling van de Raad van State, J. Polak, heeft de gemeente Heerlen verboden over te gaan tot onmiddellijke sluiting van café New Wave aan de Akerstraat. Polak maakte gisteren zijn uitspraak bekend nadat hij de protesten van New Wave en het verweer van de gemeente had aangehoord. Hij vindt dat Heerlen eerst nog maar eens de belangen moet afwegen. Het tegen de sluitingsmaatregel ingediende bezwaarschrift van New Wave is daarvoor een mooie gelegenheid, aldus Polak.

De gemeente stuurde het sluitingsbevel omdat New Wave niet beschikt over de vereiste drank- en horecavergunning. Vroeger was er wel zo'n vergunning, maar die stond op naam van de verhuurder van het pand (de stichting Zymose), waarin naast New Wave ook het filmhuis De Spiegel is gevestigd. Omdat New Wave daadwerkelijk de drank verstrekte en niet de verhuurder, werd de drankvergunning ingetrokken. De volgende stap van de gemeente was New Wave te bevelen het café onmiddellijk te sluiten.

Waarnemend voorzitter Polak vroeg zich af waarom de gemeente zo'n haast heeft met maatregelen tegen het café. „New Wave schenkt al jaren achtereen drank. Kan niet nog wat tijd worden gegund?" De woordvoerder van de gemeente raakte verstrikt in zijn eigen antwoorden. Zijn Heerlense collega die hem te hulp wilde schieten, gaf naar het oordeel van Polak eveneens onbevredigende verklaringen.

Toen de woordvoerder van de gemeente zei dat, mocht het sluitingsbevel in stand worden gelaten, zeker niet vóór 16 januari zal worden opgetreden, werd voor Polak alles plotseling duidelijk. „We zitten hier voor niks te praten. U had zich de reis uit Heerlen kunnen besparen", zei hij. Polak legde uit dat hij door de wetgever is ingesteld om spoedvoorzieningen te treffen in geschillen met bestuursorganen. Als dan een gemeente een dwangmaatregel neemt en daardoor burgers naar de Raad van State drijft, en vervolgens meedeelt dat de dwangmaatregel niet met spoed ten uitvoer zal worden gelegd, daarvan raken de rechters van de Raad van State gefrustreerd. J. Polak in ieder geval, zo bleek gisteren.

Overigens is het pand onlangs gekocht door Heerlenaar Jo van de Weyer. Hij vertelde gisteravond zich nog niet zo in de problematiek verdiept te hebben. „Ik ben van plan het pand te verhuren en voor mijn part aan het café New Wave". Als voorwaarden noemt hij een normale huurverhouding, geen overlast voor de buurt en een geldige vergunning.

● *Een uitslaande brand, waarvan de juiste oorzaak nog niet is achterhaald, heeft gisteren even na het middaguur het woongedeelte van een winkel op de hoek Slakkenstraat-/Horstplein in Hoensbroek helemaal in de as gelegd.*

In de winkel zelf, op de benedenverdieping, werd door de vlammen niet zoveel schade aangericht. Wel liep het winkelgedeelte veel rook- en waterschade op.

Ten tijde van de brand was overigens niemand in het pand aanwezig. De brandweer was de brand na veertig minuten meester. Een woordvoerder kon gisteren nog niet zeggen hoe groot de totale schade ten gevolge van de brand is.

Foto: CHRISTA HALBESMA

(ADVERTENTIE)

Leon Martens Juwelier
Stationsstraat 39-41, Wyck/Maastricht
Telefoon 043-214523
23 december koopzondag

Prettige feestdagen
en voorspoedig 1991

(ADVERTENTIE)

Zaterdag 22 december
en zondag 23 december
OPEN DEUR DAGEN
BIJ
EUROTEGEL
Let op, nieuw adres:
Heerlerbaan 233, Heerlen
(naast Praxis en Wickes)
afslag autobaan ziekenhuis
EUROTEGEL
Tel. 045 - 427272

Eetcafé gesloten

HEERLEN – Burgemeester en wethouders van Heerlen hebben met onmiddellijke ingang de vergunning van het Eetcafé aan de Willemstraat ingetrokken. Het van kracht blijven van de vergunning zou volgens het college gevaar opleveren voor de openbare orde, veiligheid of zedelijkheid. De Heerlense politie heeft enkele dagen geleden drie personeelsleden van het café opgepakt wegens heling. Eigenaar Jo van de Weyer heeft de betreffende personeelsleden inmiddels ontslagen en is van plan een nieuwe beheerder te zoeken. Hij zegt verrast te zijn en vindt het terecht dat de vergunning is ingetrokken. Naar eigen zeggen wist hij nergens van.

Achtervolging

HEERLEN – De politie van Heerlen heeft afgelopen donderdag een 26-jarige man uit die plaats aangehouden, nadat die tijdens een routinecontrole voor een patrouille op de vlucht was geslagen. Tijdens zijn vluchtpoging beging de bestuurder tal van overtredingen. Uiteindelijk kon hij nabij de Schelsberg tot stoppen worden gedwongen. Onderzoek wees uit dat de man niet in het bezit was van een rijbewijs. Daarentegen was hij wél in het bezit van softdrugs, een mes en een spuitbus met traangas. De man werd geverbaliseerd en de auto werd in beslag genomen.

Jongeman leurt met magnetron

KERKRADE – De Kerkraadse politie is naarstig op zoek naar een jongeman die langs de deuren gaat met een verzonnen verhaal over een gewonnen magnetron. Om in het bezit te komen van deze 'prijs' moet wel een tientje betaald worden. Meerdere Kerkradenaren hebben de politie gebeld. De politie heeft vergeefs geprobeerd de jongen op te sporen.

Duitse en Nederlandse steden maken ecologisch basisplan

Meer bossen nodig in regio Heerlen

Van onze correspondent

HEERLEN – Zeven Nederlandse en evenzoveel Duitse grensgemeenten gaan onderzoeken hoe de nog weinige natuurgebieden in de streek met elkaar verbonden kunnen worden. De conclusies daarvan zullen in een Grensoverschrijdend Ecologisch Basisplan neergelegd worden.

Een van de wensen is grootschalige bosbouw op Nederlands grondgebied. Extra aandacht in het onderzoek krijgt het Wormdal nabij Rimburg en het gebied tussen de Schinveldse bossen en de Tevenerse Heide.

Volgens woordvoerder Rijnders van het streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg is het voor het eerst dat op Europees niveau ecologische samenwerking plaatsvindt. De researchkosten van dit plan, DM 270.000, worden voor de helft door de EG gesubsidieerd. Gisteren werd in het Heerlense gemeentehuis de samenwerkingsovereenkomst bekrachtigd.

In eerste instantie gaat het om de gebieden die liggen tussen de Schinveldse- en de Tevenerse bossen en het landschap tussen Rimburg en het Wormdal, totaal 375 vierkante kilometer groot. Het plan beoogt de diverse natuurgebiedjes in deze streken zodanig met elkaar te verbinden dat planten en dieren zich weer van het ene naar het andere natuurgebied kunnen verplaatsen. Concreet betekent dat ondermeer: aanleg van nieuwe bossen in het Nederlandse deel van het gebied en het herstellen van de natuurlijke loop van gekanaliseerde beken.

Het plan zal op 1 februari 1992 klaar zijn. Over de uiteindelijke financiering van de voorstellen bestaat nog geen duidelijkheid. „Het is een uiterst gecompliceerde materie. Je krijgt te maken met verschillende wetgeving op het gebied van de ruimtelijke ordening. Vandaar dat wij er nu geen idee van hebben om welk bedrag het gaat om de doelstellingen te kunnen realiseren", aldus Hans Rijnders, projectleider van het basisplan.

De deelnemende gemeenten zijn: Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Brunssum, Onderbanken, Schinnen en Sittard. Aan Duitse kant zijn dat Selfkant, Gangelt, Ubach-Palenberg, Heinsberg, Herzogenrath, Würselen en voor een gering gedeelte ook de stad Aken.

(ADVERTENTIE)

imburgs agblad

Kerkrade, 20 december 1990

Met grote vreugde en dankbaarheid geven wij kennis van de geboorte van onze zoon, mijn broertje

Pim

A.E. Robijns-Bertrand
P.H.M. Robijns
Robin Robijns

Oranjeplein 12
6461 AZ Kerkrade

DANKBETUIGING

Daar het ons niet mogelijk is eenieder persoonlijk te bedanken voor de vele blijken van belangstelling, ondervonden bij gelegenheid van het

50-JARIG HUWELIJKSFEEST

van onze ouders

JOZEF en KEETJE RISCHMEIJER-THOMAS

zeggen wij namens hen dank aan allen voor de vele geschenken, bloemen en felicitaties die zij van u mochten ontvangen.

Hun dankbare kinderen

Kerkrade, december 1990

---

†

Wij zijn intens verdrietig omdat we plotseling afscheid moesten nemen van

Theo de Jong

*30-10-1919 †16-12-1990

Hij was voor ons een bijzonder man, vader, schoonvader en opa.
Zijn geloof in het eeuwige leven is ons tot troost.

Heerlen: Riet de Jong-Roestenberg
Wijchen: Anja en Kees Adriaanse-de Jong Monique
Nijmegen: Rue de Jong en Ton van Nispen Kerrie

Jos Habetsstraat 3
6419 CB Heerlen

Het was zijn wens dat de uitvaartdienst en crematie in besloten kring zouden plaatsvinden.

Enige en algemene kenisgeving

Dankbaar voor alles wat hij voor ons betekend heeft, berichten wij u, dat geheel onverwachts van ons is heengegaan, voorzien van de gebeden der stervenden, in de leeftijd van 75 jaar, de zeereerwaarde heer

Jacques Marie Joseph Will

Geboren te 's Hertogenbosch, 1 juli 1915
Priester gewijd te Roermond, 21 maart 1942
Kapelaan te Simpelveld en Wellen
Leraar professor in de geschiedenis te Maasmechelen
Pastoor te Laar (B)
Pastoor te Nerem (B)
Pastoor te Leut (B)
Emeritaat te Maaseik en Ophoven (B)

Moge de Heer hem opnemen in Zijn eeuwige vrede.

Warmsabool
St. Vic. (Am.): M. Beijnsberger-[illegible] en kinderen
Helden: M. Ewalts-Will
A. Ewalts en kinderen
Montfort: Ph. v.d. Bergh-Will
W. v.d. Berg en kinderen

Ophoven-Kinrooi, 21 december 1990
Venkeestenweg 47
Corr.adres: Blauwververstraat 13, 5980 HA Helden (Nederland)

De plechtige eucharistieviering vindt plaats op donderdag 27 december 1990 om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Medardus te Wessem (Ned.), waarna wij hem te rusten leggen op de r.k. begraafplaats aldaar.
Samenkomst in de kerk, waar vanaf 10.00 uur gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Woensdag (2e kerstdag) zal tijdens de h. mis van 19.30 uur tot zijn intentie worden gebeden in bovengenoemde kerk.
Pastoor Will is opgebaard in Uitvaartcentrum Sniekers, Wilhelminalaan 6a Maasbracht. Bezoek na telefonische afspraak.

---

†

Dankbaar dat wij hem zo lang in ons midden mochten hebben, maar ook bedroefd om het scheiden, delen wij u mede dat na een werkzaam leven in Gods vrede is overleden, mijn lieve man, onze goede en zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Sjeng Linden

echtgenoot van

Johanna Bemelmans

Hij overleed [illegible] jaar, na een [illegible] voorzien van de h. sacramenten der zieken.

[illegible]

Familie Linden
Familie Bemelmans

6443 EJ [illegible], 21 december 1990
[illegible]

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op maandag 24 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Theresia te Kl[illegible], waarna wij hem te ruste leggen op de r.k. begraafplaats [illegible].
[illegible] in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Avondwake [illegible] onze dierbare overledene zondag 23 december om 18.00 uur in voornoemde parochiekerk.
Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel van het De Weverziekenhuis te Heerlen, dagelijks van 16.00 tot 17.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Bedroefd maar dankbaar voor alles wat hij voor ons is geweest, delen wij u mede dat onze dierbare en zorgzame vader, schoonvader, opa en huisgenoot onverwacht van ons is heengegaan

Godefridus Johan Vissers

ereburger van Drunen
weduwnaar van

Anna Maria Adriana Elshout

geboren te Drunen op 12 april 1906
en aldaar overleden op 21 december 1990

Kinderen en kleinkinderen
Riet Vissers

21 december 1990
Brakenstraat 2, 5151 GM Drunen

De plechtige h. mis van Requiem zal worden opgedragen, maandag 24 december om 14.00 uur in de parochiekerk van de H. Lambertus, aan het Raadhuisplein te Drunen, waarna de bijzetting zal plaatsvinden op het parochiekerkhof aldaar.
Voor zijn gedachtenis zal in deze kerk, zondag 23 december om 19.00 uur een avondwake worden gehouden.
Bezoek in de rouwkamer van het Uitvaartcentrum "Bloemendaal", Bloemendaalweg 38 te Waalwijk, zondag 23 december van 15.00 tot 15.30 uur.
Gelegenheid tot condoleren uitsluitend schriftelijk voor de avondwake en voor de uitvaartmis in de parochiekerk.
Liever geen bezoek aan huis, geen bloemen.

Met verslagenheid hebben wij kennisgenomen van het plotselinge overlijden van
de heer

G.J. (Jo) Vissers

oud-direkteur van de Vissers Bedrijven en tot en met het laatst toe als aktief adviseur aan „zijn" onderneming verbonden.
Hij was ruim 45 jaren de stuwende kracht en toonde tot de laatste dag zijn grote persoonlijke betrokkenheid.
Na een arbeidzaam en zorgzaam leven ruste hij in vrede.

Vissers' Wegenbouw, Drunen, Maaskant Betonwarenindustrie Maas en Waal, Malden Hoka, Rosmalen

---

Met leedwezen vernamen wij het plotselinge overlijden van
de heer

G.J. Vissers

Zijn grote inzet, zijn bezielende leiding en zijn persoonlijke betrokkenheid bij het welzijn van zijn medewerkers herinneren wij ons in dankbaarheid.
Onze deelneming gaat uit naar familie.
Hij ruste in vrede.

De medewerkers van de Vissers Bedrijven

Bevorderd tot Heerlijkheid

Haar stoel is leeg,
Haar stem is stil
Wij zeggen Heer
Het was Uw wil

Bedroefd om haar heengaan, maar dankbaar voor hetgeen zij voor ons betekend heeft, geven wij u kennis van het overlijden, rustig en kalm, na een liefdevolle verzorging in het bejaardentehuis de Kruisberg, van onze lieve mem, schoonmoeder, beppe, overgrootmoeder, over-overgrootmoeder en tante

Saakje Alberda

weduwe van

Gregorius Johan Sipsma

op de leeftijd van 87 jaar.

In dankbare herinnering:
[illegible]
Treebeek: G. Sipsma
A. Sipsma-Bosma
Treebeek: A. Mulder-Sipsma
K. Mulder
Australië: J. Pluim-Sipsma
Geleen: J. Sipsma
M. Sipsma-Lobban
Schinveld: K. Veltrop-Sipsma
G. Veltrop
kleinkinderen, achterkleinkinderen en achter-achterkleinkinderen

Brunssum, 21 december 1990
Corr.adres: fam. W. Sipsma-Dassen, Maanstraat 1, 6446 XE Brunssum

De uitvaartdienst, geleid door luitenant Pater, zal plaatsvinden op maandag 24 december 1990 om 12.00 uur in de zaal van het Leger des Heils aan de Horizonstraat 77 te Brunssum, waarna de begrafenis aansluitend zal plaatsvinden op de algemene begraafplaats aan de Marebosjesweg.
Er is gelegenheid tot schriftelijk condoleren in voornoemde zaal.
Mem is opgebaard in het mortuarium van de Kruisberg, Kruisbergstraat 47 te Brunssum.
Wij u indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Onze allerliefste echtgenoot, vader, schoonvader en opa, heeft voorgoed afscheid van ons genomen.
Wij kunnen niet zeggen hoe zwaar het ons valt onze trouwe vriend te moeten missen.

Piet Wijnen

echtgenoot van

Nelly Schurgers

Hij overleed, voorzien van de h. sacramenten, op de leeftijd van 75 jaar.

Nieuwstadt: Nelly Wijnen-Schurgers
Heerlen: Miep en Frans
Wijlre: Petra en Rogier
Pierre en Mieke
Marco en Gabriëla
Wijlre: Ans Bertien

6118 AC Nieuwstadt, 20 december 1990
Grachtstraat 30

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op maandag 24 december om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Gertrudis te Wijlre, waarna begrafenis op het r.k. kerkhof aldaar.
Overtuigd van uw medeleven is er geen condoleren.
Avondwake aansluitend avondmis heden, zaterdag om 18.30 uur in voornoemde kerk.
Pap is opgebaard in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis te Sittard.
Gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.

---

†

Bedroefd, doch dankbaar voor wat hij voor ons betekend heeft, geven wij u kennis, dat voorzien van de h. sacramenten der zieken in het De Weverziekenhuis te Heerlen, op de leeftijd van 77 jaar is overleden, mijn dierbare echtgenoot, onze zorgzame vader, schoonvader, lieve opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Guilleaum Michaël Frijns

echtgenoot van

Maria Anna Hubertina Wijnands

De bedroefde familie:
Broekhem: M.A.H. Frijns-Wijnands
Broekhem: Leon
Broekhem: Piet en Wies
Pascal, Roger
Broekhem: Hub en Monique
François
Houthem: Paul en Els
Tamara, Vincent
Schimmert: Jan en Maria
Tanja
Luxemburg: Marlies en Ad
Benno, Ronnie
Houthem: José
Schimmert: Jo
Joyce, Didier
Broekhem: Jos en Marianne
Cindy, Ronald
Familie Frijns
Familie Wijnands

6301 TN Broekhem-Valkenburg aan de Geul, 21 december 1990
van Pallandtlaan 27

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden maandag 24 december a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Joseph te Broekhem, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de r.k. begraafplaats te Houthem St. Gerlach.
Overtuigd van uw medeleven zal er geen condoleren zijn.
Voor de zielerust van de overledene zal zondag 23 december de avondwake gehouden worden om 19.00 uur in voornoemde kerk.
De dierbare overledene is opgebaard in mortuarium Smeets, Spoorlaan 29 Valkenburg aan de Geul. Bezoek van 18.00 tot 19.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Diep bedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmee hij ons heeft omringd en na een leven van hard werken, hebben wij plotseling afscheid moeten nemen van onze vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Harry van Leuken

echtgenoot van wijlen

Josephina Plum

Hij overleed in de leeftijd van 85 jaar.
Lieve opa, rust zacht.

Je kinderen en kleinkinderen

6445 BZ Brunssum, 20 december 1990
Torenstraat 12

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op maandag 24 december a.s. om 10.00 uur in de parochiekerk van H. Familie te Langeberg-Brunssum, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de algemene begraafplaats aan de Merkelbeekerstraat.
Bijeenkomst in bovengenoemde kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Vader is opgebaard in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartcentra, Spoorsingel 4 te Heerlen.
Bezoektijd dagelijks van 19.00 tot 19.30 uur.

---

†

[illegible] ziekte, geheel onverwacht, in de leeftijd van 83 jaar, mijn onvervangbare echtgenoot, onze oom Pam, broer, schoonbroer en oom

Lambert Aretz

echtgenoot van

Margaretha Latour

Heerlen: M. Aretz-Latour
Heerlen: J.A.J. Latour
H.J. Latour
M.Th. Latour-Hermans
Heerlen: A.J. Latour
R. Latour-Quanjel
Tom en Yvette

20 december 1990
Heigrindeweg 29, 6413 BW Heerlen

De plechtige uitvaartmis zal worden gehouden maandag 24 december om 12.30 uur in de H. Corneliuskerk te Heerlerheide, waarna aansluitend crematie in het crematorium te Imstenrade-Heerlen.
Voor aanvang van de plechtigheid is er gelegenheid tot schriftelijke condoleance, achter in de kerk, vanaf 12.10 uur.
Zij die onverhoopt geen kennisgeving mochten hebben ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Met verslagenheid hebben wij kennis genomen van het plotselinge overlijden van onze schutterscollega

Bert Dierkx

Bert heeft zich [illegible] voor de vereniging.
Wij zullen Bert als man met een groot schuttershart [illegible] missen.

[illegible]

Met grote verslagenheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van onze vriend en kaartkoerapel

Bert Dierkx

Wij wensen [illegible] kinderen veel sterkte toe om dit verlies te dragen.

Kaartvereniging "[illegible]"

Met grote verslagenheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van

Bert Dierkx

Wij wensen [illegible] veel sterkte toe [illegible] te dragen.

[illegible]

---

†

Waar je nu bent, kunnen wij niet weten.
We zullen de tijd met jou nooit vergeten.
Je bent bij ons, en diep in mij
zo ver weg en toch...
zo dichtbij.

Wij allen die van hem hielden, delen u met droefheid mede, dat van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten der zieken, in de gezegende leeftijd van 85 jaar, onze lieve en zorgzame vader, schoonvader, groot- en overgrootvader, schoonbroer, oom en neef

Mathieu Simonis

echtgenoot van wijlen

Maria Dusch

Eijsden: N. Simonis
E. Simonis-Schroen
en kinderen
Noorbeek: H. Simonis †
Noorbeek: R. Simonis
Noorbeek: L. Simonis
C. Simonis-Dolmans
kinderen en kleinkinderen
Delft: P. Simonis
C. Simonis-Rikaart
kinderen en kleinkinderen
Noorbeek: G. Augenbroe-Simonis
W. Augenbroe †
kinderen en kleinkinderen
Noorbeek: A. Wyers-Simonis
J. Wyers
en kinderen
Familie Simonis
Familie Dusch

6255 AR Noorbeek, 19 december 1990
Rubdelstraat 7

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op maandag 24 december om 11.00 uur in de parochie van St. Brigida, Paviljoenstraat te Noorbeek.
Zondagavond om 19.00 uur gebedsdienst in voornoemde parochie.
Vader is opgebaard in het mortuarium, Kerkstraat 17A te Eijsden, alwaar gelegenheid tot afscheidnemen van 19.00 tot 20.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Wij willen u rust gunnen.
Al is vol droefheid ons hart.
U lijden zien en
niet kunnen helpen, dat was onze smart.

Met diepe droefheid, maar in grote dankbaarheid voor hetgeen hij voor ons betekend heeft, geven wij u kennis, dat vrij onverwacht van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, in de leeftijd van 62 jaar, onze dierbare vader, schoonvader, opa, schoonzoon, broer, zwager, oom en neef

Harrie Spijkers

weduwnaar van

Annie Kroesbergen

Brunssum: Roger en Ingrid Spijkers-Willems
Kerkrade: Diana en John Gorissen-Spijkers
Cynthia
Familie Spijkers
Familie Kroesbergen

Heerlen, 20 december 1990
Heerenweg 352
Corr.adres: Willem Alexanderstraat 62, 6441 AX Brunssum

De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op maandag 24 december om 11.30 uur in de parochiekerk H. Familie te Brunssum-Langeberg, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de r.k. begraafplaats Rumpen.
Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Avondmis, mede tot intentie heden, zaterdag om 19.00 uur in eerdergenoemde kerk.
De overledene is opgebaard in het Uitvaartcentrum Dela, Graafbroekerweg 20 te Heerlen.
Gelegenheid tot rouwbezoek heden, zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur.
Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze aankondiging als zodanig beschouwen.

---

†

Geheel verslagen geven wij u kennis dat heden totaal onverwacht, naar onze mening veel te vroeg, uit ons midden werd weggenomen onze lieve zoon, broer, schoonbroer, oom en neef

Edy Pisters

Hij overleed op 32-jarige leeftijd.

Puth: Piet Pisters
Maria Pisters-Wetzels
Neerbeek: Huub Pisters
Henny Pisters-Steijns
Nastascha, Patricia
Breda: Loek Pisters
Marjolein van Riemsdijk
Familie Pisters
Familie Wetzels

6155 NA Puth, 20 december 1990
Geleenstraat 7

De plechtige eucharistieviering zal plaatshebben maandag 24 december a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk H. Petrus Canisius te Puth, waarna de begrafenis op het parochiekerkhof aldaar.
Bijeenkomst in de kerk.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.
Mede tot intentie van de dierbare overledene zal een avondmis worden opgedragen heden, zaterdag 22 december om 19.00 uur in voornoemde kerk.
Edy is opgebaard in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis te Sittard, alwaar gelegenheid tot bezoek dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Dankbetuiging

Het is helaas onmogelijk iedereen persoonlijk te bedanken voor het betoonde medeleven na het overlijden van mijn lieve

André Vogely

De welgemeende woorden, zowel schriftelijk als persoonlijk, hebben ons bijzonder getroost. Het was hartverwarmend te zien dat zovelen waren gekomen om hem de laatste eer te bewijzen. Wij willen u langs deze weg oprecht bedanken.

Betsy Vogely
Edco

De zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 23 december om 11.00 uur in de St. Jozefkerk te Heerlerbaan.

Uw blijken van medeleven na het overlijden en bij de uitvaart van onze goede vader en opa

Bonne Olijve

waren voor ons een groot troost en steun.
Hiervoor onze hartelijke dank.

Familie Olijve

Brunssum, december 1990

OVERLE[illegible]

† Toon Beu[illegible] jaar, echtgen[illegible] Mia Bakkus, [illegible] gisstraat 45, 6[illegible] Ohe en Laak. D[illegible] tige uitvaartdie[illegible] worden gehou[illegible] zaterdag 15 de[illegible] 1990 om 14.00 u[illegible] parochiekerk v[illegible] Vrouw Geboort[illegible] en Laak.

† Jan Prejean, [illegible] echtgenoot v[illegible] Beckers, Markts[illegible] 6067 BT Linn[illegible] plechtige u[illegible] dienst is gehou[illegible] maandag 17 dec[illegible] 1990, om 13.00 u[illegible] parochiekerk va[illegible] Martinus te Lin[illegible]

† Réne W.S. [illegible] boom, 90 jaa[illegible] genoot van [illegible] Bruggen, Me[illegible] 136B, 6213 EE [illegible] tricht. Euchari[illegible] ring in de paroch[illegible] van de H.H. Pe[illegible] Paulus te Wolde[illegible] tricht heden zate[illegible] december.

† Maria Aria[illegible] jaar, echtgen[illegible] Wiel Cuijpers, [illegible] laan 18, 6051 B[illegible] bracht. De p[illegible] uitvaartdienst [illegible] den gehouden [illegible] zaterdag 22 de[illegible] om 11.00 uur in d[illegible] chiekerk van S[illegible] trudis te Maasbr[illegible]

Enige en algemene kennisge[illegible]

†

Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat zi[illegible] ons betekend heeft, geven wij u kennis, dat [illegible] jarige leeftijd van ons is heengegaan, mij[illegible] vrouw, onze zorgzame moeder, schoonm[illegible] oma en overgrootoma

Mia Brauns

echtgenote van

Werner Roering

Heerlen: Werner Roering
kinderen, klein- en achterkleinkinderen

6412 BN Heerlen, 17 december 1990
Grasbroek 15

De begrafenis heeft in het bijzijn van de naa[illegible] milie in stilte plaatsgevonden.

In de nacht van donderdag op vrijdag overle[illegible] een kort ziekbed mijn dierbare dochter en on[illegible] ve moeder

Helga Paetzold

weefster

Hilde Paetzo[illegible]
Roger Ottenh[illegible]
Tom Ottenhe[illegible]
Koen Ottenh[illegible]
Marc Ottenh[illegible]
Maja Ottenh[illegible]

21 december 1990.
Begijnenhofstraat 7, 6131 EW Sittard

De overledene is opgebaard in het mortuariu[illegible] het ziekenhuis te Sittard, alwaar gelegenheid [illegible] scheid nemen dagelijks van 17.30 tot 18.15 u[illegible]
De crematie zal in familiekring plaatshebben[illegible]

Doorheen nevels van vreugde en ve[illegible]
stappen wij
op weg naar onszelf.
(Jo[illegible])

Hierbij geven wij u kennis van het overlijden [illegible] onze vriend

Josef Herriger

De begrafenisplechtigheid zal plaatsvinden [illegible] parochiekerk van Windhagen (Duitsland), op[illegible] derdag 27 december om 14.30 uur.
Mochten wij iemand vergeten zijn te bellen [illegible] schrijven, dan hopen wij dat hij/zij deze ann[illegible] als kennisgeving beschouwt.

Paul Kuijpers (04406-16726)
Jacques Reiners (04407-2478)

Dankbetuiging

†

Omdat het voor ons onmogelijk is iedereen[illegible] soonlijk te benaderen, willen wij u op deze m[illegible] hartelijk danken voor de steun, die wij onde[illegible] den tijdens de ziekte en het overlijden van

Hub Caubo

Door uw medeleven en overweldigende belan[illegible] ling thuis en bij de begrafenis voelen wij o[illegible] sterkt, dit onbegrijpelijke, zware verlies te [illegible]

Mevrouw E.J. Caubo-Fer[illegible] en kinderen

Puth, december 1990
Geleenstraat 58

De plechtige zeswekendienst vindt plaats op [illegible] dag 27 december om 11.00 uur in de parochi[illegible] van de H. Petrus Canisius te Puth.

Dankbetuiging

Voor de vele blijken van medeleven na het o[illegible] lijden en voor uw aanwezigheid bij de uitv[illegible] dienst en begrafenis van onze zus, schoo[illegible] tante en nicht

Tilla Smeets

zeggen wij u hartelijk dank. Uw warme be[illegible] stelling was voor ons een steun en troost.

Familie Sme[illegible]

Doenrade, december 1990

De zeswekendienst zal gehouden worden den, zaterdag 22 december om 19.00 uur, i[illegible] St. Jozefkerk te Doenrade.

vervolg familieberichten zie pagin[illegible]

[B]oeren krijgen extra financiële steun van rijk en provincie

Milieuregels in heel Mergelland strenger

Van onze verslaggever

[MA]ASTRICHT – Voor boeren in het totale Mergelland is tot [...] een bedrag van drie miljoen gulden gereserveerd, voor [...]ing van de gevolgen van strengere milieumaatregelen. [...]e miljoen komt van het rijk en één miljoen van de provin[cie]. De betreffende milieu-eisen staan in het Intentieprogram[ma] Bodembescherming Limburg, dat GS gisteren aan de Sta[ten t]er vaststelling hebben toegezonden.

Dat programma is opgezet om de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater in de provincie te verbeteren. Het Mergelland wordt daarin als eerste bodembeschermingsgebied aangewezen. Binnen dit gebied worden extra maatregelen genomen ter bescherming van het water.

Om de milieu-eisen uit te werken is door de provincie de Verordening Bodembeschermingsgebied Mergelland opgesteld. Die verordening is inmiddels ook ter goedkeuring naar de Staten gestuurd. Via die verordening worden de strenge milieuregels die gelden in waterwingebieden van toepassing op het totale Mergelland.

Dat heeft nogal wat consequenties voor de landbouwers in dit gebied en dan met name voor wat betreft het uitrijden van mest. Dat zal in de toekomst in nog mindere mate mogen dan thans het geval is. Via een zogenoemde 'draagvlakregeling' geven provincie en rijk echter steun aan de boeren voor het nemen van maatregelen. Fianciële compensatie wordt onder andere geboden voor de bouw van individuele mestopslagplaatsen. In 1995 moet een boer namelijk vijf tot zes maanden lang de mest die zijn bedrijf produceert zelf kunnen opslaan. In het Mergelland moet alleen al daarvoor versneld extra capaciteit worden gerealiseerd.

Verder kunnen de boeren met mestoverschotten de mest aanbieden aan de Mestbank. Daar wordt deze dan verder verwerkt. Dit kost de boeren geen cent.

[H]elga Paetzold.

[W]eefkunstenares [H]elga Paetzold in [Si]ttard overleden

Van onze kunstredactie

[SITT]ARD – De bekende Sittardse [...]kunstenares Helga Paetzold is [...]nacht na een kort ziekbed op [...]ige leeftijd overleden.

[Helg]a Paetzold verwierf in Limburg [...]ar ook ver daarbuiten – grote [bek]endheid. Zij werd in 1933 in Si[...] geboren. In Duitsland studeer[de z]ij aan de Werkkunstschule in [Dü]sseldorf en naderhand aan de [Jan] van Eyck-academie in Maas[trich]t. Daarna vestigde zij zich aan [de] Begijnenhofstraat in Sittard, [waar] zij tot aan haar dood woonde.

[Weef]kunst had voor Helga Paetzold [een] monumentale architectonische [waa]rde. Haar doeken die 'groot [moes]ten hangen', zoals zij het zelf [uitd]rukte, zijn doorgaans dan ook [van] flinke omvang en in tal van [open]bare gebouwen zichtbaar voor [het] publiek. Zo hangt het tapijt [...]urbloemen' in het provinciehuis [in] Maastricht en 'Rotsbloemen' in [dat] van de provincie Utrecht.

[...]st vormden bloemen, vlinders, [...] licht en landschap de onder[wer]pen voor haar weef-oeuvre in di[ver]se kleurtonen en afmetingen. [Ro]nd 1983 kwam daar verandering [in.] Beelden uit haar jeugd en haar [...]niteit met de noden van de Der[de] Wereld gingen meer en meer [haa]r werk bezielen. Dat leidde tot [pro]bleme tapijten, zoals Pena Negra [(Zw]arte Pijn) met als onderwerp het [lijd]en in de concentratiekampen.

[De] crematie van Helga Paetzold zal [in] besloten familiekring plaats heb[be]n.

Moord in Eschweiler

[E]SCHWEILER – Een 36-jarige tex[tie]lhandelaar uit Eschweiler is gis[ter]nacht in zijn woning in Eschwei[ler] vermoord. Als hoofdverdachte is [ee]n 26-jarige compagnon opgepakt [di]e drie uur eerder van een dagen[la]nge zakenreis in het voormalige [O]ost-Duitsland was teruggekeerd.

[Be]ide mannen handelden sinds en[ke]le jaren in textiel. Eigenaar van de [ma]rkthandel was de vermoorde [m]an. Het slachtoffer is volgens de [D]uitse justitie met een bijl of met [ee]n mes om het leven gebracht. [N]aar sectie zal dat nog moeten uit[w]ijzen.

[R]echtbank acht [d]rugsfabricage niet bewezen

[M]AASTRICHT – In plaats van vier [ja]ar, zoals door de officier van justi[tie] geëist, werd de 29-jarige J.M. uit [H]eerlen vrijdag veroordeeld tot [tw]ee jaar gevangenisstraf. De even[o]ude Brunssummer V.C. werd na [ee]n eis van eveneens vier jaar ver[o]ordeeld tot een half jaar gevange[ni]sstraf. De rechtbank in Maastricht [a]chtte alleen bewezen dat beiden [zi]ch hadden schuldig gemaakt aan [h]et verhandelen van amfetamine. [D]e officier had in zijn eis ook laten [m]eewegen dat zij voorbereidingen [z]ouden hebben getroffen zelf amfe[ta]mine te produceren. De recht[ba]nk was daar niet zo zeker van en [s]prak beiden op dit punt vrij.

Ree botst tegen auto

NIEUWSTADT – Een niet alledaagse botsing deed zich gistermiddag voor op de verbindingsweg tussen Susteren en Sittard, ter hoogte van Nieuwstadt. Daar stak plotseling een ree de weg over. Een automobilist uit Susteren werd verrast door het overstekend wild en kon een botsing met het dier niet voorkomen. De auto liep een flinke deuk op, terwijl de ree de aanrijding met de dood moest bekopen.

(ADVERTENTIE)

LES DEUX

Restaurant

IS GEOPEND

de keuken is open
van 18.00-22.00 uur

Reserveringen voor 1e en 2e
kerstdag nog mogelijk

8 gangen menu
ƒ 110,- p.p.

LES DEUX
Restaurant
Dreevogelstraat 137
6466 GK Kerkrade W
Tel. 045 - 42 62 61

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De 31-jarige mevrouw T.J. uit Maastricht is gisteravond ernstig gewond geraakt bij een verkeersongeval op het kruispunt Cannerplein/Tongerseweg in haar woonplaats.

Chauffeur aangehouden

Maastrichtse zwaargewond na ongeval

Zij werd op de fiets geschept door een witte VW-Golf met een Belgisch kenteken, die met onverminderde snelheid het kruispunt naderde en na het ongeval wegvluchtte via de Bieslanderweg richting Belgische grens.

Mevrouw J. moest met ernstig hoofdletsel worden overgebracht naar het Academisch Ziekenhuis Maastricht.

Aan de hand van verklaringen van getuigen kon de politie de herkomst van de wagen achterhalen. Die bleek toe te behoren aan P., een inwoner van Luik.

De politie van deze stad wachtte de wagenbezitter gisteravond bij zijn woning op en hield hem aan. Zijn wagen bleek nog 'verse' aanrijdingsschade te hebben.

De man had gereden onder invloed van alcohol en werd ingesloten. In een eerste verhoor ontkende hij bij de aanrijding betrokken te zijn geweest.

● *De medewerkster van douane-agent Linssen heeft het tegenwoordig druk in Maaseik met het in orde maken van formulieren voor de uitvoer van gebruikte auto's door Oosteuropeanen.*

Foto: WIDDERSHOVEN

Tientallen auto's via Maaseik naar Oost-Europa

'We kunnen ze tussen de boterham leggen'

Vervolg van pagina 1

MAASEIK/ROERMOND – „Je koopt een stuk grond in Polen of het oosten van Duitsland, je zet er een loods op, brengt de auto's die je hier niet verkoopt daar naar toe, en verkopen maar", zo legt een woordvoerder van Ford-dealer Jan op 't Root uit Roermond de simpele gang van zaken uit. Het bedrijf begon een maand geleden met deze constructie en volgens de woordvoerder loopt de handel 'voorspoedig'.

Ook de automobielbedrijven Piet Janssen uit Vlodrop, Van Haren uit Venraij, en Janssen uit Roermond exporteren gebruikte auto's naar de landen in oostelijk Europa. Met dit nieuw ontdekte 'gat in de markt' proberen de autohandelaren van hun overschot aan gebruikte auto's af te komen. Bovendien wordt zo een deel van de misgelopen inkomsten gecompenseerd doordat de Oosteuropeanen massaal in België goedkopere tweedehands auto's kopen.

De handel in gebuikte auto's is op dit moment zo hevig dat in België een groot tekort aan tweedehands auto's is ontstaan. Tegelijkertijd kampen de Limburgse autohandels met een omvangrijk overschot aan gebruikte auto's.

De Nederlandse auto's zijn duurder vanwege de Bijzondere Verbruiks Belasting (BVB. In België kent met deze belasting niet voor gebruikte auto's. De belangenorganisatie van de autohandelaren in Nederland, de Bovag, heeft een ander aangekaard bij het Europees Parlement. De Bovag wil dat de BVB niet wordt geheven op gebruikte auto's die het land uit gaan. Eerder dit jaar kreeg de Bovag in een procedure bij de Raad van State nul op het rekest.

Boterham

„We kunnen ze tussen de boterham leggen, we kunnen bijna geen auto meer zien", zegt mevrouw Linssen van de gelijknamige douane-agent uit het Belgische Maaseik. Bij Linssen worden dagelijks tientallen auto's van de benodigde formulieren voorzien om ze vanuit België naar Oost-Europa te kunnen brengen.

„Daar zijn partikuliere Oosteuropenen bij, maar ook handelaren, die in opdracht van bedrijven in de voormalige Oostbloklanden gebruikte auto's inkopen. Ze komen hier met vrachtwagens langs met zo'n tien auto's erop", aldus Linssen. De kosten om de noodzakelijke papieren voor uitvoer in orde te maken bedragen per auto ongeveer veertig gulden.

Volgens Linssen zijn het vooral Polen en inwoners van het voormalige Oost-Duitsland die in België een auto komen kopen. Ook Joegoslaven, Roemenen en mensen uit het Russische Litouwen zijn de afgelopen maanden bij Linssen langs geweest.

Brieven

George Habets van de gelijknamige Volkswagendealer in de Belgische plaats Dilsen krijgt ook regelmatig Oosteuropeanen over de vloer. Habets: „Ze komen met vier à vijf mannen tegelijk, tegenwoordig een aantal keren per week. Ze hebben een bepaald budget, en kopen meestal een auto van ongeveer vier à vijf jaar oud."

Habets kan de klanten uit Oost-Europa momenteel weinig bieden. „We hebben geen gebruikte auto's van die leeftijd meer. Er is nu meer vraag dan aanbod", aldus Habets. Dezelfde situatie is bij de Opel-dealer in Maaseik ontstaan. „Als we genoeg auto's hadden konden we nog veel meer verkopen. Wij ontvangen ook regelmatig brieven van Opeldealers uit Polen die ons vragen uit te kijken naar een tweedehands auto. Maar ook daar kunnen we niet aan voldoen", aldus de verkoper van de dealer uit Maaseik.

De nu ontstane situatie is volgens douane-agent Linssen geen blijvende. Volgens haar gebruiken Oosteuropanen nu hun spaarcenten voor de aanschaf van een auto. „Over een jaar of twee is iedereen die een Westerse auto wilde hebben hier geweest, en dan stabiliseert de markt zich weer."

Een erg gewild automerk is Mazda. Ook Volkswagen, Ford en Opel liggen goed in de markt bij de kopers uit het voormalige oostblok. Daarentegen zijn auto's van Frans fabrikaat onverkoopbaar aan de Oosteuropeanen.

Petjesverbod gehandhaafd

Klacht van gevangenen is gegrond

SITTARD – De beklagcommissie van de gevangenis 'de Geerhorst' in Sittard heeft de gevangenen, die bezwaar hadden gemaakt tegen het verbod van de directie om bepaalde petjes te dragen, gelijk gegeven. De klacht is gegrond verklaard, aldus mr H.Peters, raadsman van de gedetineerden.

Dat neemt echter niet weg dat het draagverbod op de bewuste petjes, met het opschrift 'Bah, cipier', van kracht blijft. Directeur J. Gorissen van de Sittardse strafinrichting zei in een reactie dat hij bij het verbod blijft. Zodra de beslissing van de beklagcommissie officieel binnen is, zal hij niet aarzelen om beroep aan te tekenen. Het beroep heeft geen opschortende werking van het verbod.

Volgens mr Peters is het opschrift op de petjes louter humoristisch bedoeld. Bovendien werden de petjes al een tijd lang gedragen, aldus de raadsman, voordat het verbod werd ingesteld.

De directie neemt het opschrift op de petjes echter uiterst serieus. Zij vreest dat dit de tegenstellingen tussen de gedetineerden en het personeel slechts vergroot. „En daar doet de advocaat nog eens driftig aan mee", aldus directeur J.Gorissen.

Hij vindt dat de actie van de gedetineerden alleen als treiteren en pesten gezien kan worden. Directeur Gorissen: „Dit werkt spanningen verhogend. We moeten bovendien voorkomen dat het personeel aan dit spel meedoet."

De gevangenisdirectie vindt dat er wel leukere manieren te bedenken zijn om ludiek over te komen. Directeur Gorissen bestrijdt ook de mening dat het verbod een beknotting van de vrijheid van meningsuiting inhoudt.

Het dragen van de petjes met de genoemde tekst druist volgens hem in tegen de ordehandhaving binnen de strafinrichting.

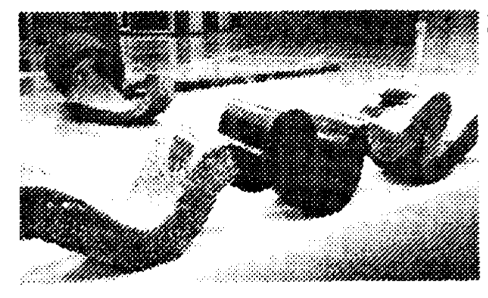
(ADVERTENTIE)

MORGEN IS HET WEER ZOVER

Beelden, foto's en zang bij het Abp

"Schrijven en tekenen in steen", zo wordt het werk van de Venlose beeldhouwer Hans Reijnders wel omschreven. Zijn soepele sculpturen in hard garniet delen de hal van het Abp hoofdkantoor met zo'n 60 foto's van de 9 leden tellende fotoclub Iris uit Kerkrade, onder het thema:

2D/3D

Zondag 23 december a.s. tussen 14.00 en 17.00 uur is deze expositie in het Abp hoofdkantoor aan de Oude Lindestraat 70 te Heerlen voor iedereen gratis toegankelijk.
Het Chèvremonts Mannenkoor 1912 zal de middag muzikaal opluisteren met werken van o.a. Schubert, Mozart en Limburgse componisten. Dion Ritten dirigeert en Gerald Wijnen bespeelt de piano.

ABP

Wij zien u graag komen.

Marja Koopman-Goumans nieuwe burgemeester Posterholt

Wethouder Hoorn wilde terug naar het Zuiden

Van onze verslaggever

MIDDEN-LIMBURG – Weer terug naar het Zuiden. Dat is voor Marja Koopman-Goumans, 46 en CDA-wethouder in het Noordhollandse Hoorn, een niet geringe reden geweest te solliciteren naar de burgemeesterspost in Posterholt. Samen met PvdA-wethouder Henk Opsteegh (43) uit Tegelen, die benoemd is tot burgemeester van Swalmen, behoort de ooit in Sittard wonende Hoornse wethouder, tot de nieuw benoemde burgemeesters in Midden-Limburg.

Een andere verrassing is dat waarnemend burgemeester in Posterholt, Irene Maks-van Veen (46), eerste burger in Heythuysen wordt. Het is weliswaar overeenkomstig de unanieme voordracht van de vertrouwenscommissie in Heythuysen, maar niet geheel in overeenstemming met de ingediende profielschets. Daarin werd gesteld dat een CDA-burgemeester die bovendien op dit moment buiten Midden-Limburg werkzaam is, de voorkeur van de raad genoot. Maks is lid van de PvdA en bovendien reeds bestuurlijk actief in de regio.

In de andere herindelingsgemeenten zijn in bijna alle gevallen de zittende burgemeesters herbenoemd. Dat wijkt af van de burgemeestersbenoemingen tijdens de herindeling van Zuid-Limburg. Bij het indienen van de profielschetsen begin deze maand had gouverneur Emiel Mastenbroek nog laten weten dat de burgemeesters niet automatisch in dezelfde gemeente herbenoemd zouden worden „omdat een nieuwe uitdaging op zijn tijd nodig is."

Het lijstje van de herbenoemde burgemeesters luidt:
Roermond: mr J. Daniëls (63,CDA)
Haelen: Sjors van Riet (56, CDA)
Heel: Jo Simons (52, CDA)
Maasbracht: Piet Vaes (57, CDA)
Melick-Herkenbosch: M. Smeets (53, VVD)
Roggel: Jan Peeters (52, CDA)

Even terug naar mevrouw Koopman in Hoorn, de kersverse burgemeester van Posterholt. „Nu de beide kinderen het huis uit zijn, stond mij wat betreft verkassen naar het zuiden niets meer in de weg.". Zij zal zich op zo kort mogelijke termijn met haar man vestigen in de nieuwe gemeente. Haar drang tot terugkeer naar Limburg heeft alles te maken met het feit dat zij van haar negende tot haar zeventiende in Sittard heeft gewoond.

De bestuurster die door menigeen wordt geprezen om haar gedrevenheid, warme uitstraling en menselijke contacten, maakte sinds 1986 deel uit van het Hoornse college. Ze vindt dat ze ontzettend veel geleerd heeft in die periode, waarin ze zich met name bezig hield met sociale zaken, werkgelegenheid en welzijn.

„Je moet vooruit kijken; anderhalf jaar geleden werd er druk op me uitgeoefend om me kandidaat te stellen voor de Tweede Kamer. Ik heb het uiteindelijk niet gedaan. De lokale politie trekt me toch meer." Ze verwacht weinig aanpassingsproblemen te ondervinden ook al gaat ze als wethouder van een Noordhollands provinciestadje met 60.000 mensen naar het burgemeesterschap van een overwegend katholieke plattelandsgemeente met 11.000 ingezetenen.

„Ik vind het hartstikke leuk dat het nu is gelukt; het is een prachtige streek met veel bossen en een groot recreatiegebied," besluit mevrouw Koopan die gisterochtend per telefoon een korte kerstvakantie naar het Zuidlimburgse Ubachsberg vertrok.

Milieu

De nieuwe burgervader Opsteegh van Swalmen is 12,5 jaar onafgebroken wethouder van Tegelen geweest. In het dagelijks bestuur van het gewest Noord-Limburg had hij de laatste vier jaar milieuzaken in zijn portefeuille. „Die kennis van milieuzaken komt goed van pas in Swalmen. Het vliegtuigafwaai, ontgrondingen, de aanleg van de R73 en het kwetsbare Swalmdal vereisen de nodige kennis op dat gebied."

Mastenbroek zal de nieuw benoemde burgemeesters volgende week vrijdag beëdigen in de Statenzaal van het gouvernement in Maastricht.

● *Mevrouw M. Koopmans-Goumans, binnenkort burgemeester van Posterholt. „Hartstikke leuk dat het gelukt is."*

Leven achter dichtgetrokken gordijnen of in een kelderruimte. Nooit meer op vakantie kunnen gaan. Een frisse neus halen als het buiten pikdonker is. Dikwijls depressief. Veel piekeren. Een totaal veranderde sfeer in het gezin. Een steeds kleiner wordende kennissenkring.

Gevolgen van de zeldzame ziekte foto-allergie. Vrij vertaald: het daglicht niet kunnen verdragen.
Wie zich niet aan de strenge voorschriften houdt en toch overdag de buitenlucht opzoekt, krijgt meteen een rood gezwollen gezicht en een fel jeukerige huid. Elly Cremers uit Den Bosch is een van de tien, misschien vijftien Nederlanders die de merkwaardige ziekte onder de leden heeft.

De 49-jarige Brabantse heeft de afgelopen drie jaar leren leven 'in het donker'. Door haar ervaringen met artsen, ziekenhuizen, sociale instellingen, gemeentelijke diensten én een tv-interview is zij als spreekbuis gaan fungeren voor een aantal lotgenoten.
Regelmatig heeft Elly Cremers contact met de Geleense José Vissers. Zij lijdt aan SLE (Systemische Lupus Erythematodes) en kampt al vijftien jaar met vernauwde bloedvaten, huiduitslag, vermoeidheidsverschijnselen, gewrichts- en spierpijnen. Ook José zit overdag binnen achter hermetisch gesloten lamellen. Een verhaal met een zuinige lach en een dikke traan.

Smeekbede van Geleense voor speciale folie

Allergisch voor daglicht

● *José Vissers zit overdag binnen met de lamellen potdicht.* Foto: PETER ROOZEN

GELEEN/DEN BOSCH – Een buitenstaander die overdag een bezoekje brengt aan José Vissers in haar woning aan de Luxemburgstraat wordt overmand door een bedrukt, onbehaaglijk gevoel. Veelal donkere vertrekken, alleen in de woonkamer branden een paar lampjes. De kerstboomverlichting brengt (gelukkig) enig licht in de duisternis.

Aanleiding om een vrolijk onderwerp aan te snijden is er nauwelijks. Daarvoor is de ellende in huize Vissers veel te groot. „De mensen die hier op bezoek komen, kan ik op de vingers van één hand tellen. Mijn vader, mijn moeder, mijn zus, mijn broer en de moeder van het vriendje van mijn tien-jarige zoon Zerah. Mijn man kon het op gegeven moment niet meer aan en koos voor een andere vrouw."

„Ik ben dan ook blij dat ik op moeilijke momenten eens kan bellen met Elly Cremers. Zij probeert me dan wat op te vrolijken en heeft vaak goede tips", vertelt José, die echter geenszins zielig wil overkomen.

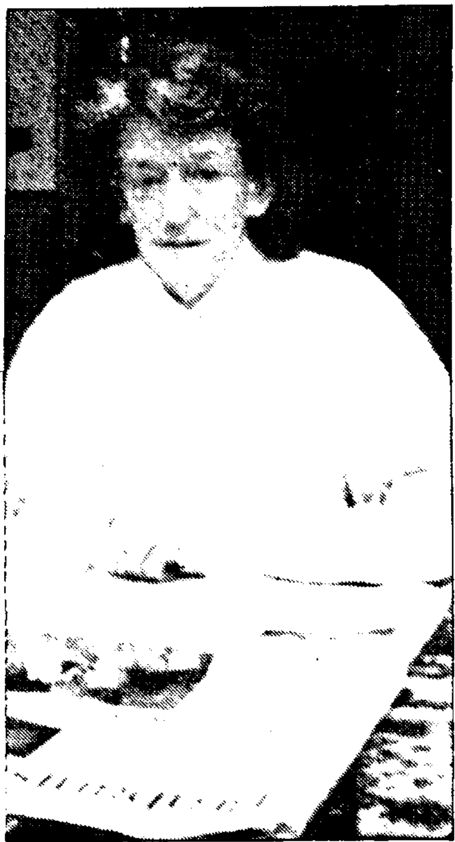
Zij wacht nu precies een jaar op speciale folie voor haar huis en haar auto. „Een gouden tip die ik kreeg van Elly Cremers. Zij heeft begin dit jaar in haar hele huis folie voor de ramen gekregen waardoor zij naar buiten kan kijken. Met de folie, die het zon- en daglicht op een speciale manier filtert, zou voor mij een wereld opengaan. Onbegrijpelijk dat de betrokken instanties zo moeilijk doen over het aanbrengen daarvan."

Droefgeeestig

Elly Cremers kent die lijdensweg. In haar woning aan de Plossche Hof in Den Bosch zegt zij: „Het huis voorzien van folie kost zo'n vierduizend gulden. Omdat die voorziening niet in het ziekenfondspakket is opgenomen, ontstaat er een langdurige strijd over de vraag wie uiteindelijk moet betalen."

Zij hekelt de handelwijze van diverse instanties. „Alles gaat via de telefoon. Niemand die de moeite neemt om hier eens een kijkje te nemen. Dan zou men meteen zien in welke droefgeestige omstandigheden wij moeten leven. Uiteindelijk heeft, in mijn geval, een rechter uitspraak gedaan. Het ministerie van VROM is voor de kosten opgekomen."

Elly, getrouwd en moeder van de 18-jarige Bas en de 20-jarige Ilse, had als kind wel eens last van eczeem, maar dat was op haar twintigste voorbij. In 1983 kreeg zij

● *Elly Cremers*

echter opnieuw pijn en de jeuk was ondraaglijk. In een Brabants ziekenhuis werd getracht Elly met PUVA-bestraling van haar kwaal te verlossen. Helaas was alle moeite tevergeefs. „Toen werd ik verwezen naar dr Young in het Academisch Ziekenhuis in Utrecht. „Hij constateerde na een reeks speciale lichtonderzoeken dat ik allergisch was voor daglicht. Maandenlang lag ik in dat ziekenhuis in een geblindeerde kamer. Tussen die vier muren heb ik dikwijls gejankt omdat het ziektebeeld geen positieve wending nam. Een half jaar later werd de knoop doorgehakt. Ik mocht, mits alle gordijnen dichtbleven, naar huis."

Schaduw

José Vissers móet - in tegenstelling tot Elly Cremers - overdag wel eens het huis uit om haar zoon naar school te brengen en boodschappen te doen.

„Ik wil mijn ouders en andere familieleden niet nog meer lastig vallen. Zij doen al genoeg en ik wil geen zeurpiet zijn. Zerah vraagt wel eens of ik een dagje met hem op stap wil gaan. Hij wil dat ik erbij ben als hij buiten speelt. Hij zoekt dan ook de plekjes op waar veel schaduw is. 'Kijk mam, daar kun je gaan staan. Dan doet het niet zoveel pijn'.

„Sommige mensen denken blijkbaar als ik op straat loop met het hoofd voorover gebogen, dat ik hen niets wil zeggen. Maar dat is niet zo. Ik loop met het kopje naar beneden om zo weinig mogelijk daglicht op te vangen."

„Nadeel van het overdag naar buiten gaan, is dat ik onmiddellijk na thuiskomst met de realiteit wordt geconfronteerd: grote rode vlekken in mijn gezicht. De zalf die ik gebruik om mijn gezicht enigszins toonbaar te houden, kost 40 gulden per tube. Die moet ik zelf betalen, omdat het in de categorie cosmetica wordt gerangschikt. En geloof me, er zitten al heel wat tubes zalf op mijn gezicht..."

Buitenlucht

Elly Cremers durft pas naar buiten te gaan als het pikdonker is. „In de beginfase heb ik daar grote moeite mee gehad, maar alles went naar verloop van tijd. In de wintermaanden is het vroeg donker en dan geniet ik met volle teugen van de buitenlucht. 's Zomers moet ik dikwijls tot elf uur 's avonds wachten voordat ik met mijn man en de twee kinderen een wandeling of een fietstochtje kan maken."

„Maar op vakantie gaan met het hele gezin is er al jaren niet meer bij. Waar je ook gaat of staat, overal schijnt de zon. En ik heb geen zin om de hele dag opgesloten te zitten in een hotelkamer met de gordijnen dicht. Thuis heb ik folie achter de ramen en zie ik auto's voorbijgaan, spelende kinderen en fluitende vogels. Gelukkig heb ik een man en k deren, die nooit een wanklank ten horen en mijn ziekte accep ren. Dat maakt het in tegens ling tot mijn lotgenoten die v al alleenstaand zijn en op één mertje zitten, een stuk aange mer."

Terug naar José Vissers. Zij dolgraag lid worden van vrijetijdsclubje of een ontsp ningsvereniging. „Maar", rel veert zij, „ik kan nooit van te ren zeggen of ik kom. Op het moment voel ik me goed. N geen minuut later ben ik n waard en doodmoe. Daarom b ik liever thuis. Handwerken, zen, televisie kijken of puzzel Ik heb het best naar mijn z Toch zou ik mijn grootste w graag van de daken wil schreeuwen: plaats die folie ro mijn huis en in mijn auto. D zie ik zeker weer zitten."

hans rooijakke

ontmoeting op zaterdag

expositie

● HEERLEN

Stadsgalerij, Raadhuisplein 19. Tentoonstelling met tekeningen van Aad de Haas. T/m 10/3 1991, open di t/m vr van 11-17 uur, za, zo en 2de kerstdag van 14-17 uur. **Credit Lyonnais Bank.** Foto-expositie van Marri Bot in de 8 Limburgse kantoren. T/m 31/12, open ma t/m vr van 9-16 uur. **Galerie Signe,** Akerstraat 82a. Expositie van Josien Brenneker, Alix Spilker en Digna Weiss. T/m 27/1 1991, open do t/m zo van 14-17 uur. **Galerie De Nor,** Geerstraat 302. Expositie van Jan Kusters. T/m 30/12, open tijdens caféuren, vr en za vanaf 17 uur. **NMB,** Bongerd 13. Expositie van André Offermans. T/m 31/12, open ma t/m vr van 9-16 uur. **Thermenmuseum,** Coriovallumstraat 9. Expositie 'Prix de Rome 1990, Architectuur en Stedebouw & Landschapsarchitectuur'. T/m 13/1, open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 14-17 uur. **Galerie De Konfrontatie,** Putgraaf 5 (naast de Luciushof). Expositie met beelden van Karl Rademacher en schilderijen van Marc Soest. Van 22/12 t/m 20/1 1991. Geopend za en zo van 14-17 uur.

● LANDGRAAF

Galerie Ipomal, Kerkberg 2. Tekeningen van de Puerto Ricaanse kunstenares Susana Herrero Kunhardt. T/m 6/1 1991, open do t/m zo van 13-17 uur.

● VOERENDAAL

Gemeentehuis, Expositie van Aty Stoffels-Groenland en Els Spronck-Vermeeren. T/m 18/1 1991, open op werkdagen van 8.30-12.30 en di van 13.30-16.30 uur. Vr 14/12 open van 18-20 uur. **Kunsthandel Schiltaere,** Jan Peukensweg 13. Schilderijen uit de 19e en 20ste eeuw. T/m 6/1 1991, geopend do t/m zo van 14-17 uur.

● BRUNSSUM

Galerie 'Het Kijkraam', Akerstraat 124. Expositie van de beelhouwer Markowski en leerlingen van de Fijnschilderschool 'Driemaal Nul'. T/m 23/12, open di t/m zo 14-18 uur.

● HOENSBROEK

Kasteel Hoensbroek. Fotogalerie 68, poortgebouw Kasteel Hoensbroek, foto-expositie van Carlo Valkenborgh. T/m 30/12, open ma t/m vr 10-12 uur en 13.30-17 uur, za en zo 13.30-17 uur. **ABN Bank,** Fototentoonstelling van Ella Pelzer. T/m 15/1 1991.

● NUTH

Atelier Jac Vinken, Stationstraat 282. Beelden van Anka van Kooten en aquarellen en schilderijen van Albert Grosfeld. T/m 12/1 1991, open di t/m vr van 9-18 uur en za van 9-17 uur.

● UBACHSBERG

Atelier Ben Bonke, Hunsstraat 58. Expositie met wisselende selectie van oa objecten, schilderijen en sieraden van Ben Bonke. Iedere derde zondag van de maand. Geopend van 14-18 uur.

● MEERSSEN

Bestuurscentrum, Expositie met 36 meerkleurige prints van Funs Erens. 'Een vliegende kraai heeft meer dan een zittende'. T/m 3/1 1991. Open tijdens kantooruren.

● ULESTRATEN

Galerie 'De Sauveur', Dorpstraat 19-21. Expositie 'Kick' op keramiek in vele toonaarden. T/m 24/12, open do t/m zo 14-17 uur.

● MAASTRICHT

Galerie Signature, Kapoenstraat 24. Permanente expositie van steeds wisselende objecten. Open wo t/m vr 13-18 uur, za 13-17 uur. **Bonnefantenmuseum,** Dominikanerplein 5. Sculpturen en tekeningen van Adam Colton. Hommage aan Vincent van Gogh Arnulf Rainer. Open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 11-17 uur. Expositie van Didier Vermeiren. T/m 10/2 1991, openingstijden di t/m vr 10-17 uur, za en zo 11-17 uur. Expositie Belvédère. T/m 20/1 1991.

Bosche rechters komen binnenkort naar Oirsbeek

Overlast Binding opnieuw bekeken

Van onze verslaggever

OIRSBEEK – De president van het gerechtshof in Den Bosch komt zich over twee maanden samen met twee andere rechters persoonlijk op de hoogte stellen van de overlast die het in Oirsbeek gevestigde bedrijf Binding VOF de omwonenden bezorgt.

Deze week diende in Den Bosch het door raadsman mr H. Lamers van de omwonenden aangetekende hoger beroep en daar liet de president weten dat hij zichzelf graag op de hoogte stelt van de vermeende lawaai- en stofoverlast.

Het hoger beroep volgde op een eerder vonnis van de Maastrichtse rechtbank. Die vond enerzijds dat Binding VOF „onrechtmatig handelt" door zonder de vereiste vergunningen te werken in een groeve aan de Beukenberg in Oirsbeek. Maar anderzijds vond de president van de Maastrichtse rechtbank dat de bewoners met hun grieven bij de administratieve rechter (provincie of Raad van State) moeten aankloppen en niet bij de civiele rechter. Lamers stapte echter toch naar het gerechtshof in Den Bosch en dat besloot de zaak aan te houden en in Oirsbeek poolshoogte te komen nemen.

Doodstil

„Deze zaak neemt nu, na het vonnis van de Maastrichtse rechtbank, een onverwachte wending", meende mr Lamers desgevraagd. „Als de president inderdaad vindt dat Binding voor overlast zorgt, dan is de kans wel degelijk aanwezig dat het bedrijf wordt gesloten."

Het lijkt Lamers een logische zaak dat Binding VOF op die 15de februari niet erg produktief zal zijn. „Ik verwacht eerlijk gezegd dat het dan doodstil is in de groeve. Maar zo'n rechter is ook niet gek. Die komt heus wel nog eens kijken en luisteren. En dan onaangekondigd."

De omwonenden klagen al jarenlang over de door Binding geproduceerde overlast. De mensen zeggen er zelfs lichamelijk ongemak van te ondervinden en daarom werd eerder dit jaar in kort geding onmiddellijke stopzetting van de exploitatie van de groeve geëist.

Kunst in bibliotheek

● *De gemeente Heerlen is weer een kunstwerk rijker. Sinds gisteren wordt de openbare bibliotheek opgesierd door een bronzen plastiek van de hand van Fia Pinkers, lid van het kunstenaarskollektief De Konfrontatie. Het kunstwerk is een geschenk van verzekeringsmaatschappij VGZ.* Foto: CHRISTA HALBESMA

● *Mevrouw Schlösser werd ook in de bloemen gezet.* Foto:CHRISTA HALBESMA

per persoon

Onderscheiding

Mevrouw **M. Schlösser** heeft gisteren de gouden eremedaille in de Orde van Oranje Nassau ontvangen bij haar afscheid als directrice van de openbare bibliotheek in Kerkrade. Burgemeester Mans speldde haar de versierselen op. Mevrouw Schlösser trad in 1952 als assistente in dienst van de Kerkraadse bibliotheek en klom in de loop der jaren op tot directrice. Jarenlang was ze ook lerares annoteren aan de Sociale Academie en de Bibliotheek en Documentatie Academie in Sittard. Op dit moment is ze lid van de provinciale adviescommissie bibliotheekwerk, de Leprastichting Nederland en de straatnaamcommissie van de gemeente Kerkrade.

Geslaagd

Mark Adriaans uit Wijnandsrade is geslaagd voor het examen verpleger in de psychiatrie.

Gevangenen in beroep tegen overplaatsing

Van onze verslaggever

SITTARD – Vijf gedetineerden van de strafinrichting 'de Geerhorst' in Sittard die tijdelijk zijn overgeplaatst, hebben bezwaar gemaakt tegen die strafmaatregel. De gevangenen zijn in beroep gegaan bij de Centrale Raad voor Strafrechttoepassing.

De vijf gedetineerden zijn vorige week overgeplaatst naar de daartoe aangewezen inrichting in Veenhuizen. Volgens de raadsman van de vijf, mr H. Peters in Sittard, mogen de gedetineerden daar maximaal 30 dagen vastgezet worden waarna ze terugkeren naar de 'eigen' gevangenis.

De gevangenen zijn overgeplaatst om escalatie van problemen te voorkomen. Mr Peters toonde zich gisteren echter verbaasd over een dergelijk motief. De situatie nu is naar zijn mening niet te vergelijken met de gespannen sfeer medio dit jaar, toen een speciale bewakingsdienst voor het gevangeniswezen werd ingezet bij een oproer in de Sittardse gevangenis.

Het beroep dat is aangetekend, heeft geen opschortende werking van het besluit om de gevangenen over te plaatsen. Zij moeten de uitspraak in beroep afwachten in Veenhuizen.

Symfonieorkest in Bernardinus

HEERLEN – Het Landgraafs Symfonieorkest concerteert zondag in de kapel van het Heerlense Bernardinuscollege. Aanvang 16 uur.
Op het programa staan onder meer werken van Händel, Mozart, Beethoven en Charpentier. Solisten zijn: de sopraan, de violiste Ria Theunissen en Patricia Tocco op klarinet. De dirigent is Harry Dieteren. Volwassenen betalen 7,50 gulden, 65-plussers 5 gulden en kinderen 3 gulden.

Uitvoering van Ambras

LANDGRAAF — Toneelgroep Ambras uit Schaesberg is onlangs gestart met de voorverkoop van kaarten voor haar nieuwste toneelproduktie Ut Testament van d'r Honk. Kaarten voor dit dialectspel zijn verkrijgbaar bij de bekende voorverkoopadressen. De uitvoeringen zijn op: 12, 19, 20, 25 en 26 januari in de aula van scholengemeenschap Brandenberg.

Feestweek b straathoekwe

HEERLEN – Het straathoek en het jongerencentrum Nova den een feestweek rond de ke gen. Drie dagen zijn bedoel open activiteit en de drie ande gen zijn bestemd voor de vaste ten van het straathoekwerk.

Vandaag treedt in Nova aan de zeweide 211 de groep Action I op met in het voorprogramm groepen Axe la Chapelle en V De zaal gaat om 20 uur open.

Morgen is de Tweede Meide Om 15 uur begint een progra dat gericht is op meisjes met andere breakdance, buikda uiterlijke verzorging, dameska en lingerie. De volgende wee dag is er in Nova 'Nox-Pop' m groepen Jafula, Stiff en Forme Aanvang van dit concert is uur.

Snelle agent

LANDGRAAF – De atleten N van de rijkspolitie Voerenda Khappin van de gemeentep Maastricht zijn als winnaars u bus gekomen van de zesde int tionale Kerstcross in Land Notten schreef de tien en Kha de vijf kilometer op zijn naam winnende tijden waren respect lijk 36.35 en 17.56 minuten kerstloop, die was georganis door de Landgraafse politie, v over een door regen en sn loodzwaar geworden parcours omgeving van de draf- en ren en Strijthagen. Tweede op de vi lometer werd Hofs van de M trichtse politie. Op de tien kilom ging het zilver naar de Venlose tie-agent Muyris. Aan de kerst namen 86 politiemannen, chaussees en douaniers uit bi en buitenland deel. Iedereen h de finish.

Landgravena tien jaar rijbewijs kwi

SITTARD/LANDGRAAF – Sittardse kantonrechter hee automobilist uit Landgraaf tien jaar zijn rijbewijs afgeno Bovendien werd de man ve deeld tot een celstraf van t weken.

Mr Hermesdorf had geen woord over voor de Landg naar, die trouwens verstek gaan op de zitting. „Het rijge van deze verdachte is voor an weggebruikers bijzonder ge lijk. De rechter heeft hem tot maal toe de rijbevoegdheid zegd en toch heeft hij het lef in zijn wagen te stappen. En nog dronken ook. Deze leve vaarlijke man, die zich ne iets van aantrekt, mag van nooit meer met een auto de op."

Toch subsidie jeugdtoneel

Van onze verslaggever

STRICHT – Het Limburgs toneel krijgt in 1991 en in een dikke ton subsidie van ovincie. Dat hebben Prole Staten van Limburg gis- besloten. Maar in de loop 2 wordt wel gekeken of de k die de provincie heeft op Limburgs Jeugdtoneel, ter is genomen.

Een commissie adviseerde GS van Limburg eind dit jaar om maar te stoppen met het subsidiëren van het Limburgs Jeugdtoneel. Volgens de commissie is de ontwikkeling van deze toneelgroep blijven steken en is de artistieke visie gebaseerd op inmiddels achterhaalde normen. Het Limburgs Jeugdtoneel brengt voornamelijk sprookjes voor kinderen. Daar trekt men wel volle zalen mee, maar in de ogen van de leden van de eerdergenoemde commissie is van artistieke kwaliteit geen sprake. Ook de Provinciale Staten bleken kritisch gestemd, maar besloten toch een subsidie te verstrekken.

leer armslag voor integraal waterbeheer'

Vaterschappen fuseren in '94

Van onze verslaggever

RMOND – De drie waterppen in Midden- en -Limburg gaan per 1 ja- 1994 fuseren. Het gaat le waterschappen Mid-imburg, Noord-Limburg asterras. Het samengaan egeven door de wettelijrplichting in de toekomst met andere belangen reg te houden dan alleen e afvoer van het water.

rwachting is dat de schappen de eenwording meer armslag krijgen voor het voeren van zogenaamd integraal waterbeheer. Waarschijnlijk zal het aantal banen bij de drie fusiepartners nog toenemen door de uitbreiding van taken en verantwoordelijkheden.

Het waterschap Roer en Overmaas in het zuiden van de provincie blijft zelfstandig. Het Waterschap Zuiveringsschap Limburg (WZL) in Roermond, belast met de kwaliteit van het water, zal regelmatig met de twee kwantitatieve waterschappen om de tafel gaan zitten om de verschillende, vaak tegenstrijdige, belangen op het gebied van waterbeheer beter op elkaar af te stemmen. Zo zullen zij onder meer samen waterbeheersplannen moeten opstellen.

„Naast de afvoer van water voor met name de landbouw, waar de waterschappen zich in het verleden op concentreerden, zullen in toenemende mate de natuur- en toeristische belangen meegewogen moeten worden bij het waterbeheer", aldus F. Willekens van het waterschap Midden-Limburg. Voor tal van natuurgebieden die nu onder meer door een lage grondwaterstand te lijden hebben van droogte, zou door nieuw beheer wel eens een verrijking van de natuur het gevolg kunnen zijn.

Volgens een onderzoek van de Limburgse Waterschapsbond heeft de voorgestelde samenwerking tussen het WZL, het nieuwe schap in Noord- en Midden Limburg en het waterschap Roer en Overmaas de voorkeur boven bijvoorbeeld een totale eenwording van alle schappen. In de verre toekomst zou er mogelijk wel een fusie tussen de drie uit kunnen rollen. De hoofdingelanden van de schappen zien een dergelijke eenwording op dit moment nog niet zitten. De afstand bestuur en achterban zou dan te groot worden, zo is de vrees.

Justitie vernietigt igen bewijsmateriaal

Van onze correspondent

STRICHT – Officier van justivrouw mr Verbaas heeft gisteor de rechtbank in Maastricht raak gevraagd voor poging tot lag danwel poging tot zware ndeling. Voor haar stond een ge man uit Sittard die met een buks op een vriend had geen. Dat gebeurde op 1 oktober tard na een weddenschap die op een ruzie.

aximum straf die op poging tot lag staat is tien jaar. Maar die kon de officier niet eisen, ome bewijsmiddelen voor dooddanwel zware mishandeling etigd waren.

hoet de raadsman helaas het voor zijn voeten maaien omdat ik het bewijs voor de beide delicten niet kan leveren. Het staat niet vast dat de man de opzet heeft gehad om zijn vriend te doden. Bovendien eist de wet dat de verdachte een deugdelijk middel heeft gebruikt bij zijn daad. De luchtbuks en een technisch rapport daarvan kan het OM echter niet meer op tafel leggen, omdat een andere officier van justitie het inbeslaggenomen wapen heeft laten vernietigen", stelde Verbaas.

De officier eiste uiteindelijk een gevangenisstraf van acht maanden, waarvan vier voorwaardelijk tegen de verdachte voor het bedreigen van zijn vriend. De raadsman kon zich geheel en al vinden in dit betoog van de officier, waardoor hem weinig meer te doen bleef. De rechtbank doet op 4 januari uitspraak.

● *Een van de 23 opnemers die dagelijks huis-aan-huis in vrijwel de gehele provincie de elektriciteitsmeter opneemt, is John Smit uit Brunssum. Smit: „Onze 'verouderde' werkwijze kan tegenwoordig niet meer. Na 75 jaar moet het opnemen met potlood en papier ophouden."*

Potlood en papier verleden tijd

Meter opnemen voortaan met handcomputer

Van onze verslaggever

HEERLEN – De meteropnemers van het Limburgse elektriciteitsbedrijf PLEM nemen vandaag de dag nog steeds met pen en papier de meterstand op. Vanaf begin volgend jaar komt aan deze reeds driekwart eeuw durende werkwijze een einde, want dan zullen vrijwel alle meters van kleinverbruikers met een handterminal (een kleine computer, red.) worden opgenomen.

In de plaatsen Maastricht, St Odiliënberg en Posterholt is de PLEM in dit kader onlangs met een proef gestart en zijn enkele meteropnemers al met een terminal op pad gestuurd.

Bij de PLEM is men ervan overtuigd dat het werken met de computer het werk voor de meteropnemer makkelijker maakt. Een woordvoerder: „Een handterminal heeft de psychologische waarde van: we werken met modern gereedschap. Al met al is de meteropnemer een aardig eind op weg naar de eenentwintigste eeuw."

Geslaagd

HEERLEN – Aan de rijksuniversiteit te Utrecht slaagde de heer B.S.M.L. Van de Ven uit Heerlen voor zijn artsenstudie. Enkele jaren geleden is hij reeds geslaagd als tandarts en begin volgend jaar vervolgt hij in Utrecht zijn studie met een opleiding voor kaakchirurg.

Begin januari overleg met Centrale Dienstcommissie

Voorlopig nog geen acties bij douane

Van onze verslaggever

HEERLEN – Voor de jaarwisseling zijn nog geen protestacties te verwachten van douanepersoneel. De Centrale Dienstcommissie Douane heeft een 'klemmend' beroep gedaan op iedere douane-ambtenaar om daar van af te zien. Volgens de dienstcommissie bestaat er bij de douanemedewerkers bereidheid tot actie, nadat dinsdag bekend is geworden dat door het wegvallen van de Europese binnengrenzen 1.600 banen zullen verdwijnen bij de douane.

Maar in Zuid-Limburg valt het voorlopig mee met de actiebereidheid, zo denkt plaatsvervangend districtshoofd Berkhout. „Er is geen sprake van opstanden, zoals de bonden willen doen geloven. Bovendien was het bericht van dinsdag geen echt nieuws meer. We hebben de afgelopen weken een lange voorlichtingsronde gehad langs ruim de helft van ons personeel."

Voorbarig

Berkhout zou acties op dit moment ook voorbarig vinden. „Het gaat hier om een concept-plan. Daar is nog overleg over met de centrale dienstcommissie en ook met de vakbonden."

De Belastingdienst kwam dinsdag naar buiten met de plannen tot afslanking van de douane en het daaraan gekoppelde sociaal plan. In dit plan wordt de werkgelegenheid gegarandeerd, maar is het onontkoombaar dat douanebeambten in het oosten, noorden en zuiden voor nieuwe functies moeten verhuizen naar het westen van het land.

De Nederlandse Douanebond heeft laten weten met grote bezorgdheid kennis te hebben genomen van het beleidsstandpunt van de Belastingdienst. Volgens de bond hebben de afslankingsplannen geleid tot een 'zeer explosieve situatie binnen de douanedienst'. De bond steunt de Centrale Dienstcommissie, maar zegt dat met acties rekening gehouden dient te worden. In januari worden de leden geraadpleegd.

Poot houdt been stijf in affaire met ABP

ZWOLLE/HEERLEN – De voormalige tenisshallenfabrikant A.F. Poot gaat in beroep tegen het vonnis van de rechtbank in Zwolle waarbij een vordering van hem ter grootte van 24 miljoen gulden op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds ABP werd afgewezen. Zijn advocaat, mr. G.J. Dommerholt, heeft dit gisteren meegedeeld.

Poot wil van het ABP geld zien omdat hij vindt dat het de schuld van het pensioenfonds is dat hij in 1980 failliet ging. Het ABP wilde volgens hem zijn tennishallen niet meer afnemen toen hij weigerde steekpenningen te geven aan Van Zon, de zakenvriend van de toenmalige directeur beleggingen bij het ABP, Masson.

Raadsman Dommerholt zegt dat zijn cliënt blijkens het vonnis van donderdag op vele punten in het gelijk is gesteld. De rechtbank meende echter dat het faillissement van Poot niet aan het ABP te wijten is omdat hij al in een financieel kwetsbare positie verkeerde. Poot zal zich in de beroepsprocedure volledig op dit punt concentreren, aldus de advocaat.

Actie tegen vervuiling van de Maas

MAASTRICHT – De Tweede Kamer wil dat het kabinet zich sterk gaat maken voor internationale actieprogramma's om de grensoverschrijdende vervuiling van de Maas en de Schelde aan te pakken. Een CDA-motie van die strekking is met algemene stemmen aangenomen.

Dergelijke programma's bestaan al lang voor de Noordzee en de Rijn. De Kamer meent dat die programma's hebben bewezen een goede aanpak te zijn om de verontreiniging van deze wateren terug te dringen.

(ADVERTENTIE)

perfectie tot in het kleinste detail
rational DE KEUKEN
Keukenstudio nuth b.v.
Nu kiezen voor een keuken van het topmerk RATIONAL.
Deze maand bestellen en in 1991 leveren betekent:
GRATIS PLAATSEN EN EEN AANTREKKELIJKE KORTING
(dit aanbod geldt t/m 30 december 1990)
UW RATIONAL-ADVISEUR P.J. VAN TILBURG
Deweverstraat 11, Nuth (naast gemeentehuis) Tel. 045-244610

Apothekers schreeuwen om assistenten

HEERLEN/VENLO – Apothekers in Limburg schreeuwen om apothekersassistenten. Ondanks gerichte wervingsacties en advertentiecampagnes is het niet gelukt de vele vacatures op te vullen. In de komende jaren wordt een verdere groei van de tekorten voorzien, mede gezien de aanmeldingen voor de 3- en 2-jarige opleidingen in Heerlen en Venlo.

Om de opleiding onder de aandacht van schoolverlaters te brengen wordt opnieuw een gerichte actie op de scholen gehouden. De opleiding mdgo-ag die aansluit op lbo en mavo duurt drie jaar. De verkorte opleiding is toegankelijk voor havo en vwo-geslaagden en duurt twee jaar. In beide opleidingen zijn 135 stage-dagen in een apotheek voorzien.

Begin 1991 worden er speciale open dagen gehouden op de mdgo-opleidingen in Heerlen en Venlo en wel op zaterdag 12 januari in Heerlen en op zondag 27 januari in Venlo.

Acht ton voor samenwerking juridische faculteiten

Brussel steunt project Maastricht-Boedapest

Van onze verslaggever

BRUSSEL/MAASTRICHT – Met ƒ 800.000 financiert 'Brussel' een veelbelovend samenwerkingsproject tussen de juridische faculteit van de Rijksuniversiteit Limburg in Maastricht en die van de Eötvös Lörand Universiteit in Boedapest. Dit project sluit aan op het streven in Hongarije en andere Oosteuropese landen tot omvorming van het communistische systeem in een democratische samenleving. Vooral juristen, die voor het communisme eerder hinder- dan steunpalen waren, spelen daarin een niet geringe rol. Al in januari worden de eerste tien Hongaarse studenten in Maastricht verwacht voor een half jaar durende studie.

Intussen is de juridische faculteit van Maastricht ook vergevorderd met een vergelijkbare samenwerking met de universiteit in Lodz, Polen. In maart zal voor dit project een subsidie-aanvraag bij de EG worden ingediend.

Het driejarig samenwerkingsproject tussen Maastricht en Boedapest is een van de drie projecten die door de EG worden gefinancierd in het kader van de eerste ronde van het zogeheten Tempus-programma, gericht op de ontwikkeling en hervorming van het hoger en wetenschappelijk onderwijs in Centraal- en Oost-Europa. Volgend jaar zullen dit soort projecten ook van start gaan op universiteiten in Bulgarije, Joegoslavië en Tsjecho-Slowakije.

Prof. mr N. Roos van de juridische faculteit in Maastricht is als coördinator van een netwerk voor studentenuitwisseling in praktisch alle EEG-landen nauw betrokken bij de samenwerking met Boedapest. Hervorming van het hele lesprogramma, waarin kennis van een buitenlandse taal (slechts 10 procent van de Hongaarse studenten spreekt voldoende Duits, Engels of Frans) een belangrijke rol speelt, is het doel van het project. De aanpassing van het Hongaarse recht op West-Europa staat allerminst los van het streven van Hongarije om lid te worden van de EG.

Docenten van de RL Maastricht zullen voor kortere perioden college geven in Boedapest.

'Maastricht' blijft verloop 'bevredigend' noemen

Euregio mislukt in hulpactie Wolgograd

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Al blijft de Maastrichtse coördinator mr B. Wilms met een stralend gezicht volhouden dat de euregionale actie voor hulp aan Wolgograd 'uitstekend verloopt', de werkelijkheid lijkt op zijn minst anders. De steden Maastricht, Heerlen, Hasselt, Luik en Aken besloten enkele weken geleden een voedsel- en medicamentenhulp te starten voor de Luikse zusterstad Wolgograd in de Sovjetunie.

eze ruim drie miljoen inwoners llende grensregio had alles bij kaar tot gisteren naar schatting iet meer dan omgerekend 0.000 Nederlandse guldens bij lkaar gebracht. „Het gaat niet m de nullen", probeerde de Maastrichtse ambtenaar, belast het Europese zaken, de tegenvallende inkomsten gisteren te erdedigen. „De samenwerking met de andere steden is enorm oed bevallen", zei hij alsof het niet om de knikkers maar om het pel draait.

Bij het presenteren van het plan m een konvooi naar Wolgograd e sturen zeiden de bestuurders r naar te streven dat de eerste hulpgoederen voor de Kerst in Wolgograd gearriveerd moesten zijn. „We hebben nooit gezegd dat dat zo zou zijn. We hoopten het alleen", probeerden verschillende sprekers gisteren glad te strijken. „We kunnen beter nog een tijdje wachten, want aan half lege vrachtwagens hebben ze in Wolgograd niet zo veel."

Nu hebben de ambtenaren van de steden uit de drie landen besloten 'begin januari' weer bij elkaar te komen en de gestorte bedragen bij elkaar op te tellen. Vervolgens wordt dan contact opgenomen met een hulporganisatie in de deelnemende stad Aken die voor de inkopen van de gevraagde spullen en het transport zorg zal dragen. „Wolgograd?", zei een woordvoerster van de gemeente Aken gisteren. „Waar ligt dat en wat is daarmee aan de hand?"

Onderwijl heeft burgemeester You. V. Tchéchov van Wolgograd aan zijn Luikse collega geschreven dat hij de Euregio dankbaar is voor de toegezegde hulp. „Uw hulp zal worden verdeeld onder een groot aantal families, onder kinder- en bejaardentehuizen, invaliden en onder de minstbedeelden." 'Een groot aantal', schrijft de burgemeester dus. En om de verdeling zo eerlijk mogelijk te laten verlopen heeft hij al een plaatselijke commissie ingesteld. „Nogmaals dank aan de bevolking die zo spontaan wil deelnemen aan deze liefdadigheidsactie", besluit Tchéchov.

Maar Tchéchov is wat té optimistisch over die euregionale spontaniteit. Daar is namelijk nauwelijks sprake van. De actie die geen al te bijster pr-beleid heeft gekend, leefde in het geheel niet onder de ruim drie miljoen inwoners van het Euregio-gebied, of zo men wil: onder de ongeveer 1 miljoen inwoners van de vijf deelnemende steden. Maastricht koos voor een aanpak die erop neer komt dat eigenlijk alleen bedrijven gelden storten. Maar net als in Hasselt, waar er maar liefst negenhonderd werden aangeschreven, bleef de euforie achterwege. Hasselt hoopt de tienduizend gulden vandaag en morgen op de plaatselijke kerstmarkt via straatcollectes vol te maken.

In die plaats hebben verschillende plaatselijke vedettes de afgelopen dagen belangeloos een muziekoptreden of iets dergelijks verzorgd. De lokale omroep van Hasselt kondigde aan dat ieder bedrijf dat een bepaald bedrag stortte een vermelding in het goed beluisterde radioprogramma zou krijgen en bij een nóg hoger bedrag werd er zelfs een interviewtje afgenomen. Maar véél zijn er dat niet geweest.

● *Medewerkers van de plaatselijke omroep van Hasselt hadden het niet bijster druk met het noemen van bedrijven die veel geld stortten voor de hulpactie aan Wolgograd. Grote bedragen bleven achterwege.*

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Frank Vols, de Hasseltse coördinator is teleurgesteld; teleurgesteld in de aangeschreven bedrijven en teleurgesteld in het bedrag. „De Euregio is niet specifiek bedoeld voor het voeren van acties zoals deze. Maar wél voor het samenwerken op sociaal-, economisch en cultureel gebied. Daar staan we voor en daarin zijn we succesvol. De actie moet u zien als een zijweggetje", redeneert Vols.

Een zeer smal zijweggetje welteverstaan.

jos van den camp

(ADVERTENTIE)

Klein in meters
GROOT in SERVICE
GROOTSTE collectie
20 meter in de Emmastraat, voorbij ABN-bank
contactlenzen-brillenspeciaalzaak
Opvallen doen wij...
door goed-draagbare brilmode te presenteren.
P. HOPPENBROUWERS
EMMAPLEIN 11
HEERLEN. Tel. 711984
Met onze bekende garanties

BUREAU VAN OVERVELD,
het adviesbureau voor werving en selectie, wenst u
een zalig kerstfeest en een voorspoedig 1991.
drs. Hans Donners
Platielstraat 2a, 6211 GV Maastricht, tel. 043 - 256070
MAASTRICHT
VAN OVERVELD
mens & organisatie
EINDHOVEN
AMSTERDAM

Dankbetuiging

Wij willen u bedanken voor de belangstelling en het medeleven dat ons werd betoond bij het overlijden van onze lieve zus en schoonzus

Maria Francort

Familie Francort

Heerlen, december 1990

De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op zondag 23 december a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Andreas te Heerlerbaan.

Voor uw medeleven bij het overlijden en de begrafenis van onze lieve moeder en grootmoeder

Anna Maria Elisabeth Diederen-Steins

zeggen wij u hartelijk dank.

Familie Diederen

De zeswekendienst zal plaatsvinden op 2e kerstdag om 11.30 uur in de kerk van de H.H. Nicolaas en Barbara te Valkenburg.

Uw medeleven bij de ziekte, het overlijden en de begrafenis van mijn vrouw, onze moeder en oma

Josepha (Zeefke) Schormans-Voorpijl

hebben wij zeer gewaardeerd.
Onze oprechte dank hiervoor.

J. Schormans
kinderen en kleinkinderen

De zeswekendienst zal worden gehouden zondag 23 december a.s. om 11.00 uur in de H. Hartkerk te Nieuwenhagerheide.

De plechtige eerste jaardienst voor

Frits Willems

zal gehouden worden op 1e kerstdag, 25 december a.s. om 10.00 uur in de St. Martinuskerk te Beek.

Mevrouw A.M. Willems-Schepers
Lea en Josée

De plechtige eerste jaardienst van onze vader, schoonvader en opa

Joseph Struyke

zal plaatsvinden op 24 december a.s. om 19.00 uur in de Heilige Eligiuskerk te Schinveld.

Kinderen en kleinkinderen

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag, bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagblad
In de Cramer 37, Heerlen

BRUIDS- EN COMMUNIESHOW

in d'r Brikke-oave
Lindeplein Brunssum

Door haar exclusieve bruidsjaponnen en voordelige prijzen zo bekend geworden!

WOENSDAG 9 JANUARI A.S. OM 20.00

BRUIDSHUIS FRANCAISE

Telefoon 045-251575

Modehuis Baks
Uw adres voor exclusieve damesmode

Zaterdag en zondag
KOOPJESDAGEN
10%-20%-30% KORTIN

Ook uw adres voor grote maten 36-60 en rouwkleding.
Donderdag koopavond tot 21.00 uur
Heerlen, Dautzenbergstraat 39, tel. 045-715806

Provincie Limburg
Bureau Bibliotheek
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
tel. 043-897386

mededeling M 299/52-90

kantoren provincie geslote

De kantoren van het provinciaal bestuur zijn v 24 december 1990 tot en met 1 januari 1991 gesloten.

Sluiting PLEM-kantoren

In de week tussen Kerstmis en Nieuwjaar (week 52, van 24-12-1990 tot en met 31-12-1990) en op dinsdag 1 januari 1991 zullen onze kantoren, werkplaatsen en magazijnen gesloten zijn.

In geval van storing (ook van boilers) blijven wij echter voor u bereikbaar onder telefoonnummer 04406-14000.

Wij wensen u prettige feestdagen en een goede jaarwisseling toe.

PLEM
Postbus 3920, 6202 NX Maastricht.

GEMEENTE ROERMOND

Op nieuwjaarsdag tussen 16.00 en 17.30 uur wordt aan de inwoners van de nieuw gevormde gemeente Roermond in de Tuinzaal van het stadhuis gaarne de gelegenheid geboden tot het uitwisselen van nieuwjaarswensen.

Sociale fraude ontdekt in Venlo

VENLO – De Venlose politie, FIOD, Gak en de sociale diensten in Venlo, Tegelen en Roermond hebben in een gezamenlijke actie 16 inwoners van Venlo aangehouden die er van verdacht worden de gemeentelijke sociale dienst van Venlo voor circa 650.000 gulden te hebben benadeeld.

De verdachten, acht mannen en acht vrouwen in leeftijd variërend van 26 tot 48 jaar die een uitkering van de sociale dienst hadden, bleken daarnaast nog diverse inkomsten uit handel in drugs en kleding te hebben. Zij reden in dure auto's waarvan er verschillende in beslag konden worden genomen.

In totaal heeft de gemeente Venlo door inbeslagneming van drie auto's en een grote hoeveelheid trainingspakken een bedrag van ruim anderhalve ton kunnen achterhalen. Een civiele procedure over beslag van een bedrag van f 220.000,- dat men in het buitenland wilde beleggen loopt nog. Verscheidene verdachten zijn, gezien de ernst van de feiten, voorlopig ingesloten. Het onderzoek in deze zaak is nog niet voltooid en verwacht wordt dat op korte termijn nog meerdere personen aangehouden zullen worden.

Winkeliers Maastricht tegen experimenteren met sluitingstijden

Van onze correspondent

MAASTRICHT – De ondernemers van Maastricht zijn mordicus tegen de regeringsplannen om in vijftien aangewezen gemeenten, waaronder ook de provinciehoofdstad, te experimenteren met de winkelsluitingstijden.

Volgens de plannen kunnen de aangewezen gemeenten de winkels de hele week open te houden tot 19.00 of 21.00 uur, een extra koopavond inlassen of tijdens grote evenementen publiek toelaten. De winkels mogen alleen in de regel niet op zondag en niet langer dan 52 uur per week open zijn.

„Het sociaal en maatschappelijk leven van ondernemer en personeel wordt bij wisselende sluitingstijden sterk aangetast. Het hanteren van dergelijke tijden is bovendien een regelrechte aanslag op het inkomen van de middenstanders. Verder is anderhalf jaar geleden uit een onderzoek onder vrijwel alle Maastrichtse winkeliers, grootwarenhuizen en filiaalbedrijven, gebleken dat 95 procent tegen een proef is om de sluitingstijden van winkels te veranderen.

Alleen de benzine- en meubelbranche zagen zo'n proef toen wel zitten", zegt Piet Keijmis. Hij is voorzitter van de Federatie Ondernemersvereniging Maastricht (FOVM). De FOVM is een overkoepelende organisatie die met negentien aangesloten ondernemingsverenigingen de spreekbuis naar de gemeente is.

ST. GREGORIUS ZIEKENHUIS
BRUNSSUM

Op maandag 24 december as., de dag voor Kerstmis, zal het St. Gregoriusziekenhuis te Brunssum voor alle poliklinische aktiviteiten gesloten zijn.

Vanzelfsprekend is voor spoedgevallen de Eerste Hulp open.

De direktie

VS merkten Iraaks raketlancering nie

LOS ANGELES – Amerikaanse waarnemingssatellieten boven de Golf hebben het afschieten door Irak van een raket niet eerder opgemerkt dan pas een minuut voor de inslag. Aldus gisteren de 'Los Angeles Times'.

De lancering van de middellange afstandsraket, die werd gevolgd door nog twee anderen, had plaats begin december. De Amerikaanse militairen hebben volgens de krant toegegeven 'verrast te zijn geweest' door de lancering bij Bassorah, in het zuidoosten van Irak. Amerikaanse defensie-autoriteiten hadden voordien beweerd elke brandstofbevoorradingsplaats en lanceerinstallatie in Irak in de gaten te kunnen houden.

Tegen de krant is gezegd dat gio in het zuidoosten van Ira door de observatiesatellieten bereikt. Aan de luchtmacht dertussen verzocht spionage-ten boven het gebied uit te v

Volgens de krant hebben de ten 640 kilometer afgelegd en de Iraakse woestijn neergeko

De 'Los Angeles Times' me dat wanneer de raketten in zu ke richting zouden zijn afge zij in de regio in Saoedi-Ara recht waren gekomen waar de rikaanse troepen zijn gelegerd

Bij een lancering vanaf de I westgrens zou Jeruzalem c Aviv kunnen worden bereikt.

Protesten bij herdenkin revolutie in Roemenië

BOEKAREST – In Roemenië is gisteren herdacht dat een jaar geleden dictator Nicolae Ceausescu werd afgezet. Terwijl de afgevaardigden in het parlement in aanwezigheid van president Ion Iliescu bij de bloedige gebeurtenissen stilstonden, maakten in Boekarest tienduizenden mensen van de gelegenheid gebruik om op het universiteitsplein opnieuw het aftreden van de regering te eisen.

In het parlement werden de meer dan duizend mensen herdacht die bij de revolutie zijn omgekomen. Iliescu onderstreepte in zijn toespraak dat het regerende Front van Nationale Redding zijn hervormingsprogramma moet voortzetten. Hij beschuldigde de critici van zijn beleid ervan systematisch 'de doelen van de revolutie voor hun eigen belangen te misbruiken'.

Ook de buitenparlementaire Burgeralliantie en de oppositiepartijen herdachten de slachtoffers van de revolutie. Zij drongen er bij de bevolking op aan de openbare rust te handhaven omdat 'niemand het recht heeft de rouw om de slachtoffers voor politieke machtsdoeleinden te misbruiken'.

Maar de meer dan 20.000 aanwezigen op het universiteitsplein, waar vorig jaar de eerste slachtoffers vielen van de revolutie, riepen in spreekkoren onder het zwaaien met vlaggen en zeggen van gebeden om het aftreden van Iliescu en zijn regering van het Front van Nationale Redding. „Weg met het communisme. Weg met Iliescu," riepen telkens weer duizenden mensen, die kaarsen hadden ontstoken.

De Roemeense economie is ee os en veel mensen zeggen d voedseltekorten nu net zo er als onder Ceausescu. Er heers een wijdverbreid gevoel da nieuwe regering wordt overh door vroegere medestanders Ceausescu, die communisten ven ondanks dat ze in het ope afstand nemen van de commu sche ideologie.

Iliescu en premier Petr Rom zijn ministers, die zich tot voo weinig toegevend tegen de op tie opstelden, zijn wel afgel dinsdag onderhandelingen b nen met de oppositie over het men van enkele van hun leide de regering.

Kabinet akkoo met 'Schenge

DEN HAAG – Het kabinet is ren akkoord akoord gegaan me wetsvoorstel tot uitvoering v Uitvoeringsovereenkomst Schengen. Deze overeenkomst 19 juni van dit jaar tot stand men in het Luxemburgse S gen.

Door de Uitvoeringsovereensk van Schengen worden de pers controles aan de binnengrenze geheven. De goederencontrole de binnengrenzen worden op van deze overeenkomst veree digd.

Het kabinet zal het wetsvo voor advies aan de Raad van sturen.

Wat heeft Woonkultuur voor Kerstmis?...

...De meubelcollectie voor 1991: dat treft!

Kerstmis bij Woonkultuur, toch weer een feest!

zutendaal
woonkultuur

woensdag, 2de kerstdag open

MORGEN EXTRA KOOPZONDAG
BIJ DE MEUBELBOULEVARD
VAN 10 UUR 'S MORGENS TOT 5 UUR 'S MIDDAGS

MEUBEL BOULEVARD

Breng eens een bezoek aan deze schitterende meubelboulevard waar u de grootste en mooiste collectie meubelen vindt.

Wij bieden u:

MEUBELBOULEVARD RENÉ PANS b.v.
CABERGERWEG 10, 6217 SC MAASTRICHT. TEL. 043-215585

Het best bereikbaar ... richtingsborden Bosscherveld wijk 17 volgen. Noorderbrug helemaal afrijden tot aan ... (dus niet de slinger maar het centrum). Ook te bereiken met stadsbuslijn 10.

Limburgs Dagblad

sport

Business-seats voor helft van de prijs

Opmerkelijke actie voor komst Been

Van onze sportredactie

KERKRADE – Roda JC heeft een opmerkelijk initiatief ontplooid om toch nog Mario Been te kunnen contracteren. Sponsors, die op dit moment al in het bezit zijn van een of meer business-seats, worden in de gelegenheid gesteld om voor de helft van de prijs tot het einde van het seizoen nog meer seats te kopen. De Kerkraadse club hoopt op die manier uiterlijk maandag het gat in de exploitatie dat de komst van Mario Been zou veroorzaken, te dichten.

„Het is van groot belang dat we Mario Been kunnen inlijven", lichtte voorzitter Servé Kuijer het opmerkelijke initiatief toe. „Ik ben ervan overtuigd dat we veel plezier aan hem kunnen beleven en dat hij de benodigde punten voor Roda gaat pakken". Kuijer is er bovendien van overtuigd dat de opmerkelijke actie slaagt. „Ik weet zeker dat we het geld bij elkaar krijgen. Mario Been moet gewoon bij Roda JC komen spelen en dat zal ook gebeuren". Gisteravond had Roda JC al ruim 25.000 gulden binnen.

Van een breuk in de relatie met middenveldschieter Nol Hendriks, die zoals bekend slechts garant wil staan voor de transfersom van vijf ton voor Mario Been, is volgens Kuijer geen sprake. „Sterker nog", zegt de voorzitter, „de band is nog nooit zo hecht geweest. Ik vind het niet meer dan terecht dat Hendriks het exploitatietekort dat door de komst van Been zou ontstaan, niet dekt. Het beleidsplan van Roda JC staat dat ook niet toe. Twee weken geleden was de prijs voor Been nog een miljoen gulden. We zijn allang blij dat Hendriks hem nu voor een half miljoen aan ons kan aanbieden".

Houders van een business-seat, die voor de helft van de prijs in het bezit willen komen van meer luxe zitplaatsen, kunnen vandaag al contact opnemen met vice-voorzitter Theo Pickee van Roda JC. Hij is tot 15.00 uur te bereiken onder telefoonnummer 045-326767.

KNVB-beker

Roda JC speelt de KNVB-bekerwedstrijd in de achtste finales tegen FC Utrecht al op vrijdag 11 januari aanstaande om 20.00 uur. Aanvankelijk stond het duel voor woensdag 23 januari gepland, maar omdat twee dagen later de derby Fortuna Sittard-Roda JC op het programma staat heeft de Kerkraadse club in overleg met FC Utrecht besloten het duel al op 11 januari te spelen. Het betekent nu tevens Roda's eerste wedstrijd na de winterstop. Op vrijdag 18 januari speelt Roda op Kaalheide de eerste competitiewedstrijd. Tegenstander is dan Willem II.

Lothar Matthäus Europa's beste

Van onze sportredactie

PARIJS – Lothar Matthäus is door een jury van sportjournalisten uit 29 verschillende landen uitgeroepen tot Europees Voetballer van het Jaar. Morgen maakt het Franse voetbalweekblad France Football de uitslag officieel bekend op het jaarlijkse voetbalgalafeest in Parijs.

De aanvoerder van Duitsland volgt daarmee Marco van Basten op, die de Gouden Bal in de afgelopen twee jaren won. De Nederlander kreeg helemaal geen stemmen.

Matthäus is de vierde Duitse voetballer die deze onderscheiding krijgt. Eerder werden Gerd Müller (1970), Franz Beckenbauer (1972 en 1976) en Karl-Heinz Rummenigge (1980 en 1981) verkozen. Het is voor de achtste keer in negen jaar dat een speler uit de Italiaanse competitie tot de beste speler van Europa werd uitgekozen.

Na de overheersing van AC Milan, dat twee jaar de beste drie spelers leverde, scoorde dit keer stadgenoot Inter heel hoog dank zij het Duitse trio. Andy Brehme eindigde op een derde plaats en Jurgen Klinsmann op de zesde.

De Italiaan Toto Schillaci werd tweede. De enige speler onder de beste acht die niet in Italië speelt is Paul Gascoigne. De Engelse international eindigde op een vierde plaats voor Franco Baresi (5e). De beste Nederlander was Frank Rijkaard, die ondanks de negatieve publiciteit over het spuug-incident, na twee derde plaatsen zevende werd.

Engelsman niet van de partij tegen Heerenveen

KNVB verknalt afscheid Linford

Van onze sportredactie

SITTARD – Fortuna Sittard zal het vanavond toch zonder John Linford moeten doen in de thuiswedstrijd tegen hekkesluiter Heerenveen. De commissie van beroep van de KNVB heeft alsnog besloten de straf, vier wedstrijden schorsing, niet op te schorten. De bond verwijst in dit geval naar het artikel 85 sub a. Bij het aantekenen van beroep wordt de straf opgeschort, tenzij de tuchtcommissie op zwaarwichtige gronden anders beslist. Dat laatste is nu gebeurd. „Maar welke die gronden zijn, heeft de KNVB ons niet laten weten", aldus een gebelgde trainer Han Berger.

Fortuna Sittard probeerde gisteren alsnog de argumentatie te achterhalen, maar ving bot. „Er was niemand meer bereikbaar. De KNVB is blijkbaar al met kerstreces", aldus Berger gistermiddag. Linford zou vanavond de laatste wedstrijd van zijn loopbaan in de Nederlandse competitie spelen. Blijkbaar speelde dat gegeven en de vrij omvangrijke straflijst een belangrijke rol in de besluitvorming van de KNVB. John Linford pakte daarom gisteravond de koffers en keerde terug naar zijn kroeg in Engeland.

Heerenveen mag als afsluiting van het jaar 1990 eigenlijk geen probleem opleveren voor Fortuna Sittard, ware het niet dat de Sittardse club de laatste weken aan het sukkelen is geslagen. „We hebben meer tegen ons zelf gevochten als tegen de opponent. De vorm was er de afgelopen wedstrijden niet en dan kun je nooit van een gemakkelijke opgave spreken", aldus Han Berger. Afgezien van De Jong en Duut is de Fortuna-selectie helemaal fit. Berger zal vandaag pas zijn opstelling bekend maken.

MVV

Trainer Sef Vergoossen van de Maastrichtse eredivisieclub kan voor het uitduel tegen Groningen morgen beschikken over een nagenoeg complete selectie. Raymond Smeets en Edwin van Berge Henegouwen zijn nog geblesseerd, maar Raymond Libregts is weer fit. MVV, dat morgen pas naar Groningen vertrekt is niet kansloos in het Oosterpark volgens Vergoossen. „Groningen is een ploeg die ons ligt. Als we enkele weken geleden tegen ze hadden moeten spelen, waren we kansloos geweest. Nu de ploeg echter weer op de rails staat, is alles mogelijk."

● *John Linford keert de Baandert eerder dan verwacht de rug toe.* Foto: DRIES LINSSEN

Geen Blättler

Zonder Pierre Blättler gaat Roda JC morgen in Arnhem tegen Vitesse proberen de eerste seizoenshelft waardig te besluiten. Trainer Jan Reker besloot geen beroep meer te doen op Blättler nu vaststaat dat hij na de winterstop niet meer terugkeert op Kaalheide. Zoals bekend tekende de middenvelder een tweeëneenhalf-jarig contract bij het Zwitserse Sankt Gallen. Jan Reker heeft als vervanger Gerry van Egmond aangewezen. Hij zal morgen in de basis opdraven, die verder wordt gevormd door dezelfde spelers die de afgelopen twee weken de volle buit binnenhaalden tegen SVV en Emmen. Eric van der Luer zit morgen de laatste wedstrijd van zijn schorsing uit.

Katrin Krabbe Duits sportvrouw van het jaar

NEUSS – Atlete Katrin Krabbe en tennisser Boris Becker zijn de Duitse sportlieden van het jaar 1990. De drievoudige Europese kampioene op de 100 en 200 meter en 4 x 100 meter vergaarde 3223 punten. Zij bleef Steffi Graf (tennis, 2711) en Nicole Uphoff (paardrijden, 1772) ruim voor. Boris Becker kreeg 2552 punten. Lothar Matthäus (voetbal, 1820) en Dieter Thoma (Noordse Ski, 1658) werden tweede en derde. Het Duitse voetbalelftal werd gekozen tot sportploeg van het jaar.

Minder boete voor Ajax

AMSTERDAM – De belastingkamer van het Amsterdamse gerechtshof heeft de administratieve boete voor Ajax, die door de belastinginspecteur werd opgelegd naar aanleiding van het FIOD-onderzoek, drastisch verminderd. De inspecteur had de naheffingsaanslagen verhoogd met een administratieve boete van 100 procent, wat neer zou komen op een bedrag van 4,8 miljoen gulden. Het gerechtshof vond dat bedrag te hoog. Het gerechtshof vond dat rijkelijk aan de hoge kant en haalde er bijna 90 procent van af, zodat voor Ajax op dit punt nog ongeveer een half miljoen gulden te betalen overblijft.

Ook de naheffingen zelf zijn door de belastingrechter aanzienlijk verminderd, maar ook na de uitspraak staat er voor de landskampioen nog een bedrag open van circa twee miljoen gulden, dat aan de fiscus moet worden afgedragen. Omdat het vonnis van het hof op een aantal fiscaal-juridische punten aanvechtbaar is, heeft het Ajax-bestuur in overleg met zijn adviseurs besloten beroep in cassatie in te stellen bij de Hoge Raad. Die procedure betekent in ieder geval een flinke tijdwinst. Het kan nog wel anderhalf tot twee jaar duren voor er definitieve duidelijkheid komt in deze zaak.

Bovenstaande staat los van de strafrechtelijke boete, die Ajax afgelopen zomer kreeg opgelegd wegens de financiële malversaties. Tegen dat vonnis van de strafrechter is ook hoger beroep aangetekend.

Hoddle weg bij Monaco

MONACO – Glenn Hoddle vertrekt bij AS Monaco. In overleg met de clubleiding heeft de voormalige Engelse international zijn contract, dat nog liep tot het einde van het seizoen, opgezegd. De 33-jarige speler raakte vorig jaar zwaar geblesseerd aan een knie. Sindsien kwam hij nauwelijks meer in actie.

Voorzitter Nuñez: 'Provocatie van gehele Catalaanse volk'

Barcelona des duivels over straf Stoitjskov

BARCELONA – FC Barcelona heeft met verbijstering gereageerd op de zwaardere straf van Hristo Stoitskov en besloten daartegen protest aan te tekenen. De commissie van beroep van de Spaanse voetbalbond schorste de Bulgaarse aanvaller donderdag voor liefst zes maanden en twee wedstrijden wegens de onheuse bejegeing van scheidsrechter Urizar tijdens het volkomen uit de hand gelopen duel om de Super Cup tegen landskampioen Real Madrid. Trainer Johan Cruijff kreeg bij die gelegenheid ook een rode kaart.

Stoitjskov werd uit het veld gestuurd omdat hij de arbiter opzettelijk op de tenen ging staan. Hij werd voor de vergrijp aanvankelijk voor twee maanden en twee duels geschorst. In hoger beroep, aangekaart door de scheidsrechterscommissie, werd niet alleen zijn schorsing verdriedubbeld maar werd ook de boete verhoogd tot 1,7 miljoen peseta's (30.000 gulden).

Barcelona heeft twee weken de tijd protest aan te tekenen bij de Spaanse Hoge Raad van de Sport. Barca-voorzitter Josep Luis Nunez noemde de buitengewone strafmaat vrijdag een „provocatie van het gehele Catalaanse volk". Hij voegde er nog aan toe, dat de club en de bewoners van Barcelona en omstreken daaraan inmiddels wel gewend zijn.

De Spaanse lijstaanvoerder klampt zich vast aan het 'geval Andoni Goikoetxea'. De Baskische verdediger van Athletic de Bilbao trapte indertijd zo hard op Barcelona's toenmalige vedette Diego Maradona in, dat de Argentijn een enkel brak en vier maanden was uitgeschakeld. De tuchtcommissie veroordeelde Goikoetxea tot achttien wedstrijden. Later werd de schorsing teruggebracht tot zeven duels.

Overigens 'verbeterde' Stoitskov het officieuze Spaanse record. Zijn uitsluiting van zes maanden en twee (beker)duels betekent in totaal 26 wedstrijden aan de kant. De zwaarst aangepakte speler was tot nu toe Cortizo van Zaragoza, die in 1964 door de tuchtcommissie voor 24 wedstrijden buitenspel werd gezet.

Stoitsjkov is pas op 26 mei '91 weer inzetbaar, drie wedstrijddagen voor het einde van de Spaanse competitie. Barcelona heeft geen plannen zijn Bulgaarse international uit te lenen. Hij is namelijk wel beschikbaar voor vriendschappelijke duels. De eerste is aanstaande woensdag al. Dan zal een combinatie van Barcelona en stadgenoot Espanol op het veld van Sabadell een benefietwedstrijd spelen tegen de plaatselijke club. De opbrengst komt ten goede aan de nabestaanden van de vijf politie-agenten, die twee weken geleden bij een bomaanslag bij het stadion om het leven kwamen.

Stoitsjkov is –als Cruijff dat opportuun acht– ook inzetbaar voor de kwartfinale van het Europese toernooi der bekerwinnaars. Barcelona speelt daarin op 6 maart in Kiev tegen Dinamo.

Feyenoord in beroep

Van onze sportredactie

ROTTERDAM – Feyenoord gaat vrijwel zeker in beroep tegen de schorsing van vier wedstrijden, die zowel Henk Fräser als Ioan Sabau kreeg opgelegd naar aanleiding van de rode kaarten in de bekerwedstrijd tegen Heracles.

Als het aan directeur-sportief Ger Lagendijk ligt, wordt bovendien bij de tuchtcommissie een klacht ingediend tegen scheidsrechter Roelof Luinge. De Drentse belastingambtenaar zou, zo blijkt volgens Lagendijk uit opmerkingen tegenover spelers, bevooroordeeld aan het duel zijn begonnen.

Luinge stuurde de twee Feyenoorders vrijdag naar de kleedkamer, beiden 'toevallig' na een incident met dezelfde Heracles-speler, Folkert Velten. Die was gisteravond naar Zeist gekomen om het tijdens de mondelinge behandeling voor de tuchtcommissie op te nemen voor Fräser. De twee Feyenoorders kregen voorts een boete van 250 gulden.

Leen Looyen, trainer van NEC, kreeg één wedstrijd voorwaardelijke schorsing met een proeftijd van een jaar. Charité, speler van de eerste divisieclub Dordrecht, kreeg de zwaarste straf. Hij mag vijf duels niet in actie komen.

opstelling

Makelaars

In de periferie van het voetbalwereldje is een heleboel geld te verdienen. Op alle fronten: sponsoring, sponsorbemiddeling, arbeidsbemiddeling, en spelersbegeleiding. Wie het slimst is verdient het meeste. Soms is het beter hieraan toe te voegen, wie het best de regels weet te ontduiken verdient het meeste. Ieder voor zich en God voor ons allen, onder dat motto wordt er door talloze betrouwbare en onbetrouwbare figuren gewerkt.

In 1977 werd de Stichting Arbeidszaken Betaald Voetbal opgericht (SABV), die een vuist moest maken tegen de door iedereen verfoeide maar bij voortduring ingeschakelde illegale spelermakelaars. Iedere handige jongen kon zich opwerpen als makelaar om vervolgens na een tot stand gebrachte transfer een niet onaanzienlijk bedrag in de eigen zak te laten glijden. Niet zelden bepaalde zo'n tussenpersoon dat betreffende speler een bepaald percentage van het nieuw verworven contract mocht overmaken op zijn bankrekening. Wurgcontracten van het zuiverste water.

In 1977 was iedereen, behalve de illegale makelaars zelf natuurlijk, er van overtuigd dat het zo niet langer kon. De bedragen bij transfers werden steeds hoger en dientengevolge werden de zwendelpraktijken ook steeds grover. Op voorspraak van de spelersvakbond (VVCS) werd de Stichting Arbeidszaken Betaald Voetbal opgericht. In deze SABV zaten vertegenwoordigers van de spelersvakbond, van de clubs (FBO) en de vereniging van trainers (VVON). De SABV zou de taak van de arbeidsbemiddeling, het bij elkaar brengen van clubs en spelers, op zich nemen. De VVCS zou zich beperken tot het begeleiden van de spelers tijdens de contractbesprekingen. Niets aan de hand tot zover. Buiten het feit dat je het van te voren kon bedenken dat beide zaken wel eens door elkaar heen zouden kunnen gaan lopen.

Dat werd dan ook iets dat bij voortduring in ieder geval stof tot pittige discussies opleverde. Het aardige is dat beide instanties, die in het leven waren geroepen om min of meer completerend te werken, er nu genoegen in scheppen om elkaar vliegen af te vangen. En geven ook gewoon toe op elkaars terrein actief te zijn.

Zowel Roda JC als MVV hebben kort geleden weer eens kennis mogen maken met het fenomeen SABV. Roda wilde de Nigeriaan Ogechukwu contracteren en MVV zag wel wat in de Nigeriaanse keeper Agu. Aangezien beide heren niet uit een EG-land afkomstig zijn, moesten de clubs een arbeidsvergunning voor hen aanvragen bij het ministerie van Sociale Zaken. Dat papiertje is alleen te verkrijgen als de SABV positief adviseert. Met andere woorden, als de heren van de Stichting Arbeidszaken van mening zijn dat er geen reëel alternatief in Nederland rondloopt.

Daar zit 'm nou net de kneep. Want wie kan zo wie so al beoordelen of de derde reservedoelman van FC Groningen, om maar eens wat te noemen, een eventueel alternatief zou zijn voor de Nigeriaan Agu? Of zou Roda-trainer Reker echt zo stom zijn zich voor de lol zoveel problemen op de nek te halen met de komst van Ogechukwu als hij verre strekens, terwijl er tientallen andere mogelijkheden zijn in eigen land?

Maar degenen die dat moeten beoordelen binnen de SABV dienen ook nog andere belangen. Er heeft niet eens gesuggereerd te worden dat dezelfde mensen hun boterham bedreigd zien, maar het is natuurlijk wel op z'n minst merkwaardig te noemen, dat de SAVB moet beslissen over een transfer, terwijl ze zich zelf ook actief op die markt begeven. Hoe zo belangenverstrengeling....

Uiteindelijk beslist het ministerie van Sociale Zaken, maar de praktijk leert dat die het advies van de SABV in negen van de tien gevallen klakkeloos over neemt. En dan zwijgen we nog maar over het feit dat diezelfde SABV zich in talloze bochten wrong om de Roemeen Popescu, voor wie geen plaats was bij PSV, toch maar in Eindhoven te kunnen onderbrengen.

Op zijn zachtst gezegd zijn de activiteiten van de Stichting Arbeidszaken ondoorzichtig en merkwaardig. En om dat soort vaagheid tegen te gaan was nou precies in 1977 die stichting zelf opgericht. Tijden veranderen en het is duidelijk dat er maar weer eens een nieuw initiatief moet komen om de zaken goed te regelen.

bert groothand

sport in cijfers

TENNIS

● **Miami Beach, Orange Bowl, achtste finales:** Gorrochategui-Van den Berg 6-1 6-0, Papadaki-Reinders 6-7 6-0 6-2, Kamstra-Botini 6-0 6-4.

SKI

● **Morzine, wereldbeker-afdaling vrouwen:** 1. Kronberger 1.41,72, 2. Bournissen 1.41,78, 3. Zelenskaja 1.42,54, 4. Seizinger 1.42,72, 5. Merle 1.42,73, 6. Gutensohn 1.42,77, 7. Vogt 1.43,04, 8. Ginther 1.43,37, 9. Bouvier 1.43,41, 10. Dedler 1.43,44. **Stand wereldbeker afdaling:** 1. Kronberger 45, 2. Gutensohn 35, 3. Merle 21, 4. Bournissen 20, 5. Ginther 19, 6. Dedler 18. **Stand algemene wereldbeker:** 1. Kronberger 140, 2. Bournissen 46, 3. Wolf 45, 4. Gutensohn, Merle 44, 6. Roffe 29.

● **Kranjska Gora, wereldbeker-reuzenslalom mannen:** 1. Tomba 2.24,96 (1.12,81 - 1.12,15), 2. Kalin 2.25,49 (1.12,66 - 1.12,83), 3. Girardelli 2.26,23 (1.13,74 - 1.12,49), 4. Nierlich 2.26,79 (1.14,05 - 1.12,74), 5. Knori 2.26,86 (1.14,32 - 1.12,54), 6. Nyberg 2.26,94 (1.14,04 - 1.12,90), 7. Mayer 2.27,64 (1.15,22 - 1.12,42), 8. Strolz 2.27,71 (1.14,61 - 1.13,10), 9. Walk 2.27,89 (1.14,63 - 1.13,26), 10. Piccard 2.28,53 (1.15,11 - 1.13,42). **Stand wereldbeker reuzenslalom:** 1. Tomba 57, 2. Nyberg 47, 3. Kalin 44, 4. Girardelli 32, 5. Nierlich 31, 6. Piccard 24. **Stand algemene wereldbeker:** 1. Tomba 97, 2. Heinzer 76, 3. Girardelli 66, 4. Furuseth 63, 5. Skaardal 52, 6. Piccard 51.

DAMMEN

● **Rotterdam, WK junioren, vijfde ronde:** Bubbi-Koyfman 0-2, Vissers-Van den Hurk 1-1, Louis-Nosevitsj 0-2, Foerman-Delmotte 2-0, Van Dijk-Van Berkel 0-2, Chmiel-Paquot 2-0, Dryza-Hontaredde 1-1, Kartotaroeno-Martin 1-1. **Stand aan kop:** 1. Koyfman 10, 2. Foerman, Nosevitsj en Van den Hurk 7.

trainerscarrousel

● NEERITTER – Voetbaltrainer Harry van Wylick uit Sweikhuizen heeft zijn contract met tweedeklasser Veritas uit Neeritter met een jaar verlengd.

Prost blijft bij Ferrari

SIENA – Formule 1-coureur Alain Prost, die in zijn carrière 44 Grand Prix-overwinningen heeft geboekt, blijft bij Ferrari. Gisteren werd in Maranello, de thuisbasis van de Italiaanse racestal, officieus bekend, dat de 35-jarige Fransman het nieuwe aanbod van Ferrari heeft geaccepteerd en zijn contract zal verlengen tot 1992. De drievoudig wereldkampioen had verscheidene keren laten doorschemeren helemaal te willen stoppen met het formule 1-racen wegens zijn meningsverschillen met stalbaas Cesare Fiorio.

Souleymane Sane en het racisme in de Bundesliga

'Help ons, we willen geen onbeschermd wild zijn'

● Souleymane Sane is alleen bij de eigen aanhang populair. Fans van de tegenstanders slingeren hem de meest onbeschofte beledigingen naar het hoofd.

Van onze verslaggever

WATTENSCHEID – In gedachten verzonken slofte Souleymane Sane, voetbaltas in de hand, die zaterdagmiddag naar de gereedstaande spelersbus van Wattenscheid '09. Am Bökelberg was hij zojuist met zijn ploeg door Borussia Mönchengladbach uit het bekertoernooi gekiepterd, 4-1. De Senegalees had de pé in. Plotseling hoorde hij iemand roepen; het was onmiskenbaar voor hem bestemd. „Husch, husch, neger in den busch", hoonde een aanhanger van Borussia. Hij keek triomfantelijk en vooral dom. Sane bleef staan. „Wat zei je?", vroeg hij. Een overbodige vraag eigenlijk; meer een soort natuurlijke reactie, want Sane had de belediging direct al glashelder verstaan.

Grijnzend wendde de jongeman zich tot een tweetal kornuiten. „Hebben jullie wat gehoord?" Zijn kameraden grinnikten spottend. Op dat moment sloegen bij Souleymane Sane de stoppen door. Een blinde woede maakte zich van hem meester. Hij gaf zijn kwelgeest een kopstoot, vol op diens krakende neus. Ondersteund door zijn vrienden droop deze bloedend af. „Dat is de eerste en tot dusver enige keer dat ik mij lichamelijk heb geweerd. In de stadions zitten ze achter ijzeren hekken. Daar kun je niet bij ze komen. Maar deze stond ineens voor me. Mijn bloed kookte. Ik kon me niet meer bedwingen. Het zat me tot hier". Hij wijst tot ver boven zijn lippen.

Soulimane Sane, roepnaam Samy, met zeven doelpunten momenteel derde op de topscorerslijst in de Bundesliga, heeft geen moment spijt van zijn kopstoot gehad. Hij zegt ook niet te kunnen beloven dat het de laatste maal is geweest dat hij naar het middel van lichamelijk geweld heeft gegrepen. „Ik ben geen vechtersbaas, maar er zijn soms momenten dat je niet anders kunt", verontschuldigt hij zich. „Als je in het veld staat en je hoort al die racistische opmerkingen kun je niks doen. Voetbal is mijn beroep; ik moet me op de wedstrijd concentreren. Maar het liefst zou ik de tribune opgaan en die mensen één voor één op hun gezicht slaan. Als iemand op straat hetzelfde tegen mij zou zeggen als wat ik op het veld allemaal te horen krijg, zou ik hem zonder pardon neerslaan".

Populair

Samy Sane (29), sinds dit seizoen uitkomend voor SG Wattenscheid 09, is één van de vier zwarte voetballers in de Bundesliga. De Ghanezen Anthony Baffoe (Fortuna Düsseldorf), Anthony Yeboah (Eintracht Frankfurt) en zijn clubgenoot Ibrahim Ali (geen basisspeler bij Wattenscheid) zijn de anderen. Zwarte voetballers hebben het zwaar te verduren in wat Duitsers graag aanduiden als de 'sterkste competitie ter wereld'. Het 'husch, husch, neger in den busch' is vaak niet van de lucht als zij een bal beroeren. 'Nikker rot op', is bij het domste deel van het voetbalpubliek eveneens populair. 'Banaan' en 'Aap' ook. Meer dan waar ook tiert bij onze oosterburen het racisme welig in de stadions.

Hannes Bongartz is trainer van Wattenscheid 09 en dus van Souleymane Sane. De viervoudige ex-international, die na dienstverbanden bij 1. FC Kaiserslautern en FC Zürich op 1 juli 1989 bij zijn huidige werkgever aan de slag ging, zegt er niet over te kunnen oordelen of op en rond de voetbalvelden in zijn land meer en heviger wordt gediscrimineerd dan elders. „Ik heb geen vergelijkingsmateriaal". Een oplossing om in één klap van alle ellende verlost te zijn heeft Bongartz wel bij de hand. „Iedere club zou eigenlijk één Samy Sane moeten hebben; een zwarte speler met wie de fans zich zouden kunnen identificeren. Ze zouden het dan wel uit hun hoofd halen discriminerende opmerkingen te roepen, want ze zouden hun eigen idool daarmee ook treffen".

Mentaliteit

Sane, die als kind met zijn ouders vanuit Senegal naar Frankrijk verhuisde en acht jaar geleden naar Duitsland verkaste, gelooft niet zo in die oplossing. „Het is een mentaliteitskwestie", weet hij maar al te goed. „Al is het wel zo dat ik in Düsseldorf en Frankfurt, waar Baffoe en Yeboah spelen, geen last heb. En hier in Wattenscheid natuurlijk ook niet. Maar wie weet wat er gebeurt als ik hier weg ga en later bij de tegenpartij terugkeer? Misschien beledigen ze mij hier dan ook wel".

Voordat hij in de Kohlenpott afdaalde, Wattenscheid ligt in het Ruhrgebied vastgeplakt aan Bochum, stond Sane twee seizoenen op de loonlijst bij 1. FC Nürnberg. Daarvoor kwam de twaalfvoudige Senegalese international uit voor SC Freiburg, FV Donaueschingen, Blagniac, Viry Chatillon en Viry Sur-Seine. „In Frankrijk wordt ook gediscrimineerd, maar het is daar veel minder erg dan in Duitsland. Een paar jaar geleden viel het hier ook nog mee. Maar het gaat helemaal de verkeerde kant op. De beledigingen worden steeds onbeschofter. Dit seizoen is het heel erg en ik heb het idee dat het alleen maar erger wordt".

Vooral in de stadions van KSC in Karlsruhe en HSV Hamburg voelt Sane zich vogelvrij. Toen Wattenscheid onlangs HSV in Hamburg trof maakte een heel tribunevak niet alleen oerwoudgeluiden als Sane aan de bal was, maar riep ook voortdurend: 'neger, eruit!' De Senegalees haalde zijn gram - voor zover dat al mogelijk is - door beide treffers voor zijn rekening te nemen. Bij het winnende doelpunt (2-1) maakte hij een ritmisch dansje voor de tribune. „Als antwoord probeer ik een doelpunt te maken of een wedstrijd te winnen. In Hamburg is me dat gelukt. Dat was super. Jammer genoeg is dat niet altijd mogelijk".

Het mensonterende gedrag van een deel van de HSV-aanhang was de directe oorzaak van een opmerkelijke daad van Baffoe, Yeboah en Sane. De drie Afrikaanse voetballers publiceerden een open brief in de boulevardkrant Bild, het grootste dagblad van Duitsland. 'Help ons, we willen geen onbeschermd wild zijn', luidde, samengevat, hun noodkreet tegen het toenemende racisme van 'supporters'. 'Ons hart breekt door de aard van de beledigingen die wij in de stadions te horen krijgen', aldus het drietal, dat zich afvroeg in een volgend stadium misschien voor hun leven te moeten vrezen.

Wie ook pijn voelt als haar man weer eens voor 'aap' of 'nikker' wordt uitgemaakt, is mevrouw Sane, die even blank is als haar discriminerende landgenoten. „Voor haar is het misschien nog wel erger dan voor mij", veronderstelt Samy.

Pijn

„Nee, ze geneert zich niet, ze wordt alleen maar heel erg kwaad. Ze reageert vaak nog feller dan ik. En wat dacht je wat zij allemaal te horen krijgt..?" Hij wacht even en geeft dan zelf antwoord. „Domkop is vaak al het minste. Op de tribune bij Bayern München werd zij eens voor hoer uitgemaakt. En dat alleen maar omdat ze met mij getrouwd is".

Racistische opmerkingen in het veld blijven gelukkig een zeldzaamheid, laat Sane weten. Alleen Paul Steiner van 1. FC Köln kent volgens hem geen enkel fatsoen. De verdediger, die deel uit maakte van de gouden WK-selectie van Franz Beckenbauer in Italië, noemde Sane tijdens een competitiewedstrijd 'een schijtneger'. 'Wat heb je hier te zoeken, rot op!' beet Steiner hem eveneens toe. „Hij heeft zich nooit verontschuldigd. Later, toen ik weer tegen hem speelde, deed hij precies hetzelfde". Sane lacht. Maar het is geen blije lach.

Programma betaald voetbal

eredivisie

Vanavond, 19.30 uur:
Fortuna Sittard-Heerenveen
Willem II-RKC

Morgen, 14.30 uur:
SVV-Den Haag
Utrecht-Feyenoord
Volendam-NEC
Groningen-MVV
Twente-PSV
Vitesse-Roda JC

PSV	14	10	3	1	23	39-10
Ajax	13	9	4	0	22	37- 8
Groningen	14	6	7	1	19	28-15
FC Den Haag	14	8	2	4	18	25-19
Vitesse	14	5	6	3	16	18-11
Fortuna Sittard	14	5	5	4	15	17-18
FC Utrecht	14	6	2	6	14	13-19
Feyenoord	14	3	7	4	13	21-19
RKC	14	4	5	5	13	17-19
Roda JC	13	5	2	6	12	17-21
FC Twente	14	4	4	6	12	15-17
Volendam	14	4	4	6	12	18-22
Sparta	14	3	6	5	12	19-31
Willem II	14	4	3	7	11	21-24
SVV	14	3	5	6	11	6-12
MVV	14	4	3	7	11	17-29
NEC	14	2	6	6	10	11-28
SC Heerenveen	14	2	2	10	6	14-31

eerste divisie

FC Zwolle-Go Ahead Eagles 2-1
Vanavond, 19.30 uur:
Dordrecht '90-BVV Den Bosch
NAC-Vlissingen
AZ-De Graafschap
Emmen-Wageningen
Haarlem-Heracles
Helmond Sport-VVV
Cambuur-Veendam
Eindhoven-Telstar
Morgen, 14.30 uur:
RBC-Excelsior

De Graafschap	20	15	5	0	35	44-20
VVV	20	13	4	3	30	40-20
NAC	20	11	7	2	29	49-28
AZ	20	11	4	5	26	34-21
Eindhoven	20	11	4	5	26	34-22
Helmond Sport	19	9	6	4	24	30-22
Heracles	19	7	8	4	22	27-16
Haarlem	20	8	6	6	22	33-33
Go Ahead Eagles	21	7	8	6	22	38-28
Dordrecht '90	20	6	8	6	20	37-33
RBC	20	5	8	7	18	24-29
Emmen	20	4	10	6	18	27-33
Cambuur	19	5	6	8	16	19-33
BVV Den Bosch	20	6	3	11	15	30-28
Excelsior	20	5	4	11	14	32-49
Telstar	19	3	7	9	13	19-32
Vlissingen	20	5	3	12	13	23-45
FC Wageningen	19	4	3	12	11	32-44
Veendam	20	3	5	12	11	29-46
FC Zwolle	20	2	7	11	11	17-36

buitenland

BELGIE

Achtste finales beker
Vanavond, 20.00 uur:
Lommel-RC Mechelen
Anderlecht-Club Brugge
Antwerp-Hoogstraten
Morgen, 15.00 uur:
Zwarte Leeuw-Lokeren
Beveren-Standard Luik
Tongeren-KV Mechelen

fortuna-heerenveen

Vanavond 19.30 uur
Scheidsrechter: Luinge

Fortuna (selectie): Hesp, Van Zwan, Maessen, Samuel, Mordang, Frijns, Barmentloo, Sneekes, Doufikar, Van Helmond, Reijners, McLeod, Brusselers, Smits, Meyer, Kicken.
Heerenveen (opstelling): Swager, Goulooze, Hofstede, Groen, Hesp, M. de Jong, Decheiver, McDonald, Schaap, Verbeek, Van Dijk.

vitesse-roda jc

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter: Van der Ende

Vitesse (opstelling): Burdenski, Straal, Thijssen, Bos, Vermeulen, Laamers, Van den Brom, Eijer, Latuheru, Van Arum, Van Bremen.
Roda JC (opstelling): Bolesta, Van Egmond, Verhagen, Boerebach, Trost, Broeders, Hanssen, Groenendijk, Hofman, Arnold, Diliberto.

groningen-mvv

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter: Egbertzen

Groningen (opstelling): Lodewijks, Olde Riekerink, Boekweg, Holband, Wilson, Van Duren, Huizingh, Roossien, Ten Caat, Meyer, Djurovski.
MVV (opstelling): De Haan, Driessen, Thal, Libregts, Linders, Quaden, Hofman, Delahaye, Vincent, Lanckohr, François.

helmond sport-vvv

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Bakker

Helmond Sport (opstelling): Van Duijnhoven, Xhofleer, Martens, Van den Dungen, Vereijken, Heijster, Arends, Boelaars, SChuman, Streppel, Weijers.
VVV (opstelling): Roox, Janfada, Verberne, Rayer, Rutten, Minten, Driessen, Van Aerts, Graef, Boere, Gerestein.
Blessures: Verbeek, Polman, Janssen, Derix.

Doe mee en win!

HEERLEN – Kies Uw favorieten en ding mee naar een heerlijke, geheel verzorgde weekeinde in het Dorint Sporthotel in Biersdorf/Südeifel. Ook dit jaar kunt U weer een stem uitbrengen op een van de genomineerde Limburgse sportmannen, -vrouwen en -ploegen van het jaar 1990. De sportredactie van het Limburgs dagblad maakte een voorselectie die vijf mannen, vrouwen en ploegen opleverde. Uitsluitende die mensen/ploegen komen in aanmerking voor de titels. Via Uw inzending komen de besten uit de bus.

Uit alle inzendingen zullen tijdens de uitreiking van de trofeeën via loting twee stembilformulieren worden getrokken. De inzenders van die formulieren kunnen (uiteraard met partner) een weekeinde lang geheel verzorgd doorbrengen in het Dorint hotel in de Südeifel.

Spelregels
- Iedere lezer van het Limburgs Dagblad kan meedoen aan de uitverkiezing.
- Het stembiljet (zo spoedig mogelijk insturen) dient uiterlijk 9 januari 1991 in het bezit van het Limburgs Dagblad te zijn.
- Per categorie (sportman, sportvrouw, sportploeg) telkens één naam aankruisen.
- Alleen het op deze pagina afgedrukte, originele stemformulier mag worden ingestuurd. Geen kopieën!
- Op het formulier mogen geen verdere mededelingen worden gedaan. Formulieren die niet voldoen aan de spelregels worden niet geaccepteerd.
- De verkiezingsuitslag, alsmede de winnaars van de loting worden bekendgemaakt in het Limburgs Dagblad van 19 januari 1990.

Stemformulier

Verkiezingsformulier Limburgs Sportman, Sportvrouw, Sportploeg 1990. (Inzenden tot uiterlijk 9 januari)

SPORTMAN
☐ Rob Grabert, volleyballer
☐ Raymond Knoors, biljarter
☐ Frans Maasen, wielrenner
☐ Lambert Schuurs, handballer
☐ Peter Winnen, wielrenner

SPORTVROUW
☐ Carla Beurskens, atlete
☐ Mascha Hellenbrand, skiester
☐ Natasja Kivit, handbalster
☐ Angelique van de Looverbosch, bowlster
☐ Ivonne Senff, karateka

SPORTPLOEG
☐ Olympia Landgraaf, turnen
☐ Roda JC, voetbal
☐ Simson Landgraaf, worstelen
☐ Sittardia, handbal (heren)
☐ V en L, handbal (dames)

In elke categorie slechts één naam aankruisen.
AFZENDER

Naam: ....

Straat: ....

Postcode en woonplaats: ....

(Lees ook de spelregels). Inzenden in een gesloten enveloppe zonder postzegel naar:

Limburgs Dagblad
Sportverkiezing
Antwoordnummer 46
6400 VB Heerlen

Derde wereldbekerzege van tweevoudig Olympisch kampioen

Tomba blijft overeind

KRANJSKA GORA – Alberto Tomba heeft zichzelf gisteren een iets verlaat verjaardagscadeau bezorgd door bij de reuzeslalom in het Joegoslavische wintersportoord Kranjska Gora in superieure stijl langs de poortjes te suizen. Hij bleef bovendien, in tegenstelling tot dinsdag voor eigen publiek in Madonna di Campiglio, trots overeind en finishte met royale voorsprong op de concurrentie als eerste.

Het was de derde wereldbekerzege van de 24-jarige glamourboy uit Bologna. De tweevoudig Olympisch kampioen was over twee manches ruim een halve seconde sneller dan de Zwitser Urs Kälin, die na de eerste afdaling nog een kleine voorsprong had op Tomba. De voormalige wereldbekerwinnaar Marc Girardelli, skiënd op een Luxemburgse licentie, eindigde als derde. De Noor Ole Christian Furuseth, die dinsdag bij de slalom in Italië profiteerde van het uitvallen van Tomba, was nu zelf het slachtoffer van een ijzig gedeelte van de piste. In de eerste manche kwam hij nog als derde door, maar in de tweede haalde hij de eindstreep niet.

● Tomba op weg naar de overwinning in Kranjska Gora.

Bij de vrouwen, die in Morzine aantraden voor een afdaling, belooft het seizoen erg eentonig te worden door de suppematie van de Oostenrijkse Petra Kronberger. Ze schreef twee weken geleden al geschiedenis door de eerste skister te worden, die in elke disicpline van de alpine-wereldbeker een zege heeft geboekt.

Door de afdaling van Morzine te winnen werd ze ook de eerste vrouw, die alle onderdelen in één seizoen en ook nog in 'no-time' op haar naam bracht.

De overmacht was overigens minder groot dan bij eerder slaloms en reuzeslaloms. De Zwitserse Chantal Bournissen gaf slechts 0,06 seconde op haar toe. Verrassend was de derde plaats van Varvara Zelenskaja, de beste klassering van een Sovjetvertegenwoordigster in het werledbekercircuit ooit.

Nieuwe krachtproef Meerssen

Van onze medewerker

HEERLEN – Na het spectaculaire bekeroptreden van verleden zondag tegen De Graafschap speelt Meerssen morgen in sportpark Marsana een inhaalwedstrijd tegen TOP. De nog steeds ongeslagen bezoekers voeren de ranglijst in de hoofdklasse C aan, terwijl Meerssen, dat ook nog geen enkele wedstrijd verloor, op twee punten volgt.

„Ik heb altijd gezegd, dat het competitiegebeuren prioriteit geniet. Daarom was het bekeravontuur een leuke onderbreking. Iedereen heeft met volle teugen genoten". Trainer Van Dijk weet als geen ander, dat zijn ploeg tegen De Graafschap had kunnen stunten, want tot drie keer toe was de winst binnen bereik.

„Ondanks deze goede prestatie moeten we nu niet denken, dat we ineens de hele wereld aankunnen. Integendeel! Bij TOP is men niet gek."

In de eerste klasse F reist Limburgia naar Weert. De ploeg uit Brunssum kan terugzien op een geslaagde eerste seizoenshelft. Buiten verwachting staat Limburgia op een gedeelde tweede plaats en de ploeg kan, als het tenminste het inhaalduel tegen Wilhelmina '08 winnend afsluit, leider SVN tot op één punt naderen. Ongetwijfeld put de Weerter ploeg inspiratie uit de trainerswisseling (de zieke Leo Beerendonk werd immers vervangen door Gerrie van Berlo), die onlangs heeft plaatsgevonden. Limburgia-trainer Harm Posthuma is er dan ook niet helemaal gerust op: „Nieuwe bezems vegen schoon. De statistieken zijn in ons nadeel, want we hebben pas één keer in Weert gewonnen."

Kerstloop in Meers

MEERS – Voetbalvereniging Havantia uit het Steinder kerkdorp Meers houdt Tweede Kerstdag voor de zesde keer haar jaarlijkse kerstloop. De af te leggen afstanden zijn 5,4 en 10,8 kilometer.

Er zijn drie categorieën: jeugd van 12 tot en met 15 jaar (alleen 5 km), senioren (5 en 10 km) en veteranen (alleen 10 km). De loop begint om 10.30 voor de lopers die 5,4 km afleggen en om 11.00 uur voor de 10,8 km. De start en finish zijn op het sportcomplex van VV Havantia aan de Heuvelstraat in Meers.

Het inschrijfgeld bedraagt 2,50 gulden voor de jeugd en 5 gulden voor alle andere deelnemers. Inschrijven kan voor de aanvang van de loop in de kantine van het sportcomplex. Er is douche- en kleedgelegenheid aanwezig.

(ADVERTENTIE)

HONDA Rotor B.V.

Zondag 23 dec.

Kerstshow

van 13.00-17.00 uur
De zakelijke goedkoopste

LEASE-AUTO

v.a. ƒ 600,-

voor Concerto en Civic sedan

Heerlerbaan 229, Heerlen
Telefoon 045-416900

●*Anna-Lisa Draaijer: „Als het peloton voorbijtrekt, kijk ik automatisch of ik nog de trui zie, die mijn man droeg."*
Foto: PIET DEN BLANKEN

door **wiel verheesen**

BREDA – Het gebeurde tien maanden geleden, omstreeks vijf uur in de ochtend van dinsdag 27 februari. In haar woning in het Westbrabantse Hoeven schrok Anna-Lisa Draaijer wakker. Meteen merkte zij, dat er iets ergs met haar man Johannes aan de hand was. Hij rochelde en hijgde zwaar. Zo snel als zij kon rende zij de trap af naar de telefoon. Toen zij een minuut later weer in de slaapkamer kwam en zich over haar echtgenoot boog wist zij dat hulp nutteloos zou zijn. Hij ademde niet meer. Geen paar minuten nadien kon ook de dokter slechts de dood constateren.

Hartstilstand had een einde gemaakt aan het leven van de 27-jarige Johannes Draaijer, een Fries, die na zijn opleiding tot waterbouwkundig ingenieur gekozen had voor het bestaan van beroepswielrenner. Met de nationale amateurtitel en onder meer twee etappe-overwinningen in Warschau-Berlijn-Praag 1987 op zak, was hij bij het begin van het daaropvolgende seizoen opgenomen in het PDM-team. Weer een jaar later had hij aan de zijde van Rooks, Theunisse, Alcala en Kelly deelgenomen aan de Tour de France.

Zijn carrière bevond zich nog volop in ontwikkeling. De vooruitzichten waren goed. Hij had een prima salaris en zijn Amerikaanse vrouw droeg als accountant nog een steentje bij aan de inkomsten. Als ex-wielrenster steunde zij haar man ook anderszins in het vak waarvoor hij had gekozen. Het leven lachte de twee toe, tot het fatale moment aanbrak waarin alles onherroepelijk veranderde.

Anna-Lisa Draaijer-Schmadt had haar man vier jaar eerder leren kennen na afloop van de Coors Classic. Zij fungeerde in deze wedstrijd als tolk en toeverlaat van de Nederlandse damesploeg, want behalve de Coors Classic waarin profs én amateurs om de prijzen streden was er ook een meerdaagse voor hardfietsende vrouwen. Voor beide edities met San Francisco als begin- en Boulder als eindpunt, bestond overigens een extra grote belangstelling vanuit Europa. Dat had weer te maken met het feit, dat korte tijd later ook het WK in de Verenigde Staten zou plaatsvinden. Geen betere voorbereiding dan de Coors Classic of een hiermee parallel lopende trainingscampagne, dachten de vele gegadigden.

Toen de Coors Classic en de strijd om de regenboogshirts achter de rug waren en de diverse selecties huiswaarts keerden, wist Anna-Lisa Schmadt één ding zeker: zij zou zo snel mogelijk haar vriend achterna vliegen. De kennismaking was liefde op het eerste gezicht geweest.

Precies twee maanden na het vertrek van de Nederlandse afvaardiging stapte zij in Colorado Springs in het vliegtuig met bestemming Amsterdam. Op 11 december 1987 werd het huwelijk voltrokken. Amper twee jaar later maakte de dood van Johannes Draaijer een einde aan de echtverbinding. De 26 jarige Anna-Lisa stond voor de keuze: in Nederland blijven of terugkeren naar de Verenigde Staten en daar opnieuw beginnen. Zij koos voor het eerste. Amerika bezoekt zij alleen nog, zoals momenteel voor enkele weken het geval is, om er vacantie te houden en haar familie te bezoeken.

Alvorens Anna-Lisa Draaijer haar koffers inpakte voor de oversteek, sprak het Limburgs Dagblad met de jonge weduwe. Dat gebeurde tijdens haar middagpauze bij Accountantmaatschap Van Oers in het Bredase stadscentrum, waar zij al enkele weken na haar komst naar Nederland in dienst trad. Een monoloog.

Anna-Lisa Draaijer moest alleen verder na dood van haar man

'Ineens was het sprookje uit'

Twee dagen voordat mijn man stierf was hij uit Italië thuisgekomen van de eerste wedstrijden in het nieuwe seizoen. Met een deel van de PDM-selectie had hij deelgenomen aan de Siciliaanse Wielerweek, gevolgd door de Trofeo Pantalica, een eendaagse koers op het eiland. Laatstgenoemde wedstrijd vond plaats op een zaterdag. 's Anderendaags ben ik hem op het vliegveld in Brussel gaan afhalen. Hij zou een week thuisblijven en dan weer voor korte tijd vertrekken naar Spanje. Daar stond de Ronde van Murcia op het programma, de wedstrijd waarin hij in 1989 vier dagen de leiderstrui droeg en ook een etappe had gewonnen.

Johannes vertelde mij, dat hij in de Siciliaanse Wielerweek een val had gemaakt. Zijn tube was van het wiel gesprongen, waardoor hij uit zijn evenwicht raakte. Toch had hij de finish bereikt. Klagen over tegenslag deed hij nooit. Hij accepteerde, dat wielrennen een keiharde sport was. Ik merkte trouwens ook niets van enige nadelige gevolgen. Wel was het, achteraf bekeken, opvallend dat hij zich daags na zijn terugkeer erg vermoeid voelde.

Normaliter was tien uur voor ons bedtijd. Op de bewuste maandagavond gingen wij een uur eerder. 'Ik ben doodop', zei hij tegen mij. In eerste instantie dacht ik nog: 'Och, misschien heeft hij een beetje last van duizeligheid of iets anders als gevolg van de valpartij op Sicilië'. Wat zou je anders denken? 's Middags had hij immers nog intensief op de home-trainer aan zijn conditie geschaafd, waarbij zijn polsslagmeter geen enkele reden tot ongerustheid aangaf. Toen ik hem in de daaropvolgende ochtend opeens hoorde rochelen wist ik, dat er iets veel ergers aan de hand was. Ik zal het beeld nooit vergeten, maar iedere dag als ik er aan terugdenk prijs ik mij toch ook gelukkig, dat ik er bij was toen hij stierf. Ik denk, dat ik zijn dood nooit had kunnen verwerken als het was gebeurd tijdens een wedstrijd in het buitenland waar ik niet bij aanwezig geweest zou zijn. Weet je overigens, dat ik voordat Johannes stierf wel eens gedroomd heb over hetgeen hem is overkomen? In zo'n droom was het dan alsof ik de stem hoorde van de nieuwslezer op de radio, die vertelde, dat mijn man als gevolg van een ongeluk in die en die wedstrijd was overleden. Echt waar, alsof ik een voorgevoel had, dat ons samenzijn van korte duur was.

Financieel hadden wij niet te klagen. Johannes had na afloop van het vorige seizoen zelfs verdubbeling van zijn aanvangssalaris gekregen. Men had hem bij PDM tevens een tweejarig contract voorgelegd, maar hij wilde zich niet meer opnieuw voor een dergelijke periode aan de ploeg binden. Hij vond één jaar voldoende, ook al omdat hij van zichzelf overtuigd was, dat hij dan, desnoods bij een andere sponsor, nóg betere voorwaarden kon afdwingen. Zonder van zichzelf te beweren, dat hij het ooit tot de absolute top zou brengen durfde hij op een hoge plaats in de wielerhiërarchie te mikken. Hij was een typische meesterknecht, die zelf op z'n tijd voor een opvallende prestatie kon zorgen. Ik vergeleek hem wel eens met renners als de Zwitser Jörg Müller en zelfs met Rudy Dhaenens. Laatstgenoemde bracht het toch tot wereldkampioen, waarmee ik niet wil beweren, dat Johannes ook ooit met de regenboogtrui naar huis zou zijn gekomen. Voordat hij naar Sicilië vertrok, zei hij wél: 'Anna-Lisa, dit jaar win ik een klassieker'. Maar ook zonder dat het al zo ver was, hadden wij een fijne tijd achter de rug. Ons leven was gelopen zoals wij het slechts hadden kunnen wensen. Zijn dood veranderde alles. Ineens was het sprookje uit.

De autopsie van de arts maakte duidelijk, dat mijn man een gezwel in zijn hersenen had. De valpartij was dus toch erger geweest dan aanvankelijk gedacht. Maar vooral het hart was niet in orde. De dokter heeft mij verteld, dat hij zelden een hart had gezien van een man van zevenentwintig jaar, dat zó versleten was als dat van Johannes. Het leek wel toe te behoren aan een bejaarde. Moet je nagaan. Hij was een beroepsrenner, die een jaar eerder de Tour de France, de zwaarste wedstrijd van het seizoen had uitgereden en die zich in deze koers een gewaardeerde helper van de kopmannen had getoond.

Overigens, niet alleen het hart bleek in slechte toestand geweest te zijn. Andere organen vertoonden ook tekenen van zware belasting en stress. Ongelofelijk, want je moet weten, dat Johannes jaarlijks een strenge medische keuring onderging. Luttele weken voordat hij stierf had de hele PDM-ploeg nog een onderzoek ondergaan, ook bij een cardioloog, die over de modernste apparatuur beschikte. Voor mij een bewijs, dat zelfs dergelijke apparatuur niet alles kan aantonen. Daarnaast een bewijs, dat je als topsporter zowel geestelijk als lichamelijk eigenlijk op de rand van het mogelijke balanceert.

Er hebben naar aanleiding van de dood van mijn man verschillende verhalen de ronde gedaan. Was het trouwens, zo werd in publicaties en andere berichtgeving over de gebeurtenis gezegd, niet opvallend hoeveel sportlieden en vooral hoeveel wielrenners in de kracht van hun leven ten gevolge van hartstilstand stierven? De namen van Connie Meijer, Reinier Valkenburg, Bert Oosterbosch, Marc Demeyer, om mij nu maar tot deze vier te beperken, liepen als een rode draad door de meeste verhalen. Er werd van alles verondersteld. Ik kan alleen dit zeggen. Mijn man is niet gestorven als gevolg van het gebruik van verboden stimulerende middelen. Van doping wilde hij niets weten. Uiteraard wisten wij, dat er in de sport en beslist niet alleen in de wielersport gepakt wordt. Wij hebben daar ook vaak genoeg over gesproken. Johannes was dan altijd heel resoluut. 'Als ik naar verboden stimulantia moet grijpen om succes te behalen, zet ik de fiets aan de kant'. Hij zou dat ook gedaan hebben als bij een medische keuring tot uiting was gekomen, dat hij niet optimaal als renner had kunnen functioneren. Zo was hij nu eenmaal. Nuchter, niet van zijn stuk te brengen. Ik dacht er precies eender over. Sterker nog. Ik herinner mij nog als de dag van gisteren, dat ik tegen hem zei: 'Als jij ooit bij een dopingcontrole positief wordt bevonden, ga ik onmiddellijk van jou scheiden'. Ik vind doping iets verschrikkelijks. Het is een kwaad met verstrekkende gevolgen. Bovendien, het is competitie-vervalsend. Ik weet heus wel, dat men vooral in de topsport, waar enorm grote belangen op het spel staan, niet altijd clean is. Het dwingt anderen op hun beurt weer om dan ook iets te doen wat men eigenlijk niet wil. Anders raakt men hopeloos achterop, luidt de redenatie. Zo blijft men in een cirkel ronddraaien. Misschien is dat ook wel de reden waarom sommige talentvolle jongeren niet echt doorbreken.

Zeker als je de vrouw bent van een wielrenner grijpt het je extra aan wanneer een collega van je man plotseling is overleden. Toen ik het bericht hoorde, dat Connie Meijer tijdens een wedstrijd was gestorven deed het mij nog meer pijn dan anders. Ik kende Connie Meijer goed, net zoals ik practisch de hele top van het Nederlandse dameswielrennen uit de jaren tachtig kende. Mieke Havik, Heleen Hage, Corrie Timmermans, Hennie Top, Monique Knol, noem maar op. Niet alleen was ik vaak als tolk met ze opgetrokken wanneer zij in Amerika koersten, maar ik had ook deeluitgemaakt van hetzelfde peloton waartoe zij behoorden. Omdat ik al snel de Nederlandse taal onder de knie had, ik spreek trouwens als ik bij mijn schoonouders in Friesland ben ook een aardig mondje Fries, had ik al voor mijn komst naar Europa goeie contacten met de wielrennerij in mijn latere vaderland. Wielrennen heb ik altijd een fantastische sport gevonden. Ik combineerde mijn fietsactiviteiten in Amerika met een universitaire opleiding. Mijn ouders vonden mijn sportieve bezigheden prima, net als mijn twee broers, ofschoon wielersport in onze familie eigenlijk iets nieuws was.

Bij de familie van mijn man was het precies eender. Johannes ging zich pas op latere leeftijd serieus met koersen bezighouden. Zijn studie had voorrang. Ik heb zijn puntenlijsten uit die jaren gezien. Fantastisch. De cijfers acht en negen waren bij hem heel gewoon. Weet je, dat momenteel ook een jongere broer van Johannes koerst? Jurriaan is negentien jaar en rijdt bij de amateurs. Het zou mij niet verwonderen als hij het straks nog tot professional brengt. De dood van mijn man heeft de familie Draaijer niet doen besluiten om zich af te keren van de sport die hij beoefende. Waarom ook? Wielrennen was ons leven. Bovendien, de ouders van Johannes zijn net als ik diepgelovig. Dat geeft ons de kracht om door te gaan.

Toen de vroegere Tour de France-renner Bert Oosterbosch stierf, kort nadat hij gewoon voor zijn plezier weer bij de amateurs was gaan rijden, ging het gesprek met mijn man op een gegeven moment toch weer de richting uit van de risico's die aan het beoefenen van het cyclisme verbonden kunnen zijn. Het kan nooit kwaad om naast de verplichte verzekering bij de Koninklijke Nederlandse Wielren Unie nog een goede andere verzekering af te sluiten, zei ik tegen Johannes. Zijn antwoord was typerend. 'Waarom zou ik? Mij gebeurt echt niks'. Op mijn aandringen kwam er toch een tweede polis in huis. Hoewel ik mijn man daarmee niet terugkrijg, is deze extra verzekering mij goed van pas gekomen. Ik heb het geld in de bungalow gestoken, die wij drie maanden voor de dood van Johannes hadden gekocht. Wij woonden toen nog in Hoeven en zouden op 1 augustus dit jaar verhuizen. De bungalow staat in Rucphen. Mijn man heeft er nooit in kunnen wonen. Een paar maanden geleden ben ik er ingetrokken, in mijn eentje. Het was triest, maar ik besefte, dat het leven doorging.

Toen Johannes gestorven was zijn mijn ouders, die in Sacramento wonen, naar Nederland overgekomen. Ik had in die dagen nog niet beslist wat ik zou doen: blijven of terugkeren naar Amerika. Tegen mijn vader zei ik: 'Pa, kom, wij gaan naar de bungalow in Rucphen kijken. Mocht ik besluiten om straks uit Nederland te vertrekken, hebt U in ieder geval gezien in welk huis Uw dochter gewoond zou hebben als haar man in leven was gebleven'. Toen ik met vader door de bungalow liep, was het alsof ik de stem van Johannes hoorde. De stem zei: 'Anna-Lisa, niet teruggaan naar Amerika. Deze bungalow is voor jou.'
Ook al sta er nu alleen voor, toch heb ik in gedachten nog iedere dag contact met mijn man. Als ik over het een of ander moet beslissen, overleg ik met hem alsof hij bij mij is. Voor het overige, ik ben een zelfstandige vrouw, die een goede job heeft en zich thuisvoelt in Nederland. Wat de toekomst mij brengt kan ik uiteraard niet voorspellen. Misschien hertrouw ik ooit. Mogelijk krijg ik ook een of meer kinderen. Hoe erg het ook allemaal is geweest wat mij overkwam, maar uiteindelijk heb ik pas sinds een paar dagen mijn zevenentwintigste verjaardag achter de rug. Ik mag en ik wil niet bij de pakken neerzitten.

Ik heb het in mijn werkkring ontzettend naar mijn zin. Toen ik bij mijn huidige baas in dienst trad was Johannes nog amateur. Mijn salaris konden wij derhalve beter dan ooit gebruiken, maar ook toen hij professional werd heb ik er geen moment aan gedacht om met werken te stoppen. Er bleef tijd genoeg over om mijn man naar sommige koersen te vergezellen. Ik heb na het overlijden van hem ook veel steun ondervonden van mensen, die ik sedert mijn komst naar Nederland had leren kennen. Alle respect en dank voor de ploegleiding van PDM. Van wie ik ook veel steun kreeg en nu nóg heb? Van Greg Le Mond en zijn echtgenote. Toen Le Mond in de Giro d'Italia en Tour de France aan de slag was, heb ik menig weekeinde bij zijn vrouw Cathy in Kortrijk doorgebracht. Ik ben de familie veel dank verschuldigd voor de manier waarop zij mij in de moeilijkste maanden van mijn leven hebben opgevangen. Ook de Amerikaanse en Scandinavische renners die met hun familie in de buurt van Le Mond wonen hebben mij nooit in de steek gelaten.
De meeste ploegmakkers van Johannes gaven alleen in de eerste maanden na Johannes' overlijden blijk van hun medeleven, maar naarmate de maanden verstreken werd het minder. Ik heb er begrip voor. Zij hebben andere zaken aan het hoofd. Voor hún gaat het seizoen, gaat de loopbaan verder. Wielrennen is eigenlijk een dorp, ook al lijkt het voor de fans van deze sport een wereld met gigantische uitstraling. Met dat eerste bedoel ik de beoefenaren en de personen die er beroepshalve mee te maken hebben. Woon je op een bepaalde dag zoals mij is overkomen niet meer in dit dorp, verandert ook de situatie.

Toch blijf ik interesse voor het wel en wee in het peloton tonen. Alleen toen in juli iedere dag de Tour de France op de TV kwam heb ik niet gekeken. Het was allemaal te emotioneel voor mij. Naar sommige klassiekers ben ik echter gaan kijken. Journalisten, die ik ken uit de periode dat Johannes nog koerste nemen wij wel eens mee naar dergelijke wedstrijden. Als ik het peloton voorbij zie trekken gaat er echt iets door mij heen. Ik weet, dat ik nooit meer hoef te kijken in welke situatie mijn man zich bevindt, maar toch betrap ik mij er telkens weer op, dat ik zoek naar de trui die hij droeg.

DE LIMBURGSE m/v PERSONEELSGIDS

psycho-medisch streekcentrum 'vijverdal' maastricht

LEREN IN DE PSYCHIATRIE, WERKEN AAN JE TOEKOMST

Het Psycho Medisch Streekcentrum Vijverdal is een algemeen psychiatrisch ziekenhuis, gelegen aan de rand van Maastricht. 500 Medewerkers in verpleegkundige en ondersteunende diensten verstrekken zorg aan 400 klinische en 650 poliklinische patiënten. In september 1991 start binnen onze instelling weer de

OPLEIDING TOT PSYCHIATRISCH VERPLEEGKUNDIGE

- De opleiding duurt in totaal 40 maanden, waarvan 7 maanden voorbereidende periode.
- Om toegelaten te worden tot de opleiding is een minimumleeftijd van 17 jaar vereist (ouder dan bijv. 25 jaar mag ook!).
- De minimale opleidingseis is MAVO-4 D-niveau of vergelijkbaar.

Wij bieden:

- een beroepsopleiding, waarin de relatie met de praktijk een centrale plaats inneemt;
- een onderwijssysteem dat appelleert aan de verantwoordelijkheid van (volwassen) kursisten;
- zekerheid op een vaste baan in onze instelling na het behalen van het diploma;
- tijdens de voorbereidende periode een zakgeld van fl. 495,- per maand, daarna salaris konform de CAO-ziekenhuiswezen;
- leermiddelen zijn voor rekening van de instelling;
- de mogelijkheid van woonruimte.

Informatiemiddag

Voor belangstellenden organiseren wij twee informatiemiddagen en wel op: zaterdag 2 februari 1991 van 14.00 tot 17.00 uur en op zaterdag 23 februari 1991 van 14.00 tot 17.00 uur.
Behalve voor informatie over de opleiding, het werk en de sollicitatieprocedure, kun je er ook terecht met vragen bij docenten, leerlingen, medewerkers PZ en O en werkers uit de praktijk.

Deelneming aan deze middag is voorwaarde om tot de selektie van de opleiding te worden toegelaten!

Voor deelneming kun je je opgeven d.m.v. onderstaande bon.

Wenst deel te nemen aan de informatiemiddag op:
- □ *zaterdag 2 februari 1991 van 14.00 tot 17.00 uur*
- □ *zaterdag 23 februari 1991 van 14.00 tot 17.00 uur*

Naam en voorletters: ____

Straat: ____

Postcode/Plaats: ____

Telefoon: ____

Geboortedatum: ____ Geslacht: M/V

***Vóór 15 januari 1991** zenden aan:*
Hoofd Personeelszaken en Organisatie van het P.M.S. Vijverdal,
Antwoordnummer 1507
6200 VB Maastricht
Tel. 043-685274.

LD

Randstad heeft volop werk

Baliemedewerker m/v
Voor een bank in Brunssum. Heeft u ervaring met loketthandelingen en bent u in het bezit van een MEAO-diploma, dan hebben wij een leuke baan voor u.
Informatie bij Mariëlle Keulers, tel. 045-27 41 00, Brunssum, Rumpenerstraat 79.

Post-inpakbediende m/v
Bent u bereid om op oproepbasis te werken, dan hebben wij een afwisselende baan bij een bank in Brunssum. Diploma's zijn geen vereiste, u moet wel snel en nauwkeurig kunnen werken.
Informatie bij Mariëlle Keulers, tel. 045-27 41 00, Brunssum, Rumpenerstraat 79.

Produktiemedewerkers m/v
U heeft een aaneengesloten arbeidsverleden en bezit een goede motivatie. De werkzaamheden zijn bij diverse bedrijven in deze regio en zijn in dagdienst en 2-ploegendienst. De opdrachten zijn voor lange tijd.
Informatie bij Angela Peeters, tel. 045-74 26 36, Heerlen, Akerstraat 26.

Produktiemedewekers m/v
Bij een produktiebedrijf in vloeibare reinigings- en onderhoudsmiddelen in Hoensbroek, kunt u in vaste dagdienst of in vaste middagdienst werken. Bent u beschikbaar voor lange tijd en weet u van aanpakken, neem dan zo snel mogelijk contact met ons op.
Informatie bij Angela Peeters, tel. 045-74 26 36, Heerlen, Akerstraat 26.

Algemeen medewerker m/v
Voor een bouwmarkt in Brunssum zijn wij op zoek naar een algemeen medewerker. U bent 18-20 jaar en per direct beschikbaar.
Informatie bij Monique Kusters of Brigitte Naebers, tel. 045-27 40 40, Brunssum, Rumpenerstraat 79.

Verpleegkundigen A/HBOV'ers voor de wijk m/v
Vindt u het geen bezwaar om tijdens de kerstvakantie te werken? Wij hebben nog diverse diensten in de wijkzorg. De werktijden zijn van 19.00-22.00 uur of van 08.30-12.00 uur. U kunt tevens voor losse diensten ingepland worden.
Informatie bij Bernadette Cousin of Marleen Ackermans, tel. 045-71 31 00, Heerlen, Akerstraat 26.

Bejaardenverzorgenden m/v
... in een bejaardenhuis in Nuth. ... bejaardenverzorgende ... contact ...
Nuth, Stationsstraat 67.

Weer aan het werk in de gezondheidszorg?
U bent gediplomeerd bejaarden- of ziekenverzorgende of verpleegkundige en u bent er al enig tijd uit. Randstad biedt u de mogelijkheid via een korte opfriscursus weer aan de slag te gaan in uw eigen omgeving. U kunt vrijblijvend contact opnemen met de vestiging bij u in de buurt:
Maastricht: Inge Stof en Betty Noppen, tel. 043-28 06 66;
Sittard: Maureen Geleen, tel. 046-52 96 36;
Geleen: Cely Vek, tel. 046-74 32 32;
Meerssen: Meyke van Noorden, tel. 043-64 06 50;
Nuth: Pascalle Pechholt, tel. 045-24 55 33;
Heerlen: Bernadette Cousin, tel. 045-71 31 00;
Kerkrade: Yvonne Martens, tel. 045-46 44 40;
Beek: Marcus Kuyer, tel. 046-37 87 00;
Landgraaf: Desiree Aarts, tel. 045-32 60 38;
Brunssum: Mariëlle Keulers, tel. 045-25 91 91.

Technische beroepen
Wij hebben diverse banen in verschillende sectoren. In de metaal, in de elektro, in de bouw en in de installatietechniek. Ben je in het bezit van een diploma en/of ervaring in een van bovenstaande gebieden, kom dan langs of bel even.
Informatie bij Marcel Michiels of Pascalle Pechholt, tel. 045-24 55 33, Nuth, Stationsstraat 67.

randstad uitzendbureau

UITNODIGING

De BDO CampsObersGroep behoort tot de snelst groeiende accountantsmaatschappen in de Benelux. Een verheugende ontwikkeling die uitstekende mogelijkheden biedt. Ook aan hoog gekwalificeerde nieuwe medewerkers.

De echte uitblinkers binnen het vak, die hun weg naar de top willen bespoedigen, treffen bij de BDO CampsObersGroep een klimaat dat een snelle doorgroei bevordert.

Voor de vestiging GELEEN, Geleenbeeklaan 80, zijn er concrete mogelijkheden voor een

ERVAREN REGISTERACCOUNTANT M/V

Wij zoeken een jonge ondernemende accountant met een ruime ervaring in de openbare accountantspraktijk die de verantwoordelijkheid kan dragen voor een eigen controlegroep.

U gaat als accountant een actieve bijdrage leveren aan de uitbouw van het kantoor. Op basis van een goede teamgeest organiseert en coördineert u zelfstandig de werkzaamheden van uw team. Daarnaast bent u als adviseur eerste aanspreekpunt en vraagbaak voor uw cliënten.

De BDO CampsObersGroep biedt u een goed salaris, uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden en perspectiefvolle carrièremogelijkheden. Opname in de maatschap behoort op korte termijn tot de mogelijkheden.

Bent u geïnteresseerd in deze functie dan nodigen wij u uit voor nadere informatie contact op te nemen met de heer J.P.C. Verspaget RA, tel. 046-745439. Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan BDO CampsObersGroep, Postbus 1, 6160 AA Geleen, t.a.v. de heer J.P.C. Verspaget RA.

BDO CAMPSOBERSGROEP

ALS FORMAAT BELANGRIJKER IS DAN OMVANG

ACADEMISCH ZIEKENHUIS MAASTRICHT

Binnen de Dienst Opleidingen, bestaande uit twee secties te weten A-opleiding en Vervolgopleidingen, bestaat momenteel plaatsingsmogelijkheid voor een

docent verpleegkunde m/v 100%
(vacaturenummer 895/3)

Taken:
- ... van lessen;
- bijdrage leveren aan de beroepsinhoudelijke ontwikkeling;
- bijdrage leveren aan de leerplanontwikkeling.

Vereisten:
- diploma Verpleegkundige A of HBO-V;
- een afgeronde opleiding als voorzien in een onderwijsbevoegdheid voor het vak verpleegkunde;
- bij voorkeur een opleiding op sociaal-wetenschappelijk of verplegingswetenschappelijk niveau.

Salaris:
In de loop van de selectieprocedure zal u een salarisaanbod worden gedaan dat in overeenstemming is met uw opleiding en ervaring en het niveau van de functie.

Tevens bestaat bij het secretariaat van de Dienst Opleidingen, ter ondersteuning van het hoofd van deze dienst, momenteel plaatsingsmogelijkheid voor een

secretaresse m/v 100%
(vacaturenummer 840/3)

Taken:
- verrichten van secretariële en administratieve werkzaamheden t.b.v. de Dienst Opleidingen;
- leiding geven aan de overige secretariaatsmedewerk(st)ers.

Vereisten:
- MEAO-diploma, secretariële richting of een daarmee vergelijkbare opleiding;
- kennis van informatica;
- kennis van de Engelse taal;
- kennis van de medische terminologie.

Leidinggevende ervaring is gewenst.

Salaris:
Afhankelijk van opleiding en ervaring, maximaal ƒ 3.883,- bruto per maand, conform schaal B06, SBRA '84.

Voor beide functies geldt:
Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de heer R. Bleser, personeelsconsulent, telefoon (043) 88 21 93.

Sollicitaties:
Schriftelijke sollicitaties dienen met vermelding van het desbetreffende vacaturenummer, zowel op brief als envelop, te worden gericht aan de Dienst Personeel en Organisatie, afdeling Arbeidszaken, Academisch Ziekenhuis Maastricht, Postbus 1918, 6201 BX Maastricht.

Het Academisch Ziekenhuis Maastricht vervult in de eerste plaats taken op het gebied van de patiëntenzorg en staat daarnaast ten dienste van het wetenschappelijk onderzoek en onderwijs. Het ziekenhuis ... bedden; er werken ongeveer 2.800 personeelsleden volgens de arbeidsvoorwaarden van de ... Teneinde een zorgvuldige sollicitatieprocedure te verzekeren, worden ... dienen ... NVP-sollicitatiecode. Een medisch onderzoek maakt deel uit van deze procedure.

VEDIOR LEIDT TIJDELIJK WERK IN BETERE BANEN

DIRECTIESECRETARESSES
Bell College, Schoevers, De Thermen of soortgelijke opleiding. Bij voorkeur met ervaring, voor meerdere relaties.

MTS/HTS'ER W.T.B.
Ervaring met Cadsysteem, z.s.m. voor opdrachtgever in Kerkrade.

PRODUKTIEMEDEWERKERS
Goede motivatie vereist voor meerdere bedrijven in Heerlen, Kerkrade en omgeving.

VERPLEEGKUNDIGEN MET KINDERAANTEKENING
Part-time functie en per direct inzetbaar.

VERPLEEGKUNDIGEN A/B/Z
ZIEKENVERZORGENDEN
BEJAARDENVERZORGENDEN
WIJKVERPLEEGKUNDIGEN
Ook verpleegkundigen die een herintrederscursus hebben gevolgd of gedeeltelijk beschikbaar zijn, nodigen wij uit te reageren.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Bart ter Veer of Petra Luijten.

alle functies m/v

VEDIOR
UITZEND- EN PERSONEEL ...
Dr. Poelsstraat 14, Heerlen, 045 - 741744

HARMONIE ST. CAECILIA NIEUWENHAGEN
zoekt op korte termijn een ervaren

DIRIGENT

Ons korps bestaat uit ca. 70 merendeel jeugdige muzikanten en komt uit in de superieure afdeling. De repetities zijn op zondagmorgen.

Sollicitaties (vóór 5 januari 1991) richten aan:
Harmonie St. Caecilia, Mauritslaan 14,
6371 EE Landgraaf

LEUNISSEN INTERIEURBOUW TIMMERWERKEN

Gevraagd
interieurbouwer-meubelmaker

Burg. Janssenstraat 34,
6191 JC Beek, tel. 046-373128

KNP Papier

KNP Services B.V. i.o. is een divisie van de Koninklijke Nederlandse Papierfabrieken N.V. en verleent binnen de onderneming diensten aan de overige divisies. De plaats van vestiging is Maastricht. De afdeling Financiële Informatiesystemen heeft in verband met uitbreiding van werkzaamheden een vacature voor een

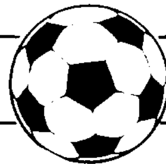
systeemanalist/programmeur (m/v)

Taak
- ontwerpen, schrijven en testen van nieuwe programma's;
- onderhouden en wijzigen van bestaande programma's;
- oplossen van software-problemen bij de gebruikers.

U werkt daarbij in een klein team van systeemanalisten en programmeurs. Er zijn reële doorgroeimogelijkheden naar de functie van systeemanalist.

Opleiding en ervaring
- VWO-opleiding aangevuld met AMBI T/S-modules of HEAO met informatica;
- enige jaren ervaring met MVS/XA, CICS, VSAM, TSO/ISPF en Cobol II;
- ervaring met het MSA-pakket strekt tot aanbeveling.

Informatie/sollicitatie
Nadere informatie over de functie is te verkrijgen bij de heer F. Lardenoye, telefoon (043) 82 26 34. Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan KNP Services B.V. i.o., Erasmusdomein 50, 6229 BL Maastricht, t.a.v. de afdeling Personeel & Organisatie.

MAASTRICHT – Het gaat weer de goede kant op met 'Us MVV'ke'. De Maastrichtse eredivisieclub dreigde in de beginfase van het seizoen regelrecht op degradatie af te stevenen. Als een wonder keerde het tij. In de laatste zes competitiewedstrijden bleef MVV ongeslagen. Twee keer werd de volle buit binnengehaald. Guy François scoorde telkens de winnende treffer. Een Belg in Nederlandse dienst. Met zijn 33 jaar is hij de oudste MVV-speler. Niettemin heeft deze routinier van de gehele selectie misschien wel de diepste wortels bij de sterrenbrigade. Niet omdat zijn moeder een rasechte Maastrichtse is; wel omdat hij de kleinzoon is van Frans Akkermans, een van MVV's coryfeeën uit lang vervlogen tijden. De vitale 82-jarige opa van Guy François is een van de oudste nog levende MVV'ers uit de vooroorlogse jaren. Een nostalgische terugblik.

Door Guy François keerde Frans Akkermans na bijna halve eeuw voor één keer terug bij 'Us MVV'ke'

Van opa tot kleinzoon

● *MVV-nostalgie in beeld. De 82-jarige Frans Akkermans vertelt over 'Us MVV'ke' van weleer, terwijl kleinzoon Guy François een elftalfoto van het seizoen 1931/1932 bekijkt. Uiteraard herkent de huidige MVV-spits daarop ook zijn grootvader.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

door **bennie ceulen**

Plaats van afspraak is Sint Pieter. Ten huize van Frans Akkermans. Terwijl buiten de regendruppels tegen de ramen kletteren serveert echtgenote Mia koffie met koekjes. „Eigenlijk hoef ik zo nodig niet in de krant," merkt Frans Akkermans op, terwijl kleinzoon Guy François in de gezellige huiskamer aan tafel schuift. „Het is allemaal zo lang geleden. MVV en voetbal is voor mij een afgesloten hoofdstuk."

Frans Akkermans duwt vervolgens zijn stoel naar achteren en duikt een kas in, op zoek naar fotomateriaal van weleer. „Kijk, dit is alles wat ik nog heb," toont hij een zevental vergeelde foto's. „Hier zie je MVV uit het seizoen 1931/1932. Deze foto kreeg je gratis bij tien Batco-punten. In elk pakje sigaretten zat een punt. Dáár sta ik, tweede van links, naast Guil Claessens. Wát een tijd. Als ik dit weer zie, komt me alles weer voor de geest. Daar, Pol den Hoed... Een geweldige voetballer. En hier, Louis Kruyntjes. Hij is onlangs gestorven. Bèr Felix was de beste van allemaal. Hij en Den Hoed speelden ook in het Nederlands elftal. Chrit van Haaren was onze keeper. Ook een geweldenaar. Nog drie man van dit elftal zijn in leven, meen ik. De rest is dood. Ja, er zijn er niet meer veel overgebleven. Ik ben pas nog op de begrafenis van Jean Coenen geweest."

Verhalen

Guy François volgt aandachtig de vertelsels van zijn grootvader. „De meeste verhalen heb ik al eens gehoord. Maar eigenlijk vertellen we heel weinig over voetbal. Dat is altijd zo geweest in de familie. We hebben het meestal over andere onderwerpen. Ook andere interesses. Gelukkig maar," merkt Guy François op.

„Ik heb me nooit met de carrière van Guy bemoeid," haakt opa Akkermans in. „Hij moet zelf weten wat hij doet. Natuurlijk ben ik trots op hem. Toch ben ik maar twee keer naar Guy gaan kijken. Eenmaal toen hij bij FC Luik voetbalde. En een keer bij MVV. Toen heb ik voor het eerst de Geusselt gezien. Een mooi stadion. Ik zag MVV voor de eerste keer aan het werk sinds ik gestopt was met voetballen. En meteen ook de laatste keer."

Bijna een halve eeuw geleden zette Frans Akkermans een punt achter zijn loopbaan bij MVV. In 1943, middenin de oorlog. De sterrendrager van weleer wil niet meer herinnerd worden aan die woelige en moeilijke jaren. Hij wil er géén woord aan spenderen. „Sindsdien heb ik me nooit meer in MVV en het voetbal verdiept," is alles wat hij kwijt wil. „Het interesseert me ook niet meer. Het is dat Guy nu bij MVV voetbalt; anders was ik die ene keer ook nog niet gaan kijken. Ik heb nooit meer iets van die club vernomen. Het doet er allemaal niet toe. Ik heb vroeger een prachtige tijd bij MVV gehad. Dat is het allerbelangrijkste."

Feestbende

„Een feestbende moet het geweest zijn, als ik die verhalen allemaal hoor," lacht Guy François. „Inderdaad," bevestigt Frans Akkermans. „Wij hebben wat afgelachen in die jaren. We speelden aan de Boschpoort, een legendarisch stadion. Altijd bomvol. En sfeer. Fantastisch. De mensen zaten bovenop de Ceres-brouwerij en in de bomen om ons te kunnen zien. Als we aan de Boschpoort moesten spelen zag de Boschstraat tevoren zwart van de mensen. Er was toen niets anders. Voetbal en MVV was de enige ontspanning van de mensen. Maastricht was een dorp. Vijftigduizend inwoners. Iedereen kende iedereen. Dat is allemaal voorbij. Nu ken je toch niemand meer in de stad."

Guy François' grootmoeder mengt zich in het gesprek. „Dat is niet waar. Als we door Maastricht wandelen, hoor je geregeld wel eens iemand zeggen: kijk, dat is een oud-MVV'er. Frans wordt nog regelmatig herkend." „Maar ik ken die mensen niet. Ze vragen dan of ik die Frans Akkermans van MVV ben. Ja, dat ben ik, antwoord ik dan. En toen Guy bij MVV ging voetballen, geloofde me niemand als ik zei, dat het mijn kleinzoon was. 'Die heeft toch een heel andere naam', kreeg ik dan te horen. Als ik dan daarop weer antwoordde, dat Guy de zoon van mijn dochter is, namen ze het wel van me aan."

Frans Akkermans is een boeiend causeur. Hij kan zich nog alles herinneren uit „die goeie ouwe tijd". „Hoe ik voetballer werd?" herhaalt hij de vraagt. „Ik voetbalde op straat. Aan het Waterpoortje in Wyck. Mijn vader had in de Rechtstraat een slagerij. Een echte bal hadden we niet. Wij schopten tegen een grote prop papier. Dát was onze bal. Een vriend speelde in het vierde van Rapid. Ik ging vaak naar hem kijken. Ik zat in de congregatie. Op een goede dag vroeg pater Huf of ik mee wilde doen. Ik speelde direct in het eerste van Rapid. Toen bestonden er twee afdelingen. De Rooms-Katholieke en de neutrale. Rapid speelde in de RK-bond."

Slagerszoon

De slagerszoon uit Wyck ontwikkelde zich snel tot een balvirtuoos. Frans Akkermans hield Rapid voor gezien en werd lid van Kimbria. „Op mijn zeventiende stopte ik met voetballen," herinnert hij zich. „Mijn vader was gestorven en ik moest met mijn moeder de slagerij gaan runnen." Ondanks het harde labeur in het ouderlijk bedrijf zou Frans Akkermans daarentegen niet lang van de bal afblijven. „Op een goede dag sprak in het slachthuis bestuurslid Gielen van MVV me aan. 'Ben jij die Akkermans die bij Kimbria heeft gespeeld?' vroeg hij. 'Voel je niets voor MVV? Zodoende kwam ik in 1927 bij MVV terecht. Eigenlijk hebben ze mij gewoon van de straat opgeraapt."

MVV speelde toentertijd in de 1e klasse van de KNVB, de huidige eredivisie. De hoogste afdeling was in vier districten verdeeld. MVV speelde in Zuid 1. „Eigenlijk had ik geen tijd om te voetballen. Vanwege de slagerij. De gelegenheid om te trainen had ik helemaal niet. Maar ik bleef op een andere manier in conditie: op de transportfiets reed ik dagelijk kris-kras door Maastricht bestellingen opnemen en uitbrengen. Zo fietste ik zestig tot zeventig kilometer per dag."

Frans Akkermans veroverde binnen de kortste keren een vaste stek binnen de hoofdmacht van MVV. „Ik geloof, dat ik al na drie of vier wedstrijden in het eerste speelde. Tot 1943 heb ik dat volgehouden. Ik was er toen ook al vierendertig en had een geweldige tijd achter de rug."

De krasse tachtiger geniet bij de gedachten aan 'toen' nog steeds na. Zijn pretoogjes twinkelen. „Wij hebben altijd heel veel plezier gehad," merkt hij lachend op, voordat hij de ene na de andere anecdote uit de mouwen schudt. „Wij waren amateurs. Na de wedstrijd gingen we altijd op stap. We maakten er steeds een gezellig feest vàn. Ja, het was inderdaad een feestbende. Onlangs ben ik met Pol den Hoed bij een andere MVV'er, Sjeng Jakobs, op bezoek geweest. Sjeng woont aan het Koningsplein. Ik had hem al van in de oorlog niet meer gezien. Een heel leuk weerzien. Wij hebben heel wat oude koeien uit de sloot gehaald. Alles wat we vroeger hebben uitgespookt. En dat was heel wat. Als we gewonnen hadden eindigde dat altijd in een groot feest. De Boschstraat floreerde dank zij MVV. Vooral in café Dresens. En in de Central in de Grote Staat. Dat was ons clublokaal. Het sjiekste café van Maastricht. Er zat altijd een orkest te spelen. Leuk. Maar de zondag begon al heel vroeg. Om zes uur was ik uit de veren, om naar de kerk te gaan. Daarna voetballen en vervolgens met de hele bende op stap. We hebben in Maastricht ontelbare keren de bloemetjes buiten gezet. Vaak kwam je pas 's anderendaags in de vroege uurtjes thuis. Dan begon je maar meteen te werken. Och, we hebben heel wat afgelachen in die tijd. We gingen vaak met de trein naar de uitwedstrijden. Maar als we bijvoorbeeld in Middelburg moesten spelen hadden we geen tijd om ons in het stadion om te kleden. Dus gebeurde dat in de trein. Ja, en dan die Pol den Hoed. Hij was chauffeur bij busonderneming Schurgers. Als we dan met de bus naar een uitwedstrijd trokken, was Pol meestal ook onze chauffeur. Hadden we de bus voor ons alleen. Kun je je indenken. Nee, ik had het nooit willen missen. Alles wat ik gehad heb, ha, ha. We hadden ook allemaal een bijnaam. De fles, het meulepeerd, de geit, de neus...Ik? De slagter."

Zilveren Vos

Als je Frans Akkermans mag geloven waren de vooroorlogse MVV'ers heuse feestvarkens. Maar werd er ook nog gepresteerd? Akkermans: „Natuurlijk. In Eindhoven hebben we ooit de Zilveren Vos gewonnen. In de finale van dat toernooi versloegen we Go Ahaed Eagles. Kampioen zijn we nooit geworden; ik heb wel de degradatiestrijd meegemaakt."
„Jij ook al?", grapt kleinzoon Guy François. „Maar MVV heeft nu al zes keer niet meer verloren." Waarop opa Akkermans ook zijn antwoord klaar heeft: „Een hele prestatie, Guy."

Volgens opa Akkermans werd een MVV-voetballer in Maastricht op handen gedragen. „Een MVV'er genoot aanzien. Dat was nu eenmaal zo. In de ogen van de Maastrichtenaren stelde het heel wat voor als je bij MVV speelde. Er was ook geen ander volksvermaak als MVV. Betalen? Dat bestond toen niet. Wij waren amateurs. Niettemin hadden we wel een Engelse trainer, Bill Julian. Ja, en er waren er bij die er toch beter van werden. MVV bezorgde de spelers goede banen of een zaak. Dat was al heel wat, want er was veel werkloosheid. Namen noem ik niet. Voor mij gold dat ook niet, want ik had reeds een slagerij. Voor de rest kreeg je van de club alleen voetbalschoenen, truitjes en broekjes. En de feesten en etentjes uiteraard. Dat was alles. En toen ik trouwde, kregen we twee fauteuils als huwelijkscadeau."

Goede naam

Frans Akkermans nipt aan z'n glaasje jenever. „Maar vergis je niet. MVV had een goede naam als club. Ook in het buitenland," mijmert hij. „MVV speelde toen al in Frankrijk tegen Metz, in Spanje tegen Barcelona en in Duitsland. Ik kon echter nooit mee als we de grens over gingen. Door de zaak, hè. Ik was wel van de partij, toen we tijdens het Olympisch jaar in Maastricht tegen Egypte speelden. Supporters, die hadden we heel veel. Weet je, dat er vaak extra treinen voor MVV werden ingezet. Aan het station was het 's zondags vaak een drukte van jewelste. Een paar honderd man reisde altijd mee naar de uitwedstrijden. En rellen bestonden niet. Het voetbal was ook beter. Nu is het alleen rugby en knokken. Ze stampen mekaar kapot. Wij speelden gedurende negentig minuten voluit. Tegenwoordig halen ze nog geen zeventig minuten. De meesten gaan op de grond liggen als ze moe zijn. De keepers maken het helemaal schandalig. In mijn tijd mochten ze nog handen en voeten gebruiken en bij een penalty op en neer lopen in de goal. Ze waren ook snel. De tegenwoordige doelman pakt de bal, blijft vervolgens staan en kijkt op zijn gemak rond welke richting hij het best kan uittrappen. Dat duurt minuten. Zoiets bestond vroeger niet. En op het veld worden de spelers nu gewoon vanachteren neergetrapt. Hoe is het zover kunnen komen? Als je in mijn tijd een goeie technische voetballer was, kon je iedereen passeren zonder dat je gepakt of getrapt werd. Je wordt nu meteen bij de arm vastgepakt of ze trekken je aan de trui. Dat heeft niets meer met voetballen te maken. Het is vechten op leven en dood. En die supporters erbij. Die maken er oorlog van. Toen ik voetbalde was het een en al vriendschap."

Vandaar ook dat het voetbal de vroegere MVV-coryfee niet meer kan boeien. „In de krant volg ik het nog een beetje. En af en toe kijk ik naar een wedstrijd op de televisie. Er wordt tegenwoordigd toch geen voetbal meer gespeeld. Nu hangen ze twintig minuten voor de goal zonder dat er eentje op doel schiet. Of ze spelen aan die kant van het veld of aan de andere kant. In onze tijd bestond verdedigen niet eens. Vijf aanvallers, drie middenvelders en twee verdedigers. Ik was overal inzetbaar. Waar ze me nodig hadden was ik present."

Frans Akkermans, wiens zoon Tonnie ooit een verdienstelijk speler bij Kimbria en Heer was, onderstreept dat het feit dat kleinzoon Guy bij MVV voetbalt voor hem de enige reden is om het voetbal nog een beetje te volgen. „Guy had het veel verder kunnen brengen," zegt hij terwijl hij naar zijn kleinzoon kijkt. „Dat is ook zo," beaamt Guy, die ooit een grote belofte was bij PSV en voor zijn komst naar MVV voor de Belgische clubs Beringen, FC Luik en SK Beveren uitkwam. „Ik mis het karakter van opa. Hij is een knokker en heeft zijn hele leven moeten vechten en hard werken. Ik niet. Dat zie ik te laat in. Het ging allemaal te gemakkelijk met mij."

Guy François is vrijwel zeker aan zijn laatste seizoen als voetballer bezig. De Belg in Maastrichtse dienst overweegt aan het einde van deze competitie de schoenen aan de wilgen te hangen. „Op een gegeven moment moet je realistisch zijn. Ik heb vroeger vaak genoeg gedroomd. Op mijn leeftijd wordt het steeds moeilijker tegen de jonge concurrentie. Als MVV een jonge, talentrijke spits kan kopen, moeten ze dat niet nalaten. Ik kap er dan gewoon mee."

Sef Vergoossen

Er verschijnt een brede grijns op het gelaat van Guy François. „In de beginfase van het seizoen heb ik niet eens gespeeld in het eerste van MVV. Trainer Sef Vergoossen vond dat ik niet meer gemotiveerd op de training verscheen. Daarom stelde hij me helemaal niet op. Maar ik vond, dat ik wél nog gemotiveerd was. Dat heb ik de trainer ook gezegd. Onbewust was ik misschien minder met het voetbal bezig. Als je niet speelt en je bent er drieëndertig, ga je wellicht automatisch meer aan je werk denken. Ik werk elke dag tot drie uur op de Spaarbank Limburg. En om half vier sta ik op het veld. Derhalve weinig tijd om de knop om te draaien. Vergoossen en ik hebben toen in een serieus gesprek een termijn van vier tot zes weken afgesproken. Als het dan niet beter is met me, heb ik hem gezegd, moet je het me zeggen. Dan wordt het stoppen of doorgaan."

Guy François vocht verbeten terug én kreeg uiteindelijk een nieuwe kans van Sef Vergoossen. Met succes. De geroutineerde spits scoorde zowel tegen SVV als FC Twente de winnende treffer. „Naar wat ik de laatste weken heb laten zien, ben ik nog niet versleten," meent de man, die nog steeds eigendom is van het Belgische Beveren.
„Ik voetbal nog graag," onderstreept hij zijn ambities. „Anders was ik er al mee gestopt. Ik heb zelfs geld uit eigen zak betaald om dit seizoen voor MVV te kunnen blijven spelen. De helft van de huursom aan Beveren betaal ik zelf. MVV betaalt de andere helft en mijn salaris. Ik verdien dus duidelijk minder dan voorheen. Ik vond het al geweldig dat de club na een jaar van blessures toch nog vertrouwen in me toonde. Ik combineer het voetbal nu met mijn werk op de bank. Voorheen was ik gedurende dertien seizoenen prof. Een enorme overgang. Het vergt ook een grote aanpassing. Maar ik heb ervoor gekozen, voetballen en werken. MVV heeft me die kans gegeven. Via bestuurslid de heer Blind, die nu mijn baas is, ben ik bij de bank terechtgekomen. Op de bank moet ik me ook waarmaken. Dat wil ik, want anders was ik teruggekeerd naar Beveren. Dan verdiende ik meer dan bij MVV en de bank samen."

Stoppen

Guy François zal zich de komende maanden met volle overtuiging inzetten om MVV in de eredivisie te houden. „MVV hoeft niet te degraderen. Als MVV de komende twee seizoenen zich in de eredivisie kan handhaven, heeft de club dankzij de huidige termijnpolitiek een gezonde basis om een goede middenmoter te worden. Er zijn nu in de eredivisie nóg acht a negen andere ploegen die zoals wij moeten knokken voor lijfsbehoud. En daarna? Die beslissing heb ik eigenlijk voor het grootste gedeelte reeds genomen, afgezien of ik nog wel voor een nieuw contract in aanmerking kom. Het wordt vrijwel zeker stoppen."

„Ik zou het nog een jaartje proberen," werpt opa Akkermans een balletje op. „Tenminste, als je er nog zin in hebt. Het heeft altijd zijn voordelen als je bij MVV speelt. Maar je moet het zelf weten."

Frans Akkermans en Guy François, grootvader en kleinzoon, een leven MVV...

Wie wordt sportman, sportvrouw en sportploeg van 1990?

Limburg zet beste beentje voor

Een vast onderwerp tegen het eind van elk jaar is de verkiezing van sportman, -vrouw en -ploeg van Limburg. Deze traditie wordt ook dit jaar weer voortgezet en zoals voorgaande jaren heeft U als lezer weer een behoorlijke stem in de uiteindelijke verkiezing. De sportredactie van het Limburgs Dagblad heeft een eerste selectie gemaakt; U als lezer beslist wie er op 17 januari met de eer gaat strijken als U het stemformulier op een van onze sportpagina's invult en het voor 9 januari retourneert. Bovendien maakt U door inzending van het stemformulier kans op het winnen van een geheel verzorgd weekeinde in de Südeifel.
Op deze pagina laten we de kandidaten de revue passeren.

sportmannen

FRANS MAASSEN

Frans Maassen zette in 1990 zijn opmars naar de mondiale wielertop voort. In zijn vierde seizoen als beroepsrenner legde de 25-jarige renner uit Ittervoort onder andere beslag op etappewinst in de Tour de France. Zijn hoop om in de eerste helft van La Grande Boucle ook (al was het maar voor één dag) de gele trui om zijn schouders krijgen ging niet in vervulling.

Behalve in de Tour glorieerde Frans Maassen nog in andere belangrijke wedstrijden. Zo legde hij voor de tweede keer in zijn carrière beslag op de eindzege in de Ronde van België, mede door ijzersterk optreden in de tijdrit. Hoe goed hij in wedstrijden tegen het uurwerk voor de dag kan komen demonstreerde hij tevens in de Grote Prijs Eddy Merckx, waarin hij ploegmakker Jelle Nijdam met een seconde verschil naar de tweede plaats verwees. Andere overwinningen: Ster van Bessèges, Brabantse Pijl en de Grote Prijs Fourmies in Noord-Frankrijk.
Net als in de voorbije vier jaar gaat Frans Maassen in 1991 van start onder de hoede van Jan Raas.

PETER WINNEN

Eerste jaar van de routinier uit Noord-Limburg in het Buckler-team van Jan Raas. Onder leiding van de Zeeuw kwam Winnen tijdens het voorseizoen al uitstekend voor de dag, ook in de grote eendagskoersen. Zijn meest in het oog springend resultaat was de derde plaats in de Duitse klassieker Rund um den Henninger Turm.
Eind juni toonde Peter Winnen zich de sterkste van alle Nederlandse beroepsrenners, die op een parcours in Meerssen om de nationale titel streden.
Als belangrijkste man van Buckler voor het algemeen klassement trok hij vervolgens naar de Tour de France. Zelf rekende hij op een plaats bij de eerste tien. Dat was weliswaar minder dan in zijn eerste seizoenen als beroepsrenner (vijfde in 1981, vierde in 1982, derde in 1983), maar het zou toch altijd nog een prima uitslag zijn.
Echter, aan de vooravond van de proloog werd Peter Winnen aangereden door een auto van ... de NOS. Weliswaar kon hij van start gaan, maar de blessures speelden hem toch zodanig parten, dat hij na anderhalve week de strijd moest staken. Het vroegtijdig vertrek was daarom zo pijnlijk, omdat het gebeurde op weg naar Alpe d'Huez, de plaats waar hij ooit twee keer als ritwinnaar bovenkwam.

RAYMOND KNOORS

Ofschoon hij zijn sport op geruisloze wijze beoefent, timmert hij met de biljartkeu fors aan de weg. Raymond Knoors is twintig jaar, maar zijn paspoort vermeldt nu al een indrukwekkende reeks oogstrelende kentekenen. De ambitieuze kasteleinszoon uit Berg aan de Maas werd drie keer nationaal kampioen libre in de categorie tot en met eenentwintig jaar. Een keer was hij de beste bij de 47/2-kadristen. Vorig jaar veroverde hij zowaar de ereklassetitel in het 47/2. In Parijs prolongeerde hij twee weken geleden de Europese titel libre. Voornaam en karakter heeft hij gemeen met de grootste biljarter aller tijden. Raymond Knoors is even taai, vasthoudend en koelbloedig als Ceulemans. Voor de biljartsport zet hij alles opzij. Zijn pomerans is puur natuur. Dat stempelt hem tot beste jonge biljarter van Nederland.

ROB GRABERT

Rob Grabert is de beste volleyballer die Limburg in de jaren tachtig heeft voortgebracht. Grabert (26) speelde achtereenvolgens bij VC Horn, Hajraa Eindhoven en Nashua/VCG Geldrop. Hij debuteerde in het voorjaar van 1987 in het Nederlands team. Maakte deel uit van de ploeg die onder leiding van Arie Selinger en later Harrie Brokking in recordtempo doorstootte naar de wereldtop. Afgelopen zomer besloot de student scheikunde aan de Technische Universiteit van Eindhoven om Oranje in te ruilen voor een profbestaan in de beste volleybalkompetitie ter wereld: die van Italië. Samen met ploeggenoot Peter Blangé tekende hij een tweejarig contract bij Terme Acireale Catania.
Rob Grabert geldt als een van de beste passers ter wereld. Hij droeg 210 keer het Oranjeshirt. Hij nam deel aan de EK 87 (5de), EK 89 (brons) en de OS 88 van Seoel (5de). Voorts eindigde Rob Grabert met het nationale team als tweede tijdens de B-WK in Japan en werd de finale bereikt van het World Volleyball League toernooi in Japan. Het Nederlands Volleybalteam, inclusief Rob Grabert werd in 1989 uitgeroepen tot sportploeg van het jaar. Individuele successen waren er tijdens de Pré-Olympics in 1988 te Amsterdam (meest waardevolle speler), terwijl Grabert in juli 1990 werd geëerd als beste verdediger van het WVL toernooi.

LAMBERT SCHUURS

Voor handballer Lambert Schuurs was 1990 in velerlei opzichten een gedenkwaardig jaar. De cirkelloper was in april een van de grote steunpilaren en de beste schutter van het Nederlands team tijdens het succesvol verlopen Europees kwalificatietoernooi in Finland. Afgelopen zomer veroverde Lambert Schuurs, uiteraard in het shirt van Sittardia, op de slotdag van de competitie toch nog de niet verwachte landstitel. Twee maanden geleden bereikte de Sittardenaar een mijlpaal in het Nederlands handbal. Schuurs, een toonbeeld van karakter en een van de weinige Nederlandse spelers die ook internationale bekendheid geniet, speelde zijn tweehonderdste interland in het Oranje-shirt. Een prestatie die hem onder meer de hoogste onderscheiding van het Nederlands Handbal Verbond opleverde.

sportvrouwen

NATASJA KIVIT

Natasja Kivit kreeg het van geen vreemde. Vader Piet Kivit, die als speler vele triomfen vierde bij Sittardia, geldt nu nog altijd als de beste handballer die Nederland ooit heeft voortgebracht. Dochter Natasja kreeg het spelletje ook snel onder de knie en debuteerde drie jaar geleden als amper zestienjarige in de eredivisie bij het Geleense V&L. Vooral onder leiding van haar vader, die ruim twee jaar geleden in dienst trad bij V&L, kwam de loopbaan van Natasja in een stroomversnelling. Uitnodigingen voor Jong Oranje en ook het nationale team van bondscoach Ton van Linder konden niet uitblijven. Daarnaast stond ze, vooral op grond van haar verdedigende kwaliteiten, mede aan de basis van de landstitel die de Geleense ploeg dit jaar veroverde. De misschien wel grootste erkenning voor haar talenten kreeg Natasja dit najaar toen ze werd uitgeroepen tot meest talentvolle handbalster van Nederland.

IVONNE SENFF

Voor een meid van drieëntwintig lentes is ze opmerkelijk strijdvaardig. Vorige maand legde ze tijdens het wereldkampioenschap in Mexico beslag op de bronzen medaille. Voor Ivonne Senff is die plak een tussenstation op de steile weg van Maastricht naar het wereldplatform van het karate. Ze wordt gezien als opvolgster van Guusje van Mourik, de grondlegster van het Nederlands vrouwenkarate. Een greep uit Ivonnes prestaties: open Nederlands kampioene 1986, open Belgisch kampioene 1987, drie nationale titels in successie. In 1989 veroverde ze in Parijs de Europese titel. Ze behaalde ontelbare tweede en derde plaatsen in internationale toernooien. Sportief streeft ze naar het hoogste. Toch ziet Ivonne Senff het karate vooral als springplank voor een maatschappelijke carrière. „Topsport is goed voor je persoonlijkheid," zegt ze.

ANGELIQUE VAN DE LOOVERBOSCH

De Sittardse Angelique van de Looverbosch is in haar sport een klasse apart. De 21-jarige blonde bowlster heeft een uiterst succesvol jaar achter de rug waarin zij niet alleen de nationale titel pakte, maar ook met het Nederlandse zestal in Wenen de Europacup won. Angelique heeft haar talent van haar moeder die ook nog steeds op nationaal niveau een woordje meespreekt. Van de drie belangrijke titels die er voor de topbowlsters dit jaar te vergeven waren, heeft Angelique er twee weten te winnen. Alleen het Open Nederlands kampioenschap moest zij laten schieten door een polsblessure die het haar onmogelijk maakte accuraat te werpen.

MASCHA HELLENBRAND

De Schaesbergse skiester Mascha Hellenbrand behoort ondanks haar jeugdige leeftijd (17) reeds een aantal jaren tot de Nederlandse skitop. Als zesjarige bond zij voor het eerst de lange latten onder. Tijdens het schoolskiën werd zij ontdekt door Sigi Moser. Nadat Mascha Hellenbrand op tienjarige leeftijd het jeugdkampioenschap op haar naam schreef, werd zij direct opgenomen in de nationale selectie. Van 1984 tot 1988 was de leerlinge aan het ski-internaat oppermachtig tijdens de jeugdkampioenschappen. In 1989 greep zij de nationale seniorentitels op de reuzenslalom en super-G. Dit jaar werd Hellenbrand, die debuteerde in het Worldcupcircus, Nederlands kampioene op de super-G en tweede op de reuzenslalom. Begin december werd de tiener bovendien gekroond tot Nederlands beste kunstbaanskiester.

CARLA BEURSKENS

Een atlete als Carla Beurskens behoeft nau lijks nog introductie. De inmiddels 38-ja hardloopster behoort al geruime tijd tot de reldtop. Dit jaar moest de Venlose atlete de marathon in Split door verhuisproblemen la schieten, hetgeen echter geen afbreuk doet haar overige resultaten. Beurskens kwam liefst zestien grote wedstrijden aan de start e won ze bijna allemaal. Eerste plaatsen ware onder andere in Egmond, Alphen, City-P City, Grootenbroek, Telematicaloop, 10 Den Haag en 15 km Nijmegen. Carla Beursk liep drie marathons. Zij won er twee (Rotterd 2.29.47 en Honolulu 2.33.34) en werd eenm tweede (Berlijn 2.30.00). In 1991 hoopt ze h ogen te gooien tijdens de WK in Tokio.

SIMSON SCHAESBERG

Simson heeft door sterke prestaties inmidd een internationale reputatie opgebouwd. Limburgse worstelaars staan al drie jaar ono streden aan de top in Nederland. Ze zijn re rend landskampioen en stevenen ook nu w rechtstreeks op de nationale titel af. Vooral wijze waarop Simson in competitieduels ko metten maakt met de tegenstanders, dwingt wondering en respect af. Buiten het feit dat Simson-ploeg een gevreesd geheel vormt, st ook de individuele worstelaars als Arno Postm Huub Kessel en Frans Snijders op eenza hoogte. Postma en Snijders verdedigden de N derlandse eer al tijdens een WK. Beide atle zijn nu weer geselecteerd voor Oranje en krij steun van hun clubmakker Huub Kessel.

OLYMPIA LANDGRAAF

De turners van Olympia Landgraaf hebben o dit jaar weer beslag gelegd op het Nederlan kampioenschap meerkamp. De specifieke o derdelen, het trampoline-springen over ta kast en paard, worden door de Landgraafse at ten volledig beheerst. De eerlijkheid gebie echter te zeggen dat de nationale titelstrijd e puur Limburgse aangelegenheid was met a nummers twee en drie Wilhelmina Bocholtz e Prins Hendrik Schaesberg. Naast de me kamptitel behaalde de Landgraafse club o nog drie individuele titels. Bovendien toond de turners in het buitenland, te weten Antw pen en Düsseldorf, bij demonstraties hun ku nen. Het eerste herenteam van Olympia best uit veertien personen waarvan er steeds acht p onderdeel worden ingezet.

RODA JC

Het voetbalseizoen 1989/90 was voor Roda J een van de meest succesvolle uit de geschied nis. De Kerkraadse ploeg behaalde geheel o eigen kracht, en dit keer eens niet door een ve loren bekerfinale tegen de landskampioe Europees voetbal. Dat gebeurde door een vijf plaats in de competitie, die recht gaf op deeln me aan het Uefacuptoernooi. Lange tijd deed d ploeg van trainer Jan Reker zelfs mee in d strijd om de landstitel, maar een inzinking in h voorjaar deed de titelkansen snel slinken. H Europees avontuur mocht helaas niet lang d ren. De loting was Roda JC niet erg gunstig g zind en koppelde de ploeg meteen in de eers ronde aan AS Monaco. Dat bleek een te hog horde voor de Kerkradenaren. Dit seizoen w Roda JC opnieuw proberen Europees voetbal t veroveren, maar na het vertrek van John va Loen en Henk Fräser vallen de resultaten tot nu toe enigszins tegen.

SITTARDIA

Sittardia werd afgelopen zomer voor de veertiende keer in de rijke historie van de club landskampioen zaalhandbal bij de heren. Eigenlijk hield niemand op de slotdag van de competitie nog rekening met een landstitel, maar toen naaste belager Tachos uit Waalwijk een misstap maakte was de ploeg van trainer Jo Maas er als de kippen bij om alsnog de eerste plaats te grijpen. De titel kwam zodoende bij de ploeg terecht die in elk geval technisch het beste handbal van Nederland liet zien. De noeste arbeid die trainer Jo Maas gedurende twee jaar verricht had, wierp daarmee zijn vruchten af. De kampioensploeg bestond uit Dick Mastenbroek, Gerrit Stavast, Leon Tummers, John Vreuls, Wien Schmeitz, Guido Consten, Remco Vijgeboom, Lambert Schuurs, Ron Jacobs, Paul Louwers en Roel Goffin.

V&L

Dat het Geleense V&L in 1990 landskampioen zaalhandbal bij de dames zou worden, had vooraf niemand durven voorspellen. Weliswaar was de ploeg er een jaar eerder al in geslaagd de tweede plaats te veroveren, maar het vertrek van spelverdeelster Mirjam Collart leek moeilijk te compenseren. Het pleit echter voor de vakkennis van trainer Piet Kivit en de inzet en bereidwilligheid van zijn speelsters dat er toch een landstitel uit het vuur werd gesleept. Dat ging op uiterst dramatische wijze, want er moest een beslissingswedstrijd in Weert tegen PSV aan te pas komen om de nieuwe kampioen aan te wijzen. In de verlenging bracht strateeg Piet Kivit plotseling reservespeelster Karen Hillen in het veld en uitgerekend deze bracht de titel met twee treffers in Geleense handen. De succesvolle ploeg bestond uit Paula Perriëns, Maud Segers, Belinda Douven, Philomeen Janssen, Carla Kleintjens, Nicole van Thor, Karen Hillen, Karin Pisters, Astrid Hooghiem, Astrid ter Beke, Ingrid Segers, Suzanne Paulissen, Natasja Kivit en Mieke Leenen.

Limburg, Europees of... provinciaal

HEERLEN – De Zuidlimburgse afvaardiging in het betaalde voetbal sluit het jaar af met gemengde gevoelens. Roda JC, MVV en Fortuna hebben er in deze fase van het seizoen wel eens florissanter voor gestaan. Er is evenwel geen enkele aanleiding voor pessimisme of erger, zo klinkt het uit de immer positief naar buiten tredende betaald voetbal-organisaties. Toch kan niet ontkend worden dat de drie clubs de eerste maanden met wisselend succes, vooral tegen zichzelf gevochten hebben. Alle drie de clubs staan ook op de drempel van een nieuwe toekomst. Nieuwe accommodaties en verbeterde bestuursstructuren moeten garant staan voor succes in de jaren negentig. Met als prijs datgene waarvoor de meeste clubs bereid zijn een moord te doen: Europees voetbal. Han Berger, Sef Vergoossen en Jan Reker over hun ambities, frustraties en waarom het op een bepaald moment allemaal bijna mis ging.

door **bert groothand**

FORTUNA

De netste club van Zuid-Limburg. Dat is nog steeds het imago van Fortuna. Een beeld waartegen men in Sittard wil vechten met alles wat men in huis heeft. Op het veld wel te verstaan. Op bestuursniveau is fatsoen een deugd, waarvan bij veel andere verenigingen duidelijk tekort is. Een wisseling van voorzitter levert bij Fortuna een overgang op van een advocaat naar een notaris. Paul Boels vertrok en Kreijn kwam. De laatste weet inmiddels wel waaraan hij begonnen is; het bestuur is in samenwerking met trainer-coach Han Berger hard bezig het tegenwoordig onvermijdelijke beleidsplan op te stellen. Het jeugdplan waarvoor Fortuna terecht lof heeft geoogst wordt verder uitgebouwd. Men wil in Sittard in ieder geval in staat blijven een of twee topspelers per seizoen voor de ploeg te behouden.

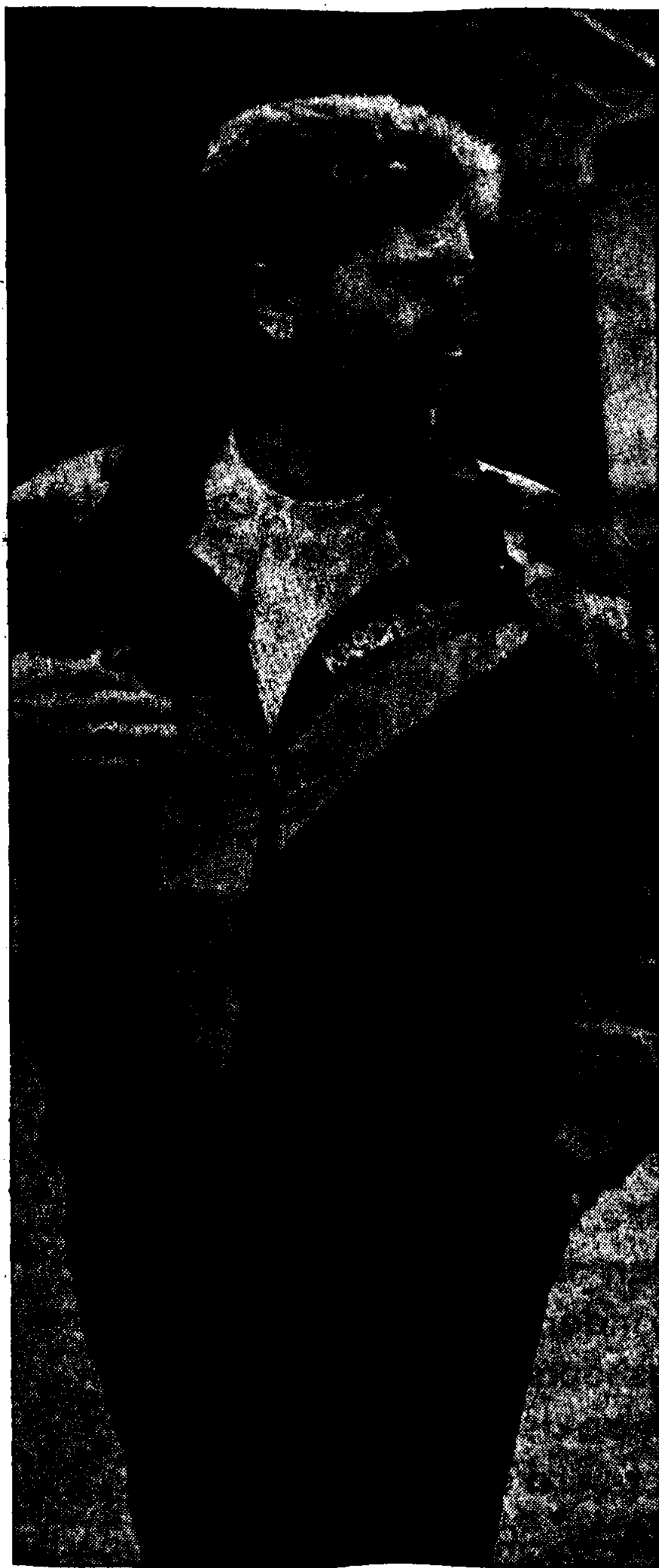
Op het veld was de aanpak navenant. Berger had voor het nieuwe seizoen de trucendoos ruim open gezet. Aangezien toppers en zelfs subtoppers voor een club als Fortuna nauwelijks te betalen zijn, dienden andere dan de gewone paden bewandeld te worden. Resultaat na het sluiten van de transfermarkt was een aantal verrassende aanwinsten, die de creatieve hand van Berger verried. Fred de Jong uit Australië, Aziz Doufikar de Marokkaan kwam uit Portugal terug, de Canadees Randy Samuel werd via Volendam van PSV gekocht en last but not least kwam Andrew McLeod van het Schotse Aberdeen. Een compleet vreemdelingenlegioen derhalve dat in eerste instantie wonderwel voldeed. Toch viel er een enorme slagschaduw over het team met het wegvallen van Henk Duut. De verdediger werd getroffen door een hersenbloeding en zal dit seizoen niet meer terugkeren.

Fortuna startte meer dan uitstekend en op een manier die met name Berger plezier zal hebben gedaan. „Attractief voetbal is bij wijze van spreken nog meer doelstelling dan een goede plaats op de ranglijst," aldus de Fortuna-trainer die een paar weken geleden voor nog eens twee jaar bijtekende bij zijn club. „De wisseling van speelstijl zoals we die in de eerste wedstrijden hebben laten zien, was exact hetgene dat ik me had voorgesteld. Met name de wedstrijd tegen Feijenoord was een hoogtepunt. Feijenoord wilde toen ook meedoen en dan zie je toch dat je daardoor meer publiek trekt."

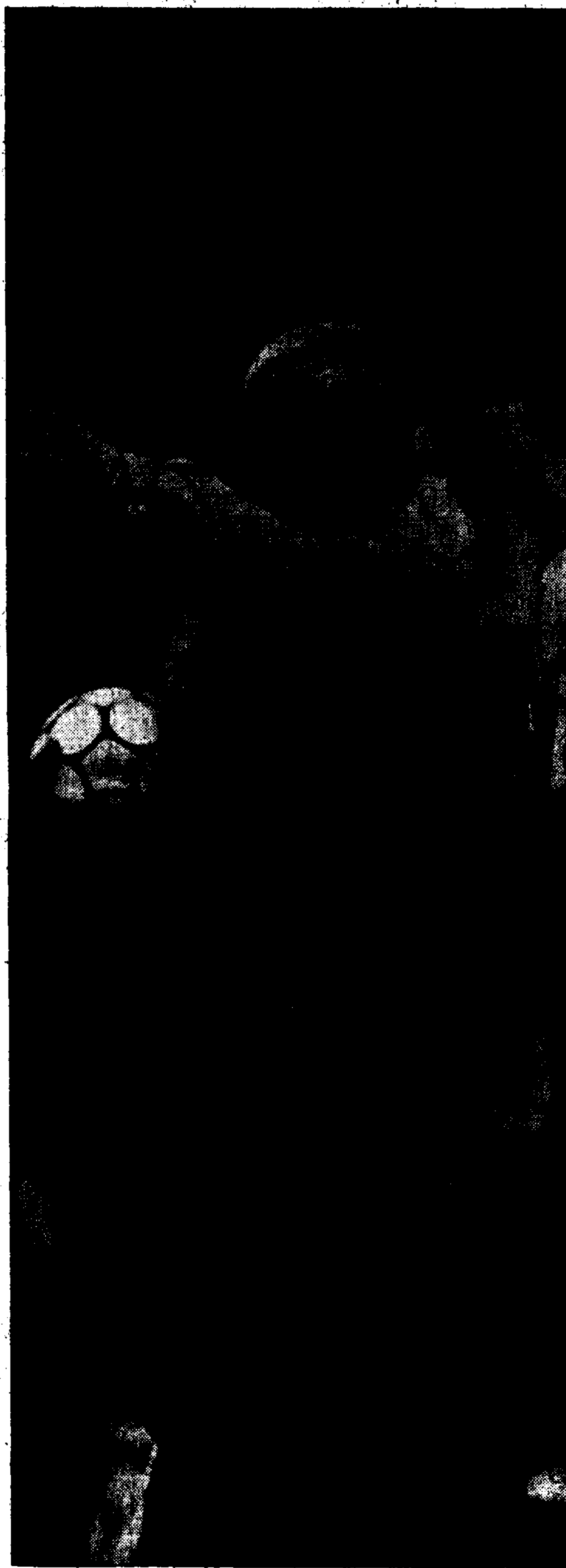
Toch ligt de kentering in de positieve ontwikkeling van spelstijl alweer een paar weken achter ons. „Op een bepaald moment moest ik gaan veranderen in de opstelling," vervolgt Berger, „door blessures van o.a. Meijer en De Jong kreeg ik te kampen met het probleem van een te smalle selektie. De groep was aan het begin al niet zo groot, maar door het wegvallen van Duut en Boessen (die zijn voorgelegde contract weigerde te tekenen en op de valreep vertrok naar SVV, red.) werd dat echt een probleem. Gelukkig had ik dat van te voren ook al gezegd. Daardoor is echter steeds minder goed gegaan en nu is het langzaam maar zeker een probleem. Je merkt nu dat je een ijzervreter als Duut mist, die de zaak op sleeptouw kon nemen en de ploeg over een dood punt heen trok. Spelers, die over schijt aan hebben. Mijn oudste speler is René Maessen met zijn 28 jaar. Dat is werkelijk een toonbeeld van onverzettellijkheid, maar die speelt ook weer niet op een positie dat hij echt veel invloed op het spel kan uitoefenen. Ook het wegvallen van De Jong is weer zo'n voorbeeld. Ik geef toe dat hij technisch niet een van de sterksten is, maar tegenstanders werden in het begin van het seizoen wel compleet gestoord van hem."

Fortuna kortom liep ietwat leeg. Letterlijk door een groot aantal kwetsuren, figuurlijk door de beduidend minder geworden mentale weerbaarheid. Gevolg was onmiddellijk een aantal ouderwets kleurloze duels, dé gruwel van Berger. „Het dieptepunt in dat opzicht was de bekerwedstrijd tegen SVV die we knullig verloren. Kijk, de beker winnen is toch de kortste weg naar het Europees voetbal. Hoewel ik er meteen bij moet zeggen dat je niet alles aan dat Europees voetbal moet ophangen. Kijk maar eens wat er bij Roda JC gebeurd is. Die werken zich het hele seizoen ik weet niet wat om Europa in te mogen en worden vervolgens in één wedstrijd weggespeeld. Het zelfde geldt voor FC Twente, die mogen een keer met de bus naar Leverkusen maar liggen er ook meteen uit."

De al dan niet gerechtvaardigde droom van internationaal voetbal is er een om de motivatie op peil te houden, maar mag in Sittard voorlopig nog geen grote rol spelen. Gezien de lage gemiddelde leeftijd van de ploeg, zo'n 22 jaar, en de op dit moment misschien daarbij behorende faalangst lijkt het verstandig eerst dat probleem aan te pakken. Hoewel ook Berger geen oplossing kan aandragen blijft de trainer, die tegen uitgerekend zijn oude club FC Utrecht voor de 500ste keer op de bank in de eredivisie zat, uiteraard optimistisch. „We zitten over het algemeen wel op het goede spoor", concludeert Berger ietwat berustend. „De laatste weken gaat het minder, maar ik blijf proberen constructieve oplossingen te bedenken voor de langere termijn. In dat opzicht was de komst van Linford een uitzondering. Hoewel hij zeker heeft voldaan zal Linford na de winterstop zeker niet terug komen. Als ik terugkijk op het hele jaar ben ik wel tevreden over de opbouw, maar het blijft een ontwikkeling met vallen en opstaan."

● *Han Berger...vallen en opstaan.*

● *Jan Reker...veel tegenslag.*

● *Sef Vergoossen...goede sfeer.*

RODA JC

„Ik heb in mijn carrière nog nooit zoveel tegenslag gehad." Deze uitspraak van Roda JC-trainer Jan Reker is typerend. Voor de trainer maar ook voor Roda JC dat een ongemeen slechte competitiestart doormaakte. Nadat John van Loen en Henk Fräser voor de club niet te houden bleken, opbrengst ruim vijf miljoen gulden, begon Roda met als voornaamste aankoop de Australiër Graham Arnold de competitie. In een zeer aantrekkelijk en flitsend eerste duel werd echter verloren van FC Twente. Ondanks de goede wedstrijd werd het meteen het begin van een steil neerwaartse prestatiecurve. „Toch was die verandering niet terug te voeren op een specifiek moment," is het commentaar van Jan Reker. „Het allerbelangrijkste in voetbal is zelfvertrouwen van de spelers en dat liep per week zienderogen terug. In de thuiswedstrijd voor de Europacup tegen Monaco moest ik door de „gipsziekte" (Dilliberto, Verhagen en Broeders zaten toen door diverse blessures in het gips, red.) jonge jongens opstellen die nog niet helemaal klaar waren voor dat niveau."

Roda JC zat overduidelijk in de hoek waar de klappen vielen en kon er nog duidelijker niet meer uitkomen. De thuiswedstrijd tegen Monaco was een drama, waarbij Roda JC gedeklasseerd werd en individuele jonge spelers zoals Gerrie Senden een enorme deuk in het zelfvertrouwen opliepen. In een klap was het duurverdiende Europees ticket weer verdwenen. In de vaderlandse competitie kwam de club na drie nederlagen op rij gevaarlijk dicht bij de onderkant van de ranglijst.

„Je mag dan wel eens twijfelen," kijkt Reker terug op die weken, „maar je moet in dat soort situaties keuzes maken. Ga ik op deze manier door of gooi ik het roer rigoreus om? Je krijgt ineens enorm veel kritiek, maar daar kan ik best tegen. Als het heel goed gaat krijg je bergen lof en de toppen van die bergen moet je gebruiken om de dalen te vullen in de tijd dat er tegenslag is. Je krijgt dan ineens ook weer te horen dat je tijdens de wedstrijd langs de kant moet gaan lopen schreeuwen. Ik doe dat nooit en als ik dat wel ineens zou doen, denken de spelers dat ik het ook niet meer weet. Ik ben er van overtuigd dat we langzaam zullen groeien naar het niveau van vorig jaar. Wat dat betreft is de wedstrijd tegen Feijenoord al het keerpunt geweest, ondanks dat we daar nog verloren."

Het kan bijna niet anders of dat een dergelijke resultatenreeks negatieve gevolgen heeft in zowel spelersgroep als bij het bestuur. Reker ontkent dit evenwel met klem. „Behoudens kleine irritaties is er in de spelersgroep nooit wat voorgevallen. Er is ook geen enkele druk uitgeoefend op me vanuit het bestuur om wat dan ook te veranderen of te beslissen. Botsingen met Nol Hendriks? Je moet niet van botsingen praten, het zijn alleen meningsverschillen. Er is nooit met deuren geslagen. Die verhalen dat hij uit het bestuur van Roda JC zou stappen kloppen denk ik wel, maar hij had aan het begin van het seizoen al aangegeven dat hij gek werd van dat vergaderen. Hendriks en Roda zullen elkaar echter niet laten vallen. Je kunt niet zonder mensen zoals Nol. Hij gaat echt niet naar Genk, het is alleen zo dat je in België spelers kunt bezitten en iedereen weet dat hij gek is van bepaalde voetballers die hij dan ook bij Genk onder brengt."

Het komend jaar zal er afscheid genomen worden van manager Hens Coerver. Als voorschot op dat vertrek kondigde Reker eind vorig seizoen al aan zich nadrukkelijker te gaan bemoeien met het commerciële deel van de clubhuishouding. Met name voor de opening van de goed florerende bussinessclub vertilde de oefenmeester zich evenwel aan dat deel van zijn taak.

„Ik heb me daar op dat moment duidelijk te veel mee bezig gehouden," aldus Reker. „Ik denk nu dat het toch geen goede combinatie is met het trainersvak. Daarom moet er na het vertrek van Coerver een algemeen manager aangesteld worden die zich ook met dat soort dingen gaat bezig houden. Roda JC is de laatste jaren toch een beetje uit zijn jasje gegroeid. Ik zou de komst van Servé Kuyer op die plaats zeker toejuichen.

De man heeft tekst, veel ingangen in de voetbalwereld en veel bedrijven kennen hem. Als Coerver vertrekt is het niet zo dat het roer echt omgegooid moet worden, maar er zal wel het een en ander moeten worden bijgesteld."

MVV

Sef Vergoossen heeft de afgelopen weken zijn imago van rustige en weloverwogen oefenmeester blijvend gevestigd. De MVV-trainer weigert ook na duidelijke wanprestaties zijn spelers publiekelijk af te vallen. Naar buiten toe bleef Vergoossen de eerste weken van dit seizoen rustig en standvastig, maar inwendig moet de twijfel aan hem gevreten hebben. De spelersgroep, die vooraf unaniem betiteld werd als te smal en te licht, leek dat etiket de eerste weken van het seizoen te bevestigen. Twee punten in acht duels spraken boekdelen. Alleen het pas gepromoveeerde Heerenveen werd in eigen huis verslagen. Op die wedstrijd na bleef Maastricht iedere keer met lege handen achter. De buitenwacht hield het hart vast of liever gezegd het grootste deel verzamelde zich traditiegetrouw als hyena's voor de poorten van De Geusselt. MVV had zich immers al jaren een club getoond waarbij de minste tegenwind de trainer geslachtofferd werd. Het bestuur van de Maastrichtse vereniging bleef echter pal achter Vergoossen staan.

„Als ik terugkijk ben ik dan ook het meest tevreden over de sfeer binnen de club," uit Vergoossen zijn opluchting. „Het oude beeld van mijn club in dit soort situaties was dat van een beerput. En hoewel er misschien nu ook wel aanleiding voor is geweest, is die niet open gegaan.

Die verandering van sfeer en cultuur binnen MVV is eigenlijk de mooiste overwinning. Er is simpelweg veel meer rust dan vroeger. Want als je twee punten haalt uit de eerste acht duels, kun je je voorstellen dat sommige mensen niet zo blij zullen zijn. Ik zelf ben van die slechte start niet zo erg geschrokken. We kregen in korte tijd erg veel sterke tegenstanders, het was duidelijk dat we het bij de start moeilijk zouden krijgen. Als je zelf niet weet waar het falen aan ligt, dan ga je twijfelen, maar dat was bij mij niet het geval. De oorzaken zag ik duidelijk en dan moet je je zaken naar binnen toe regelen. Van gepeperde uitspraken in de media zie ik het voordeel niet. Dat levert alleen maar misverstanden op, op zo'n manier word je een clown als je niet op past".

Vergoossens verklaring klinkt plausibel, maar toch moet het gestoken hebben dat zijn werk zo hevig bekritiseerd werd. Toen de oud-VVVer vorig seizoen aan de klus begon als opvolger van Frans Körver stond hem een enorme opgave te wachten. Niet alleen met het eerste elftal, maar misschien nog wel meer met de organisatie van de hele club. Daarnaast moest bijvoorbeeld ook een jeugdplan komen, waarvoor Tjeu Severens werd aangetrokken. Het zou het bewerken van braakliggend terrein worden.

„Als me een paar weken geleden werd gezegd dat het slecht ging met MVV", weerlegt Vergoossen een deel van de kritiek, „dan zei ik dat het alleen maar slecht ging met eerste elftal. Ik denk dat er op allerlei terreinen al heel veel bereikt is. Maar het is waar, je wordt voornamelijk beoordeeld op de prestaties van het eerste. Toch is het vorig seizoen pas de laatste twee maanden slechter gegaan. Vlak na de winterstop liep het nog prima." Deze competitie manifesteerde zich het zelfde probleem als bij Fortuna en in iets mindere mate Roda JC, men had een té smalle selectie. Delahaye, Vincent en Driessen waren lang of minder lang geblesseerd, maar konden absoluut niet gemist worden. Daarnaast kende MVV een reëel keepersprobleem. Erik de Haan begon met de wedstrijd zwakker te spelen, hetgeen dat zijn weerslag had op de rest van de defensie.

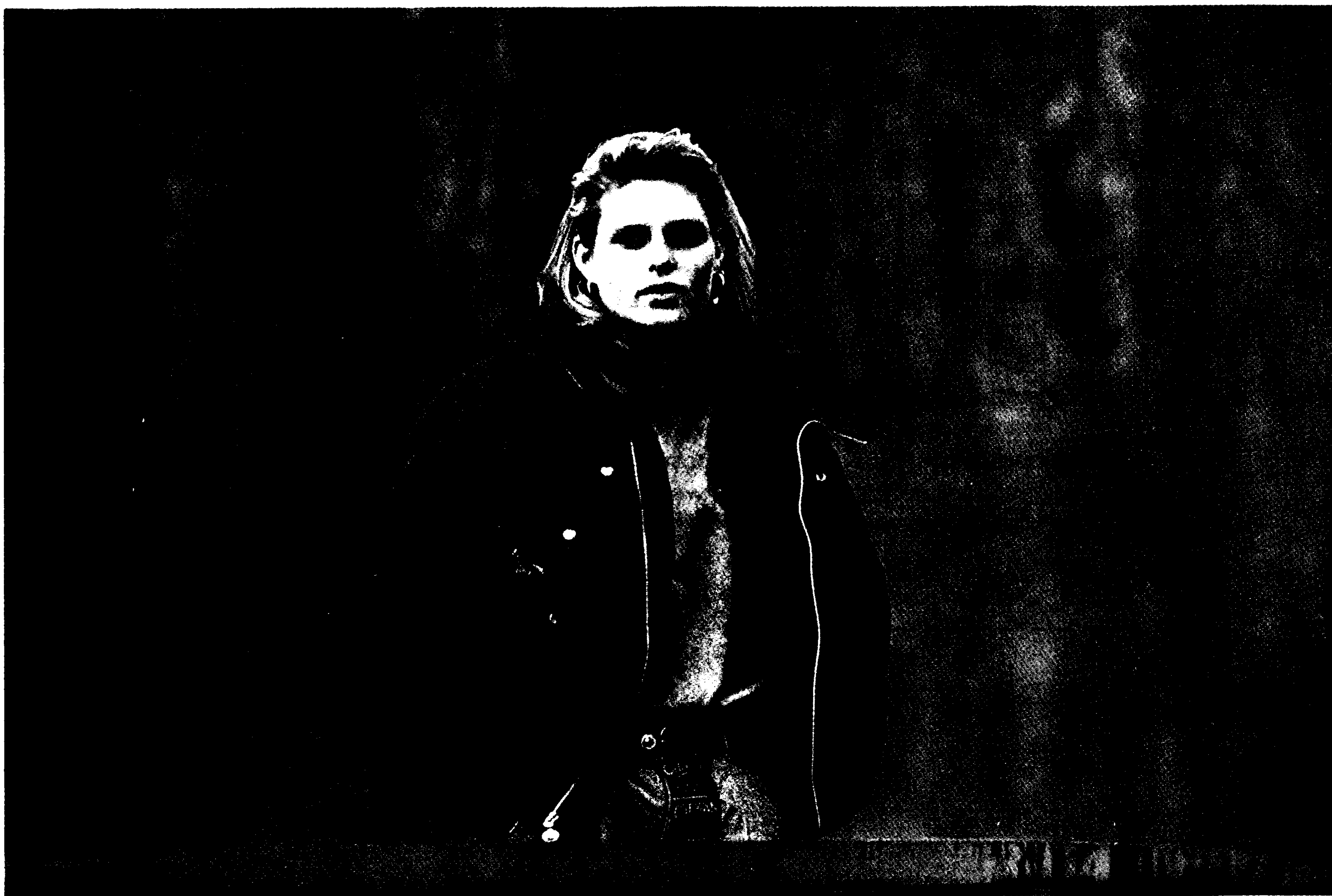
Men ging zelfs in Afrika op zoek naar een mogelijke vervanger, maar er werd bot gevangen toen het ministerie van sociale zaken de arbeidsvergunning voor de Nigeriaan Agu weigerde.

„Dat MVV van te voren als zekere degradant werd gezien vond ik alleen maar prachtig," vervolgt Vergoossen. „Daar word je sterker van. Ik heb mijn vertrouwen altijd gebaseerd op zaken in de breedte en dat kunnen buitenstaanders moeilijk beoordelen. We hebben aan het begin van het seizoen wel wat spelers kunnen halen, maar behalve Libregts geen jongens die altijd inzetbaar zijn. Als van die vier of vijf gasten er een goed doorbreekt is het prima. Ik wist dat we niet echt konden versterken, alleen in de breedte te aanvullen met bijvoorbeeld Dikstaal, De Luna en Verhoeven. Daarbij kwam dat we in de voorbereiding niet echt aan een team konden werken door de vele blessures. Guy François bijvoorbeeld is er een jaar uit geweest en dat kan op die leeftijd niet meer."

Het blijft bij MVV minimaal werken. Zolang er geen structurele prestatieverbetering te zien is blijft het Maastrichtse bedrijfsleven huiverig genoeg geld in de club te steken. Maar tegelijkertijd geldt ook dat zolang er niet genoeg geld is, er bij per definitie geen aansprekender resultaten zullen komen. Pas na lang zoeken bleek Sphinx voor een koopje bereid shirtsponsor te worden.

„Minimaal werken?", antwoordt Vergoossen verwonderd, daarmee zijn imago weer op zettend van niet in paniek te brengen trainer. „Dat geldt bij de topclubs ook, alleen gebeurt dat bij PSV en Ajax op een ander niveau, maar ook daar werken ze binnen enge marges. Dat is ook de uitdaging van het vak."

● *Katrin Krabbe: jong, groot, aantrekkelijk en vooral snel. Niemand kwam het afgelopen jaar zo vaak in de publiciteit als de drievoudig Europees kampioene.*

Foto: ROLF KOSECKI

Wereld ligt aan de voeten van Katrin Krabbe

Het nieuwe gezicht van de damessprint

NEUBRANDENBURG – 'De Grace Kelly van de atletiek', 'Van Assepoester tot golden girl' en 'Voor de sprint geboren'. Duitsland ontfermde zich in september van dit jaar over een nieuwe superstar. Katrin Krabbe, de snelste vrouw van Europa. Superlatieven schoten tekort om haar prestaties tijdens de EK atletiek in Split te bewieroken. Goud op de 100 meter, de 200 meter en in de estafette. Het leven van de voormalige Oostduitse veranderde ingrijpend van de ene op de andere dag. Voor het evenement werd ze met uitzondering van Oslo nog categorisch geweigerd door Grand Prix-regisseurs. Thans staan inhalige 'managers' met getrokken beurzen bij haar op de stoep, dwepen organisatoren met haar naam en is ze een begeerd object voor fotografen en de (roddel)pers. Het verenigd Duitsland koestert de sportvrouw van het jaar 1990 als de grote hoop voor de toekomst. Katrin Krabbe, 21 jaar jong, groot, slank, aantrekkelijk en snel. Het nieuwe gezicht van de damessprint. „Het is niet makkelijk om haar weg te houden van alle idioterie. Ik zou haar het liefst een jaar willen verstoppen", betreurt trainer Thomas Springstein een gelegenheid die ruim een jaar geleden nog mogelijk was.

door

eubrandenburg. De schemering valt. Achter de kleine ramen van de huizen in de asgrauwe industriestad brandt het haardvuur. De opkomende mist in de door meren en bossen omgeven stad, past precies in het sfeerbeeld. Het is adventtijd. Katrin Krabbe werkt op de accommodatie van de Sportschule haar normale programma af. De omschakeling naar de gewone trainings-'Alltag' viel bitter tegen. „Tempotraining en duurlopen. Dat is nou niet bepaald mijn favoriete oefenstof".

Katrin Krabbe geniet nog dagelijks met volle teugen van het EK-succes. „Ik herinner me Split nog als de dag van gisteren. Het was de tijd van mijn leven. Ik liep, lag op kop en kreeg vleugels", vat Krabbe kort samen. Er volgde een turbulente periode. De fanmail werd met postzakken aangedragen, er kwamen diverse huwelijksaanzoeken binnen en het regende aanbiedingen vanuit het bedrijfsleven. „Ik werd overdonderd. Het was even wennen aan al die belangstelling en media-rommel. In het begin vond ik alles nog prima, maar het liep al gauw uit de hand".

Huwelijk

Niemand kwam zo vaak in de publiciteit als 'Fraulein' Krabbe. Meestal ongewild overigens. De liefdesescapades waren heerlijke kost voor de boulevardpers. Het uitstel en uiteindelijk het afblazen van het huwelijk met kanovaarder Torsten Krentz vonden gretig aftrek in de diverse bladen. Fotografen bespioneerden Krabbe en haar nieuwe vriend tot in de slaapkamer toe. Het privéleven werd genadeloos en met alle details uit de doeken gedaan. Krabbe betaalde de tol voor haar roem. „Het was af en toe gewoon walgelijk wat er werd geschreven. Ik voel me belazerd. Ik wil niet nog meer provoceren en praat daarom alleen over atletiek. Ik probeer de sport en mijn privéleven strikt gescheiden te houden", oreert Krabbe.

De tragiek van de huidige, moderne atletiek is dat iedereen die zijn grenzen verlegt, met dubieuze stimulerende middelen in verband wordt gebracht. Hij of zij zal altijd verdacht blijven. Tot op heden is de naam Katrin Krabbe wonderwel nog niet gevallen in de golf van onthullingen. Alleen de (West-)duitse Ulrike Sarvari had het ooit over de anabolicamensen. „Ik lees niet alles, maar ik ben tot dusver nog niet beschuldigd", aldus Krabbe. „Ik weet niet of er ooit een dopingsysteem heeft bestaan. Ik zie al die onthullingen eerder als een manier om snel aan geld te komen".

Imponerend

Katrin Krabbe viel in Split vooral op door haar superieure reactievermogen en imponerende loopstijl. Ze loopt vloeiend en virtuoos als de Jamaicaanse Merlene Ottey en straalt de kracht uit van de flamboyante Florence Griffith. Krabbe vertrouwt op haar start, loopt vanuit de souplesse en is ontspannen tot de laatste centimeter. Haar musculaire lichaam straalt een enorm zelfvertrouwen uit. Die zekerheid ontlaadde zich in het Joegoslavische Split in een 10.89 op de 100 meter en 21.95 op de 200 meter. Tijden die er niet om liegen. Alleen Merlene Ottey was dit jaar met 10.78 en 21.66 (beduidend) sneller.

„En ze heeft nog de nodige reserves", weet trainer Springstein. „Qua techniek en motoriek is ze al stukken beter dan verleden jaar. Er zit nog wat tijdwinst in de paslengte. Vergeleken met haar beenlengte maakt ze niet zo'n grote passen. Florence Griffith is met haar 1.73 meter weliswaar bijna tien centimeter kleiner dan Katrin Krabbe, maar ze maakt wel passen die gemiddeld vijf centimeter langer zijn. Verlengt Krabbe haar tred met één centimeter, dan betekent dat bij twintig stappen al een winst van enkele honderdste seconden", becijfert Thomas Springstein (32).

Speels, jong en naief. Katrin Krabbe (1.82 meter, 64 kg) is net 21 jaar geworden en moet nog leren omgaan met de vrijheid, de enorme belangstelling en bewondering. „Ze is een heel normaal mens, al heeft het succes toch enigszins een stempel op haar gedrukt", zegt Springstein. „Ze is beslist niet de braafste. Af en toe wou ik dat ze niet zo lang in de disco zou rondhangen, maar iets meer voor de topsport zou leven. Dat is een rijpingsproces. Nu wil ze nog de wereld ontdekken, maar over twee, drie jaar zal daar ongetwijfeld anders over denken".

Aan motivatie en doorzettingsvermogen ontbreekt het Krabbe echter allerminst. „Ik wil altijd winnen. Aan tweede plaatsen heb ik een hekel. Ik kan keihard trainen en ben zeer fanatiek. Zelfs tijdens een korte vakantie in Turkije ben ik blijven doortrainen. En ook straks met Kerstmis ben ik in de sporthal te vinden. Alleen op eerste Kerstdag hebben we vrijaf".

Twijfels

De DDR-sport is dood, maar haar geest waart voorlopig nog rond in de atletiekarena's. Katrin Krabbe wordt beschouwd als het laatste topproduct uit de voormalige Heilstaat. Zij heeft zelf nog even getwijfeld aan de toekomst. Er heerste lange tijd absolute onduidelijkheid omtrent de financiële en trainingstechnische mogelijkheden. De DDR-sporters leken bovendien te worden overgeleverd aan de genade van de Bondsrepubliek en vreesden totale afhankelijkheid. Voor Katrin Krabbe, die in 1988 tijdens wedstrijden in Oost-Berlijn reeds een juniorenwereldrecord vestigde op de 100 meter (10.89), kwam de explosie in Split echter precies op het juiste moment.

„Ik heb geluk dat ik prestaties leverde toen de 'Umbruch' kwam. Daarom zijn mij ook nooit verwijten gemaakt door de bevolking. Ik genoot weliswaar een status als geprivilegeerd atlete, maar die bestond vrijwel alleen uit vrij-reizen". Daarnaast ontving Krabbe een huurvrij appartement en een tegemoetkoming uit de staatskas: 200 DDR-mark per maand als parttime medewerkster in een kleuterschool, 600 DDR-mark uit inkomstenderving en 60 DDR-mark voor speciale voeding. „Maar dat was niets in vergelijking met de absolute sporttop. Eigenlijk ben ik zelfs blij dat ik mijn hele sportontwikkeling in het socialisme heb genoten. Waar vind je nog zo'n opleiding? Ik heb me ook nooit in een harnas gevoeld".

„Het Systeem, de methodische speurtocht, was op zich niet slecht", vindt Krabbe. „Succes was daarmee in elk geval gewaarborgd. Nu die 'Talentsuche' op de helling gaat, onstaat er een kloof die nooit meer te dichten zal zijn". De trainers zijn ontslagen en het Systeem is simpelweg te duur.

Nieuwe lichting

„Politiek gezien vind ik de eenwording goed, maar voor de sport betekent het toch een nivellering van het niveau. Straks, in Barcelona, zal er ongetwijfeld nog uitstekend worden gepresteerd. Maar hoe zit het met 1996, als de huidige lichting met sportpensioen is?" Trainer Springstein heeft een pasklaar antwoord. „Duitsland zal nauwelijks kunnen uitsteken boven de grauwe middenmoot in West-Europa. Ik kan nu al minder tijd aan de kleine kinderen besteden, omdat ik nog slechts een beperkt aantal zaaluren ter beschikking heb. Bovendien zijn de specifieke sportscholen opengesteld voor andere leerlingen. Dat is funest voor de motivatie".

Springstein is een van de vijftig trainers die zich gelukkig mogen prijzen emploi te hebben gevonden bij de Duitse atletiekbond. Alleen dankzij de prestaties van Krabbe en Breuer (Europees kampioene 400 meter) wist de 32-jarige Mecklenburger zich verzekerd van een vast dienstverband, zij het dat zijn salaris slechts de helft is van dat van zijn voormalige Westduitse collega's. „Zij verdienen 6000 Mark, ik 3000 Mark. Je hoort me niet klagen, maar eerlijk is het niet. Toch ben ik blij dat ik niet een van die 550 anderen ben, die per 1 januari op straat staan. Ik wist van te voren dat er gepresteerd moest worden in Split. Het was niet alleen het laatste optreden van de DDR. Iedereen wilde zich nog één keer bewijzen en was daarom van kop tot teen gemotiveerd. Er stond meer op het spel dan alleen een medaille".

De club SC Neubrandenburg heeft overigens veel te danken aan Nike en diens vertegenwoordiger Jos Hermens. Alleen via een forse financiële inspanning van de sportschoenenfabrikant (500.000 gulden) kon de club van een wisse ondergang worden gered. In ruil daarvoor mag Jos Hermens de commerciële belangen van de club en dus ook 'shooting star' Katrin Krabbe behartigen.

Jos Hermens

„Het is een leuke en opgewe griet, maar ze moet nog veel ren. Het belangrijkste is dat goed en effectief blijft doortr nen. Daarom probeer ik haar veel mogelijk af te schermen v al te opdringerige journalisten wordt er ook zeer selectief werk gegaan met de verzoek voor interviews en optredens shows. Als ze aan alle uitnodig gen gevolg moest geven, zou tijd tekort komen".

Op het moment dat het contra tussen Neubrandenburg en Ni werd ondertekend, kon Herme nog niet bevroeden dat hij m Krabbe een waar 'goudmijnt onder zijn hoede had. Krab valt met haar charmante en m kante verschijning immers in smaak bij het publiek en dus commercie. Race-directeure mode- en cosmeticafirma's zelfs een autofabrikant verdri gen zich rond de met goud o hangen sprookjesprinses, terw niemand haar voor de Europe kampioenschappen zag sta „Alleen in Oslo mocht ze st ten". Destijds werd haar opt den nog beloond met duize dollar. Tegenwoordig is marktwaarde opgelopen tot rui het tienvoudige per race. „De a letiek blijft bij mij op de eers plaats staan. Ik peins er niet ov om het reclame-, mode- of co meticavak in te gaan. Wel zou tussen de sportbedrijven do een enkele keer als model wille werken", geeft de blonde atle prijs.

Merlene Ottey

Krabbe heeft inmiddels haar st die pedagogie opgegeven. „I zou als lerares later toch wer loos zijn geworden". Bij wij van compensatie een cursu volgt ze nu een cursus Enge om zich voortaan in het buite land beter verstaanbaar te ku nen maken. Katrin Krabbe kij vooral uit naar de duels met Me lene Ottey, de zwarte schicht d haar wat tijden betreft nog d baas bleef. „Dit jaar staat de 10 meter op het Grand Prix-pr gramma. Die kans moeten w dus uitbuiten", vindt manage Jos Hermens, die haar onde meer in Hengelo aan de start za brengen.

Aan de nalatenschap van Flore ce Griffith, die science-fiction achtige records liet optekenen zal Krabbe voorlopig niet kun nen tornen. „Tijden van concu renten vind ik ook niet belang rijk. Ik let alleen op mijn eige progressie", zegt Krabbe, die tij dens de WK-indoor in Sevilla e de WK in Tokio opnieuw hoop te pieken. „Ze moet wel spele derwijs 10.80 kunnen lopen profeteert Springstein. „Mits d invloed van buitenaf haar nie kapot maakt", haast hij zich er aan toe te voegen. „Als Krabbe eenmaal 10.80 heeft gelopen wordt Tokio interessant. Anders blijft Ottey voorlopig nog de nummer een".

Katrin Krabbe heeft een zorgelo ze toekomst voor zich. „Ik hoe me nergens meer druk om te ma ken. Het bevalt me ook nog steeds prima in Neubranden burg. Geen haar op mijn hoofd dat erover peinst om naar het westen van Duitsland te verhu zen. Ik laat alles rustig op me af komen en probeer me zo goed mogelijk op de WK's voor te be reiden. Ik wil laten zien dat Split geen toevalstreffer was".

Ik ken op zijn minst twee mensen, alle twee vrienden van mij, die niet zo gauw meer de feestdagen waarmee het Hollandse jaar aan zijn einde komt buiten, op het land, zullen doorbrengen, hoe mooi en romantisch dat ook moge zijn. Dat genot heeft voor hen een gevoelige knauw gekregen en dat komt door het volgende.

Eens, jaren geleden, gebeurde het dat vier vrienden en hun vrouwen een boerderij huurden met de kerst, een aan de veeteelt onttrokken, tot vakantiewoning omgebouwde hoeve even buiten het dorpje Groenlo in de stille Achterhoek. Voor dat onderkomen moesten ze een lieve duit betalen, maar ze werden daar ruimschoots voor beloond. Zes slaapkamers stonden tot hun beschikking, overvloedig comfort en blinkend sanitair, en als pronkstuk had de boerderij een grote, ouderwetse logementskamer met een fraai gebeeldhouwde tapkast. De ruimte was groot, maar gezellig met fauteuils en zitjes rondom de open haard en in het stuk met de lange eettafel waren hoeken en nissen waarin een ieder zich ongestoord kon verliezen in een goed boek of in zijn eigen bespiegelingen. Buiten was het een winter als uit een sprookjesboek. Sneeuw viel in dikke, droge vlokken naar beneden en de acht, allen stadsbewoners, hadden sinds hun kinderjaren niet meer zulke witte, zuivere sneeuw gezien als er nu in een dik pak aan hun voeten lag. Geen wonder dat deze plek het decor werd van een onvergetelijke kerstweek die voorbijvloog met feestelijk eten, drinken, lange conversaties, hilarische grappen en wandelingen door de ene romantische kerstkaart na de andere. Vrienden waren ze al heel lang, maar zelden hadden ze zo van elkaars nabijheid genoten als toen. Pas toen de week op zijn einde liep, viel er een lichte schaduw over het gezelschap. Nog een dag en dan zou alles voorbij zijn. Dan ging ieder weer terug naar de stad, naar zijn 'solitude à deux'!

Van dat geluk konden ze moeilijk afscheid nemen, dat geluk wilden ze, nog voor het voorbij was, opnieuw binnen hun bereik brengen. En omdat de warmte voor een groot deel aan de boerderij werd toegeschreven, aan deze unieke plek met zijn gelagkamer uit de tijd dat er nog postkoetsen reden in plaats van auto's, rees het plan om deze herberg van het geluk meteen al voor de komende kerst te bespreken. Wat was een jaar tenslotte? Vlóóg de tijd niet? Was een jaar niet voorbij, voordat men er erg in had? Allemaal riepen ze hartstochtelijk ja op dat plan. En aldus werd een besluit genomen dat voor twee vrienden uit dat vrolijke kerstclubje nog een treurige nasleep zou krijgen.

Want de tijd, dat volgende jaar, ging helemaal niet snel. Voor één van de vrienden was er zelfs met de tijd iets heel vreemds aan de hand. De eerste maanden van dat nieuwe jaar verliepen nog normaal tot op een zekere dag in mei de klok in zijn hoofd stil bleef staan, precies op de minuut dat zijn vrouw Angela vertelde bij hem weg te gaan. De wijzers wilden niet meer, toen hij dat hoorde, de tijd verstijfde en het bleef altijd nu in plaats van toen of later. Van het ene op het andere moment was er geen tijd meer, alleen nog maar actualiteit.

Merkwaardigerwijs overkwam een andere vriend uit dat vrolijke kerstgezelschap precies hetzelfde, alsof er een virus aan het werk was dat bij voorkeur neerstreek op hechte vrienden die wel eens een wintervakantie doorbrengen in de Achterhoek. Net zo plotseling, net zo onverwachts ging ook zíjn vrouw, Jessica, bij hem weg en net als bij Angela zou er vermoedelijk wel een ander achter steken ondanks beweringen van het tegendeel. Toen de twee in hun radeloosheid de koppen bij elkaar staken, vonden ze dat hun gevallen grote overeenkomsten vertoonden, zó groot dat waarschijnlijk alleen de mannen met wie de vrouwen wegliepen, verschilden.

Heel anders overigens was de wijze waarop de twee dat verlies het hoofd boden en probeerden om er nog het beste van te maken. En omdat ze die zomer een paar maal in elkaars gezelschap verkeerden, konden ze dat verschil ook zelf constateren.

De ene vriend begon zich plotseling met ongekend fanatisme op de sport te werpen. Hoewel hij daarvóór een rustige, bedachtzame pijproker was geweest, een zittend mens en een bierliefhebber, stuk voor stuk eigenschappen die in zijn forse, geruststellende postuur terugkeerden, ging hij nu de ene avond badmintonnen, de andere avond tennissen en sloeg hij alle zorgen, alle herinneringen, alle aanvechtingen ook van melancholie en zelfmedelijden, krachtdadig naar de andere kant van het net. Als hij niet op de tennisbaan was of in de badmintonhal, dan raasde hij op zijn racefiets door de duinen, zijn grote, zwarte baard diep over het stuur gebogen, en keerde hij pas laat in de avond met vermoeide benen en een uitgewaaid hoofd in zijn flat terug. Hij douchte, dronk een biertje, stapte in bed en sliep.

● Vervolg op pagina 30

Het genoegen

Is het hebben van geld, een pakket aandelen, een klooster of een partij nog wel een genoegen? Dat onderwerp komt in deze kerstkrant uitvoerig aan de orde.

En op bijna elke pagina laat een bekende Nederlander zijn of haar licht schijnen op zijn of haar liefste bezit – René van der Linden maakt ons, bijvoorbeeld, deelgenoot van zijn liefde voor sterappeltjes.

SAMENSTELLING EN REDACTIE: SANTE BRUN. VORMGEVING: LEON HEUTS EN ANDRÉ VAN SLOTEN.

Het genoegen van een weekendhuis

Vervolg van pagina 29

Maar alleen de hele groten kunnen dat. De andere vriend was kleiner, zwakker van wil, fatalistischer van inborst en hij vertoonde een aanleg tot tobberij die, hoe langer hij daarover nadacht, al bij zijn geboorte leek ingegoten. Het was de vriend die, hoewel er al maanden verstreken waren, nog steeds in een shock verkeerde. Nog steeds wist hij precies de dag, het uur, de minuut, wáár hij zat en wat hij deed, toen hij die verschrikkelijke waarheid hoorde. Nog steeds wist hij hoe het licht viel in de kamer en wat voor muziek er klonk. Zijn gezicht was sinds dat moment in die verbijsterde uitdrukking blijven staan. Stupéfait! Hooguit was de schrik een beetje uit gaan lopen, als mascara op het gezicht van een huilende vrouw. Uren zat hij te broeden, alleen op zijn kamer, en dan kreeg zijn gezicht iets gegroefds, iets verbitterds, of er liters gal tegen zijn lippen persten. Twee zware, loden gewichten trokken zijn mondhoeken omlaag en te zien was dat een bepaalde herinnering hem als braaksel op de maag lag. Nog geen andere remedie had hij gevonden dan piekeren en het eindeloze gevraag naar het waarom. Hij meed de mensen en verscheen alleen op anonieme uren in het café. Hij dronk te veel, slikte tabletten en vergeetkrachtige pillen tegen een steeds grotere slapeloosheid. Het ging, kortom, niet goed met hem, zoals zijn sportieve vriend met bezorgdheid waarnam.

Ondertussen liep ook het jaar waarin zoveel gebeurd was, ten einde. Het werd november, toen kwam december, de maand die zo wreed is voor de eenzamen en allenen met zijn overvloed aan feestdagen. Hoe anders de twee ook leefden, allebei zagen ze met een zelfde verwachting uit naar de week in de Achterhoek. Alle twee vreesden ze de Donkere Dagen die beter maar niet alleen, zonder gezelschap konden worden doorgebracht in de harteloze Grote Stad. En wat was beter gezelschap dan de oude, vertrouwde vrienden?

Voor Hein, de sportieve vriend, was er nog het extra vooruitzicht op lange, vermoeiende wandelingen, de Lochemer Berg op en af. Thomas, de tobber, hoopte bij de lieve, hartelijke vriendenschaar te genezen van de mensenschuwheid waar hij meer en meer aan begon te lijden.

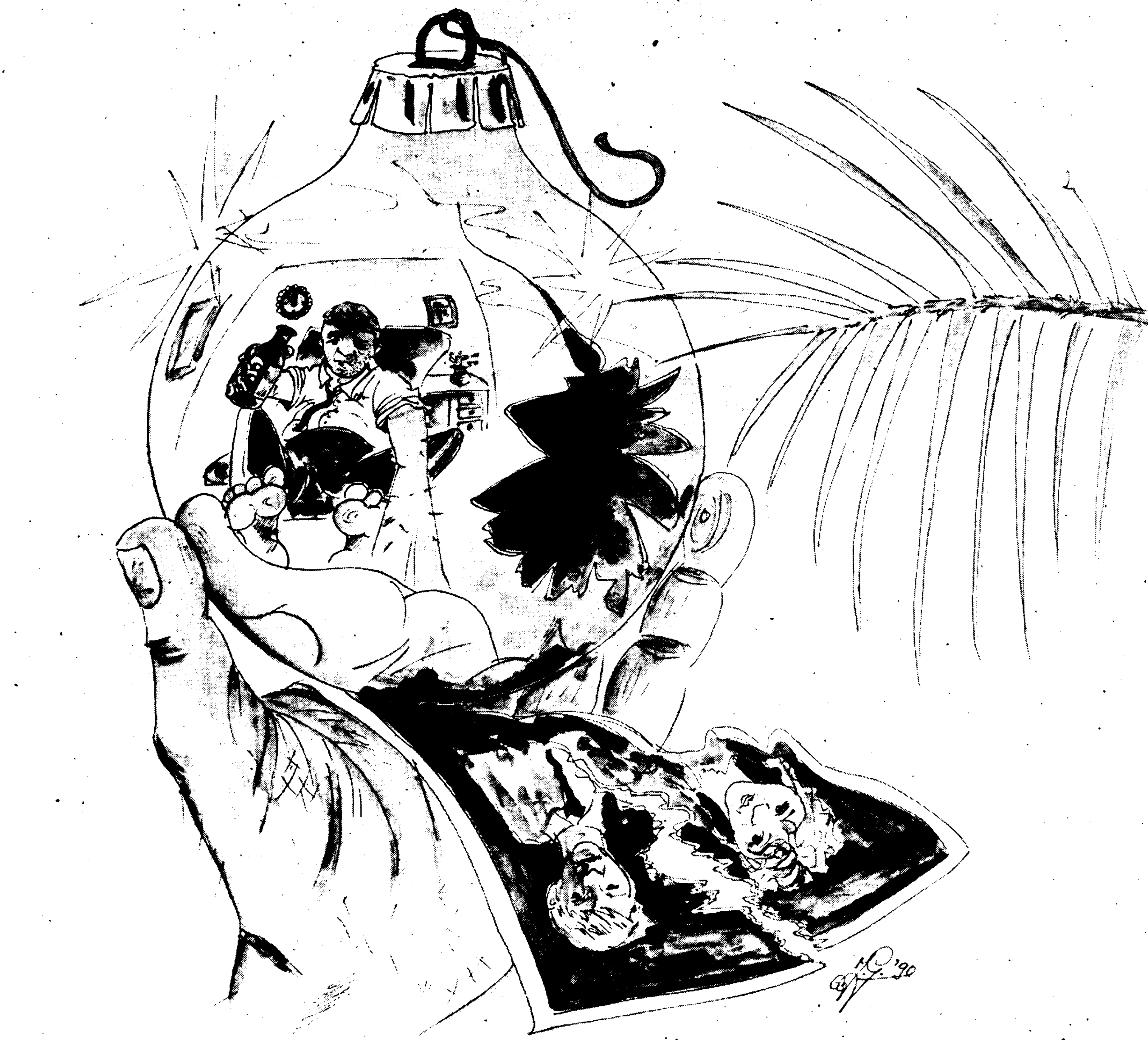
Het werd ook de hoogste tijd dat ze elkander weerzagen. Van niet één bezoek was iets terecht gekomen, het afgelopen jaar. Geschreven hadden ze wel, en zowel Hein als Thomas hadden van de vrienden steunbetuigingen ontvangen, woorden van opbeuring en troost, waar ze dankbaar voor waren.

Op de zaterdag voor de feestdagen reisden de twee vanuit hun verschillende woonplaatsen naar Groenlo en kwamen rond het middaguur bij de boerderij aan. Beiden hadden het nodige te verwerken, toen ze de hoeve terugzagen en de logementskamer met de lege stoelen die in de fantasie zo gemakkelijk waren te bezetten. Om iets te doen begonnen ze het onderkomen wat minder kil en wat meer bewoonbaar te maken, voordat de anderen kwamen. Ze maakten vuur, dronken koffie en na een uurtje een eerste biertje. Achter in de middag, toen de vrienden nog niet gearriveerd waren, reden ze naar het dorp om boodschappen te doen, omdat de eerste zondag voor de deur stond van de vele die nog zouden volgen.

Het was donker, toen ze terugkeerden en er stonden nog geen andere auto's op het erf dan die van Thomas die er al stond. Ze aten een boterham aan de grote eettafel en het gesprek kwam regelmatig op de vrienden. Er moest iets gebeurd zijn waardoor ze later van huis waren gegaan, misschien was het angst voor de kerstdrukte, misschien iets anders. De hele avond zaten ze te wachten, gespitst op het knerpen van banden, het geluid van openslaande portieren. Ze zaten met een boek voor zich, Hein met een pijp, Thomas eindeloos sigaretten rokend. Als zij naar buiten keken was er niets dan duisternis met soms de lichten van een auto, ver aan de weg, maar die ging voorbij. Om één uur gingen ze naar bed, ze zouden, omdat de boerderij geen telefoon had, morgen in een dorpscafé opbellen.

In de slaapkamer naast zich hoorde Thomas zijn vriend een tijdje woelen, toen klonk een zwaar doordringend snurken als van een kettingzaag. Een uurtje later, toen hij nog steeds niet sliep, verhuisde hij naar een kamer die het verst van het gesnurk aflag, en probeerde het daar opnieuw. In zijn hoofd tolde vraag naar het uitblijven van de vrienden. Maar omdat dit raadsel lichter was dan het oude, dat hem doorgaans wakker hield, sliep hij tenslotte toch in.

Die zondagmorgen was Hein bezig de open haard aan te maken, wat met het vochtige hout niet onmiddellijk lukte, toen hij op de schouw, half weggegleden in een spleet een witte envelop zag met hun namen erop. De brief moest door de beheerder zijn klaargezet, maar was vervolgens voor de helft uit het zicht gezakt. Toen Hein de inhoud gelezen had, liet hij de haard de haard en maakte zijn vriend wakker. „Lees dit eens," zei hij en

De herberg van het geluk

duwde het velletje in Thomas' handen. Die las, hoe slaperig hij ook was:

Beste Hein & Tom,

Tot mijn spijt zullen jullie het deze Kerst zonder mij en Mirjam moeten stellen. Een tijdje terug hebben wij besloten uit elkaar te gaan, omdat Mirjam het beter vindt om alleen te wonen. Misschien begrijpen jullie dat het onder deze omstandigheden te pijnlijk is om naar een plek te gaan waar we zo'n verschrikkelijk fijne tijd gehad hebben! Niettemin hoop ik dat jullie een aangename Kerstperiode hebben en mooi wandelweer. Laten we elkaar spoedig, in betere tijden, treffen! Hartelijks, Theo.

Thomas zag dat er nog een postscriptum volgde en las:

PS. Ik heb hem al geruime tijd niet gezien, maar het schijnt dat het met Peter en Sonja ook mis is aan het huwelijksfront. Sonja schijnt inmiddels op zichzelf te wonen, maar het fijne weet ik er niet van. Groeten!

Wat was er met de wereld aan de hand? vroegen de twee zich verbijsterd af. En wat bezielde de vrouwen van tegenwoordig? Theo, en Peter ook! Vier gelukkige huwelijken en dan ineens: dáár gingen ze. En als ze zo teleurgesteld waren, hoe hadden ze die frustratie dan zo lang verborgen weten te houden. En waarom?

„Nou," zei Hein, meer tegen zichzelf dan tegen Thomas, „daar zitten we dan!" En daar zaten ze, inderdaad, twee mannen in een kolossale boerderij met zes slaapkamers, in een gelagkamer die steeds groter en stiller werd, naarmate ze er langer zaten. Het was of iedereen die niet kwam, die stilte vergrootte. De brief zorgde nog lang voor gespreksstof, maar wat moesten ze toen daar alles over gezegd was? Ze lazen, dronken een biertje, speelden een partijtje schaak, dat Hein gemakkelijk won, omdat Thomas' hoofd niet naar spelletjes stond.

Uit verveling probeerde Thomas een pijp, aangemoedigd door zijn vriend. Een pijp was lekker, van een pijp werd je rustig. Maar de vriendelijk krullende draadjes tabak veranderden in dof zwart kolengruis en op een gegeven moment golfde er een stroom bitter sop uit de steel zijn mondholte binnen.

„Gadverdamme!" riep hij, wierp de pijp met afschuw over de tafel en stak een sigaret op.

„Klootzak!" riep Hein. „Je moet geduld hebben, probeer het nou!". Maar Thomas gaf het op. Rusteloos beende hij door de kamer, bleef staan voor het raam en keek in het druilige weer. Sneeuw viel er niet te verwachten, dit jaar. 's Morgens bij het opstaan zouden ze niet verrast worden door die plotselinge witte wedergeboorte van de wereld, dat sterke, zuivere licht dat alles nieuw maakte. Wat uit de lucht neerdaalde was een aarzeling tussen mist en motregen die de grond zompig maakte. De bomen van de bosrand verderop stonden erbij of ze met rust gelaten wilden worden, liever niet gezien bij dat pijnlijke proces van sterven en vergaan.

Ze stapten in de auto en reden een eindje tot ze een bospad zagen dat er nog enigszins droog bij lag. Thomas had zijn kaplaarzen vergeten en moest op lichte, snel doorweekte stadsmoccasins springend van de ene kant van het pad naar de andere de veel stevigere pas van zijn vriend zien bij te houden. Pas boven op de heuvel vond hij hem terug, in zijn trainingsjack, de rode shawl om zijn baard geslingerd. Hij stond op hem te wachten, nors achterom kijkend en zei, half spottend, half medelijdend: „Wat ben je toch ook voor 'n lul."

Er volgde een maandag, een van de schaarse normale dagen en nu de vrienden niet kwamen wilden de twee mensen zien, stemmen horen. Tegen schemering liepen ze door de straatjes van Lochem en van de lichtjes, de geur van sparretakken, de opgetogen mensengezichten om hen heen kwamen ze toch een beetje in de kerststemming, die in de kale boerderij zo ontbrak. Ze gingen een café annex Bondshotel binnen, dat er door het raam gezellig uitzag. „Hier brandt de kachel!" zei Hein behagelijk. Hij had een fors glas bier voor zich en Thomas een glaasje Franse cognac dat de kilte uit zijn botten verjoeg. Het was goed toeven hier en ze kwamen bij, eindelijk verlost van de doem die over de stille hoeve lag. Maar toen ze voor de derde keer wilden bestellen, kwam de kelner in het zwarte pak vertellen dat de zaak ging sluiten.

„Wat is dat nou voor een waanzin?" zei Hein.

„Kerstavond," zei Thomas somber.

Toen ze vertwijfeld informeerden wie er dan nog wel open zou zijn, dacht de kelner lang en en ging tenslotte naar de keuken om raad. Hij kwam terug en zei: „Wissink is nog los." En duidde de bedoelde pleisterplaats uit.

Hoofdschuddend om zoveel merkwaardig taaleigen liep Hein de zaak uit.

„Wissink is nog los," schamperde hij. „Wat een flauwekul allemaal."

Zodra ze Lochem uit waren, viel een grote, zwarte duisternis op hen neer. Hein tuurde, dicht tegen de voorruit, op het landweggetje. Af en toe zei hij grimmig: „Wissink is nog los." Thomas zat, wreed van zijn cognac gescheiden, het donkere land in te staren, zuchtte en zei: „Ja, alles is hier nog eenvoudiger dan bij ons. Simpeler. De namen ook. De mensen hier heten Wissink of Wassink. Verder niet. Wissink voor als je leeft. Wassink voor als je dood bent. Daar staat de streek om bekend..."

„Wat een waanzin," zei Hein, grinnikend, maar meteen weer ernstig. Hij was merkbaar de weg kwijt. „Waar zit die klootzak?" siste hij en een grote bierbegeerte siste in zijn stem mee. „Tussen Barchem en Ruurlo," zei Thomas, de woorden herhalend van de zwarte ober. De twee plaatsnamen bleven hangen in de stille, koude auto en Thomas voelde plotseling een grote verlorenheid. Hij rilde. Wie ging er nu iets zoeken tussen Barchem en Ruurlo? Wat kon men daar vinden wat men kwijt was op Kerstavond?

Wissink, hoe lang ze ook zochten, bleef onvindbaar en teleurgesteld en onvervuld keerden ze terug naar de boerderij.

Ook de Kerstdagen waren nat en druilerig, ze bleven voornamelijk binnen of gingen een eindje om in de auto. Zomaar, zonder doel reden ze door de omgeving van Groenlo en kwamen op een middag in het stukje Achterhoek dat als een schiereiland in Duitsland ligt. Bij toeval verdwaalden ze tot aan de steengroeven van Winterswijk, waar grote paleontologische gaten uit de aarde waren gehapt. Ze zetten de wagen stil en stapten uit.

Terwijl Hein al energiek begon af te dalen, bleef Thomas, huiverend in zijn te dunne regenjas, boven en staarde vanachter prikkeldraad in de onmetelijke diepte, die vreemde vóórwereldlijke vallei met duidelijk zichtbaar de jaarringen van de aarde. En terwijl hij zo stond te kijken klonk een stem in zijn hoofd die zei: „Dáárin springen! In de steengroeve springen van Winterswijk! En dan de boel dichtgooien of er nooit iets is geweest." Op hetzelfde moment hoorde hij een andere stem, flauwtjes, ver weg. Heel diep zag hij de rode shawl van zijn vriend Hein, een klein stipje dat naar hem zwaaide. Thomas hief moeizaam een arm op en zwaaide terug.

De zaterdagochtend dat ze aanvankelijk zouden afreizen, vroegen ze zich af of ze niet beter moesten blijven. Misschien, zei Hein, was het komende dubbele weekeinde, eerst een gewoon, dan Oudjaar en Nieuwjaarsdag, hier minder beroerd dan thuis, alleen. Thomas wist het niet meer. Terwijl ze zo zaten te overleggen, werd er op de achterdeur geklopt. Het was de beheerder. Hij vroeg of alles naar de zin was en de vrienden zeiden ja. Was het niet tè stil geweest? De vrienden zeiden nee. Dan had hij nog een brief, die vanmorgen bezorgd was. Verbaasd namen ze de twee hem in ontvangst, en de beheerder vertrok.

„Hij is van Mirjam," zei Hein en gaf hem aan Thomas. Deze scheurde de envelop open en las hardop:

Beste jongens!

Stomverbaasd hoor ik dat jullie in Groenlo zitten!

Ongelofelijk! De doerakken hebben dus nog steeds niet het fatsoen gehad wat te zeggen. Lekkere vrienden! Hoe rot het ook is, dan moet ik het doen, de lafbekken! Jessica, lieve Hein, zit al maanden bij Peter, en Angela bij mijn geweldige ex! Die pret is allemaal begonnen met de vorige Kerst. Niks van gemerkt? Troost je, ik ook niet. En Sonja van Peter ook niet. Tsjongejonge, wat was het gezellig! En wat een verrukkelijke herberg! Misschien iets te groot, iets teveel slaapkamers bedoel ik. Dat de heren jullie er ook nog hebben ingeluisd met de huursom is te vies voor woorden. Mij verbaast niks meer. Nogmaals, ik vind het heel rot, maar het werd tijd voor de waarheid. Heel veel sterkte, Mirjam.

Toen Thomas klaar was met lezen, bleef het een tijd stil. Toen begonnen de twee vrienden, als op een stilzwijgend teken, hun bagage te pakken. Na een half uurtje stonden ze buiten, bij de wagens en gaven elkaar een hand. Hein, die de sterkste bleef ook onder deze omstandigheden, rekende af met de beheerder en schoot het deel van Thomas voor. Achter elkaar reden ze weg en nog lang zag Thomas de wagen van zijn vriend in zijn spiegeltje volgen. Als hij hem dreigde te verliezen minderde hij vaart, totdat de rode auto weer uit de mist opdook. Bij Utrecht liet hij Hein langzij komen, ze toeterden en staken een hand op bij wijze van afscheid. Hein zwaaide af naar het noorden, Thomas vervolgde de weg om even later af te zwenken naar het zuiden.

● Dichter-schrijver Lévi Weemoedt schreef in opdracht van het Limburgs Dagblad het korte kerstverhaal op deze pagina.

Mijn liefste bezit

● Leontien van Moorsel: Lekker tussen de knuffels.

Foto: ROLAND DE BRUIN

Tientallen knuffels, groot en klein, oud en nieuw, sieren de slaapkamer van Leontien van Moorsel. Het 20-jarige wielertalent uit het Brabantse Boekel is verzot op ze. Al vanaf haar kindertijd. En ze schaamt zich daar niet voor. „Nee, natuurlijk niet. Knuffels zijn heerlijk," zegt de goedlachse Leontien, dit jaar goed voor twee gouden plakken tijdens het WK wielrennen in Japan.

Leontien twijfelde bij de keuze van haar liefste bezit tussen de knuffels en de taartjes van de plaatselijke bakker. Want op gebak is de sportvrouw van het jaar 1990 verzot. „Lekker hoor, taartjes en luxe-broodjes. Ik heb er ontzettend veel gegeten. Maar ik moest steeds meer kilometers maken om al die calorieën er weer af te fietsen. Dat doe ik dus niet meer, ik let beter op mijn gewicht." Foto's van een recent verleden laten een struise Brabantse meid zien, die nauwelijks herinneren aan het tengere kind-vrouwtje van nu.

Wielrenster Leontien van Moorsel knuffelt graag

„Ik ben altijd gek geweest op knuffels. Tientallen heb ik er, de meesten gekregen. Vroeger had ik had niet alleen knuffels, maar ook altijd een doekje, dat ik bij het duimen in de mond had. Een tutje, zo noemde ik dat. Dat duimen en tutten heb ik afgeleerd, toen ik als 15-jarige voor het eerst met grote meiden naar een wielerwedstrijd in het buitenland ging. Ik was bang dat ze me zouden uitlachen. Het heeft me de hele winter gekost om het af te leren. En wat gebeurt er: in de bus blijken die meiden ineens allemaal te zitten duimen, compleet met een doekje.

Alleen ik had niets. Gelukkig kreeg ik toen van een van die meisjes een oud waslapje. Had ik toch nog wat. Thuis ben ik gewoon verder gegaan met tutten, tot dat najaar. Ik was met mijn familie op vakantie geweest in Spanje en verlangde naar het vriendje, dat ik toen had. Op de terugreis zei mijn zwager: „Als je nu stopt met dat getut, dan rij ik extra snel terug naar Boekel." Dat heb ik toen gedaan. Mijn favoriete tutje ligt dus nu ergens midden in Frankrijk, langs de autoweg. Maar voor mijn zwager is het een dure grap geworden, hij werd gepakt, ontdaf-ie rond de 200 kilometer per uur reed."

„Maar de knuffels heb ik altijd gehouden. Ik heb nog veel meer gehad, maar na een verbouwing van ons huis kwam een zak vol speelgoed-aapjes per ongeluk op de stortplaats terecht. Er komen nog steeds nieuwe bij. Vroeger kreeg ik ze van paps en mams, nu van vrienden en kennissen. Laatst nog kreeg ik een heel leuk beertje in het tv-programma Waku-Waku. En deze hier, is een heel speciale. Heb ik pas gekregen van een bijzonder vriendje... nee, ik zeg niet wie."

„Door mijn sport kom ik in veel landen, meestal kijk ik dan wel even in een speelgoedzaak. Momenteel heb ik wat gas teruggenomen wat betreft de fietstraining. Er is nog wel wat anders dan alleen maar wielrennen. Ik ga nu veel hardlopen, doe aan aerobic en fitness. En ik studeer weer. Vroeger ging ik liever fietsen dan leren, maar nu moet ik mijn Engels en Frans weer ophalen. Die talen heb je nodig in de wielerwereld. Maar straks ga ik er weer volop tegenaan, want mijn doel is wereldkampioene op de weg te worden. Of dat komend jaar al lukt, hoort niemand mij zeggen, maar ik doe mijn best. Goed trainen, deze winter en in het voorjaar. En als ik thuiskom vreeg onder de wol, lekker tussen de knuffels."

Het genoegen van 'Natale' in Rome

Kerst in de Eeuwige Stad

Vijftien kerstmannetjes dobberden in de lucht. In vol ornaat hangend aan een parachute. Vijftien alsmaar groter wordende sprookjesfiguren. Zwevend naar de aarde, naar de eeuwige stad aan de Tiber. Niet veel later kwamen ze, als vrolijke uit de kluiten gewassen kabouters, neer op de *Piazza del Popolo* alwaar eens, zeggen ze, de as van keizer Nero is rondgestrooid.

Drie herders bij een levensgrote kribbe, bovenaan de trappen van de *Piazza di Spagna*, speelden met overgave de rol van hoeder in de uitbeelding van het universele verhaal van moeder en kind voor wie er in de herberg geen plaats meer was. Over de *Via Zanardelli* dreven boerenzonen uit de heuvels rondom de stad, vergezeld van fluit- en doedelzakspelers, een kudde schapen vooruit naar de *Piazza Navona*, teneinde de grote kermis aldaar nog sfeervoller te doen zijn dan ze al was.

In ontelbare kerken en kapellen, meestal museumachtige gebedshuizen vol verbluffende artisticiteit, trokken (tien)duizenden langs kunstig opgesmukte kerstkribben; ontelbare anderen slenterden langs luxueuze winkels en warenhuizen, zwierven in vrolijke stemming door de overdrukke straten in hartje stad tussen Trastevere en Tivoli, Capitool en Colosseum. Luidkeels pratend en, als het zo uitkwam, elkaar even luidkeels *Buon Natale!* toewensend. Rome, aan de vooravond van kerstmis. Rome vrolijker nog dan anders, leek het. Maar toch Rome zoals altijd. Vol tegenstellingen. Overweldigend. In vele dimensies.

Rome blijft, kerstmis of géén kerstmis, de stad der rijken en (lichtjes) aftakelende aristocraten, der armen en vrijwel aan hun lot overgelaten paria's, der rustigjes maar gulzig levende, ietwat hooghartige romani; der dagelijks ontelbare gasten uit de gehele wereld, der kunstliefhebbers en der geestelijken van beiderlei kunne; der criminelen, helaas ook van beide geslachten en van alle rassen en leeftijden.

Ook met kerstmis is Rome een borrelende smeltkroes. Dag en nacht. *Buon Natale!* En iedereen, autochtoon of vreemde in de cittá aperta, de Open Stad, viert het feest van de vrede (?) op haar of zijn manier. Naargelang de omstandigheden. Met familie, vrienden of eenzaam en alleen; overdadig- of simpeltjes; vrolijk of verbitterd, bij flakkerend kaarslicht of in apatische donkerte van een achteraf schuilhoekje in de open lucht.

● *Gepofte kastanjes als knabbeltje voor een herder uit de heuvels rondom de stad.*

Onmeetbaar

Twee belevenissen in Rome aan de vooravond van kerstmis. Twee traditionele gebeurtenissen in dit altijd fascinerend, kosmopolitisch wereldcentrum. Vlak voor en vlak na de kerstnacht. Het ene voorval diep in de oude volkswijk Trastevere. Het andere op het St. Pietersplein, die imponerende schepping van Bernini.

TRASTEVERE. Terwijl overal elders in de stad *romani* en vreemden zich opmaakten voor *il cenone della notte di Natale* – het avondmaal in de kerstnacht – thuis of in het restaurant, stroomde de basiliek van de H. Maria in Trastevere vol met hulpe- en hopelozen. Met armen en illegalen, bedelaars en kruimeldieven, snuffelaars in vuilnisbakken en berooide zwervers. Uitgeblusten, zoals ze overigens door élke wereldstad worden uitgeworpen. Schuw schuifelend schoven ze de *chiesa di Santa Maria* binnen. De lieflijke schoonheid, de historische overblijfselen van de uit 217 daterende oorspronkelijkheid van de kerk ging aan hen voorbij. Oh néén, het waren niet alleen maar Italianen. Maar kanslozen uit de gehele wereld. Eens dachten ze in Rome een fritsel fortuin te vinden maar ze bleven er steken met niets. Leeg waren dan ook hun handen en dof hun ogen.

In de basiliek stonden geen banken. Alleen maar lange tafels, met aan beide zijden klapstoeltjes. Op de bladen der tafels borden, vorken, messen, papieren servetjes, glazen, flessen met wijn. Bedeesd, zwijgend namen de marginalen plaats. En wachtten, onwennig om zich heen kijkend of nors voor zich uitstarend, af. Ze waren van de straat geraapt, gevraagd naar de basiliek te komen om er te maaltijden. Uitgenodigd door vrijwilligers van Caritas, van de broederschap van Sant'Egidio om voor één keertje de warmte te ondergaan van naastenliefde, van solidariteit. Omdat het kerstavond was. Ze wáren gekomen. Mannen en vrouwen. Jong en oud. Vijf-, zeshonderd nomaden. De basiliek puilde uit. Buiten, op de *Via di Paglia*, stonden er nog veel meer. Geen plaats meer in deze bijzondere herberg? Jawél, iets verderop werd het huis van de broederschap vlug als opvangplaats ingericht. Onderdak en spijs geboden aan nóg eens driehonderd zwervers. In de basiliek intussen aten de kostgangers koninklijk. Timbaaltje macaroni (*rigatoni*), dikke gehaktballen met groente en zoetigheden na. De feestmaaltijd, de wijn, de menselijkheid ontdooiden langzaam het Grote Zwijgen.

Eters wisselden woorden. Soms verstonden ze elkaar niet, maar gebaren spraken duidelijke taal. Aan de tafels braken op (voornamelijk verweerde, sterk gelijnde) gezichten glimlachjes door en lichtten zelfs ogen op. *Buon Natale!* Zalig Kerstfeest! En, voor even dan maar, vrede op aarde. Vleugje kameraadschap onder kommensaals voor één avond. Kerstavond. Elk jaar opnieuw stroomt dan de basiliek van de H. Maria in Trastevere vol met mensen zonder uitweg.

Onder de grote kerstboom, in een hoek van de kerk, lagen honderden pakjes opgestapeld. Die werden na de maaltijd uitgedeeld. Voor iedereen wat. Een sjaal voor de een, een trui voor de ander. Alleen maar nuttige spullen. Een lid van de broederschap merkte op: „Elk jaar daalt de gemiddelde leeftijd van deze behoeftigen. Ze worden alsmaar jonger, velen zijn verslaafd". De avond liep af. Een voor een schuifelden ze de kerk weer uit. Een man sprak hakkelend enkele dankwoordjes. Een vrouw wilde dat ook maar haar stem werd gesmoord door tranen. Anderen gingen, starend naar de grond, zonder een woord te zeggen heen. Waarhéén? Niemand bleef. Het was alsof ze zich schaamden voor hun situatie, voor hun bestaan. Had de warmte van de avond gevoelens losgemaakt, herinneringen losgewoeld? Had daarom aan een tafel die nog vrij jonge man aan zijn oude buurman een foto getoond? Opeens opgediept uit het binnenste van zijn rafelig jasje. Wie had de foto uitgebeeld? Zijn moeder, zijn vrouw, zijn kind? Onder marginalen stelt men geen vragen. Ieder voor zich en het (nood)lot voor iedereen. Buiten beierden de klokken van Rome. Het was kerstnacht. Iedereen in die smeltkroes aan de Tiber beleefde het ánders. Het onderscheid bleek onmeetbaar...

● *Uitmondend in de pauselijke zegen Urbi et Orbi.*

Massa

PIAZZA SAN PIETRO. De zon scheen. Het liep tegen half elf in de kerstmorgen. Op het Sint Pietersplein stonden, zaten, hingen, lagen duizenden mensen. Van alle leeftijden, van alle rang en stand, van velerlei nationaliteit. Allen gekomen om in levenden lijve dat ene jaarlijkse moment te beleven dat zij en miljoenen anderen in de wereld al kennen van het televisiescherm. De kerstboodschap van de paus namelijk, gevolgd door diens kerstwensen in vele talen. Onderaan de trappen die naar de basiliek van Sint Pieter voeren, stelde ik me mét pasje in de hand op in een rij voor de door *carabinieri* scherp bewaakte afsluiting. Pas nadat ik met een detector gefouilleerd was, mocht ik er door. Ik zocht een plaatsje vlak onder de loggia boven de bronzen deuren van de Sint Pieter, wachtend op dat ene moment. Het plein beneden me werd hoe langer hoe zwarter. Mensen, mensen, mensen, mensen..... Tien- en tienduizenden. Uit de stad zélf, uit – blijkens spandoeken – de Sovjetunie (Oekraine), China, Brazilië; uit – blijkens dialect dat ik opving – het Noordlimburgse land ook. Overal vandaan. De blik op het plein was als een magneet. Onweerstaanbaar. Onzegbaar boeiend. Mensen, mensen, mensen, mensen... Vlak voor de noen bood het plein het beeld van één grote, zwarte massa. Gevangen door de zuilengalerij van Bernini. Twee minuten voor twaalf. Commando's klonken. Mannen van erepelotons in groot ceremonieel tenue (land-, lucht- en zeemacht; *carabinieri* en Zwitserse garde) sprongen met wapengekletter stram in de houding. Klokslag twaalf uur. In de loggia verscheen Sua Santità Johannes Paulus de Tweede. Vanuit die grote zwarte massa, vanaf dat prachtige plein welde klaterend applaus op, richting witte stip op de galerij daar hoog boven bronzen deuren. De Paus. Het gejuich nam af, verdween geheel. In de stilte klonk de stem van het kerkhoofd. Een vermoeide stem. Twee televisiecamera's vingen hem op in een beeldveld dat rechtstreeks verscheen op schermen in éénenvijftig landen. Later zou men meedelen dat ongeveer een half miljard kijkers overal in de wereld die beelden gevolgd hadden. Nergens zullen ze indrukwekkender, meeslepender zijn geweest dan voor hen die, op die kerstmorgen op het Sint Pietersplein, luisterend naar boven keken. Gulzig genoten ze van hun tegenwoordigheid. Uitmondend in de pauselijke zegen. Urbi et Orbi.

nino tomadesso

● *Herders in de rol van hoeders bij de levensgrote kribbe, bovenaan de trappen van de Piazza di Spagna.*

Mijn liefste bezit

● *Marti ten Kate met de plaquette die hij kreeg bij de 500ste wedstrijd.* Foto: DAGBLAD TUBANTIA

Hij mag dan wel computerprogrammeur van professie zijn, de 32-jarige Hengelose atleet Marti ten Kate heeft 15 jaar wedstrijd-uitslagen gewoon in twee ouderwetse schoolschriftjes staan. „Net zo handig," vindt Ten Kate, die zich al enkele jaren Nederlands snelste lange afstandloper mag noemen. Dank zij de schriftjes zag hij twee jaar geleden, dat een interland-wedstrijd in het Franse Hagaenau zijn 500ste wedstrijd was. Een 25 kilometer loop voor nationale teams en Nederland won. De beloning was een plaquette, die zoals normaal is in de atletiek wereld, door de bondscoach mee naar huis werd genomen. Twee weken later, tijdens een trainingsweekeind op de Holterberg, werd Ten Kate door zijn teamleden verrast met een cadeautje. Aan de plaquette was zijn naam toegevoegd, evenals de vermelding dat het de 500ste wedstrijd betrof. „Een heel leuke attentie," vindt Ten Kate, die dit aandenken als de leukste 'prijs' ziet in zijn lange atletiekloopbaan.

Marti ten Kate gehecht aan een plaquette

De Twentse atleet grossiert in nationale titels, op zowel de vijf als tien kilometer, de cross en de marathon. Elf heeft hij er al in zijn bezit. Maar zijn meest aansprekende prestaties noemt hij nog steeds zijn negende plaats op de tien kilometer en de 15de stek op de marathon tijdens de Olympische Spelen van 1988 in Seoel. De enige tastbare herinneringen aan zijn prestaties vormen een enorme reeks video-banden. Bekers en vaantjes verhuizen al snel naar de zolder en shirtjes of schoenen bewaart hij niet.

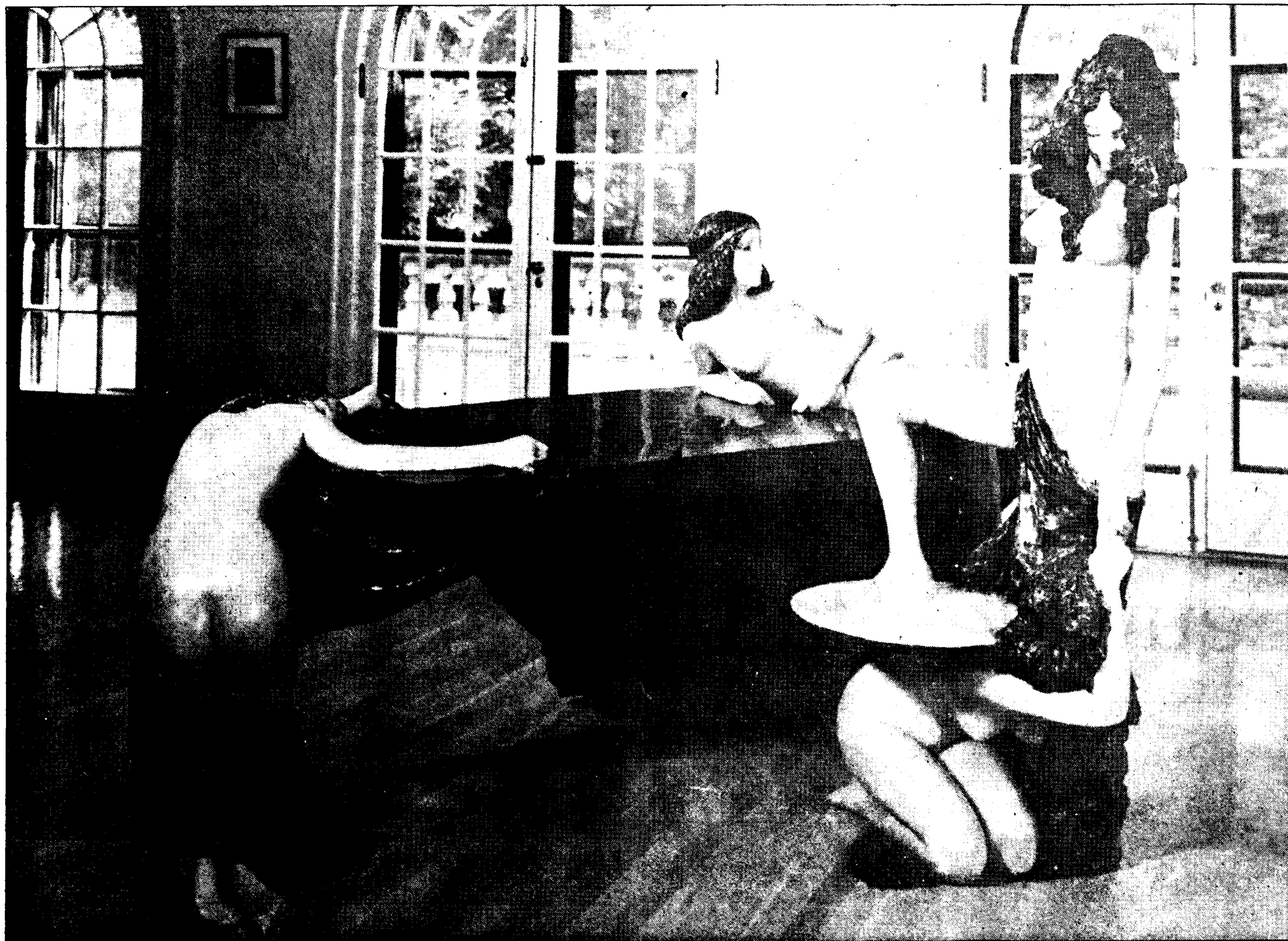
„Ook niet na een kampioenschap. Daar zie ik de zin niet zo van in. Je ziet dat wel bij voetballers, die ruilen zelfs shirtjes na een belangrijke wedstrijd, maar mij doet zo'n stukje textiel helemaal niets. Als het shirt niet representatief meer is, draag ik het tijdens de training. En is het daar ook niet meer goed genoeg voor, dan wordt het een poetsdoek. Schoenen verslijt ik gewoon. Mijn sponsor Nike heeft liever niet dat ik op oude schoenen wedstrijden loop, dat is geen goede reclame. Ik krijg dus regelmatig nieuwe schoenen; de oude draag ik nog een tijdje tijdens de training en daarna gaan ze de prullebak in."

„Prijzen zijn soms wel aardig, maar vaak ook een probleem. Ik heb twee jaar geleden een schilderij gewonnen van Dirk de Boer, omdat ik de beste Nederlander was in de marathon van Rotterdam. Best mooi, maar zo groot, dat je een kapitale boerderij nodig hebt om hem op te hangen. Ik heb wel een schilderij van de Joegoslaag Sedo Paic aan de wand, daar sta ik zelf op in volle actie. Dat hangt in de kamer, dat kan nog net."

„Het aandenken dat ik van de ploeg kreeg ter gelegenheid van mijn 500ste wedstrijd is voor mij een heel speciale herinnering. Met name aan onze gezamenlijke trainings-inspanningen voor Seoel. Als ploeg hebben we getraind en toegewerkt naar de Olympische Spelen, dat schept een geweldige band. De plaquette zie ik ook als een herinnering aan mijn coach Wim Verhoorn, die een paar maanden na Seoel brak met de bond. En die man is het toch, die mij het marathon-lopen heeft geleerd. Ik ben als het ware sportief gezien bij hem opgegroeid en ik bewaar de beste herinneringen aan hem."

Genieten van geld

Zo sneu, dacht Candy Spelling, vrouw van een steenrijke filmmagnaat, een paar jaar geleden. Zijn de kinderen aan het zingen dat ze van een White Christmas dromen, en wonen we in Zuid-Californië, waar het altijd warm is. Daar moeten we iets aan doen.

● *Een wel heel vreemd bureau – maar het kost dan ook 268.000 dollar.*

Een land vol Dagobert Ducks

En dat deed ze. Ze liet een terzake gespecialiseerde firma tonnen sneeuw maken. Die werden 's morgens in alle vroegte met vrachtwagens naar haar huis gebracht, en over het gazon verspreid. O, wat glansden die kinderoogjes toen ze uit het raam keken en de door mama bestelde witte Kerst zagen! Inderdaad: met geld kan alles. Money makes the world go round. Geld, om de Amerikaanse schrijver Richard Ney te citeren, is het zesde zintuig dat ons in staat stelt van onze andere vijf zintuigen te genieten.

Geen land waar die wijsheid zozeer in praktijk wordt gebracht als Amerika. Want de VS moge dan een wereldmacht in verval zijn, het is ook een wereldmacht in verval waar massa's superrijken wonen. Niet voor niets is Dagobert Duck een Amerikaan.

Nergens vind je meer miljardairs, mensen dus die duizend keer miljonair zijn. Van de 182 miljardairs in de wereld wonen er 66 in Amerika. En het aantal miljonairs in de VS bedraagt volgens de research-organisatie PSI in Florida maar liefst 1,8 miljoen stuks.

Wie namen en cijfers wil, kan het best de jaarlijkse top-400 van Amerika's rijken van het tijdschrift Forbes raadplegen. Dan blijkt dat de allerrijkste Amerikaan John Kluge (in onder meer film, telefoons and restaurants) is. Het vermogen van deze 76-jarige: 5,6 miljard dollar.

Op de tweede plaats staat Warren Buffett (investeringen) die 3,3 miljard aan aardse bezittingen heeft, en op de derde Ronald Perelman (eigenaar van diverse bedrijven), van wie de calculator bij 2,87 miljard dollar stopt met optellen.

Als wordt gekeken naar families in plaats van individuen, dan kunnen met ere de familie Mars (van de repen) worden genoemd, goed voor 12,5 miljard dollar, de familie Newhouse (uitgeverij), met 11,5 miljard in kas, en de familie Walton (warenhuizen), 7,3 miljard.

Dat lijkt allemaal ontzettend veel geld, en dat is het ook wel, maar eerlijk is eerlijk: de sultan van Brunei is nog veel rijker. Hij is met 25 miljard dollar de rijkste man ter wereld, gevolgd door de Saoedische koning Fahd (18 miljard dollar) en koningin Elizabeth van Engeland (11,7 miljard dollar).

Maar om op het lijstje van Forbes terug te komen: Amerika's 400 rijksten zijn gemiddeld 682 miljoen dollar waard. De man op de 400e en laatste plaats is met z'n schamele 260 miljoen dollar in dit gezelschap een pauper.

Gekkigheid

En dus: ondanks alle rampverhalen over de recessie, de dalende koersen op Wall Street en de kelderende dollar zijn er in Amerika nog altijd zat mensen die zwemmen in hun poen. Meer dan waar dan ook.

Voor hen is er een clubblad dat op die vervelende vraag: 'Wat moet ik nou weer met m'n geld?' altijd wel een antwoord heeft. Het gaat om The Robb Report, een op hoogglanzend papier uitgegeven maandblad, dat 6 dollar per nummer kost, en een oplage van 70.000 stuks telt.

Robb Report staat vol artikelen over de nieuwste peperdure auto's, hebbejuweeltjes voor in huis, jachten, exotische reisbestemmingen en financiële tips voor de belastingbetalers in de hoogste schijven. Iedereen die iets echt duurs te verkopen heeft, adverteert in het blad.

Toby Perlmutter, coördinatrice van de redactie, schudt moeiteloos de indrukwekkende cijfers over het abonneebestand uit haar mouw: „Onze gemiddelde lezer is eigenaar of directeur van een bedrijf, verdient 421.000 dollar per jaar, heeft 2 miljoen dollar aan huizen, 2,5 miljoen dollar aan overige investeringen, en bezit 3,45 auto's met een gemiddelde waarde van 38.510 dollar per auto."

Ze onderbreekt zichzelf met: „Wilt u nog meer gegevens?" Nou graag, mevrouw.

„De meesten van onze lezers wonen in Florida, New York of Californië. Driekwart van hen belegt geld in champagne, 70 procent in klassieke of exotische auto's, 44,3 procent in diamanten," zegt Toby, zonder haperen.

Pappelepap. Daar is de Avenue of de Quote, toch ook niet bedoeld voor Jan en Jannie Modaal, niks bij. „En u vindt het wellicht nog interessant om te vernemen dat onze lezers gemiddeld 91 minuten aan Robb Report besteden, dus het wordt ook echt gelezen," aldus Toby.

Dat laatste is niet vreemd. Het ligt zelfs voor de hand dat Amerikaanse rijken veel belangstelling hebben voor andere rijken, en voor de nogal eens smakeloze, vaak overbodige maar altijd dure spullen die ze voor hun stapels dollars kunnen aanschaffen.

Het is ook – naar Amerikaanse normen gemeten – vanzelfsprekend dat Forbes er nooit moeite mee heeft financiële gegevens van de 400 rijkste Amerikanen los te peuteren. Integendeel, menig lid van deze exclusieve club laat zich met graagte uitgebreid in Forbes profileren.

Want rijk is in Amerika niet vies, en opscheppen is geen ondeugd. Wie veel heeft laat dat gewoonlijk ook graag zien. Jarenlang was het tv-programma 'Lifestyles of the Rich and Famous' waarin Amerika's rijken en beroemden de tv-camera's toonden hoe mooi ze wel woonden en wat voor leuke spullen ze allemaal hadden een doorslaand succes op de buis. Aan meewerkende VIPs was nooit een gebrek.

Dat komt, omdat in de Amerikaanse pioniers-mythologie – de werkelijkheid is heel anders – iedereen een even grote kans heeft om rijk te worden. Reagan zei het met zoveel woorden aan het begin van zijn presidentschap: „Wat ik boven alles wil is dat Amerika een land blijft waar iemand altijd rijk kan worden."

In die cultuur is terughoudendheid over je aardse bezittingen niet nodig. Er is ook minder jaloezie dan in Nederland. Wie niet rijk is, probeert het gewoon ook te worden. Uit een vorig jaar gehouden enquête onder Amerikaanse schoolverlaters blijkt dat een grote meerderheid 'rijk worden' als het voornaamste doel in zijn leven ziet.

Woningen

Dit alles betekent, dat er veel informatie voorhanden is over de manier waarop Amerika's schatrijken leven. Hoe ze wonen blijkt niet alleen uit Robb Report maar ook uit tijdschriften als 'Dream Estates' waarin de duurste zich op de markt bevindende woningen aangeprezen staan.

Die huizen bevinden zich grofweg in drie gebieden: Florida, Californië (en dan met name Beverly Hills), en de streek ten noorden van New York. Heel duur ook zijn sommige streken rond Washington.

Voor een bedrag van 7,8 miljoen dollar is bijvoorbeeld op dit moment in de landelijke streek ten westen van Washington de Ayrshire Farm te koop, een landhuis met ruim 200 hectare grond eromheen, ideaal, aldus de huidige eigenaar, voor de paardenliefhebber.

Om een idee van de grootte van het huis te krijgen: elk jaar werd in de balzaal van het huis een kerstboom neergezet die natuurlijk in die enorme zaal niet mocht wegvallen en daarom ook groot was. De boom was zo groot, dat het een volle week kostte om 'm op te tuigen.

Moet er meer worden gezegd? Nee toch? Naar een ander huis dan dat momenteel te koop staat. Het gaat om een woning aan Sunset Boulevard, in Beverly Hills, dat voor 11,8 miljoen dollar op de markt is gebracht.

Voor dat geld heeft men onder meer tien badkamers, uiteraard een zwembad, een bibliotheek, zes open haarden en een onderaardse garage die ruimte biedt aan 22 auto's. „De droom van elke automobielverzamelaar," juicht makelaardij The Market Place.

Zo is al een tijdje het huis van Merv Griffin te koop (vraagprijs: 18 miljoen dollar). En de woning van de vorig jaar overleden Lucille Ball is zelfs in prijs verlaagd. Het was 7,8 miljoen dollar, en wordt nu praktisch weggegeven voor 5,6 miljoen.

Niet te koop, maar wèl het allerduurste huis in Beverly Hills is dat van Candy en Aaron Spelling (die van de sneeuw) dat, inclusief gouden kraantjes, meer dan 26 miljoen dollar kostte. Maar ook in New York staan zeer prijzige huizen.

Zo woont Nabila Khashoggi, dochter van de bekende Saoedische wapenhandelaar, in een apartement in Manhattan dat 20 miljoen dollar kostte. Zij wordt weer ruim verslagen door prinses Ashraf Pahlavi, zuster van de sjah, die een New Yorks appartement met 30 kamers heeft dat 27 miljoen dollar waard is.

Inrichten

Wie een aardig huis heeft gekocht, moet het natuurlijk aardig inrichten, en ook hier geldt: alles kan gemaakt worden, elke prijs kan gevraagd worden, want er is altijd wel een gek te vinden die het wil kopen.

Bij SGL in Wheeling, Illinois, kan men bij voorbeeld een bureau kopen dat 268.000 dollar kost. Het is een nogal vreemd bureau, want vier grotendeels ontklede dames vormen er het pièce de resistance van. Maar ja, het is gemaakt door de beeldhouwer Frank Gallo, en die is beroemd, en vandaar.

Opvallend is ook de high tech biljarttafel die via het zeer luxe warenhuis Neiman Marcus (Jackie Onassis is een van hun vaste klanten) te koop is. Hij is handgemaakt met behulp van Italiaans leisteen, Canadees esdoornhout en veel staal en kost 40.000 dollar. De maker van het biljart, Ron Blatt, kan er maar eentje tegelijk maken en daarom is er een levertijd van een half jaar.

Dan is er voor de stijlgevoelige amateur-kok bij Eric Bernard Design in New York een ideale, in zwart en wit uitgevoerde keuken te koop.

Het is een keuken die je opdrachten kunt geven. Zeg het juiste commando, en het licht gaat aan, of de oven. Een ander commando en een kastje vliegt open met daarachter een draaischijf met bijvoorbeeld kruiden die stopt als je 'STOP' zegt. Kost 300.000 dollar.

Wie echt veel geld heeft, kan natuurlijk ook aan kunst doen. Het record staat nog altijd op naam van de Australiër Alan Bond die 53,9 miljoen dollar voor 'Irissen' van Van Gogh neertelde. Wie jaloers is, kan bij Heritage House Galleries in Fort Flauderdale, Florida, een heel aardig lijkende reproduktie van 'Irissen' kopen. Kosten (ook niet mis): 2500 dollar.

Suite

Maar zelfs in een duur huis met een dure inrichting komen de muren wel eens op je af. Dan wordt het tijd voor vakantie. Heel erg duur is de penthouse suite van het Chrystal Palace Resort and Casino in Nassau, de Bahama's. Eén nacht slapen kost 25.000 dollar, maar daarbij zijn dan wel de diensten van een drankjes en kranten brengende robot, geheten Ursula, inbegrepen.

Ook fijn prijzig is het om een jacht te huren. De 163 voet tellende Jefferson Beach bij voorbeeld zal de komende zomer in de Middellandse Zee gelegen zijn en daar voor een bedrag van ongeveer 100.000 dollar per week nen worden gecharterd.

Duur? Er is een troost: kop duurder. Een jacht met de vang van de Jefferson B kost gauw 20 tot 25 miljoen lar, en daarnaast kost het nog eens 800.000 dollar per om het schip in de vaart te den.

Over vervoer gesproken: American Service Center in lington, net buiten Washin is men gespecialiseerd in dure auto's. Wie wil meetell de kringen van de superrij laat dat vooral ook door zijn merken.

Verkoper Nick Ogransky: mensen die hier auto's ko kopen een lidmaatschap in selecte, kleine club. Als je meetellen kun je natuurlijk met een Toyota bij je golf aankomen."

Met wat dan wel? Een Rolls ce doet het altijd. Ze zijn i prijsklasse tussen 100.000 200.000 dollar ruim voorha maar een nadeel, aldus Og ky, is dat ze 'de eerste 10, 15 na aankoop zo snel in waard len.'

Nee, beter is het dan om mooie Ferrari te nemen, de d ste auto die American Se Center in voorraad heeft. bloedrode Ferrari F40 kost een miljoen dollar, maar d dan ook een monster die i seconden een snelheid van 90 kilometer per uur bereik een topsnelheid heeft van 30 lometer per uur.

Jammerlijk detail: de koffer die zo klein is dat er niet meer in kan dan een miljon portefeuille. Extra jammer, dat men dan niet de moge heid heeft de vijf stukken te de, door Italiaanse handwe lieden van krokodilleleer vaardigde bagageset mee te men die bij speciaalzaak Bij Washington 225.000 dollar k

Minder snel, maar prachtig i originele, 150 jaar oude zigeu wagen die Neiman Marcus koopt. ‚Eens was dit het huis een belangrijke Engelse zi ner,' zo wordt de wagen in catalogus aangeprezen. Prijs de met bonte rozen, druive vossekoppen beschilderde many vardo': 80.000 dollar.

Kaviaar

Van dat reizen wordt men hongerig, en dus moet er geg worden. Iedereen weet dat viaar en champagne het d lijks menu van de rijken vorm Wat prijzen: een kilo van de a beste beluga kaviaar heeft voor 2335 dollar, en een ki Dom Perignon voor 887 doll

Maar een beetje gewoontje het wel, kaviaar en champa En dus iets bijzonders. Wat het ogenblik erg in is bij de A rikaanse jet-set is Wagyu stuk. Het gaat om de meest m biefstuk die er bestaat, van ru vee uit het Japanse Kobe dat gelijks gemasseerd wordt en te drinken krijgt. Het kost go geld. Balducci's in New Y verkoopt Wagyu biefstuk v 150 dollar per 450 gram. Maa mes zakt erdoor heen als je op het vlees zet, dat wel.

En dan maar hopen dat het ru blijft en dat er niets belang op de bij juwelier Sidney Mo in San Francisco aangesch AT&T Fax 9035, versierd goud, 34 diamanten, 314 sa ren, 92 robijnen en 19 smarag (prijs: 250.000 dollar) binnen

Nu eens in Robb's Report december kijken, waarin Kerstkado's staan met een to waarde van 36 miljoen do Wat een leuke schoentjes z daarbij! Ze zijn afgezet met robijnen en 50 karaat aan manten. Wel een prijskaartje drie miljoen dollar eraan. voor de vrouw?

Misschien geeft zij dan we originele, gouden leesbril Napoleon die in de laatste ca gus van Neiman Marcus st Want wat kost dat ding nou maal? 90.000 dollar. Te toch?

henk d

Mijn liefste bezit

● *Van Aardenne: Ik ben echt verzot op dit huis.*
Foto: ROLAND DE BRUIN

Gijs van Aardenne houdt van zijn huis

Zijn persoonlijke vrijheid is hem als rechtgeaarde liberaal veel waard. Aan één ding had oud-minister Gijs van Aardenne dan ook een ontzettende hekel: mensen die hem thuis in Dordrecht opzochten om hem lastig te vallen met vragen, opmerkingen of petities. „Op het departement was ik te spreken, niet thuis. Ik wilde er wel eens een zakelijk telefoontje aannemen of een collega ontvangen, maar verder ben ik nooit gegaan. Een enkele keer kon de buitenwereld daar geen begrip voor opbrengen en dan boden ze me thuis een petitie aan. Hoogst vervelend vond ik dat, daar was ik beslist niet blij mee. Ook in een openbare functie heb je recht op een stukje vrijheid in je eigen omgeving."

De inmiddels 60-jarige oud-politicus was acht jaar minister van Economische Zaken en daarvoor lid van de VVD-fractie in de Tweede Kamer, gemeenteraadslid en wethouder in Dordrecht. De in Leiden als wis- en natuurkundige afgestudeerde Van Aardenne was van 1957 tot 1970 werkzaam in het bedrijfsleven. Op dit moment bekleedt de Dordtenaar, gehuwd en vader van vier kinderen, nog tal van bestuursfuncties en commissariaten. Hij is onder meer voorzitter van het Nederlands Instituut voor Vliegtuigontwikkeling en Ruimtevaart in Delft en het college voor Ziekenhuisvoorzieningen in Utrecht.

„Ik heb nu wat meer tijd dan in de jaren dat ik minister was, vooral 's avonds ben ik vaker thuis. En de meeste weekeinden ben ik vrij. Dat betekent dat ik nog meer kan genieten van mijn woning, want dat is mijn liefste bezit. Mijn vrouw waarschuwde me al, nu zeggen ze natuurlijk weer: kijk, daar heb je die VVD'er met zijn grote, dure huis. Maar wat is duur? Voor een bungalow in het Gooi die er helemaal niet uitziet, betaal je nog meer dan voor mijn woning in Dordrecht. Ik heb nog wel even gedacht aan mijn verrekijker, want die gebruik ik veel om in het veld vogels te bekijken. Dat is een hobby van me, maar ik zit niet echt op een bepaald stekje te wachten tot een zeldzame vogel zich laat zien. Zo ver gaat dat ook weer niet."

„Mijn huis is een oude koopmanswoning met een 17de eeuwse voorgevel en een achterstuk dat in de vorige eeuw is aangebouwd. De charme ervan is vooral de ligging. Aan de voorzijde kijk ik uit op de drukste waterweg van Europa en aan de tuinzijde kan ik de Grote of Onze Lieve Vrouwenkerk zien, een van de mooiste monumenten van Nederland."

„Wij wonen er nu bijna 20 jaar. Toen we het kochten, was het tamelijk vervallen, het moest helemaal worden gerestaureerd. Zelf heb ik daar weinig aan bijgedragen, want dat kan ik niet. Ik ben eigenlijk zeer onhandig; als ik klus is het resultaat nooit netjes. Het mooie van zo'n groot huis is, dat er niet alleen veel ruimte was voor onze kinderen, maar ook voor mijn spullen. Ik bewaar erg veel, heel veel. Maar dat deed ik ook al, toen we kleiner woonden. De tuin doet mijn vrouw hoofdzakelijk, met een tuinman voor het grove werk. Maar ik help wel. Alleen als het regent doe ik even niet mee."

„Ik ben echt verzot op dit huis, maar ik weet niet of we er altijd blijven wonen. Dat zouden we wel graag willen, maar je ontkomt niet aan de ouderdom. Misschien wordt het huis te groot voor ons. Dan moeten we naar een kleiner onderkomen uitkijken. Maar dat zou me wel spijten."

Totaal genieten voor de buis

Wat staat de mediaconsument in 1991 en volgende jaren te wachten? Drie ondergrondse spanningshaarden kunnen telkens weer erupties veroorzaken. Ten eerste, de tegenstelling tussen vrije markt en overheidsregulatie. Ten tweede, de concurrentie tussen elektronische informatie en het gedrukte woord. Ten derde, de kloof tussen nationale dan wel regionale en lokale culturen enerzijds, en een global village, een wereldomspannend informatienet, anderzijds.

● Peter Hofstede: door de voorraad bekende Nederlanders heen.

Mediaconsument wordt keizer van Europa

De totaliteit van deze spanningen wordt gesymboliseerd in de figuur van mediamogol Rupert Murdoch. In diens imperium News Corporation, dat vier continenten omvat, gaat de zon nooit onder. Het omvat kranten, tijdschriften, boekuitgeverijen, film- en tv-maatschappijen in Australië, Amerika en Europa. Van Hong Kong tot New York. Zijn invloed op de wereld-informatiestroom is groter dan van enige andere persoonlijkheid in de geschiedenis van de westerse media.

Murdoch bemint het gedrukte woord. Omdat zijn vader een rasechte dagbladjournalist was, stonk het ouderlijk huis in Melbourne naar inkt. Hij hoopt dan ook van harte - zegt hij te pas en te onpas - dat kranten en tijdschriften hem ruimschoots zullen overleven. Schone woorden, maar wie de laatste jaren goed op 's mans daden let, bespeurt toch iets anders.

Voor Murdoch ligt de toekomst van nieuws en amusement zonneklaar bij de elektronische media. Hij investeert duizendmaal zoveel in film, video en tv als in ondernemingen op het gebied van de leescultuur. Bij voorkeur dan nog in een lectuurproject dat met televisie verband houdt. Zo kocht hij in 1988 de Amerikaanse TV Guide - de TeleVizier van de VS - voor 3 miljard dollar. Onlangs smolt hij twee Britse televisiemaatschappijen, Sky en BSB (British Satellite Broadcasting, eerder eigendom van de familie Cowdray) samen tot één satellietmonopolie, klaar om te profiteren van de Euromarkt in 1992.

Kaas

Stond zulke ondernemersgiganten niets in de weg, dan was inderdaad 'the Sky the limit'. Op een internationaal omroepcongres te Dublin in september 1990 gooide een Londense marketingdeskundige de knuppel in het hoenderhok met de uitspraak: „Er bestaat geen verschil tussen media en kaas." De media-industrie is een economische activiteit als elke andere, onderworpen aan de wet van vraag en aanbod. Ook media reageren primair op veranderingen in de economie van produktie en distributie. Of men nu hoog springt of laag, het is gewoon handelswaar.

Echter, de invloed van elektronische media op de vorming van publieke opinie wordt in de geïndustrialiseerde landen van West-Europa toch te groot geacht, om ze aan de vrije krachten van de markt over te laten. Hier tegenover weerklinkt in toenemende mate het protest dat het maar eens afgelopen moet zijn met paternalisme en betutteling. De consument schiet er niets mee op een passieve speelbal te zijn van alle goedbedoelde doch zelden belangeloze informatie die – in welke vorm ook – de huiskamers in wordt gepompt.

Het jaar 1990 bracht nieuwe inzichten over 'televisie en de kwaliteit van het bestaan'. Onder deze titel publiceerden twee Amerikaanse media-onderzoekers een indringende 'zelfrapportage' door tv-kijkers. Wat zij opbiechten stemt niet vrolijk. Televisie fungeert in ons type maatschappij als de grote vluchtheuvel voor gevoelens van onbehagen. Maar zij verdooft die gevoelens slechts tijdelijk. Daarna komen ze versterkt terug.

Veelvuldig tv-kijken leidt tot verminderde sociale betrokkenheid en steeds diepere passiviteit. Het vermogen tot plezier en blijdschap neemt af, men voelt zich ongelukkiger en minder bevredigd en valt eerder ten prooi aan goedkope demagogie. Wie de kijkduur beperkt, vergroot hierdoor haar of zijn zelfbewustzijn en maatschappelijke overlevingskansen.

Dit soort verdachtmakingen jegens het medium bestond uiteraard al eerder, maar nu blijken zij door sociale wetenschappers te worden bevestigd. Koren op de molen van ouders, opvoeders en politici die paal en perk willen stellen aan de ongebreidelde groei van het commerciële tv-aanbod. Als remedie, of voorbehoedmiddel, hoort men steeds vaker dat het onderwijs onze kinderen reeds op jeugdige leeftijd moet wapenen tegen het kwaad. De televisie dient al op de basisschool aan de kaak te worden gesteld en als boosdoener ontmaskerd. „De krant in de klas" moet daarnaast de leerlingen vertrouwd maken met het gedrukte woord als betrouwbare toeverlaat in het leven.

Goed en kwaad

In de slepende discussie over de omroep staan goed en kwaad scherp tegenover elkaar. Goed heet de 'publieke' omroep, waaronder hier te lande bij nader inzien een verzameling particuliere bedrijven blijkt te worden verstaan, merendeels daterend uit de jaren '20. Kwaad heet wat vuige kapitalistische ondernemingen doen, bij voorkeur gevestigd in het buitenland. Zij gieten het onschuldige Nederlandse volk hun commerciële gif in. Met de pulplepel. Als gevolg waarvan de samenleving zichtbaar verloedert.

● Rupert Murdoch: media is kaas.

Zelfs op hoog niveau bleek in 1990 de aantrekkingskracht van het kwaad. Een als hoeder van moraal en traditie in de omroep aangestelde CDA-politicus liep zonder boe of ba over naar het andere kamp. Hij verruilde het presidentschap van de NOS voor dat van een onverbloemd commerciële instelling, Veronica.

Ons wordt aangepraat dat het hier gaat om een keuze tussen dag en nacht. Tussen toppen van cultuur en afgronden van wansmaak. Maar wat is het reële onderscheid nog tussen een Vara en Tros? In 1991 zal het politieke debat de natie weer tracteren op scheepsladingen hypocrisie. Op de werktafel van Hedy d'Ancona ligt momenteel een wetsontwerp tot regeling van commerciële radio en tv. Met lede ogen zien de Hilversumse omroepen en hun achterban in Den Haag, hoe de Luxemburgse zender RTL 4 een steeds gulziger hap uit de vaderlandse reclamepot neemt. Daarom moet er zo snel mogelijk een commerciële zender van eigen bodem verrijzen (al meer dan een kwart eeuw wordt de komst daarvan stelselmatig verijdeld). Tientallen gegadigden hebben zich gemeld.

Blijft het Kwaad dan buiten de grenzen?

Als nimmer tevoren zal er, naar gevreesd moet worden, een monsterverbond tot stand komen tussen kool en geit. Nederland lijkt de bakermat van alle compromissen, omdat het zelf berust op een fundamenteel compromis tussen land en water. Ons omroepbestel houdt kunstmatig allerlei componenten in leven, die bij open competitie allang zouden zijn bezweken.

Gevestigde organisaties die zich niet permanent marktgericht vernieuwen, raken immers onherroepelijk in verval. Het elan van de oprichters beklijft niet. Visie en energie verschrompelen. Aan het eind resteert een elitaire bureaucratie, glorièrend in de eigen macht, die lak heeft aan het publieke belang. Slechts de politiek bespaart Hilversum het lot van Eindhoven, waar falend marktbeleid inmiddels bijna het licht doofde.

Overheidsregulering

Tegen de achtergrond van de wereldhistorische gebeurtenissen der laatste jaren wordt het moeilijker vol te houden dat overheidsregulering de voorkeur verdient boven een vrije markt. Het enige dat de ineengestorte samenlevingen in Oost-Europa op de been kan helpen is juist een open competitie. Zeggen de voorstanders van economische vrijheid. Die maatschappijen zijn ten onder gegaan aan centrale planning. De dictators en hun handlangers moeten wijken voor de ondernemers. Voor 1991 luiden de steekwoorden: competitie, winstmotief, risicobereidheid. Een competitieve markt is een subtiel en effectief communicatiesysteem, dat in de praktijk optimaal leidt tot het vinden van bruikbare oplossingen voor de complexe problemen van de mensheid.

Kortom, wanneer de Onzichtbare Hand van Adam Smith zich beschermend openvouwt, wat richten dan nog de gebalde vuisten uit van een Elco Brinkman en een Marcel van Dam? In de jaren '90 wordt de consument Keizer van Europa en het enige wat hem de democratische uitingsvrijheid kan garanderen is de vrije markt. Ook op mediagebied. De menselijke samenleving kan nooit volmaakt zijn, maar een dogmatisch systeem staat altijd op gespannen voet met de werkelijkheid. Daarom moet de consument zelf in vrijheid kunnen kiezen wat hij wil lezen, horen en zien. Men moet hem geen smeerkaas opdringen als hij oude Goudse wil.

„De media zijn als kaas." Het betekent betaalradio, pay-tv, abonnee-tv. Zoals men een krant koopt, een weekblad, een cd-tje. Vrije media gaan spontaan op zoek naar gaten: in de markt, in de kaas, in zichzelf. Daarom moeten zij zich steeds van onderop kunnen vernieuwen. Te hulp schieten waar de maatschappij onvolmaaktheden vertoont is het wezen van een efficiënte, vrije informatie-economie. Onvolmaaktheid is de motor van het menselijk bestaan. Elke perfectie-najagende ideologie, zoals de verraderlijke -ismen van deze eeuw die honderden miljoenen slachtoffers eisten, dient niet het leven, maar de dood.

Waarom moet het heil per definitie van de overheid komen? „Stel op vorsten geen vertrouwen." Onze regeerders voelen zich zo langzamerhand best comfortabel zolang de televisie hun gehoorzame dienaar is: het wekelijkse 'interview' met de minister-president, het slaafse NOS-journaal, in slaap sussend tv-amusement, tandeloze mummelshows. Wat zou de overheid aan moeten met steeds kritischer onderdanen? Beschikte iedere burger over volledige informatie inzake de eigen rechten, dan gingen de westerse industrielanden op stel en sprong failliet (aldus een mediaprofessor op het congres in Dublin).

Wonderen

Weliswaar neemt de mondiale telecommunicatie- en informatiecapaciteit snel toe, maar deze technologische en organisatorische wonderen voltrekken zich toch in hoofdzaak ten behoeve van specifieke multinationale interessen. Continue lotsbestiering op afstand vormt het privilege van een handvol machtigen. De elektronische wereldorde van het ISDN (Integrated Services Digital Network) leidt niet volautomatisch tot wederopbloei van het publieke belang, dat in de jaren '80 vergaand werd geprivatiseerd. Zover, dat het individu ten slotte in zijn eigen kou kwam te staan. De opdracht aan de media in de jaren '90 luidt, dat zij weer voor warmte in de samenleving zorgen.

Bij alle internationalisering en vermenigvuldiging van het aanbod betekent dit: de media moeten de complexiteit van het bestaan helder en betrouwbaar aan ons uitleggen. Daar willen wij graag voor betalen. Zij informeren ons over goede en kwade kanten in onze omgeving. Over de cultuur als een landkaart, waarop elk mens de gewenste richting en bestemming kan aflezen. Niemand is cultureel naakt. Wij ontdekken wie, wat en waar wij zijn met behulp van informatiemedia, die ons in staat stellen uit de signalen die de cultuur geeft voor onszelf de beste keuzen te maken.

Als de televisie onderuitgaat door zich uitentreuren te klonen (talent is nu eenmaal schaarser dan kabel- en satellietfrekwenties), kun je er donder op zeggen dat het gedrukte woord aan een nieuwe bloeiperiode toe is, Murdochs miljarden ten spijt. Bovendien heeft onderzoek aan het licht gebracht dat tv-kijken concentratiemoeilijkheden vergroot en dat lezen juist een goede oefening voor de concentratie is.

Ook in 1991 zal de wereld niet minder ingewikkeld worden dan zij was. De serieuze consument zal zich willen concentreren op de beste manier om problemen te kraken. Dat schept een nieuwe markt voor ondernemende informatie-aanbieders. Misschien heeft het publiek wel behoefte aan eigentijdse romanfiguren om zich mee te identificeren, nu onze samenleving grotendeels door de voorraad elektronisch bekende Nederlanders heen is.

peter hofstede

Mijn liefste bezit

Carin de Ronde met Bimbo: met een boogje om hem heen. Foto: ROLAND DE BRUIN

Bimbo beet in neus van TROS-omroepster

De eerste keer dat ze hem zag, beet hij in haar neus. Toch was het liefde op het eerste gezicht tussen de vier jaar oude bastaard terrier Bimbo en de 33-jarige TROS-omroepster Carin de Ronde. „Hij heeft van die prachtige ogen, die doen me denken aan mijn teddybeer van vroeger. Bimbo is ook een troetelbeest, mijn liefste bezit." Bimbo wordt bijna verlegen van zoveel loftuitingen. Tijdens het maken van de foto weet hij zich dan ook nauwelijks een houding te geven, ondanks de bewering van 't vrouwtje dat hij zo handelbaar is.

Carin kwam begin 1986 bij de TROS als leidster van het promotieteam. Het jaar daarop werd ze benaderd voor het doen van een screentest. „Eerst dacht ik jeetje, kan ik dat wel? Maar het was in feite een thuiswedstrijd, ik kende de meeste mensen al. En was dan ook bij de proefopnamen redelijk ontspannen." Eind 1987 mocht ze het als omroepster proberen. Een tijdje later ging ze 'naar de avond', een bewijs dat je er bijhoort in omroepland. Presenteren is haar ook niet vreemd, want dat doet ze met grote regelmaat. En ooit trok ze het door het land met een showband. In die tijd werd ze ook veelvuldig gevraagd voor het inzingen van Sterspotjes. „Maar zangeres wil ik me niet noemen. Ik ben een vocaliste; kan de goede toonhoogte houden. Maar zangeres mag je je pas noemen als je Barbara Streisand heet."

„Ik zag Bimbo, dat betekent in Amerikaans-Engels zoiets als klaploper, voor het eerst bij buren in mijn vorige woonplaats. Ik vond hem onmiddellijk een snoepje. Hij is ook de eerste hond waarvoor ik meteen smolt. Liefde op het eerste gezicht, zo mag je dat wel noemen. Toen die mensen Bimbo moesten wegdoen, was het dan ook vanzelfsprekend dat hij bij mij zou komen. Bimbo luistert perfect. Dat bewijst wel dat je een hond helemaal niet hoeft toe te schreeuwen, zoals zo vaak gebeurt. Hij reageert precies op de intonatie van mijn stem. Als ik met een lage toon spreek, ook al is dat nog zo zacht, dan weet hij dat mijn geduld op is."

„Ik voel me dank zij Bimbo ook altijd veilig. Hij zorgt ervoor dat ik 's avonds over straat kan lopen. Hij is heel lief, maar voor niemand bang. Als mensen dreigend op mij afkomen, dan staat hij zijn mannetje. Bimbo heeft al een keer een dronken man, die tegen mij aanviel, in zijn kuit gebeten. Tegen collega's hier in de buurt heb ik eens gezegd dat hij pitbull-bloed heeft. Grote kerels lopen nu met een boogje om hem heen. Maar dat is een leugentje. Bimbo is een kruising tussen een Ierse-terrier en een ritchpack-terrier en heeft in de verte ook nog verwantschap met een golden retriever. Net als de meeste terriers is hij heel aanhankelijk, zachtaardig, maar tegelijk ook ontzettend moedig."

„Bimbo is ooit eens gebeten door een pitbull, zijn halve poot lag eraf, dat was erg hoor. Als je moet werken is zo'n dier in huis op zo'n moment wel een belasting. Ik heb toen voor hem een meisje laten komen via de plaatselijke oppascentrale. Hij kan normaal gesproken best goed tegen alleen zijn, maar meestal zorg ik er wel voor dat mijn vriend of bekenden hem komen halen, als ik voor mijn werk wat langer weg ben. Zomers gaat hij vaak met kennissen mee naar de camping, van de vrijheid die hij dan heeft geniet-ie echt."

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

m/v

Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek

Deze stichting met ruim 2800 medewerkers, beheert de volgende instellingen:

- Maaslandziekenhuis op de lokaties Sittard en Geleen (957 bedden)
- Verpleeghuis St. Jansgeleen (209 bedden)
- Verpleeghuis St. Odilia, Geleen (148 bedden)
- Verpleeghuis Invia, Sittard (118 bedden)
- Verpleeghuis St. Agnetenberg Sittard (75 bedden)

Ten behoeve van het Verpleeghuis St. Agnetenberg op de lokatie Sittard en het Verpleeghuis St. Jansgeleen op de lokatie Geleen zoeken wij kontakt met belangstellenden voor de funktie van

waarnemend hoofd

Vakaturenr. HvB 79

funktie-informatie:
- geeft leiding aan het personeel;
- is verantwoordelijk voor een concrete uitvoering van het personeelsbeleid en het beleid inzake de patiëntenzorg;
- is verantwoordelijk voor de praktijkbegeleiding van leerling-ziekenverzorgenden;
- vervangt het hoofd bij diens afwezigheid.

Het betreft hier een tweetal full-time funkties, beide voor onbepaalde tijd: één funktie op de lokatie Sittard t.b.v. verpleeghuis St. Agnetenberg en één funktie op de lokatie Geleen t.b.v. verpleeghuis St. Jansgeleen.

funktie-eisen:
- diploma verpleegkundige A + B HBO-V.

arbeidsvoorwaarden: Salariëring geschiedt volgens FWG funktiegroep 45. Het maximum salaris bedraagt ƒ 3953,- bruto per maand. De overige arbeidsvoorwaarden worden toegepast conform de CAO voor het Ziekenhuiswezen.

inlichtingen: Wij verzoeken u om in de sollicitatiebrief aan te geven of uw voorkeur uitgaat naar de lokatie Sittard of de lokatie Geleen.
Nadere inlichtingen kunt u telefonisch inwinnen bij dhr. H. F. M. Winands, hoofd Verplegingsdienst Verpleeghuizen Sittard, telefoonnummer 046-597788, toestel 7953 of dhr. A. H. J. Ekkerink, hoofd Verplegingsdienst Verpleeghuis St. Jansgeleen, telefoonnummer 046-783355, toestel 3453.

Alle funkties staan in principe open voor zowel mannen als vrouwen.

Schriftelijke sollicitaties binnen 10 dagen richten aan:
Dienst Personeel en Organisatie
Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek
Postbus 5500, 6130 MB Sittard

In de linker-bovenhoek van brief en enveloppe het vakaturenummer vermelden.

Gemeente Heerlen

Heerlen is een stad met ruim 94.000 inwoners en vervult een centrumfunctie in de regio Oostelijk Zuid-Limburg. De ambtelijke organisatie is gestructureerd naar het dienstenmodel waarbinnen operationele en concerndiensten worden onderscheiden.
De dienst Stadsontwikkeling (circa 150 medewerkers) bestaat uit een Dienstsecretariaat en de afdelingen Bedrijfseconomische zaken en Vastgoedinformatie, Bouw- en Woningtoezicht en Volkshuisvesting, Milieuzorg, Ruimtelijke Ordening, Onroerend Goed en Bouwzaken.

Bij de sector Landmeten Binnendienst van het bureau Projectmanagement en Vastgoedinformatie van de afdeling [illegible]drijfseconomie en Vastgoedinforma[illegible] vacant de functie van

landme[illegible]kundige (m/v)

38 uur per week

Functie-in[illegible]atie:
- het mede ric[illegible] geven aan het ontwikkelen en real[illegible]n van een grafische vastgoed-info[illegible]ievoorziening;
- het adviseren [illegible]ent het gebruik van en het verstrekken [illegible] informatie uit dit bestand;
- het opstellen van digitale matenplannen;
- het technisch voorbereiden van onroerend goed transacties;
- het uitvoeren van landmeetkundige berekeningen en het verwerken van mutaties.

Functie-eisen:
- HTS-landmeetkunde of een vergelijkbaar opleidingsniveau;
- kennis en ervaring met systeemontwikkeling en interactief-grafische gegevensverwerking.

Een medisch en psychologisch onderzoek kunnen deel uitmaken van de selectieprocedure.

Het aa[illegible]salaris bedraagt afhankelijk van le[illegible]ing en ervaring, minimaal ƒ [illegible]476,-- en [illegible]imaal ƒ 4.891,-- bruto per maand ([illegible]

Nadere i[illegible]lichtinge[illegible] kunnen desgewen[illegible]den inge[illegible] bij de heer J. Dries[illegible] chef secto[illegible] Landmeten Binnendienst (telefoon 045-764462).

In het kader van de [illegible]ilisering [illegible] arbeid worden me[illegible]kers ben[illegible] algemene dienst b[illegible]emeente Heerlen.
Het beleid va[illegible]nte Heer[illegible] erop gericht h[illegible] aantal v[illegible] in haar functie[illegible]men. Vro[illegible] kandidaten wo[illegible] opgeroepen te [illegible] is aanwezig.

Belangstellende[illegible] sollicitatiebrief binnen 10 d[illegible] met vermelding van nummer 365, zowel op brief als enveloppe, zenden aan de directeur van de dienst Stadsontwikkeling van de gemeente Heerlen, Postbus 1, 6400 AA Heerlen.

Het Open Leercentrum Sittard is een conglomeraat van marktgerichte instellingen werkzaam op de terreinen voortgezet algemeen volwassenenonderwijs, cursorisch beroepsonderwijs, basiseducatie en contractactiviteiten voor personen, bedrijven en instellingen. Het neemt deel aan diverse vernieuwingsprojecten w.o. Open Leren Zuid-Limburg, Modulering Meao en Logistiek. Het Open Leercentrum onderhoudt zeer intensieve contacten met de centra in Heerlen en Maastricht, gezamenlijk opererend binnen de Federatie SVEZ.
De dagelijkse leiding van de organisatie berust bij het managementteam dat bestaat uit de algemeen directeur en 2 afdelingsleiders, ondersteund door een aantal stafdiensten. Het Open Leercentrum telt ± 3500 cursisten.

Het bestuur vraagt op korte termijn een

A. CONRECTOR/AFDELINGSLEIDER m/v

De afdelingsleider heeft de dagelijkse leiding van de sector MAVO, HAVO, VWO en MEAO met de onderwijskundige diensten begeleiding en toetsing.
U voert het personeelsbeheer, coördineert en bewaakt het budget c.q. formatie.
U plant de uitvoering van de opleidingen incl. werving en aktivering en voert evaluaties uit.
U coördineert de aktiviteiten die te maken hebben met de invoering van onderwijskundige ontwikkelingen.
U zorgt voor de interne overlegstructuren en procedures. U bent, als lid van het managementteam, mede verantwoordelijk voor het gehele beleid van de organisatie.

B. CONRECTOR/STAFFUNCTIONARIS ONDERWIJSKUNDIGE ONTWIKKELINGEN m/v

De staffunctionaris onderwijskundige ontwikkelingen is beleidsmatig verantwoordelijk voor de projectorganisatie in het kader van het vernieuwingsproject Open Leren.
U levert een bijdrage aan de interscholaire produktorganisatie gericht op toets- en begeleidingssystemen, op modulering enz.
U coördineert en ontwikkelt nieuwe leertrajecten.
U vertaalt nieuwe ontwikkelingen naar nieuw aanbod en naar nieuwe kwaliteit.

Onze wensen:
U heeft een academische of HBO-opleiding.
U beschikt over ervaring, kennis of inzichten m.b.t. bovengenoemde terreinen.
U beschikt over goede contactuele eigenschappen en een grote mate van zelfstandigheid, creativiteit en initiatief.

Ons aanbod:
Voor deze functies bieden wij een positie als conrector met een op uw opleiding en ervaring afgestemd salaris (volgens Rechtspositiebesluit Onderwijs).

Informatie en sollicitatie:
Voor nadere informatie over deze functies kunt u contact opnemen met Drs. J. J. Willems, algemeen directeur,
telefoon 046-590405 (werk) vanaf 7 januari 1991 of
telefoon 046-518230 (privé) vanaf 27 december 1990.
Uw schriftelijke sollicitatie kunt u vóór 10 januari 1991 richten aan:
Het bestuur van de Stichting Open Leercentrum, Postbus 381, 6130 AJ SITTARD.

OPEN LEERCENTRUM

In verband met de komende feestdagen is het Arbeidsbureau

GESLOTEN

op 24, 25, 26 en 31 december
en op 1 januari a.s.

De Arbeidsbureaus Heerlen, Brunssum en Kerkrade zijn ook gesloten op dinsdag 2 januari vanaf 12.30 uur.

WIJ WENSEN U PRETTIGE FEESTDAGEN EN EEN GOEDE JAARWISSELING TOE.

ARBEIDSBUREAU
BEMIDDELING EN SCHOLING

ARBEIDSBUREAU WESTELIJKE MIJNSTREEK
ARBEIDSBUREAU OOSTELIJKE MIJNSTREEK HEERLEN
ARBEIDSBUREAU BRUNSSUM / ARBEIDSBUREAU KERKRADE

m/v

Jíj hebt de motivatie. Wíj geven je de opleiding
(en daar hoeft 't niet bij te blijven!)

opleiding ziekenverzorging

vacaturenr. HvB 68

Wie zijn wij?
Met totaal circa 3.000 medewerkers behoort de Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek tot één van de grotere werkgevers in Nederland op het gebied van intramurale gezondheidszorg.

Voor de verpleeghuizen St. Jansgeleen, St. Odilia, Invia en St. Agnetenberg Geleen/Sittard leiden we leerlingen op tot ziekenverzorgenden.

De Centrale Opleiding heeft nog plaatsingsmogelijkheden voor de kursus die in september 1991 van start gaat.

Struktuur van de opleiding.
Je krijgt een (vernieuwde) 'inservice-opleiding' hetgeen wil zeggen dat leren en werken samen gaan. De theorielessen van deze opleiding worden op de lokatie Geleen gegeven. De praktijkstages vinden plaats in de verpleeghuizen in Geleen ofwel in Sittard

De duur van de opleiding is 2½ jaar, onderverdeeld in 30 weken beroepsvoorbereidende periode en 23 maanden werk-/leerperioden.

Theorie en praktijk.
Het leerplan van de opleiding omvat ondermeer de volgende leergebieden: verpleegkunde, omgangskunde, gezondheidskunde, ziektenkunde en een aantal algemeen beroepsondersteunende vakken.

Het praktisch gedeelte omvat o.a. het leren verplegen van merendeels oudere bewoners op verschillende afdelingen van een verpleeghuis, waaronder een afdeling voor somatisch zieken en een voor psychogeriatrische bewoners. Bovendien een oriëntatieperiode op de paramedische afdeling en de aktiviteitenbegeleiding.

Aanbod vast dienstverband.
Voor leerlingen die hun beroepsvoorbereidende periode met goed gevolg beëindigen is de kans op een vaste baan aanwezig.

Hoe kan je loopbaan er in de toekomst verder uitzien?
Heb je de opleiding tot leerling-ziekenverzorgende met goed resultaat voltooid dan hoeft het daar vanzelfsprekend niet bij te blijven!
Na het behalen van je diploma kun je binnen onze Stichting zelf verder werken aan je carrière, waarbij er diverse interne vervolgopleidingen mogelijk zijn zoals bijvoorbeeld A-verpleegkundige.

Toelatingsvoorwaarden.
Je kunt solliciteren als je bij de aanvang van de opleiding minimaal 16 jaar en 8 maanden bent en tenminste in het bezit van het diploma MAVO en/of INTAS of LBO met minimaal twee vakken op C-nivo.
Het spreekt vanzelf dat de opleiding ziekenverzorging open staat voor zowel mannen als vrouwen.

Salaris.
Tijdens de eerste 30 weken van de opleiding ontvang je ƒ 495,- netto zakgeld per maand. Daarna start je met en salaris van ƒ 1.326,- bruto per maand. Tijdens het 2e werk-leerjaar ontvang je ƒ 1.565,- bruto per maand. De salarisbedragen zijn exclusief de vergoeding voor onregelmatige diensten.
Alle overige arbeidsvoorwaarden zijn geregeld in de CAO-Ziekenhuiswezen.

Interne wonen.
Zowel op de lokatie Sittard als Geleen is interne huisvesting mogelijk.
In beide gemeenten zijn grote winkelcentra en uitstekende rekreatieve voorzieningen.

Heb je belangstelling?
Als je geïnteresseerd bent in de opleiding vul dan onderstaande bon in en stuur deze aan: Dienst Personeel en Organisatie van de Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek, Barbarastraat 1, 6164 HK Geleen.

Vermeld in de linkerbovenhoek van de enveloppe: vakaturenr. HvB 68

Ja, u heeft mij enthousiast ge[maakt] voor de opleiding ziekenverzorging.
Ik heb de motivatie en wil graag een sollicitatieformulier ontvangen.

Naam: ....

Adres: ....

Postcode: ....

Woonplaats: ....

Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek

Deze dynamische stichting beheert de volgende instellingen:

- Maaslandziekenhuis, Sittard en Geleen (957 bedden)
- Verpleeghuis St. Jansgeleen, Geleen (209 bedden)
- Verpleeghuis St. Odilia, Geleen (148 bedden)
- Verpleeghuis Invia, Sittard (118 bedden)
- Verpleeghuis St. Agnetenberg, Sittard (75 bedden)

GEMEENTE KERKRADE

Naast de Secretarie bestaat de gemeentelijke organisatie uit een aantal zelfstandig functionerende operationele- en middelendiensten.

Eén van de operationele diensten is de Dienst Ruimtelijke Ordening Volkshuisvesting en Milieu. Deze dienst bestaat uit een 5-tal sectoren waaronder de sector Financiën.

Bij de sector Financiën komt wegens aanvaarding van een functie elders in de gemeente vacant de functie:

SECTORHOOFD FINANCIËN (M/V)

Functie-informatie:
De te benoemen medewerk(st)er ressorteert onder de directeur van de dienst, geeft leiding aan 2 medewerkers en zal worden belast met diverse tot het takenpakket van de sector [illegible] zoals:

- administrateurschap van de tak van dienst (art. 252) gemeentelijk grondbedrijf en de daaruit voortvloeiende werkzaamheden zoals opstellen exploitatie-opzetten, begroting, rekening, kredietbewaking, periodieke voortgangscontrole.
- coördinatie en begeleiding van alle werkzaamheden, samenhangend met begroting van de dienst
- [illegible] voor [illegible], kostenbewaking, voortgangscontrole [illegible]
- [illegible] en beheer [illegible] Stads- en Dorpsvernieuwing
- [illegible] in periodiek [illegible] met de dienst Financiën
- [illegible] en mede richting geven aan nieuwe activiteiten of nieuw beleid de dienst betreffende.

Functie-eisen:
- een [illegible] HBO-opleiding bij voorkeur (HFBA)
- kennis van de Gemeentelijke Comptabiliteits Voorschriften
- kennis van BTW-aangelegenheden t.a.v. gemeentelijk grondbedrijf
- [illegible] en [illegible] eigenschappen
- [illegible] van [illegible] financiële administraties
- [illegible] m.b.t. genoemde werkzaamheden, bij voorkeur opgedaan bij de gemeentelijke overheid en in leidinggevende functie

Salariëring:
De honorering is afhankelijk van opleiding en ervaring en bedraagt maximaal schaal 10.

Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de heer [illegible], hoofd sector Financiën, tel. 045-467[illegible]1.
Een psychologisch onderzoek zal deel uitmaken van de selectieprocedure.
Belangstellenden die voldoen aan bovenstaande eisen, worden uitgenodigd hun sollicitatie voor 13 januari 1991 te richten aan het College van Burgemeester en Wethouders van Kerkrade, Postbus 600, 6460 AP Kerkrade.

De voldoening van de afzondering

● *Gebrande omber, gebrande siena. De basiskleuren voor het schilderen van ikonen staan in potjes op een rekje. Harry Sterenberg legt uit dat hij de kleurstof mengt met een mengsel van eieren en azijn. Het schilderen gebeurt laag voor laag van donker naar licht.*

Harry kan niet tegen gezelligheid

Het liefst zou hij in een hutje op de hei zitten. Of afgezonderd in een kluis. Maar... „Ik denk dat ik snel zou degraderen tot een rariteit. Het is ook niet goed altijd alleen te zijn. Je verleert de menselijke contacten. Zo subtiel ligt dat." Harry Sterenberg, [illegible]2, een kluizenaar in hart en ziel. Alleen maar niet eenzaam. Levend in zelfgekozen afzondering. Gehoor gevend aan de drang zijn leven vorm te geven, zoals híj dat wil. Op zoek naar 'echtheid' en rust.

Tussen de villa's in het Haelense kerkdorpje Nunhem – bekend van de zaden – slingert een onooglijk zandpad naar een kleine verbouwde schaapskooi. Het is een kille winterdag. Het duister is al vroeg ingevallen, maar aan het eind van het smalle pad schijnt een verwelkomend licht.

Een lage achterdeur geeft toegang tot een kleine keuken. Op de tafel staat een fruitschaal met wat appels en noten. Dit is de plek waar Harry – zoals hij later zegt – hoofdzakelijk leeft. Als hij niet buiten op het land of aan het werk is, tenminste.

Twee jaar geleden is hij van Amsterdam naar Roermond en van Roermond naar Nunhem verhuisd. Van stad naar platteland. Strevend naar een volledig ander leven. Datgene wat hij altijd al had gevoeld – zijn zucht naar 'alleen zijn' – wilde hij verwezenlijken. Op zoek naar het waarachtige.

Het grappige van het leven op het platteland is dat het waar is. In de stad zijn de mensen niet zoveel met hun vragen bezig. Ze zoeken afleiding. Vanuit een negatieve grond. Ze vluchten. Ook ik zoek afleiding, maar die moet een positieve uitwerking hebben. Wat ik doe is 'mijn zinnen verzetten'. In relatie met Moeder Natuur. Ik denk dat ik daardoor in leven blijf."

Zijn gezicht staat ernstig. Het is tegelijk jong en oud. Fijne lijntjes lopen over zijn gelaat. De krullen in zijn donkerblonde haren geven zijn uiterlijk iets guitigs. Zijn blauwe ogen fonkelen achter de brilleglazen. „Als het eerste blad valt, zie ik de aankondiging van de lente als ik goed kijk. Anderen zien de herfst, de donkere, sombere dagen. Je kan dat wel zo zien, maar dat is niet waar, niet waarachtig."

Oppervlakkig gezien leeft Harry Sterenberg een heel gewoon leven. Hij staat 's morgens op, gaat op de fiets of met de auto naar zijn werk, komt thuis, werkt op het land of binnenshuis en gaat naar bed. Hij zingt in een koor, doet boodschappen en gaat op vakantie. Net als ieder ander.

Maar toch... Opstaan doet hij om vijf uur. Voor hij naar Roermond fietst, mediteert hij en zingt hij psalmen. Een krant leest hij niet. Hij kijkt alleen naar het half zes journaal om het spoor niet helemaal bijster te raken. Het liefst zou hij helemaal niet willen weten wat er buiten – in de wereld – gebeurt. „Maar dat kan ik niet voor mezelf verantwoorden. Ik leef nu eenmaal niet in 1622."

Inbreuk

Vanochtend heeft hij nog een kwartier in het donker in de keuken gezeten. De stilte vullend met mooie gedachten. „Mensen hebben het zo weinig over wat ze denken en voelen. Misschien zoek ik daarom in het dagelijkse leven die afzondering. Net alsof ik de wereld om me heen niet geloof."

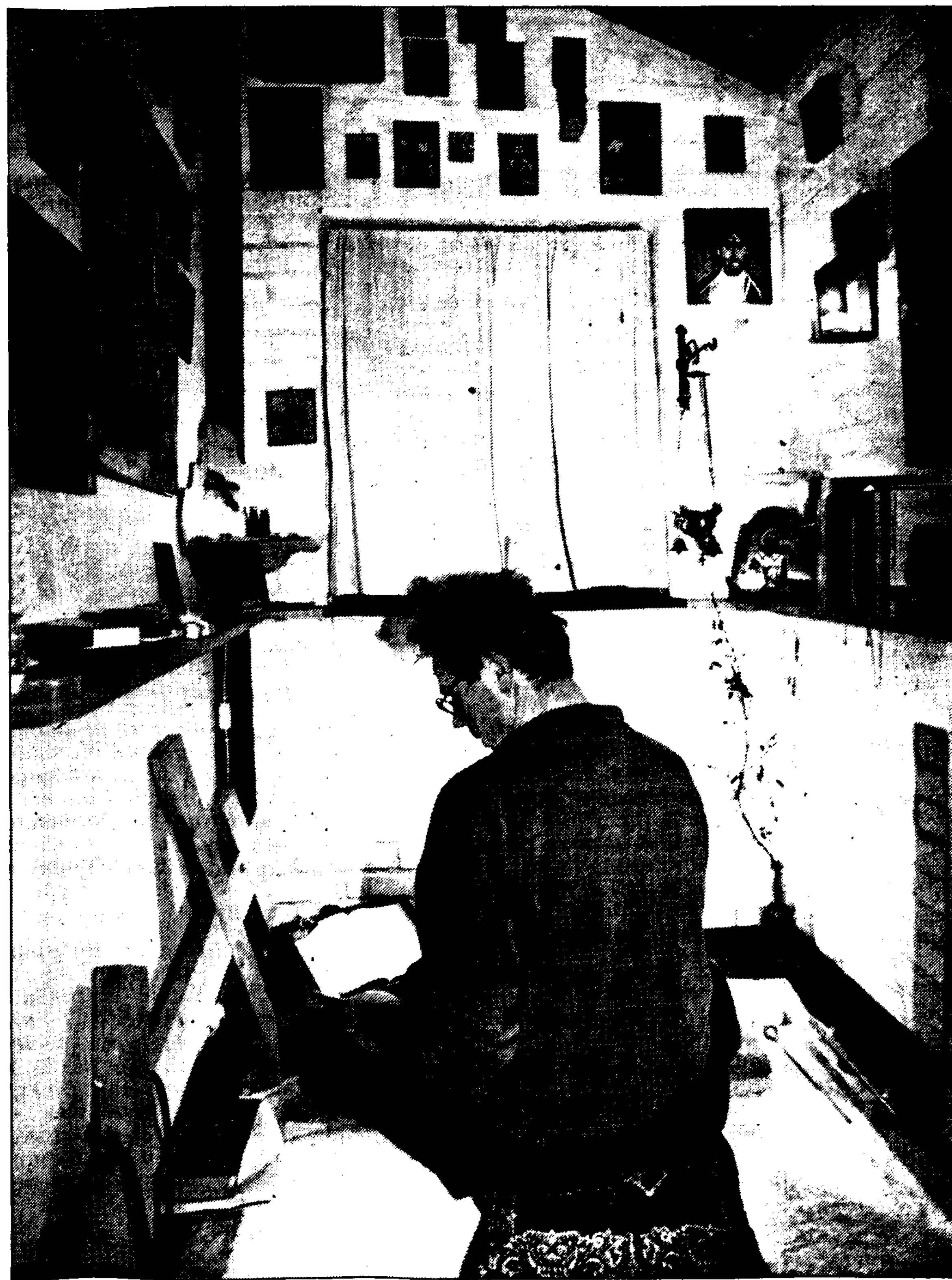
Zijn werk – leraar drama aan een mdgo-school – ervaart hij eigenlijk als een inbreuk op zijn leven. „Maar ik moet mijn geld verdienen. Naarmate ik meer over monniken en kluizenaars lees, kom ik er achter dat ze allen voor handarbeid kozen. Dan hoef je je verstandelijke vermogens niet voor je werk te gebruiken. Die bezigheden zijn er nu eigenlijk niet meer en dan verkies ik toch liever de eenzaamheid die ik nu ervaar in mijn werk. Ze zijn dankbaar dat ik er ben, maar vinden me toch wel een beetje vreemd."

Hij heeft een goed salaris, maar heeft in zijn leven niet geleerd waarde te hechten aan geld. „Mijn collega's hebben het over hun hypotheek of pensioen. Die gesprekken snap ik niet. Ik hoor niets over gevoel of liefde."

In tegenstelling tot andere mensen is hij niet bezig met 'relaties'. „Ik hecht zoveel belang aan het vormgeven van mijn eigen leven, ik ben zo bang dat ik door een ander wordt beïnvloed, dat ik daar geen tijd in wil steken. Ik heb wel relaties gehad, maar na een tijd 'had ik het boek uit' om met Wim Sonnveld te spreken. Was het op. Vrienden en familie zeggen mij niet echt wat. Ik heb eigenlijk een vriend, bij wie ik geen schijn hoef op te houden, geen waarde hoef te hechten aan dingen die ik waardeloos vind. Met hem kan ik op nul uitkomen." Maar zien doet hij hem niet veel.

Gezelligheid, daar kan hij niet tegen. „Ik ben liever alleen."

In contacten met mensen is hij altijd voorzichtig. „Niet omdat ik bang ben. Maar ik vind dat ik moet oppassen. Want misschien denken ze later nog aan me. Of dromen ze over me. Dat voorzichtige heb ik altijd. Zelfs bij normale contacten, bijvoorbeeld als ik geld ga halen bij de bank. Gelukkig zijn er nu geldautomaten, zodat je geen contact meer hoeft te hebben."

● *Een hoekje van de woonkamer is ingericht voor meditatie en gebed. Het psalmenboek ligt binnen handbereik. Aan de wanden hangen ikonen. Sommigen heeft Harry zelf geschilderd. Hij vindt het vreselijk als mensen het verschil tussen een echte en onechte ikoon niet kunnen zien.*

Foto's: JAN PAUL KUIT

Schoffelen

In de spartaans ingerichte woonkamer klinkt het gezang van de monniken van Chevetogne zachtjes uit een eenvoudige radio-cassetterecorder. Alsof er een beekje kabbelt. „Meestal luister ik naar het dak, naar de regen en de wind. Of ben ik buiten. Schoffelen in de tuin. Dat kan ik oneindig doen. Hetzelfde ritueel, hetzelfde rondje. Dan ben ik soms ineens vier of vijf uur verder. Het heeft eigenlijk hetzelfde effect als mediteren 's morgens. Het zet mijn denken stil."

Zo heeft hij ook iets met hout. „Toen ik nog poppespeler was in Amsterdam, ging ik graag een paar dagen naar een klooster. Dan wilde ik altijd stukken hout zagen. Die bezigheid is van zo'n eenvoud. Daar werd ik met mezelf geconfronteerd, begon ik weer te voelen. Als ik het druk heb, voelde ik niks behalve tegenzin." Maar het is niet alleen de bezigheid. Ook de geur van hout. Of het staan voor een stapel gekapt hout. Daarvan kan hij genieten.

In een hoekje van de kamer hangen verschillende ikonen. Op een klein kathedertje ligt een psalmenboek. Daar op dat eenvoudige witte kleedje, mediteert en zingt hij. Volgens vaste rituelen. Op een van de aan elkaar geschoven tafels met plastic tafelkleed ligt het materiaal om ikonen te schilderen. De beeltenis van Christus is al uitgetekend met potlood, maar moet nog tot leven worden gebracht met kleur.

Religie is een richtsnoer in het leven van Harry Sterenberg. „De motieven van waaruit ik handel zijn religieus." Dat wil niet zeggen dat hij zou willen leven als religieuze, in een orde. „Dat vind ik één rare bedoening. Onoprecht. Dat is het niet, maar zo ervaar ik het."

Stilte

Kerstmis is voor hem een feest van samenzijn in stilte. „Vanuit het idee dat we de geboorte van Christus herdenken, voel ik me wel verbonden met mensen. Maar ik hoef geen mensen om me heen te hebben om me mens te voelen. Ik heb altijd gedacht dat ik samen eten niet leuk vond, maar bij de Trappisten in het klooster heb ik gemerkt dat ik het gepraat niet kan hebben. Het gezeur over de boontjes en de nootmuskaat."

Het teruggetrokken leven heeft hem altijd geboeid. „Het heeft er altijd ingezeten, maar ik heb het niet altijd herkend. Het heeft positieve en negatieve kanten. En met de negatieve kanten ben ik vaak geconfronteerd. Dus dacht ik: daar mag je niet voor kiezen."

„De wijze waarop ik kies voor afzondering heeft niets te maken met de negatieve kanten van eenzaamheid. Ik twijfel niet aan mijn fundament, aan de wijze waarop ik leef. Ik heb die afzondering nodig om alles wat ik heb meegemaakt weerop zijn plek te krijgen." Maar er zijn ook dingen waarmee hij nog niet goed overweg kan in zijn teruggetrokken leven. Boosheid over een onrechtvaardige behandeling, bijvoorbeeld. Die kan hij moeilijk kwijt. Dan loopt hij weg.

Genoegen

Genoegen, genieten is een begrip dat volgens deze hedendaagse kluizenaar uit zijn voegen is gerukt. „In de samenleving is genieten gekoppeld aan dingen, waaraan de samenleving waarde hecht." Zelf kan hij van verschillende dingen genieten. Dat ligt helemaal aan zijn gemoedsgesteldheid.

„Een omgeploegd veld. Jezelf laten gaan in een maaltijd met verschillende drankjes. Ik denk altijd dat Christus zoiets deed een keer in de week met zijn discipelen. Waarom anders zoiets raars als het laatste avondmaal?"

Zo'n typische Hollandse lucht. „Dan ga ik liggen kijken naar het immense ervan. Het is al gebeurd dat ik begon te huilen van ontroering. Daar gaan we naartoe. Als we dood gaan, worden we blauwe lucht. Denk ik dan. Ik ben zo benieuwd of dat leven hierna uitkomt. Dat is zo ongrijpbaar. Dat is meer dan het platte leven van alledag."

„Genieten heeft te maken met kleine dingen, die je onverwacht overkomen."

Maar het allerbelangrijkste genot vindt hij stilte. „Niet de fysieke stilte maar het ervaren van de stilte. In het donker zitten in die keuken. De stilte vullen, er in opgaan. Ik denk dat een kunstenaar dat ook heeft, dat hij de stilte vult. Dat mensen niet tegen stilte kunnen, kom ik vaak tegen. Ook ikzelf heb er soms moeite mee. Dat opgaan in de stilte wil ik meer en meer beheersen."

„Je leeft toch om jezelf tegen te komen. Niet dat je na jaren terugkijkt en denkt waarmee ben ik al die tijd bezig geweest."

Bij het weggaan, geeft hij een potje appelcompôte mee.

ans bouwmans

Ons genoegen

Bert, 30, collega

„Het grootste genoegen is toch wel de omgang met mijn zoon. Het spelen. Dat is fijn, leuk. Je maakt dat kind er ook gelukkig mee. Je voelt je trots dat je een zoon hebt. Dat je dat voor elkaar hebt gebracht. Nee, vantevoren had ik dat niet gedacht. Dacht eerst dat ik er niet rijp voor was, maar wat is rijp? Nu is het wel schitterend. Een wandeling over de hei, daar kan ik ook van genieten. Dik ingepakt door de sneeuw. Bij mijn moeder bami eten. Lekker op stap met Ilona. De boel de boel laten, met een oppas voor het kind. Een goede voetbalwedstrijd. Laatst ben ik naar een ijshockeywedstrijd geweest. Geweldig zoals dat publiek meeleeft. Met het zingen van het Limburgs volkslied en zo. Of het Wilhelmus tijdens een voetbalwedstrijd van Oranje. Dan krijg je af en toe wel eens rillingen."

Tiny, 41, part-timer

„Saamhorigheid. Het voelen van een bepaalde band. Daar kan ik van genieten. Genoegen. Dan denk ik meteen aan muziek, mensen om me heen, kletsen, een glas wijn. Gezellig, samen met de familie of het gezin. Als er wat is gebeurd, iets negatiefs, en het komt allemaal weer goed. En iedereen is weer positief. Ja, dan kun je wel eens tranen van geluk in je ogen hebben."

Jan, 55, winkeleigenaar

„Het zijn de kleine dingen die het doen. In het dagelijks leven. Het attent zijn in de kleine dingen. Zowel om te geven als te ontvangen. Dat is belangrijk in deze tijd waarin de mensen steeds verder uit elkaar drijven. Ik kan ook intens genieten van muziek. Het applaus bij de opname van de cd van het Steinder mannenkoor, waar ik nauw bij betrokken ben. Dat was zo emotioneel. Het laatste nummer werd aan mij opgedragen. Toen voelde ik een diepe ontroering. Ik beleef ook veel genoegen in wat de mens maakt of presteert. Bijvoorbeeld iemand die een leuke mop kan vertellen. Of aan ballet doet of amateur-toneel. Dat is een genot voor de samenleving. Daar heb ik plezier van, daar kan ik van genieten."

Annie, 58, huisvrouw

„Twee breipennen en één knot wol. Daar laat ik alles voor staan. Als ik om vijf voor zeven voor de tv kan gaan zitten om naar 'Goede tijden slechte tijden' te kijken, dan is het goed. Als ik de tuin heb gedaan, dan kan ik wel eens een half uur uit het raam kijken. Dan geniet ik. 's Morgens ga ik dan ook meteen naar buiten om in de tuin te zijn. Ach, ik ben een tevreden mens. Mijn vakantie is een dag naar Maastricht en op de Markt een 'lange tuut' met frieten eten. Heerlijk."

Ikzelf, 30, journalist

„De lichtheid in de nacht als het heeft gesneeuwd. Een kruik tegen mijn koude voeten. Wakker worden en beseffen dat je nog een paar uur kunt blijven liggen. Een koud pilsje als ik dorstig ben. Hete patat in een puntzak. De lachende ogen van mijn vriend. Met de hele familie op stap. Dansen. Een groot slem maken. Onverwacht een cadeautje krijgen. Thuiskomen in een schoon huis. Ongestoord een boek kunnen lezen. Een aflevering van 'In the heat of the night'. Winnen met klaverjassen. Van een berg afsuizen op de fiets. De geur van hooi of stro. Een stil bos. Tegen de wind optornen op het strand. Een mooi verhaal schrijven. En nog veel meer."

ans bouwmans

Kunstmatig genoegen

De hand van Dave Weymer strekt zich. De hand op het computerscherm vóór hem ook. Hij wijst met zijn wijsvinger. De hand op het scherm doet hetzelfde. Hij balt zijn vuist. Op het scherm is ook een gebald vuistje te zien.

„Teken," zegt Dave tegen de computer.

Maar de computer begrijpt hem niet goed en zegt met metalen stem: „Luider spreken, a.u.b."

„Teken," herhaalt Dave.

Dan begint uit de wijsvinger van de hand op het scherm een lijn te komen. Dave beweegt zijn hand naar beneden, de hand op het scherm doet hetzelfde, en trekt z'n lijn. Binnen een paar seconden staat er zo een grof soort ellips op het scherm.

Na nog wat instructies heeft de ellips een vel. Dave plukt met z'n hand. Op het scherm pakt de computerhand het vel beet, en trekt het naar boven. Er ontstaan bergjes, dalen, de ellips verandert stukje bij beetje in een bar landschap.

Welkom in de wonderbaarlijke wereld van Virtual Reality, namaak realiteit dus, schone schijn. Virtual reality is de jongste loot aan de vruchtbare stam van de computer-technologie. Het zou wel eens een techniek kunnen zijn die doorslaggevend gaat worden voor de manier waarop wij, en anders toch zeker onze kinderen, leven.

Want wat virtual reality kan, komt neer op het scheppen van een door de computer gemaakte wereld, waarin je zelf als hoofdpersoon aanwezig bent.

Virtual reality kan je in elke denkbare omgeving brengen. Je kan die omgeving zien, horen, voelen zelfs. Je kan er in lopen, vliegen, er andere – echte – mensen ontmoeten, met die mensen praten, tennissen, dansen.

Het is zoiets als in dromen. Ook in een droom is alles mogelijk, ook een droom is zo overtuigend dat je denkt dat het echt gebeurt. Een andere vergelijking die zich opdringt is die met LSD. Met virtual reality maak je ook een trip, maar dan niet met chemicaliën, maar met de computer.

„Dit is allemaal hoogst merkwaardig," zei Alice in Lewis Carrolls meesterwerk 'Alice in Wonderland'. En dat is het. Net als Alice kunnen we, dank zij virtual reality, door de spiegel stappen en in een wereld terechtkomen waarin konijnen met zakhorloges, kwaadaardige koninginnen die iedereen het hoofd willen afhakken en gekke hoedemakers heel gewoon zijn.

Geen zekerheden meer. Geen wetten van oorzaak en gevolg. Terwijl juist in deze jaren denkers schrijven over het einde van de geschiedenis en over het einde van de natuur, betekent virtual reality het einde van de werkelijkheid.

Einde van de werkelijkheid

Piloten

Om enigszins te begrijpen waarom het gaat bij de vele uiteenlopende technieken die bij virtual reality horen, kan het best eerst worden gedacht aan de vlucht-simulatoren waarmee piloten de fijne kneepjes van hun vak wordt bijgebracht.

Die simulatoren zien er van buiten uit als een soort loods op hoge metalen poten. Van binnen zien ze er precies zo uit als de cockpit van een groot vliegtuig. Er is één verschil: in plaats van ramen zijn er tv-schermen.

Aanstaande piloten nemen in de cockpit plaats, en doen precies hetzelfde als wanneer ze in een echte cockpit zouden zitten. Ze kunnen opstijgen, landen, alles. Op de tv-schermen voor hun ogen zien ze dezelfde beelden die ze zouden zien als ze met hun Boeing 747 bij voorbeeld op het vliegveld van Bangkok zouden landen.

De poten waarop de namaakcockpit staat kunnen hydraulisch omhoog en omlaag, zodat zelfs de sensatie van het schuin omhoog en schuin omlaag vliegen kan worden gemiteerd. Piloten verzekeren dat het net hetzelfde is als echt vliegen.

Virtual reality heeft hier wel wat van weg, maar er is één groot verschil: er komt geen grote loods op poten aan te pas. De werktuigen waarvan gebruik wordt gemaakt, zijn veel kleiner.

Een van die werktuigen is een soort duikershelm. Als je die opzet, ben je geheel van de buitenwereld afgesloten. Voor je ogen bevinden zich twee kleine tv-schermpjes waarop door de computer voortgebrachte beelden te zien zijn. Juist omdat het er twee zijn, zie je diepte. De beelden zijn drie-dimensionaal, net als in de echte wereld.

Luidsprekertjes bij je oren leveren het geluid. Dat geluid lijkt nu nog, net als bij een walkman, uit je hoofd zelf voort te komen. Maar er wordt hard gewerkt aan technieken die door middel van ombuiging van geluidsgolven je doen geloven dat het geluid van specifieke plaatsen vóór, achter of opzij van je komt.

Dataglove

Tweede belangrijke werktuig: een zwarte handschoen, de zogenaamde Dataglove. Langs de handschoen loopt een groot aantal draden, optische vezels. De draden lopen, via de handschoen, langs de rug van je hand en alle vingers. De manier waarop je je hand beweegt wordt door de draden geregistreerd en doorgegeven aan de computer.

Verder bevinden zich aan de handschoen sensoren die kunnen meten op welke plaats in de ruimte je hand zich bevindt. Als je je hand naar links beweegt, wordt dat gemeten, en ook weer doorgegeven aan de computer.

De computer, het allerbelangrijkste werktuig van virtual reality, vertaalt al die gegevens en maakt er een hand op het scherm van die - zij het met een hele kleine vertraging - precies doet wat jij met je hand in de handschoen doet.

Laatste belangrijke werktuig: de Datasuit, een pak dat net zo werkt als de Dataglove. Je trekt het pak aan, en een mensvorm op het scherm – of een diervorm, je kunt zijn wat je wil – maakt precies dezelfde bewegingen als jij.

Het lijkt misschien allemaal op het eerste oog niet zoveel, maar de combinatie van helm plus handschoen of pak plus computer is krachtig genoeg om ook sceptische mensen te doen geloven dat ze echt in een andere wereld aanwezig zijn.

Trechter

Hoe gaat dat liedje van Boudewijn de Groot ook weer, z'n Land van Maas en Waal? „Ik loop gearmd met een kater voorop. Daarachter twee konijnen met een trechter op hun kop. En dan de grote snoeshaan. Die legt een glazen ei. Wanneer je schudt dan sneeuwt het op de Egmondse abdij."

Het is geen wonder dat de eerste aanzetten tot virtual reality werden gegeven door voormalige hippies, de jongeren uit de late jaren zestig, vroege jaren zeventig die het niet genoeg aan het kale bestaan hadden en dus dat bestaan met psychedelische middelen verruimden.

Maar ook in kringen van Science Fiction-schrijvers werd al vroeg gedacht aan werelden waarin computer en mens een eigen, nieuwe werkelijkheid creëren. Tenslotte waren het jonge computer-fanaten die als derde groep gingen denken in de richting van kunstmatige realiteit.

Wie op dit moment kijkt naar de pioniers die zich met virtual reality bezighouden, ziet nog steeds een betrekkelijk exotische groep mensen voor zich. Ex-hippies, moderne mystici, New Age-figuren, schrijvers, musici, geniale drop-outs zitten allemaal met de nieuwe techniek te knutselen.

Het is tekenend dat iemand als Timothy Leary, de geheel grijs geworden voormalige hogepriester van LSD en dergelijke middelen, nu het lezingen-circuit afreist met een virtual reality-show, waarbij hij op het podium laat zien, hoe je een electronische trip moet maken.

Maar hij is niet meer dan een kleurrijke randfiguur. De man die er werkelijk toe doet, de guru van virtual reality, is een 30-jarige techno-tovenaar met de naam Jaron Lanier.

Zijn biografie laat zich lezen als een hippie-roman. Hij ging vroegtijdig van school, omdat hij, zoals dat dan heet, 'niet aangepast' was, reisde met een groot auto vol kegelgaten door Mexico rond, wilde eigenlijk alleen maar een net zo grote gitarist als Jimi Hendrix worden.

Maar hij was ook absoluut briljant, en toen hij voor het eerst met virtual reality in aanraking kwam, wist hij dat hij z'n bestemming gevonden had.

Lanier - een dikke, lange jongeman met koperkleurige dreadlocks om het hoofd - is nu president-directeur van VPL Research, een onderneming in de buurt van San Francisco. Het gaat hem meer dan goed.

Hij is de man achter de Dataglove, de Datasuit en tal van andere grensverleggende uitvindingen. Het idee van z'n handschoen heeft hij inmiddels voor een fors bedrag verkocht aan een electronisch-speelgoedfirma Mattel, die er een sterk vereenvoudigde versie van maakte.

Die versie ligt nu, onder de naam Mattel Power Glove, als een Nintendo-spel voor 89 dollar in de Amerikaanse winkels. Of liever: hij zou er moeten liggen, ware het niet dat het ding steeds uitverkocht is. Alleen al in Amerika hebben 700.000 jongetjes een Mattel Power Glove waarmee ze vijandelijke wezens van buiten de aarde op hun tv kunnen neerschieten en zo.

Zoals VPL Research zijn er, vooral in Californië, nog tal van kleine laboratoria en werkplaatsen waar gewerkt wordt aan nieuwe toepassingen van virtual reality. Vooral het schrijven van de razend gecompliceerde software – de instructies voor de computer – kost veel tijd.

Bedrijfsleven

Maar het zijn niet alleen hele slimme compu-cowboys die zich met virtual reality bezighouden. Ook vanuit het grote Amerikaanse bedrijfsleven en publieke instellingen is de belangstelling op gang gekomen.

De ruimtevaartorganisatie NASA werkt bij voorbeeld hard aan allerlei vormen van virtual reality. NASA ziet er onder meer een prachtige methode in om astronauten voor te bereiden op hun ruimtemissies.

Er wordt ook gesleuteld aan technieken waarbij mensen op aarde electronisch verbonden zijn aan ruimteschepen. Stel het je maar voor: een landingsvaartuig landt op de planeet Venus, en doet wat de man op aarde doet.

Als de man naar links wil kijken, zwaaien de camera's van het vaartuig naar links. Als hij een interessante steen wil oprapen, doen de grijpers van het vaartuig dat. Het lijkt d-e methode om gevaarlijke reizen te maken.

In een vestiging van NASA in Moffet Field, Californië, werken wetenschappers tenslotte hard aan een 'electronisch lichaam' speciaal ten behoeve van de medische wereld.

De bedoeling is een gewoon mensenlichaam zo accuraat mogelijk na te maken, waarop dan chirurgen moeilijke operaties – zeg maar aan een hersentumor – kunnen 'oefenen'. De computer vertelt hen precies wat de gevolgen zijn van bepaalde ingrepen.

In het bedrijfsleven zijn in ieder geval drie grote maatschappijen nu onderzoek naar virtual reality aan het doen: computergigant IBM, Digital Equipment Corporation, en Amerika's grootste telefoonmaatschappij AT&T.

Dave Weymer, van het begin van het verhaal, is een van de vier medewerkers van dr. S. Kicha Ganapathy, een rap pratende, enthousiaste onderzoeker bij het AT&T-laboratorium in Holmdel, New Jersey. Hij geldt als een van de grootste experts op het gebied van virtual reality in Amerika.

Hij vertelt: „We zijn nu nog duidelijk bezig aan een eerste fase van deze techniek. We zijn bezig de manier waarop onze zintuigen een door de computer gemaakte werkelijkheid ondergaan, steeds beter en steeds realistischer te maken."

„We kunnen met de helm bij voorbeeld driedimensionale beelden oproepen met behulp van lcd-schermpjes. Maar de lcd-technologie is nu nog uitgesproken primitief. Er wordt van alle kanten aan gewerkt, dus we zullen al snel veel betere, veel realistischer beelden hebben. Zo'n verhaal kun je ook over geluid vertellen," zegt hij.

– Maar zijn er niet grote beperkingen? Met de helm kun je zien en horen. Met je hand kun je bewegen, met ze'n datasuit kun je nog wat meer bewegen. Maar lopen in een computerwereld, dat kan toch niet?

Dr. Kicha: „We zijn hier net bezig met de ontwikkeling van een zogenaamde 'slimme vloer', dat wil zeggen: een vloer die door sensoren reageert op druk. Als je op zo'n vloer stappende bewegingen maakt, zou de computer dat prima kunnen vertalen als lopen. Zo zou je door een computerlandschap kunnen lopen."

– Nog een andere beperking dan: van de zintuigen wordt in uw opsomming gevoel niet genoemd. Als je een bal oppakt, weet je dat je 'm hebt, omdat je 'm voelt. Maar als ik met de Datag[...] door de computer gem[...] pak, voel ik niets. Dat d[...] stig afbreuk aan het ge[...] echtheid, nietwaar?

Kicha heeft overal een a[...] op. „Ook daaraan wordt [...]

Wij werken hier aan te[...] die uiteindelijk tot een a[...] te Dataglove zouden ku[...] den, waarbij je tegendr[...] op het moment dat je c[...] hand iets pakt."

Voor een bedrijf als AT[...] niet alleen in telefonie, [...] in andere vormen van co[...] catie doet, kan virtual re[...] gens dr. Kicha van emi[...] lang worden.

„De mogelijkheden zij[...] perkt. Heel interessant i[...] de techniek nu al bestaat[...] scheidene mensen in één [...] computer gemaakte wer[...] brengen. Die mensen ku[...] kaar in die schijnwereld [...] kunnen er met elkaar [...] doen," zegt hij.

Een voorbeeld van de m[...] heden daarvan: „Je kunt [...] aan teleconferenties, w[...] mensen vanuit de hele w[...] één door de computer g[...] kamer brengt. Dat zou [...] duur zo levensecht kun[...] dat het net lijkt alsof je w[...] met al die mensen bi[...] bent, heel wat anders du[...] video- conferenties die [...] staan."

Ook ziet dr. Kicha grot[...] lijkheden op het gebied [...] derwijs. „Als een leerli[...] teur bij voorbeeld niet w[...] hij een bepaald man[...] moet repareren, dan kan [...] raar hem dat laten zien [...] virtual auto. Hij kan de [...] zelfs door zijn leraarsog[...] zien hoe het moet, laten z[...] ke bewegingen z'n hand[...] ten maken."

Glimpen

Fantasie? Helemaal niet. [...] cha verwacht dat over e[...] jaar virtual reality voor g[...] drijven interessant ge[...] „om er iets mee op te [...] Voor nu zijn er al de pr[...] van de kleinere onderne[...] als VPL Research die ve[...] ke glimpen van een niet a[...] re toekomst bieden.

Er bestaat bij voorbeeld e[...] gramma voor makelaars, [...] de gegevens over nog te [...] huizen in de computer [...] gestopt. De aanstaande [...] krijgt de helm op, de [...] schoen aan en kan in dat [...] huis rondkijken. Door b[...] gen met zijn hand te ma[...] hij naar links gaan, ee[...] doorgaan, naar een ten[...] naar de kamer die hij n[...] heeft.

VPL-baas Lanier werkt [...] programma waarmee het [...] lijk is om te tennissen [...] partner die in het echt [...] den kilometers van je ve[...] is, maar die in de comput[...] kelijkheid net je op dez[...] nisbaan staat. Je kunt d[...] van je arm kun je de vir[...] nisbal een oplawaai ge[...] kunt volleyen, smashen, [...] niepig lobje geven, alles.

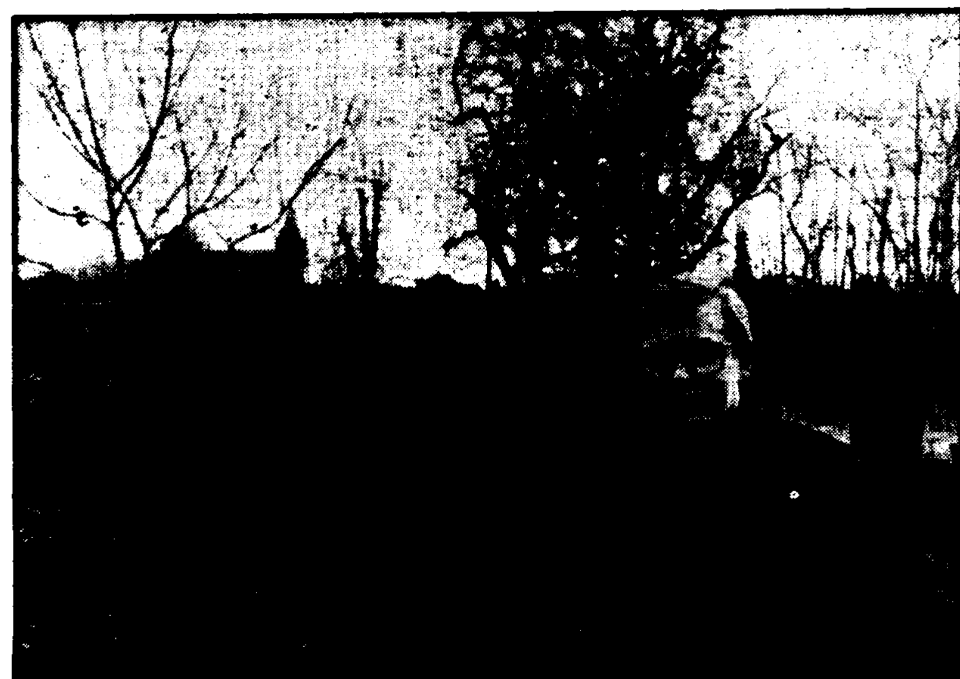
Een ander hersenspinsel [...] nier: „Je kunt een klas k[...] door een prehistorisch [...] een dinosaurus uit het ei [...] je kunt het perspectief v[...] ren en de kinderen zelf d[...] russen laten worden. Je k[...] zelf in alles veranderen d[...] bestuderen."

We hadden het over da[...] van Boudewijn, ergens [...] wege dit verhaal. Het gaat [...] met: „Ik reik een meisje [...] peren hand. Dan komen [...] moren met hun schepe[...] hand. Dan blaast er de [...] ter ere van de schaar. Die [...] met de vingerhoed. Ze [...] van elkaar."

Malligheid vel uit de jaren [...] Even nog, en dit Jeroen [...] achtige visioen kan door [...] tenschap tot werkelijkhe[...] den gemaakt...

henk

Mijn liefste bezit

● *René van der Linden: hoogstamboomgaard behouden.* Foto: DRIES LINSSEN

René van der Linden en de sterappeltjes

Boerenzoon René van der Linden verloochent zijn afkomst niet. Het Limburgse CDA-Tweede Kamerlid heeft nog steeds nauwe banden met het boerenbedrijf, waaruit hij is voortgekomen. Hij woont op een twee eeuwen oude karakteristieke boerderij in Nuth. En in zijn spaarzame vrije tijd is hij vooral te vinden in zijn hoogstamboomgaard, waar hij probeert oude appel- en perenrassen in stand te houden. Tussen de sterappeltjes en de Clapp's Favourite komt hij tot bovendien tot rust. Gezond fruit als beste medicijn tegen Haagse stress.

„De boomgaard was er al toen wij dit huis betrokken, maar ik heb er zelf ook de nodige bijdragen aan geleverd. Zo'n 40 tot 50 nieuwe bomen heb ik geplant," zegt de 47-jarige. Hij studeerde economie in Tilburg, werkte kort als leraar in dat vak en begon daarna een ambtelijke loopbaan op het ministerie van Landbouw en later bij de EG in Brussel. In 1977 werd hij lid van de Tweede Kamer en in 1986 volgde zijn benoeming tot staatssecretaris van Buitenlandse Zaken. Twee jaar later struikelde de Limburger over de paspoorten-affaire. Nu is hij weer 'gewoon' Kamerlid.

„Mijn incasseringsvermogen is redelijk goed ontwikkeld. Als boerenzoon leer je leven met mee- en tegenvallers. De motivatie om door te gaan haal ik uit de geborgenheid die het gezin biedt. Want het gezin is voor mij de kern van het bestaan. Die visie past niet alleen bij het CDA, maar bij de gehele mens. Je moet naar geluk zoeken, daar moet je mee bezig zijn, want het komt niet altijd vanzelf."

„Ik kan ook van mijn boerderij genieten. In alle jaargetijden, de sneeuw op de pannen, de storm in het najaar, dat hoort allemaal bij 't leven, bij de natuur. En met die natuur voel ik me nauw verbonden, als met de landbouw. Dat die landbouw een beetje in de hoek is gedrukt doet me zeer. De boeren zijn hardwerkende mensen, die verdienen het niet in de beklaagdenbank te zitten."

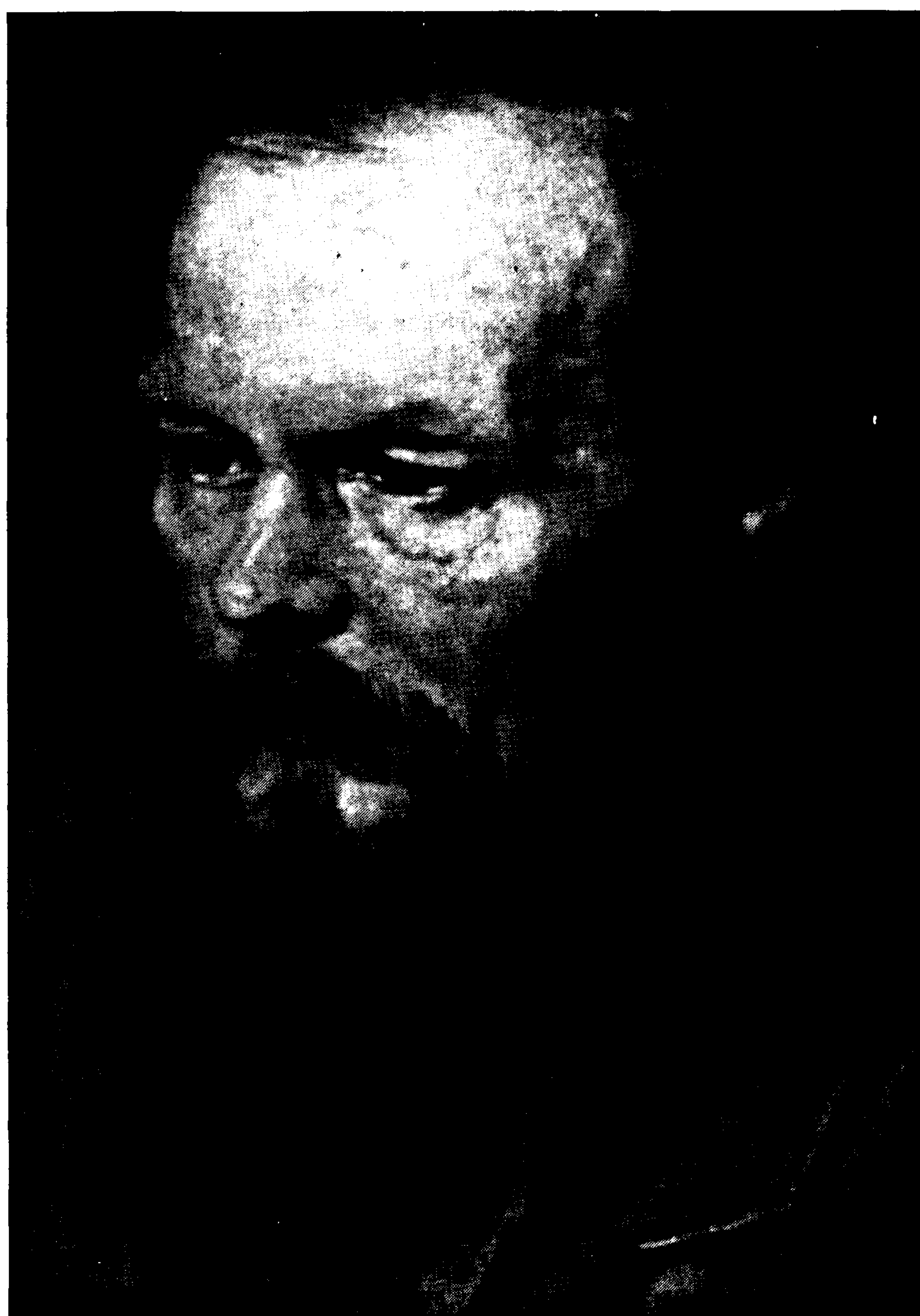
„Zelf heb ik met een hectare grond te weinig om echt te boeren; maar in de boomgaard kan ik mijn liefde voor het vak ook kwijt. Het is een hoogstamboomgaard, zoals je die 50 jaar geleden veel zag. Met een groot aantal soorten appels en peren die dreigen te verdwijnen. Mijn sprokkeluurtjes gebruik ik er aan. En af en toe roep ik de hulp van een vakman. Ik heb nu net een afspraak gemaakt met een oud boertje ons in het dorp. Die mij helpt met het snoeien van de bomen. Het is dit jaar prima appeljaar geweest, dus ik heb no[...] van kunnen weggeven. Dat is een trad[...] bij ons thuis. Vrienden en kennissen [...] geven we een zak gemengd fruit mee, [...] ze op bezoek zijn geweest. Dat wordt a[...] bijzonder gewaardeerd. Ook door de v[...] politieke vrienden die ik thuis ontvan[...]

„Ik hecht er waarde aan, dat die oude fruitrassen blijven bestaan. Door commerciële oorzaken dreigen die ra[...] ten onder te gaan, dat betekent op de[...] duur een verschraling van het aanbod [...] moet wel toegeven dat mijn drie kinde[...] hebben twee zoons van 13 en 17 en een dochter van 16, de voorkeur geven aa[...] smaak van de meer gangbare rassen. [...] heb hun smaak wel eens getest, door [...] appels af te schillen. Maar ook geschild kozen ze niet voor IJzeren Klump[...] de Courperdu, de Belle Fleur of de Ro[...] Berleps."

Genieten van een Russische boeddhist

● Prof. Lathouwers, een leven met Dostojevskij. Foto: FLIP JANSSEN

● Dostojevskij, boeddhistisch schrijver.

Dostojevskij, de wijsheid van Zen

Hoewel ruim honderd jaar geleden geschreven, zijn de boeken van de Russische schrijver Fjodor Dostojevskij tijdloos. Sterker nog, in een tijd waarin velen twijfelen of ze al dan niet de katholieke kerk de rug zullen toekeren omdat die te star, te dogmatisch is, krijgen zijn psychologische romans als De Gebroeders Karamazov, Misdaad en Straf, Boze Geesten en De Idioot een nog diepere betekenis.

Dostojevkij was een diep religieus schrijver die wars was van dogma's, weinig op had met de Russische kerk en die niet geloofde in de God zoals die door de kerk werd voorgesteld. Toch sprak de schrijver in de taal van de orthodoxe kerk en sprak de volkse beleving van het geloof hem zeer aan.

Volgens de Nijmeegse professor Ton Lathouwers, hoogleraar Slavistiek en Oriëntalistiek aan de universiteit van Leuven, kan de westerse wereld hedentendage zeer veel leren van de Russische auteur die stierf in 1881. Lathouwers doceert Sovjet-literatuur in Leuven en is mede-oprichter van een filosofische school in Antwerpen. Naast cursussen over (vooral) Dostojevskij verzorgt hij ook cursussen in zen-meditatie.

Het was Fjodor Dostojevskij die Lathouwers jaren geleden op het boeddhistische pad bracht. Lathouwers kreeg onderricht in tal van Aziatische tempels. De Russische schrijver was er van overtuigd dat het religieuze schuilde in het hier en nu. Zonde was volgens hem je ogen sluiten voor het leven van alle dag. Boeddhistischer kan het niet.

Onlangs verschenen bij de Russische bibliotheek de brieven van de Rus in vertaling. Reden om professor Lathouwers enkele uren te ontfutselen ten einde de actualiteit van Dostojewski te verklaren.

Naijver

„Ik geloof dat alle pracht, diepte, vriendelijkheid, redelijkheid, mannelijkheid, volmaaktheid op sublieme wijze in Christus aanwezig is. Met een zekere naijver besef ik dat niets hem overtreft, dat niets hem ooit overtreffen kan. Meer nog, wanneer iemand in staat was te bewijzen dat Christus buiten de waarheid stond en de waarheid buiten Christus gezocht moest worden, dan zou ik liever bij Christus blijven dan bij de waarheid." Deze woorden schreef Dostojevskij na zijn terugkeer uit een Siberisch strafkamp.

Christelijke woorden die aan duidelijkheid niets te wensen over laten. Toch aarzelt Lathouwers Dostojevskij een christelijk schrijver te noemen. Hij ziet in het werk van de schrijver duidelijke overeenkomsten met oosterse wijsheden, en dan met name die uit het boeddhisme.

Dostojevskij's kijk op het leven veranderde totaal toen hij op het schavot (men verdacht hem er van lid te zijn van een revolutionaire cel) gratie kreeg. Vervolgens werd hij verbannen naar Siberië waar de bijbel de enige beschikbare lectuur was.

Bewustzijn

„Dostojevskij ontdekte dat hij tot dan toe alleen maar had nágedacht over het leven," meent Lathouwers. „Hij kwam er achter dat hij tot dan toe alleen maar in zijn bewustzijn had geleefd. Daarom herhaalde hij later ook keer op keer dat wij op onze hoede moeten zijn dat het bewust zijn van het leven belangrijker gaat worden dan het leven zelf."

Lathouwers noemt Dostojevskij en Leo Tolstoi de twee grootste Russische religieuze denkers en schrijvers. „Toch werden beiden niet begrepen door de kerk. Tolstoi werd zelfs geëxcommuniceerd. Dostojevskij bleef veel dichter bij de kerk. Tolstoi bestudeerde het hindoeïsme en het boeddhisme. Hij beschreef in zijn boeken ook die totale innerlijke ommekeer, precies als de figuren bij Dostojevskij ondergaan. Tolstoi beschrijft die innerlijke revolutie ook: ik ontdek dat ik vragen ga stellen en blijf stellen daar waar alle anderen ophouden met vragen stellen. En juist daar waar iedereen meent dat het zinloos is om vragen te stellen, omdat er nooit een verstandelijk antwoord op komt. Maar ik kan niet anders dan die vragen te stellen."

En eigenlijk zegt Tolstoi daarmee hetzelfde als Dostojevskij. Maar de laatste blijft in zijn antwoorden dichter bij de formuleringen van de orthodoxe kerk. Toch kreeg Dostojevskij behoorlijk op zijn donder van de kerk. Bijvoorbeeld van de priester/filosoof Loski. Die verweet de schrijver dat zijn religie maar een flauw aftreksel van het christendom is. Loski zei: u blijft maar weifelen en twijfelen. Dostojewski diende hem van repliek: ja, maar dat is de kern hè, ik twijfel aan alles wat ik uitspreek. Ik kom zelfs onmiddellijk in opstand tegen al wat ik neerschrijf omdat ik voel dat ik mijn gedachten en gevoelens niet in die woorden kan vangen.

Dat gebrek aan twijfel verwijt Dostojevskij alle dogmatici. En met name de katholieke kerk in de legende van de groot-inquisiteur. (passage uit De Gebroeders Karamazov) Maar dat verwijt hij tussen de regels door elke kerk die met zekerheden gaat werken. Die een knieval doet voor de wetenschap."

Lathouwers beaamt dat het bisschoppelijk beleid in Limburg een goed voorbeeld is van waartegen de scribent ageerde. Dat is exact waar die legende eigenlijk tegenaan gaat. Dostojevskij laat daarin de oude monnik Zosima prachtige dingen zeggen: wat er in de kerk is aan wetmatigheden en structuren is niet meer dan een autoriteit en een dogma, niets meer dan een hele tijdelijke knieval aan de omstandigheden.

Lathouwers meent dat je Dostojevskij voor hetzelfde geld een boeddhistisch schrijver mag noemen. Toch twijfelt hij ook enigszins aan dat etiket.

„Laat ik een voorbeeld geven. De professor door wie ik belangstelling ging krijgen voor zen-meditatie, door meditatie kan je eigen geloof trouwens verdieping krijgen, daarom bijten zen en christendom elkaar ook niet per se, die zenmeester die zei: Dostojevskij is oosterse wijsheid; het is zen-wijsheid met een Russisch kleed. Die zenmeester herkende de typische grondhouding van de boeddhisten door alle formuleringen van Dostojewski heen. 'Luister en kijk', laat Dostojevskij bijvoorbeeld vorst Misjkin uit De Idioot zeggen tegen een opstandige student, 'de schoonheid zal de wereld redden'.

Moeilijk

Je zou daarom beter kunnen zeggen dat Dostojevskij allereerst diep religieus is. Christelijk? Ja, meer dan Tolstoi omdat de figuur van Christus bij Dostojevskij een veel grotere rol speelt. En dan moeten we maar even niet praten over wat nu typisch christelijk is, want dat is voor mij zeer moeilijk onder woorden te brengen. Maar die zenmeester die citeerde als tekst die hem het meeste geraakt heeft, ik geloof dat de woorden van Paulus afkomstig zijn: „zozeer heeft god de wereld lief gehad." Hij bedoelt de totale ontlediging die uit die woorden spreekt. Volgens de boeddhisten is er geen god. En daar zit diezelfde totale ontlediging achter, namelijk het afstand doen van alles. Nou dat vind je bij Dostojevskij vaak terug. En de (positief beschreven) christusfiguur van de schrijver is daar een uitbeelding van.

Neem bijvoorbeeld vorst Misjkin (hoofdpersoon uit De Idioot) die eigenlijk een christusafbeelding is. Maar dan een heel andere christus dan die uit de westerse kerk.

Het wonderlijke is dat Romano Guardini, een groot cultuurfilosoof, en katholiek priester die ooit de Erasmus-prijs heeft gekregen, heel veel heeft gedaan om ons dichter bij onze zintuigelijke ervaringen in het religieuze te brengen. Die man schreef een boek over Dostojevskij. Maar hij kon geen vrede nemen met de christusfiguur bij Dostojevskij. Hij noemt het werk van de schrijver een openbaring, maar hij moet tegelijk zeggen: die christusfiguur, nee. Want bij Dostojewski is die ontdaan van alle macht. Dat is een kwetsbare figuur. Met een spijkerbroek aan, zal ik maar zeggen, met een glimlach van deernis die gewoon tussen de mensen gaat, die geen wonderen doet. En als hij een wonder doet, is het om iemand uit de nood te helpen, maar niet om te overtuigen. En als hij een wonder móet verrichten, zie de vraag van de duivel in de legende van de groot-inquisiteur, dan weigert hij: geen spektakelstuk.

Mysterie

Dat wordt Dostojevskij ook kwalijk genomen door de minister van godsdienst in die tijd, ook door Loski en door de kerk. Dostojevskij suggereert dat de mens rechtstreeks met dat diepste mysterie in contact kan komen. En dus een kerk niet nodig heeft.

Hij heeft herhaaldelijk laten zien dat alles een mysterie kan zijn. Zie het verhaal De Droom van een Belachelijk Mens. Daarin schetst Dostojevskij als het ware zijn ideaal-wereld. Dan spreekt hij over een volmaakte planeet. Er zijn geen kerken, er zijn geen tempels. De mensen leven in een direct contact met de tastbare werkelijkheid van dat diepste mysterie. Nou, dat is het oosten."

Fjodor Dostojevskij spreekt in zijn boeken trouwens zelden een oordeel uit. De verschillen tussen goed en kwaad vervagen vaak bij zijn personages. De lezer wordt steeds weer verrast en op het verkeerde beek gezet. Uitgesproken sujetten blijken ineens over een goed hart te beschikken, verstokte atheisten zijn bij nader inzien uiterst religieus, straathoertjes ontpoppen zich tot ware Madonna's.

In die complexe wereld laat Dostojevskij zijn personages het mysterie ontdekken. Allemaal komen ze in afgrijselijke crises terecht, zie bijvoorbeeld de gewezen student Raskolnikov, de hoofdpersoon uit Misdaad en Straf. Allen lopen dood. Hun zekerheden spatten uiteen.

Lathouwers: „Alle romanfiguren komen op die wijze tot een diepe religieuze ervaring, niet door de kerk, die slechts als vorm nodig is. Dat is trouwens een groot verschil met Tolstoi, die wijst de hele kerk zo van de hand."

Vertwijfeld

Dostojevskij zelf was eveneens een vertwijfeld mens. De niet uitgevoerde executie, voortdurende epilepsieaanvallen, zijn gokverslaving en de ontmoeting met Apollinaria Soeslova die hem de krochten van zijn ziel en de erotiek heeft laten ontdekken, deden die vertwijfeling versterken. Lathouwers noemt de Herinnering Uit Het Ondergrondse 'een schreeuw over het te pletter lopen tegen een muur'.

„Dat is zen, de grote twijfel. Toen de katholieke schrijver Thomas Merton in aanraking kwam met het oosten waarschuwde hij dat wanneer westerlingen aan het oosten proeven louter om uitzonderlijke bewustzijnstoestanden mee te maken, dat gevaarlijk is. Nee, zegt Merton: in tegendeel, meditatie opent allereerst een tragische angst en een grenzeloze twijfel. En roept vragen op die blijven bloeden op de bodem van het hart. Dostojevskij laat dat zien in zijn romans."

De kerk verliest steeds meer invloed. Toch denkt Lathouwers niet dat Dostojevskij, die dan niet a priori een christelijk schrijver genoemd mag worden, maar vaak wel aldus bekend staat, daarin meegesleurd zal worden. Hij sprak per slot van rekening in de taal van de kerk.

Ik denk het niet. Omdat het écht kerkelijke in Dostojevskij's werk niet voorkomt. Wel het religieuze. Ik weet ook niet of mensen hem onmiddellijk associëren met het christendom. Ik weet het niet. Ik heb van heel veel niet christelijke russen gehoord dat zij door Dostojevskij ontdekt hebben hoe een echt mens te kunnen zijn. Ik heb zelfs eens gelezen dat in België Dostojevskij in de niet-christelijke milieus de meest geliefde schrijver is. Dat zijn dingen die hoopvol zijn."

Lathouwers bezocht de Sovjetunie drie jaar geleden voor het laatst. Samen met de schrijfster Andreas Burnier. Hij ontdekte dat Dostojevskij steeds meer gelezen wordt.

Geleden

De twijfel en verscheurdheid waar Dostojevskij van rept heeft Lathouwers persoonlijk ervaren. „Daarom raakt de schrijver mij ook zo. Ik ben heel streng katholiek opgevoed. Bij het scrupuleuze af. Mijn biechtvader sprak over hel en verdoemenis. In mijn puberteit heb ik daar heel erg onder geleden." Door Dostojevskij en zijn contact met de Nijmeegse theoloog Han Fortmann (die trachtte een synthese te vinden tussen oosterse en westerse religies) en later door de zen-meditatie kwam Lathouwers tot inzicht.

Dostojevskij is niet het type schrijver dat alom geliefd wordt. Sommigen haken al af bij het zien van de dikke pillen. Anderen kunnen maar niet geboeid raken door de unieke religieuze taal die hij ontwikkelde. „Het raakt je, of het doet je niets," zegt Lathouwers. Zo is het Ruslanddeskundige Karel van het Reve nog nooit gelukt om De Idioot uit te lezen. Waarom uitgerekend hij een selectie mag maken van de recent vertaalde brieven, is dan ook een raadsel.

Volgens Lathouwers staat als een paal boven water dat zelfs de meest harmonische mensen zich in de verscheurdheid van de Russische scribent kunnen herkennen. „En uiteindelijk heeft hij zelf ook rust gevonden, maar daarvoor moest hij wel eerst door een hel. Helaas zijn er maar weinig mensen die de religieuze ervaring aanvoelen die Dostojevskij trachtte te verwoorden. Mensen zijn blijkbaar bang iets dergelijks te ondergaan. Daarvoor heerst er overal op de wereld te veel lauwheid en onverschilligheid."

emile hollman

Mijn liefste bezit

● Dominee: A. van der Veer: Kennelijk is het bijzonder als een predikant een normaal mens is.

EO-voorzitter hoort kanaries paren

Zwolse predikant Arie van der Veer (48) moest tijdens de clubtentoonstelling van de vogelvereniging Kanaria heel wat felicitaties in ontvangst nemen. Niet omdat de vogelvrienden zo blij waren met de benoeming van een van hen tot voorzitter van de Evangelische Omroep, maar omdat de postuurkanaries van de dominee weer eens in de prijzen waren gevallen. „In de vogelsport telt niet wie je bent of wat je doet. Je wordt uitsluitend beoordeeld op de kwaliteit van de vogels. Als die hun punten halen, dan ben je de man, of je nou timmerman bent of EO-voorzitter."

Vogels houden doet Van der Veer al sinds de hoogste klas van de lagere school. En hij is zijn sport altijd trouw gebleven. „Daar wordt wel eens wat vreemd op gereageerd. Het houden van dieren wordt vaak gekoppeld aan een maatschappelijke status. Als je in de fabriek werkt heb je een hok met vogels; als je hoger op de maatschappelijke ladder staat ga je paardrijden. Als het anders blijkt te zijn, dan is dat kennelijk vreemd. Ik heb dat gemerkt tijdens de interviews na mijn benoeming tot EO-voorzitter. Iedereen vliegt op mijn hobby af. Kennelijk is het bijzonder als een predidant een normaal mens blijkt te zijn."

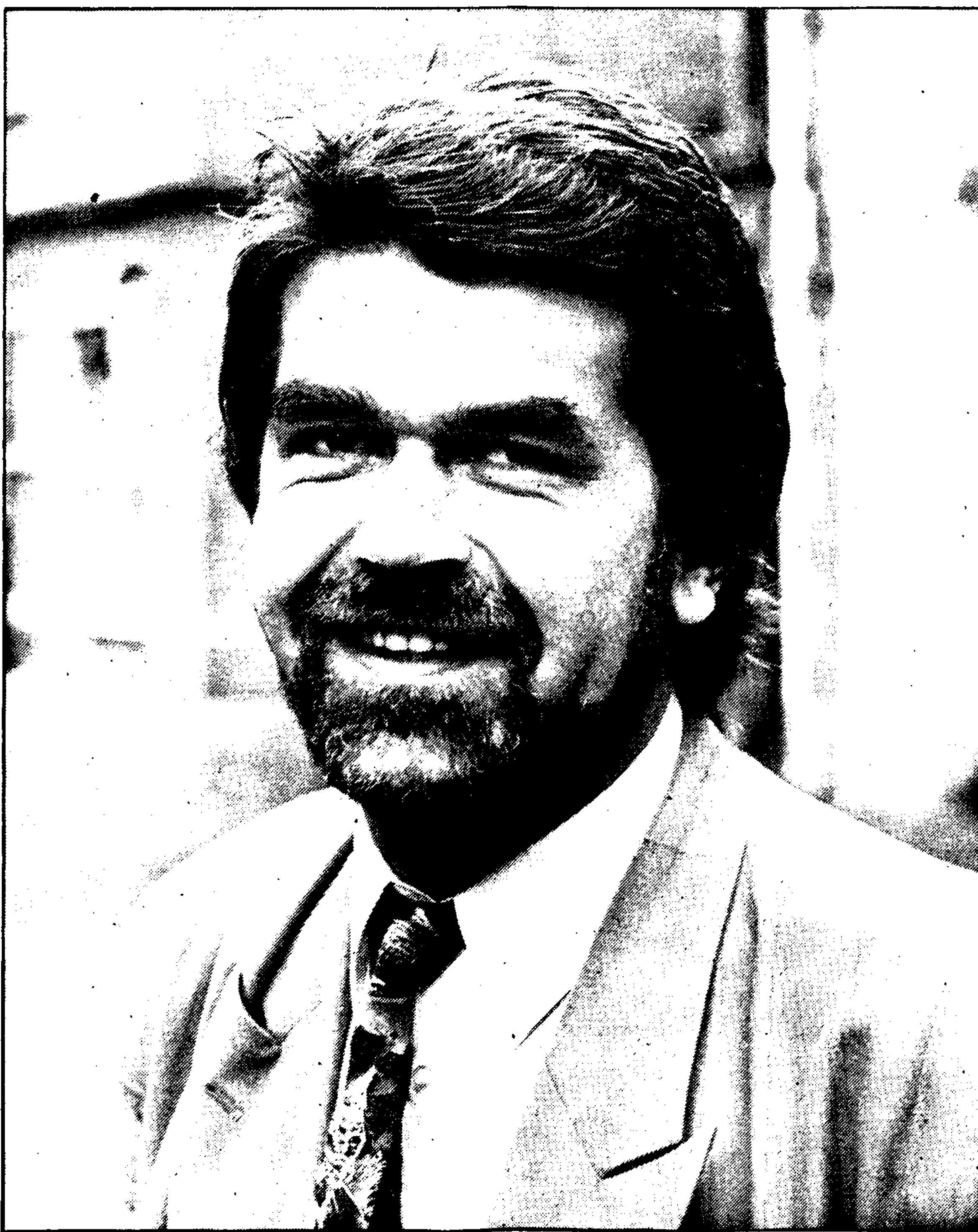
„Ik zou de vogels niet meer kunnen missen. Ik heb wel eens op het punt gestaan om er mee te stoppen, vooral als ik er door drukke werkzaamheden niet zoveel tijd voor kon vrijmaken als ik zou willen. Maar mijn vrouw heeft me gestimuleerd door te gaan. Ze zei: je hobby hou je, je werk gaat een keer over. En daar ben ik het helemaal mee eens. Voor mij, als dominee, is de vogelsport ook op een andere manier heel belangrijk. Het contact met de andere vogelliefhebbers, christenen en niet-christenen, heeft me geleerd eens buiten mijn eigen kringetje te kijken."

„Ik ben net als veel liefhebbers ooit begonnen met tropische vogels. Maar al vroeg ging mijn belangstelling uit naar postuurkanaries. Die heb ik nu al zo'n 25 jaar. Tegenwoordig zie je ze vrij veel, vroeger bijna niet. Postuurkanaries onderscheiden zich door bijzondere vormen of bevedering. Mijn vogels luisteren naar fraaie soortnamen als Glosters, Borders, Five Fancy's en Japanse Hoso. Als je vertelt dat je bezig bent een postuurkanarie te fokken met een kromme vorm of een bijzonder lange staart, dan denken mensen al snel aan genetische manipulatie. Maar dat heeft er niets mee te maken. Als fokker doe je niets anders dan erfelijke eigenschappen goed gebruiken. Het benutten van de mogelijkheden, die de natuur biedt. Dat is heel leuk hoor. Bij kleurkanaries kun je van te voren al berekenen of de jonge vogels oranje, geel of groen worden. Als je tenminste de erfelijke eigenschappen van de ouders kent."

„Vogels houden is heel leerzaam. Je gaat om met een stukje natuur en dat is belangrijk voor de mens. De spannendste tijd vind ik zelf het kweekseizoen. Zijn er al eitjes? Hoor ik de jonge vogels al? Dat zijn voor de vogelhouders altijd weer de leukste momenten. Je kunt als liefhebber de vogels nog zo goed huisvesten, nog zulke goede voeding geven, ze moeten het uiteindelijk wel zelf doen. En dan zie je vaak dat uitgerekend het knapste stel het laat afweten. Als je je vogels kent, dan hebben ze geen geheimen meer. Ik kan horen of het goed gaat, of ze paren of niet. Prachtig hè? De natuur is mooi hoor."

Het betrekkelijk genoegen van linkse politiek

● *Frans Moor: Hele club een lauwe bedoening.*

● *Bert Middel: verstikt in het managersdenken.*

Het gold als de laatste remedie. Door weer te gaan regeren, zou de PvdA de moedeloosheid te boven komen die zich na twaalf jaar oppositie meester had gemaakt van de sociaal-democraten. Het middel lijkt inmiddels erger dan de kwaal. Wim Kok en de zijnen hebben al veertien maanden de tijd voor een ander beleid, maar de samenwerking met het CDA heeft geen noemenswaardige resultaten opgeleverd. En de achterban mort niet eens, ze blijft gewoon weg. In de oude stadswijken, de traditionele bastions voor de PvdA, stemt men òf niet meer, òf op Janmaat; en onder de studenten is D66 in de mode. Portret van een strompelende partij.

Zoekend naar een uitweg uit het dal

Het is, zegt het sociaal-democratische kamerlid Frans Moor, in de hele club maar een 'lauwe bedoening'. „Het lijkt wel of er angst van afstraalt. Bang om het CDA te shockeren, en een beetje bang om bij de kiezers als te progressief over te komen. 'De kiezers zijn toch gematigd geworden? Dan moeten wij ook naar het midden'. Dat is de redenering. We zijn zelf verantwoordelijk voor de beeldvorming dat de PvdA in de regering maar een paar tienden van een procent uitmaakt."

De PvdA dreigt, zegt parlementarier Bert Middel, „te verstikken in het managersdenken, in plaats van bezieling uit te stralen. Wim Kok heeft in zijn goede momenten wel eens dingen gezegd waarvan ik dacht 'Tsjonge, 't is alsof Den Uyl er staat; die gedrevenheid'. Vat het nou niet als kritiek op Kok op, die man die werkt ook heel hard. Maar die vonk, dat vermogen mensen te emotioneren..."

De PvdA kan gewoon niet op tegen het charisma van Ruud Lubbers, meent opiniepeiler Leo van Doorn van het Nipo. „In z'n algemeenheid zijn mensen tegenwoordig minder geïnteresseerd in de 'strijdpunten', stemmen ze minder volgens sociaal-economische scheidslijnen, en omschrijven ze zich minder in termen van links of rechts. De politieke details zijn allemaal niet zo geweldig belangrijk, dat is veel te ingewikkeld geworden. Kiezers huren iemand in van wie ze de indruk hebben dat-ie de zaak netjes zal besturen. Dat Lubbers dan de beste papieren heeft, staat buiten kijf."

Zelfbeklag

De oorvijg die de kiezers de PvdA bij de gemeenteraadsverkiezingen in maart toedienden, was niet mis. Slechts een kwart van de stemmen behaalde de partij. Een half jaar eerder vertegenwoordigde ze nog een derde van het electoraat. Het was, na de tegenvallende resultaten bij de Europese verkiezingen en bij de kamerverkiezingen, de derde nederlaag op rij. Maar alles went; de PvdA onderging de vernedering bijna gelaten.

Wat volgde was een collectieve boetedoening door een flink aantal van de troon gestoten stadsbestuurders. Zij erkenden in het verleden te arrogant en te hoogtesk te zijn opgetreden. De nauwelijks opgemerkte ironie van die verklaring wil dat het doorgaans ging om mensen die hun politieke carrière gestart waren aan de gedemocratiseerde onderwijs- en welzijnsinstellingen.

Wat verder volgde was de vanzelfsprekende instelling van een commissie onder leiding van oud-minister Jos van Kemenade. Die moet de partij-organisatie tegen het licht houden en een natte lap halen over het beginselprogramma. „In de bureauladen liggen al zoveel rapporten, daar kan er nog wel eentje bij," commentarieert Middel, ooit zelf auteur van zo'n interne studie. Maar het bleef bij zelfbeklag en -studie.

Schuilhoek

Of niet? Toen de kruitdampen boven het slagveld van de gemeenteraadsverkiezingen waren opgetrokken, inventariseerde een klein aantal partij-deskundigen het verloop van de slag. Hun bevindingen stemden niet vrolijker. De PvdA had de verkiezingen verloren in de drie grote steden, ooit vertrouwde electorale havens. De opkomst was vooral in de klassieke arbeidersbuurten ver beneden peil gebleven. Zelfs uit de droge tabellen vielen de verwijten te proeven: de mensen in die wijken vinden dat de PvdA niet meer 'hun' partij is, de club van de 'gewone man'. De cijfers toonden een schokkende uittocht naar het racisme van Janmaat, of naar het helderder radicalisme van Groen Links.

De PvdA-top verbond aan die analyse twee conclusies. De eerste was dat fractie en bewindslieden zich meer moesten roeren. Een jaar lang was er omwille van het regeren met het CDA geen politieke stampij gemaakt. Die voorzichtigheid moest de fractie nu, zij het met mate, van zich afschudden.

De fractie komt, zucht Frans Moor, „wat meer uit z'n schuilhoeken. Ik vond al voor de verkiezingen dat dat nodig was, maar goed, die opdonder hadden we kennelijk nodig. Met het aftreden van Braks, de tegengehouden opvolging door Van der Linden en met de kwestie van het pensioen voor bejaarden hebben we ons wat meer geprofileerd. Ik vind dat enkele van de weinige lichtpunten, want de bewindslieden hangen van compromissen aan elkaar."

De partijtop-trok ook een tweede conclusie: de PvdA moest zich weer in gewoon Nederlands betrokken tonen bij de problemen van de gewone Nederlander. Tezelfdertijd publiceerde in Amsterdam een linkse journalist een boekje waarin hij zich beklaagde over de hondepoep, de vervuilde trams, de overlast van junks en over het quasi-linkse 'Doe Maar-denken', waarmee al dat ongerief jarenlang ter zijde was geschoven. Het boekwerk 'Lof der dwang' bevatte de nieuwe leerstellingen voor de dolende hoofdstedelijke PvdA.

Taboes

In dat spoor trok ook fractievoorzitter Thijs Wöltgens ten strijde tegen het misbruik van de uitkeringen. Hij eiste zware sancties tegen fraudeurs, en zegde degenen die niet willen werken, de wacht aan. 'Nieuw Flinks' was geboren.

Frans Moor vindt het prima. „Het werd tijd eens een paar taboes te doorbreken. Als mensen klaagden over 'die Turken', was onze instinctieve reactie altijd: 'Racist!' Maar dat is te makkelijk. We hebben jarenlang allerlei sociale problemen in bepaalde wijken geconcentreerd, en daar een hekje omheen getrokken: 'Als je wat in strijd met de wet wil doen, doe het dan daar'. De mensen in die buurten zitten er ondertussen mee opgescheept. Het is een taboe onder linkse intellectuelen, maar d'r zijn gewoon problemen met drugs, met veiligheid op straat, met fraude in de sociale zekerheid. Daar moeten wij het over hebben, net als dat we moeten praten over de mensen die voor kapitalen kunnen frauderen in de belastingen."

Joop van den Berg, hoogleraar parlementaire geschiedenis in Leiden en voormalig directeur van de PvdA-denktank, heeft de kruistocht van Wöltgens daarentegen met gemengde gevoelens aangehoord. „De klassieke arbeiders-achterban van de PvdA, waar men een loon verdient net boven het minimum, wil materiële zekerheid. Die groep voelt zich bedreigd door culturele veranderingen, en bij voorbeeld door ethnische minderheden. Het is wezenlijk een conservatieve groep, die zich aangesproken voelt door dat 'nieuw flinkse'-verhaal. Maar ze zullen het niet accepteren als het bij alleen een verhaal blijft. De uitkeringsgerechtigden hebben daarom redenen dit verhaal te vrezen. Het is voor de PvdA een levensgroot dilemma dat hier gecreëerd is: de partij mag het contact met de traditionele werkende achterban niet verliezen, maar ze mag de mensen met een uitkering of de intellectuelen evenmin van zich vervreemden."

Strategie

De gelouterde partijganger die we er in Den Haag op aanspreken, schudt het hoofd als we vragen hoe de uitgezette route uit het dal voor de PvdA er uitziet.

„Dat vind ik nou kinderachtig, om de partij van een uitgedokterde aanpak te beschuldigen. Er is òf geen enkele strategie, òf er zijn er vele tientallen." Partijvoorzitter Marjanne Sint had minister van milieu willen worden in plaats van Hans Alders, of anders Economische zaken willen beheren, en droomt er nog altijd van tot het Hogere Haagse geroepen te worden. Thijs Wöltgens is bezig zichzelf en de fractie meer gezicht te geven. En Wim Kok heeft zich ontwikkeld tot de leedaanzegger van de BV Nederland, door steeds met slecht nieuws te komen, wat dan een week later door Lubbers getemperd wordt. Waardoor Lubbers alleen maar populairder wordt.

Het gaat niet alleen om persoonlijke drijfveren. Het bestaan van verschillende diagnosen van de misère in de PvdA vormt evenzeer een verklaring voor de uiteenlopende lopende recepten tot herstel. Van den Berg bij voorbeeld vindt dat de crisis van de PvdA al jaren sleept. „Het fundamentele debat over onze politiek, met rapporten als 'schuivende panelen', was pas halverwege, toen we in het kabinet kwamen. Daarna is het afgebroken. Maar die discussie moet een permanent onderdeel van het partijleven worden. Het moet gaan over grote uitdagingen als de Europese eenwording en het milieu. Is het wel zo vanzelfsprekend om te zeggen dat de laagste inkomens ontzien moeten worden bij het milieubeleid. Is het niet een bijna morele eis om te zeggen: ook de laagste inkomens moeten betalen voor de vervuiling die ze aanrichten?"

Bert Middels diagnose van het ziektebeeld is een andere. Hem ergert het dat de PvdA „als los zand aan elkaar hangt. In de provincies, gemeenten, Kamer gaat iedereen z'n eigen gang. Er is geen duidelijk ideologisch bindmiddel meer. Er is ook geen beweging die kritisch maar loyaal de knuppel in het hoenderhok gooit."

Middel ziet veel in een herleving van de socialistische gezindte. „Dat verkiezingsprogramma zal allemaal wel. Ik wil dat de mensen met lage inkomens, en de mensen die het iets beter hebben maar geven om het begrip 'rechtvaardigheid, dat die de PvdA zien als 'onze' partij, met een gemeenschappelijke ondertoon."

Middel heeft weinig op met de meesmuilende manier waarop in de PvdA wordt gepraat over de vergane 'rooie familie'. „Dat is inderdaad verleden tijd, maar ik voel er niets voor om door te slaan naar het andere uiterste van technocratisch management. Dat is het draaiende houden van het maatschappelijk raderwerk, een aangekleed Gemeentebelangen. Sommige PvdA-ers deinzen er voor terug zich als democratisch-socialist te afficheren. Die mensen verengen de discussie over de koppeling van lonen en uitkeringen tot enkel betaalbaarheid, en die hoor je niet meer over solidariteit."

Ook Joop van den Berg zit het dwars dat de ambtenarij zich van de PvdA meester maakt. „Er komen steeds meer PvdA-Kamerleden uit de overheidssector, en de hele werkwijze van het parlement is sterk verambtelijkt. Er is een neiging met het kleinste detail bezig te zijn. Maar je moet het helemaal niet beter willen weten dan de ambtenaren. Je moet ze richting geven. We verzuipen in de details, zonder te praten over de hoofdlijnen van onze politiek."

Brieven

In de herfstmaanden van 1976, toen het roemruchte kabinet-Den Uyl op z'n einde liep, dwarrelde er op de burelen van het PvdA-hoofdkwartier een brief neer van de volgende strekking: de partijgenoten in Den Haag maakten er een zootje van. Als er niet snel orde op zaken gesteld werd, kon de partij een fatsoenlijke verkiezingsuitslag wel vergeten, en in ieder geval ontbrak het animo in den lande en bij schrijver dezes om hard te werken aan de campagne. Was getekend: de voorzitter van het gewest Limburg, Th. Wöltgens.

De Wöltgens-getrouwen vertellen de anekdote als betrof het een levenswijsheid. 'Elke keer als we in de regering zitten, staan we op verlies', verwijzen ze naar de erbarmelijke voorspellingen aan de vooravond van de historische overwinning van 1977. Van de provinciale statenverkiezingen in maart 1991 hebben ze geen hoge verwachting: niemand gelooft dat de PvdA zich dan al voldoende hersteld kan hebben van de opgelopen schade. Maar daarna wacht een glorierijke toekomst! „Nu zuchten we nog onder de populariteit van Lubbers, maar die houdt er in 1993 mee op. Dan heeft Wim Kok zich bewezen als schatkistbewaarder, en kunnen we laten zien aan de mensen."

Gaat het zo simpel? Opiniepeiler Leo Van Doorn ziet weliswaar achter 'elk dal een golf omhoog', maar voorspelt dat het zware weer voorlopig aanhoudt. Traditionele ijkpunten zijn verdwenen: in 1980 bevond 30 procent van de kiezers zich naar eigen zeggen 'in het midden', thans is dat 40 procent. De binding aan de partijen is veel losser geworden; veel mensen twijfelen tot in het stemhokje over hun keus.

Er zijn wel meningen over 'issues' als criminaliteit, sociale zekerheid, koppeling of eigenhuisbezit, maar die zijn niet doorslaggevend bij de keuzebepaling. En in de tijd dat de mensen met een krappe beurs en masse PvdA, en de welgestelden automatisch VVD stemden, is ook voorbij.

Van Doorn: „De verzuiling heeft heel lang doorgewerkt, maar loopt nu echt op z'n einde. Het komt meer en meer aan op het imago van een partij, en de persoon van de lijsttrekker. Wim Kok is niet zoveel mis; het is meer dat het aanzien van Lubbers in alle partijen veel hoger is."

Kok is een keurige leider voor de PvdA; daar is iedereen het over eens. Maar algemeen wordt ook de klacht gemompeld dat hij 'te weinig uitstraalt'. Jan Schaefer zei het in zijn afscheidsinterview al: 'als je drie keer op rij verkiezingen verliest, moet dat politieke consequenties hebben'. Dat zinnetje gonst na in de PvdA. Want de aanstaande nederlaag bij de Statenverkiezingen wordt de vierde keer op rij dat Wim Kok klop krijgt van de kiezer.

peter de vries

Mijn liefste bezit

● *Piet Bambergen: tweede huis op loopafstand.*

Piet Bambergen rust uit op woonboot

Veertig jaar zit hij al in 'het' vak. Komiek en acteur Piet Bambergen reed jaarlijks 200.000 kilometer in zijn auto, trad op in toneelstukken en televisie-programma's en graaide nog een zakcentje mee in het snelle circuit van korte optredens. Maar al die jaren hield hij voor ogen dat er meer is in het leven dan geld verdienen en op de bühne staan. Zoals het leven op het water bij voorbeeld.

Zijn liefde voor alles wat vaart was ook bekend bij de bestuurders van zijn woonplaats De Rijp. Toen in het Noordhollandse plaatsje een jachthaven werd aangelegd, was er maar een man die in aanmerking kwam voor het baantje van (onbezoldigd) beheerder: Piet Bambergen.

De enige voorwaarde die Bambergen stelde, was dat hij een woonark in de haven mocht neerleggen. Zes jaar geleden was het zover. Zijn in Friesland gebouwde naamloze ark kon, na een moeizame tocht over het IJsselmeer en door de Noordhollandse kanalen, in de haven van De Rijp worden afgemeerd. Op nauwelijks 200 meter afstand van zijn woning. „Ik ben de enige Nederlander die zijn tweede huis op loopafstand heeft. Maar iedereen heeft recht op zijn eigen tic," zegt Bambergen. De intussen 60-jarige acteur brengt meer uurtjes door in zijn tweede huis op het water, zijn liefste bezit, dan in zijn riante vrijstaande woning op de wal.

„Ik ben geen acteur die in het harnas wil sterven. Ik vind het best hoor, iemand die tot zijn 80-ste op de planken wil staan, maar ik doe dat niet. Ik speel nu een stuk per seizoen, zo'n 40 tot 45 optredens en dan is het wel genoeg. In april stop ik ermee. Dan wacht ik rustig tot het zonnetje komt. En met de zon komen de boten en dan begint mijn tweede leven. Met water, open lucht en vrijheid. Het is heel wat anders dan het acteursvak, maar het is wel genieten. En als ik eventjes genoeg heb van de Hollandse vochtigheid dan pak in de camper en rij ermee naar Griekenland. Mijn dochter woont op Kreta en daar kan ik het ook best een paar weken per jaar uithouden."

„Mensen op boten zijn over het algemeen heel vriendelijke mensen; ze beginnen niet allemaal over mijn leven als acteur en komiek te praten. Ze begrijpen dat het niet altijd leuk is te worden aangegaapt, omdat je toevallig een bekende Nederlander bent. Ik weet wel, als je 40 jaar in het vak zit en er is niemand die je herkent, dan zit er ook iets niet goed. Maar de mensen op de boten voelen gewoon aan, dat je niet altijd zin heb om over 'het vak' te praten. Er is maar een nadeel aan mijn leven als havenmeester, ik word door iedereen die hier aanlegt uitgenodigd om een borrel te drinken. Als ik daar aan zou toegeven, dan was ik tig-keer dronken op een dag. Dat doe ik dus niet, Piet houdt zijn kop er wel bij."

„Op het water kom ik helemaal tot rust, daarom zou ik dit nooit meer kunnen missen. Als acteur heb je in feite toch een achterlijk vak, altijd haast, altijd stress. Al die kilometers in de auto, steeds maar weer buiten de deur eten, daar word je op den duur helemaal gestoord van. Mensen kijken zo gemakkelijk aan tegen het vak, zeker als je komiek bent, maar mensen aan het lachen maken is het moeilijkste wat er is."

Het genot van een eigen klooster

Haar Balmoral Aristocrates knakt bijna tussen haar rood gelakte nagels.

Net terug van de zondagsmis van negen uur in haar eigen kapel, waar zij zingt als een cherubijn, ontsteekt Maria Logghe in toorn.

Het bisdom Brugge is onverbiddelijk: of met z'n viertjes naar een ander nonnenklooster of uittreden.

Op deze kruising staat zuster Mary Francis alias Maria Logghe en moeder-overste van de Arme Klaren van Nieuwpoort, anderhalf jaar geleden.

Bijna dertig jaar kloosterleven spoelen terug.

Met de drie andere zusters, allen ver in de zeventig, behoort Maria Logghe (nu 50) tot de laatsten der Klarissen van het slotklooster, gelegen op een bult tussen kerk en kaai.

Van verhuizen naar een ander klooster moet het kwartet niets hebben. Bovendien tocht het eigen klooster dank zij de abdis al lang niet meer.

Wanneer moeder-overste ontdekt dat het monasterium allesbehalve van het bisdom is, telt zij haar zegeningen. En vooral haar frankskes, overgehouden als dochter van een gefortuneerde Westvlaamse boer. Tot genoegen van de drie bejaarde slotnonnen koopt moeder-overste het klooster en verbouwt het tot hotel Clarenhof. Terwijl het bisdom Brugge, in samenspraak met het Vaticaan, deze vier nonnen per mandaat 'wegzendt', steekt Maria Logghe voldaan een sigaar op.

Een ontmoeting met 'Soeur Mercedes'. Want zo wordt deze wonderlijke Klaris ook genoemd.

● *De weggezonden moeder-overste Maria Logghe.*

● *Links de entree van hotel 'Clarenhof' en rechts de poort naar de kloosterkapel. Achter beide voordeuren zwaait Maria Logghe de scepter.*

De wonderlijke ommezwaai van een Arme Klaris

Legt haar sigaar opzij. „Cra-puleus! Dat vind ik van al die even brutale als dwaze vragen over mijn religieus-zijn, mijn fortuin... Met welk recht durft men door het sleutelgat te kijken. Omdat ik van een klooster een hotel heb gemaakt, ben ik ineens publiek domein. Word ik als snot-onnozel behandeld door een buitenwereld, inclusief het bisdom, waarvan ik nog nooit één sou ontvangen heb. Waarvan ik voor geen sou geprofiteerd heb..."

Pakt de wilde havanna weer. „Vergeet niet, dat ik dit klooster al drie keer betaald heb: toen ik op mijn 21ste intrad, heb ik er geld ingestoken, vervolgens heb ik er dertig jaar hard gewerkt en nu betaal ik uit eigen zak dit hotel. En dan ineens krijg ik een bende loeders over de vloer met vragen die ze nog niet eens aan hun eigen ouders durven te stellen... Dat vind ik cra-pu-leus!"

Uitgeraasd zet moeder-overste de ontvangstkamer naast de balie van haar hotel Clarenhof in een donderwolk.

Schouders

Van Arme Klaris tot hotelier. Een wonderlijke ommezwaai, waar blijkbaar alleen Maria Logghe de schouders over ophaalt. Haar uitval zegt ook veel over haar onderschatting van de profane reacties.

Dat de kerk haar behandelt als een non die voortaan elke avond voor mammon met de blote knieën op de kokosmat ligt, raakt haar minder zichtbaar dan mijn aardse nieuwsgierigheid. „Inderdaad, de kerk heeft mij weggezonden. Het bisdom is verbolgen 'par le choc des idées'. Maar zo'n reactie is toch heel gewoon. Sla de boeken van de kerkgeschiedenis er maar op na, dan zul je merken dat alles wat controversieel is, eruit moet. Later, als het goed draait, pikt de kerk het weer op.

„Of ik nog Klaris ben of niet, is een vraag waarmee de buitenwereld blijkbaar meer last heeft dan ik. Ik besta niet bij de gratie van een naam. Maar hier (ze wijst naar haar hoofd) is niets veranderd. Ik ben nog altijd mezelf. Iemand die respect heeft voor het verleden en de traditie van de Klarissen van Nieuwpoort. Als het moet, schiet ik morgen weer een habijt aan."

En veegt wat as van haar jurk, vrouwelijk van snit en kardinaalsrood.

Vaarwel

Eenentwintig is ze, als Maria - telg van 'de Logghes van Pervijze' - in 1961 de Westvlaamse boerenhoeve 'Jagershof' vaarwel zegt. Zelfs drie jaar leven als God in Frankrijk bij een schatrijke suikeroom weegt niet op tegen de verleiding van het getraliede leven in het vlakbij gelegen Nieuwpoort. Vooral de sobere, serene stijl waarmee de nog twintig Klarissen de waan van de dag buiten de kloosterdeur houden, bekoort haar.

De dagorde is intens: tien voor vijf opstaan. Meteen de volle kruisweg bidden. Om half acht, als het wanhandje in de cel al lang is opgedroogd, wacht het ontbijt, bestaande uit droog brood. Maria Logghe heet voortaan zuster Mary Francis en is voornamelijk belast met de zorg op de ziekenzaal. 's Middags is er een kopje vissoep, soms met een ei. Droog brood, maar nu met kaas, vormt het avondmaal. Contact met de buitenwereld is er nauwelijks. En dan nog alleen vanachter tralies in een spreekkamer.

Zuster Mary Francis is niet alleen de jongste, maar ook de meest ondernemende slotnon. Hoewel in evenwicht met het ongestoorde kloosterleven, stoort zij zich aan de bittere armoe waarin de mede-zusters zich vrijwillig onderdompelen. Van het beetje geld dat binnenkomt, wordt geen sou besteed aan het onderhoud van het 27 cellen tellende klooster zelf. Alles gaat naar de Franciscanen, Augustijnen of Jezuïeten ter ondersteuning van hun missiewerk. Intussen staat menig dak op instorten en werkt de verwarming niet.

Met de traditie elk boekjaar af te sluiten met welgeteld vijfhonderd franc ofwel vijfentwintig gulden, rekent de boerendochter voorgoed af wanneer zij al na zes jaar benoemd wordt tot abdis.

„Ik voelde me eerst en vooral verantwoordelijk voor de andere zusters, van wie de oudste vooraan in de negentig was. Dus ben ik op zoek gegaan naar loonwerk."

Enige tijd later plakken de nonnen zakjes, verknippen vellen van Schotse schapen tot verfrollers voor warenhuizen. Ook bakken ze hosties die alleen door de abdis bij de pastoors kunnen worden afgeleverd. Want aan haar wereldse verleden heeft ze een rijbewijs overgehouden. En een Mercedes is gauw gekocht.

Aan haar klandizie met pastoors heeft ze haar geurig genoegen overgehouden.

Warmpjes

De Arme Klaren van Nieuwpoort zitten er weldra warmpjes bij. Niet in het minst dank zij eenmalige bijdrage van moeder-overste in het tochtvrij laten maken van gangen en cellen.

Omdat er geen Belgische tiener devoot aan de poort staat en er steeds vaker de gang naar het kerkhof moet worden gemaakt, oogt het klooster hol en leeg.

„Toch moet de verwarming elke winter aanblijven. Vandaar dat ik al in 1972 naar een mogelijkheid zocht de gebouwen beter te exploiteren. Toen kreeg ik het idee een lege vleugel te verbouwen tot kamers voor toeristen. Of voor mensen die geestelijk even op verhaal wensten te komen. Nauwelijks kreeg de buitenwereld lucht van mijn plan of ik kreeg 'den daver op mijn lijf'. Mij werd ineens broodroof verweten door houders van pensionnetjes langs de kust. Ik was stomverbaasd over deze kritiek. Van lieverlee heb ik toen deze kamers aangeboden aan priesters en zusters die bij ons wilden verpozen. Maar ja, zusters hebben nu eenmaal nooit geld. Dus liet ik ze voor niks wonen. Op den duur had ik echter meer lasten dan inkomen."

Intussen liggen er al zeventien 'soeurs' op het kerkhof. Met de drie overgebleven zusters kan de abdis geen zakjes blijven plakken. Ook de vier binnentuinen van het klooster groeien het kwartet Klaren boven het gesluierde hoofd. Bovendien gebiedt de kerkelijke wetgeving dat een klooster bij minder dan vijf religieuzen moet sluiten.

Uittreden of opgaan in een ander klooster. Weinig meer valt er niet te kiezen, vindt het bisdom Brugge bijna twee jaar geleden.

Moeder-overste vindt een andere uitweg: gewoon blijven zitten waar je zit. De ontdekking dat het Monasterium een zelfstandig klooster is, dat alleen verantwoording schuldig is aan Rome, versterkt haar koppigheid. Naar een ander klooster vertrekken, vindt ze zonde van haar dertig jaren sjouwen en zwoegen. Maria Logghe heeft als moeder-overste haar eigen verhaal al getekend. „Bovendien," zo verzucht zij, „kun je met z'n viertjes geen processie maken."

Even later zit ze dan ook bij de notaris.

Eenmaal terug in haar klooster pakt ze een sigaar uit eigen doos. En zet de schouders onder een heidens plan van vijftien hotelkamers met ligbad, ijdele spiegels en glanzende kranen.

Afgelopen Pasen is 'Clarenhof' geopend. Inderdaad, zonder de zegen van de HH Geestelijkheid.

Wel ligt er een folder, waarin te lezen valt: 'Hier zingen de stenen de jubel van generaties ascese en soberheid. Een gebouw dat er staat als een geliefde, wachtend op het grote moment van ontmoeten in al zijn weerhouden schoonheid'.

Halleluja-proza.

En dat in vier talen.

Binnentuinen

Delvaux heet mijn hotelkamer. Net als het schilderij van een meisje in kant boven het koperen spijlenbed. Aan het voeteneind een kleurenteevee op een ladenkastje waarin ik tevergeefs naar de bijbel zoek die je tegenwoordig bij elke publieke sponde aantreft.

Vanuit het raam kijk je uit op een van de vier binnentuinen vol vrouwenmantel en lievevrouwebedstro.

De gangen zijn lang en soberwit gestuct. Tapijten, vaak Oosters van knoop dempen het komen en gaan van de hotelgasten, dat weekeinde vooral Frans van tong.

Aan de hoge muren overheersen schilderijen van religieuze taferelen. In het trappenhuis hangt een lang touw aan de kloosterbel, tot voor kort het klokje van gehoorzaamheid van de Klarissen.

En waar je ook loopt, hangt de verwaaide geur van Balmoral, de huissigaar van hotelier en ex-non Maria Logghe.

Afschuiven

Of ze, nu het hotel goed loopt, nog af en toe wat afschuift naar de Franciscanen, wil ik weten.

Deinst terug in haar stoel.

En vraagt retorisch: „Zijt gij soms onnozel... Een hotel drijven betekent een hoop zorgen op je hals halen. En dan ook nog aan de missiepaters denken! Gij denkt toch niet dat je aan het draadje van het balonnetje van de Franciscanen naar de hemel stijgt."

Is het geen contradictie – een arme Klaris die een klooster koopt. Ook deze veronderstelling ontlokt slechts hoon. „Omdat je geen verstand van zaken hebt. Je denkt toch niet dat ik dit gekocht heb met kleine patatjes. Of dat engeltjes op gouden schaaltjes mij geld hebben gebracht."

Iets minder gebeten verhaalt Maria Logghe van haar strijd om kredieten bij banken. Door ze tegen elkaar uit te spelen en niet in het minst door de welvarende uitstraling van het boerengeslacht van 'de Logghes van Pervijze', aangevuld met onvermoeid drammen, heeft zij haar Slag bij Nieuwpoort gewonnen. En is 'Clarenhof' een van de pronkstukken van het 9000 inwoners tellende badplaatsje.

Helemaal zonder kleerscheuren is ze niet uit de strijd gekomen. Pastoors in wijde omgeving laten nu andere kloosters de hosties bakken. Om de volksmond te snoeren met haar bijnaam 'soeur Mercedes' rijdt ze nu in een Opel Senator.

Verder houdt de als een zakenvrouw handelende ex-non vol, dat zij haar religieuze ziel allerminst verkocht heeft aan de geldgod. „Ik ben het aan de historie maar vooral aan mijn drie mede-zusters verplicht dit erfgoed in stand te houden. En dat doe ik geheel volgens de traditie van onze stichteres Clara, die ooit gezegd heeft dat een Klarisse zich altijd zal aanpassen aan plaats, tijd en omstandigheid. Persoonlijk heb ik er nooit uit willen zien als een Klarisse, als een 'petite Sainte'. Dan kreeg ik al de kriebels."

Maar juist het comtemplatieve, de ongestoorde rust, is vroeger haar drijfveer geweest om non te worden. Terwijl ze nu een jachtig horecaleven leidt met lange dagen en korte nachten.

Of ze zich weleens even terugtrekt in de kapel om weer even non te zijn, opper ik.

Opnieuw is haar toorn mijn lot. „Dat is toch dikke larie en zever! Moet ik tien keer naar de kapel om me religieus te voelen, terwijl ik even goed tijdens het uitserveren in de tearoom even in stilte kan bidden. Trouwens, ook in het klooster moesten we vaak zo hard werken dat er geen tijd over was om te bidden. Op de hele dag had je amper een half uur vrij. En nu ren ik de godsganselijke dag, zo hard dat ik niks eet."

Als het even kan, luncht Maria Logghe met de drie nonnen elders in het klooster. Soms brengt ze wat lekkere kliekjes mee. „En dan kom ik niet op bezoek bij mijn ex-nonnen, maar dan heb ik het gevoel alsof ik bij mijn familie ben."

Die zaterdagavond, terwijl ze in haar goed bezette restaurant van tafel naar tafel snelt voor een lach en een vuurtje voor haar sigaar, biecht ze op, dat zij met al haar vezels aan het klooster gekluisterd is. Vandaar haar volle inzet. Nog tijdens haar leven hoopt ze ooit een schouderklopje te krijgen van Nieuwpoort/Brugge/Rome, omdat het haar gelukt is dit erfgoed te bewaren.

Omdat ze weet dat 'de muziek verder speelt' gelooft ze in het Hiernamaals. „Waar ik op een klein stoeltje zal gaan zitten."

Registers

Koffie, sinasappelsap plus een tafel vol Belgisch beleg serveert Maria Logghe de volgende zondagochtend.

Tegen vijf voor negen glipt ze de keuken in. En stapt een deur verder in haar eerste leven. In de slotkapel trekt ze alle registers van haar orgel open, zingt als een engel. En brengt de communie aan haar drie slotnonnen Pauwelijn (77), Clare (79) en Maria (78).

Een half uur later is ze opnieuw terug in haar tweede leven. Een glasdeur verder serveert de exnon koffie met gebak aan haar hotelgasten.

Als Onze Lieve Heer bestaat, zal hij zeker naar haar knipogen.

hans toonen

Mijn liefste bezit

Gerda Havertong: gevonden langs de Marowijne.

Gerda Havertong bemint een boomstronk

Een boomstronk is het pronkstuk in de woonkamer van de actrice Gerda Havertong. Toen ze een half jaar geleden verhuisde naar een nieuw huis, vervoerde ze haar liefste bezit zelf. Dertien jaar geleden vond ze de stronk aan de oever van de Marowijne, diep in het binnenland van Suriname. Het is een sieraad, waar niemand aan mag komen. Op dat punt doet ze geen enkele concessie. „De boomstronk stond altijd in mijn slaapkamer. Lekker dicht bij mij. Ik denk dat ik hem daar opnieuw neerzet, dat is toch een stuk veiliger. Ik mag er namelijk niet aan denken dat er wat mee gebeurt."

Gerda Havertong maakte landelijk furore als een van de sterren in de kinderserie Sesamstraat. De kijkers van het tv-programma Zo vader, zo zoon kennen haar ook als een van de vaste panelleden. Maar momenteel schittert ze als de koningsdochter Medea, in de door het Theater van het Oosten opgevoerde gelijknamige tragedie van Euripides. Als tovenares, prinses èn moeder, in het 2500 jaar geleden geschreven stuk, laat ze zich van een heel andere kant zien als de lieve Gerda uit Sesamstraat. „Ik wil ook niet altijd worden gekoppeld aan rollen van een lieve, zachte vrouw," zegt de actrice, die lovende kritieken kreeg voor Medea.

„In 1972 was ik voor een behandeling in het ziekenhuis. Ik was onder narcose gebracht. Het bijkomen had een hallucinerend effect. Ik zag een groot veld voor mee, een soort weiland. Met ontzettend veel bloeiende kamperfoelie, in allerlei mooie kleuren, zoals wij dat in Suriname kennen. Het was een beeld van het paradijs, zoals ik mij dat als kind ook voorstelde tijdens de Bijbelse verhalen. Als ik dit vertel, zie ik het weer voor me. Ik liep daar in dat veld, zag een boomstronk en ging erop zitten. Ik hoorde mijn naam roepen, maar ik wilde niet terug. Uiteindelijk moest ik er toch gehoor aan geven. Ik sloeg mijn ogen open en zie mijn zus en de dokter naast het ziekenhuisbed."

„Ik heb er in de jaren daarna nog vaak aan teruggedacht, voornamelijk aan die stronk. In 1977, ik was toen een maand of vier, vijf in verwachting van mijn dochter Zulèma, en inmiddels twee jaar eerder gerepatrieerd naar Suriname. Ik bezocht toen ook het binnenland. In Godolo, het laatste dorp aan de Marowijne rivier, liep ik over een bospad, dat leidde naar de waterkant. En ineens zie ik, midden in het bos, die boomstronk uit mijn droom. De gelijkenis was treffend. Ik heb hem opgetild met tranen in mijn ogen. Sindsdien is de stronk niet meer bij mij weggeweest. Een vriendin van mij, een psychologe, zegt dat het inbeelding is. In mijn onderbewustzijn ben ik zo bezig geweest met mijn narcose-droom, dat ik het beeld heb geprojecteerd op die stronk in het oerwoud. Dat is dan de wetenschappelijke verklaring. Het zal best zo zijn, maar voor mij is en blijft het dezelfde stronk. Alleen de omgeving was heel anders dan in die droom."

„Wat ik zelf heel opvallend vind, is dat het rottingsproces is gestopt. Hij wordt zelfs steeds harder, terwijl ik de stronk niet heb geconserveerd. De stronk heeft zo'n hechte plaats in mijn bestaan ingenomen, dat ik hem ook in de dood bij me wil houden. In Ghana heb ik eens heel mooie doodskisten gezien, in de vorm van een vlinder. Die was groot genoeg voor mij èn de stronk."

P.C. Welterhof is een algemeen psychiatrisch ziekenhuis dat ten behoeve van de sub-regio Oostelijk Zuid-Limburg, alsmede gemeenten Vaals, Wittem en Gulpen de basisfunkties op het gebied van de psychiatrische hulpverlening verzorgt.
Bovendien verricht P.C. Welterhof regionale funkties t.b.v. kinderen en jeugdigen met psychiatrische stoornissen, alsmede patiënten met verslavingsziekten. P.C. Welterhof beschikt hiertoe over een polikliniek met ca. 15.000 spreekuurkontakten per jaar, 73 plaatsen voor deeltijdbehandeling en 349 klinische patiëntenplaatsen.

In P.C. Welterhof zijn ruim 470 medewerkers in dienst. Voor P.C. Welterhof vormt een integrale mensvisie het fundament voor psychiatrische diagnostiek en behandeling. Multi-disciplinair doch integraal wordt vorm gegeven aan het diagnostische en therapeutische behandelbeleid, waarbij de hoofdbehandelaar verantwoordelijk is voor deze integratie.
Het beleid van P.C. Welterhof is erop gericht de patiënten zoveel mogelijk in deeltijd of poliklinisch te behandelen. Bij opname in de kliniek wordt een zo kort mogelijke opnameduur nagestreefd.

Binnen de Paramedische Dienst is vakant de funktie van

FYSIOTHERAPEUT(E) (vak. nr. 751) voor 20 uur per week

De Paramedische Dienst omvat een aantal funkties op het terrein van deeldiagnostiek en deeltherapieën van de in ons centrum behandelde patiënten, te weten farmacie, klinisch chemie, neurofysiologie, diëtetiek, fysiotherapie, testpsychologie, alsmede algemeen somatische- en somatisch-specialistische ondersteunende taken.
Aan de dienst wordt leiding gegeven door het hoofd Paramedische Dienst, die organisatorisch rechtstreeks onder de direktie ressorteert.

Funktie-inhoud.
- inventariseren van de fysiotherapiebehoefte, zowel preventief als curatief, op de afdelingen Langdurig Verblijf en Ouderenpsychiatrie;
- onderzoeken en behandelen van klinische patiënten;
- rapporteren over het verloop van de behandeling en de resultaten daarvan aan de somatisch arts;
- een aktieve bijdrage leveren aan de verdere ontwikkeling van de funktie fysiotherapie in ons centrum.

Funktie-eisen.
- Diploma fysiotherapie;
- enkele jaren ervaring;
- affiniteit en/of ervaring met psychiatrische patiënten;
- in staat zijn zowel zelfstandig als in teamverband te werken.

Arbeidsvoorwaarden.
- De arbeidsvoorwaarden zijn konform CAO-Ziekenhuiswezen.
- Salariëring konform FWG 55, minimaal f. 3.778,- en maximaal f. 5.041,- bruto per maand op full-time basis.

Inlichtingen.
Belangstellenden kunnen informatie inwinnen bij de heer R. Helming, arts hoofd Paramedische Dienst, tel. 045-736432.

Het beleid is erop gericht meer vrouwen aan te nemen in de funkties waarin vrouwen ondervertegenwoordigd zijn. Bij gelijke geschiktheid wordt de vookeur gegeven aan een vrouw.

Binnen de Grafische Afdeling, welke deel uitmaakt van de Aktiviteitendienst, is vakant de funktie van

ARBEIDSTHERAPEUT(E) GRAFISCHE AFDELING voor 30 uur per week (vak. nr. 752)

De grafische afdeling, inklusief off-set druk, is de huisdrukkerij van Welterhof. Aan verschillende patiëntengroepen worden grafische aktiviteiten aangeboden, die enerzijds een therapeutische- en anderzijds een dagbestedingsfunktie hebben.
Er wordt voortdurend gestreefd naar een kwalitatief evenwicht tussen therapie en produkt.

Aan de afdeling wordt leiding gegeven door het hoofd Aktiviteitendienst, die organisatorisch rechtstreeks onder de direktie ressorteert.

Funktie-inhoud.
- Opstellen en uitvoeren van het arbeidstherapeutisch behandeldoel;
- observeren en schriftelijk rapporteren van de voortgang;
- overleg plegen met het behandelteam over het verloop van de behandeling;
- bewaken van het kwalitatief evenwicht tussen therapie en produkt;
- beheer van materialen en ruimten;
- uitvoeren van administratieve taken;
- werken met de techniek DTP met behulp van de personal computer.

Funktie-eisen.
- Grafische opleiding op MBO-niveau (b.v. Grafische school Eindhoven);
- affiniteit en/of ervaring met psychiatrische patiënten;
- Ervaring met grafische technieken, me name op het gebied van afwerking;
- bereidheid tot het volgen van een therapeutische opleiding;
- in staat zijn in teamverband te werken.

Arbeidsvoorwaarden.
- De arbeidsvoorwaarden zijn konform CAO-Ziekenhuiswezen.
- Salariëring konform FWG 45, minimaal f 2.932,- en maximaal f 3.953,- bruto per maand op full-time basis.

Inlichtingen.
Belangstellenden kunnen informatie inwinnen bij mevrouw J. Geerkens, hoofd Aktiviteitendienst, tel. 045-736490.

Sollicitaties.
Schriftelijke sollicitaties kunnen tot uiterlijk 12 januari 1991 gericht worden aan de afdeling Personeelszaken Psychiatrisch Centrum Welterhof, t.a.v. mevrouw J. Smeets-Degens, personeelskonsulente, J.F. Kennedylaan 301, 6419 XZ Heerlen, onder vermelding van het bij de funktie behorend vakaturenummer.

welterhof
Psychiatrisch Centrum

Voor uitbreiding van de service zoeken wij een

SERVICEMONTEUR GROOTKEUKENTECHNIEK

of MTS'er E. die hiervoor opgeleid wil worden.

- Hij zal met een grote mate van zelfstandigheid reparaties en onderhoud verrichten aan grootkeukenapparatuur alsmede installaties.

Voor een goede taakvervulling is vereist:
- een gedegen kennis op het gebied van elektrotechniek, gas en water
- goede contactuele eigenschappen
- MTS-Elektrotechniek

Uw sollicitatie telefonisch of schriftelijk t.a.v. de heer F.L. Wijnen.

SERVICE TEAM NEDERLAND

Districtsgezondheidsdienst Zuidelijk Zuid-Limburg

De DGD Zuidelijk Zuid-Limburg verricht een veelheid van taken op het gebied van de basisgezondheidszorg, bedrijfsgezondheidszorg en ambulancevervoer ten behoeve van inwoners, organisaties en instellingen in de gemeenten Eijsden, Maastricht, Margraten, Meerssen en Valkenburg aan de Geul. Bij de dienst zijn circa 100 medewerkers werkzaam.

Bij de Ambulancedienst/Centrale Post Ambulancevervoer komt op korte termijn de functie vacant van:

Ambulance-verpleegkundige (m/v)

Functie-omschrijving:
- het verlenen van adequate medisch/verpleegkundige hulp aan acuut zieken en ongevalsslachtoffers;
- het zelfstandig verzorgen van transporten van neonaten/dysmaturen in speciaal daarvoor bestemde transportcouveuses;
- begeleiden van patiënten tijdens inter/poliklinische vervoeren;
- de werkzaamheden worden in continue-dienst verricht.

Functie-eisen:
- diploma ziekenverpleging A/HBO-V (diploma ziekenverpleging B strekt tot aanbeveling);
- aantekening BBIC;
- diploma NZR operatie-assistent, differentiatie anaesthesie strekt tot aanbeveling;
- rijbewijs BE;
- leeftijd tot 35 jaar;
- goede contactuele eigenschappen/stressbestendig;
- kunnen werken in teamverband;
- bereidheid tot het volgen van cursussen welke voor een goede dienstverlening noodzakelijk zijn;
- de te benoemen kandidaat dient woonachtig te zijn in de nabijheid van de dienst of bereid zijn zich hier te vestigen.

Salaris:
het salaris is afhankelijk van ervaring met een maximale doorgroei tot schaal 7 (maximaal ƒ 3.736,–). Dit bedrag is exclusief toeslag voor onregelmatige dienst.
Op het personeel van de DGD is de rechtspositieregeling van de Gemeente Maastricht van toepassing.

Inlichtingen:
voor nadere informatie kan contact worden opgenomen met de heer L. Houben, Hoofd Ambulancedienst/CPA, telefoon 043-293207.

Sollicitatieprocedure:
schriftelijke reacties binnen 3 weken te richten aan de Directie van de DGD Zuidelijk Zuid-Limburg, Gelissendomein 8, 6229 GJ Maastricht.

technisch bureau

gebr aarts bv

vraagt voor haar showroom:

AANKOMEND VERKOPER

voor de verkoop van aanbouwkeukens en sanitair.

Functie-eisen:
Opleiding op middelbaar nivo
Commercieel inzicht en doorzettingsvermogen
Goede kontaktuele eigenschappen
Representatief voorkomen
Na inwerkperiode zelfstandig kunnen werken

Wij bieden een leuke afwisselende baan met goede honorering en toekomstmogelijkheden.

Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan:
Technisch Buro Gebr. Aarts BV
postbus 49
6120 AA Born

172062

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Bejaarden- Verzorgingstehuis
Onder de Wieën

Het bestuur van de Stichting Bejaardenverzorgingstehuis 'Onder de Wieën' te Blerick, gemeente Venlo, zoekt wegens het gebruik maken door de huidige functionaris van de mogelijkheid tot vervroegde uittreding per 1 juli 1991 een

DIRECTEUR (M/V)

Algemene informatie:
Bejaardenverzorgingstehuis 'Onder de Wieën' is een in 1975 gebouwd, modern verzorgingstehuis, dat huisvesting en verzorging biedt aan 156 bewoners. Het tehuis is daarnaast actief op het gebied van flankerend bejaardenbeleid.
De directie bestaat uit een directeur en een adjunct-directeur, tevens hoofd huishoudelijke dienst. Er zijn 53 formatieplaatsen, bezet door 80 medewerkers.

Functie-informatie:
De functie omvat in hoofdzaak:
- de dagelijkse leiding van het tehuis in samenwerking met de staf en in goed overleg met het bestuur, de bewonerscommissie en de ondernemingsraad;
- het informeren en adviseren van het bestuur; het voorbereiden en doen uitvoeren van bestuursbesluiten;
- het bevorderen en in stand houden van een goed woon- en leefklimaat voor de bewoners;
- de zorg voor een goed personeelsbeleid en werkklimaat;
- het voeren van een verantwoord organisatorisch, financieel-economisch en technisch beheer;
- het, in overleg met het bestuur, representeren van het tehuis en onderhouden van externe contacten.

Functie-eisen:
- zorggerichte opleiding op ten minste HBO-niveau; bereidheid tot het volgen van de directie-opleiding LSOB;
- leidinggevende en organisatorische capaciteiten;
- ervaring in een soortgelijke functie, bij voorkeur in de dienstverleningssector;
- oprechte belangstelling voor de leef- en denkwijze van de oudere mens;
- financieel-economisch inzicht;
- goede contactuele eigenschappen;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid;
- rooms-katholieke levensovertuiging;
- leeftijd ongeveer 40 à 45 jaar;
- bereidheid om in Blerick of directe omgeving te wonen.

Salaris en arbeidsvoorwaarden:
Het salaris en de overige arbeidsvoorwaarden zijn volgens de CAO voor Bejaardentehuizen, terwijl de pensioenregeling van het PGGM van toepassing is.

Selectieprocedure:
Bij de selectie worden de staf, de bewonerscommissie en de ondernemingsraad betrokken.
Een psychologische test kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Inlichtingen:
Voor nadere inlichtingen kunnen belangstellenden zich telefonisch wenden tot de voorzitter van het bestuur, de heer drs. W. Geertjens, telefoon 077-821928 (tussen 19.00 en 20.00 uur).

Sollicitaties:
Schriftelijke sollicitaties met uitvoerige informatie dienen binnen 14 dagen na het verschijnen van dit blad te worden gezonden aan:
de voorzitter van het bestuur van 'Onder de Wieën'
p/a Vergiliuslaan 5
5926 SN VENLO-BLERICK

Verplegen raakt ook jezelf. Durf je zo'n baan aan?

Als A-verpleegkundige moet je sterk in je schoenen staan. Van de kandidaten die aan onze A-opleiding beginnen, verwachten we dan ook een 'motivatiepakket' dat bestaat uit:
1. invoelend vermogen en begrip, 2. zelfstandigheid, 3. vriendelijkheid en 4. zelfvertrouwen.

Jonge mensen die deze eigenschappen bij ons verder willen ontwikkelen bieden wij een opleiding met een uniek leerplan. En er wordt meer dan gebruikelijk ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen, zoals de tendens naar een hogere kwaliteit van zorgverlening.

Breed georiënteerd

De verpleegkundige wereld en het verpleegkundig beroep zijn flink in beweging.
Belangrijk is dat de verpleegkundigen zelf, net als andere werknemers 'n actieve bijdrage leveren aan het verbeteren en bewaken van een goed klimaat op de verpleegafdeling. Van belang voor zowel verpleegkundige als patiënt. Daarom is een goede opleiding essentieel.

De Maastrichtse opleiding oriënteert zich nationaal en internationaal. Het internationale aspect van het leerplan komt tot uitdrukking in een beroepsoriënterende stage van 10 dagen in West- en Oost-Berlijn.

Een diploma met pluspunten

Als je kiest voor Maastricht en Maastricht kiest voor jou dan kom je met veel facetten van de gezondheidszorg, (ook buiten het AZM) in aanraking: zoals stages in de jeugdgezondheidszorg, de B- en Z-verpleging en de extramurale zorg. Op deze wijze wordt het Maastrichtse A-diploma voorzien van een aantal belangrijke pluspunten.

+ Dat nog even afgezien van de omgeving die wij je kunnen bieden: een nieuw academisch ziekenhuis. Een sfeervol ziekenhuis vooral, met alle voordelen die je van een nieuw gebouw mag verwachten.

+ Werken in een academisch ziekenhuis betekent ook bouwen aan een toekomst van de opleiding tot verpleegkundige. Denk maar aan allerlei mogelijkheden op het terrein van bijscholingen, specialistische opleidingen e.d.

Starten aan de opleiding

Het Academisch Ziekenhuis Maastricht start drie keer per jaar met een opleidingsgroep, en wel in de maanden maart, september en december. Na de opleiding, die in totaal 3 jaar en 10 maanden duurt, kun je je dan gediplomeerd verpleegkundige noemen.

Leden van etnische bevolkingsgroepen worden nadrukkelijk verzocht te solliciteren.

MET EEN OPLEIDING IN HET ACADEMISCH ZIEKENHUIS STA JE STRAKS ALS A-VERPLEEGKUNDIGE STERK.

Geïnteresseerd? Vul dan z.s.m. de bon in en stuur hem portvrij aan:
Dienst Personeel en Organisatie, Academisch Ziekenhuis Maastricht,
Antwoordnummer 126, 6200 WC Maastricht

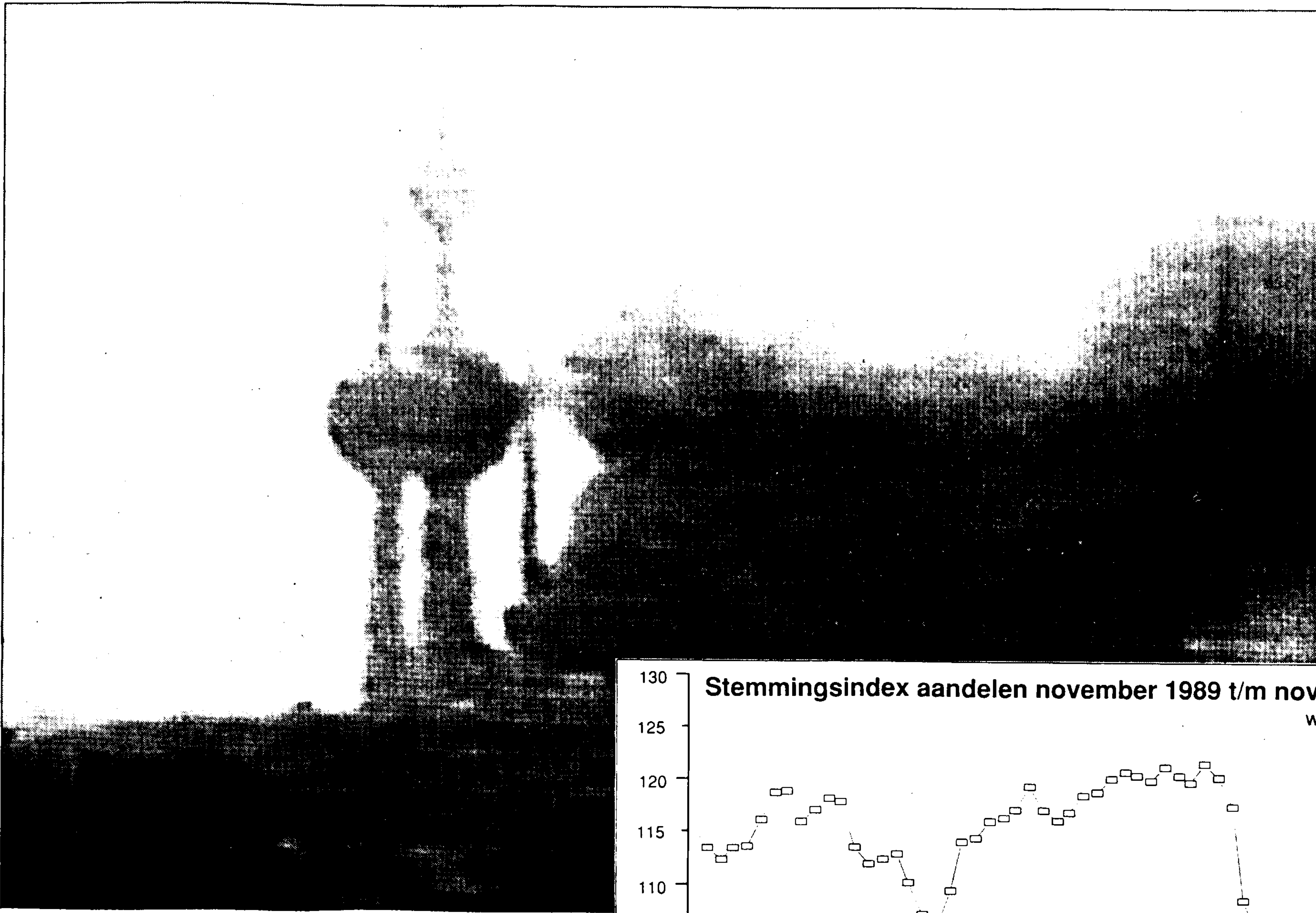
M/V
Naam: ______
Straat: ______
Postcode en plaats: ______
☐ wil graag een informatiepakket en een sollicitatieformulier ontvangen
☐ wil graag een sollicitatieformulier ontvangen

LD

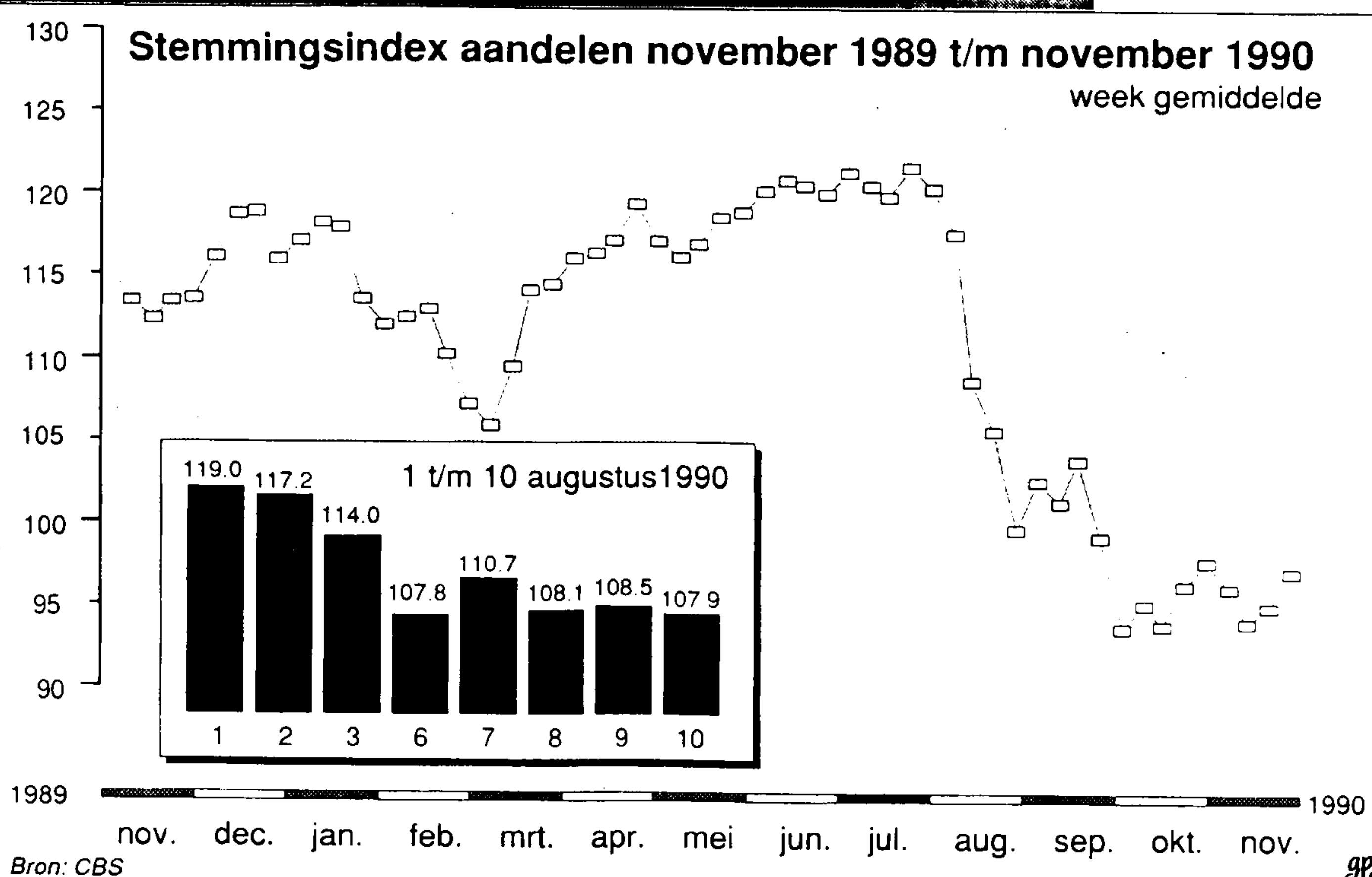
ACADEMISCH
ZIEKENHUIS
MAASTRICHT

Het twijfelachtig genoegen van een aandelenpakket

Die ochtend komt iedereen wat eerder op kantoor. De Herengracht is nog rustig en ligt loom te wachten op de hete zomerdag die gaat komen, als de eerste mensen het fraai gerestaureerde pand binnengaan. In de gangen raken collega's opgewonden met elkaar in gesprek, sommigen met hun jas nog in de hand. Er wordt beschaafd gevloekt: „Potverdomme! Hadden we gisteren alles maar verkocht." De dagelijkse ochtendvergadering, die even later begint, verloopt onrustig: er ligt een kruitvat in het Midden-Oosten en over krap een uur gaat de effectenbeurs open.

● De kenmerkende torens van Koeweit-Stad tijdens de eerste dagen van de invasie: de beurs werd er niet erg warm van.

Door de Iraakse inval in Koeweit daalde de totale waarde van de aandelen op de Amsterdamse effectenbeurs in korte tijd met 10 tot 15 miljard gulden. Maar de werkelijke verliezen vielen reuze mee. Een massale uitverkoop van stukken, zoals tijdens de krach van 1987 en de minikrach in de zomer van 1989, bleef uit. Beleggers laten hun hoofd niet meer op hol brengen door onverwachte gebeurtenissen.

Saddam Hoessein veroorzaakt tam golfje op de beurs

„Op dat moment weet je al dat er een sterke negatieve ontwikkeling gaande is, maar heb je nog geen idee wat precies de gevolgen zullen zijn voor de beurs of voor de economie," zegt een beursanalist van Strating Effecten in Amsterdam later over de werkdag, nadat Saddam Hoessein Koeweit was binnengevallen.

Het is donderdag 2 augustus vijf uur in de ochtend als het nieuws over de Iraakse invasie in Koeweit bekend wordt. Nederland slaapt nog of is op vakantie in het buitenland. Als de Europese effectenbeurzen opengaan, zet onmiddellijk een koersdaling in. Nog voor het middaguur dalen de aandelenkoersen in Europa met gemiddeld één procent. Op de Amsterdamse beurs daalt de CBS-stemmingsindex, het koersgemiddelde van een aantal fondsen, in de ochtenduren met 0,6 procent.

Aan het einde van de dag wordt in Amsterdam een gemiddelde koersdaling genoteerd van twee procent. De enige reden waarom de koersen op het Damrak niet verder zijn gedaald, is dat de koers van Koninklijke Olie (Shell), veruit het grootste fonds aan de beurs, zich met ruim vier gulden heeft verbeterd. Alleen dáárdoor is de weegschaal niet helemaal naar één kant doorgeslagen.

De olieprijs stijgt diezelfde dag met ongevéer 15 procent, om op vrijdag door te stoten tot 25 procent boven de oude prijs. Er is paniek op de oliemarkt. Nu in het Golfgebied, waar het westen zijn meeste olie vandaan haalt, de geest uit de fles is, groeit de vrees voor een nieuwe oliecrisis.

Het fonds dat daar het eerste van 'profiteert', is Koninklijke Olie. De waarde van de voorraden van deze maatschappij, die door de bank genomen minimaal 360 miljoen vaten (à 159 liter) olie in voorraad heeft, stijgt van de ene op de andere dag met ruwweg een miljard gulden door de stijging van de olieprijs. Daardoor is de oliemaatschappij voor velen een aantrekkelijke belegging geworden, getuige de grote omzet in 'olies' op de beurs.

Toch is Shell met een omzet van een half miljoen gulden die donderdag niet het meest verhandelde fonds. Die eer gaat naar Robeco. Met een omzet van 814 miljoen gulden (koop en verkoop samengeteld) heeft de Rotterdamse beleggingsgroep veruit het grootste aandeel in de handel: vier van de tien stukken die van eigenaar verwisselen, zijn aandelen Robeco. Een grote aandeelhouder, vermoedelijk het verzekeringsconcern Delta Lloyd, verkoopt ter waarde van ruim 400 miljoen gulden Robeco-aandelen. Omdat niemand anders in die onzekere situatie belangstelling heeft voor het pakket, worden de stukken allemaal door Robeco teruggekocht.

Deze omvangrijke transactie ontsnapt natuurlijk niet aan de aandacht van andere beleggers, die op vrijdag of na het weekeinde hun aandelen van de hand doen. De grootste klap valt op maandag, als het koersgemiddelde daalt van 114 tot 107 punten. Nu is maandag zelden een aangename beursdag. Deze keer komt dat waarschijnlijk, doordat beleggers in het weekeinde, als ze los zijn gekomen van hun dagelijkse beslommeringen, toegeven aan hun angst dat de koersen verder zullen dalen. Ze besluiten om op maandag toch maar het zekere voor het onzekere te kiezen en te verkopen.

Vanaf dinsdag gaan de koersen geleidelijker omlaag, in tegenstelling tot de vrije val tijdens de krach van oktober 1987 en de minicrash van 1989, toen aandeelhouders over elkaar heen buitelden om hun stukken te verkopen.

In de week die volgt na de onverwachte manoeuvre van Saddam Hoessein heeft het koersverloop het aanzien van een gevaarlijke skihelling. Tot halverwege de week dalen de koersen met een duizelingwekkende vaart. Maar drie beursdagen na de inval in Koeweit is de 'kracht' er uit en vlakt de daling geleidelijker af. Ook de prijs van een vat ruwe olie bereikt woensdag zijn (voorlopige) hoogtepunt. Als aan het einde van de week de balans wordt opgemaakt, blijken de koersen op de Amsterdamse beurs met maar liefst 30 procent te zijn gedaald en de olieprijs met 25 procent te zijn gestegen.

Tegen de stroom

Shell was niet het enige beursfonds dat tegen de stroom in hoger noteerde. Hetzelfde gold voor Pakhoed, dat zich naast transport- ook als olieopslagbedrijf ontpopte. Net als Shell kon het fonds op die bewuste donderdag ruim vier gulden bijtekenen, terwijl vergelijkbare bedrijven als Nedlloyd en Van Ommeren Ceteco met lagere koersen genoegen moesten nemen.

Maar daarmee was de koek aan de kant van de fondsen ook meteen helemaal op. Andere bedrijven waarvan verwacht werd dat ze zouden profiteren van de hogere olieprijzen, zoals Holland Sea Search (olie-exploitatie) en IHC Caland (offshore), hebben dat niet of nauwelijks gedaan. Volgens Muller is dat te verklaren, doordat beleggers geen structureel hogere olieprijs verwachtten en niet geïnteresseerd waren in een tijdelijke winst.

De beurs kent bij onverwachte negatieve gebeurtenissen zoals de Iraakse agressie tegen Koeweit eigenlijk alleen maar verliezers, zegt de analist Muller mistroostig. Er zijn maar weinig fondsen die in zo'n situatie hun koers zien stijgen. Maar het effect van de bezetting van het oliestaatje op de aandelenkoersen moet volgens hem ook niet worden overdreven. De beurs was al sinds begin dit jaar in mineur. Een afnemende economische groei hing al een half jaar in de lucht en de koersen deden daarom wat ze moesten doen: ze daalden. „De Golfcrisis is een klein golfje op een veel langere golf. Zij heeft alleen de koersdaling die al aan de gang was geaccentueerd," aldus Muller.

In de maanden na de Iraakse inval bleven de beurskoersen dalen, met zo nu en dan een kleine opleving. De vrees voor tegenvallende resultaten van de bedrijven als gevolg van de hoge olieprijzen maakte plaats voor zekerheid toen de eerste kwartaalcijfers bekend werden gemaakt. De CBS-stemmingsindex maakte tussen begin augustus en eind november een scheervlucht van 119 naar 94 punten. En nog steeds is het einde van de daling niet in zicht.

Als er onberekenbare dingen gebeuren (de ergste catastrofes die een beurshandelaar in zijn treurigste momenten kan bedenken zijn oorlogen en aardbevingen) raken analisten, die heel hun financiële wijsheid hebben opgebouwd op formules en grafieken, meteen van slag. Niet omdat in zo'n geval hun berekeningen niet meer zouden kloppen, maar omdat dan niemand meer in hun sommen is geïnteresseerd. „Een bedrijf kan er nog zo goed voorstaan," zegt Muller meewarig, „als er een golfcrisis overheen komt, wil gewoon niemand meer kopen."

Muller behoort tot de grote meerderheid van beursanalisten die zelden twijfelen aan hun eigen gelijk. Tendensen voorspellen is niet het moeilijkste, zegt Muller.

Maar koersen voorspellen is even iets anders. „Dat is van zoveel dingen afhankelijk. Het moeilijkste is om een omslag te voorspellen. Soms kun je wel voelen dat hij komt, maar niet wanneer." Echt rijk worden kun je op de beurs als je op het toppunt van de koers je stukken verkoopt of net voor een opleving van de koersen aankopen gaat doen. In beide gevallen is het koersverschil goed voor een zorgeloze vakantie of meer.

Vanzelfsprekend is zo'n succes maar voor enkelen weggelegd. Het is zelfs een belangrijke voorwaarde om langs deze weg financieel wijzer te worden dat anderen niet precies hetzelfde doen. Als iedereen op hetzelfde moment zijn aandelen verkoopt, kelderen de koersen voordat iemand er profijt uit kan halen. Het is dus zaak om eerder te zijn dan anderen of precies het tegenovergestelde te doen van wat andere beleggers uitvoeren. En dáár worden analisten voor betaald.

Afwachten

Het grote publiek dat maar af en toe handelt op de beurs, is bijna altijd te laat en draagt zo onbedoeld bij aan het succes van een minderheid. Het zal niemand verbazen dat Muller daarom vindt dat er meer naar analisten moet worden geluisterd. Zijn eigen klanten, voornamelijk grote institutionele beleggers, kregen op 2 augustus het advies: niet verkopen, afwachten!

„Grote beleggers die de rust hebben om te blijven zitten, brengen het er meestal goed vanaf," verduidelijkt Muller. „Kijk maar naar de pensioenfondsen. Ondanks grote schommelingen op de beurs hebben zij in de afgelopen jaren geweldige overschotten gekweekt. Het ABP heeft de smaak zelfs zó te pakken dat het nog meer in aandelen wil gaan beleggen." En naarmate institutionele beleggers een groter deel van hun premie-inkomsten in aandelen steken, komen particuliere beleggers er minder aan te pas, beaamt Muller.

Bij een onverwachte wolkbreuk zoals de invasie in Koeweit echter, zou je verwachten dat iedereen even nat wordt. Maar is dat ook zo? Net zoals er waarschijnlijk maar weinig beleggers hebben geprofiteerd van de koersval, hebben ook er ook maar weinig geld verloren. „Tijdens de grote beurskrach in 1987 gingen nogal wat leden van ons failliet," zegt mr R.A.E. de Haze Winkelman, directeur van de Vereniging van Effectenbezitters, waarbij ruim 11.000 grote en kleine beleggers zijn aangesloten. „Maar sinds de inval in Koeweit heb ik nog niemand aan mijn bureau gehad."

Het grote verschil tussen de crash van oktober '87 en de koersval door de Golfcrisis schuilt in de omzet op de beurs. Na de Iraakse inval in Koeweit werd op het Damrak verrassend weinig gehandeld. Een massale uitverkoop van stukken, zoals tijdens de beurskrach in 1987, bleef uit. In de herfst van 1987 kelderden de koersen in twee dagen met 25 procent. De daling na de Iraakse invasie in Koeweit – 30 procent in een week – deed daar niet voor onder, maar ging veel geleidelijker.

Dat komt, zegt De Haze Winkelman, doordat het 'kuddedier-aspect' deze keer nauwelijks een rol speelde. „Beleggers reageren in panieksituaties als kuddedieren: zodra eenmaal een daling optreedt, gaat iedereen zijn aandelen verkopen waardoor de koersen nog verder dalen. Maar kennelijk hebben beleggers een les getrokken uit de gebeurtenissen in 1987 en hebben ze hun aandelen langer vastgehouden."

Beer los

Daar is alles mee gezegd. Want uiteindelijk deden veel beleggers hun stukken toch nog in de uitverkoop, toen ze zagen dat de koersen niet meteen weer overeind krabbelden. De beer brak los, in beursjargon. Binnen een paar dagen daalde de gekapitaliseerde waarde van de Amsterdamse beurs (de gemiddelde koers maal het aantal aandelen), die op dat moment 250 miljard gulden bedroeg, met 10 tot 15 miljard gulden.

Dat wil niet zeggen dat dat geld ook verloren is gegaan. Alleen de papieren waarde van de aandelen is namelijk maar gedaald. Aandeelhouders die ondanks de opgewonden stemming op de beurs hun stukken niet hebben verkocht, zijn geen cent armer geworden van de koersval. Alleen beleggers die hun aandelen in de neerwaartse trend van de hand hebben gedaan, moesten een verlies incasseren.

Voor de Robeco Groep, een van de grootste beleggingsmaatschappijen in de wereld, met beleggingen ter waarde van ruim dertig miljard gulden verspreid over de aardbol, was donderdag 2 augustus geen opmerkelijk nerveuze dag. „Een bericht als dat van de Iraakse invasie, daar worden we niet warm of koud van," zegt prof. dr J.J. van Duijn van de beleggingsgroep achteraf. Maar die bewuste donderdagochtend had het hoofdkantoor in Rotterdam toch veel weg van een legerhoofdkwartier. Alle oorloghandelingen die de koersen zouden kunnen beïnvloeden werden afgewogen: gaat Amerika over tot luchtaanvallen op Irak, of worden de olie-installaties in Saoedi-Arabië het doelwit van een Iraaks offensief?

„We hebben toen de conclusie getrokken dat de beurs aan een kleine correctie bezig was en dat we daarom beter even aan de zijlijn konden blijven," zegt Van Duijn onbewogen. Maar Koeweit was koud een dag bezet toen op de beurs het hardnekkige gerucht ging dat een grote verkoper gedwongen was geweest een portefeuille ter waarde van enkele honderden miljoenen te liquideren. Nog hardnekkiger was de veronderstelling dat Robeco achter de mysterieuze verkoper schuil ging. Had deze immers niet een dag eerder voor 400 miljoen gulden eigen aandelen terug moeten kopen? Maar Robeco ontkende dat ze aan de verkoopkant actief was geweest.

Uiteindelijk zal blijken, aldus Van Duijn, dat de ontwikkeling van de economieën van de Verenigde Staten en Duitsland van groter belang is voor de beurs, dan wat zich afspeelt in het Midden-Oosten. Want zowel de rentestijging als gevolg van de Duitse hereniging als de schommelende dollarskoers in verband met de Amerikaanse begrotingspolitiek hebben een drukkend effect op de beurs. De gevolgen van de Iraakse bezetting van het buurlandje Koeweit zijn daaraan ondergeschikt, meent Van Duijn.

Ook op Muller heeft de gebeurtenis in het Golfgebied geen onuitwisbare indruk gemaakt. „Er zijn twee gebeurtenissen waarvan ik mij precies kan herinneren waar ik op dat moment was: de dood van Kennedy en de crash van '87," zegt hij. „Maar vraag me niet meer waar en wanneer ik het nieuws over Irak heb gehoord."

mijn liefste bezit

● Van den Nieuwenhuyzen: gehecht aan werk, niet aan welstand.
Foto: ROLAND DE BRUIN

Bekende bedrijven als de machinefabriek Breda en Holec mag hij zijn eigendom noemen. Hij schept er genoegen in met sluiting bedreigde ondernemingen uit de rode cijfers te halen. Zoals een ander postzegels spaart, verzamelt Joep van den Nieuwenhuyzen, president-directeur van de Begemann-groep, bedrijven. De kreet 'mijn werk is mijn hobby' lijkt speciaal voor hem te zijn gemaakt. Meer dan 100 ondernemingen telt zjn industriële imperium al. In totaal werken daar 7500 mensen; de 2000 in zijn Russische bedrijf niet meegerekend.

„Ik ben pas nog in Rusland geweest. Maar daar valt op het ogenblik heel weinig te genieten, hoor. De euforie van de vrijheid heeft plaatsgemaakt voor ellende. Niet alleen dreigt de honger, ook het dagelijkse leven is voor de meeste Russen totaal veranderd. Vroeger leefden ze daar nog echt. Veel discussies onderling, praten, schaken; maar nu kijken ze televisie, net als wij."

Van den Nieuwenhuyzen 'spaart' bedrijven

Naar schatting 80 uur per week is Van den Nieuwenhuyzen druk met zijn werkzaamheden, al is de grens waar het privéleven begint en het werk eindigt bij hem niet goed te trekken. „Maar ik zou niet zonder kunnen. Ik hecht aan mijn werk, niet aan materiële zaken. Ik heb geen kunstwerken, geen herinneringen aan vroeger; geen old-timer om in het weekeind mee te rijden en zelfs geen favoriet bedrijf. Alles wat ik heb aan materiële bezittingen, is te vervangen. Je kunt zeggen, goed, hij heeft gemakkelijk praten, want hij heeft het goed voor elkaar. Dat is ook zo, maar alles zou ineens waardeloos worden, als ik niemand zou hebben om dat allemaal mee te delen."

De in België woonachtige Van den Nieuwenhuyzen mag zich afgestudeerd econoom noemen, maar hecht weinig waarde aan die titel. „Een titel maakt me nog niet tot een econoom. Ik kan begrijpen wat er in de krant staat. Dat is het belangrijkste, veel meer hoef je niet te weten. Je kunt nog zoveel studeren, in de meeste gevallen gaat het om mensen. En die kun je niet zomaar in hokjes indelen. Tien procent is wit, tien procent is zwart, maar 80 procent is grijs. Daar kun je geen model voor bedenken; het gevoel speelt dan een veel belangrijker rol."
Van den Nieuwenhuyzen (35), jaarlijks goed voor 100.000 kilometer in de auto (met chauffeur) en 500 uur in het vliegtuig, is nog maar zeven jaar bezig als ondernemer. „Ik ben jong president-directeur geworden en heb een goede start gehad, dat kun je wel zeggen. Maar een goede start is een ding, aan de top blijven is iets anders. Ik heb veel bewondering voor topsporters, die kunnen relatief maar kort pieken. Nog meer bewondering heb ik voor sporters die een come-back weten te maken. Daar is ontzettend veel inzet voor nodig."

„Sport speelt in mijn leven een belangrijke rol. Ik ben zeven jaar dag in dag uit bezig voor mijn werk, zonder een dag ziek te zijn geweest. Dat komt, omdat ik lichamelijk in conditie ben. Om geestelijk te presteren is dat een absolute voorwaarde. Geest en lichaam zijn nauw met elkaar verbonden. Ik doen aan fitness, tennis af en toe en loop regelmatig hard, een kilometertje of vijf, zes. Geen topprestatie, maar genoeg om in conditie te blijven. Daarnaast zit ik nog in een hockey-elftal. Maar ik mis de helft van de wedstrijden..."

KAMERGROTE ROLRESTEN VOOR SLECHTS

50,- VOOR ONZE EERSTE 50 KLANTEN

De eerste 50 klanten aan de Heerlerbaan 218A in Heerlen krijgen kamergrote rolresten voor slechts f 50,-! In diverse motieven en formaten en altijd tenminste 12m².

SLECHTS 1 PER KLANT EN ALLEEN GELDIG OP ZONDAG 23 DECEMBER IN HEERLEN.

OPENINGSKNALLER

FRAAIE VELOURS
Speciaal voor de opening dit prachtige velours tapijt in diverse kleuren voor een weggeefprijs. Breedte 400 cm. Foamrug.

Openingsprijs per strekkende meter

VAN ~~65~~ **39**

OPENINGSKNALLER

SFEERTAPIJT
Openingskorting op dit sfeervolle frisé tapijt. Zachte kleuren verkrijgbaar. Breedte 400 cm. Foamrug.

Openingsprijs per strekkende meter

GELEGD VAN ~~134~~ **89**

OPENINGSKNALLER

BLOKKEN VINYL
Speciale openingsprijs! Kwalitatief sterk zwart-wit vinyl met een solide rug. Mooi te combineren. Breedte 200 cm.

Openingsprijs per strekkende meter

VAN ~~39~~ **29**

Omdat we nu welkom zijn in Heerlen, gaan we zondag extra feestelijk open.

OPENING ZONDAG 23 DECEMBER 11.00 UUR.

Het heeft lang geduurd maar nu is het zover: Carpet-Land komt in Heerlen. Dat is goed nieuws voor u en voor ons omdat we bovenop de ruim 250 vestigingen die we al in 6 landen hadden, nog een extra vestiging krijgen. We zijn dus met recht Europa's grootste tapijt-specialist. In navolging van de 1.500.000 Nederlanders die reeds hun tapijt, vinyl en karpetten bij ons kochten, kan Heerlen voortaan ook bij Carpet-Land komen profiteren. Zondag 23 december klokslag 11.00 uur gaan we feestelijk open aan de Heerlerbaan 218A. En het feest duurt liefst 2 dagen. Onder het genot van een kopje koffie (of frisdrank) met cake kunt u dan de grootste keus tegen de laagste prijzen komen bekijken. En van de spektakulaire aanbiedingen profiteren natuurlijk. En omdat wij altijd op de kleintjes letten, kunt u die gerust meenemen. Want terwijl u uw keuze maakt, kunnen zij zich vermaken in de speelhoek. Krijgen ze ook limonade, cake, ballonnen en surprises ook.

SFEER TAPIJT
Sterk bouclé tapijt met fijne lus. Praktisch in onderhoud. Diverse kleuren. Breedte 400 cm. Foamrug. Openingsprijs per strekkende meter

VAN ~~95~~ **49**

WOONKAMERTAPIJT
Sfeervol bouclé tapijt geschikt voor woon- en slaapkamer. Antistatisch. Breedte 400 cm. Foamrug. Openingsprijs per strekkende meter

GELEGD VAN ~~179~~ **119**

FRAAI VINYL
Alleen tijdens de opening! Praktisch vinyl in diverse kleuren. Blok, lat en granito dessins verkrijgbaar. Breedte 200 cm. Openingsprijs per strekkende meter

VAN ~~24~~ **15**

BOUCLÉ TAPIJT
Fijn lussentapijt van sterke synthetische garens in 4 moderne kleuren o.a. roze en groen. Breedte 400 cm. Foamrug. Openingsprijs per strekkende meter

GELEGD VAN ~~89~~ **69**

WOLMERK BERBER
100% Zuiver scheerwollen tapijt in twee tinten. Gelegd op ondertapijt en latten. Breedte 400 cm. Jute rug. Openingsprijs per strekkende meter

GELEGD VAN ~~245~~ **199**

KAMERBREED VINYL
Diverse dessins en kleuren tijdens de opening voor weggeefprijzen. Praktisch in onderhoud. Breedte 400 cm. Openingsprijs per strekkende meter

VAN ~~76~~ **39**

PRAKTISCH KARPET
Fantastische openingskorting op dit enorm sfeervolle karpet. Diverse kleuren. Maat 160 x 240 cm. Openingsprijs

VAN ~~345~~ **169**

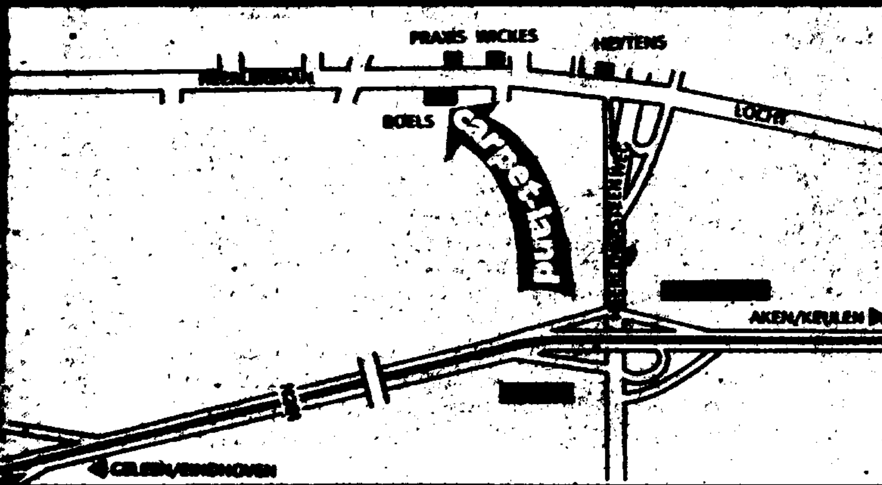
TIEN REDENEN OM VOOR CARPET-LAND TE KIEZEN.

1. Omdat wij met **200 vestigingen** Europa's grootste zijn.
2. Omdat u nergens een **grotere keus** vindt.
3. Omdat inkopen voor 200 vestigingen **lage prijzen** betekent.
4. Omdat onze tapijtspecialisten u het **beste advies** geven.
5. Omdat alle produkten een **eigen informatiekaart** hebben.
6. Omdat er vakkundig **gelegd** en **geleverd** wordt.
7. Omdat uw kinderen zich vermaken in de **speciale speelhoek**.
8. Omdat **onze service** pas ophoudt als u tevreden bent.
9. Omdat er een unieke **rolrestmarkt** is tegen hele lage prijzen.
10. Omdat u met gemak **gespreid betalen** kunt.

GRATIS CHAMPAGNE!

Wie van 23 en 24 december voor tenminste f 500,- bij Carpet-Land besteedt, krijgt een fles Oudinot Champagne gratis. Omdat het feest is. Aanbieding alleen geldig op 23 en 24 december aan de Heerlerbaan 218A in Heerlen.

Carpet-land

HEERLEN: HEERLERBAAN 218a, t.o. PRAXIS

TEL: 045-428310

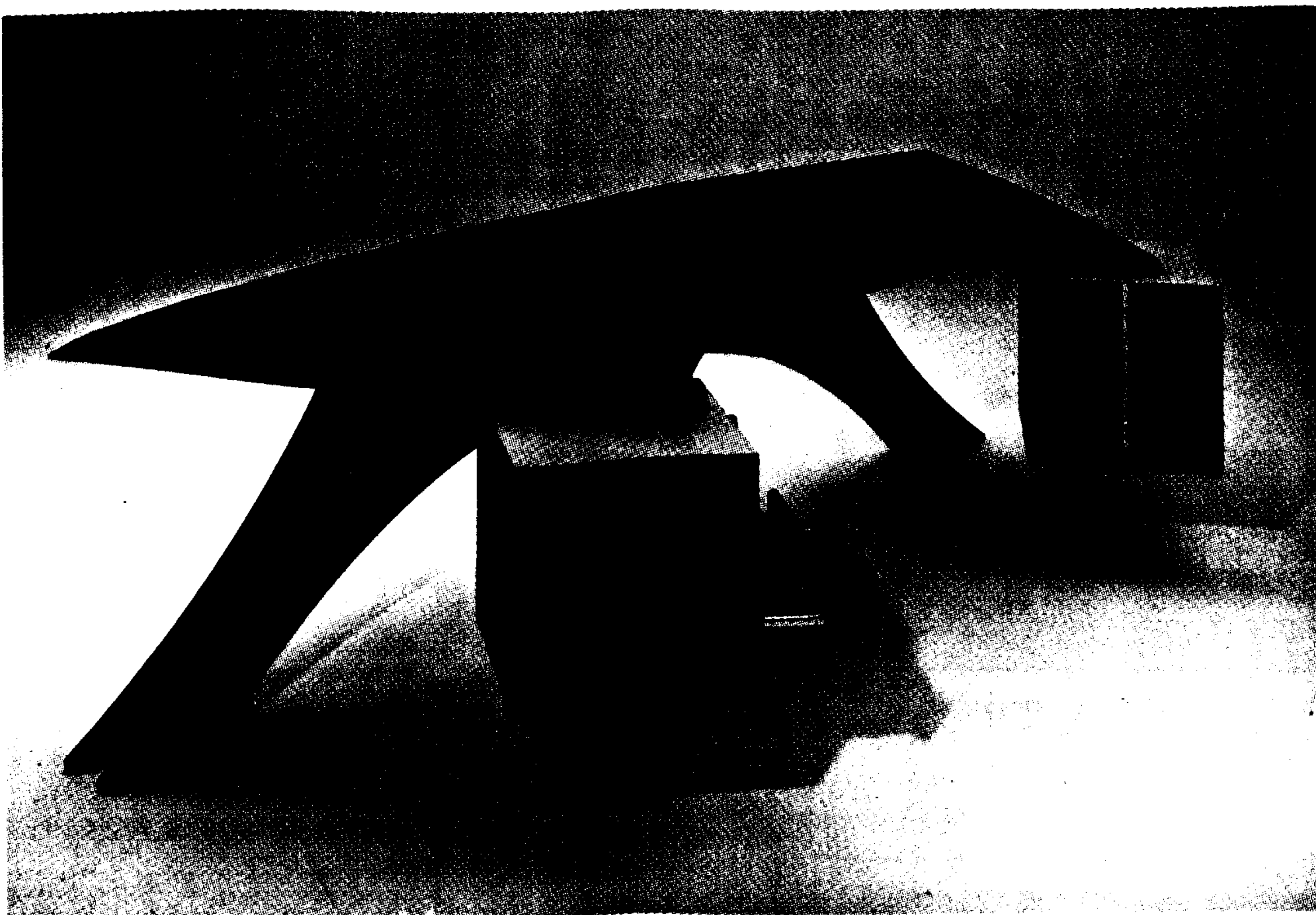
Geopend: Maandag t/m vrijdag 10.00-18.00 uur, zaterdag 9.00-17.00 uur. Koopavond tot 21.00

AHA Studio 2: 'Humor voor ons heel belangrijk'

Functioneel design met speelse details

interieurontwerpers van Studio 2 uit Maastricht kteriseren zichzelf als 'rek praktisch ingestelde ens'. De kunst is volgens drietal Menno van Gulik, Mentzen en Sjef Eymael alleen een leuk ontwerp te en maar een doordacht inur te creëren waarin de achtgever zich thuis De experimentele meuin de toonzaal van hun roze geschilderde kantoor het Rondeel noemen zij ook 'excessen'.

kin hebben wij onze fantasie pel gegeven", zegt Sjef Eymael. oelt onder meer op een zwarte fel waaruit een goud glimmentisjok steekt. Of op de uitbunkleuren en exuberante vormen en spiegel waarin de invloeden de Italiaanse ontwerpersgroep phis, die vanaf 1981 onder leivan Ettore Sotsass het design w leven inblies, duidelijk heraar zijn. De ontwerpen voor bedrijfsleven en particulieren van deze experimenten afgeMeestal zijn zij eenvoudiger en strakker. De wensen van de zijn daarbij altijd het uitgangs-

● *Een bureau ontworpen door de AHA Studio 2.* Foto: GREGOR RAMAKERS

jaar geleden zijn wij in de oude rruimte van Rob en Menno de Nicolaasstraat in Maastricht ntwerpbedrijfje begonnen. Zij toen net klaar met hun opleivormgeving in metaal en stoffen aan de Academie. eerste opdracht, een keuken, van een restaurant in Valken. Dat beviel blijkbaar en al snel en wij ook winkels, kantoren staurants in als Teo's Dynasty ittard en Borsolino hoeden in terdam." In de periode had het al tevens een galerie in de htstraat waar zij om de drie nden complete interieurs tenstelden.

st het ontwerpen vindt ook de vaardiging van de kleine series ieurdelen en meubels binnen bedrijfje plaats. In de werks zijn dagelijks negen man onleiding van Rob en Menno met produktie bezig. Daar worden de rialen bewerkt, geschuurd, geten en gemonteerd. Sjef is met de coördinatie belast. Hij is ook de man die de contacten met de opdrachtgevers onderhoudt. Daaronder vallen zowel particulieren die een kast willen bestellen als bedrijven met de opdracht voor een complete inrichting.

„Het basisontwerp wordt altijd in overleg met de klant gemaakt", vertelt Sjef. „Die heeft vaak voor 90 procent al bepaald hoe het interieur eruit moet zien. Samen bepalen wij welke materialen, kleuren en afmetingen er gebruikt worden. Natuurlijk proberen je de opdrachtgever altijd warm te maken voor je eigen ideeën maar het heeft geen zin om op je strepen te staan. AHA Studio 2 is een commercieel bedrijf en met een halstarrige houding jaag je klanten de deur uit."

Toch lukt het de drie ontwerpers telkens weer het doorsnee-ontwerp te vermijden en duidelijk hun eigen stempel op de meubels te drukken. Elk stuk dat het pand verlaat is uniek. „Het is een enorme uitdaging om de tien procent bewegingsvrijheid die wij als ontwerpers krijgen zoveel mogelijk uit te buiten. Om binnen die kleine marge onze eigen originaliteit en identiteit te bewaren", zegt Meno.

Dat geldt ook voor de onderlinge samenwerking. „Wij hebben alle drie een eigen stijl. Zelf houd ik wel van gecapitonneerde meubels, van speelsheid. Bij Menno staat de functionaliteit bovenaan terwijl Rob graag elementen van het Bauhaus en Art Deco gebruikt", vertelt Sjef Eymael.

Gezamenlijk streven zij telkens naar een eenheid waarbinnen ieder zijn artistieke ei kwijt kan. De combinatie van functionaliteit en speelsheid typeert het AHA-design. Daarin speelt materiaalgebruik een grote rol. De vormgevers verwerken voor de detaillering van hun creaties de allernieuwste kunststoffen zoals MDF, een geperste vezelplaat die op diverse manieren te bewerken is. Ook de doorzichtige laminaten van de Italiaanse firma Abet Laminati worden veelvuldig door de Maastrichtse ontwerpers gebruikt. De schijnbaar driedimensionale patronen op deze laminaten zijn door Memphisleden als Michele de Lucchi en Ettore Sottsass ontworpen.

Ook contrasten, en kleine grapjes zijn belangrijk voor 'het gezicht' van de meubelen. „Humor in het werk is voor ons heel belangrijk", zegt Sjef Eymael. „Een kast kan er bij ons van buiten heel serieus uitzien maar als de laatjes opengaan is het interieur knalrood. Gekke handvatten en deurknoppen bij een strak, functioneel ontwerp is kenmerkend voor de AHA-Erlebnis", lacht hij.

Catharien Romijn

Fraai instructief snijbloemenboek

Op het gebied van kamerplanten bestaan er tientallen boeken. Maar het aantal boeken over snijbloemen is maar klein. Pas verschenen is een nieuw snijbloemenboek, waarin vrijwel álle snijbloemen die via de Aalsmeerse veiling hun weg naar bloemenwinkels of -stalletjes vinden.

Dat zijn er wel honderden! Auteur Coen Gelein rangschikte ze allemaal in alfabetische volgorde, waarbij hij uitging van de wetenschappelijke benamingen. Maar daarbij zijn gelukkig wel steeds de gangbare Nederlandse namen genoemd. Met vermelding van het land van oorsprong, beschrijvingen, bloemkleuren, het juiste tijdstip van snijden en de houdbaarheid. Dat alles ook nog in het Frans, Duits en Engels, met de in deze talen gebruikelijke namen.

Bij elke 'produktgroep' is op een overzichtspagina een doorsnede van het assortiment afgebeeld. Alles in goede foto's, waarop bloem en blad duidelijk uitkomen. Dat helpt iemand die op zoek is naar de naam van een bloem goed op weg.

Het boek omvat ruim 200 pagina's. Daarin zijn heel veel 'nieuwe bloemen' opgenomen die ons de laatste jaren met hun komst hebben verrast: witte kant of akkerscherm, Italiaanse aronskelk, wasplant, trommelstok, speldenkussen, dille, staartstatice en kogelamarant. Ook worden enkele vormen van snijgroen vermeld. Gelein heeft zowel voor de kweker als voor de consument waardevolle tips in zijn boek verwerkt. Een voorbeeld daarvan is de waarschuwing dat je mimosa nooit in metalen emmers of vazen moet zetten. Ten aanzien van de naamgeving heeft hij de nieuwste nomenclatuur gevolgd; wie bijv. gewend is 'boerenwormkruid' onder Tanacetum te zoeken, moet in dit boek bij Chrysantheum vulgare kijken. Dat is even wennen.

Het boek kost ƒ 25,-, is te koop bij de VBA in Aalsmeer, of schriftelijk bij VBA, afd. PR, Postbus 1000, 1430 BA Aalsmeer.

Ontwerp van Landbouwuniversiteit Wageningen

Nieuw systeem voor uitkap regenwoud

De Landbouwuniversiteit Wageningen heeft een systeem ontworpen voor een verantwoorde houtwinning in het tropisch regenwoud. Dat gebeurde via een vanaf 1975 in Suriname lopend onderzoek. Ir. J. Hendrison, die daar van 1981 tot 1984 aan heeft meegewerkt, is nu gepromoveerd op een proefschrift over schadebeperkende houtoogst in het beheer van dit tropisch regenbos. Een van zijn conclusies is, dat een boycot van hardhout het regenwoud niet kan beschermen maar een goed oogstsysteem wel.

De verontrusting over de wereldwijde exploitatie en degradatie van tropische regenwouden heeft geleid tot een spanningsveld tussen nationale overheden, houthandel en houtindustrie enerzijds en wetenschappers en milieu-organisaties anderzijds.

Een aantal kwetsbare tropische regenbossen en wouden moet inderdaad als natuurreservaat worden behandeld, vindt Hendrison. Andere kunnen duurzame leveranciers van hout en andere produkten worden, mits de oogst verstandig plaatsvindt.

Volgens hem heeft een boycot van tropisch hardhout op de Europese markt niet het beoogde effect om verdere ontbossing en achteruitgang van bos tegen te gaan. Zo'n drastische maatregel treft vaak juist de arme regenwoudlanden omdat deze de deviezen hard nodig hebben. Een betere oplossing is daarom de regenwoudlanden ervan te overtuigen, dat ze met oog op de toekomst zuinig op hun bos moeten zijn.

Met het door hem ontworpen kappen beheerssysteem is dat mogelijk. Het komt erop neer, dat voor de uitkap een omlooptijd van twintig tot vijfentwintig jaar wordt gehanteerd. Daarbij wordt steeds slechts tien tot vijftien procent van de kaprijpe bomen weggehaald ofwel tien tot vijftien per hectare.

De berijding door sleepmachines wordt beperkt tot een vast net van hooggelegen paden. Zijpaden, nodig om een boom op het sleeppad te brengen, worden maar één keer gebruikt en gekapte bomen worden met een lier naar de zijpaden getrokken. Het vellen wordt zo georganiseerd, dat de boom tijdens de val zo weinig mogelijk schade aanricht.

Vergeleken met het conventionele systeem wordt de totale schade aan het bos zo met bijna de helft beperkt.

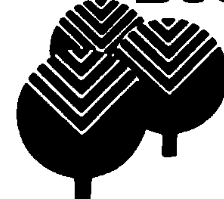
Houtoogst volgens deze opzet is gebaseerd op planning en voorbereiding, werkorganisatie en aangepaste oogsttechnieken. De marktwaardige houtsoorten worden tevoren voor honderd procent geïnventariseerd.

Met die gegevens worden kaarten voor de kap- en uitsleepploegen samengesteld en worden volgorde en velrichting van de te oogsten bomen aangegeven. De houtoogst kan zo een jaar tevoren in detail worden gepland, aldus dr. Hendrison.

Door de kapintensiteit tot dertig kubieke meter per hectare te beperken blijven de ecologische functies van het bos behouden. Per oogstcyclus van een kwart eeuw vermindert die voorraad met drie procent maar tegelijkertijd zorgt de regen ook voor aanvulling. Hoeveel dat is moet nog worden onderzocht.

(ADVERTENTIE)

Boosten Parket Hoensbroek

Showroom open van 10.00 - 18.00 uur. Donderdag koopavond. Dinsdag gesloten.
- Alle soorten parket en reparaties
- Brede eiken planken, geborsteld
- Lamett en andere kunststofvloeren
- Overschuren of borstelen van bestaande vloeren
- Leveringsvoorwaarden van de Consumentenbond

MET 5 JAAR GARANTIE.

Weustenraedtstraat 45, Hoensbroek: vanaf Akerstraat, Kouvenderstraat in, 1e weg rechts, dan 1e weg links. 045-214395

Nabeschouwing

Eind vorig jaar besloot Jos Frusch, kunstredacteur van deze krant, een huis te laten bouwen. Op deze pagina kunt u lezen hoe de bouw verloopt en welke hindernissen daarbij zoal genomen moeten worden. Dit tot lering en vermaak van al diegenen, die ooit in dezelfde situatie hebben verkeerd of hetzelfde van plan zijn. Vandaag de veertiende en laatste aflevering in deze serie.

Moe maar voldaan, of liever: hondsmoe maar volmaakt gelukkig. Het is donderdagavond 20 december om kwart over elf, de eerste dag in ons nieuwe huis. In mijn nog kale werkkamer – zonder gordijnen, boeken of andere persoonlijke bezittingen, maar met rekken en een bureau – tik ik mijn laatste Bouwkunst. Met gemengde gevoelens en eigenlijk zonder echte inspiratie probeer ik mijn gedachten te ordenen. De ongewende lichamelijke arbeid van de laatste dagen, variërend van boren en zagen via sjouwen en rennen tot regelen, bellen en (vooral) betalen heeft ook mijn geestelijke veerkracht aangetast. Ik voel mij net als tijdens de slotavond van het Wereld Muziek Concours, na vier weken dagelijks (overdag én 's avonds) werken. En de sensatie dat je voortaan in dit nu nog vreemde huis zult wonen is er nog lang niet. Ik heb eerder het gevoel van de eerste vakantiedag in een of ander appartement, waar je het best wel aardig vindt, maar nog niet echt kunt wennen.

Hoe het ook zij, we zitten vóór Kerstmis in ons nieuwe onderkomen en daar is het ons van begin af aan om te doen geweest. De laatste paar dagen is nog ontzettend veel gebeurd: niet alleen wat betreft de afwerking van het huis, die toch nog veel meer tijd in beslag nam dan we vorige week gedacht hadden – en die eigenlijk tot de tweede oplevering over drie maanden zijn sporen zal nalaten – maar ook wat betreft de eigenlijke verhuizing. We hebben bijna al onze spullen in huis, de planten en de boeken uitgezonderd. Zonder de welwillende medewerking van familieleden en vrienden zouden wij dit immense karwei nooit hebben kunnen klaren. En een nieuw huis zonder je eigen vertrouwde spullen heeft al helemaal iets onwerkelijks. Als de kerstboom, die nu nog buiten op zijn beurt ligt te wachten, eenmaal is geplaatst zal het er allemaal nog gezelliger gaan uitzien.

Wanneer ik op dit late uur de afgelopen maanden overzie dan kan ik niet anders zeggen dan dat het is meegevallen. Al besef ik dat dit best wel eens een sprekend voorbeeld van geschiedenisvervalsing zou kunnen zijn. En bovendien, achteraf praten is natuurlijk gemakkelijk. Want op die momenten, dat er geen hond op het bouwterrein te bespeuren viel, de PTT voor de vijfendertigste keer moest worden gebeld, de aannemer klaagde over overmacht en de sleuf voor de zesde keer open lag, dacht ik er beslist anders over. Maar al die ervaringen zou ik voor geen geld hebben willen missen, vooral omdat ik anders tegen mensen ben gaan aankijken. Tegen vaklui bij voorbeeld die met grote liefde en toewijding hun werk doen, tegen de aannemer, die ik steeds meer ben gaan beklagen om zijn verschrikkelijke baan, maar ook tegen bureaucraten en ambtenaren, die soms nog erger zijn dan al gedacht. Ik kan het niet laten in dit laatste verband de arrogante keurmeester te noemen, die eind vorige week het gas kwam keuren, maar al snel onverrichterzake én nukkig het pand verliet, o.a. omdat ik zijn vraag niet kon beantwoorden welke pijp er was gemonteerd als afvoer van de gasketel naar de schoorsteen. Het zal wel met carrièremaken in verband hebben gestaan...

Alles bij elkaar ben ik dolblij dat alles achter de rug is. Per slot van rekening komt de drukte rond de bouw bij je normale werk. En dat geldt voor mijn vrouw net zozeer als voor mij. Maar zij had geen last van de 'dead-line' van deze column, die steeds meer als een dreiging boven mijn hoofd ging hangen. Al moet ik eerlijkheidshalve bekennen, dat ik dit tweewekelijks stukje, waarmee een overigens best aardige collega mij op een onbewaakt ogenblik maanden geleden heeft opgezadeld, met zeer veel plezier geschreven heb. Omdat je steeds opnieuw gedwongen wordt een korte periode te overzien, blijf je bovendien beter bij de les en kun je alerter reageren als zaken anders dreigen te lopen als vooraf gepland.

Rest mij alleen nog maar de hoofd- en bijrolspelers, die, ongewild wellicht, in deze 'bouwkunst'-serie voor het voetlicht werden geplaatst, mijn dank te betuigen. Voor de metselaars, timmerlui, schilders, voegers, stucadoors, elektriciens, loodgieters en noem maar op, die hun rol hebben gespeeld in deze verhalen heb ik respect gekregen, ook al zal dat niet altijd duidelijk zijn geworden. En dat geldt in de allereerste plaats voor de aannemer, die ik bij iedereen zal aanbevelen. Vooral ook omdat hij zo vriendelijk is geweest enkele dagen geleden een hardstenen brievenbus te plaatsen. Ik wist wel dat je op hem kon bouwen!

● *De laatste 'loodjes' aan materiaal en gereedschap worden opgeruimd om plaats te maken voor nieuwe stoffering, meubilair en deze provisorisch 'aangeklede' kerstboom.* Foto: PETER ROOZEN

Limburgs Dagblad
woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966

Voor méér resultaat

Postbus 3100, 6401 DP Heerlen, Fax 045-739364

Onroerend goed te huur gevraagd

Te huur gevraagd: HUIZEN en appartementen, gestoffeerd en/of gedeeltelijk gemeubileerd in Z.-Limburg. Voor meer informatie kun u kontakt opnemen met Dhr. H. Goldsmid. Tel. 04493-7342. Adres: USMC The Netherlands Attn. Housing Division Borgerweg 10, 6365 CW Schinnen.

Jong echtpaar zoekt zelfstandige WOONRUIMTE omgev. Sittard/Nuth, per 15-1-'91. Tel. 02503-34266.

Te h. gevr. in HEERLEN of nabije omg.: zelfst. woonr./kamer m. keukenblok, douche en wc. Tel. 08857-1248 of 08851-1631.

Echtp. zond. kind. zoekt vrijst. WOONHUIS met tuin, omg. Vijlen/Epen of Valkenburg. Br.o.nr. B-6620 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Onroerend goed te huur aangeboden

VERHUIZEN??? Doe-het-zelf. Te huur bestel- en vrachtwagen (hydr. laadlift). Ook ruime keuze in personenauto's, 9 pers. busjes en campers. Bastiaans, Auto-Rent, Heerlen, Spoorsingel 50. Tel. 045-724141.

Nieuw compl. gemeub. gestoff. APPARTEMENT te huur, incl. gas/water/licht ƒ 850,- p. mnd. Tel. 045-244240 of 241592.

Ter overname aangeb. goedlopend CAFÉ met friture. Tel. 04747-2992.

Gezellig CAFÉ met ruime bovenwoning, in Kerkrade-Centr. Brouwerij-vrij. Br.o. nr. B-6496 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur 1-pers. app. in villa nabij station VALKENBURG. Tel. 04406-12491, na 18.00 uur 13346.

WYLRE, gemeubeubileerd woonhuis te huur. Tel. 04450-2892.

Te h. woonhuis met tuin. Geleg. Dorpstr. 46, SPAUBEEK. Te bevr. 04451-1271.

Te huur luxe woonh. WALEM-Schin op Geul. Tel. 04459-1237.

VALKENBURG mooi ruim 2-pers. gem. app. Cremerstr. 4.

Te huur: prachtig gelegen appartementen op de Heesberg, 4/5 kmrs. flats, voorz. van c.v. ged. gerenov. gunstig gel. t.o.v. het centr. van HEERLEN, v.a. ƒ 600,- p. mnd. (excl. serv. kosten) Inl. De Boer Den Hartog Hooft B.V. Tel. 020-465301 (tussen 9.00 en 12.00 uur.)

Te huur mooi APPARTEMENT Sunplein 30 te Landgraaf. 3 slpkrs, woonk. keuk. Huurpr. ƒ 700,- 045-229915.

Te huur prachtstand GELEEN-Zuid, groot vrijstaand woonhuis, hoog afwerkingsniveau. Ind.: woonk. plusm. 51m2, grote keuken, eiken inr. groot mooi sout. plusm. 50m2 met aparte ingang straat. 3 slpkmrs. grote badk. grote zolder, 2 ruime sep. gar. Huurpr. voor het totaal ƒ 1.750,- p.m. 046-743950. Ook te koop.

Luxe WONING te huur gel. te Chevremont. Huurpr. ƒ 750,- incl. servicekosten. Huursubs. mog. Tel. 045-459543.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past.Vonckenstr.44 Geleen 046-742550
Geen Verkoop! Geen kosten

Hypotheeknieuws
Met behulp van onze hypotheekcomputers kunnen binnen enkele minuten Uw gegevens verwerkt worden in een uitgebreide kosteloze en vrijblijvende hypotheekberekening. Bel 045-712255 of 's avonds en weekend 045-440731. Hypotheekadviseur J. Wetsels.
Stienstra Hypothekenservice

*** * * * Huizen gevraagd * * * ***
Voor diverse cliënten zoeken wij woningen, bungalow's en landhuizen in alle prijsklassen in de regio Heerlen.

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen • Telefoon: 045 - 741616
Van de Pas, de makelaar van de koper!

*** * * Een spoedtaxatie? * * ***
van de Pas zorgt ervoor, binnen 24 uur. Even bellen dus.

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen • Telefoon: 045 - 741616
Van de Pas, de makelaar van de koper!

VIJGEN
ONROEREND GOED - BEDRIJFSONROEREND GOED
AANKOOP - VERKOOP - VERHUUR - BEMIDDELING
J.W. VIJGEN St. Franciscusweg 16 6417 BD Heerlen
Telefoon: 045 - 711617 Telefax: 045 - 742388

KLIMMEN, Putweg 16; halfvrijst. woonhuis, 3 slpks., op 1100 m2 grond, waarop nog een extra appartement met woonk., 2 slpks., keuken en badk., prijs ƒ 215.000,-k.k.
HOENSBROEK, Nieuwstr. 142; zeer ruim halfvrijstaand woonhuis, 5 slpks., prijs ƒ 179.000,-k.k.
LANDGRAAF, Hereweg 166; een in perfecte staat verk. tussen-gebouwd woonhuis op 375 m2 grond met garage. In dit pand is alles nieuw. U moet het beslist zien! prijs ƒ 139.000,-k.k.
HEERLEN, Kissel 29, tussengel. woonhuis met 5 ruime slpks. op 450 m2 grond, prijs ƒ 125.000,-k.k.
Hofstraat 36, halfvrijstaand mooi woonh., 3/4 slaapk. grote tuin, nieuwe keuken, parketvloer, garage, prijs ƒ 159.000,-
Plein Luxemburg 2 drive-in woning, 3 slpks. grote tuin, prijs ƒ 86.000,-k.k.
DOENRADE, Zwarte Graaf 56; fantastisch mooi vrijstaand herenhuis, 3/5 slkps., woonkamer 55 m2, grond 660 m2, grote eetkeuken, prijs ƒ 239.000,-k.k.
SIMPELVELD vacantie-bungalow 3 slpks. op 700 m2 grond prijs ƒ 79.000,-k.k.
MARGRATEN, het mooiste landhuis van het dorp, de mooiste waard van binnen te zien. Binnenhuis-architectuur prijs ƒ 339.000,- k.k.
BRUNSSUM, Heggerank 2, perfect onderh.toestand, 4 slpks., alu. ramen, thermopane, prijs ƒ 173.000,- k.k.
KERKRADE, Maria Gorettiestr. 156, ruime in uitst. staat verkerende bungalow, 4 slpks., ruime garage/kelder, prijs ƒ 270.000,- k.k.
EYGELSHOVEN Pr. Alexanderstr. 64, halfvrijst. woonhuis, 3 slpks., garage, prijs ƒ 139.000 k.k.
WIJ WENSEN U PRETTIGE KERSTDAGEN EN EEN VOORSPOEDIG 1991.

Huis kopen of verkopen?
Vijgen vragen! ☎ 045 - 71 16 17

Voor directe uitgifte beschikbaar:
Een groot bouwterrein
gelegen aan de dorpsrand van Berg en Terblijt op een afstand van 5 km. van Maastricht. Oppervlakte ca. 720m2. Op de kavel kan een vrijstaand of geschakeld woonhuis worden gebouwd. Prijs: ƒ 80.000,- excl. B.T.W. Voor inlichtigen: 04406-18282, tst. 283.

LANDGRAAF
Riant landhuis,
met garage en mooie aangelegde tuin, 84m2 kelder, fraaie living m. plavuizen en open haard, grote open keuk., 4 slpk. luxe badkamer en toilet. Uitstekend gelsol. Inh. 1.180m3. Koopprijs ƒ 378.000,- k.k. van particulier. Tel. 045-315824.

Het nieuwe huizenmagazine is er weer!
Boordevol informatie over wonen in Zuid-Limburg. Zowel bestaande woningen als nieuwbouw. Nummer 190, uitgave december 1990/januari 1991
Bel voor gratis toezending
Stienstra Makelaardij B.V.
Tel. 045-712255 of 043-252933

Brunssum, Schubertstraat
Te koop 2 vrijst. landhuizen rustig gelegen nabij centrum optimaal geïsol., hardh. kozijnen. Indeling: souterain: garage, waskelder, hobbyr., hal, beg.grond: hal, w.c., woonk., keuken, 1e verd.: 3 slpk., badk. met douche bad en toilet. Prijzen v.a. ƒ 252.000,- incl. BTW v.o.n. Info: Graus B.V. Tel. 045-252623 b.g.g. 04492-4448.

Hoensbroek
Te k. mod.e semibungalow op 1360 m2 grond a.d. Slot Harenlaan, ind. hal, woonk., mod. keuken met alle comfort. 2/3 slaapk., dubb. garage en berging, aangel. tuin m. grote vijver. Vr.pr. ƒ 365.00,- k.k. Inl. 045-228487.

Kerkrade-Holz, Abtenlaan 52
Riant vrijstaand herenhuis onder fraaie architektuur m. mooi aangelegde tuin, groots van opzet (ook geschikt v. representatieve kantoor- of praktijkruimte), goede staat van onderhoud, C.V./gas, woonopp. 300 m2, inh. 1.250 m3, perceelopp. 1.045 m2, ruime garage, m. tuink., 2 leefr., veranda, terras, 5 slaapk., bad, 2e wc, aparte keuken, 2 kelders, 2 mansarde. Prijs ƒ 345.000,- k.k.
☎ 045-242325, na 18.00 uur

Bouwgrond Maastricht
Nog één bouwkavel aan de Tongerseweg. Opp. ca. 680 m2. Pr. ƒ 87.500,- v.o.n.
Laatste twee bouwkavels in Scharn-Heer a/d Bergerstraat, opp. ca. 550 m2, prijs ƒ 89.000,- v.o.n.
Inl. Grouwels/Daelmans B.V.
Tel. 043-254565 b.g.g. 043-641321.

Uw huis verkopen met behulp van de
echte makelaar
Bel de onroerend goed lijn
046 - 750 000 !
Peters & Partners Geleen
Geen verkoop -Geen kosten

Maastricht
Halfvrijst. ouder woonhuis, met berging en tuin. Ind.: beg.gr.: gang, voor- en achterkamer, keuken, douche en toilet, serre. Verd.: 2 slaapk., berging en toilet. Vaste trap naar zolder. Pand niet te worden gemoderniseerd. Prijs slechts ƒ 80.000,- k.k.

LIVAC bv
Akerstraat Nrd 11, Brunssum. 045-220550.

Kerkrade-Centr
Halfvrijst. groot woonhuis, prima staat van onderhoud. Zij-opgang met tuin. Indel.: Entree-hal, woonkamer met parket ca 32 m2, keuken, inpandige berging, 1e verd. 2 grote slpks., badk., 2e verd. vaste trap, 2 slpks, gr. zolder
pr. ƒ 134.000,-k.k.
Inl. tel. 045-455810.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Hypotheek Centrale
Voor ambtenaren en hogere beroepen. Rente va. 8,8%. Spaarhyp. v.a. 9,5%. Ook hypotheken tot 130% e.w. Tel. 077-519775.

Te koop
rustig gelegen halfvrijst. woonhuis in
Hulsberg
Indeling: kamer 53m2 "incl. uitbouw", gr. keuk., hal, 4 slpkrs, 2e toilet, badkamer en mooie tuin
Vr.pr. ƒ 184.000,-k.k.
Tel. 04405-2795.

Te koop op goede lokatie in GELEEN zeer gr. herenhuis. Vrijst. met ruime woning en gr. parking. Op korte termijn te aanv. Moet gezien worden. ƒ 235.000,- k.k. Br.o. nr. B-6550, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te k. GEVRAAGD oudere woning, evt. met achterstallig onderhoud of met brandschade. Snelle afwikkeling. Tel. 045-419764.

MAASTRICHT: President Rooseveldlaan. Flat b.g., living plm. 40m2, 2 slaapk., badk., toilet, keuken en bijkeuken, balkon, rolluiken, berging en souterrain. Pr. ƒ 117.000,- k.k. Tel. 04407-1786.

WOONHUIS verkopen??? Geen makelaarskosten, Gratis taxatie. Netto prijsgarantie. Bel vrijblijvend Wijman & Partners 045-728671.

Te k. gevraagd APPARTEMENT te Brunssum, i.g.st., v. alleenst. dame, pr. tot ƒ 87.000,-. Br.o.nr. B-6732, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te k.a. klein perceel BOS (18 are) te Schinveld. Te bevragen 09-3287687379.

HOENSBROEK, Nieuwstr. benedenwoning m. grote garage en tuin, woonk. met keuken, 45 m2 luxe afgewerkt, ƒ 89.000,- k.k. Wijman & Partners 045-728671.

TUDDERN te k. vrijst. landhuis, voll. onderkelderd. Met vloerverwarming en kachelloven en studio op zolderetage. Klaar jan. 1991. Pr. n.o.t.k. Inl. 09-49-2456-1569.

ELSLOO Op de Dries 60. Vrijst. uniek geleg. bungalow op 2260m2 grond met paardeweide. Ind.: 56m2 woonk. m. open haard, 3 slpk. perf. ligging, perf. pand ƒ 349.000,-k.k. Tel. 046-742550 Jos Storms O.G.

BOCHOLTZ, Paumstr. Halfvrijst. huis met garage en tuin. Inhoud: 3 slaapk., 2 toiletten, 2 badk., zolder met vaste trap en eiken keuken met complete apparatuur, ƒ 139.000,- k.k. Wijman & Partners Vastgoed. 045-728671.

GELEEN, Ketelslagersdreef 41, te k. mooie tussenwoning met voor- en achtertuin in wijk Dassenkuil. Ind.: hal, woonk. met open keuken, toilet, aparte berging. Verd.: 3 slpks., badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar 2e verd. Ruime zolder met mogelijkh. voor slaapk., gas C.V. Grondopp. ca. 135 m2. Vr.pr. ƒ 130.000,- k.k. Met mogelijkh. tot overdraagbare subsidie. Inl. 046-754541.

GELEEN. Hoekappartement met 2 slpk., doorzonwoonk. met tegelvl., keuken, 2 balkons, kelderberging en eigen entree (portiekappartement). Pr. ƒ 75.000,- k.k. Mak. kant. Rob Dassen b.v. Tel. 046-375757.

Te k.a. PERCEEL (87 are) te Heerlerheide/Ganzeweide aan de nieuwe weg Heerlen/Hoensbroek, te bevragen 09-3287687379.

HOLTUM, Paalweg 5, fraai en rustig gelegen vrijst. ouder woonh., bwj. '28, met gr. tuin. Vr.pr. ƒ 159.000,- k.k. Tel. 04498-58465.

Halfvrijst. WOONHUIS m. gar., vr.pr. ƒ 164.000,- k.k. Spijaans Kentje 10, Nieuwenhagen. Afspraak 16.00-17.00 uur 045-320345.

Te k. woonh. te NUTH met gar., hobbyruimte en ruime tuin. Ind; woonk., open eik. keuk., 3 slpkmrs., mod. badk., i.z.g.st vr.pr ƒ 139.000,-. Aanv.i.o. Tel. 045-244738.

HALFVRIJST. won. te k. Grachtstr. 31 Schin op Geul, tel. 04459-1595.

SITTARD, Hillenraedtstr. 6, mooi vrijst. woonh. ('75), met keuken, bijkeuken en gar. Perc.opp. 4 are. Vr.pr. ƒ 198.000,- k.k. Tel. 04498-58465.

Te koop SPAUBEEK Vinkenstr. Halfvrijst. woonhuis gel. aan woonerf. Ind.: woonkamer parket 48 m2, mod. aanbouwkeuken incl. app., badk. met ligb. en 2e toilet, 3 slaapk., grote tuin. Aanv. i.o. Prijs ƒ 198.500,-. 04493-1066.

TREEBEEK-Brunssum, halfvrijst. woonh., rust. ligging, tuinberg., carport, terras, kelder, woonk., keuken, 3 slaapk., badk., zolder. C.V., nw. kozijnen, dubbel glas, rolluiken, eiken plafond. Perc.opp. 255 m2. Vr. pr. ƒ 125.000,- k.k. Tel. 045-425221.

VOERENDAAL, Op de Beek 1, boerenhuis m. voortuin, c. v., 3 slpks., badk. met ligbad ƒ 85.000,- k.k. Bij 100% financ. netto mndlast ca. ƒ 550,-. Wijman & Partners. Tel. 045-728671.

EYGELSHOVEN Rimburgerweg 14 degel. vooroorlogs woonh. geh. onderkelderd met garage en tuin ruime woonk. 4 slpkrs, zolder, bad etc. ƒ 128.000,- k.k Inl. 045-315824.

OUD-GELEEN/ Knapenstr. 43. Heden open huis van 14-17 uur. Keurig halfvrijst. woonh. prima ligging m. garage, besloten tuin, 4 slpk., ruime zolder, woonk. 35m2 met parket, aanbouwk. Kom vandaag vrijblijvend kijken. ƒ 149.000,- k.k. Tel. 046-742550 Jos Storms O.G.

HOENSBROEK: Wilhelminastr. 151, rustig geleg. woonh. met tuin, 3 slpkmrs. zolder, kelder. ƒ 70.000,-k.k Jos Storms Geleen O.G. Geleen. Tel. 046-742550.

OIRSBEEK: Bungalow, schitterend gelegen op mooi perc. 1180m2, met o.a. woonk. met openhaard, woonkeuken, 4 slpk., badk. m. ligbad en bidet, inpandige garage (2 auto's) en kelders. Vraagprijs ƒ 310.000,- k.k. Mak. Kant. Rob Dassen. Tel. 046-375757.

SCHAESBERG. Veldstr. 17 halfvrijst. hoekp. met 52m2 winkelruimte, grote garage, besloten tuin, 3 slpkmrs. zolder, woonk. parketvl. aanbouwkeuk. ƒ 145.000,- k.k. Jos Storms O.G. Geleen Telefoon: 046-742550.

SIBBE/Bergstraat 58. Grote witte vrijstaande boerenwoning op 2670m2 grondperceel met garage ƒ 159.000,- k.k. Jos Storms O.G. Tel. 046-742550.

SITTARD: P. Verbeekstr. 7. Ruim rustig geleg. halfvrijst. woonh. m. tuinkamer, ruime woonk. (43m2) met grote gar., 4 slpk., kelder, nwe. cv, tuin (20mtr. diep) op Zuiden. Perfect pand ƒ 159.000,- k.k Jos Storms O.G. Geleen. Tel. 046-742550.

Bedrijfsruimte

Ter overname aangeb. goed lopend TIMMERBEDRIJF in omgeving Vaals. Met langlopende opdrachten en aanwijsbare goede bedrijfsresultaten, plm 350m2. Br.o.nr B6729 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te h. BEDRIJFSHAL 1000 m2, gesch. v. alle doeleinden, in midden Duitsland (voorm. DDR). Prijs in overleg. Tel. 046-748071.

Wegens ziekte te huur FRITURE/cafetaria omgeving Stein. Tel. 04406-41451.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen.... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Bouwen/Verbouwen

DAMOISEAUX Heerlen verkoopt en verhuurt meer dan u denkt! (Verhuur zonder borg). Tel. 045-411930.

Bouwmaterialen

Arnold Oprey
HEERLERBAAN 275
Zondag Open

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. 043-641044.

Kanteldeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industrie. Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

Kunststof, hardhouten en alu. RAMEN, gebr. Tel. 045-243736.

GRATIS af te halen goede aarde plm. 200 m3. Tel. 04493-3580.

Opruiming VLOERTEGELS 30x30 cm, 1e keus, marmer-look en kleur grijs, met 25% korting. Tegelhandel Janssen, De Hut 7, Gulpen. Tel. 04450-1970.

TE KOOP
De makelaar van Limburgse huize:
wenst opdrachtgevers, kopers van huizen, hypotheekrelaties en kollega's
PRETTIGE KERSTDAGEN EN EEN VOORSPOEDIG 1991

Wij kunnen U dit jaar tot en met 31-12 nog van dienst zijn.

Eysden	**Oost Maarland** Groot voormalig boerderijcomplex, luxe woonhuis, royale schuur. Perc. oppervl. 1240m2.	ƒ 400.000,– k.k.
Gulpen	**Rijckerveld** Halfvrijst. woonhuis met 3 slp.kmrs. en douche.	ƒ 119.000,– k.k.
Landgraaf	**Koempel** Goed gelegen halfvrijstaand hoekhuis met vrijstaande garage en tuin.	ƒ 138.000,– k.k.
Mechelen	**Dr. Janssenplein** Riant vrijst. woonhuis met 3 slp.kmrs. luxe badkamer en dubbele garage.	ƒ 265.000,– k.k.
	Schweiberg Fraai gerestaureerde vakwerkwoning met schuurtje en kl. tuin.	ƒ 265.000,– k.k.
	Schweiberg Ruime vakwerkboerderij met schuur en stallen ca. 7700 m2 grond.	ƒ 310.000,– k.k.
	Schweiberg Goed gerestaureerd dubbel woonhuis totaal 2695 m2 grond.	ƒ 315.000,– k.k.
Mheer	**Dulvenstraat** Vrijstaand woonhuis met royale - goed gelegen - tuin.	ƒ 210.000,– k.k.
Vijlen	**Pastorijweg** Goed onderhouden half vrijstaand woonhuis met tuin.	ƒ 118.000,– k.k.
Wijlre	**Past. Maessenstraat** Perfect gebouwd en onderhouden vrijst. woonhuis met garage. Perc. opppervl. 220m2.	ƒ 165.000,– k.k.

Bouwgrond

Wijlre	**Oppervl. 535 m2 met bouwvergunning voor vrijst. woonhuis. Fundamenten reeds klaar**	**ƒ 93.000,– v.o.n.**
Sippenaeken Blg.	**3 km. van Epen** Perceel bouwgr. ca. 1100 m2. Geschikt voor landhuis of bungalow.	**ƒ 60.000,–**
Landbouwgrond Eperheide	Nabij het Schweibergerbos, goed bereikbaar en onverpacht ± 14.000 m2 akkerbouw of weidegrond.	

Ons kantoor is ook op zaterdag geopend tussen 10.00 en 13.00 uur.
Maandag 24/12 en 31/12 is ons kantoor van 8.30 tot 14.00 uur geopend.

Ons kantoor is ook geopend op zaterdag van 10.00-13.00 uur
VONCKEN MERTENS
MAKELAARDIJ O.G ADVIESBURO VERZEKERINGEN
Rijksweg 9 Gulpen 04450 - 1724 / 1754

PEY-ECHT
Groot ouder vrijstaand woonhuis
Perc.oppervlakte 4545 m². Ind.: entree/hal, kelder, woonkamer, keuken, slaapkamer, badkamer met ligbad, toilet en v.w., apart toilet. 1e verd.: voorloop, 2 slaapkamers, zolderberging, c.v.-ruimte. Prijs op aanvraag.
Openingstijden: maandag t/m vrijdag 9.00-17.30 uur zaterdag 10.00-12.00 uur
HYPOTHEKEN EN VERZEKERINGEN MAKELAARDIJ ONROEREND GOED BEDIGD TAXATEUR
BIERMANS

Eine der 1. Adressen in Aachen
Wir sind **Spezialisten** für Planung — Einbau — Service!
Wir verkaufen Ihnen nicht einfach eine Küche
Wir planen mit Ihnen aus den Programmen der führenden deutschen Hersteller eine für Sie maßgeschneiderte **»Traumküche«**
Für die perfekte Installation und den perfekten Service »danach« verbürgen wir uns.
Die gute Küche
Inh. E. Fischer
Jülicher Str./Ecke Dennewartstr. · 5100 Aachen
Tel. 09-49-241/160 86

Steffanie & Philips kompleet
Roto · Hewi · Hormann · Festo · Lips · Altrex · Stanley · Nemef · Upat · Ami · Makita · Hoppe
hang-en sluitwerk en gereedschappen
Steffanie+Philips
Schipperswal 12 Roermond
Tel. 04750-17337

KUNSTSTOF en HARDHOUT
Wilhelm **Schmitz** GmbH
v.Siemens-Str. 6 Geilenkirchen Gewerbegebiet Tel. 0 2451/ 8069
Ramen Deuren Rolluiken Zonneschermen
Bel voor vrijblijvende prijsopgave: heer Meerten, tel. 045-322728

Riant wonen in Randwijc

Een statig stijlvol herenhu met eigentijds comfort

Op de best voorhanden zijnde lokatie in het Maastrichtse plan Randwijck bouwt Aannemersbedrijf Van Zandvoort BV uit Heerlen 8 statige, stijlvolle vrijstaande en halfvrijstaande herenhuizen. Woningen met een geheel eigen en voornaam karakter, comfortabel en betaalbaar dankzij de extra energiebesparende voorzieningen.

Nu al, in de realisatiefase, bruist Randwijck van de nodige activiteit. Diverse voorzieningen en faciliteiten en vooral ook de indeling van het plan geven deze Maastrichtse woonwijk een riant karakter. Met voortreffelijke woon- en leefomstandigheden vlakbij het centrum.

Stijl en karakter vinden we ook terug in het interieur. Onder meer met de royale L-vormige living en de bijkeuken. Op de verdieping zijn o.m. een apart tweede toilet, badkamer met ligbad en vaste wastafel en 3 slaapkamers, waarvan 1 ruime L-vormige. De zolder – waarop tegen een aantrekkelijke meerprijs een extra kamer kan worden gerealiseerd – is te bereiken via een vaste trap. De woning heeft verder een extra diepe garage.

Deze herenhuizen worden degelijk gebouwd en uitstekend afgewerkt met o.m. toepassing hardhout, extra isolatie met du glas in de gehele woning en e via warmteterugwinning, zeer energiezuinig luchtverwarming systeem met ingebouwde wa watervoorziening.

Koopprijs vanaf ƒ 258.730,– v.o

RUIJTER
makelaardij onroerend goed - sittard maastricht
6221 ED maastricht - wycker brugstraat 62 · tel 043

Denk dit jaar eens aan de kinderen van UNICEF

Open huis!
maandag 24 december a.s. tussen 14.00 en 16.00 uur
Neerbeek Langweide 3
Riant, luxueus landhuis met inpandige garage. Bouwjaar 1980. Totale oppervlakte 533 m2. Koopprijs: ƒ 295.000,– k.k.
Inl. **Peters & Partners B.V.**
046-750 000

'De makelaar in tevredenheid'

NEDU MAKELAARDIJ
beheer/verhuur o.g. • makelaardij • taxaties • hypotheken • assurantiën

TE KOOP

HEERLEN: 'Moderne woning met garage voor 't jonge paar!'
Ind. hal, keuken m. luxe inr., flinke woonk., berging, gar. m. mogelijkh. v. zolder, 3 slpk., ruime badk., zolder m. mogelijkh. voor 4e slpk./hobbykamer. Geïsoleerd, ged. dubbel beglaasd en roll. Bouwjr. 1985. Aanv. in overleg.
Mogelijke rijkspremie ƒ 10.500,-
Vraagprijs ƒ 115.000,-

HEERLEN/WELTEN: 'Knus halfvrijstaand woonhuis!'
Ind. kelder, hal, woonk., keuken, berging, 3 slaapkamers, badk., zolder. Ged. kunststof ramen/kozijnen m. dubb. begl. en roll. Aanv. in overleg.
Vraagprijs ƒ 119.000,-

HEERLEN/WELTEN: 'Moderne ruime woning in kindervriendelijke buurt!'
Ind. hal, zeer ruime woonk., open keuken m. gaskookplaat, ..., wasemkap, vaatwasmachine, ..., diepvries/koelkast, 3 slaapk. ... ligb., vw. en 2e toilet. ... overdekte parkeerplaats ... Geen bebouwing achter. Flinke achtertuin. Aanv. in overleg.
VERKOCHT
Mogelijk rijksbijdrage ƒ 5.000,-
Prijs ƒ 129.500,- k.k.

HEERLEN: 'Vrijstaande bungalow met achtertuin grenzend aan 't Aambos!'
Ind. gar., prov. kelder, hobby-ruimte, ruime hal, keuken m. mod. inr. L-vorm. woonk. (± 45 m²), 4 slaapkamers, 2 badk. Perc. opp. 854 m². Ged. dubbel beglaasd. Aanv. in overleg.
Vraagprijs ƒ 350.000,- k.k.

UBACHSBERG: 'Uitstekend gelegen, modern woonhuis!'
Ind. hal, ruime woonk., keuken, bijkeuken, 3 mooie slaapk., badk. m. ligb. en v.w., zolder. Bjr. 1981. Geïsoleerd en dubbel beglaasd. Prima staat v. onderh. Aanv. in overleg.
Vraagprijs ƒ 125.000,- k.k.

VALKENBURG/CENTRUM: 'Interessant beleggings-objekt!'
Ruim woonh. verdeeld in 3 app. Voll. gerenoveerd in 1980. Netto huuropbrengst ƒ 23.000,-.
Vraagprijs ƒ 182.500,- k.k.

VALKENBURG/CENTRUM: 'Winkel met ruim woonhuis!'
Ind. winkel (9.40 x 5.00 / 3.75) dagverblijf, woonk., slaapk., badk. m. ligb. v.w. en toilet, apart toilet, badk. m. ligb. en v.w. 1e en 2e verd. woonk. m. open keuken (8.20 x 4.80) zeer ruime slaapk. m. aansluitend dakterras (12.50 x 5.00) 2 slpks, berging. Aanv. in overleg. **Vraagprijs ƒ 182.500,- k.k.**

ECHT: 'Uitstekend gelegen herenhuis met garage en carpo
Ind. hal, woonk. (35 m²) ruime keu m. alle app., gar. (7 x 3), carport (8 2.8), 3 grote slaapkamers + ho ruimte/slaapk. (5 x 4), badk. m. lig vw. en 2e toilet, 2e verd. bereikb. vaste trap. Bjr. 1978. Ramen/kozij hardhout. Geïsoleerd en ged. dub beglaasd. Flinke achtertuin. Aanv. korte termijn.
Vraagprijs ƒ 189.000,-

Ons probleem: Veel kopers, te weinig panden! Dus wilt u uw huis oo snel en vakkundig verkopen, dan even bellen!!

Wij wensen u prettige feestdagen en een heel voorspoedig 1991!

SITTARD: 'In fijne woonbuurt ge gen ruime woning met inpandig garage!'
Ind. hal, gar., ruime hobby-c.q. slaap flinke woonk., open keuken m. app slaapkamers, badk. Aanv. in overle
Vraagprijs ƒ 98.00

GELEEN: 'Winkel/woonhuis rand centrum!'
Ind. 2 kelders, winkel (± 20 m²) drijfsruimte (± 60 m²), woon woon/eetkeuken, 2/3 slaapk., bad geh. pand voorz. v. rolluiken. Pand voor div. doeleinden geschikt. Aanv overleg.
Vraagprijs ƒ 139.500,- k.k.

NIEUWBOUW

HOENSBROEK: Nog slechts 3 ruim halfvrijst. herenh. m. gar. Uitstek werking. Aanv. direct. **Eenm. lastingvrije rijksbijdrage ƒ 6.500 Prijs ƒ 167.250**

Kantoor op zaterdag geopend van 9.00-13.00 uur.
Emmaplein 12 te 6411 JR Heerlen.
Telefoonnummer 045-711500.
Maandag t/m vrijdag van 9.00-17.30 uur.

Nederlandse meubeldesigner Rob Eckhardt noemt deze zitcreatie Three of a kind on the ... De zitbank bestaat uit stenen, een glasplaat en zachte kussens. Een staaltje van avantgar-..., zoals er in Keulen meer te zien zullen zijn.

Conclusie kwaliteitsonderzoek VWO:

Trappen matig, ladders redelijk

Er moet scherper worden gecontroleerd of ladders en trappen voldoen aan de eisen van de Warenwet. Bovendien moeten de huidige wettelijke voorschriften worden aangevuld. Zo is nog niet voorzien in eisen voor de duurzaamheid van het produkt. Dat schrijft de Stichting Vergelijkend Warenonderzoek (VWO) na een onderzoek naar de veiligheid en kwaliteit van elf huishoudtrappen en veertien ladders. De stichting keek onder andere of is voldaan aan een aantal belangrijke punten in het (Warenwet)Besluit Draagbaar Klimmaterieel, het BDK.

Het gros van de huishoudtrappen werd als matig beoordeeld. Geen van de bekeken trappen kwam verder dan een redelijke beoordeling. Over de ladders oordeelde de Stichting VWO gunstiger. De meerderheid van de ladders werd goed beoordeeld. Verwarrend voor de consument is dat de leverancier die vindt dat zijn trap of ladder voldoet aan het BDK, dit op zijn produkt mag vermelden en de ladder of trap vervolgens op de markt kan brengen. Voor de argeloze consument lijkt het daardoor dat de trap is goedgekeurd door de Inspectie Gezondheidsbescherming, de Keuringsdienst van Waren.

De Keuringsdienst had al in een onderzoek in 1988 geconcludeerd dat 60 procent van een door hen uitgevoerde steekproef niet voldeed. Nu komt de Stichting VWO ook weer een aantal trappen en ladders tegen die niet volledig aan de voorschriften voldoen.

De Stichting VWO pleit daarom voor scherpere overheidscontrole op korte termijn. Produkten die niet door de controle heenkomen moeten direct uit de handel worden genomen. Verder moet volgens de stichting in de wetgeving ook worden gelet op duurzaamheid van het produkt. Bovendien moet er een bepaling worden opgenomen over hulpstukken zoals stabilisatiebalken en ladderbankjes. Het Besluit voorziet volgens de Stichting VWO ten onrechte ook nog niet in voorschriften over de sterkte van de stijleinden en de weerstand tegen scheefzakken.

ACTIE ZUINIG STOKEN

Tabel van 9 december tot en met 15 december 1990

Bij een normaal jaarverbruik in m³ van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreefverbruik kost u:	en een totaal streefverbruik sinds 14 oktober 1990 (meterkaart kolom 4)
800	32	ƒ 16,00	195
900	36	ƒ 18,00	221
1000	40	ƒ 20,00	246
1100	44	ƒ 22,00	271
1200	48	ƒ 24,00	296
1300	52	ƒ 26,00	320
1400	56	ƒ 28,00	346
1500	60	ƒ 30,00	370
1600	64	ƒ 32,00	394
1700	68	ƒ 34,00	420
1800	72	ƒ 36,00	446
1900	76	ƒ 38,00	472
2000	80	ƒ 40,00	497
2200	88	ƒ 44,00	546
2400	96	ƒ 48,00	595
2600	104	ƒ 52,00	644
2800	112	ƒ 56,00	695
3000	120	ƒ 60,00	746
3300	132	ƒ 66,00	820
3600	144	ƒ 72,00	896
3900	156	ƒ 78,00	969
4200	168	ƒ 84,00	1044
4600	184	ƒ 92,00	1145
5000	201	ƒ 100,50	1248
5500	221	ƒ 110,50	1371
6000	241	ƒ 120,50	1497
6500	261	ƒ 130,50	1620

Tip: Zet de thermostaat een uur voor u naar bed gaat lager (tot 15 graden).

Zondag 27 januari open dag voor 'gewoon' publiek

Wereldwoondag Keulen is een tripje waard

...rootste meubelbeurs ter wereld vindt elk jaar in januari in ...en plaats. Het is een vakbeurs die echter (ook nu weer) ...t besloten met een dag voor de consument. Dat trekt be...ers uit vele landen, vooral ook uit Nederland, en zeker niet ... uit het zuiden of oosten. Zondag 27 januari 1991 is ieder...van harte welkom op de 'Wereldwoondag' in Keulen. Daar ...t u meer dan 1.500 stands met meubelen uit 30 landen, ...rbij ons land eveneens vertegenwoordigd is.

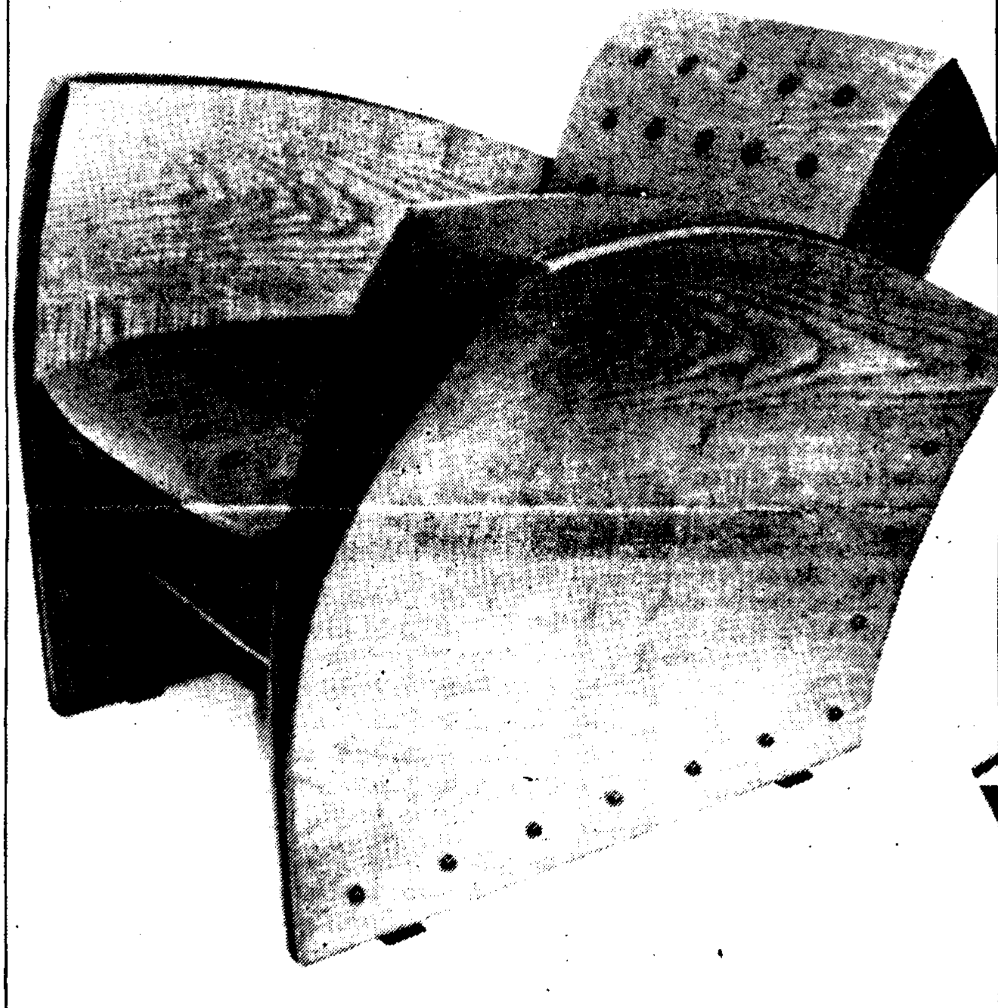
Aanbouwmeubelen, stijlmeubelen, woon- en slaapkamerinrichtingen, meeneemmeubelen, tafels en stoelen in alle soorten en maten, fauteuils en bankstellen, en 'designmeubelen'. Laatstgenoemde categorie mag zich in het grootste deel van Europa in een toenemende belangstelling verheugen. Er is op de beurs een speciaal Avantgarde Design Centrum ingericht dat maar liefst drie hallen met designmeubelen omvat. Niet alleen de Italianen zijn daardoor bekend geworden, ook Nederlandse ontwerpers genieten tegenwoordig een grote faam in Europa.

Design is de trend van de laatste vijf jaren, een trend die nog steeds aanhoudt. Strakke lijnen, simpele modellen zonder tierelantijnen, maar meubels die met zó veel creativiteit ontworpen zijn dat ze veel sfeer uitstralen en niet alleen een beeld van nuchtere functionaliteit bieden.

De Keulse meubelbeurs strekt zich uit over 14 hallen, samen de gigantische oppervlakte van 250.000 vierkante meter beslaand. Aan een dag kom je dus beslist te kort als je alles wilt zien. Maar in Keulen beschikken ze gelukkig over een computersysteem dat voor elke individuele bezoeker een route langs bepaalde stands kan uitstippelen. Je hoeft alleen maar te zeggen waarnaar je belangstelling uitgaat en binnen enkele seconden rolt de wandelroute uit de printer.

Lichte houtsoorten

De huidige woontrends treft de bezoeker uiteraard in Keulen aan. Wie een liefhebber van hout is vindt de belangrijkste trends: lichte houtsoorten in beuken, essen, kersen, noten, en naaldhoutsoorten als grenen en vuren. De vraag naar gelakte oppervlakken van kastdeuren (zowel bij woonmeubels als keukens) neemt hand over hand toe, waarbij zwart en wit favoriete tinten zijn.

● *Deze design-fauteuil 'Crust' is ontworpen door onze landgenoot Ron Arad en is gemaakt van gebogen houtdelen.*

Dat geldt vooral voor keukens.

Over keukens gesproken: vorig jaar was hal 14 helemaal gevuld met keukens, maar zo'n grootscheepse expositie treffen we op de beurs slechts eens per twee jaar aan. Dat wil niet zeggen dat u op de Keulse Wereldwoondag geen keukens tegenkomt, maar de bekende merken ontbreken deze keer.

Bij beklede meubelen is leer nog steeds erg in trek. Lederen bekledingen zijn vaak in de prachtigste kleuren uitgevoerd, van tere pastels tot sterk verzadigde tinten. Bij stoffen is een voorkeur voor steeds grotere dessins merkbaar, vaak fantasiepatronen die afgeleid zijn van bloemmotieven. Geometrische dessins zijn kennelijk over hun hoogtepunt heen. Vaak zie je ook dat bij banken en fauteuils unistoffen en gedessineerde types gecombineerd worden. Wat de vormgeving betreft kan de bezoeker opvallend veel a-symmetrische modellen tegenkomen.

Wie op zondag 27 januari de Wereldwoondag wil bezoeken, kan bij de Nederlands-Duitse Kamer van Koophandel in Den Haag (☏ 070 - 3614251) kaarten bestellen voor 12 gulden per persoon. Dat is goedkoper dan aan de kassa in Keulen, waar je 15 D-Mark moet betalen. De beurs is geopend van 9 tot 18 uur.

Bezoekers hoeven nooit meer in regen of sneeuw te wachten tot de deur opengaat.

Kant-en-klare luifel voor doe-het-zelver

Niet iedere woning heeft een portiek of een afdakje boven de voordeur. Het gros van de bezoekers moet dan ook doorgaans enkele tellen in regen of sneeuw wachten alvorens de voordeur opengaat. Handige doe-het-zelvers hebben dat euvel verholpen door zelf een meer f minder fraaie luifel te construeren.

Arkoo in Roermond brengt onder de naam 'Mirador' een luifel als bouwpakket op de markt. Bij uitstek toepasbaar boven voor- en achterdeuren, de entree van restaurant, café of dancing. Bovendien geschikt om te plaatsen boven etalages en vitrines en daardoor extra cachet geven aan de uitgestalde artikelen.

De constructie van deze luifel bestaat uit onderhoudsvrij aluminium met kunststof dak en zijpanelen en is leverbaar in alle kleuren. De standaardmaten zijn een diepte van 1.08 meter en een lengte tot drie meter. Tegen meerprijs ook leverbaar als maatwerk en met zonwerend materiaal.

Voor de montage behoeft men geen technisch geschoold vakman te zijn. Voor eenvoudige maar stevige ophanging is een boormachine en een steenboor voldoende.
De prijs varieert, afhankelijk van grootte en uitvoering, van ƒ 1.000 tot 1.400. Voor gedetailleerde informatie en verkooppunten: Arkoo in Roermond, ☏ 04750-30414.

Pottekijken kost energie

Tijdens het koken even in de pan kijken, of het met de inhoud allemaal wel goed gaat. Of om vooraf al even je neus te verwennen. Maar weet u dat 'pottekijken' energieverspilling is? Nog meer wordt verspild als u het deksel maar half, of met een flinke kier, op de pan legt, om overkoken te voorkomen.

Maar wie kookt volgens de regels en over automatisch werkende of goed regelbare warmtebronnen beschikt, hoeft daar niet bang voor te zijn. Als de brander of het elektrisch element nauwkeurig is ingesteld, blijft het (gesloten) deksel meestal liggen zonder te gaan klepperen.

Deksel

Wat elektrisch koken betreft zijn er over energieverspilling bij niet helemaal of helemaal niet afgedekte pannen cijfers bekend. Voor het laten trekken en koken van niet afgedekte anderhalve liter soep is 50 procent meer energie nodig dan wanneer het deksel half op de pan ligt. En koken zónder deksel vergt zelfs een driemaal zo groot stroomverbruik!

Dat is dus toch wel iets om deksels goed op te letten.

● *'Potje' gezien, dekseltje dicht.*

Eén subsidie voor hr-ketels

De subsidieregeling van het ministerie ven Economische Zaken voor verwarmingsketels met een hoog rendement (hr-ketels) en de subsdieregeling van het ministerie van VROM voor milieuvriendelijke verwarmingsketels worden samengesmeed. De nieuwe geïntegreerde regeling voor verwarmingstoestellen zal naar verwachting op 1 januari kunnen ingaan. Dat schrijft minister Alders (Milieu) in antwoord op vragen van Tweede-Kamerlid Willems (Groen Links), die had aangedrongen op één regeling.

Ketels met een hoog rendement verbruiken minder energie en daardoor komt minder kooldioxyde (CO_2) vrij, wat van belang is in verband met het broeikas-effect. Het ministerie van VROM subsidieert ketels die minder stikstofoxyden (NOX) uitstoten, omdat die minder verzuring veroorzaken.

Het verzoek van Willems om alleen die ketels te subsidiëren die een hoog rendement combineren met een lage NOX-uitstoot wordt niet gehonoreerd. De hr-ketel heeft slechts een beperkt marktaandeel en daarom is ook het subsidiëren van niet hr-ketels met een lage nox-uitstoot effectief.

De grote hr-ketels (meer dan 35kW en tot 660 kW) blijven in aanmerking komen voor subsidie en de bijdrage is hoger voor ketels met een lage NOX-uitstoot dan voor hr-ketels met een hoge NOX-uitstoot. Grote HR-ketels met een hoge NOX-uitstoot zullen tot eind volgend jaar in de bestaande bouw worden gesubsidieerd.

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 18 december 1990

De tendens van de afgelopen weken heeft zich ook deze week voortgezet. Steeds meer banken verhogen de rentetarieven van hypotheken voor korte rentevaste perioden. Dit i.v.m. de gestegen rente op de kapitaalmarkt. Voor de langere rentevaste perioden geldt dat de hypotheekaanbieders de ruimte, die er op de kapitaalmarkt is, nog steeds niet hebben benut om tarieven te verlagen. De rente schommelde, begin 1990, op een niveau van 8½%. In de loop van het jaar steeg de rente vervolgens tot ruim boven de 9½%. De tarieven voor de langere rentevaste perioden steeg zelfs tot boven de 10%.

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	rentepercentages: opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant 35.1 %	50 %
ABN	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,90	6,15	4,02
ABN	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,90	6,15	4,02
ABN	spaarhyp.	15 jaar	1,00	10.30	6,44	4,25
ABN	ann. hyp.	variabel	1,50	9,60	6,66	5,10
ABN	ann. hyp.	5 jaar	1,50	9,70	6,73	5,15
ABN	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,60	5,91	3,83
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,60	5,91	3,83
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,60	5,91	3,83
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,40	6,48	4,97
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,40	6,48.	4,97
ABP	spaarhyp.	5/10 jr.	1,25	9,90	6,17	4,04
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,25	9,90	6,17	4,04
AEGON	spaarhyp.	2 jaar	1,00	9,90	6,13	4,00
AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,90	6,13	4,00
AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	10,30	6,43	4,23
AMRO	spaar vasth.	5 jaar	1,00	9,80	6,07	3,96
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	10 jaar	1,00	9,80	6,07	3,96
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	15 jaar	1,00	9,80	6,07	3,96
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50	6,55	5,03
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,50	6,55	5,03
Bouwf. Limb. Gem.	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80	6,08	3,96
CDK-bank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,90	6,15	4,02
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,40	6,48	4,97
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60	6,62	5,08
CDK-bank	spaar gar.h.	5/10 jr	0,25	9,90	6,09	3,98
Centraal Beheer	spaar gar.h.	15/20 jr	0,25	9,90	6,09	3.98
Centraal Beheer	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,86	3,79
Centrale Volksbank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,70	6,00	3,91
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,20	6,35	4,87
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,40	6,48	4,97
Centrale Volksbank	besp-dir.h.	5 jaar	1,00	9,80	5,99	3,86
Direktbank	spaarhyp.	5/10 jr	1,25	9,90	6,17	4,03
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr	1,25	9,90	6,17	4,03
Nationale Ned.	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,90	6,11	3,98
NMB	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,90	6,11	3,98
NMB	ann. hyp.	1 jaar	1,50	9,50	6,59	5,05
NMB	ann. hyp.	5 jaar	1,50	9,70	6,73	5,15
NMB	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,70	6,00	3,91
Pancratiusbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,80	6,08	3,96
Pancratiusbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,10	6,27	4,82
Pancratiusbank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,50	6,55	5,03
Pancratiusbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80	6,07	3,95
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,80	6,07	3,95
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	10,00	6,21	4,07
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,40	6,36	4,87
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60	6,50	4,98
Postbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	9,80	6,06	3,94
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	9,90	6,13	4,00
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiel	1,00	9,90	6,13	4,00
RABO hypotheekbank	ann. hyp.	var/1 jr	1,00	9,40	6,46	4,96
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4/5 jr	1,00	9,70	6,69	5,13
RABO (adviesrente)	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,70	6,00	3,91
Spaarbank Limburg	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,80	6,08	3,96
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,10	6,27	4,82
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50	6,55	5,03
Spaarbank Limburg	lage last h.	7 jaar	1,00	9,80	6,04	3,92
Westland Utrecht	ZA-hyp plan	5 jaar	1,00	9,70	6,00	3,90
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	10 jaar	1,00	9,70	6,00	3,90
Zwolsche Algemene						

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheken met gemeentegarantie.
De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek.
De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. ƒ 150.000,-.
Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden.
Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

© *Copyright „Vereniging Eigen Huis" te Amersfoort.*

ABC Makelaardij
Akerstraat 23, Heerlen, tel. 045-712040

Aquina Makelaardij o.g.
Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen, tel. 045-715566

Makelaardij Ernens
Hoolstraat 42, Voerendaal, tel. 045-752142

Van Gerwen & Van de Geer BV
makelaars en taxateurs o.g.
Stationsstraat 14, Maastricht.
tel 043-252425, fax 043-212517

drs. de la Haye Makelaardij o.g.
Hoofdstraat 88 Hoensbroek, tel. 045-223434

Kramer makelaardij o.g.
Elsstraat 1, Beek, tel. 04490-73601

Onroerend Goed Makelaardij Leenaers b.v.
Pater Romboutslaan 2, 6419 BE Heerlen
tel. 045-717237

L.H. Nicolai Makelaardij BV
Stationsstraat 20, Maastricht, tel. 043-254555

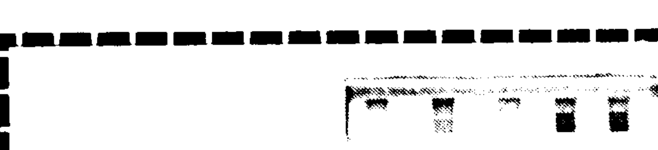
J.W. Offermans Makelaardij o.g. B.V.
Vissersmaas 1c, Maastricht
tel. 043-217500. fax 04405-3365

Van de Pas Makelaardij
Burg. de Heselleplein 13, Heerlen
tel. 045-741616

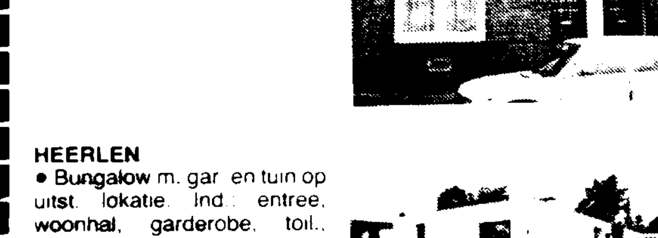
Pickée Makelaardij b.v.
Heerlenseweg 22, Landgraaf, tel. 045-326767

Makelaardij o.g. N.M.W. Quaden & Zn.
Gebrestraat 4, Munstergeleen, tel. 04490-19644

Paul Simons Makelaardij b.v.
Europaweg Zuid 214, Ubach over Worms,
tel. 045-318182

HEERLEN
• Tussenl. duplexwoning, uitermate gesch. voor kamerverhuur. 2 voordeuren. Ind.: keld., entree, gang, 2 toiletten, 2 dubbele kamers, keuk., 2 badkamers, 5 slaapkamers. Vraagprijs ƒ 105.000,– k.k.

HEERLEN
• Bungalow m. gar. en tuin op uitst. lokatie. Ind.: entree, woonhal, garderobe, toil., keuk., gr. woonkam. m. open haard en schuifpui, 1 logeerkam. + toilet, 3 slaapkam., badk. m. douche, c.v.-ruimte, wasruimte, wijnkeld., berg. Keld.ruimte te gebr. als slaapkam. Veel isolatie. Veel privacy. Prijs n.o.t.k.

TAXATIES

onroerend goed t.b.v. aan- en verkoop; financiering; hypotheek; assurantien; successie; rechtbank enz. Indien nodig binnen 24 uur.

EYGELSHOVEN
Uniek gelegen vrijst. bungalow, c.v. Souterrain: ind. grote inp. garage voor 2 auto's, 3 kant., totaal 70 m² Ind.: hal, ruime L-vorm. woonk. 42 m², ruime keuken met apparatuur, 4 slaapks., badk. douche en 2e toilet, groot tuinhuis en ged. overd. terras met verl. Rondom tuin met veel privacy. Pand biedt zeer veel extra's en is geschikt voor vele doeleinden. Pers.opp. 703 m². Vr.pr. ƒ 290.000,–.

LANDGRAAF
• Vrijstaand landhuis met veel privacy en gr. tuin en gar. Ind.: 3 keld., wijnkel., 2 hobbyruimten, royale hal, study, woonkeuk, riante living ca. 75 m², veel kasten, 4 slaapkamers m. inb.kasten, 1 kastenkam., badkam. m. douche. Prijs n.o.t.k.

LANDGRAAF
• Modern dubb. winkelpand m. gr. parkeerterrein, om te bouwen tot winkel/woonhuis. Ind.: entree, winkel 60 m², toil., kam., berg. Moderne luxe materialen. Voor div. mogelijkheden gesch.
Te koop of te huur

NVM Onroerend Goed Makelaardij **LEENAERS** b.v.
Pater Romboutslaan 2, 6419 BE Heerlen
Telefoon: 045-717237

GEEF VOOR MEDISCHE HULP IN ONTWIKKELINGSLANDEN

Simavi steunt vele gezondheidsprojecten in 35 ontwikkelingslanden. Zonder uw steun kunnen wij echter niets doen.

giro 300100

SIMAVI Spruitenbosstraat 6, 2012 LK Haarlem

TE KOOP

Hoensbroek
Overbroekstraat 41
Vrijstaand woonhuis met loods, berging en garage. Ind. o.a.: kelder, woonkamer, eetkamer, keuken, bijkeuken, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad en v.w., zolder.
Prijs ƒ 229.000,– k.k.

Heerlen (De Erk)
Dr. Hustinxlaan 32
Halfvrijstaand woonhuis met ruime inrit naar garage, entree aanzijkant met gastentoilet en garderobe. Ruime woonkamer met toegang naar tuin. Dichte keuken met complete installatie. Vier slaapkamers en badkamer met o.a. ligbad (nieuwe kozijnen met dubb. glas)
Prijs ƒ 205.000,– k.k.

Kerkrade-Centrum
Einderstraat 77
Drive-in woning met achtertuin, vanuit de woonkamer te bereiken. Ind.: inpandige garage en separate voorraadruimte. Royale L-vormige living ca. 40 m² met plavuizenvloer. Comfortabele keuken met apparatuur. Drie slaapkamers en badkamer met douche.
Prijs ƒ 139.000,– k.k.

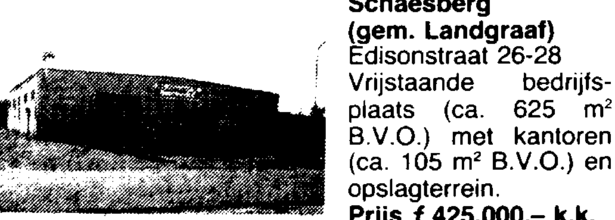

Kerkrade-West
Kampstraat 85
Drive-in woning met tuin (achterom bereikbaar) o.a. inpandige garage en tweetal tuinkamers. Op verdieping woonkamer met dichte keuken, drie slaapkamers en badkamer.
Prijs ƒ 122.500,– k.k.

Kerkrade, Deken Quodbachlaan 97
Halfvrijstaand woonhuis met garage aan plantsoen gelegen. Ind. o.a.: entree met gastentoilet, L-vormige living met open haard, dichte keuken met eiken installatie en toegang naar terras en tuin. Drie slaapkamers, badkamer met o.a. ligbad en separate doucheruimte.
Prijs ƒ 195.000,– k.k.

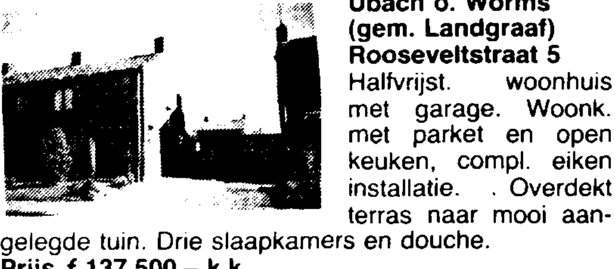
Kerkrade, Finefrau 87
Halfvrijstaand woonhuis met T-vormige woonkamer met allesbrander, keuken met installatie en toegang tot mooi aangelegde tuin. Drie slaapkamers, badkamer met o.a. ligbad. Vaste trap naar zolder.
Prijs ƒ 155.000,– k.k.

Nieuwenhagen, Heigank 13
Ruim woonhuis met garage en tuin. Ind. o.a.: royale woonkamer met open haard en aansl. eetkamer, dichte keuken met moderne install., complete badkamer met o.a. ligbad. Op verdieping vier ruimte kamers en sep. toilet.
Prijs ƒ 198.000,– k.k.

Schaesberg
(gem. Landgraaf)
Edisonstraat 26-28
Vrijstaande bedrijfsplaats (ca. 625 m² B.V.O.) met kantoren (ca. 105 m² B.V.O.) en opslagterrein.
Prijs ƒ 425.000,– k.k.

Schinnen, Mgr. Savelsberglaan 80
Vrijstaande bungalow (648 m²) op zeer gunstige ligging met kelders en garage. Ind. o.a.: entree en royale hal naar woonkamer met allesbrander, dichte eetkeuke, drie slaapkamers en doucheruimte.
Prijs ƒ 189.000,– k.k.

Ubach o. Worms
(gem. Landgraaf)
Rooseveltstraat 5
Halfvrijst. woonhuis met garage. Woonk. met parket en open keuken, compl. eiken installatie. . Overdekt terras naar mooi aangelegde tuin. Drie slaapkamers en douche.
Prijs ƒ 137.500,– k.k.

TE HUUR

Heerlen-Heksenberg, Mgr. Hanssenstraat 1, 5 en 7
Winkelruimte va. 50 m² voor diverse branches geschikt.
Huurprijs vanaf ƒ 650,– p. mnd. excl.

Heerlen-Centrum, nabij de Markt
Emmastraat, Oude Veemarktstraat 4
Winkelruimte (met souterrain en verdieping) ca. 167 m². Per 9-'91 beschikbaar. Huurprijs ƒ 3500,– p. mnd. excl. Geen horeca.

Kerkrade-West, Eikerplein 4a
Winkelruimte (ca. 67 m²) in buurtcentrum uitermate geschikt voor bakkerszaak. Overname inventaris mogelijk. Huurprijs **ƒ 670,– p. mnd./excl.**

Wij wensen iedereen prettige kerstdagen en een gelukkig 1991

ABC Makelaardij NVM
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen
tel. 045 - 71 20 40

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor meer resultaat!

TE KOOP

MAASTRICHT
Parterre gelegen i.g.st. verk. 4-kamer APPARTEMENT te Wijck-Maastricht. Goede verbindingen. Leeg te aanv. Vraagprijs ƒ 116.000,– k.k. Ruime hyp.mogelijkheden.

MAASTRICHT
Halfvrijst. goed onderh. woonhuis met garage, ondergrond en tuin. Ind.: ruime woonkamer in L-vorm belegd met vloertegels, luxe keuken, toilet met fonteintje. 1e verd.: 3 slaapk., badkamer met ligbad, 2e toilet en v.w. 2e verd.: mansardekamer, berging, c.v. gasgestookt. Direct leeg te aanv. Vraagprijs ƒ 244.000,– k.k.

SCHIN OP GEUL
Goed onderh. HALFVRIJST. WOONHUIS met gas-c.v. en tuin. Ind.: woonkamer in L-vorm, inbouwkeuken, 3 slaapkamers, grote slaap- hobbyruimte. Vraagprijs ƒ 198.000,– k.k.

MAASTRICHT
Goed onderhouden appartement gelegen aan het Oranjeplein. Spoedig leeg te aanvaarden. Vraagprijs ƒ 74.000,– k.k.

TE HUUR
Vrijgezellenappartement in Cadier en Keer. Appartement bestaat uit woonkamer, slaapkamer, badkamer en berging.

CADIER EN KEER
Modern, goed gel. halfvrijst. woonhuis. Ind.: ruime living met open haard en schuifpui naar terras, luxe keuken met inbouwapparatuur, toilet, bijkeuken, 4 slaapkamers, badkamer met ligbad, aparte douche en 2e toilet, stenen berging in de tuin, carport. Spoedig leeg te aanv. Vraagprijs ƒ 269.000,– k.k.

MAASTRICHT/SCHARN
Goed onderhouden HALFVRIJST. LANDHUIS met tuin en garage. Ruime woonkamer, 4 slaapk., ruime badkamer. Spoedig leeg te aanvaarden. Vraagprijs ƒ 355.000,– k.k.

MARGRATEN/HONTHEM
Rustig gel. LANDHUIS met dubbele carport, paardestallen, oprit en tuin (perceelopp. 1388 m²). Aanv. in overleg. Vraagprijs ƒ 425.000,– k.k.

MEERSSEN
VRIJSTAAND LANDHUIS met garage, carport, ruime tuin met veel privacy, perceelopp. 1395 m², 4 slaapkamers. Aanvaarding in overleg. Vraagprijs ƒ 455.000,– k.k.

*** Maandag 24 december 1990 zijn wij de gehele dag gesloten**

KOOP - VERKOOP - HUUR - VERHUUR - VERZEKERINGEN - BEHEER - TAXATIES EN HYPOTHEKENADVIES

Zat. geopend van 10.00-13.00 uur

nicolai makelaardij
tel. 043-254555*
stationstraat 20, maastricht

PAUL SIMONS
MAKELAARDIJ B.V.
ASSURANTIËN·TAXATIES
HYPOTHEKEN·FINANCIËN.

EUROPAWEG ZUID 214 UBACH OVER WORMS

Heerlen-Welten
Goed gesit. geschakeld woonh. met inpand. garage en tuinkontakt vanuit de keuken. Ind. o.a.: souterrain met tochthal, hal, toilet, studeer/slaapk. en garage. 1e verd.: ruime woonk., open keuk. met aanbouwinst. 2e verd.: 3 slaapk. en badk. Pand is zéér goed onderhouden. Prijs ƒ 119.000,– k.k.

Ubach over Worms
Halfvrijst. woonh. met c.v., serre, berg. en tuin. Pand heeft o.a. gezellige woonk., uitgeb. keuk., 3 slaapk., badk., kelder en zolder. Pand heeft mooi, vrijblijvend uitzicht.
Prijs ƒ 148.000,– k.k.

Ubach over Worms
Tussenliggend woonh. met c.v. en tuin (garage mogelijk). Ind. o.a.: ruime woonk. (aangebouwd), keuk., 3 slaapk., badk., vliering en geheel onderkelderd. Pand is aan achterzijde bereikbaar. Prijs ƒ 120.000,– k.k.

Ubach over Worms
Ruim vrijst. woonh. met gar., c.v. en flinke tuin. Ind. o.a.: hal, woonk., open keuk., uitgeb. badk., 3 slaapk., zolder met 4e slaapk. en kelder. Vraagpr. ƒ 159.000,– k.k.

Heerlen-Welten
Groot vrijst. herenhuis met c.v., garage, kelder(s) en tuin. Ind. o.a.: ruime entree, zitkamer en eetkamer (optisch gescheiden) en uitgeb. eetkeuk. Op verd.: 4 slaapk. en 2e toilet. Zolder (via vaste trap) met 2 slaapk. Pand is goed gelegen in oude kern. Prijs ƒ 225.000,– k.k.

Ubachsberg-Colmont
LAndelijk gel. semi-bungalow met groot souterrain (o.a. garage), prachtige hal, stijlvolle living op 2 niveaus (elk met open haard), keuk. met aanbouwinstall., 5 slaapk., zeer luxueuze badk., overdekt terras en tuin. Vraagpr. ƒ 348.000,– k.k.

Op zaterdag zijn wij bereikbaar van 10.00 tot 13.00 uur

NVM **045-318182**

Pickée, Van Huis Uit Aktief

BRUNSSUM: Ruim vrijst. woonhuis met c.v.-gas, dubbele garage - mooie tuin. Direkt grenzend aan winkelcentrum. Uitstekend onderhouden. Bouwjr. 1973. Muren en dak zijn geïsoleerd. Ind. o.a. provisiekelder, ruime L-vormige woonk. (± 46 m²) met parketvloer, royale eetkeuken met keukeninst. en app., bijkeuken. Vier ruime slpks., badk. met 2e toilet. Vaste trap naar zolder. Grote zolderk. Moestuin met schuurtje. Prijs: ƒ 269.000,– k.k.

BRUNSSUM: Nabij Brunssummerheide gelegen goed onderh. halfvrijst. woonhuis met gas-c.v., garage en vrij gelegen zonnige tuin. Ind. o.a. garage, prov.kelder, stookkelder, hal, L-woonk. met open haard, eetk., 3 slaapk., vernieuwde badkamer (wit), bergzolder. Koopprijs: ƒ 169.000,– k.k.

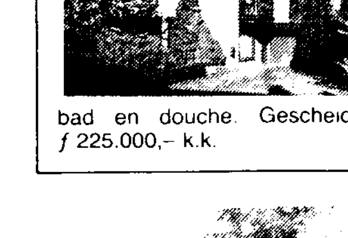

EYGELSHOVEN - Körversberg: Exclusief bouwplan in de gemeente Kerkrade. Prachtig gelegen op een heuvel, omgeven door bosgebied. 8 type vrijstaande woningen. Degelijk afwerkingsniveau. Geheel geïsoleerd; hardhouten kozijnen. Ind. o.a. L-vormige woonkamer, keuken, bijkeuken, garage, 3 slaapkamers, badkamer. Koopprijs: vanaf ƒ 172.400,– v.o.n.

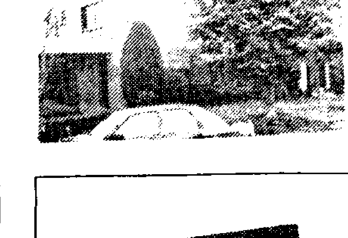
HEERLEN - Kloosterkoolhof: Aan de rand van het centrum van Heerlen, tussengelegen woonh., achterst. onderh. Ind. o.a.: kelder, woonk., keuken, badk., 3 slaapk., zolder. Prijs: ƒ 67.000,– k.k.

HEERLEN: Groot halfvrijst. woonh. met c.v.-gas, garage en tuin. Rustig en blijvend goed gelegen. Rolluiken. Ged. dub. begl. Dak is geïsol. Ind. o.a.: L-vorm. woonk., met marmerenvloer (ca. 54 m²; open haard, keuken, 4 slaapk., badk. met o.a. ligbad en douche. Gescheiden toiletruimte. Zolder. Prijs: ƒ 225.000,– k.k.

HEERLEN - Welten: Type vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin. Ind. o.a.: hal met plavuizen vloer, woonkamer met parketvloer, eetkeuken, 4 slaapkamers, badkamer. Ged. dubbele beglazing, ged. rolluiken. Vraagprijs: ƒ 235.000,– k.k.

HEERLEN: 12 premie-A-woningen. Nog twee van deze 12 premie-A-woningen te koop. Ruime halfvrijstaande woningen met c.v.-gas, berging (mogelijk uit te bouwen tot garage) en tuin. Ind. o.a.: L-vormige woonkamer, keuken, drie slaapkamers, badkamer en zolder. De premie-A-regeling 1988 is op deze woningen van toepassing. Netto maandlast ca. ƒ 656,– Bezichtiging op afspraak.

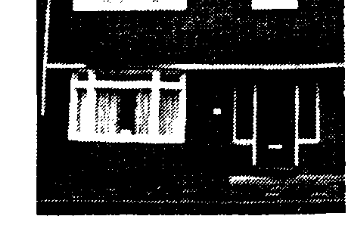
HEERLEN: Ruime woning met c.v.-gas, garage, berging, terras en kleine tuin. Bwj. ca. 1965. Goed onderh. Ged. dub. begl. ged. roll. Ind. o.a. prov.keld., **woonk. ca. 36 m² met open** haard, keuken, bijkeuken, 4 slaapk., badk., zolder. **Een pand dat u beslist van binnen moet zien!** Vraagprijs: ƒ 137.000,– k.k.

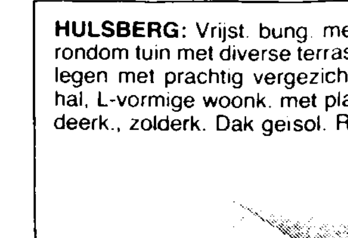
HEERLEN: Nabij centrum. Ruim vooroorlogs woonhuis met c.v.-gas en tuin. Ind. o.a.: prov.kelder, Part.: vestibule, hal, ruime woonk. (ca. 43 m²), eetkeuken. 1e verd.: 3 ruime slaapk., badk. 2e verd.: zolderk., grote zolderr. Ged. rolluiken. Prijs ƒ 170.000,– k.k.

HULSBERG: Vrijst. bung. met c.v.-gas, ruime inp. garage en rondom tuin met diverse terrassen. Rustig en blijvend goed gelegen met prachtig vergezicht. Uitst. onderh. Ind. o.a. royale hal, L-vormige woonk. met plav.vl., 4 slaapk., badk., werk-studeerk., zolderk. Dak geïsol. Roll. Prijs: ƒ 345.000,– k.k.

JABEEK - In de Dreef: Nog te bouwen vrijst. en halfvrijst. woningen met c.v.-gas, garage en tuin. Geh. geïsoleerd. Ind. o.a. ruime woonk., keuken, 3 royale slpks, badk., vaste trap naar de zolder; grote hobbyruimte (4e slpk.) Prijs resp. ƒ 188.500,– v.o.n. en ƒ 169.450,– v.o.n.

KERKRADE-WEST - Spekholzerheide: Appartement met c.v.-gas, berging en parkeerplaats. Ged. dubbele beglazing. Ind. o.a. woonk., keuken (ca. 37 m²) met plavuizenvloer (wit). Twee slaapkamers. Badk. Overname rijksbijdrage mogelijk. Vraagprijs: ƒ 78.000,– k.k.

NIEUWENHAGEN: Hoekwo[...]huis met berging en diepe t[...] Ind. o.a.: gang, toilet, provisie[...]der, woonk., keuken, 3 slp[...] eenv. badk., bergzolder. Re[...]vatiesubsidie mogelijk. Vra[...]prijs ƒ 92.500,– k.k.

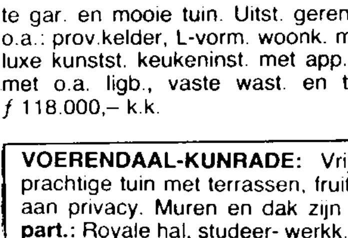
SCHINVELD - Achter Ge[...]ne Berg: Binnenkort zal wo[...]den gestart met het bouwe[...] van ruime halfvrijst. woni[...]gen met c.v.-gas, bergi[...] (mogelijkheid voor garag[...]) en tuin. Ind. o.a. woon[...] keuken (dicht), 3 slpks[...] badk., zolder. Koopprij[...] ƒ 131.950,– v.o.n. Tota[...] premie ƒ 41.000,–. Netto maandlast ƒ 620,–.

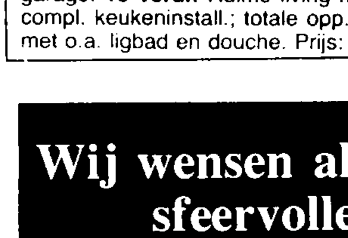
SCHINVELD - Achter Ge[...]ne Berg: Nog te bouwe[...] type vrijstaande woninge[...] met c.v.-gas, garage en tui[...] Goed geïsoleerd. Ind. o.a[...] L-vormige woonkamer, keu[...]ken (dicht), 3 slaapkamers[...] badkamer. Vaste trap naa[...] de zolder. Grote hobbyruim[...]te (mogelijkheid 4e slaapkamer). Koopprijs ƒ 187.350,- v.o.n.

SIMPELVELD - Huls: Rui[...] halfvrijst. woonhuis met c.v.-ga[...] garage, berging en tuin. Ind. o[...] kelder, ruime woonk., eetke[...]ken, serre, 4 slpks, doucherui[...]te. **2e verd.** vaste trap; 2 z[...]derk.; zolder. Vraagpri[...] ƒ 159.000 k.k.

UBACH OVER WORMST - Lauradorp: Halfvrijst. woonh. met g[...]te gar. en mooie tuin. Uitst. gerenov. en onderh. Rolluiken. In[...] o.a.: prov.kelder, L-vorm. woonk. met plav.vl., eetkeuken met e[...] luxe kunstst. keukeninst. met app. Goed uitgev. Geh. bet. ba[...] met o.a. ligb., vaste wast. en toilet. 2 slaapk., zolder. Pr[...] ƒ 118.000,– k.k.

VOERENDAAL-KUNRADE: Vrijst. landhuis met c.v.-gas, prachtige tuin met terrassen, fruitbomen. Uitst. gelegen, max. aan privacy. Muren en dak zijn geïsol. Dub. begl. Ind. o.a.: **part.:** Royale hal, studeer- werkk., bijkeuken, waskeuken, dub. garage. **1e verd.:** Ruime living met open haard, keuken met compl. keukeninstall.; totale opp. ca. 75 m², 3 slaapk., badk. met o.a. ligbad en douche. Prijs: ƒ 398.000,– k.k.

Wij wensen al onze relaties sfeervolle en fijne kerstdagen

BOUWTERREINEN

HOENSBROEK: Heerlerweg. Geschikt voor vrijstaande woningen-bungalows. Perceelsoppervlakte vanaf 750 m²). Prijs per m² ƒ 102,– k.k.

KERKRADE-West: Bouwterreinen vanaf ca. 500 m² tot 650 m². Koopprijs vanaf ƒ 75.000,– k.k. tot ƒ 85.000,– k.k.

LANDGRAAF-HOEFVELD - BOUWTERREINEN: Aan de buitenrand van het Hoefveld. Landelijk gelegen met prachtige vergezichten. Nog slechts één bouwkavel ca. 1.403 m². Koopprijs: ƒ 125.000,– inclusief B.T.W.

SCHAESBERG-ONDERSTE MOLT: Bouwterreinen. Uitstekend en rustig gelegen. Goed bereikbaar. Nabij centrum. Bestemd voor vrijstaande woningen/bungalows. Variërend van ca. 500 m² tot 1.450 m². Prijzen vanaf ƒ 82.500,– v.o.n.

BEDRIJFSPANDEN MET WOONRUIMTE

HOENSBROEK: Winkel-woonhuis met c.v.-gas en mogelijkheid voor inp. garage. Ind. o.a. kelder, winkel (ca. 35 m²), werkruimte (ca. 60 m²) **1e verd.:** 5 kamers, keuken, douche en toilet. **2e verd.:** 4 kamers, keuken, douche. **3e verd.:** zolder. Aanv.: direct. Prijs: ƒ 105.000,– k.k.

KERKRADE - Centrum - Voetgangersdomein: Winkel met bovenwoning, c.v.-gas, magazijnruimte, uitstekend en degelijk afwerkingsniveau. Ind. o.a. kelderruimten. Winkeloppervlakte ca. 290 m² (twee ingangen), magazijnruimten ca. 65 m². Luxe en degelijk uitgevoerde bovenwoning. Grote L-vormige woonkamer, ca. 50 m², luxe keukeninstallatie met apparatuur. Groot dakterras. Vier slaapkamers, luxe badkamer met o.a. ligbad en douche. Vraagprijs: ƒ 745.000,– k.k.

TE KOOP GEVRAAGD
Ten behoeve van onze aspirant-kopers, woningen in de prijsklasse van ƒ 200.000,– k.k. in o.a.: Heerlen-Zuid en omgeving, Schaesberg, Voerendaal, Ubachsberg, Simpelveld, Ransdaal, Klimmen.

TE KOOP GEVRAAGD
GEMEENTE LANDGRAAF: Een bedrijfsruimte met woning (bij voorkeur in Schaesberg). Totale perceelsoppervlakte ca. 1500 - 2000 m². Prijsindicatie ca. ƒ 400.000,– k.k.

Taxaties, makelaardij o.g., hypotheek-adviescentrale

Maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 19.00 uur
Ook 's zaterdags geopend van 9.00 tot 17.00 uur

Heerlenseweg 22, 6371 HS, Postbus 31193, 6370 AD Landgraaf

NVM
Pickée makelaardij bv
045-326767

NVM HYPOTHEEK SHOP

DE BESTE HYPOTHEEK KUN JE NIET MEER MISSEN.

Met een hypotheek leent u verreweg het grootste bedrag in uw leven.
Maar het kiezen van die ene, voor u juiste hypotheek wordt met de dag moeilijker.

Gelukkig krijgt u daarbij nu deskundig advies. Van de NVM Hypotheekshop. Op 250 plaatsen in ons land, dus ook bij u in de buurt. Wij weten exact de weg in hypothekenland.

Uit alle hypotheken van alle geldverstrekkers selecteren wij voor u de juiste. Tegen de best mogelijke voorwaarden.
De beste hypotheek kunt u dus niet meer missen.

DE NVM HYPOTHEEKSHOP. BETER THUIS IN ALLE HYPOTHEKEN.

Waar en hoe zijn de Hypotheekshops te bereiken:

Beek	Elsstraat 1	046-373601
Gronsveld	Rijksweg 37A	04408-1423
Hoensbroek	Hoofdstraat 88	045-230700
Landgraaf	Heerlenseweg 22	045-326680

Gehandicapt ... en toch ook gewoon leven
Bij werk, scholing en recreatie.
AVO INTEGRATIE GEHANDIKAPTEN
Tel. (033) 75.33.44
Postbus 850
3800 AW Amersfoort

VERKOCHT
Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.
En de makelaar weet van wanten en kranten

ALARM 06-11
ALS ELKE SECONDE TELT
Maak er verstandig gebruik van.

Superprijs tijdens oudejaars-tv

Van onze rtv-redactie

EERLEN – TV-producent John de Mol jr en Veronica n van plan de nieuwe tv-quiz 'De 100.000 Gulden Show' de première op oudejaarsavond op de internationale -markt te gaan verkopen. „Het is niet alleen een spannende quiz met de hoogste hoofdprijs in onze tv-geschiedenis, de quiz-spelletjes en de formule zijn helemaal door n Nederlands team bedacht", aldus gisteren tijdens de pnamen van de eerste aflevering John de Mol, ondereer producent van het dagelijks op RTL 4 te volgen programma Prijzenslag met Hans Kazan en de inzamelingsows voor Roemenië (RTL 4) en Rusland (VARA).

e Mol gaat de formule van zijn 100.000 Gulden Quiz 't rst aan de Duitse en Engelse tv te koop aanbieden. De rste Veronica-aflevering is ter gelegenheid van oudearsavond en op verzoek van Rob Out 'extra feestelijk pgetuigd' met twee grote showblokken.

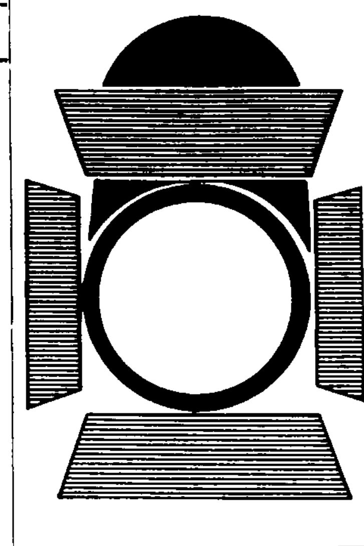
cteur Marc Klein Essink, populair door zijn rol als arts de drama-serie Medisch Centrum West is quizmaster: Dit is véél en véél vermoeiender dan toneelspelen," verchtte hij. André Hazes, Sandra Reemer, Annie Schilder en vele andere zingende collega's vullen de showblokken.

De Mol: „Het is niet alleen door de hoofdprijs een voor Nederlandse begrippen erg duur programma geworden. Het is al met al een echte ouderwetse oudejaarsavondshow. Achter de schermen is er wekenlang door 150 acteurs en 90 medewerkers voor de camera's hard aan gewerkt. Alleen het showballet telt al 30 mensen en we werken met tientallen gigantische décors".

Uit duizenden kandidaten, die zich na een oproep bij Veronica meldden, zijn eerst 40 mensen geselecteerd en na nog strengere selecties zijn drie koppels overgebleven, die op oudejaarsavond om de ton gaan strijden: „Het is alles of niets. Als ze de ton niet winnen gaan ze met niets naar huis".

De Mol: „We hebben aan de kandidaten heel hoge eisen gesteld. Ze moesten moedig, gezond, jong, fysiek ijzersterk en intelligent zijn, omdat er een redelijke algemene kennis voor nodig is. De titel van het spel is niet voor niets 'Moed voor overmoed'. We zijn weken met de geselecteerden bezig geweest".

De kandidaten moeten niet alleen 100 wekkers allemaal tegelijk laten rinkelen, ze krijgen ook opdrachten als het prikken van kranten-koppen in de maand, waarin ze verschenen. Maar ook moeten ze opdrachten uitvoeren, die veel lichaamskracht vergen. In maart en april zullen (eveneens in de regie van Bob Rooyens) wekelijks de acht volgende afleveringen van dit seizoen op Veronica-tv te zien zijn. De Mol: „Rob Out wilde per sé de eerste aflevering in een grootse showverpakking op oudejaarsavond tonen. Vandaar".

Angela Visser doet haar Miss-trofeeën de deur uit

Van onze showpagina-redactie

ROTTERDAM – Angela Visser, ex-Miss Holland en ex-Miss Universe, heeft de jurk die zij droeg toen zij in het Mexicaanse Cancun in '89 werd uitgeroepen tot 's werelds mooiste vrouw, aangeboden aan de organisatie van de Walk of Fame. Tevens kreeg de stichting Angela Visser's Miss Universe sjerp. Beroemdheden sieren de Walk of Fame (Sterrenboulevard aan de Leuvehaven in Rotterdam) met hun voet- of handafdruk.

De waarde van jurk en sjerp bedraagt ƒ 8000,-. Angela rondde onlangs filmopnamen af in Los Angeles. Ze speelt een van de drie hoofdrollen in een nieuwe humoristische rolprent van de Amerikaanse regisseur Golan. Angela vertolkt in de Verenigde Staten, waar zij na het overgeven van haar 'kroon' bleef wonen, de rol van 'ambassadrice' van het Nederlandse 'zusje' van de Amerikaanse Walk of Fame in Hollywood.

Met de giften van diverse beroemdheden, die de Walk of Fame met hun afdruk sieren, wil de stichting een museum beginnen in het IMAX-theater, eveneens aan de Leuvehaven. Inmiddels zijn al meer dan 40 personen, van de Rotterdamse bokser Bep van Klaveren tot en met zangeres Nana Mouskouri, vibrafonist Lionel Hampton en 'blueskoning' B.B. King, in het cement 'vereeuwigd'. Van het 'afdrukmaken' werden diverse foto's geschoten. Ook deze prenten zullen in het Fame-museum, dat op 5 mei de deuren opent, worden ten toon gesteld.

'Ik voel me óók voor een kleine rol niet te groot'

Willy Caron heldentenor

Van onze showpagina-redactie

VENLO – Ook Venlo neemt die dag een voorschot op een witte kerst. Het Limburgse landschap is, wanneer we hem opzoeken, bepoederd met sneeuw. Willy Caron vergaapt zich aan de winterse kerstkaart avant la lettre, kunstzinnig gepenseeld door de natuur. „Dit is toch prachtig. Kijk nou eens naar die bomen, heb oog voor wat het leven biedt. Ik ben heel gelovig, al kom ik alleen maar in de kerk om te zingen. Er is Iemand, dat kan niet anders. Geen mens die in staat is om die sneeuw tegen te houden. Blaadjes van de bomen, blaadjes aan de bomen, een wonder is het. Als je goed kijkt hebben de bomen hun winterkleed aan. Ik kan er intens van genieten. Wat het leven biedt, daar verbaas ik me elke dag over. Voor mij is het elke dag Kerstmis. Waarom zou ik tot 25 december moeten wachten, als ik iemand iets wil geven? Waarom zou ik opeens gans of eend moeten eten? Laat die beesten toch leven. Ik eet met kerst zuurkool".

● *Willy Caron: „Zingen blijf ik tot ik mijn ogen moet sluiten".*

hatrijk had hij kunnen zijn, ron voelt zich schatrijk. Hoe k je ook bent, zegt hij, gezondid kun je met geld niet kopen. n levensfilosofie: materiële kdom is de armoe van hebrds die nooit genoeg hebben. erstmis is het feest van de Versing. Maar kijk eens wat er almaal gebeurt. Winkels worden plunderd, de waanzin ten top. nderen van drie jaar krijgen n computer van drieduizend lden, nou vraag ik je. En dat rwijl alles wat we hebben genlijk geleend is. We zijn hier aar tijdelijk. Je komt op de weld en je gaat van de wereld, zo het en niet anders".

s Willy Caron ('ik heb geen eftijd, ik ben elke dag jarig') al et de betrekkelijkheid van het ven inzag, dan heeft hij die de atste twee jaar leren inzien. De nger heeft op het randje geleen. Nu twee jaar geleden werd j hem kanker aan de dikke arm geconstateerd. „Ik lag daar p bed en dacht: wat zou er van ijn gezin terechtkomen als ik niet meer was? En ik ben gaan echten en gaan vechten. Tot erbazing van de chirurg lag ik p intensive care ademhalingsefeningen te doen en na vijf ween stond ik al weer te zingen. n zo is het vorig jaar ook geaan. Mijn galblaas is toen wegehaald, op bed deed ik ademhangsoefeningen en een paar ween later stond ik weer ergens te ingen. Mijn moeder zei altijd: Villy, het zal je goed gaan in ouw leven, omdat je voor mij alid goed bent geweest".

Gevallen ster

aron is ervan op de hoogte dat ommigen hem beschouwen als en gevallen ster, als de operaedette die eigenlijk z'n hoogste ed al lang heeft gezongen. Heel vat duetten heeft hij gezongen, naar geen collega die naar hem eeft omgekeken, toen hij in het iekenhuis lag. Alleen van Toon Hermans hoorde Caron wat. „Fijne vent, Toon. Je hoeft elkaar iet elke dag te zien om bevriend e zijn. Ik weet dat ze zich afvraen of Caron nog wel kan zingen, a die twee operaties. Maar mijn tem heeft er niet onder geleden. k ben nooit weggeweest, wat er ook over mij wordt beweerd. Sterker nog: ik ben beter dan roeger, ik zing nu veel vrijer. Mijn stem doet voor die van niemand onder. Toen ik begon, verekte ik altijd van de zenuwen. Nam een pilletje in om de hoge C e halen en een pilletje voor weer een andere noot. Als ik nu slecht bij stem ben, blijf ik thuis".

Maar helaas voor hem heerst er al geruime tijd absolute radiostilte rond Willy Caron en als zanger bevindt hij zich al evenzeer buien het blikveld van de tv-camera. „Als mij iets niet bevalt, zeg ik dat. Ik neem ook niet alle contracten aan, die me worden aangeboden. Het gebeurt nogal eens dat ik word gebeld. Hoeveel ik moet kosten. En dan zeg ik: zo en zoveel. Daar kan ik twee zangers voor krijgen, hoor je dan. En dan zeg ik, dan moet u die twee nemen. Kijk, ik wil niet duur zijn. Maar als ze mij vragen, wil ik wel gehonoreerd worden naar wat ik presteer".

Absurd

„Dat is overigens niet de ton, die Carreras durfde te vragen voor een optreden in Egmond aan den Hoef in het kader van de Kankerbestrijding. Terwijl Carreras zelf leukemie heeft gehad. Absurd, die bedragen. Pavarotti verdient op een avond miljoenen. Wat een waanzin. Ik ken ze goed, Pavarotti, Domingo en Carreras. Handelsmerken zijn ze geworden, ze worden geëxploiteerd door hele goeie managers. Hun stemmen worden door enorme geluidboxen versterkt. Met kunst, met opera heeft het niet zo veel meer te maken. Nee, ik zeg dat niet uit jaloezie. Ik zeg dat, omdat ik weet dat er in de wereld tenoren zijn die Pavarotti, Domingo en Carreras eruit zingen. Russische en Hongaarse zangers met een pracht van een stem. Maar ze komen niet aan de bak, omdat ze niet over een goed management beschikken".

Willy Caron heeft de hele wereld gezien, was zo'n beetje de muzikale ambassadeur van Nederland. „Zes keer heb ik gezongen voor de koninklijke familie, een keer ook voor prinses Gracia van Monaco. Ik heb samengewerkt met dirigenten als Bernstein, Von Karajan, Solti en Böhm. Tijdens een plaatopname in Wenen ('Hermann Prey was er ook bij') zong Caron niet naar de zin van laatstgenoemde. Karl Böhm, een dirigent van het type dat geen tegenspraak duldt, tikte prompt af. „Herr Caron, Sie singen zu laut. Ik deed het over. En weer tikte Böhm af. Weer vond hij dat ik te luid zong. Ik probeerde het nog eens, maar voor de derde keer tikte hij af. Herr Caron, Sie singen zu laut. Toen stond ik op en zei: Sie spielen zu laut. Hij riep: Was?! Ik riep: Sie spielen zu laut en daarom moet ik 'so laut' zingen. Het hele orkest applaudisseerde, nooit had iemand zoiets tegen Böhm durven zeggen".

Verwende diva's en over het paard getilde prima donna's op hun nummer zetten, levert lang niet altijd open doekjes op. Caron is daar intussen wel achter. „Bij de Nederlandse Opera ben ik eruit geschopt. De Amerikaanse regisseuse vond dat ik mijn glas verkeerd vasthield. Ik moest dat volgens haar met gedraaide hand doen. Ik zeg: al is iemand nou nog zo bezopen, dan nòg zal die een glas niet zo vasthouden. Nou ja, we bleven heen en weer praten, werden het niet met elkaar eens en ik kon uiteindelijk gaan". Caron zag zich genoodzaakt aan te kloppen bij de gemeentelijke sociale dienst. Hij ging naar Den Haag en schreef naar 'Den Haag' om aandacht te vragen voor zijn situatie. Van het ministerie van sociale zaken kreeg hij schriftelijk het advies zijn oude beroep van kok maar weer op te pakken.

Sterallures

Willy Caron is een man van afspraken. Hij zegt maling te hebben aan reputaties en sterallures. Afspraak is afspraak en daar heeft iedereen zich aan te houden. Ooit moest hij voorzingen in Bonn voor Herbert von Karajan, de wereldberoemde dirigent met het duistere oorlogsverleden. Hij liet zich uitsluitend aanspreken met 'Maestro'. Caron werd om vijf uur verwacht. Maar om half zes was Von Karajan er nog niet, het werd zes uur, het werd half zeven. En toen vond Caron het welletjes, hij had die avond nog meer te doen dan op Von Karajan te wachten en tot ontzetting van de pianist liet Caron de Sangprobe, de Sangprobe zijn. „Net op het moment dat ik weg ging, kwam Von Karajan binnen met twee van die likkers aan zijn zijde. De Maestro vroeg mij: wat gaat u doen, Sie haben doch Probe. Ik dacht dat de pianist van zijn kruk viel, toen ik Von Karajan antwoordde: ik had om vijf uur Probe, niet om half zeven. Auf Wiedersehen".

Hij noemt zichzelf een Einzelgänger, die zonder een cent subsidie op solo gaat door muziekland. Maar werd hij door willekeurig welk Nederlands operagezelschap benaderd, hij zou meteen ja zeggen en graag gezelschapsmens worden. Ook al zou het voor een kleine rol zijn, Willy Caron voelt zich daarvoor niet te groot. „Ik heb twee huizen: de bühne en mijn eigen huis. Als ik sta te zingen, ben ik de gelukkigste man op de hele wereld. Zingen blijf ik tot ik mijn ogen moet sluiten. Al was het alleen maar uit dankbaarheid. Want die stem heb ik uiteindelijk van Hem, van Onze-Lieve-Heer meegekregen".

PWT pleit voor meer wetenschap

UTRECHT – Televisie en radio moeten meer aandacht besteden aan wetenschappelijke en technologische onderwerpen, zo meent de stichting voor Publieksvoorlichting over Wetenschap en Techniek (PWT) in Utrecht. Zij heeft de ministers van Onderwijs en Wetenschappen en van Economische Zaken geadviseerd een stimuleringsfonds voor populair-wetenschappelijke produkties in te stellen.

PWT vindt dat de rol van tv en radio als media voor wetenschapsvoorlichting krachtig moet worden versterkt. Zij pleit daarom voor een constructie vergelijkbaar met die van het Stimuleringsfonds Culturele Produkties, te financieren uit de omroepmiddelen. Daarvoor dient een bedrag van tenminste tien miljoen gulden per jaar beschikbaar te komen.

De stichting spreekt er haar teleurstelling over uit dat jarenlange stimuleringsacties geen enkele verbetering te zien geven in de 'povere' verrichting van de televisie voor wat betreft het populariseren van techniek en wetenschap.

Op grond van een onderzoek dat PWT dit jaar over dit onderwerp liet verrichten, kwam zij tot de conclusie dat 'de Nederlandse televisie niet van wetenschap houdt'. Slechts 3,6 procent van de totale zendtijd wordt aan wetenschap en technologie gewijd. „Een wel erg stiefmoederlijke behandeling", vindt PWT.

Kunstsneeuw tijdens hittegolf bij RTL 4

Simone middelpunt in kerstshow

Van onze rtv-redactie

AALSMEER – Gehuld in een dikke winterjas zong Simone Kleinsma op de heetste dagen van dit bijna afgelopen jaar kerstliederen. Terwijl buiten de mussen van het dak vielen, dwarrelde in studio Aalsmeer de kunstsneeuw neer op de hoofden van de medewerkers aan Simone's Kerstshow, die RTL 4 op deze zaterdagavond om 20.25 uur uitzendt. „Zoiets is een heel wonderlijke en vreemde ervaring", zegt de veelzijdige actrice.

„Het is toch wel moeilijk om tijdens een hittegolf een kerstsfeer op te roepen", erkent ze vervolgens, „maar als je enige tijd bezig bent, lukt het wel. Zou ik echter nog een keer een kerstshow maken, dan geef ik er toch de voorkeur aan deze later in het jaar op te nemen".

Over haar eerste kerstshow is Simone Kleinsma, die volgend jaar begint met de repetities voor de musical Funny Girl, tevreden. „Ik denk dat het een heel bijzondere produktie is geworden. Zo maken bij het lied 'Santa Claus is coming in town' bijvoorbeeld veertig kerstmannen hun opwachting. Dat ziet er schitterend uit". Ze is ook zéér te spreken over de speciaal hiervoor ontworpen kleding en het decor, dat een fantasiewereld voorstelt waarin de zangeres/danseres -in verkleinde vorm- terecht komt temidden van kerstballen, -stukjes en kaarsen. „Alles glinstert en blinkt. Je krijgt al snel het aah- en ooh-effect dat je ook hebt bij het afsteken van prachtig vuurwerk".

Spruitjes

Een sfeer waarin Simone Kleinsma zich thuisvoelt. „Ik ben dol op Kerst. De hele entourage, het thuis gezellig maken, spreekt me ontzettend aan". De sfeer probeert zij via de buis over te brengen. Ze zingt door haarzelf uitgezochte kerstliederen. „Wij hebben daarbij bewust gekozen voor het meer populaire engelstalige repertoire. Die keuze is, vind ik niet zo moeilijk, als je moet kiezen tussen bijvoorbeeld een nummer als 'White Christmas' en 'De herdertjes lagen bij nachten'. Die Amerikaanse liedjes klinken veel lekkerder".

Bewust zijn niet alle teksten vertaald. „In beginsel kun je dat met alle songs doen. Maar sommigen lenen zich er minder voor. Vertaal je die toch, dan krijg je spruitjes, zoals ik dat noem". Over de opzet van de 'personality-show' is Simone Kleinsma ook heel enthousiast. „Ik kan er mijn ei volledig in kwijt", zegt ze.

„Er zit van alles in. De kijker krijgt geen tijd zich te vervelen". De kerstshow bestaat uit een aaneenschakeling van kerstliederen ('Alles wat ooit is uitgebracht, heb ik afgedraaid') die de actrice alleen of met één van haar gasten, bijvoorbeeld André van Duin, Henk Poort of Fred Butter, zingt. Ook speelt ze enkele komische scènes die op een of andere manier met de kersttijd te maken hebben. In de sketch met Van Duin, zingt Simone Kleinsma bijvoorbeeld het liedje met de veelzeggende titel: 'De twee overgebleven kalkoenen'. „Volgens mij is dit een heel leuk onderdeel van de show".

● *Simone Kleinsma met André van Duin als een van de gasten vanavond temidden van kerstballen en kerstmannen.*

Tegenhanger

De opnamen zijn de afgelopen maanden gemaakt terwijl Simone Kleinsma door het land trok met de musical Sweet Charity. „De combinatie televisie en theater bevalt mij. Mijn basis vormt het theater. Hier ligt mijn hart. De musical is mijn vak. In een theaterseizoen kun je je rol opbouwen, steeds meer inhoud geven. Je groeit erin".

Simone Kleinsma: „De televisie is de grote tegenhanger van het theater. Dit medium is veel directer en vluchtiger. Neem deze kerstshow. Dat is een eenmalige produktie. In één uur voorbij. Dat betekent dat die de eerste keer al meteen goed, af, moet zijn. Je dient je dan ook voor tweehonderd procent te geven. Want je krijgt geen tweede kans. Dat maakt het extra spannend".

De show is opgebouwd rond Simone Kleinsma. Zij is de centrale figuur. „Dat brengt een stuk verantwoordelijkheid met zich mee. Maar ik heb fantastische mensen om mij heen. Ook al ben ik zeer kritisch op mezelf, het is goed dat er neutrale personen zijn die je volgen en zo nodig corrigeren. Want ik weet echt niet alles".

Ook in de musicals speelt Simone Kleinsma de hoofdrol. Over publieke belangstelling heeft ze niet te klagen. Ze realiseert zich dat mensen op haar persoon afkomen. Vooral dankzij de door de televisie verkregen bekendheid. „Maar", besluit ze, „zo'n succes is te danken aan een combinatie van factoren. Het stuk moet kwaliteit hebben anders komen de mensen echt niet. Er moet een goede producent zijn en het is belangrijk dat iemand van naam meedoet".

RTL 4 koppelt paartjes in nieuwe kwis

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – Vanaf 1 januari presenteert Rolf Wouters, 26 weken lang op dinsdagavond van 21.05 tot 21.45 uur, het nieuwe RTL 4-programma 'Liefde op het eerste gezicht'. Caroline Tensen wordt copresentatrice.

centraal staat de kennismaking tussen drie jongens en drie meisjes in de leeftijd van 18 tot 32 jaar.. Deze zes 'jongeren' hebben elkaar nog nooit eerder gezien en worden in de uitzending door Rolf Wouters en Caroline Tensen voor het eerst aan elkaar voorgesteld. Aan het begin van het programma legt Rolf Wouters een aantal vragen voor aan de kandidaten. Uiteindelijk ontstaan er geen, één of meerdere koppels. Vervolgens krijgt men de gelegenheid om elkaar beter te leren kennen. Op kosten van RTL 4 gaat men namelijk een avondje uit en in een van de volgende uitzendingen keert men in de studio terug.

Rolf Wouters neemt het paar dan met, in totaal acht, vragen onder vuur. Worden alle vragen goed beantwoord en is er sprake van 'liefde op het eerste gezicht', dan wint het koppel een veertiendaagse vliegreis naar de Maagdeneilanden.

(ADVERTENTIE)

Stoffels
INTERIEURVERZORGING
Aldenhofweg 3 Born
Tel.: 04498-51867
3 etages, ruim 2500 m2, boordevol ideeën met klassieke, tijdloze kwaliteitsmeubelen.

KANTOOR

HEERLEN

MAASTRICHT

VOERENDAAL

MAASTRICHT

WINKEL

KERKRADE

KERKRADE

DIVERSEN

HEERLEN

VOERENDAAL

STIENSTRA

Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen
Tel. 045-712255*

TE HUUR

WINKELUNIT

HEERLEN ... STOLBERGSTRAAT
... WONING

MAX HENDRIX

'De makelaar in tevredenheid'

NEDU MAKELAARDIJ

HOENSBROEK Prof. Eijkmanlaan

Koopprijs ... Eenmalige belasting... premie C-regeling

Kantoor op zaterdag geopend van 9.00-13.00 uur.
Emmaplein 12 te Heerlen.
Telefoonnummer 045-711500.
Maandag t/m vrijdag van 9.00-17.30 uur.

MONTFORT, Scholtisweg 30

Max Hendrix B.O.G.

Kantoor-/Winkelruimten in Heerlen.

STIENSTRA

Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen
Tel. 045-712255*

weru
ramen · deuren

• advies in onze showroom
Hoensbroek:
Langbroich:
Gangelt (Selfkant)

25

Wij wensen al onze afnemers en relaties een gelukkig kerstfeest en voorspoedig nieuwjaar

KRINGS

In het leven kan je van 'alles tegelijk' krijgen

Slachtoffer van inbraak met zwaar geweldsmisdrijf? Onvoorziene situaties kunnen mensen in financiële problemen brengen. En als de overheid te kort schiet, wat dan? Dankzij particuliere giften zijn we in staat jaarlijks velen te helpen. Vraag informatie.

Steun ons werk
Giro 27.27.27

NATIONAAL FONDS VOOR BIJZONDERE NODEN

Postbus 30 – 1230 AA Loosdrecht – Tel. (02158) 62.06

Uw huis op dit formaat in de krant kost meestal minder dan een maand hypotheekrente en verkoopt sneller, want:

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.

VERKOCHT

Te huur aangeboden:

Bloemenafdeling in supermarkt te Kerkrade.

Inventaris aanwezig.

02154-83416.

GOED WONEN Limburgs Handwerk

blijft verbazen!

en hoe! Goed Wonen Limburgs Handwerk maakt de periode van feestdagen nog vrolijker en uitbundig! Zorg dat U er bij bent want tot 23 december gaan veel showroom-modellen voor ongekend lage prijzen de deur uit! Absolute kwaliteit waar U lang plezier aan zult beleven. Haast U.

ZONDAG 23 DECEMBER OPEN VAN 10.00 TOT 17.00 UUR

van 13 t/m 23 december spectaculaire verkoop showroommodellen.

GOED WONEN

Limburgs Handwerk
HEERLEN - HOENSBROEK
Akerstraat-Noord 362 - Telefoon 045-229191
verbindingsweg Heerlen - Sittard
(donderdag koopavond)

BEX PAKT FLINK UIT IN DE HANENHOF!

Als u uitkijkt naar een nieuwe auto, moet u beslist op **zaterdag 22 en zondag 23 december a.s.** een kijkje gaan nemen in de Hanenhof. Bij de spektakulaire **Kerstshow** van Renault-dealer Bex.

Twee volle dagen lang staat het komplete Renault-gamma voor u klaar, inklusief de allernieuwste Renault: de Renault Clio. Nog maar net geïntroduceerd en nu al een enorm sukses! Verder liggen er nog volop kerstvoordeeltjes onder de kerstboom en wat die allemaal inhouden...

Het wordt een fantastisch evenement, waar u ook uw voordeel kunt doen. Een hapje en een drankje staan in ieder geval voor u klaar. Graag tot ziens in de Hanenhof in GELEEN op **zaterdag 22 en zondag 23 december a.s.** van 11.00 tot 17.00 uur.

GEGARANDEERDE 1990 PRIJZEN.

HOGE INRUILPRIJZEN.

GRATIS CENTER PARCS VAKANTIE.

RENAULT GEEFT JE LEVEN KLEUR

FANTASTISCHE KERST-AANBIEDING.

AUTO BEX SITTARD

TE HANENHOF IN GELEEN.

KOM NAAR ALPHA CIBOMA

...bort. Wij zijn één van de ruim 40 aangesloten bedrijven van Alpha Ciboma. Daar krijgt u gewoon meer voor uw geld, dankzij de gezamenlijke inkoop-kracht.
Slechts gerenommeerde ondernemers kunnen tot de inkoopcombinatie van Alpha Ciboma toetreden. Zo bent u niet alleen verzekerd van de beste kwaliteit, maar tevens van onvolprezen vakmanschap.
U wordt zorgvuldig geadviseerd door mensen die weten waar zij het over hebben.
Alle leveringen volledig onder garantie en HIBIN-consumentenvoorwaarden.

bude meerssen maastricht

Showroom: Bunderstraat 122, Charles Eyckstraat 15, Meerssen, tel. 043-643030
Hout-bouw-plaatmaterialen: Klipperweg 18, Maastricht, tel. 043-631212

WEET U METEEN ALLES OVER TEGELS EN PLAVUIZEN!

Nederland 1

0-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
RA
5 **De VARA matinee.** Radio Orst München o.l.v. Nicola Rescingo; ontserrat Caballé en Marilyn Horne, listen. Presentatie: Lieuwe Visser.
1 **Neighbours.** Australische serie.
0 **The Nutt House.** Comedyserie. .: Het beest in Sally. Marla wordt de euwe pr-manager. Sally is hier ech- niet zo blij mee.
4 **Howard's way.** Serie.
8 **Museumschatten.** Nederland- musea.
7 **Brainstorm.** Met Peter Lusse.
0 **●●Journaal.**
0 **Kassa!** Consumentenrubriek.
9 **Kindermenu.** Met o.m. Boes, kenfilmserie. Afl.: De kraaipapaai.
1 **(TT)Alfred J. Kwak.** Afl.: Het uwmeer.
00 **●●Journaal.**
22 **Twaalf steden, dertien ongeukken.** Afl.: Lang zullen ze leven Gouda). Harjo en Hans drinken beien een aantal pilsjes, waarna zij op ijnlijke wijze met elkaar in contact omen.
52 **●●Flying doctors.** Afl.: Wanhoig op zoek. De twee zusjes Kelly en Hannah zijn, samen met hun oma, op oek naar hun vader.
48 **Sponsorloterij.** Showprogramma rond de hoofdprijs van 1 miljoen gulden in de sponsorloterij.
24 **Achter het nieuws.** Actualiteien.
00 **●●Journaal.**
06 **Columbus achterna.** Serie eisprogramma's in het voetspoor van Columbus. Afl.: Bahama's.
37 **Langs de kade.** Afl. 5: Drijfhout. Paul Crets en zijn mannen kunnen de schietmaniakken niet te pakken krijgen.
37-00.42 **Natuurmoment.** Vandaag: Gentiaanblauwtjes op de Dwingelose Heide.

● *Rober ten Brink, de presentator van 'Sponsorloterij'. (Nederland 1 – 20.48 uur)*

Nederland 2

13.00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
17.30 **●●Journaal.**
17.41 **Post!!** Brievenrubriek voor de jeugd. Met Thundercats, tekenfilmserie. Afl.: De sloper.
AVRO
18.08 **Wordt vervolgd.** Tekenfilmmagazine met Han Peekel.
18.30 **Pauze tv.** Jongerenmagazine.
18.56 **(TT)Jackpot.** Spelprogramma met Eddie Keur.
19.27 **Growing pains.** Comedyserie. Afl.: Who's zoomin' who? Carol heeft een saaie relatie met Bobby. Wanneer ze dus een leuke jongen tegenkomt, accepteert ze diens uitnodiging.
20.00 **(TT+●●)Journaal.**
20.28 **Why Lockerbie?** Gedramatiseerde documentaire over de vliegramp in Lockerbie in 1988.
21.58 **De taalmeesters.** Taalspelletjes met Dick Poons, Ivo de Wijs, Marijke Höweler en Tim Krabbé.
22.30 **Karel.** Talkshow met Karel van de Graaf.
23.21 **Carols from Prague.** Kerstconcert vanuit de St. Jacob kerk in Praag. Met diverse koren en orkesten, Placido Domingo, Janacek e.v.a.
00.22 **●●Journaal.**
00.27-00.32 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**

Nederland 3

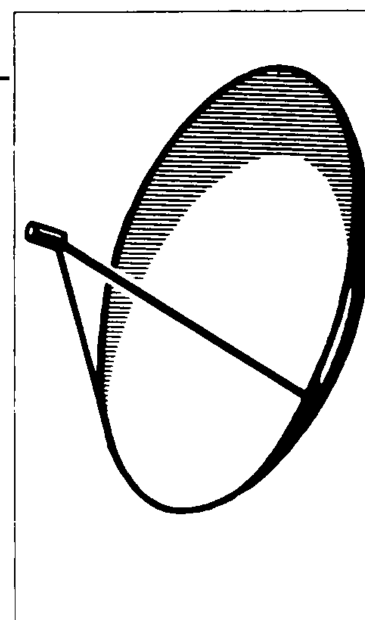
NOS
09.00-09.05, 13.00-13.05 en 17.50 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
18.00 **Arabische cultuur.** Afl. 2: Andalousische muziek.
18.30 **Sesamstraat.**
18.45 **Jeugdjournaal-extra.**
19.10 **Hindoe-festivals in India.** Over religieuze festivals in India. Afl. 3: Amar-Nath.
19.54 **Lotto-trekking.**
20.00 **Mozart in Europa.** Documentaire.
21.28 **Mozart op zijn kop.** Pianoconcert in C, KV 467, van Mozart. Uitgevoerd door Maria Joao Pires m.m.v. het Kamerorkest van de Zwitserse Televisie o.l.v. Matthias Bamert.
22.00 **●●Journaal.**
22.15 **Studio Sport.**
TROS
22.50-00.25 **De contactadvertentie.** Amerikaanse speelfilm van Don Taylor. Kate Harris en Pete Newly werken beiden op hetzelfde reclamebureau. Ze gaan echter zó op in hun werk dat ze geen tijd hebben voor hun privéleven en besluiten een contactadvertentie te plaatsen.

RTL 4

07.00 **Ochtendprogramma's.** Met o.a. Rete Mia.
08.00 **Télékids.** Tekenfilms met Irene Moors.
12.00 **Middagprogramma's.** Met o.a. Classique en Rete Mia.
13.20 **Yankee Doodle Dandy.** Musical uit 1942. Met: James Cagney, Joan Leslie, Walter Huston e.a.
15.30 **Villa Lux.** Voor de jongeren.
16.30 **De Flintstones.** Tekenfilm.

LDTV
LIMBURGS DAGBLAD
GOED BEKEKEN
HEERLEN HOENSBROEK Kanaal 59
KERKRADE Kanaal 64
Met muziek van SKY RADIO
Voor meer informatie
045-739300

17.00 **Wijnexpress.**
17.30 **Tineke.** (Om 18.00 Zes uur Nieuws).
19.30 **Avondnieuws en Weer.**
19.55 **Rad van Fortuin.** Hans van der Togt.
20.25 **Simone's Kerstshow.** Show rond Simone Kleinsma.
21.40 **Mag het iets meer zijn?** Comedyserie. Afl. 13.
22.10 **Hunter, politieserie.** Met: Fred Dryer, Stephanie Kramer e.a.
23.45 **Laatste Nieuws.** Met Sander Simons.
23.55 **The man with the golden arm.** Speelfilm uit 1955. Hoofdrollen: Frank Sinatra, Eleanor Parker en Kim Novak. Film over drugsverslaving.
02.00 **Nachtprogramma's.** Met Classique en Rete Mia.

RTL Plus

06.00 **Reporter des Verbrechens.** Misdaadserie.
06.45 **Notarztwagen 7.** Afl.: Später Frühling.
07.10 **Die Schöngrubers.** Afl.: Der Nebenberuf.
07.35 **Lieber Onkel Bill.** Afl.: Das Waisenkind.
08.00 **Konfetti.** Kinderprogramma.
09.30 **Klack.** Kinderspelshow.
10.10 **Kinderhitparade.**
11.00 **Tekenfilm.**
11.15 **Marvel Universum.** Amerikaanse tekenfilms.
12.35 **He Man.** Afl.: Levitan in Gefahr.
13.00 **Im Land der Saurier.** Afl.: Die Spur zur Freiheit.
13.25 **C.O.P.S.** Afl.: Der Fall der Verbrecherpromenade.
13.50 **Teenage mutant ninja turtles.** Afl.: Im Reich der Saurier.
14.15 **Ragazzi.** Muziekmagazine.
15.05 **Daktari.** Amerikaanse serie.
16.00 **Lassie.** Afl.: Hundediebe.
16.25 **Katts and Dog.** Afl.: Ein schwerer Verlust.
16.50 **Supermatch IV Alpine 90.**
17.45 **Wunderbare Jahre.** Lieber Freund - Liebesleid.
18.10 **Action - Neu im Kino.** Filmtips.
18.45 **RTL aktuell.**
19.05 **Auto - Auto.** Spelprogramma met Willy Knupp.
20.15 **Knights of the Round Table.** Amerikaanse speelfilm uit 1953.
22.05 **Alles Nichts Oder?** Het beste van 1990. Compilatie.
23.05 **Lass jucken, Kumpel II.** Das Bullenkloster. Duitse erotische speelfilm uit 1972.
00.40 **In Love - Sex um jeden Preis.** Amerikaanse erotische speelfilm uit 1983.
01.55 **Verhängnisvolle Fracht.** Amerikaanse speelfilm uit 1966 over buitenaardse wezens.
03.20 **Tote pflastern seinen Weg.** Duits/Italiaanse speelfilm uit 1977.
04.40 **Die Momskys oder nie wieder Sauerkraut.** Duitse filmkomedie uit 1981. Chaotische, kleinburgerlijke Momskys willen door iemand te ontvoeren hun slag slaan en rijk worden.

SAT 1

07.30 Guten Morgen mit SAT.1. **08.30** Handball. **09.25** Horoskop. **09.30** Wirtschaftsforum. **10.00** Programma-overzicht. **10.05** Casimir & Co. **10.25** Programma-overzicht. **10.30** The Real Ghosbusters. Aansl. Tekenfilm. **11.00** Shark's Treasure. **12.45** The Flintstones. **13.15** Gegen den Wind. **14.05** Sherlock Holmes und Dr. Watson. **14.30** Teletip Kochen. Aansl. Horoskoop. **14.40** Der Hund, der Herr Bozzi hiess, Italiaanse speelfilm met o.a. Peter Ustinov. **16.30** Teletip Wissen. **16.40** Kino News. **17.05** Auf und davon. **17.35** SAT 1 Blick. **17.50**Fantasy Island, serie. **18.45** SAT.1 Blick. Aansl. SAT.1 Wetter. **19.05** Frank & Frei, SAT 1-club. **20.00** Ein Fall für Professor Chase: 100 Dollar zuviel. **20.55** SAT 1 Sport. **21.00** Jake und McCabe durch dick und dünn. Afl. Der blanke Wahnsinn. **21.55** SAT.1 Blick. **22.05** Brennpunkt Brooklyn. Thriller. **23.55** Vier im rasenden Sarg. Horrorfilm met o.a. Warren Oates. Twee echtparen op een camping zijn getuige van een moord. uiteindelijk worden ze zelf verdacht. **01.20** Ein Mann stellt eine falle. Detectivefilm uit 1974. **02.45-02.50** Programmaoverzicht.

SSVC

10.00 Children's SSVC. **10.25** Land of the giants. **11.15** The Jetsons. **11.40** Happy days. **12.00** Trivial pursuit. **12.30** The Noel Edmonds Saturday Roadshow. **13.15** Grandstand: Autoraces, paardenrennen, rugby league, voetbal, golf. **18.05** News and weather. **18.15** Mark Page's Pop Spot. **18.45** Blind date **19.35** Challenge Anneka. **20.25** All Creatures Great and Small. **21.15** Birds of a Feather. **21.45** Tales of the unexpected. **22.10** News, sport and weather. **22.20-00.40** Night of one hundred stars.

BBC Europe

09.25 Today's viewing. **09.30** Hartbeat. **09.55** Byker Grove. **10.20** Maid Marian and her Merry Men. **10.45** First Sight. **11.15** Travel Show Guides. **11.45** Food and Drink. **12.15** 40 Minutes 'Chocolate'. **12.55** The gun. **13.15** Grandstand. **18.05** News and Weather. **18.20** Carols in the Kremlin. **18.50** Every second counts. **19.30** Challenge Anneka. **20.30** The Les Dennis Christmas Laughter Show. **21.00** Music Time: Cinderella's Christmas. **21.25** The Tchaikovsky Competition 1990. **22.55** News and Sport. **23.15** First and last. **23.40** World disabled games from Assen, Holland. **00.25** The Gap. **00.55-01.00** Sunday's Viewing.

Eurosport

07.00 Barrier reef. **07.30** The Flying Kiwi. **08.00** Fun Factory. **10.00** WK Airobatics. **10.30** Motorsport. **11.00** Worldcup skiën: Slalom voor dames vanuit Morzine, reuzenslalom voor heren vanuit Kranjska-Gora.; Worldcup schansspringen vanuit Sapporo. **19.00** Wielrennen: Zesdaagse van Gent. **20.00** Zeilen: BOC round the world yacht race. **20.15** WWF worstelen. **21.45** Boksen. **22.45** Worldcup skiën voor dames en heren. Samenvatting. **00.15-02.30** EK IJshockey vanuit Lugano.

Super Channel

07.00 The Mix. **15.00** Beyond Tomorrow. **17.00** Videofashion. **17.30** Eurochart. **18.00** Ultra Sport. **19.50** Weather report. **20.00** Captain Power. **20.30** Wanted dead or alive. **21.00** Glorifying the American Girl, followed by The Twilight Zone. **23.40** Flying blind, followed by the late night mix.

MTV Europe

08.00 VJ Paul King. **10.00** Club MTV. **11.00** Spotlight. **11.30** US Top 20 Countdown. **13.30** XPO. **14.00** Spotlight. **14.30** VJ Maiken Wexo. **17.00** Spotlight. **17.30** Yo! Raps. **18.30** The Big Picture. **19.00** European Top 20. **21.00** Best of Party Zone. **23.30** Club MTV. **00.00** Spotlight. **00.30** VJ Ray Cokes. **03.00-07.00** Night Videos.

CNN

07.00 Headline News Update. **07.30** Moneyline. **08.00** Headline News Update. **09.00** World Business This Week. **09.30** Headline News Update. **11.00** News Update. **11.10** Larry King. **12.00** Headline News Update. **12.30** News Update. **12.40** International Correspondent. **13.00** Headline News Update. **14.00** News Update. **14.10** Big Story. **14.30** Headline News Update. **15.00** News Update. **15.10** Healthweek. **15.30** News Update. **15.40** Moneyweek. **16.00** News Update. **16.10** Science and Technology Week. **16.30** News Update. **16.40** Style with Elsa Klench. **17.00** News Update. **17.10** Showbiz This Week. **17.30** College Football Preview. **18.00** Headline News Update. **18.30** News Update. **18.40** Evans and Novak. **19.00** World Business This Week. **19.30** News Update. **19.40** Newsmaker Saterday. **20.00** News Update. **20.10** Healthweek. **20.30** News Update. **20.40** Style with Elsa Klench. **21.00** News Update. **21.10** Your Money. **21.30** News Update. **21.40** International Correspondent. **22.00** News Update. **22.30** Headline News Update. **22.40** Futurewatch. **23.00** Headline News Update. **23.30** News Update. **23.40** Newsmaker Saterday. **00.00** Headline News Update. **00.40** Pinnacle. **01.00** News Update. **01.10** The Big Story. **01.30** Headline News Update. **03.00** News Update. **03.10** Showbiz this Week. **03.30** Headline News Update. **05.00** News Update. **05.10** Capital Gang. **05.30** Headline News Update.

Duitsland 1

.00 **Tagesschau.**
.03 **Länder - Menschen - Abenteuer.** Boeren op de grootste gletsjer van Europa.
.55 **Skiën.** Om de wereldbeker in Kranjska Gora: slalom voor heren, 1e afdaling.
1.00 **Tagesschau.**
1.03 **Wenn die Wölfe heulen.** Speelfilm uit 1983.
2.45 **Umschau.**
2.55 **Skiën.** WK in Kranjska Gora. Slalom voor heren, 2e afdaling.
3.45 **Europamagazin.**
4.15 **Hallo Spencer.** Afl.: Ein Schneemann auf Reisen.
4.45 **Sta(r)tisten.** Circus Krone.
5.10 **●●Man ist so jung, wie man sich fühlt.** Volkstoneelstuk met Freddy Quinn, Eberhard Cohrs, Brigitte Schacht, e.a.
7.10 **Erstens.**
7.25 **Hier und Heute unterwegs.**
7.50 **WWF.**
7.55 **Tagesschau.**
8.00 **Sportschau-Telegramm.**
8.10 **WWF.**
8.15 **Sportschau.**
9.00 **Markt.**
9.30 **Duckula.** Afl.: Inclusief roomservice.
9.58 **Programma-overzicht.**
0.00 **øøTagesschau.**
0.15 **Der erfolg ihres Lebens.** Vierdelige tv-film met o.a. Andrea Jonasson, Witta Pohl en Miguel Herz-Kestranek. Afl. 3: Der Brief. Breguet probeert zijn vroegere geliefde Johanna ertoe over te halen informatie over de FARA-overname te onthullen.
21.50 **●●Lotto-trekking.**
21.55 **Tagesschau.**
22.05 **(TT)Das Wort zum Sonntag.**
22.10 **Juhnkes Schauspieldirektor.** Amusement met Harald Juhnke.
22.55 **Le professionnel.** Franse speelfilm (1981). Door verraad van hogerhand zit de Franse geheimagent Joss Beaumont twee jaar in een strafkamp in Afrika, voordat hij kan ontsnappen.
00.40 **Paradise Alley.** Amerikaanse speelfilm uit 1978. New York, 1946. Cosmo Carboni komt uit een achterbuurt en is steeds op zoek naar het grote geld. Hij ziet zijn kans als broer Victor een bokswedstrijd wint.
02.25 **Tagesschau.**
02.30-02.35 **Nachtgedanken.** Overpeinzing door Hans Joachim Kulenkampff.

Duitsland 2

08.30 **Nachbarn in Europa.** Voor Grieken, Italianen en Portugezen.
09.00 **Tagesschau.**
09.03 **Ragna Stefansson.** Over de grootste gletsjer van Europa.
09.45 **Verkeerstips voor ouderen.**
10.00 **Tagesschau.**
10.03 **Auslandsjournal.**
10.45 **Feestvieren zonder spijt.** Tips voor veilige feestdagen.
11.00 **Tagesschau.**
11.03 **Nachbarn in Europa.** Internationaal magazine.
12.35 **Weekoverzicht voor doven en slechthorenden.**
12.55 **Persoverzicht.**
13.00 **Tagesschau.**
13.05 **Davon ich singen und sagen will ...** Over het ontstaan van vijf bekende Duitse kerstliederen.
13.50 **Leselust? Leselust!** Waarom mensen wel of niet lezen.
14.20 **■Der Page vom Dalmasse-Hotel.** Speelfilm uit 1933. Omdat ze als meisje geen werk kan krijgen, verkleedt Friedel zich als jongen en krijgt een baantje als page in een hotel.
15.40 **Alfred J. Kwak.** Afl. 10: Der Geist in der Flasche.
16.05 **●●Anna, ist Sie für Beifall noch zu jung?** Serie. Afl. 6.
16.58 **Programma-overzicht.**
17.00 **Heute.**
17.05 **Raumschiff Enterprise.** Afl.: Die Entscheidung des Admirals.
18.10 **Länderspiegel.**
18.58 **Programma-overzicht.**
19.00 **Heute.**
19.30 **(TT)Mit Leib und Seele.** Serie. Afl.: Die letzte Frage.
20.15 **●●Nase vorn.** Show met Frank Elstner uit Hof. Gasten: Nena, Daliah Lavi en Udo Jürgens.
22.00 **Heute.**
22.05 **Das aktuelle Sport-Studio.** Aansl.: Lottotrekking.
23.25 **■Angels with dirty faces.** Speelfilm uit 1938. Het lukt pater Jerry Connolly niet zijn oude jeugdvriend de gangster Rocky Sullivan op het rechte pad te krijgen.
01.00 **Heute.**

Duitsland 3 West

11.50 **Teletekstoverzicht.**
12.15 **Weltmacht USA.** Afl. 6: Die Neue Welt.
13.00 **Cursus Duits. Les 13.**
13.30 **Cursus wiskunde. Les 26.**
14.00 **In Zukunft ... allzeit bereit.** Over arbeidstijdverkorting en vrijetijdsbesteding.
14.45 **Aktion Krankenhilfe.** Over verpleging aan huis in Bonn.
15.00 **Sport 3 extra.** Dansfestival in Hamburg, volleybal, skiën roeien.
17.00 **(TT)Lindenstrasse.** Afl.: Abschied.
17.30 **Vrouwenbeweging in de voormalige DDR.**
18.15 **Die Deutsche Schlagerparade.** Met Jürgen Drews.
19.00 **Aktuelle Stunde.**
19.35 **Sport im Westen.**
19.58 **Programma-overzicht.**
20.00 **Julius Cäsar.** Opera van Händel. Staatskapelle Dresden o.l.v. Craig Smith met solisten.
22.10 **Schon wieder Weihnachten?** Tv-feuilleton.
22.40 **Ein Mutterherz.** Italiaanse tv-film. De 60-jarige weduwe Eloisa besluit zich los te maken van haar familie en een nieuw leven te beginnen, zeer tegen de zin van haar kinderen.
00.20 **Laatste nieuws.** Aansl.: Zur Nacht.

● *Andrea Jonasson en Witta Pohl in 'Der Erfolg ihres Lebens'. (Duitsland 1 – 20.15 uur)*

Duitsland 3 SWF

13.25 **Eisrosen fur St. Niklaus.** Kerstsprookje voor de jeugd.
14.30 **Schach dem Weltmeister.** Beste partijen van het WK schaken 1990.
15.00 **Sport 3 extra.** Inhoud zie Duitsland 3 West.
17.00 **Cursus Duits. Les 13. (herh.).**
17.30 **Einführung in die arabische Sprache en Kultur.**
18.00 **Lindenstrasse.** Afl.: Abschied.
18.30 **Nachfahren Christi.** Aramäer in syrien.
19.00 **Abendschau Blick ins Land.**
19.26 **Das Sandmännchen.**
19.30 **Der Hexenprozess der Keplermutter.** Historische reconstructie.
20.15 **Notenschlüssel.**
21.15 **Südwest aktuell - Neues.**
21.20 **■Alles für dein Glück.** Speelfilm uit 1931. Marian Martin heeft genoeg van haar saaie leven en aanbidder in de kleine procincie stad.
21.55 **Celloconcert in b opus 104, van Dvorak.**
22.35 **Nachspiel 23.** Talkshow.
23.40 **Jean Weidt.** Filmportret van deze danser.

RAI UNO

07.00 **Speelfilm.**
08.30 **Schooltelevisie.**
09.30 **Tv-film.**
11.50 **Kerstconcert.**
12.05 **Mercato del sabato.** Consumentennieuws.
12.25 **Check Up.** Gezondheidsmagazine.
13.30 **Telegiornale.**
14.00 **Prisma.**
14.30 **Sabato sport.**
16.30 **Parlementair nieuws.**
17.00 **Sabato dello zecchino.** Voor de kinderen.
18.00 **TG1 Flash.**
18.10 **Piu sani piu bell.** Serie.
19.25 **Parola e vita.**
19.40 **Almanacco giorno dopo.**
20.00 **Journaal.**
20.40 **●●Fantastico '90.**
23.00 **Journaal.**
23.10 **Actualiteiten.**
24.00 **TG 1 Notte.**
00.20 **Speelfilm.**

TV-KANALEN, GOLFLENGTEN

Kabel- en CAI-abonnees:
voor kanalen zie schema exploitant

■ = zwart/wit programma
●● = stereo geluidsweergave
øø = tweetalig bij stereo-app.
TT = teletekst ondertiteling

TELEVISIE

Nederland 1: 5, 26 29, 46, 5l, 53 en 57
Nederland 2: 31, 33, 35, 49, 54, 56 en 60
Nederland 3: 23, 32, 34, 43, 48, 52 en 59
RTL 4: satelliet
Duitsland 1: 9, 12, 24 en 46
Duitsland 2: 21, 29, 35 en 37
Duitsland 3 (West): 39, 48, 50, 55 en 58
Duitsland 3 (SWF): 40, 55 en 56
RAI Uno: Satelliet
België/TV 1: 10 en 44
België/TV 2: 25 en 47
België/RTBF 1: 3 en 8
België/Télé 21: 28 en 42
TV 5: satelliet
RTL Plus: 7, 26, 36, 46 en satelliet
SAT 1: satelliet
SSVC: 33, 40, 49 en 59
BBC Europe: satelliet
Eurosport: satelliet
Super Channel: satelliet
MTV Europe: satelliet
CNN: satelliet
LD-TV: Heerlen en Hoensbroek 59, Kerkrade 64

RADIO

Radio 1: 95,3 en 100,3 mHz; 747 kHz (402 m) en 1251 kHz (240 m)
Radio 2: 92,1 en 88,2 mHz (van 21.00-7.00 ook frequenties AM- en FM-zenders Radio 1)
Radio 3: 103,9 en 90,9 mHz
Radio 4: 98,7 en 94,5 mHz
Radio 5: 1008 kHz (298 m) en 891 kHz (337 m)
Omroep Limburg: 95,3 en 100,3 mHz
BRT 2: 555 m (540 kHz), FM 22, 36 en 39 (93,7-97,5 en 97,9 mHz)
Belg. Rundfunk: FM 5 en 45
RTL: 208 m (1440 kHz van 4.00-19.00) - FM 6 en 33 (88,9 en 97 mHz) - KG 49,26 m (6090 kHz)
WDR 4: 93,9 en 91,9 mHz

België/TV 1

09.30 **Cursus Italiaans.** Afl. 14: A che ora c'e il treno?
10.00 **Desktop publishing.** 7 en 8.
11.00 **Verse vruchten.** Ivoorkust.
11.30-12.00 **Ecologische tuinieren (3).**
16.00 **■Jungle book.** Engelse speelfilm uit 1942 van Zoltan Korda. Met: Sabu, Joseph Calleia, Frank Puglia e.a. De 2-jarige Natheo verdwaalt in de jungle, als zijn vader wordt gedood door de tijger Shera Khan. De wolvin Rashka voedt hem op en de dieren noemen de jongen Mowgli.
17.50 **Nieuwskrant.**
17.55 **Nieuws.**
18.00 **Tik Tak.** Voor de kinderen.
18.05 **Schoolslag.** spelprogramma voor leerlingen en leraren vanuit de Sporthal Runkst te Hasselt.
18.45 **Vlaanderen vakantieland.** Toeristisch journaal en prijsvraag.
19.20 **Joker- en lottotrekking, programma-overzicht.**
19.30 **Nieuws.**
20.00 **FC de kampioenen.** Afl. 12: Verkiezingen. Pico vindt dat het niet langer kan dat Boma voorzitter is van de ploeg.
20.25 **Baraka.** Spelprogramma.
21.35 **The Hollywood-Connection.** Kwis over kennis van speelfilms met Carl Huybrechts.
22.45 **Kunst-zaken.**
22.50 **Vandaag.**
23.10 **Sport op zaterdag.**
23.40 **In the heat of the night.** Politieserie. Afl. 17: Moeders en dochters. Parker maakt zich zorgen over zijn vriendin Kate. Ze is zichtbaar bezorgd, maar wil daar noch met hem noch met haar dochter Jaycee over praten.
00.30-00.35 **Coda.** December Bossa. Door Marc Matthijs, piano.

● *Marijn Devalck in 'FC de Kampioenen'. (België/TV 1 – 20.00 uur)*

België/TV 2

Geen uitzending.

België/RTBF 1

09.40 Cursus alfabetisering. **09.50** Magazine voor Polen. **10.30** Cursus Italiaans. **11.00** Cursus Nederlands. **11.30** Thematisch discussieprogramma. **13.00** Tribune economique et sociale. **13.30** Katholiek magazine. **14.05** Wallonie magazine. **14.35** Magazine. **15.15** Equilibre. **16.05** Juridisch magazine. **17.10** Kunstmagazine. **17.55** Félix. Gevarieerd magazine. **18.20** Tekenfilm Les Tifou. **18.25** Culinair magazine. **18.40** Toeristisch magazine. **19.15** Joker- en lottotrekking. **19.30** Journaal. **20.05** Natuurmagazine. **20.40** Inspecteur Lavardin, Franse speelfilm (1985). Een afvaardiging uit de stad vraagt een man, die streng katholiek is, om een godslasterlijk toneelstuk af te breken. Later vindt men Raoul dood op het strand. **22.20** Sportmagazine. Aansl.: uitslagen lotto en joker. **23.20-23.40** Laatste nieuws.

België/Télé 21

16.00 Vidéothèque. **17.30** Serie over de geschiedenis van de auto. **18.30** Vermageringskampen voor jongeren in de VS. Aansl.: Documentaire over de manier waarop men vogelnestjes verkrijgt voor culinair gebruik. **19.30** Journaal in gebarentaal. **20.00** Mister Swing. Swing van de acteur-zanger Michel Jonasz. **21.15** Journaal. **21.45-00.05** Ludwig. Speelfilm uit 1972 in twee delen met Helmut Berger, Romy Schneider, Trevor Howard e.a. Deel 1: Ludwig wordt op 19-jarige leeftijd koning van Beieren. Eerst helpt hij de componist Wagner in zijn levensonderhoud te voorzien, maar echte vriendschap wordt het nooit.

TV5

16.05 Journal TV5. **16.15** Résistances. **17.15** Génies en herbe. **17.45** Sentiers du monde. **19.00** Journal TV5. **19.15** Clin d'oeil. **19.25** Bonjour La France, Bonjour l'Europe. **19.30** Journal Télévisé Suisse. **20.00** Thalassa. **21.00** Journal télévisé et Météo. **21.35** Petit écran, grands romans. **23.15** Journal TV5. **23.50-01.05** Caractères.

radio

Radio 1

Elk heel uur nieuws. 7.07 Nieuwsshow. (7.30 Nws). 12.05 Kamerbreed. (12.30 Nws. 12.55 Mededelingen t.b.v. land en tuinbouw). 13.10 Aktua. 14.05 Aktua sport. (17.05-18.10 Aktua. 17.30 Nws). 19.03 Coulissen. 19.30 Langs de lijn, sport en muziek. 22.03 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.06 Met het oog op morgen. 0.02 Damokles. 1.02-7.00 Niemandsland.

Radio 2

Elk heel uur nieuws. 7.04 De opening. 9.04 De ronde van Hilversum. 11.04 Bal op 't dak. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Wie in 't Nederlands wil zingen. 15.04 Typisch Hollands. 16.04 Zin in muziek. 17.04 Glas in lood. 18.04 Levenslief en levensleed. 19.03 Country time. 19.30 In de ruimte van de psalmen. 20.03 Jazz uit het historisch archief. 20.30 NOS Jazzgeschiedenis. 21.00-7.00 Zie Radio 1.

Radio 3

Elk heel uur nieuws. 7.04 Rabarbara. 8.04 Drie voor negen. 9.04 Gospelrock. 10.04 Popsjop. 12.04 Paperclip. 14.04 Popstation. 16.04 Zaterdag-sport. 18.04 De avondspits. 19.03 Paperclip-radio. 21.03 Crossroads. 23.03-24.00 Late date.

Radio 4

7.00 Nws. 7.02 Mooi zo... 8.00 Nws. 8.02 Wakker worden... 9.00 Pick-up. 10.00 Caroline. 11.00 Kurhausconcert. 12.00 Muziek voor miljoenen. 13.00 Nws. 13.02 Nederlands Kamerorkest met bas. 14.13 Kamermuziek voor viool en piano. 14.51 Nieuwe grammofoon- en compactplaten. 16.00 Lang leve de opera! 18.00 Nws. 18.02 Avondstemming. 20.00 Nws. 20.02 Köthener Trauermusik van Bach. Koor en Barokorkest van de Nederlandse Bachvereniging. 22.00 Orgelrubriek; 22.20 Laudate. 23.00-24.00 Literair: Camera obscura.

Radio 5

6.30-6.50 Scheepvaart-, markt- en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 Sportief. 9.25 Waterstanden. 9.30 Werken aan werk. 10.00 Onder de groene linde. 10.15 Muzikale fruitmand. 11.15 Tijdsein-thema. 12.00 Nws. 12.05 Meer dan een lied alleen...! 12.44 Metterdaad hulpverlening. 12.45 Vragen naar de weg. 13.00 Nws. 13.10 Hallo Nederland. 13.30 Opo doro (Open deur). 14.00 Vijf op 5. 17.00 Licht en uitzicht. 17.45 Postbus 51. 17.55 Mededelingen en Schippersberichten. 18.00 Nws. 18.10 Iyi haberler (Goed nieuws). 18.25 Kayen Rasja (Er is hoop). 18.40 Hoda al-islam. 19.00 Voor Turken. 19.30 Nieuws in het Marokkaans en Berbers. 20.15 Voor Chinezen. 20.30 Laat ons de rustdag wijden. 21.14 EO-Metterdaad hulpverlening. 21.15 Reflector. 21.35 Deze week. 22.00-23.00 Zaterdagavond-uur.

Omroep Limburg

9.03 Postbus 94. Muziek op verzoek. 10.03 De onderstroom. Magazine met culturele onderwerpen. 12.03-13.00 Het evenement. Het muziekleven in Limburg. 17.03 Limburg aktueel. Nieuws en aktualiteiten. 17.15-18.00 Vrij spel. Pop in Limburg.

België/Radio 2

06.00 Nieuws. 06.05 Welkom weekend met om 06.30, 07.00, 07.30 en 07.45 Nieuws en in het spionnetje. 08.00 Nieuws. 08.10 Ochtendkuren met Somers en Verschueren. Ontbijtshow met amusement en lichte informatieve bijdragen. 10.00 Nieuws. 10.03 De zoete inval. Spelprogramma met Luc Appermont en drie bekende Vlamingen. 11.30 De Vlaamse top tien. 12.00 Top 30 (13.00 Nieuws). 14.00 Radio Rijswijck. Swingend entertainment voor iedereen. 17.00 Nieuws. 17.05 Fris van Lefever (18.00 Nieuws). 20.00 Hartelijk. Romantische muziek met herinneringen van luisteraars (22.00 Nieuws en lotto-uitslagen). 23.30-06.00 Nachtradio met nieuws om 24.00 uur.

België/BRF

06.35 Radiofrühstück. (+ Spiel 'Glckstreffer'). 06.45 Wunschkasten. 07.05 Adventskalender. 07.45 Veranstaltungskalender. 08.30 Besinnliche Worte. 09.05 LP-Markt. 10.00 'Hit oder Niete'. 12.00 Musik bei Tisch (12.15 Veranstaltungskalender). 12.45 Im Brennpunkt. 13.00 Hitparade. 16.05 Contra-Re Jugendmagazin. 17.05 Forum Kulturmagazin. 18.10 BRF - Aktuell. 18.35 Freie Tribune. 18.45 Evangelium in unserer Zeit. 19.00 Saturday Night Rock show. 21.05 Lottozahlen.

Luxemburg/RTL

06.00 Guten Morgen Deutschland. 09.00 Beste Grüsse aus Hollywood. 10.00 RTL Live dabei. 13.00 Wünsch dir was. 15.00 Der Sportshop. 18.00 Dance-Party. 02.00-06.00 Kuschelrock.

Duitsland/WDR 4

04.05 Radiowecker. 06.00 Nachrichten und Wetter. 06.05 Morgenmelodie. 07.55 Morgen Andacht. 08.00 Nachrichten. 08.07 In unserem Alter. 09.00 Nachrichten und Wetter. 09.05 Musikpavillon. 12.00 Nachrichten und Wetter. 12.05 POP-report. 14.00 Nachrichten und Wetter. 14.07 Orchester der welt. 15.00 Cafe Carlton. 17.05 Fünf Uhr Tee. 19.05 Abendmelodie. 20.00 Nachrichten und Wetter. 20.05 Samstagskonzert. 22.00 Nieuws en weer. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-04.05 ARD-Nachtexpress.

Een woning van Ruijters, vast goed!

RUIJTERS makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen

Te koop

BOCHOLTZ, Broek — H

BRUNSSUM, Hazelaar — H

BRUNSSUM, Pr. Hendriklaan — H

BRUNSSUM, Ridder Ulrichstraat — H

EIJGELSHOVEN, Veldhofstraat — H

EYS-WITTEM, St. Agathastr. — H

EIJS-WITTEM — H

GELEEN-ZUID, Bachstraat — S

GELEEN, Spaans Neerbeek — S

HEERLEN, Douve Weienstraat — H

HEERLEN, Geleenstraat — H

HEERLEN, de Erk — H

HEERLEN, Dreschstraat — H

HEERLEN — H

HEERLEN-Welten — H

HEERLEN, Geleenstraat — H

HEERLEN, Hamerstraat — H

HEERLEN, Heerenweg — H

HEERLEN, Oude Lindestraat — H

HEERLEN, Kissel — H

HEERLEN, Raadhuisstraat — H

HEERLEN, Schelsberg 52 — H

HEERLEN, Ververstraat — H

HOENSBROEK, Hommerterweg — H

HOENSBROEK, Pr. Willemstraat — H

HOENSBROEK, Houwerstraat — H

HOENSBROEK, Verlengde Wilhelminastraat — H

HULSBERG-Arendsgenhout — H

KERKRADE, Finefrau — H

KERKRADE, J. v. Goyenstraat — H

KERKRADE, Lindenlaan — H

KLIMMEN-Termaar, Stationsstraat — H

MERKELBEEK, Mgr. Mannenstraat — S

NEEROETEREN, Zavelstraat — S

NIEUWSTADT, Burg. F.A. Cortenplein — S

NUTH, Nierhoven — H

OIRSBEEK, Drossaertweide — S

OIRSBEEK, Grachtstraat — S

SCHINNEN, Barbarastraat — S

SCHAESBERG, Frans Erenslaan — H

SCHAESBERG, Leenstraat — H

SCHAESBERG, Streeperstr. — H

SCHIN OP GEUL, Hoogbeek — H

SCHIN OP GEUL — H

SITTARD, Holleweg — S

SITTARD, Begijnenhofstraat — S

SITTARD, Holleweg — S

SITTARD, Overhoven — S

SITTARD, Rijksweg Noord — S

SITTARD, Dr. Schaepmanstraat — S

SITTARD, Leyenbroekerweg — S

SITTARD, Rijksweg Zuid — S

SPAUBEEK, Alexanderstraat — S

SPAUBEEK, Louwinkel — S

UBACH OVER WORMS, Heggewikke — H

URMOND, Swentiboldlaan — S

VALKENBURG a/d GEUL

Nieuwbouw

BERG AAN DE MAAS

BRUNSSUM, Hemelder

BRUNSSUM

GELEEN

HEERLEN, Welten

SITTARD, Wilhelminastraat — S

Bouwkavels

AMSTENRADE, B.P. Achter de Hof

BRUNSSUM

BOCHOLTZ — H

DOENRADE — S

GELEEN, B.P. "Dassenkuil"

"Wij wensen al onze relaties prettige kerstdagen"

S - Inlichtingen kantoor Sittard
H - Inlichtingen kantoor Heerlen

Taxaties-Verzekeringen
Hypotheken-Financieringen

RUIJTERS
makelaardij onroerend goed – sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg zd 35 - tel 046 - 511611
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 - 713746

Openingstijden:
Werkdagen 9.00-18.00 uur
Zaterdag 10.00-14.00 uur

Limburgs Dagblad **piccolo's** Voor méér resultaat!

Als u ons voor 12 uur 's ochtends belt, staat uw **PICCOLO** de volgende dag al in het Limburgs Dagblad.

Bel 045-719966

nthony Wager en Jean ...mons in 'Great Expecta-...s'. (Nederland 1 – 14.10 uur)

...derland 1

...13.05 **Nieuws voor doven en ...chthorenden.**

... **Het einde van een tijdperk.** ...cumentaire serie over de katholie-...missie. Afl. 1: Zo ging dat bij ons. ...h.).
... **■Great expectations.** Engelse ...elfilm uit 1946 van David Lean ...ar de roman van Charles Dickens.
... **Van Eyk.** Visie van Harold van ...Perre op een veelluik van Hubert ...Jan van Eyck. Afl. 1: Het Lam ...: het mysterie schoonheid.
... **Man en paard.** Terugblik op de ...-Schaaktweekamp door Hans ...
... **●Journaal.**
... **KRESJ.** Met: Kiekeboe, geva-...rd peuterprogramma.
... **Oren van je kop.** Poppenserie. ...: Geheugen.
... **Hills End.** 6-delige Australische serie. Afl. 6 (slot). De kinderen brengen de bewusteloze miss Godwin naar de winkel.
18.21 **CRASH.** Met Hotel Amor, serie. Afl. 4.
18.46 **Zalige liefdes-lijn.** Oproepen overgenomen van Radio 3.
19.00 **●●Journaal.**
19.05 **Waku waku.** Spelprogramma.
19.35 **Zondagavond met Van Willigenburg.**
20.32 **Ook dat nog.** De absurde problemen van kijkers.
21.18 **Hollywood Connection.** Filmen tv-quiz met Carl Huybrechts.
22.25 **Brandpunt.** Actualiteitenmagazine.
23.00 **Inspecteur Dalgliesh.** Death of an expert witness, 6-delige Engelse misdaadserie. Afl.: 6 (slot).
23.50 **Adventsoverweging.** Vandaag bij een schilderij van Rembrandt: De droom van Jozef.
23.55-24.00 **●●Journaal.**

Nederland 2

VPRO
09.00 **Babar de olifant.** Canadees-/Franse animatieserie. Afl.: De verdwenen kroon.
09.25 **Sprookjes van de zee.** Serie verhalen. Afl.: Kimberley.
09.45 **Toren van pizzas.** Jeugdmagazine.
10.05 **Mannetje & mannetje.** Slapstick. Afl.: Vampier.
10.10 **De freules.** 7-delige serie. Afl. 2: Tafelmanieren.
10.45 **●●O, bitt're smart.** Levensliederen. Afl. 6: Kussie.
11.00 **Muziek op zondag.** The Mills brothers story.
12.00-12.30 **TROS Voetbal plus.** Wekelijks sportprogramma.
13.00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
14.30-17.40 **VPRO Opera matinee.** Don Giovanni, opera van Mozart, uitgevoerd door een orkest o.l.v. Craig Smith.
18.00 **Margreet Dolman begrijpt het.** Live praatprogramma met Paul Haenen.
18.30 **Lokolé.** Tweewekelijks magazine over nieuwe Nederlanders.
19.00 **(TT)Lava.** 6-delige humorserie met Kamagurka en Herr Seele. Afl. 6.
19.30 **Onrust!** Wekelijks subcultureel magazine. Manchester, the sound of the North.
20.00 **(TT+●●)Journaal.**
20.10 **Belevenissen.** Tweewekelijkse serie portretten met Peter van Ingen.
20.37 **Amnesty dossier.** MDE 24/105.
20.40 **VPRO-Cinema.** Hersenschimmen, Nederlandse speelfilm uit 1987 van Heddy Honigmann over een gemigreerde man die door aderverkalking de band met zijn geboorteland verliest.
22.28 **Atlantis.** Verkenningen in het land der kunsten.
23.18 **A bit of Fry and Laurie.** Engelse comedyserie met Stephen Fry en Hugh Laurie.
23.48 **Amnesty dossier.** MDE 11/083.
23.51-23.56 **●●Journaal.**

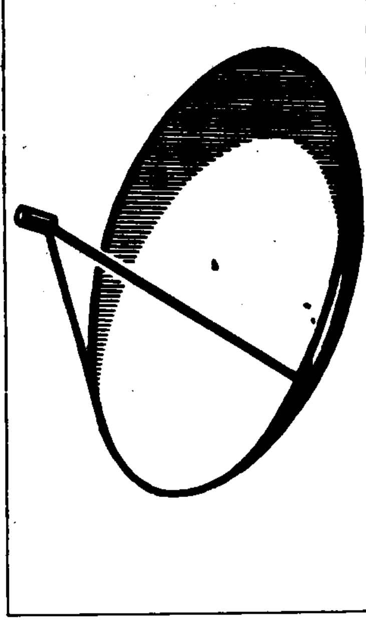
Nederland 3

NOS
09.00-09.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
10.45 **Hoofdpijn te lijf.** Les 10.
11.00 **Vrouwen en werk.** Documentaire over werkende Islamitische vrouwen.
11.30 **Omrop Fryslan Edukatyf.** 30-er jierren (6).
12.00-12.45 **Het Capitool.** Discussieprogramma.
13.00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
16.15 **Wind in de wilgen - special.** Engelse animatieserie naar het beroemde boek van Kenneth Graham.
17.35 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
17.45 **Het Weizmann-instituut.** Reportage over deze wetenschappelijke instelling in Rechovot (Israël).
18.00 **De coöperatie.** Opzet, structuur en werkwijze. Les 4.
18.30 **Sesamstraat.**
18.45 **Studio sport.**
20.00 **●●Journaal.**
20.10 **Kenmerk.** Actualiteitenrubriek.
20.35 **Een bericht van de Wilde ganzen.**
20.37 **Tussen eten en afwas.** Informatieve serie waarin zeven jongeren hun ouders ondervragen. Afl. 1: Geheimen/Blind zijn.
21.05 **Werken aan werk.** Recreatie, 6-delige serie over de bedrijfstak recreatie. Afl.: Hogerop en verder van huis.
21.30 **Ischa.** Praatprogramma.
22.00 **Ik wist niet dat er een westen was.**
22.40 **Kennismaking met Frederick Wiseman.** Filmportret van de Amerikaanse regisseur Wiseman.
23.10 **●●Journaal.**
23.15-23.20 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**

RTL 4

07.00 **Ochtendprogramma.** Met o.a. Rete Mia.
08.00 **Télékids.**
11.00 **Ochtend- en middagprogramma.** Met o.a. Classique en Rete Mia.
12.40 **Match extra.** IJshockey - vier landentoernooi in Zoetermeer.
13.10 **Tineke.** De kinderen van Tjernobyl.
14.00 **A friendship in Vienna.** Amerikaanse familiefilm.
15.45 **The Living Planet.**
16.15 **Operation Petticoat.** Amerikaanse comedyserie.
16.40 **Love Boat.** Amerikaanse serie.
17.30 **Skimagazine.** Grotendeels gewijd aan de wintersportmogelijkheden in Canada.
18.00 **Journaal.** Presentatie: Jaap van Meekren.
18.10 **Bios.** Presentatie: Ruud ter Weijden.
19.00 **Scrabble.** Presentatie: Bart Bosch.
19.05 **Full House.** Amerikaanse comedyserie.
19.30 **Journaal en Weer.** Presentatie: Jaap van Meekren en Reinier van den Berg.
19.40 **Jake & the Fatman.** Amerikaanse detectiveserie.
20.25 **Columbo.** Amerikaanse detectiveserie.
22.05 **Cirque du Soleil.** Circusprogramma.
22.55 **Journaal.** Presentatie: Sander Simons.
23.05 **Match.** Actueel sportprogramma.
00.00 **Dallas.** Amerikaanse serie.
00.50 **Nachtprogramma.** Met o.a. Rete Mia, Beton Bidon en Classique.

LD TV
LIMBURGS DAGBLAD
GOED BEKEKEN
HEERLEN
HOENSBROEK Kanaal 59
KERKRADE Kanaal 64
Met muziek van SKY RADIO
Voor meer informatie
045-739300

RTL Plus

06.00 **Inspektor Gadget.** Franse tekenfilmserie. Afl.: Gadget und Spitzenhäubchen. (herh.).
06.20 **Im Land der Saurier.** (herh.).
06.45 **Ein Herz für Wauzi.** (herh.).
07.10 **Yogi Bär.** (herh.).
07.35 **Scooby Doo.** (herh.).
08.00 **Li-La-Launebär.**
10.30 **Schneeflöckchen.** Tekenfilm.
09.45 **Treue.** Amerikaanse jeugdfilm uit 1954 van Andrew Marton.
11.00 **Dirty dancing.** Live in concert, muziek uit de speelfilm Dirty Dancing.
12.30 **Klassik à la carte.**
13.00 **Mein Vater ist ein Ausserirdischer.** Amerikaanse serie. Afl.: Bezaubernde Evie; Familie Munster, Amerikaanse serie. Afl.: Herman als Geschworener; Ultraman - Mein geheimes ich, Amerikaanse serie. Afl.: Die Bahn muss bleiben.
14.10 **■Worüber mann nicht spricht.** Frauenarzt Dr. Brand greift ein, Westduitse speelfilm uit 1958 van Wolfgang Glück.
15.40 **Weihnachten in den Bergen.** Kerstliederen uitgevoerd door de Zillertaler Schürzenjäger, Stefan Mross, Bianca e.a.
16.05 **König Salomons Diamanten.** Amerikaanse speelfilm uit 1950 van Compton Bennett en Andrew Marton.
17.45 **Kunst und Botschaft.**
17.50 **Heimatmelodie.** Kerstmuziek gepresenteerd door Maria en Margot Hellwig.
18.45 **RTL aktuell.**
19.10 **Ein Tag wie kein anderer.** Toeristische quiz. Vandaag: Côte d'Azur.
20.15 **Höllenjagd bis ans Ende der Welt.** Amerikaanse speelfilm uit 1982 van Brian G. Hutton. (herh.).
21.55 **Prime Time-Spätausgabe.** Vandaag: Empty places, show met Laurie Anderson.
22.10 **Der Windhund.** Franse speelfilm uit 1978 van Georges Lautner. (herh.).
00.00 **Das Wachsfigurenkabinett.** Amerikaanse speelfilm uit 1969 van Bud Townsend.
01.35-01.40 **Aerobics.**

BBC Europe

09.40 Today's viewing. **09.45** Steam into summer. **10.15** Celtic Quest. **11.00** Driving force down under. **12.00** Return of the Silver Stork. **12.40** The Gun. **12.55** The English Woman and the Horse. **13.55** Christmas Crackers. **14.00** News Summary. **14.05** Joy to the World. **15.00** Eastenders. **16.00** Scrutiny. **16.30** The making of a continent. **17.30** Hearts of Gold Christman Special. **18.15** Schofield's Europe. **18.45** Narinia Chronicles The silver chair. **19.10** News and Weather. **19.25** Songs of Praise Carols from Prague. **20.15** You Rang M'Lord. **21.05** Artists in crime an alleyn mystery. **22.50** News and Weather. **23.05** Dunrulin. **23.35** First and Last. **00.25** Ski Sunday. **01.00-01.05** Monday's viewing.

Eurosport

07.00 Hour of power. **08.00** Fun factory. **10.00** Trans world sport. **11.00** Europacup basketball. **12.00** Worldcup rodelen, dames enkel en heren dubbel vanuit Sarajevo; De geschiedenis van het voetbal, documentaire. Deel 1; Voetbalspecial: Het afscheid van Peter Shilton; Biathlon vanuit Les Saisies. Deel 2; Worldcup skiën: Reuzenslalom voor dames en heren vanuit Kranjska-Gora. **19.00** Internationale motorsport. **20.00** Voetbal: Gouden wedstrijd WK '90: West-Duitsland - Engeland. **22.00** Amerikaans football: The Detroit Lions - The Chicago Bears. **00.00** Golf: G.A. Champonss Challenge. **01.00-02.00** Surfen: The Billabong Pro Surf Event vanuit de VS.

Super Channel

07.00 The Mix. **11.00** Coca-Cola Eurochart. **11.30** The Mix. **13.30** Hello Australia Hello Vienna. **14.00** The Mix. **15.00** It is written with George Vanderman. **15.30** Win, lose or draw. **16.00** Touristic Magazin. **16.30** E.R.F. **17.00** The Mix. **17.30** The World Tomorrow. **17.55** Goodyear Weather Report. **18.00** Financial Times business weekly. **18.30** Russia Eleven. **19.00** Roving report. **19.30** Videofashion. **20.00** Spin. **20.55** Goodyear Weather Report. **21.00** The secret life of Kathy McCormick, followed by the late night mix.

MTV Europe

06.00 VJ Paul King. **10.30** Club MTV. **11.00** Week in Rock. **11.30** MTV's Braun European Top 20. **13.30** XPO. **14.00** The MTV Spotlight. **14.30** VJ Maiken Wexo. **17.30** The MTV Spotlight. **18.00** Week in Rock. **18.30** The MTV Spotlight. **19.00** MTV's US Top 20 Countdown. **21.00** 120 Minutes. **23.00** XPO. **23.30** Club MTV. **00.00** Headbangers Ball. **02.00** Night videos.

CNN

07.00 News Update. **07.10** Moneyweek. **07.30** News Update. **07.40** Healthweek. **08.00** News Update. **08.10** Showbiz this Week. **08.30** News Update. **08.40** Science and Technology Week. **09.00, 09.30** Headline News Update. **09.40** The Big Story. **10.00** News Update. **10.10** Pinnacle. **10.30** Headline Business this Week. **11.00** News Update. **11.15** Larry King Weekend. **12.00** News Update. **12.10** Showbiz This Week. **12.30** News Update. **12.40** Style with Elsa Klench. **13.00, 14.00, 14.30** Headline News Update. **14.40** Evans and Novak. **15.00, 15.30** Headline News Update. **15.40** Your Money. **16.00** News Update. **16.10** On the Menu. **16.30** News Update. **16.40** Newsmaker Sunday. **17.00** News Update. **17.10** CNN Travel Guide. **17.30** NFL Preview. **18.00** World Business this Week. **18.30** News Update. **18.40** International Correspondents. **19.00** News Update. **19.10** Moneyweek. **20.00** Futurewatch. **20.30** Headline News Update. **21.00, 22.00, 23.00** CNN World Report. **23.30** CNN World Report/News Update. **00.00, 00.30** Headline News Update. **00.40** Inside Business. **01.00** News Update. **01.10** This Week in Review. **01.45** News Update. **02.00, 03.00, 03.30, 04.00, 05.00, 05.30, 06.00** Headline News Update.

...itsland 1

... **Der Traum der Roten Kam-...r.** Chinese serie. Afl. 25: Wie Pao ...wider Erwarten mit Pao Chai ver-...atet wird.
... **Monteverdi in Mantua.** Klas-...mokest van Monteverdi.
... **Kopfball.** Familiespel.
... **(TT)Die Sendung mit der ...s.** Kinderprogramma.
... **●●Presseclub.**
... **Tagesschau.** Met Wochenspie-...
... **Programma-overzicht van ...e Plus.**
... **●●Die 24 Capricen von Nicolo ...ganini.** Afl.: Capricen 17-24 van ...anini, uitgevoerd door de violis ...xander Markov.
... **Caruso & Co.** Poppenspel met ...Augsburger Puppenkiste. Van-...: Theater.
... **Degrassi Junior High.** Cana-...serie. Afl.: DasExperiment.
... **A - Z Lifeshow.** Gevarieerd kin-...magazine.
... **Tagesschau.**
... **Peter Maffay '90.** Kein Weg zu ...muziekspecial.
... **Italia '90.** Terugblik op de 14e ...ereldkampioenschappen voetbal ...
... **Bilder aus der Wissenschaft.** ...enschappelijk magazine gepre-...teerd door Albrecht Fölsing.
... **Tagesschau.**
... **Wir über uns.**
... **Sportschau.**
... **(TT)Lindenstrasse.** Serie. Afl.: ...genug.
... **Die Goldene 1.** Bekendmaking ...de winnaars.
... **●●Zum Advent.** Adventsliede-...gezongen door het Chor van St. ...stein uit Keulen.
... **Weltspiegel.** Verslag van bui-...nd-correspondenten.
... **Sportschau-Telegramm.**
... **Programma-overzicht.**
... **(TT)Tagesschau.**
... **Der Erfolg ihres Lebens.** 4-de-...tv-film van Michael Braun. Afl. 4: ...Wahrheit. Brequet is erachter ge-...men dat Maxi in 1961 naar het ...ten vluchtte met achterlating van ...en kind.
... **Tagesschau.**
... **Hundert Meisterwerke.** Serie ...eurele portretten. Vandaag: Leben-...nerungen des Dr. jur. Schulze ...Werner Tübke.
... **Die rumänische Passion.** Ein Jahr nach der Revolution, reportage van Dr. David Esrig.
23.35 **Flucht ins 23. Jahrhundert.** Amerikaanse speelfilm uit 1976 van Michael Anderson. In 2274 woont Logan in een stad die bevolkt wordt door jonge mensen die alleen maar door waar ze zin in hebben.
01.30 **Tagesschau.**
01.35-01.40 **Nachtgedanken.** Beschouwing door Hans Joachim Kulenkampf.

Duitsland 2

09.10 **Programma-overzicht.**
09.12 **●●Die Laune der Medici.** 5-delige serie muzikale entr'acts uit het 16e eeuwse Florence. Afl. 1: Die Harmonie der Sphären.
09.30 **Eucharistieviering.** Vanuit de parochiekerk St. Pierre et Paul in Obernai, de Elzas.
10.15 **Knautschzone.** Familiespel.
10.55 **Schwarze Sonne über Arles.** Hommage aan Vincent van Gogh.
12.00 **●●Das Sonntagskonzert.** Salzburger Adventsingen, adventsliederen en cantates van Tobias Reiser uitgevoerd door diverse koren en solisten begeleid door o.a. de Salzburger Turmbläser und Hoftrompeter, het fluitkwintet Derschmidt en het Ensemble Tobias Reiser.
12.45 **Heute.**
12.47 **Blickpunkt!**
13.15 **Damals.** Vor vierzig Jahren, serie oude weekjournaals.
13.30 **Siebenstein.** Kinderserie. Afl.: Der Winter kommt.
13.55 **Guckloch.** Een kijkje achter de schermen van de kerstserie Ron und Tanja.
14.15 **Hals über Kopf.** Jeugdserie. Afl.: Frohe Weihnacht.
14.45 **Charles M. Schulz - Vater der berühmten Peanuts.** Portret van de tekenaar Charles M. Schulz.
15.15 **Die Muppets feiern Weihnacht.** Kerstspecial met de Muppets, Jim Henson en Gerry Parks.
16.05 **Danke schön.** Verslag van de actie Sorgenkind. Aansl.: Der grosse Preis.
16.20 **Heute.**
16.25 **●●Anna - Der Film.** Duitse speelfilm uit 1988 van Frank Strecker. De liefde tussen de balletdanseres Anna en de verlamde Rainer is diep, maar langzamerhand verovert Anna's danspartner David zich toch een plekje in Anna's hart.
18.00 **●●Der Thomanerchor Leipzig singt zum Advent,** Adventsliederen gezongen o.l.v. Hans-Joachim Rotzsch.
18.10 **ML - Mona Lisa.** Vrouwenmagazine.
18.50 **Programma-overzicht.**
18.55 **Heute.**
19.10 **Bonn direkt.** Actualiteiten.
19.30 **(TT)Terra-X: Kreuzfahrt mit Odysseus.** Documentaire serie. Afl. 1: Von Troja zur Insel des Windes.
20.15 **Spätes Glück nicht ausgeschlossen.** Tv-spel van Franz Josef Gottlieb. Lina heeft haar man altijd vereert en terzijde gestaan, hoewel hij haar nooit gewaardeerd heeft.
21.45 **Heute.**
21.50 **Die deutsche Einheit.** Documentaire serie. Afl. 1: Kleine Schritte (1961-1972).
22.50 **■Boulevard der Dämmerung.** Amerikaanse speelfilm uit 1950 van Billy Wilder. Per ongeluk komt de jonge scenarioschrijver Joe Gillis terecht in het huis van de diva van de stomme film, Norma Desmond.
00.35 **Heute.**

● *Peter Maffay in 'Peter Maffay '90'. (Duitsland 1 – 15.03 uur)*

Duitsland 3 West

09.00 **Telekolleg II.** Cursus Engels. Les 13. (herh.).
09.30 **Telekolleg aktuell.** Informatie over cursussen.
10.00 **Telekolleg II.** Cursus maatschappijleer. Les 13. (herh.).
10.30 **Telekolleg II.** Cursus psychologie. Les 13. (herh.).
11.00 **Konzert zur Vorweihnachtszeit.** Prager Symphoniker en koor van de BR voeren werken van Mozart, Verdi, Puccini en Bach uit.
12.30 **Tele-Akademie.** Prof. Dr. Hans-Georg Gadamer over taalverschillen en -overeenkomsten.
13.15 **Computerclub.**
14.00 **Wildtiere im Winter.** Natuurdocumentaire.
15.00 **Overzicht van Kerstprogramma's voor de jeugd.**
15.05 **Das kalte Herz.** Jeugdfilm.
16.45 **Ich trage einen grossen Namen.** Spelprogramma.
17.30 **Glenn Gould-cyclus.** Afl. 22: Exstase en humor.
18.00 **Der Tannenbaum.** Film naar een sprookje van Anderson. (herh.).
18.30 **■Rita Streich.** Muzikaal portret.
19.00 **Aktuelle Stunde.** Regionaal magazine (19.30-19.45 Sport im Westen).
19.58 **Programma-overzicht.**
20.00 **Julius Cäsar.** Opera in 2 delen van Händel. Deel 2.
22.00 **West 3 aktuell.**
22.05 **Der 'Spion', der Goethe hiess.** Documentaire over Goethe's reis naar Italië.
22.50 **Zehn - Die Traumfrau.** Amerikaanse speelfilm uit 1979 van Blake Edwards. De succesvolle componist George Webber ziet met angst en beven zijn 42e verjaardag tegemoet. Om zich weer jong te voelen gaat hij achter de volgens hem ideale vrouw aan, maar die is juist op huwelijksreis.
00.50 **Laatste nieuws.**

Duitsland 3 SWF

08.30 **Telekolleg II.** Cursus wiskunde. Les 26. (herh.).
09.00 **Telekolleg II.** Cursus Engels. Les 13. (herh.).
09.30 **Telekolleg aktuell.** Cursusinformatie.
10.00 **Telekolleg II.** Cursus maatschappijleer. Les 13. (herh.).
10.30 **Telekolleg II.** Cursus psychologie. Les 13. (herh.).
11.00 **Internationaal ARD-Muziekconcours.**
12.30 **Tele-Akademie.** Prof. dr. Hans-Georg Gadamer over de veelvoud der talen en het begrijpen van de wereld.
13.15 **Hänsel und Gretel.** Sprookje van de Gebroeders Grimm.
14.45 **Am Wendepunkt.** Amerikaanse speelfilm uit 1976 van Herbert Ross. De balletdanseressen Emma en Deedee waren ooit goede vriendinnen, maar hun wegen scheidden zich toen Emma koos voor haar carrière en Deedee voor het huwelijk.
16.40 **Es müssen sich freuen und fröhlich sein.** Adventsliederen gezongen door het madrigaalkoor Klaus Fischbach.
17.15 **Der Geist aus der Brennküche.**
17.30 **IN.** Programma-informatie.
18.00 **Touristik-Tip.** Tips voor vakantiegangers. 1. Verre reizen in de winter. 2. Garantiefonds voor reizen. 3. Goedkoop overwinteren in het Zuiden. 4. Toeristisch nieuws.
18.15 **Wettlauf zum Pol.** Die Eroberung des Südpols durch Amundsen und Scott. Documentaireserie. Afl. 4.
19.00 **Abenschau Blick ins Land am Sonntag.**
19.30 **Die deutsche Schlagerparade.** Presentatie: Jürgen Drews.
20.15 **Margot Fonteyn.** Lebenserinnerungen, portret van deze ballerina.
21.45 **Südwest aktuell - Neues.**
21.50 **Flutlicht.** Sportmagazine.
22.45 **Prominenz im Renitez.** Presentatie: Achim Krausz.
00.00 **Laatste nieuws.**

RAI UNO

07.00 **Miracle on 34th Street.**
08.35 **Il mondo di quark.**
10.00 **Linea Verde.**
11.00 **Santa Messa.**
11.55 **Parole e vita.**
12.15 **Linea verde.**
13.00 **TG L'una.**
13.30 **TG1 notizie.**
14.00 **Toto,TV.**
14.05 **Domenica in/Notizie sportive.**
20.00 **Journaal.**
20.40 **Speciale cantautori/La domenica sportiva.**
00.00 **Journaal.**
00.20 **Film.**

SAT 1

08.05 Familie Feuerstein. **08.30** Fantasy Island. **09.20** Teletip Kochen. Aansl. Horoskoop. **09.30** Kino News. **10.00** SAT.1 Sport. **10.30** Auf und davon. **10.55** So gesehen. **11.00** **■Der hund,** der 'Herr Bozzi' hieß. **12.35** Familie Feuerstein. **12.55** Gaucho. **13.40** Teletip Freizeit. **13.50** Köpfchen, Köpfchen. **14.15** Der geschenkte Fluß. **15.15** Die Poliezei-Chiefs von Delano. **16.50** Nobody ist der Größte. **18.45** SAT.1 Blick. Aansl. SAT.1 Wetter. **19.05** Detektei mit Hexerei. **20.00** Sissi. **21.45** SAT.1 Blick. **22.00** Talk im Turm, Talkshow. **23.15** Capone. **00.45** Detektei mit Hexerei. (Herh.) **01.35-01.40** Programmvorschau.

SSVC

10.00 Children's SSVC. **10.15** Scooby Doo. **10.35** The Jetsons. **11.00** The world in his arms. **12.40** Cartoon time. **12.45** This week. **13.35** Sportsmasters. **14.00** News and weather. **14.10** Songs of praise. **14.45** Family Fortunes. **15.10** Star Trek: The next generation. **15.55** The Match. **18.00** Schofields Europe. **18.30** Eastenders. **19.00** News and weather. **19.35** Catchphrase. **20.00** Howard's Way. **20.50** Londons' burning. **21.40** She-Play. **21.55** News and BFG Weather Report. **22.10** Spitting Image. **22.35** Ski sunday. **23.20-00.10** Viewpoint '90.

...elgië/TV 1

... **Samson.** Dolle avonturen bij ...nson en Gert in de hulskamer, met ...tekenfilms Bolke de beer, Yakari, ...or en Babar. Item: De kangoe-...
... **Joodse erediensten uit Brussel.**
... **De zevende dag.** Praatcafé met ...ny van den Bosch en Ivo Belet. Met ...11.00 De week in beeld. 11.15 ...ontatie. 12.00 Zeven op zeven. ...45 Sportoverzicht.
... **Sunday Proms.** Mobilis-...visione, van Hindemith, uitge-...d door het BRT Filharmonisch ...kest o.l.v. Fernand Terby.
... **Asterix en Cleopatra.** Frans-...gische tekenfilm.
... **De kerstboom.** Engelse teken-...van Eddie McConnell naar een ...haal van Hans Christian Ander-...
... **Schoolslag.** Spelprogramma.
... **Het pleintje.** 27-delige Vlaamse ...e. Afl. 15. Met de komst van hun ...kind zijn voor Briers en Stoffels ...problemen niet van de baan.
... **Azimut.** Informatie van het Bel-...ch leger.
... **Draaimolen.** Kinderserie. Van-...: De geboorte/Het schaap dat ...ders was.
... **Nieuws.**
... **Tik tak.** Animatieserie. Afl. 207.
... **Leven... en laten leven.** Twee-...ks milieuprogramma met Gil ...es. Met: -Sneeuwapen in Japan; -Kijkersvraag; -Aktueel; -De maretak.
19.00 **Sportweekend.**
19.25 **Mededelingen en programma-overzicht.**
19.30 **Nieuws.** Aansl.: Regeringsmededeling door Dhr. Luc van den Brande, minister van Tewerkstelling en Arbeid, over gezin en werk. Aansl.: Kijk uit! Verkeerstip. Afl.: Het gordeltijdperk.
19.45 **Sportweekend.** Vervolg.
20.15 **Dossier Verhulst.** 12-delige Nederlandse serie. Afl. 9. Nicole laat Eric's spullen op de stoep van zijn kantoor bezorgen. Eric is bij Lucy ingetrokken en werkt hard aan een verder onderzoek naar de financiële gang van zaken bij Verhulst.
21.10 **Het el van Christoffels.** Reportage over mensen, hoe ze naar zichzelf kijken, over hun omgeving en de feiten van de dag.
22.00 **I.Q.** Quiz met denk- en weetvragen.
22.30 **Vandaag.**
22.50 **Oorden van illusies.** Alternatieve reisreportages, waarin gezocht wordt naar de mythe achter sommige wereldsteden. Vandaag: Boedapest.
23.20-23.30 **Coda.** 'Plastische kunsten: Salomé, van Franz von Stuck (Lenbachhaus, München). Uit de serie 100 Meesterwerken.

● *Gil Claes in 'Leven en laten leven'. (België/TV 1 – 18.05 uur)*

België/TV 2

14.25-16.00 **Sport Extra.** Veldlopen, rechtstreekse reportage van de Cross Cup-wedstrijd in Ninove. Commentaar: Yvan Sonck.

België/RTBF 1

10.00-10.30 Terre et soleil, landbouwmagazine. **11.00** Eucharistieviering. **12.00** Faire le point. **13.00** Nieuws. **13.25** Classe X, culturele agenda. **14.05** Le roi mystère, 6-delige serie. Afl. 3. **15.00** Léquipe Cousteau à la redecouverte du monde, natuurfilmserie. Afl.: Nieuw-Zeeland (1): De roos van de draak. **15.55** Le nord et le sud, 6-delige Amerikaanse serie. Afl. 6. **17.35** Génies en herbe, spelprogramma voor middelbare scholieren. **18.05** Noubanimé, kinderprogramma met Le chameau blanc, tekenfilm. **19.00** Week-end sportif, sportprogramma. **19.30** Journal en weerbericht. **20.10.** Copie conforme, playbackshow. Gast: Jacques Villeret. **21.05** On m'appelait Steven, 2-delige Amerikaanse serie. Deel 2. De jonge Steven is slachtoffer van seksueel misbruik. **22.40** Weerbericht en laatste nieuws. **23.05-23.15** Tribune economique et sociale: Les organisations patronales.

België/Télé 21

17.15 Mister Swing, opvoering van de fabuleuse histoire de Mister Swing van de acteur-zanger Michel Jonasz. (herh.). **18.30** Tinpis run, documentaire over twee inheemse taxi-chauffeurs in de jungle van Papoea Nieuw-Guinea. (herh.). **19.30** Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. **20.00** **■Fernandel-cyclus:** L'homme à la Buick, Franse speelfilm uit 1966 van Gilles Grangier naar de roman Cher Voyou van Michel Lambesc. **21.35** Laatste journaal en weerbericht. **22.05-23.00** Week-end sportif.

TV5

16.05 Journal TV5. **16.15** Viva. **17.15** L'école des Fans. **18.00** Faut pas Rêver! **19.00** Journal TV5. **19.15** Clin d'oeil. **19.25** Bonjour la France, bonjour l'Europe. **19.30** Journal télévisé Belge. **20.00** L'argent de la télévision. **21.00** Journal Télévisé et météo. **21.35** Petits écrans, grands romans. **23.40** Journal TV5. **23.55** Noël! Noël! Concert. **00.25-01.05** Carré noir.

radio

Radio 1

Elk heel uur nieuws. 7.05 Ontbijtshow (7.30 Nws.). 7.53 Ter overweging. 8.08 Groot nieuws. 9.03 De Verbeelding. 9.30 Overloop. 10.03 Wegwezen. 11.03 Ophef en vertier. (12.30 Nws). 13.08 Hier en Nu. 14.03 Langs de lijn, sport en muziek. (17.30 Nws.). 18.08 Actueel. 19.02 Archie. 20.02 The bands. 21.02 BBC-Kerstconcert. 21.30 Kerstklanken op cd. 22.02 New age magazine. 23.05 Met het oog op morgen. 0.02-7.00 Nachtwacht.

Radio 2

Elk heel uur nieuws. 8.08 Vroege Vogels. 10.03 Tony van Verre ontmoet Coen Stork (3). 10.30 Cappuccino in de morgen. 10.50 Snotneus ahoy. 11.02 Muziek-mozaïek. 12.02 Cappuccino in de morgen, vervolg met om ca. 12.15 Radiotheater presenteert de Marx Brothers' radioshow: Advocatenkantoor Flywheel, Shyster & Flywheel. 13.02 Radiojournaal. 14.02 Mezzo. 16.02 Het steenen tijdperk. 17.02 Nederlands op AVRO 2. 18.02 Album. 20.02 BBC-Kerstconcert. 21.00-7.00 Zie radio 1.

Radio 3

Elk heel uur nieuws. 8.02 Heksennest, dorp der dorpen. 9.02 Zin in pop. 10.02 De wakkere wereld. 12.02 Miniparade. 13.02 Het weeshuis van de hits. 15.02 Hitweek. 16.02 Zalige liefdeslijn. 18.02 Tijd voor toen. 19.02 Pop-eye. 20.02 Studio 3, met om 20.02 Studio 3 Aktueel; 21.02 Studio 3 Speciaal; 22.02 Studio 3 Live; 23.02-24.00 Studio 3 Hubert on the air.

Radio 4

8.00 Nws. 8.02 Muziek voor beginners. 9.00 Musica Religiosa et Profana. 9.55 Programma-overzicht. 10.00 Eucharistieviering. 11.00 A. Ork. van de 18e eeuw o.l.v. Frans Brüggen. B. Nederlands Kamerkoor o.l.v. Huub Kerstens. 13.02 De Nederlanden. Muz. voor fluit-/piccolo, cello en piano. 14.00 Concert op de zondagmiddag, met om 14.15 Rotterdlams Filharm. Ork. met hoorn, harp en bariton. (In de pauze: Praten over muziek). 16.30 Diskotabel. 18.00 Nws. 18.02 Muziek uit duizenden. 19.00 Contínu klassiek. 20.00 Nws. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00 Kamerconcert. Christmas Carols. 22.30 Finale. 22.53-24.00 Heinrich Schliemann, de man die Homerus op zijn woord geloofde (2), hoorsp.

Radio 5

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. 9.55 Waterstanden. 10.00 Kerkdienst. 10.48 Wilde Ganzen. 10.50 David. 11.00 De andere wereld van zondagmorgen. 12.00 Nieuws. 12.05 Het zwarte gat. (13.00 Nws.) 14.00 Radio Romantica. 16.55 Mededelingen en schippersberichten. 17.00 Studiodienst. 17.58 Wilde Ganzen. 18.00 Nws. 18.10 Liturgie en kerkmuziek. 18.40 De onbekende Islam. 19.00 Nieuws in het Turks. 19.05 Nieuws in het Marokkaans/Arabisch. 19.10 Nieuws in het Berbers. 19.15 Nieuws in het Chinees. 19.20 Suara Maluku. 19.55 Tambu. 20.30 Zorg en Hoop. 21.20-22.20 Medelanders Nederlanders.

Omroep Limburg

9.02 Postbus 94: Muziek op verzoek. 10.02 Trefpunt: interviews, discussies, live-muziek. 11.02 Sport. 12.02-13.00 Het concert. 18.05-19.00 Sport.

België/Radio 2

6.00 Nieuws. 6.05 Goede Morgen, morgen. (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. 9.00 Visum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De pre-historie. 11.00 Oordegelijk. 13.00 Nieuws. 13.10 Hittentit. 14.00 Fiestag. 17.00 Nieuws. 17.05 Afgefloten (17.45 Nationale Voetbaluitslagen). 18.00 Nieuws. 18.10 Funiculi Funicula. 20.00 Vragen staat vrij (22.00 Nieuws). 23.30-6.00 Nachtradio (24.00, en 5.30 Nieuws.)

België/BRF

6.35 Fröhlicher Auftakt. 7.05 Adventskalender. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.00 Volkslieder. 11.05 Schlagersouvenirs. 12.35 BRF-Sonntagsmenü. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 Domino – die Spielshow des BRF. 17.05 Sporttreff. 18.40 Seniorenfunk. 19.00 Wunschkonzert. 21.05 Sportresultate vom Wochenende.

Luxemburg/RTL

2.00 Kuschelrock. 6.00 Sonntag-Morgen. 9.00 Ausgequetscht, Geert Müller Gerbes. 11.00 Hits der Woche, Top 30. 14.00 Sternstunden. 17.00 Endsport. Rückblick auf ein Wochenende voller Sport. 18.00 Classic-Hits. Die größten Hits, die besten Oldies. 21.00 Je t'aime. 24.00-04.00 Nachtradio RTL Radio.

WDR 4

4.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nachrichten. 8.05 Volkstümliche Matinee. 10.00 Nachrichten. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.00 Nachrichten. 12.05 Musik ist Trumpf. 13.00 Heimatmelodie. Folklore rund um die Welt. 14.00 Nachrichten. 14.05 Was darf es sein? 17.00 Der Tag um Fünf, Sing mit uns. 18.00 Nachrichten und Wetter. 18.05 Schellack-schätzchen. 19.00 Auf ein Wort, Abendmelodie. 20.00 Nachrichten. 20.05 Erinnerung. (22.00 Nachrichten). 22.05 Musik zum Träumen. 22.30-4.05 ARD-Nachtexpress.

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

ALGEMEEN BURGERLIJK PENSIOENFONDS

CENTRALE SERVICES

Centrale Services, één van de centrale diensten binnen het Abp, verleent op contractbasis diensten van velerlei aard aan de Abp-bedrijfsonderdelen. Onder Centrale Services valt ook het Centrum voor Ontwikkeling van Informatiesystemen (COI), waar 150 mensen gespecialiseerde diensten verlenen op het gebied van de ontwikkeling van (geautomatiseerde) informatiesystemen. Zo draagt dit centrum bij aan de adequate informatievoorziening binnen de Abp-organisatie.

Tevens levert het COI aan het Abp produkten en diensten op het gebied van gegevensmanagement en ondersteuning, op het gebied van methoden en hulpmiddelen, onder meer aan de Centrale Staf Informatica.

Bij de eenheid Marktgroepen voor Ontwikkeling van Informatiesystemen (MOI) van dit COI is momenteel plaats voor enkele

TECHNISCH ONTWERPERS M/V

U gaat systeemontwerpers en projectleiders adviseren over bouwaspecten bij de opzet van systemen, de structuur van de gegevensverzameling, de systeemtests etc. Tevens gaat u het technische ontwerp van geautomatiseerde systemen opstellen en onderhouden, de systemen testen, acceptatietests voorbereiden en begeleiden en de systemen invoeren en evalueren. Daarnaast gaat u programmeerwerkzaamheden verzorgen.

U heeft een afgeronde Informatica-opleiding op HBO-niveau of een vergelijkbaar kennis- en ervaringsniveau. Bovendien bent u klantgericht en zijn uw contactuele eigenschappen goed ontwikkeld, evenals uw mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid. Om uw vakkennis up-to-date te houden bent u bereid regelmatig aanvullende opleidingen te volgen.

Het geboden salaris is volledig in overeenstemming met het niveau van deze functie en hangt mede af van uw kennis en ervaring.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer J. v.d. Berg, hoofd MOI, telefoon 045-792065. Uw schriftelijke sollicitatie gelieve u binnen twee weken te zenden aan het Algemeen burgerlijk pensioenfonds, t.a.v. de heer H. Mommers, Staf Personeel Centrale Services, Postbus 4860, 6401 JP Heerlen.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Het Algemeen burgerlijk pensioenfonds is een moderne organisatie die de pensioenbelangen en arbeidsongeschiktheidsverzekering voor alle ambtenaren behartigt. Om dit financieel mogelijk te maken, wordt op verschillende manieren op de internationale markten belegd. Ruim 3.500 medewerkers vervullen deze verantwoordelijke taken vanuit het hoofdkantoor te Heerlen, ondersteund door collega's van een viertal districtskantoren in het gehele land.

ABP

KNP Papier

KNP Services B.V. i.o. is een divisie van de Koninklijke Nederlandse Papierfabrieken N.V. en verleent binnen de onderneming diensten aan de overige divisies. De plaats van vestiging is Maastricht. De afdeling Bedrijfsinformatiesystemen (BIS) maakt deel uit van de groep Ontwikkeling en Techniek binnen KNP Services B.V. i.o. Vanwege de uitbouw van activiteiten is binnen deze afdeling een tweetal vacatures ontstaan voor de functie van

systeemanalist/programmeur (m/v)

Opleiding en ervaring
- opleiding minimaal op MBO-niveau;
- aanvullende opleidingen tot systeemanalist/programmeur;
- enkele jaren ervaring;
- bij voorkeur ervaring in een Unix-Informix 4GL-omgeving;
- leeftijd rond 25 jaar.

Informatie/sollicitatie
Nadere informatie over de functie is te verkrijgen bij de heer R. Castermans, hoofd BIS, telefoon (043) 82 22 60. Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan KNP Services B.V. i.o., Erasmusdomein 50, 6229 BL Maastricht, t.a.v. de afdeling Personeel & Organisatie.

Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg

De districtsvereniging Het Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg is aktief op het gebied van pre- en postnatale zorg, kraamzorg, jeugdgezondheidszorg en wijkzorg, voedingsvoorlichting en dieetadvisering, gezondheidsvoorlichting en -opvoeding GVO, het verstrekken van verpleegartikelen en de organisatie van zeer uiteenlopende cursussen en voorlichtingsaktiviteiten.

Binnen de Districtsvereniging Het Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg bestaat op korte termijn behoefte aan

HOOFDWIJKVERPLEEGKUNDIGEN M/V

FUNCTIE-INHOUD
De functie van hoofdwijkverpleegkundige richt zich op het voorbereiden, ontwikkelen en het uitvoeren van het beleid met betrekking tot de verpleegkundige zorgverlening in de basiseenheid en het leidinggeven aan de medewerkers zowel individueel als in teamverband.
De hoofdwijkverpleegkundige is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken, uitvoering van het vastgestelde beleid en voor de continuïteit, kwantiteit en kwaliteit van de werkuitoefening.

FUNCTIE-EISEN
Voor deze functie komt u in aanmerking als u:
- in het bezit bent van het diploma verpleging A en MGZ of HBO-V aangevuld met het diploma kaderopleiding of beroepsinnovatie c.q. management;
- minimaal 5 jaren ervaring heeft in het MGZ-werkveld;
- bij voorkeur ervaring heeft in een leidinggevende functie;
- een bijdrage kunt leveren aan beleidsontwikkeling en innoverend kunt zijn betreffende ontwikkelingen in de zorgverlening;
- woonachtig bent in of in de directe omgeving van Oostelijk Zuid-Limburg of bereid bent u hier te vestigen.

SALARIËRING
Het salaris bedraagt minimaal ƒ 3.397,00 en maximaal ƒ 4.583,00.

PENSIOENREGELING
P.G.G.M.

INLICHTINGEN
Inlichtingen over deze functie worden desgewenst verstrekt door mevrouw A. Hom[illegible], hoofd Wijkzorg. Zij is telefonisch bereikbaar onder nummer 0[illegible] 710371.

SOLLICITATIES
Uw belangstelling voor deze functie kunt u kenbaar maken door een sollicitatiebrief te sturen aan de districtsvereniging Het Groene Kruis t.a.v. de dienst personeelszaken, postbus [illegible], 6401 DD Heerlen.

Uw sollicitatiebrief dient uiterlijk [illegible] januari a.s. in ons bezit te zijn.

172865

---

psycho-medisch streekcentrum 'vijverdal' maastricht

Het Psycho-medisch Streekcentrum "Vijverdal" is een psychiatrisch ziekenhuis waarin 500 medewerkers zorg verstrekken aan 400 klinische en 650 poliklinische patiënten.

Binnen het cluster Opvang & Evaluatie bestaat een vakature voor een

SEKRETARESSE m/v

De funktionaris zal voor 50% werkzaamheden verrichten ten behoeve van de adjunkt-direkteur Patiëntenzorg en voor 50% werkzaamheden ten behoeve van de polikliniek.

Tot het takenpakket behoren:
- organisatie van de administratie
- notuleren en uitwerken van vergaderingen
- verzorgen van korrespondentie en typewerk
- [illegible]
- [illegible] in- en uitgaande [illegible]
- beheer van het archief
- bewaking voortgangskontrole van [illegible]
- onderhouden van kontakten met zowel interne als externe relaties, alsook met patiënten
- leiding geven aan de administratieve medewerkers van het cluster.

Funktie-eisen:
- een voltooide sekretaresse-opleiding met vooropleiding Havo of VWO
- ruime ervaring in een soortgelijke funktie
- dynamische en accurate [illegible]
- [illegible]
- goede kontaktuele eigenschappen
- zelfstandig kunnen werken
- kennis van medische terminologie
- kennis van Wordperfect 4.2 en/of S.T. D-Base III.

Een belangrijk funktiekenmerk is dat de onderscheiden taken gedurende de dag en de week in de tijd gemengd voorkomen. Van de funktionaris wordt verwacht dat hij/zij in staat is overzicht te bewaren en de voorkomende werkzaamheden in te delen en prioriteiten te stellen.

Salariëring en overige arbeidsvoorwaarden:
konform de CAO Ziekenhuiswezen (FWG schaal 40), max. ƒ 3.599,00 bruto per maand.

Informatie:
over deze funktie kan worden ingewonnen bij mevr. M. Troquet, sekretaresse Opvanggroep/Polikliniek (tel. 043-685289).

Schriftelijke sollicitaties kunt u binnen 14 dagen na het verschijnen van deze advertentie richten aan het hoofd Personeelszaken & Organisatie, onder vermelding van vakaturenummer 9047.

Psycho-medisch Streekcentrum "Vijverdal", [illegible] Maastricht

---

de regenboog

Bejaarden-verzorgingscentrum „De Regenboog" te Heerlen roept sollicitanten op voor de onderstaande functie:

ADMINISTRATIEF MEDEWERKER V/M

voor 20 uur per week ('s morgens)

Functie-inhoud:
- het verwerken van administratieve gegevens voor verwerking (de administratie [illegible]);
- hetzelfde geldt voor de salarisadministratie, het behandelen van verlofaanvragen, ziektedagen, [illegible] etc.

Voor deze functie zoeken wij iemand met een MEAO-A-opleiding of vergelijkbaar niveau en/of werkervaring. [illegible]

Salariëring en arbeidsvoorwaarden conform de CAO Bejaardenhuizen.

Uitgebreide schriftelijke sollicitaties, met [illegible] binnen één week te [illegible] gericht aan de directie van Bejaardenverzorgingscentrum „De Regenboog", postbus 4451, 6401 CZ Heerlen.

Transcarbo kunststofkamers b.v.

Door [illegible] zoeken wij [illegible]

ERVAREN EN AANKOMEND

- **PRODUKTIE-MEDEWERKERS** (m/v) voor kunststof en aluminium fabricage
- **MONTEURS** voor plaatsing van kunststof en aluminium puien

Gelieve bij voorkeur schriftelijk te solliciteren.

[illegible]

Paulus Stichting

Centrum voor behandeling en verzorging van geestelijk gehandikapten

De Paulus Stichting is een woon- en leefgemeenschap voor 344 geestelijk gehandikapte mensen en een werkgemeenschap voor circa 480 medewerkers.
De bewoners zijn gehuisvest in nieuwbouw-woningen of paviljoens.
Daarnaast beheert de Stichting in de regio een vijftal socio-woningen.
In verband met het zwangerschapsverlof van een van onze medewerksters zoeken wij voor onze sektor medische en paramedische diensten een

fysiotherapeut m/v 80%

Gezien de samenstelling [illegible] gaat onze voorkeur uit naar een vrouwelijke medewerkster.

Funktie-informatie:
deze funktie zal in [illegible] (met ingang van 1 februari 1991) tijdelijk zijn. Aansluitend [illegible] vast dienstverband worden aangegaan voor 40% en een tijdelijk dienstverband voor 40% met de mogelijkheid dat dit naderhand vast wordt ingebouwd.
Voor deze funktie gelden de volgende hoofdlijnen als omschrijving:
- verricht zelfstandig fysiotherapeutische handelingen bij bewoners;
- neemt deel aan overlegsituaties;
- legt gegevens vast omtrent de behandeling;
- werkt in teamverband.

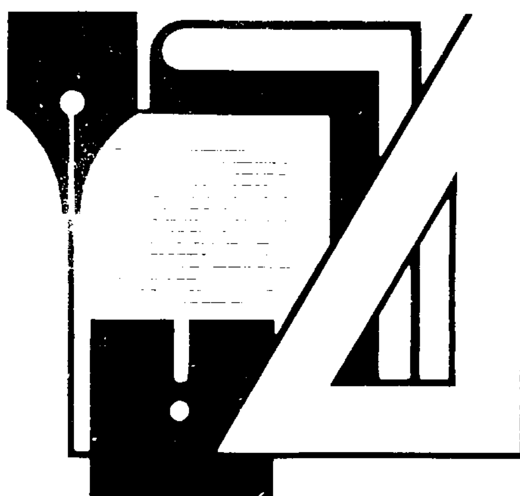
Wij vragen:
- diploma HBO-Fysiotherapie, eventueel aangevuld met de cursus NDT en/of [illegible];
- beschikken over goede kontaktuele eigenschappen;
- in teamverband en interdisciplinair kunnen werken;
- affiniteit met de zwakzinnigenzorg.

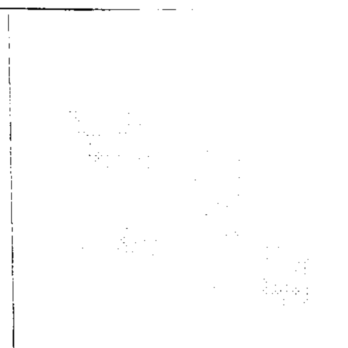
Wij bieden:
- salariëring, afhankelijk van opleiding en ervaring: minimaal ƒ 2.992,– en maximaal ƒ 4.491,– bruto per maand bij een 40-urige werkweek volgens funktiegroep 50;
- overige arbeidsvoorwaarden konform CAO-Ziekenhuiswezen.

Inlichtingen:
voor nadere inlichtingen omtrent de mogelijkheden kunt u kontakt opnemen met de heer René Nuijten, [illegible] (tel. [illegible]) of met de heer Ton [illegible], waarnemend sektorhoofd medische en paramedische diensten (tel. 046-594440).

Belangstellenden worden uitgenodigd hun schriftelijke sollicitatie vóór 7 januari 1991 te richten aan de afdeling personeelszaken van de Paulus Stichting, Watersley 1, 6132 KA te Sittard.

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

VERDER STUDEREN EN FLANEREN

EEN KLASSE APART

DONDERDAG 24 JANUARI INFO DAG

Heb jij je studierichting nog niet bepaald? Wil je eerst meer zekerheid dat die keuze uiteindelijk zal leiden tot het vinden van een boeiende baan? Stel dan je toekomst zeker met een lerarenopleiding aan de Hogeschool Katholieke Leergangen in Roermond want...

Er zit weer muziek in het basisonderwijs

Realistische cijfers tonen aan dat vanaf 1991 de behoefte aan bevoegde docenten in het basisonderwijs sterk zal toenemen. Het is echter nog maar de vraag of het aantal afgestudeerden voldoende zal zijn om die behoefte te dekken. Grote kans dus dat tegen de tijd dat jij je studie aan de Hogeschool Katholieke Leergangen in Roermond afrondt, het je moeite zal kosten om uit het grote banenaanbod je baan te kiezen!

Wil je alles weten?

Bezoek dan onze INFO-DAG op 24 januari van 10.00 tot 14.00 uur.

Informatie in te winnen tijdens kantoortijden.

Telefoon 04750 - 16777

Januari 1991 beginnen de volgende korte cursussen

VIDEO
CALLANETICS
FILMANALYSE
LOKALE OMROEP
RAKU-KERAMIEK
MEUBELVORMGEVING
ARCHITECTUURGESCHIEDENIS
DEMONSTRATIEGROEP JAZZ-DANCE

Informatie en inschrijvingen
Kreativiteitscentrum Heerlen
Putgraaf 3, tel. 045-718072

International Business Administration

Welke student wil z'n grenzen verleggen?

International Business Administration

International Business Administration is een 4-jarige HBO-opleiding voor jongeren die zich willen ... naal niveau. Om dit te ... de HEAO-Limburg samen met ... Education College in Cambridge ...

Meer informatie? Vraag de speciale brochure.

HEAO-LIMBURG
Postbus 80...
6130 PC ...
Telefoon ...

INFORMATICA INSTITUUT driessen

Hommerterweg 224
Hoensbroek

Erkend door Ministerie O&W, rijkserkende diploma's

Wordperfect 4.2 en 5.1
dBase III+ en IV
Lotus en PlanPerfect
Startcursus MS-DOS
MS-DOS voor gevorderden
Typen en notuleren
DTP met Ventura
Praktijk Dipl. Infor. I en II

Ook voor spoed-, privé- en bedrijfscursussen in en uit huis. Elke cursist werkt alleen op een PC met hard-disk. Vraag de gratis brochure aan.

Bel (045) 21 17 33
Opleiding - advies - begeleiding

Goed nieuws over kanker.

Bijvoorbeeld van kinderen met leukemie geneest nu al zo'n 70%.

Blijf dus geven.

OPLEIDINGSINSTITUUT „HEERLEN"

B.K.B.
P.D.B.
M.B.A.
S.P.D.

HERHALINGSOPLEIDINGEN

VAN MIERLO: Schoutstraat 8, 6343 CS Klimmen ... Mergelsweg 1, 6419 EA Heerlen ...

HOGESCHOOL VENLO

... zou je anders gaan studeren!

HTS-ELEKTROTECHNIEK

Op 4 februari 1991 beginnen met een HTS-opleiding? Dan nu snel aanmelden!

De HTS ... Hogeschool Venlo kenmerkt zich onder andere door ... modulair onderwijs, studieloopbaanbegeleiding en de ... examens af te leggen.

Er zijn ... bij de afstudeerrichtingen:

* Meet- & Regeltechniek
* Telecommunicatie
* Telematica
* Technische Informatica

Informatie ...

Voor meer informatie over de inhoud van de opleiding, de (uitgebreide) vrijstellingsregelingen en de toelatingsvoorwaarden kunt u contact opnemen met: ir. J. Kiepe ... 077-546666 ... privé 040 ...

Voor ... en de aanvraag van een aanmeldingsformulier kunt u ... 077-546666 bellen

Naam
Adres
Postcode ... Plaats
Woonst ...
Opsturen naar: HOGESCHOOL VENLO
Antwoordnummer 1086
5900 VB VENLO
(POSTZEGEL NIET NODIG)

ASTMA

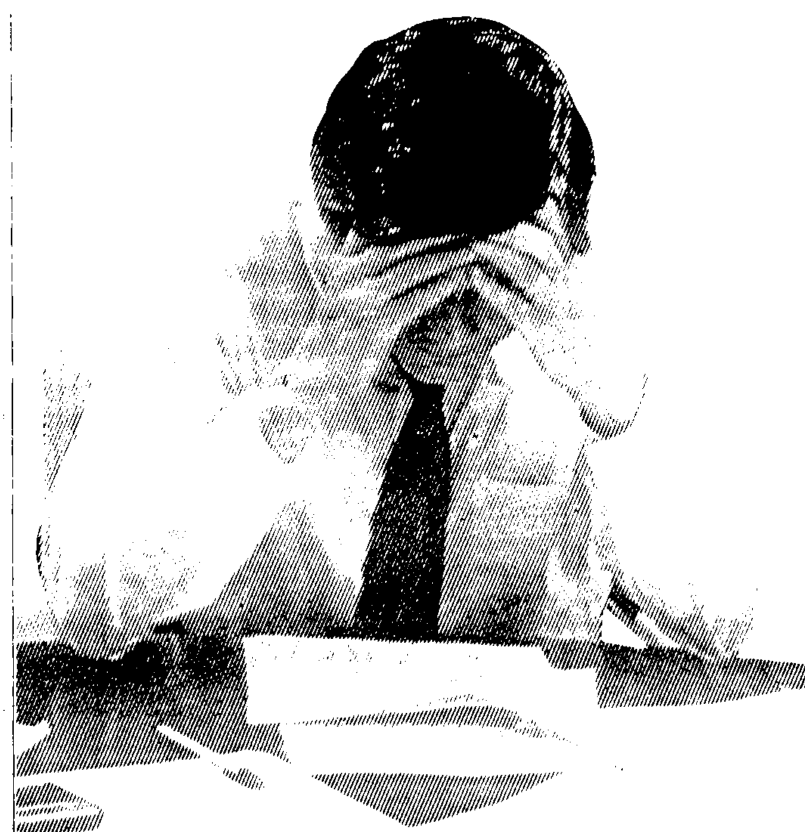
Genezen kan (nog) niet. Helpen wel.

Elke dag zijn er meer dan honderdduizend mensen in ons land die snakken naar lucht. Mensen die last hebben van CARA, zoals astma of longemfyseem.
Een ziekte die zo levensbedreigend kan zijn, dat deze bijna viermaal zoveel dodelijke slachtoffers eist dan het verkeer.
CARA is één van de meest onderschatte handicaps in ons land waarvoor nog geen afdoende behandeling is gevonden.

Geef het Astma Fonds de mogelijkheid om te helpen.
Uw steun is onmisbaar. Geef gul!

Astma Fonds
Giro 55055

DEELTIJDOPLEIDING

DIT BEELD VAN DE "EENZAME STUDENT" WERKT NIET ERG STIMULEREND

Zet de eerste stap in de goede (studie)richting

Onder leiding van een docent studeert u in een kleine groep gelijkgestemden, zodat u van elkaar steun ondervindt en zo nodig extra motivatie kunt "bijtanken".

Wilt u alles weten?

Bezoek dan onze INFO-AVOND op 21 januari van 19.00 tot 21.00 uur.
Informatie in te winnen tijdens kantoortijden
Telefoon 04750 - 16777

MAANDAG 21 JANUARI INFO AVOND

EEN KLASSE APART

STREEKGEWEST OOSTELIJK ZUID LIMBURG

TAAKOPDRACHT: AFVALVERWERKING

Regionale stortplaats te Ubach over Worms, gem. Landgraaf. Wijziging der storttarieven ingaande 1 januari 1991.

TARIEVEN:
Indien het ter verwerking aangeboden afval uit kleine hoeveelheden bestaat (i.c. minder dan 1 m³), niet afkomstig van bedrijven, zoals overtollig huisraad, tuinafval enz., dan bedraagt de vergoeding ƒ 3,-- per aanbieding, inclusief 18,5% B.T.W.

Voor het overige zijn per bezoek aan de stortplaats de volgende tarieven vastgesteld:

ƒ 50,--	indien het afval wordt aangeleverd met een voertuig met een laadvermogen van 0 tot 3 m³.
ƒ 175,--	idem, laadvermogen van 3 tot 7 m³.
ƒ 350,--	idem, laadvermogen van 7 tot 13 m³.
ƒ 575,--	idem, laadvermogen van 13 tot 20 m³.
ƒ 800,--	idem, laadvermogen van 20 tot 25 m³.
ƒ 950,--	idem, laadvermogen van 25 tot 30 m³.
ƒ 1.100,--	idem, laadvermogen van 30 tot 35 m³.
ƒ 1.250,--	idem, laadvermogen van 35 tot 40 m³.
ƒ 1.400,--	idem, laadvermogen van 40 tot 45 m³.
ƒ 1.550,--	idem, laadvermogen van 45 tot 50 m³.

Alle tarieven zijn inclusief 18,5% B.T.W.

BETALING STORTGELDEN:
De stortgelden dienen op de regionale stortplaats te worden voldaan.

Bedrijven en instellingen die regelmatig hoeveelheden (meer dan 3 m³) afval aanvoeren, kunnen ook vóóraf waardebonnen kopen welke recht geven om op de stortplaats te storten. Deze waardebonnen zijn uitsluitend verkrijgbaar bij de Kassier der gemeente Kerkrade, Marktstraat 1 (1e verdieping), Kerkrade.

auto caubo V.A.G Audi

WIJ BIEDEN U AAN:

Audi 80 SC, 4-drs., metallic	1984
Audi 80 65 KW, zwart	1987
Audi 80 1.8 automaat, stuurbekr.	1988
Audi 80 1.8 grijsmetallic	1988
Audi 80 1.8 S rood	1989
Audi 80 1.8 S, stuurbekr., metallic	1990
VW Golf LX, 3-drs., goudmet., heel mooi	1984
VW Golf C, 3-drs., 1.6 ltr	1984
VW Golf C, 5-drs., 1.6 ltr, div. extra's	1985
VW Golf CL, 1.3 ltr, metallic	1986
VW Golf CL, 5-drs., 1.8/90 PK, atlasgrijs	1987
VW Golf 1.6 ltr, sportieve uitv.	1987
VW golf GT4, 107 PK, Oetinger-uitv.	1988
VW Golf GTi	1988
BMW 320i, automaat, met., 5-drs.	1986
Ford Escort 1.3 ltr, Laser	1986
Ford Escort 1.6 ltr, 5-drs.	1986
Ford Fiesta 1.4 CLX, 5-drs., div. extra's	1989
VW Polo coupe 1.3 ltr, blauw	1986
VW Polo Shopper 1.3 ltr	1987
Opel Corsa TRS, rood	1983
Opel Corsa 1.3 NB, 3-drs.	1988
Citroën RX TRS, 1.6 ltr, met LPG	1985
Citroën BX TR1, 1.6 ltr, metallic	1987
Citroën Axel TRS, blauwmetallic	1989
VW Jetta CL, 4-drs., 1.8/90 PK	1985
VW Jetta 1.3 ltr, met LPG	1985
VW Jetta 2-drs., 1.3 ltr, blauw	1985
VW Jetta C diesel, 2-drs.	1985
VW Jetta Avance 1.6 ltr	1988
VW Passat diesel, 5-drs.	1982-1984
VW Passat Variant 1.6 ltr, metallic	1985
VW Passat GL, nieuw type, 1.8 ltr	1988

SHOWROOMAUTO
Golf Madison 1.8 ltr/90 PK blauwmet.

Mazda 323, 1.5 automaat	1987
Mitsubishi Lancer 1500 GLX	1985
Mitsubishi Colt 1.5 GLX	1987
Subaru Justy LPG	1987
Fiat Panda 1000 S, rood	1987
Seat Ronda 1.2 GL	1985
Seat Ibiza, zilvermetallic	1986
Seat Ibiza GL 1500, 3-drs.	1988
Skoda 120 L, Avance-uitv., 4-drs.	1986
Lada 2105 5-drs., wit	1988
Peugeot 205 XL	1989

6 MAANDEN 100% GARANTIE

172026

OPENBARE BEKENDMAKING
Het dagelijks bestuur van het waterschap Roer en Overmaas

maakt bekend dat,

de Verordening vergoeding inundatieschade Roer van het waterschap Roer en Overmaas van 2 januari 1991 t/m 2 april 1991 ter inzage ligt ter secretarie van het waterschapshuis, Parklaan 10 te Sittard en dat deze verordening aldaar algemeen verkrijgbaar is tegen betaling van kosten.

De verordening is bij besluit van 3 december 1990 door het college van hoofdingelanden vastgesteld.

Op 1 januari 1991 treedt de verordening in werking.

Het dagelijks bestuur voornoemd,

de secretaris, W.H.Th. van Megen — de voorzitter, drs. F.W.G. Laarakker

Waterschap Roer en Overmaas
Parklaan 10, Sittard.

KERST occasion show

SAMENWERKENDE SMAD MAASTRICHTSE AUTO-DEALERS

Maak tevens kennis met de unieke SMAD

NIEUW 8+ TOP-OCCASION FORMULE

21 22 23

Limagas

december 1990

Op maandag 24 en 31 december zijn onze kantoren gesloten.

Voor storingen in de gasvoorziening ten noorden van de gemeente Susteren kunt u bellen:

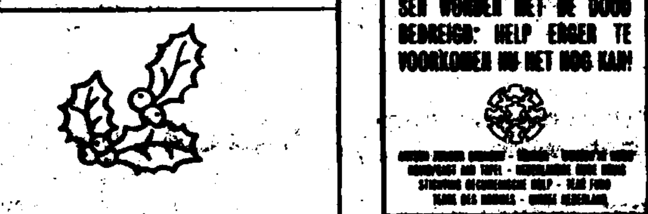
04760 - 73939

Voor storingen ten zuiden van de gemeente Echt kunt u bellen:

045 - 228966

Directie Limagas NV

Bij beschikking van de Arrondissementsrechtbank te Maastricht d.d. 21 september 1990 resp. 12 december 1990 is B. Spoelstra, wonende te Schimmert, Op de Bies 33 in Huize Op de Bies, onder curatele gesteld met benoeming van H. Spoelstra, wonende te Brunssum aan de Uranusstraat 10 tot curator en M. Spoelstra, wonende te Brunssum aan de Servatiusstraat 66, tot toeziend curator.

GIRO 555 DEN HAAG

HELP ONS OP TIJD TE ZIJN! IN ETHIOPIË HEERST HONGERSNOOD. VIER MILJOEN MENSEN WORDEN MET DE DOOD BEDREIGD. HELP ERGER TE VOORKOMEN NU HET NOG KAN!

Exclusieve sieraden

in 18 en 14 kt goud met of zonder edelsteen. Op onze hele collectie tot

40% kerst- en nieuwjaarskorting

Juwelier-Diamantair

Châtelaine

Achter het Vleeshuis 35
Maastricht
Tel. 043-252255

GEWEST MIDDEN-LIMBURG

BESTUUR EN SECRETARIAAT
POSTBUS 605 - 6040 AP ROERMOND

Beknopte samenvatting storttarieven per 1-1-1991 (excl. BTW)

I. STORTPLAATS LINNE/MONTFORT

1.	basistarief per losse kubieke meter	ƒ 10,5
2.	bijzonder (I.B.C.-tarief)/m3	ƒ 15,8
3.	boetetarief ongesorteerd sloopafval/m3	ƒ 21,1
4.	basistarief verontreinigde grond/m3	ƒ 25,3
5.	bijzonder tarief verontreinigde grond/m3	ƒ 37,9
6.	tarief particuliere aanbieding ‹ 1m3	ƒ 5,1
7.	klein chemisch afval afkomstig van bedrijven:	
7.1	afgewerkte olie (inclusief B.T.W.)	ƒ 0,7
7.2	lege emballage (inclusief B.T.W.)	ƒ 2,9
7.3	overige k.c.a. (inclusief B.T.W.)	ƒ 3,5
8.	GRATIS mag gestort worden (na vooroverleg):	
8.1	schoon breekbaar bouw- en sloopafval	
8.2	asfalt, brokken vermengd met max. 10% grond/zand	
8.3	schone grond.	

II. STORTPLAATS WEERT

1.	basistarief per losse kubieke meter	ƒ 19,1
2.	bijzonder (I.B.C.-tarief)/m3	ƒ 28,7
3.	boetetarief ongesorteerd sloopafval/m3	ƒ 38,2
4.	basistarief verontreinigde grond/m3	ƒ 25,3
5.	bijzonder tarief verontreinigde grond/m3	ƒ 37,9
6.	tarief particuliere aanbieding ‹ 1m3	ƒ 5,6
7.	k.c.a. van bedrijven wordt niet ingenomen	
8.	breekbare puin, beton en asfalt worden niet ingenomen.	

Voor verdicht afval bijvoorbeeld perscontainers geldt een (extra) opslag naar rato van verdichting.

N.B.: Aan deze beknopte samenvatting kunnen geen rechten worden ontleend. Nadere inlichtingen omtrent acceptatie worden verstrekt via een van de volgende telefoonnummers:
- Stortplaats Linne/Montfort 04746-1326
- Stortplaats Weert 04950-18393
- Gewestsecretariaat 04750-32073 (dhr. Stoffers danwel dhr. Schoenmakers).

OPHEFFINGSUITVERKOOP BIJ ROVAN/DANKERS
Ophoven, Luik en Genk

Wegens gebrek aan opvolging. De verkoop begint vandaag! Tienduizend stuks lederen kleding!

Korting van 20% tot 50%

Bij aankoop boven ƒ 699,–
ƒ 100,– korting

Komende week, alle dagen koopavond in Helmond. Tevens zijn wij geopend op 2e kerstdag, ook in Ophoven en Luik. Genk is geopend op 1e en 2e kerstdag.

Inruil leder en bont mogelijk
Pilotenjassen en lederen dames Lammy's
nu geen ƒ 799,– geen ƒ 599,– maar **ƒ 349,–**

's Zondags geopend in België, Ophoven, Venloosesteenweg no. 17 (vlakbij Maaseik), tel. 09.32.11566901; Luik, La Batte no. 9, tel. 09.32.41210635; Genk, Bosdel no. 26, bij wooncentrum v.d. Ven.
NL, Helmond, Hurkestraat 21, tel. 04920-22923.

ZIEKTEKOSTEN PREMIE ALWEER OMHOOG?

Wordt uw ziektekosten-verzekering alweer duurder? Kies liever voor besparing. Voor de Overstap Polis. Van Sterpolis/GOV. Die is doorgaans honderden guldens voordeliger.

De Overstap Polis is de komplete ziektekosten-verzekering. Met alle extra's. Met wereldwijde dekking. Alles perfekt geregeld. Met persoonlijke service.

En ... met een ouderwets lage premie. Een gemiddeld jong gezin dat een gezond "eigen risico" neemt, betaalt per persoon - excl. wettelijke heffingen - vanaf maar f 29,- per maand. Vraag meteen hoe voordelig uw persoonlijke premie kan zijn. Maar doe 't snel. Anders betaalt u misschien weer 'n jaar te veel. Bel nu.

Bespaar en bel: 06-05.65.
Of stuur de bon in.

BON VOOR GEZONDE BESPARING

Ja, stuur mij gratis en vrijblijvende informatie — in envelop zonder postzegel

En laat meteen zien hoe voordelig ik daarmee uit ben!

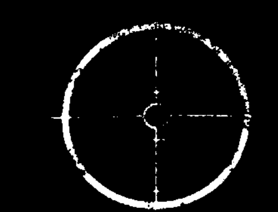
Mijn Naam ______________ m/v
Straat ______________
Postcode/Plaats ______________
Telefoon ______________
Mijn Leeftijd ______________ (max. 64 jaar)
Leeftijd Gezinsleden ______________ (max. 64 jaar)
Werkzaam bij 't ABP ______________ ja/nee

Sterpolis/GOV
Antwoordnr 176
6880 VB Velp

Voordeel: premie Overstap Polis vanaf nog geen f 29,- per maand voor elke partikulier die jonger is dan 30 jaar. Met een goed gekozen eigen risiko. Exclusief wettelijke heffingen. Let op.
Een gemiddeld jong gezin bespaart daarmee op ziektekosten-premie zo'n honderden guldens per jaar!

GEZONDHEIDSZORG-VERZEKERINGEN
STERPOLIS/GOV

Elke 6 minuten vindt er een olifant de dood.

GIRO 25 ZEIST. WWF

"Kon ik mijn kind maar zien..."

Stort op giro 50500

VAKANTIE & RECREATIE

Carav. tenten boten

Camper Recreatie Vinke:
Showmodellen 1991
Verk./verh. reserv. nu uw droomvakantie, kom van 21 t/m 31 dec. op onze show. 2e kerstdag open 10.00-17.00 uur. Molenmakershoek 10A, Apeldoorn. Tel. (055) 424434, b.g.g. 337609. CC-61R

Oostenrijk

GRANDIOZE wintersportreizen per luxe bus of eigen auto naar Oostenrijk. Voordeelreizen in januari. Vraag gratis reisgids bij Rekro Reizen 010-4142233 tot 22 u. OS-61R

Spanje

COSTA BRAVA - BLANES VAKANTIEWONINGEN eigen vervoer of luxe bus. Vraag gratis kleurenfolder. Bel (kan ook 's avonds) CodaB: 050-415210. Sp-61R

Vervolg Vakantie & Recreatie zie pagina 56

Prins Bernhard Fonds — Cultuurfonds voor Nederland / Anjer fondsen

Geven om cultuur die je lief is.

GIRO 5050

VAKANTIE IN EIGEN TUI

VERANDA'S - PERGOLA

Leef buiten met het comfort van binnen.
- 10 jaar garantie op de konstruktie
- uitvoering in tropisch hardhout en aluminium
- Belgische kwaliteit
- diverse modellen - GRATIS vrijblijvende offerte
- modelveranda te bezichtigen

Fisoma

BON opsturen naar FISOMA, Weertersteenweg 141, 3680 Maaseik-B., tel. fabriek: 09-3211-568864, 09-3211-564919. na 18 uur 09-3211-563404 Fax 09-3211-563856.

Antwoordcoupon
ja, ik wens vrijblijvend geïnformeerd te worden.
Naam + voornaam: ....
Adres + postcode: ....
Telefoonnummer: ....

OOK IN 1991

begint beter wonen weer met Stienstra.

BESTAANDE BOUW · BESTAANDE BOUW

BOCHOLTZ H
Halfvrijst., uitst. onderh. woonhuis met gar. Woonk. incl. open keuken, ca. 36 m². Tuin met goede bezonning. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Ruime zolder. Woonhuis is geh. voorz. van roll. Opp. 161 m². Bwjr. 1981.
Prijs ƒ 136.000,– k.k. 5342

BOCHOLTZ H
Woonhuis met kelder en ruime tuin. Woonk. met open keuken 27 m². Douchecabine. 2 slaapk. Grotendeels met nieuwe kunststof koz. met dubb. begl. Bwjr. 1910. Opp. 169 m².

Prijs ƒ 49.900,– k.k. 5180

BRUNSSUM H
Langeberg. Goed onderh. woonhuis met gar. en tuin. Kelder. Woonk. met plav. vl. Gesl. keuken met app. Tuinberging. 2 royale slaapk. Mogelijkh. voor 3e slaapk. Badk. met o.a. douche. Vaste trap naar zolder. Roll. rondom. Ged. dubb. begl. Dakisol.
Prijs ƒ 127.000,– k.k. 5316

BRUNSSUM H
Langeberg. Halfvrijst. woonhuis met c.v., tuin, berging, gar. en kelder. Hal. Woonk. Aparte keuken met app. Badk. met ligb. 3 slaapk. Zolder. Elektr. recentelijk vernieuwd. Ged. kunstst. koz. en dubb. begl.
Prijs ƒ 99.500,– k.k. 5254

BRUNSSUM H
Klingelsberg. Uitst. onderh. woonhuis met grote gar., goed op de zon gel. tuin. Woonk. en dichte keuken met app. ca. 44 m². 3 slaapk. Badk. met o.a. 2e toilet en douche. Hobbyzolder. Prima geisol., dubb. begl., dak- en spouwisol., ged. roll.

Prijs ƒ 149.000,– k.k. 5317

GELEEN H
Goed onderh. halfvrijst. winkel/woonhuis met royale tuin en grote gar. In gebruik als dubb. woonhuis. 2 ruime kelders. Part.: "zelfst. wooneenh.": Woonk. Keuken. Bijkeuken. Slaapk. Douche. 2e verd.: Woonk. Keuken. Badk. Slaapk. 3e verd.: Slaapk. Bergzolder.
Prijs ƒ 169.000,– k.k. 5241

HEERLEN H
Eengezinswoning met tuin. Woonk. met parket. vl. Keuken met luxe install. 3 slaapk. Badk. met douche. Ruime hobbyzolder. De woning is geh. voorzien van roll. en dubb. begl. Bwjr. 1985. Mogelijkh. voor overdraagb. rijkssub. Gar.

Prijs ƒ 115.000,– k.k. 5144

HEERLEN H
Op prachtige locatie gel. bouwperceel, geschikt voor vrijst. woonhuis. Tot. perceelsopp. 857 m². Gel. aan de Zandweg, plan "Vrusschemig 1988".
Prijs ƒ 141.500,– k.k. 5164

HEERLEN H
Centrum. Gezellig appartement met lift en kelderberging. Woonk. met zonnig balkon. Aparte keuken met moderne install. Bijkeuken. Royale slaapk. Badk. met douche.
Prijs ƒ 79.000,– k.k. 5284

HEERLEN H
Noord. Twee woonhuizen beide met diepe tuin en zolder. Pand I: Hal. Keuken. Woonk. Eetk. 2 slaapk. Mogelijkh. voor 3e en 4e slaapk. Gar. Pand II: Keuken. Woonk. 3 slaapk. Mogelijkh. voor 4e en 5e slaapk.
Prijs ƒ 139.000,– k.k. 5367

HEERLEN H
Welten. Gezellig en rustig gel. één-, evt. 2 slaapk. app. met eigen parkeerpl. en berging. 1e verd. Woon-/eetk. ca. 30 m². Keuken. Badk. Balkon met uitzicht op weide. 2e verd. Ruime slaapk. Berging.

Prijs ƒ 109.000,– k.k. 4933

HEERLEN H
De Erk. Oudere hoekwoning met veel ruimte. Kelder. Entree/Hal. Voor- en achterk. ca. 33 m². Gesl. keuken. Toilet. Tuin met div. bergingen. 3 slaapk. Vaste trap naar ruime bergzolder.
Prijs ƒ 92.500,– k.k. 5351

HEERLEN H
Heerlerheide. Luxe afgewerkte, vrijst. bungalow met schitterend uitzicht. Entree/hal. Ruime woonk. Aparte keuken met install. Serre. 3 slaapk. Badk. met ligb. en douche. Sout.: Royale inpand. gar. Hobbyruimte. 4e slaapk. 2e toilet. Prov. kelder.
Prijs ƒ 375.000,– k.k. 5369

HEERLEN H
Centrum. Royaal luxe app. in de Residentie Herle-Kelderberging. Part.: luxe entree met lift. App.: Hal. Woonk. ca. 33 m² met balkon. 2 ruime slaapk. (één met balkon). Luxe bet. badk. met ligb. en douche. Moderne keuken met bijkeuken.
Prijs ƒ 189.000,– k.k. 5251

HEERLEN H
Halfvrijst. woonhuis met terras. Geh. onderkelderd, div. ruimten en inpand. gar. Part. gesl. keuken. Bijkeuken. Sfeervolle woonk. ca. 58 m² met erkers en open haard. 3 slaapk. Badk. 2e verd. 2 slaapk. en div. bergruimten.
Prijs ƒ 229.000,– k.k. 4917

HOENSBROEK H
Zuid. Halfvrijst. woonhuis met tuin. Woonk. ca. 30 m². Dichte keuken met app. Fraai aangelegde, zonnige tuin ca. 9 m. diep. 4 slaapk. Badk. Zolder.
Prijs ƒ 107.500,– k.k. 5115

HOENSBROEK H
Zuid. Eengezinswoning met tuin, berging, mogelijkh. tot gar. en kelder. Entree/gang. Woonk. Gesl. keuken. 3 slaapk. Badk. met douche. Ruime zolder. Geh. woning voorz. van hardh. koz.
Prijs ƒ 117.500,– k.k. 5267

KERKRADE H
Spekholzerheide. Perceel bouwgrond van 379 m². Frontbreedte 9 meter. Diepte 40 meter.
Prijs ƒ 39.000,– k.k. 5249

KERKRADE H
Chevremont. Halfvrijst. souterrainwoning met gar. Wasruimte. Hobbyk. Woonk. Schitterende keuken met app. 3 ruime slaapk. Badk. met ligb. en douche. Vliezotrap naar zolder. Overal hardh. koz. Ged. dubb. begl. Onder architektuur aangelegde tuin.
Prijs ƒ 185.000,– k.k. 5238

KERKRADE H
Chevremont. Royaal woonhuis. Woonk. ca. 40 m². Eetkeuken ca. 30 m² compl. met app. Bijkeuken. Tuin ca. 20 m. diep. 5 slaapk. Schitterende badk. Bergzolder.
Prijs ƒ 155.000,– k.k. 5289

KERKRADE H
Geschakeld landhuis met grote gar., bar- en hobbyruimte. Tot. ca. 60 m² in sout. Grote hal. Living ca. 46 m² met openhaardpartij. Keuken met install. met alle app. 4 slaapk. Luxe badk. met o.a. ligb., dubb. v.w. en 2e toilet. Via vaste trap naar grote zolder. Uitst. geisol., ged. met roll. Zeer luxe afgewerkt met kostbare en duurzame mat.

Prijs ƒ 325.000,– k.k. 5290

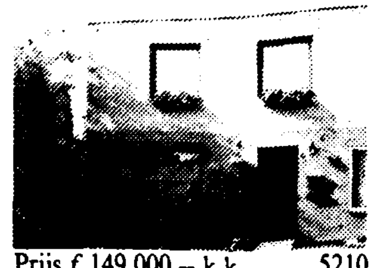
MERKELBEEK H
Gezellig woonhuis met terras en mogelijkh. voor gar. Kelder. Royale woonk. Keuken. Bijkeuken. Badk. met o.a. douche. 2 grote slaapk. Vaste trap naar zolder met 3e slaapk. Bergruimte.
Prijs ƒ 93.000,– k.k. 5126

NIEUWENHAGEN H
Hoefveld. Royaal type vrijst. landhuis met patio, gar. en bostuin. Royale living ca. 52 m². Luxe keuken met compl. install. Pantry. 2 badk. met ligb., douche. 4 slaapk. Zolder. Dubb. begl. en hardh. koz. Rustig gel. in kindervriendelijke omgeving.
Prijs ƒ 319.500,– k.k. 5108

NIEUWENHAGEN H
Exdel. Royaal en uitst. gel. landhuis op 1380 m² grond met div. terrassen en groot gazon. Barruimte. Part. Hal. Keuken met zeer luxe install. Bijkeuken. Inpand. gar. Royale living. Kantoorruimte tot. 78 m². 4 slaapk. 2 badk. met zeer luxe install. Dubb. begl. en ged. roll. Degelijke afwerking met kostbare materialen.
Prijs ƒ 495.000,– k.k. 4973

NIEUWENHAGEN H
Uitst. onderh. halfvrijst. woonhuis met tuin en mogelijkh. voor gar. Woonk. ca. 34 m². Keuken met luxe install. en app. Berging. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar ruime zolder. 4e slaapk. Geh. voorzien van hardh. koz.
Prijs ƒ 135.000,– k.k. 5336

NIEUWENHAGEN H
Woonhuis met tuin en gar. Hal. Living ca. 45 m² met plav. vl. Ged. open keuken met kunstst. install. en eetbar. Serre 6.00 × 4.00. 3 slaapk. (mogelijkh. 4e slaapk.). Pand met hardh. koz., dubb. begl. en ged. roll.

Prijs ƒ 149.000,– k.k. 5210

NIEUWENHAGEN H
Uitst. onderh. woonhuis met ruime tuin en gar. Woonk. 30 m². Dichte keuken met luxe install. en app. 3 slaapk. Luxe badk. met ligb., douche en 2e toilet. Ruime bergzolder. Woning geh. met kunstst. koz.

Prijs ƒ 133.000,– k.k. 5337

NUTH H
In centrum gel. split-level drive-in woning. Inpand. gar. Keuken met luxe keukeninstall. Woonk. met parketvl. en openhaard. Goed aangelegde tuin. 3 royale slaapk. Badk. met ligb. Ged. dubb. begl.
Prijs ƒ 135.000,– k.k. 5332

PUTH-SCHINNEN H
Op goede lokatie, mooi gel. halfvrijst. woonhuis met gar. en tuin. Hal. Woonk. en goed. open keuken, tot. ca. 40 m². 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vliezotrap naar hobbyzolder ca. 18 m². C.v.-ruimte en berging.
Prijs ƒ 149.500,– k.k. 5295

SCHAESBERG H
Goed onderh., geschakeld woonhuis nabij centrum met rijbaan. ken, tuin en gar. Living ca. 32 m² incl. open keuken met install. 3 slaapk. Badk. met ligb. Ged. voorz. van dubb. begl. en/of roll. Rustige woonomgeving.
Prijs ƒ 136.000,– k.k. 5353

SCHINVELD H
Goed onderh. halfvrijst. duplexwoning, ged. verhuurd. Opp. 360 m². Benedenwoning o.a.: Prov. kelder. Woonk. Slaapk. Keuken. Bijkeuken en tuin. Bovenwoning: o.a. Tuin met tuinberging. Woonk. Gesl. keuken met compl. install. Slaapk. Badk. Zolderverd.: 2e slaapk. Bergruimte. Hardh. koz. met dubb. begl. Dakisol.
Prijs ƒ 85.000,– k.k. 5362

WIJNANDSRADE H
Riant gel., op unieke lokatie, landhuis. Gar. Provisiekelder. Werkkelder. Woonk. 72 m² met leistenenvl. en open haardpartij. Kantoor. Luxe keuken. 3 royale slaapk. Badk. met ligb. en douche. Optimale privacy en isol.

Prijs ƒ 435.000,– k.k. 5281

BESTAANDE BOUW · BESTAANDE BOUW

In deze advertentie laat Stienstra u een aantal koopwoningen in diverse typen en categorieën zien. Op vrijdag 28 december houden wij van 14.00 uur tot 16.00 uur onze Open Huizen-dag. De vrijdag na Kerstmis in de kerst-vakantie. Stienstra biedt u dan de mogelijkheid om de ruimte en de afwerking van een aantal huizen te bekijken. U bent daar van harte welkom.

Het nieuwe huizenmagazine is er weer. GRATIS toezending. Bel met een van onze kantoren of stuur onderstaande bon in.

De ideaalwoning in Beek-Broekhovenlaan

Dit vrijstaande woningtype is bijzonder aantrekkelijk door z'n lage koopprijs, rekening houdend met de ruime bouwpercelen, oppervlaktes van 210 m² tot 400 m², en de zeer snelle bouwtijd, waardoor deze woningen reeds in het najaar van 1991 voor bewoning gereed zullen zijn.
Bovendien ontvangt u als koper een éénmalige rijksbijdrage van ƒ 6.500,–.
Deze herenhuizen zullen gebouwd worden aan het Pater Kusterspad en de Kap. Wijnensingel.

Indeling:
Living ca. 36 m² inclusief open keuken. Garage/berging. Op de verdieping liggen 3 slaapkamers respectievelijk groot ca.. 11 m², ca. 8 m² en 7 m² en een badkamer met ligbad en v.w.
Prijzen vanaf ƒ 163.925,– v.o.n. tot ƒ 176.925,– v.o.n. (exclusief een éénmalige rijksbijdrage van ƒ 6.500,–)

Informatiemiddag.
Donderdag 27 december van 14.00-17.00 uur.
Adres: 't Kaar Zalencentrum, Stationsstraat 126 te Beek. Ingang Zalencentrum.

Directie en medewerkers van Stienstra wensen u prettige kerstdagen en een voorspoedig 1991.

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen, Telefoon 045-712255
Wyckerbrugstr. 50, 6221 ED Maastricht, Tel. 043-252933

Tijdens de kerstvakantie zijn wij als volgt geopend:
maandag 24 december tot 18.00 uur;
donderdag 27 en vrijdag 28 december tot 21.00 uur;
zaterdag 29 en maandag 31 december tot 18.00 uur;
vanaf woensdag 2 januari gelden de normale openingstijden.

Naam: ....
Adres: ....
Postcode: ....
Plaats: ....
Telefoon: ....

Gaarne vrijblijvend informatie over de: ....

In ongefrankeerde envelop zenden aan Stienstra Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.
O stuur mij GRATIS het nieuwe HUIZENMAGAZINE nr 190

OPEN HUIS
Vrijdag 28 december van 14.00-16.00 uur.

GELEEN, Kloosterhof

Z-vormige woonkamer, variërend van 47 m² tot 51 m² (incl. open keuken). Garage of berging met carport. 3 slaapkamers. Badkamer met ligbad en 2e toilet. Hobbyzolder ca. 40 m² (via vaste trap bereikbaar).
Prijzen vanaf ƒ 164.000,-- v.o.n. tot ƒ 180.000,-- v.o.n. (excl. renteverlies).
Opp. variërend van 200 m² tot 225 m².
Adres: Kloosterstraat 5 te Geleen.
Volg het bord vanaf de H. Hermanslaan.

HEERLEN, Corisberg

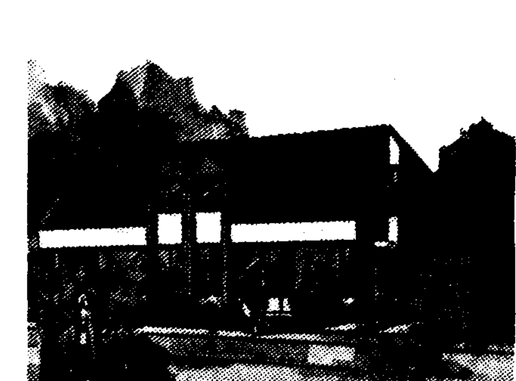

In dit plan zijn een aantal bungalows in aanbouw. Er is keus uit 2 verschillende indelingen bijv.: living van 47 m² tot 52 m² (incl. gedeeltelijk open keuken). 3 slaapkamers. Badkamer met ligbad, douche en 2e toilet. Garage. Patiotuin met opp. van 97 m² tot 100 m².
Prijs ƒ 219.570,-- v.o.n. tot ƒ 232.570,-- v.o.n.
Adres: Roggehof 64 te Heerlen.

HEERLEN, Rennemig

Nabij Ganzeweide zijn een aantal halfvrijstaande woningen voor bewoning gereed. Woonkamer ca. 32,5 m² incl. open keuken. 3 slaapkamers. Badkamer met douche en mogelijkheid voor 2e toilet. Hobbyzolder ca. 26 m². Tuinberging (evt. uit te bouwen tot garage).
Prijs ƒ 139.830,-- v.o.n. (excl. een max. subsidie van ƒ 41.000,--).
Netto maandlast ca. ƒ 638,--.
Adres: Ammonieterf 299 te Heerlen.

HEERLEN, Welten

Indeling:
L-vormige living ca. 35 m² en een aparte keuken of een L-vormige living ca. 35 m² incl. open keuken. Op de verdieping liggen 3 slaapkamers respectievelijk groot ca. 16 m², ca. 12 m² en ca. 8 m², hobbykamer en een badkamer met ligbad en 2e toilet.
Prijzen van ƒ 210.000,-- v.o.n. tot ƒ 234.798,-- v.o.n. Perceelsoppervlaktes variërend van 170 m² tot 200 m².
Adres: Prof. van Itersonstraat 140 te Heerlen.

LIMBRICHT, Zuid-Oost

Indeling:
Z-vormige woonkamer ca. 32 m². Aparte keuken. Garage/berging. 3 slaapkamers. Badkamer met ligbad en 2e toilet. Vaste trap naar hobbyzolder (evt. mogelijkheid voor 4e slaapkamer).
Prijzen vanaf ƒ 186.598,-- v.o.n. tot ƒ 190.000,-- v.o.n.
Adres: Hoek Provincialeweg/ Nelson Mandelastraat te Limbricht.

MAASTRICHT, Misericorde

Een comfortabel appartement in het hartje van Maastricht? Ruimte en comfort zijn de uitgangspunten geweest bij de ontwikkeling van dit project, dat ligt nabij de Grote Gracht. Er zijn bijv. enkele woningtypen met een living van ± 47 m² incl. open keuken, 2 slaapkamers resp. ca. 18 en 11 m². Badkamer met ligbad. Mogelijkheid voor het kopen van een parkeerplaats.
Het merendeel van deze appartementen is verkocht, er is nog keuze uit enkele typen. Dit jaar voor bewoning gereed.
Adres: Misericordeplein 12A te Maastricht.
Prijzen vanaf ƒ 213.300,-- v.o.n.

MAASTRICHT, Randwijck

Royale stadswoningen. Woonkamer van 35 m² tot 44 m², incl. open keuken. 3 slaapkamers. Badkamer met ligbad, 2e toilet en mogelijkheid voor douche. Hobbyruimte op de parterre of 2e verdieping. Garage. Buiten- c.q. inpandige bergingen. Dit jaar voor bewoning gereed.
Prijzen vanaf ƒ 192.000,-- v.o.n. tot ƒ 212.000,-- v.o.n.
Adres: Linnaeusdomein 12 te Maastricht.

SCHAESBERG, Hoek Willem II laan

Halfvrijstaande huizen. L-vormige woonkamer ca. 36 m², incl. open keuken. Garage. 3 slaapkamers. Badkamer. Via vaste trap naar zolder.
Prijs ƒ 161.950,-- v.o.n. (excl. een éénmalige bijdrage van ƒ 5.000,--.
Adres: Dr. Nolensstraat 24/hoek Willem II laan te Schaesberg.

SITTARD, Paulus Potterstraat

Voor bewoning gereed. Sfeervolle halfvrijst. tuinkamerwoningen ten noord-oosten van centrum Sittard. Woonk. ca. 32 m² incl. open keuken. Tuinberging (evt. uit te bouwen tot gar.). 3 slaapk. Badk. met douche en aansluiting wasautomaat. Zolder. Speciale hypotheekrente 8%, 10 jaar vast.

Prijs ƒ 136.571,-- v.o.n. (excl. een max. rijksbijdrage van ƒ 41.000,--). Netto maandlast ca. ƒ 550,--.
Adres: Paulus Potterstraat 8 te Sittard.

OPEN HUIS
Vrijdag 28 december van 14.00-16.00 uur.

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 33 Nederlandse Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196314/206/292 fax: 072-113295

TIJDENS KARNAVAL OP REIS

FRANKRIJK	
Nice Monaco 10 feb. 7 dg	ƒ 659
Parijs 9 feb. 3 dg	ƒ 299
Parijs 10 feb. 3 dg	ƒ 299
Parijs 15 feb. 3 dg	ƒ 299
Parijs 9 feb. 4 dg	ƒ 429
Parijs 10 feb. 4 dg	ƒ 429
Parijs 14 feb. 4 dg	ƒ 429
Parijs 9 feb. 5 dg	ƒ 539
Elzas Riquewihr 10 feb. 4 dg	ƒ 399
Elzas Riquewihr 14 feb. 4 dg	ƒ 399
ZWITSERLAND	
Vierwoudstedenmeer 9 feb. 5 dg	ƒ 539
Meer van Lugano 10 feb. 7 dg	ƒ 799
ENGELAND	
Londen 9 feb. 4 dg	ƒ 499
Londen 14 feb. 4 dg	ƒ 499
DUITSLAND	
Berlijn 10 feb. 3 dg	ƒ 369
Berlijn 15 feb. 3 dg	ƒ 369
Berlijn 9 feb. 4 dg	ƒ 499
Berlijn 14 feb. 4 dg	ƒ 499
Sauerland 9 feb. 5 dg	ƒ 649
Ober Harz 10 feb. 5 dg	ƒ 539

Gegarandeerd Het Zuiden goed!

Het Zuiden Touringcars

anvr

FOLDER? BEL 04406-15252

Plenkertstraat 44, Valkenburg (achterzijde casino).
Dagelijks geopend van 9-19 uur.
Zondags van 14-17 uur.
Onze folder is ook bij elk reisburo verkrijgbaar.

Elke zaterdag

vakantierubriek

van 34 Nederlandse regionale dagbladen

voor informatie en reservering:

TINEKE MENGERINK en SASKIA DE HAAN

advertentiecombinatie rdp

Postbus 2 - 1800 AA Alkmaar

☎ 072-196314/196206

Waddeneilanden

KERSTVAKANTIE?
NAAR TEXEL NATUURLIJK!
Maar dan wel naar
APPARTEMENTEN „BOS EN DUIN"
Direct aan de bosrand gelegen, 2 km van het strand en 3 km van Den Burg ligt „Bos en Duin", 35 luxe 2-6 pers. appartementen. Verhuur incl. al het linnengoed (gratis). Voll. ingerichte keuken, aparte slaapkamer(s), douche/t., radio, ktv, telefoon, safe en minibar. Midgetgolf en huurfietsen. Overdekt verwarmd zwembad, 4-pers. appartement ƒ 35.- p.p.p.d. Info: Fam. J. Hopster, tel. 02220-15541. WA-61R

1991: VAKANTIE OP TEXEL.
Onze nieuwe informatie ligt voor u klaar. Zilverberkpark De Krim/Texel (nu met subtropisch zwembad). Tel. 02220-16275. WA-61R

Groningen

Ontdek tijdens de feestdagen Groningen vanuit het EEMSHOTEL in DELFZIJL. Slapen en eten boven zee: uniek in Europa! Speciaal Kerstarr. Info: 05960-12636. GR-61R

Geniet van de landelijke rust die Groningen biedt vanuit het centr. geleg. Hotel Rest. Kegelcentr. SPOORZICHT in LOPPERSUM. Spec. kerstarr. info 05967-1592. Gr-61R

Drenthe

Camping De Tip, Schoonoord****, 5 vlaggen, overd. zwembad, enz. Tweede kerstd. 13-17 u. open voor inl. Ook verh. chalets, verkoopshow stacar. en vouwwagens, open huis, sauna: 05918-1279. DR-61R

Overijssel

CAMPING 'DE LINDENBERG'
wenst u prettige feestdagen en 'n gezond en zonnig 1991. Heeft u uw zomervakantie of 'n lang weekendje nog niet besproken, kom dan eens naar camping 'De Lindenberg'. Een gezellige fam.camping gelegen in de prachtige omgeving van Ommen met grote speelvijver en strand en ontspanningsprogramma voor jong en oud en in de planning voor '91 een nieuw horecagebouw + een gezellig verwarmd buitenbad incl. razendsnelle waterglijbaan. Info.: Emslandweg 1A, 7731 RP Ommen, tel. 05291-56133. OV-61R

Noord-Holland

ST. MAARTENSZEE/CALLANTSOOG t.h. 4-6 pers. bungalows aan zee, nabij subtropisch zwembad. Tel. (02246) 1596.

DE GROTE VOS **Sint Maartenszee/N.-H.** Tel. 02246-1560. 4/6/10-pers. bungalows aan duin, 2/3/4 slaapk. Weekend v.a. ƒ 195; tot 1-6 ƒ 395/ƒ 950 p.wk.

ST. MAARTENSZEE. Luxe 6-pers. stenen bungalows vlakbij zee. Vrijetijdspark met verwarmd zwembad, surfen, div. restaurants 02246-1500. NH-61R

Noord-Brabant

BAARLE-NASSAU, VAKANTIEOORD DE STEPPE 4, 6 of 12 pers. vakantiehuisjes. Hoogseiz. ƒ 485.- p.w. Kamperen tegen aantrekkelijke tarieven in land. bosr. omg. Fam.park met voor ieder wat wils! Tel. 04249-246. NB-61R

Limburg

Camping en bung.park 'DE BOUSBERG' Postbus 30105, 6370 KC Landgraaf/Schaesberg, Zd-Limburg. Kl.folder en boekingen. Tel. (045) 311213. Li-61R

ALWEER OP ZOEK?
GEVONDEN! Gezellige camping voor jong en oud. Zonnige kampeerpl. en comfort stacaravans t.h. Leuk activiteitenprogr. Fold. + inl.:
CAMPING BERINGERZAND, Heide 5, 5981 NX Panningen, (04760) 72095. LI-61R

Belgie

CAMPING 'SAN-LANACO'
De ideale fam.camping wenst al haar vaste en toekomstige kampeergasten prettige feestdagen en 'n gelukkig '91. Wij bieden u ruime kampeerplaatsen in 'n prachtige en bosrijke omgeving. Reserveren is wenselijk. Wij verhuren eveneens 6-pers. bungalows. Onze voorzieningen: ol. zwembad, superwaterglijbaan, speeltuin, kampwinkel, ontspanningsprogramma. Kom eens langs of bel even. Info.: Lepelvormweg 47, 3620 Lanaken B. Tel. 09-32 11 712 114. BI-61R

Frankrijk

Samen naar Lourdes

in februari, mei, juli en september.

De VNB organiseert in 1991 weer vele Lourdes reizen, met en zonder medische begeleiding. Per vliegtuig, trein of met de bus. Denkt u erover (weer) eens mee te gaan? Stuurt u dan, voor een gratis prospectus, de bon naar onderstaand adres.

Nationale Bedevaarten

Naam: ....
Straat: ....
P.C./Plaats ....
Postbus 273, 5201 AG Den Bosch. Tel. 073-124233.
(ma. t/m vr. van 9.00 tot 17.00 uur.)
RDPL

PRIVÉ VAK. HUIZEN Z.O. Frankrijk, Bureau Intermediaire Residences Secundaires, 07170 Saint Maurice-D'Ibie, Fr. tel. 09-3375948567 of 040-570619. FR-61R

STUNTAANBIEDING 10 dgs. busreis naar VAL-THORENS, vertr. 25-1 en 1-2, luxe hotel H.P. ƒ 595,- of div. appartementen incl. skipas, v.a. ƒ 550,- p.p. Les Monts Tours (010) 4675239. FA-61R

KROKUSAANBIEDING. 10-dgs. busreis naar skigebied LES ARCS, div. app., vertr. 8-2 v.a. ƒ 399,- p.p. Tev. div. andere bestem. Les Monts Tours (010) 4675239. FA-61R

ZUID-FR. LA SALVETAT bij het meer Lac de la Raviège. Unieke ANWB-camping ** Ned. leiding. Verh. van chalet/sta/tourcaravans. Inl./folder S. Smits 09-3367976044 of 05176-1773. Fa-61R

goudal

Duitsland

Harz-elijk winteraktief: weekend v. vr.-zo. i. VP m. winterprogramma va. DM 155,- p.p. of v. zo.-do. va. DM 212,- p.p. m. HP. Alle kmrs. do.wc of bad

Hotel *Krone am Park* Gästehaus
Restaurant · Café · Kaffeeterrasse · Harzstube

Fam. Baumgart - Waldstraße - D-3426 Wieda Sudharz. Tel. 09-4955861325 - Tennis- en zwemplezier

Winnerhof **Am Winner 1, tel. 09-498022/8690**
o.l.v. arts, gewichtsred., fys. therapie, fitness, beautyfarm, binnenbad, whirlpool.

VAKANTIES 1991
De nieuwe catalogus van ADE is uit: vol voordelige vakantiewoningen in heel Duitsland. Een ruime keus voor liefhebbers van natuur, cultuur en sportieve ontspanning. Vanaf ƒ 230,- voor 2 pers./week tot ƒ 750,- voor 7 pers./week.
Gratis gids:
ADE, afd. R, Postbus 400, 6710 BK EDE,
tel. 08380-19563.

Hotel Grossfeld

Droomvakantie in 't bergstadje nèt over de grens
Het best geoutilleerde, luxe familiehotel in Bad Bentheim met zijn heuvelachtige, bosrijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, ktv, mini-bar, telefoon. Zwembad (29°), sauna, solarium, bowling, bar, en Konditorei.
4-daags superarrangement DM 255.- p.p.
Incl. elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.
Eveneens aantrekkelijke weekendarrangementen.
Hotel Grossfeld, Postbus 441, 4444 Bad Bentheim, Duitsland.
Bel 053-35 32 46 (NL) of 09-49 59 22 828 (BRD) voor gratis prospectus. Fax. 09-49 59 22 43 49

Oostenrijk

WINTER OF ZOMERVAKANTIE IN EEN CARAVAN???
Caravan Interland verhuurt compl. inger. caravans met wintervoortent a.d. Grossglockner Brück (tussen Zell am See en Kaprun). Tev. verhuren wij in Karinthië a.d. Wörthersee Klagenfurt 30 compl. inger. stacaravans van mei t/m sept. Inl. Caravan Interland, Postbus 64, 1230 AB Loosdrecht, tel. 02518-25533. OS-61R

Spec. JONGERENREIZEN, 10 dgs. busreis, div. bestemmingen. Hotel H.P., incl. skipas, ƒ 699,-. Les Monts Tours (010) 4675239. OS-61R

De meest compl. WINTERSPORTREIZEN all-in v.a. ƒ 650,-, H.P. incl. skipas, les en skihuur. Langlauf-safari v.a. ƒ 530,- H.P. incl. l.l.les, materiaal en excursies. Dolomieten - skisafari v.a. ƒ 680,- H.P. incl. skipas, skibegeleiding en skihuur, 10% groepskorting v.a. 10 pers. Reisburo JOY TOURS: 070-3633635, lid S.G.R. OS-61R

Portugal

Met de VNB naar Portugal

van 9 t/m 16 mei en van 10 t/m 17 oktober.

Twee volledig verzorgde vliegreizen met bustocht door Portugal. Bestemmingen zijn o.a. Lissabon, Coimbra, Oporto en ***Fatima***. Eerste klas hotels. Wilt u mee? Stuurt u dan, voor een gratis prospectus, de bon naar onderstaand adres.

Nationale Bedevaarten

Naam: ....
Straat: ....
P.C./Plaats: ....
Postbus 273, 5201 AG Den Bosch. Tel. 073-124233.
(ma. t/m vr. van 9.00 tot 17.00 uur.)
RDPF

Spanje

KROKUSVAKANTIE 9 en 10 dgs. luxe touringcarreizen Costa Brava royal class (toesl. 50.-). Lloret de Mar Hotel Samba** H.P. 9 febr. 399.- p.p. 9 dgn.; 8 febr. 419.- p.p. 10 dgn. Hotel Dex** V.P. 9 febr. 439.- p.p. 9 dgn.; 8 febr. 459.- p.p. 10 dgn. Vraag ook ons gratis zomerprogr. aan. BOOSTEN Reizen (SGR) 045-227777. SP-61R

Iberbus
Nu 7 dagen per week royal-class-bus naar Spanje. Royal class-sneldienst Benidorm, vertrek elke vrijdag. Tevens app. in Lloret en Benidorm. Info: (020) 241010; (010) 4130978.

MONTEMAR 1991 IS UIT!
vraag gratis brochure. v. Hulst/Montemar.
Tel. 073-124171 Sp.-61R

Italie

Met de VNB naar Italië

Rome, Florence, Assisi. Van 30 september t/m 13 oktober.

Per bus naar diverse betekenisvolle plaatsen zoals Padua, Venetië, Florence, Assisi en Pisa. En uiteraard staat Rome op het programma, met een auditie bij de Paus. Belangstelling? Stuurt u dan, voor een gratis prospectus, de bon naar onderstaand adres.

Nationale Bedevaarten

Naam: ....
Straat: ....
P.C./Plaats: ....
Postbus 273, 5201 AG Den Bosch. Tel. 073-124233.
(ma. t/m vr. van 9.00 tot 17.00 uur.)
RDPR

Oud en Nieuw in ROME, vertr. 29-12, 5 dgs. vliegreizen incl. luxe hotel in centrum. L.O. ƒ 685,-. Losse vliegreizen ƒ 350,-. Les Monts Tours (010) 4675239. IT-61R

ZONNIGE VAKANTIE 1 dag reisafst. Hotel direct aan Iseomeer, zwemb. + tuin, goede keuk. Schitt. omg. v.a. ƒ 74,50 p.p.p.d. Tel. 05490-21010. IT-61R

PARK MONTEROSSO. Italiaanse bloemenrivièra. Comf. 1, 2 en 3 slp.k. bung. en app., zwemb., kinderb., zonneterras en speelplaats. Inl. tel. 023-285637. IT-61R

ITALSOL-GARDAMEER: een fijne vakantie aan het meer in onze app. of vak.huisjes. Eigen strand, zwembaden, meerdere sportmogelijkheden en recreatieprogramma! Ned. beheer. Gratis brochure:
ITALSOL, Bakenbergseweg 176, 6814 MR ARNHEM.
Tel. 085-420774.

Denemarken

als je de ruimte zoekt...
DENEMARKEN vakantieland voor het hele gezin!

Een vakantiewoning huren?
De Deense vakantiewoningspecialist Troll Travel biedt u een ruime keuze uit meer dan 6.000 vrijstaande woningen, verspreid over geheel Denemarken. Een overzicht vindt u in één gratis reisgids.
DanCenter, ook wel de "Dikke Deen" genoemd.
Vraag en reserveer bij Troll Travel bv (lid ANVR-Reisorganisatoren en Stichting Garantiefonds Reisgelden).
Trollstraplein 8. 3332 JB ZWIJNDRECHT.
Telefoon 078-191700-195955 of telefax 078-191549.

je reinste rust en ruimte...
DENEMARKEN
Keus uit ruim **18.000 vakantiewoningen** ook hotels, vakantieparken en autoreizen.
Vraag tegen portokosten het uitgebreid infopakket aan bij:
DANSK FERIEHUS BOOKINGBURO HOLLAND
uw Denemarken specialist
Hoofdweg 99, 9681 AC Midwolda **TEL. 05975-1416**

Oost-Europa

Met de VNB naar Polen

van 27 augustus t/m 6 september.

Per vliegtuig naar Warschau en vandaaruit een pracht rondreis door Polen. Bezoek aan o.a. de geboorteplaatsen van Chopin en Paus Johannes Paulus II en het beroemde klooster van Jasna Góra in ***Czestochowa***. Wilt u mee? Stuurt u dan, voor een gratis prospectus, de bon naar onderstaand adres.

Nationale Bedevaarten

Naam: ....
Straat: ....
P.C./Plaats: ....
Postbus 273, 5201 AG Den Bosch. Tel. 073-124233.
(ma. t/m vr. van 9.00 tot 17.00 uur.)
RDPC

Azie

CHINA, TIBET, MONGOLIE, JAPAN.
Voor een actieve vakantie bel je
CHINAWINKEL KONING AAP.
Tel. (020) 226934. Fax (020) 380774

Indonesië Tours '91
De nieuwe brochure van dé Indonesiëspecialisten bij uitstek ligt voor u klaar! 100 pagina's kleurige informatie over onze VOLLEDIG VERZORGDE rondreizen, inclusief alle maaltijden, excursies en Nederlandse reisleiding.
Tevens hebben wij in dit programma rondreizen opgenomen naar India, Nepal, Thailand en Sri Lanka.
Informatieve dia-presentaties Indonesië
Iedere zaterdag diapresentatie in Heemstede.
Ook komen wij in heel Nederland met onze diashow en wel in:
Utrecht 3/1 + 24/1, Eindhoven 5/1 + 19/1, Den Bosch 11/1, Breda 13/1, Maastricht 27/1
Komt u ook? Bel ons even: 023-339151
Vraag de brochure aan bij uw ANVR-reisbureau of bij
De Boer & Wendel BV
dé Indonesiëspecialisten
Raadhuisstraat 6 - 2101 HG Heemstede - ANVR/GAR.FONDS/IATA
023-33 91 51

Wintersport

SUPERVOORDEEL!!! Grandioos nieuw htl. in Niederau. Uitst. kmrs. met du/wc/blk., prima keuken. Direkt aan skilift. Extra aanbieding: 10 dg. busreis incl. htl. slechts ƒ 449 HP. Met eigen auto ƒ 349 HP. Vertr. 11/1 met volop sneeuw in prima skigeb. Vraag gratis wintergids met honderden aanbiedingen bij Rekro Reizen 010-4142233 tot 22 u. WI-61R

Duitsland

Natuurpark Bayr. Wald, Luftkurort Mitterfels, winterspaarweken v. 15-1 - 22-3-'91. 7 × HP 198,- DM. Elke vak.won. 35,- DM/p.d. Langlauflopes, ijsbaan, wintersport 15 km. Info VA D-8446 Mitterfels. Tel. 09-9961 522.

Frankrijk

KAMPEERVAKANTIES
kant-en-klaar kamperen in een compleet ingerichte bungalowtent op prachtige campings in Frankrijk. Comfortabel én betaalbaar! Folder? 071-127510. Fa-61R

MAAK KANS OP ƒ 100.000.– Huisje / App. in Frankrijk Bel 020-342271

RENT A TENT Voll. inger. bung.tenten op campings in Belg., Lux., Dtl. en Frankr. 05765-1071
PB 19 7370 AA Loenen.

Italie

Sardinië/Apulië, Calabrië/Ombrie-/Toscana. Excl. vak.huis v. part. aan zee! Brochure '91 gratis. Tel. 09-49981/15839

10 dagen **WINTERSPORT** in **Kranjska Gora**

per luxe to... r

★ incl. h... el
★ volpens... n
★ oo... wa...
★ incl. excurs...

Vertrek:
januari: 11-18-25
februari: 8-22

v.a. **548.-**

Uitgebreide folder verkrijgbaar!

Organisatie **REIZEN** Maastricht

Boekingen en informatie:
Hoofdstraat 69, Kerkrade Telefoon 045-452434
Dr. Poelsstraat 3, Heerlen Telefoon 045-715961
Elisabethstraat 38, Geleen Telefoon 046-749859
Tyrellsestraat 9, Vaals Telefoon 04454-5050
Raadhuisplein 13. Landgraaf Telefoon 045-322233

ANVR REISADVIESBURO · GARANTIEFONDS REISGELDEN

Reisadviesburo
VAN DER BIESEN BV
...voor al uw reizen

Azie

SRI LANKA, Thailand v.a. ƒ 1299.-
20 dgn Hotel L/O ƒ 1795.-
incl. 7-dgse tour ƒ 2225.-
TEL. 085-649548
AZ-61R

Carav./tenten/boten

Camperverhuur
Luxe 4- en 6-pers. kampeerauto's. Scherpe 1991-tarieven. Reserv. tijdig voor komend seizoen. Bel voor huurfolder: (070) 3.811.860; voor reserv. 4.65.64.00. ACHILLES CAMPERS. Walenburgh... Rotterdam.

Sedert 1870 gebrouwen door de familie Meens

ALFA

natuurzuiver kwaliteitsbier uit limburg

met bronwater bereid

ALFA Edel Pils

De familie Meens en haar medewerkers wensen een ieder en in het bijzonder de steeds groter wordende ALFA-familie
prettige feestdagen en een gezond en gelukkig 1991